

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

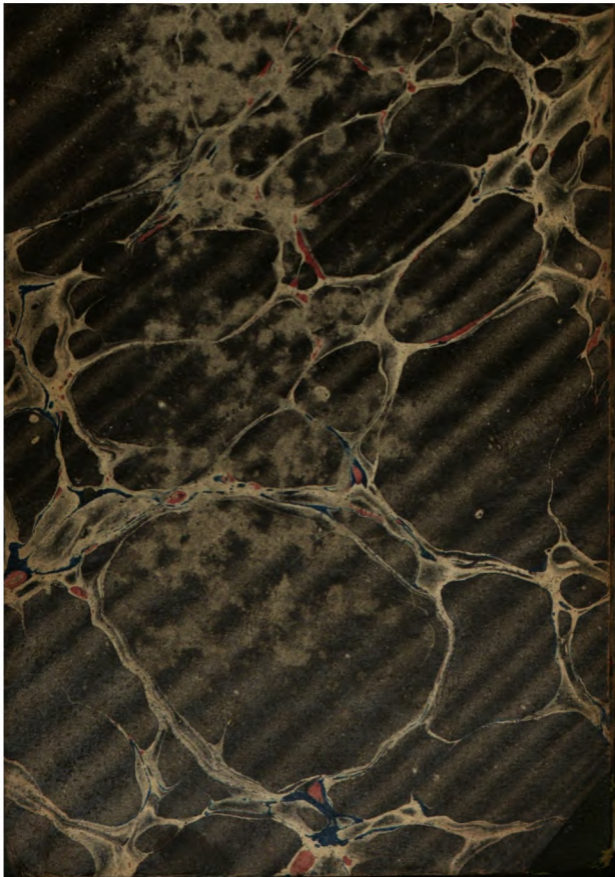
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

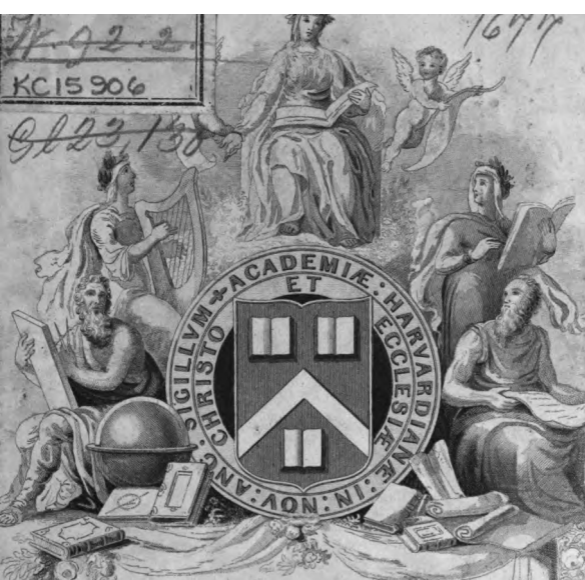
Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

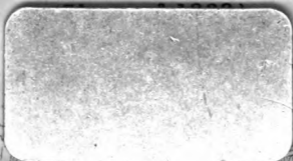
7-92-2
KC15906

1697

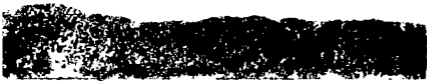
Gl 23/30

THE BEQUEST OF
HENRY WARE WALES, M. D.,
OF BOSTON.

L U C I A N I
SAMOSATENSIS
O P E R A.

AD
OPTIMORUM LIBRORUM FIDEM
ACCURATE EDITA.

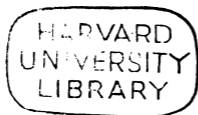
EDITIO STEREOTYPA.

TOMUS II.

LIPSIAE
SUNTIBUS ET TYPIS CAROLI TAUCHNITII.
1829.

Gl 23-136

KC15906

ΑΠΟΛΟΓΙΑ
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΠΙΜΙΣΘΩ;
ΣΥΝΟΝΤΩΝ.

ARGUMENTVM.

Quum post librum de mercede conductis scriptum Luciano obiiceretur, se alia scribere, alia agere, ipsumque inter familiares potentis mercedem accipere, respondet, multum inter se differre, si quis mercede conductus in domo potentis seruiat, ac mala illa sustineat; et si quis munere publico functus eo nomine mercedem ab imperatore accipiat. De illa re se scripsisse; hanc esse suam conditionem. Habere se munus publicum in Aegypto, et magnam ab imperatore mercedem, qua in re nihil esse ignominiosi. Nam a' s'que ulla mercede neminem laborare nec se olim laborasse.

Πάλαι σκοπῶ πρὸς ἑμαυτὸν, ὡ καλὲ Σαβίνε, ἅ
τινά σοι εἰκὸς ἐπελθεῖν ἢ εἰπεῖν ἀναγνόντι ἡμῶν τὸ
περὶ τῶν ἐπὶ μισθοῦ συνόντων βιβλίον. ὅτι μὲν γὰρ
οὐκ ἀγελαστὶ διεξήεις αὐτὸ, καὶ πάνν μοι πρόδη-

λον. ἃ δὲ μεταξύ καὶ ἐπὶ πᾶσιν ὑπὸ σοῦ ἐλέγετο, ταῦτα νῦν ἐφαρμόττειν ζητῶ τοῖς ἀνεγνωσμένοις. εἰ τοίνυν μὴ κακὸς ἐγὼ μαντικὴν, δοκῶ μοι ἀκούειν σου λέγοντος, εἰτά τις αὐτὸς ταῦτα γεγραφώς, καὶ κατηγορίαν οὕτω δεινὴν κατὰ τοῦ τοιούτου βίου διεξελθὼν, ἔπειτα πάντων ἐκλαθόμενος, ὄστράκου, φησὶ, μεταπεσόντος, ἐκὼν ἑαυτὸν φέρων ἐς δουλείαν οὕτω περιφανῆ καὶ περιβλεπτον ἐνσέσεικε; πόσοι Μίδαι, καὶ Κροῖσοι, καὶ Πακτωλοὶ ὅλοι μετέπεισαν αὐτὸν ἀφείναι μὲν τὴν ἐκ παίδων φίλην καὶ σύντροφον ἐλευθερίαν, πρὸς αὐτῶν δὲ ἤδη τῶ Αἰακῶ γενόμενον, καὶ μονονουχὶ τὸν ἕτερον πόδα ἐν τῷ πορθμείῳ ἔχοντα, παρέχειν ἑαυτὸν ἔλκεσθαι καὶ σῦρεσθαι, καθάπερ ὑπὸ κλοιῶ τινι χρυσῶ τὸν ἀχένα δεθέντα, οἷά ἐστι τῶν τρυφάντων πλουσιῶν τὰ σφιγγία, καὶ τὰ κουράλια; πολλὴ γοῦν ἡ διαφωνία τοῦ νῦν βίου πρὸς τὸ σύγγραμμα, καὶ τὸ ἄνω τοὺς ποταμοὺς χωρεῖν, καὶ ἀνεστράφθαι τὰ πάντα, καὶ παλινωδεῖν πρὸς τὸ χεῖρον, τοῦτ' ἂν εἴη, οὐχ ὑπὲρ Ἑλένης, μὰ Δί', οὐδ' ὑπὲρ τῶν ἐπ' Ἰλίῳ γενομένων, ἀλλ' ἔργῳ ἀνατρεπομένων τῶν λόγων, καλῶς πρότερον εἰρησθαι δοκούντων. 2. Ταῦτα μὲν πρὸς ἑαυτὸν, ὡς τὸ εἶκός, λέλεκται σοι· ἐπάξεις δὲ ἴσως καὶ πρὸς αὐτὸν ἐμὲ ξυμβουλήν τινα τοιαύτην, οὐκ ἄκαιρον, ἀλλὰ φιλικὴν, καὶ οἷω σοι χρηστῶ καὶ φιλοσφῶ ἀνδρὶ πρέπουσαν. ἦν μὲν οὖν κατ' ἀξίαν ὑποδὺς τὸ σὸν πρόσωπον ὑποκρίνωμαι, εὖ ἂν ἡμῖν ἔχοι, καὶ τῶ λογίῳ θύσομεν· εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ σὺ προσθήσεις τὰ ἐνδέοντα. ὦρα τοίνυν μετα-

σκευάσαντας ἡμᾶς τὴν σκηνὴν, ἐμὲ μὲν σιωπᾶν, καὶ ἀνέχεσθαι τεμνόμενον, καὶ καιόμενον, εἰ δέοι, ἐπὶ σωτηρίᾳ, σὲ δὲ ἐπιπάττειν τῶν φαρμάκων, καὶ τὴν σμίλην ἅμα πρόχειρον ἔχοντα, καὶ τὸ καυτήριον διάπυρον· καὶ δὴ παραλαβὼν τὴν φήτραν, σὺ ταῦτα πρὸς μὲ ὁ Σαβίνος ἤδη λέγεις. 3. Πάλαι μὲν, ὦ φιλότης, ὡς εἰκὺς, εὐδοκίμηταί σοι τουτὶ τὸ σύγγραμμα, καὶ ἐν πολλῷ πλήθει δειχθὲν, ὡς οἱ τότε ἀκροασάμενοι διηγοῦντο, καὶ ἰδίᾳ παρὰ τοῖς πεπαιδευμένοις, ὅποσοι δμιλεῖν αὐτῷ, καὶ διὰ χειρὸς ἔχειν ἠξίωσαν. ἦτε γὰρ τῶν λόγων παρασκευῆ, οὐ μεμπτή, καὶ ἡ ἱστορία πολλή, καὶ ἡ ἐμπειρία τῶν πραγμάτων, καὶ ὅτι ἕκαστα σαφῶς ἐλέγετο· καὶ τὸ μέγιστον, ὅτι χρήσιμα πᾶσιν ἦν, καὶ μάλιστα τοῖς πεπαιδευμένοις, ὡς μὴ ὑπ' ἀγνοίας σφᾶς αὐτοὺς εἰς δουλείαν ὑπάγοιεν. ἐπεὶ δὲ σοι μετέδοξε βελτίω ταῦτ' εἶναι, καὶ τὴν μὲν ἐλευθερίαν μακρὰ χαίρειν ἔᾶν, ζηλῶσαι δὲ τὸ ἀγεννέστατον ἐκείνο ἰαμβεῖον,

Ὅπου τὸ κέρδος, παρὰ φύσιν δουλευτέον·

ὄρα ὅπως μηδεὶς ἔτι ἀκούσῃταί σοι ἀναγινώσκοντος αὐτό· ἀλλὰ μὴδ' ἄλλω παράσχῃς τῶν τὸν παρόντα σου βίον ὀρώντων, ἐπελθεῖν τὰ γεγραμμένα· εὐχου δὲ Ἐρμῆ τῷ χθονίῳ, καὶ τῶν ἀκηκόετων πρότερον, πολλὴν λήθην κατασκεδάσαι. ἢ δόξεις τῷ τοῦ Κορινθίου μύθου ταυτὸν τι πεπονθέναι, κατὰ σαυτοῦ ὁ Βελλεροφόντης γεγραφῶς τὸ βιβλίον. μὰ γὰρ τὸν Δι', οὐχ ὀρῶ τὴν ἀπολογίαν, ἣ τις ἂν εὐπρόσωπὸς σοι γένοιτο πρὸς τοὺς κατηγοροῦντας· καὶ μάλιστα, ἦν σὺν γέλῳτι αὐτὸ ποιῶσιν, ἐπαινοῦντες

μὲν τὰ γεγραμμένα, καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς ἐλευθερίαν
 αὐτὸν δὲ τὸν συγγραφεὶα δουλεύοντα ὀρῶντες, καὶ
 ἐκόντα ὑποτιθέντα τὸν ἀρχένα τῷ ζυγῷ. 4. Οὐκ
 ἀπεικότα γοῦν λέγοιεν ἄν, εἰ λέγοιεν, ἢ τοι ἄλλου
 τοῦ γενναίου ἀνδρός εἶναι τὸ βιβλίον, καὶ σὲ τὸν
 κολοῖον, ἀλλοτριόις πτεροῖς ἀγάλλεσθαι· ἢ εἶπερ
 σὸν ἐστιν, ὅμοιά σε τῷ Σαλαίθῳ ποιεῖν· ὃς πικρό-
 τατον κατὰ μοιχῶν τοῖς Κροτωνιάταις νόμον θεῖς,
 καὶ θαυμαζόμενος ἐπ' αὐτῷ, μετὰ μικρὸν αὐτὸς
 ἐάλω, μοιχεύων τοῦ ἀδελφοῦ τὴν γυναῖκα. περὶ
 πόδα τοίνυν καὶ σὲ τὸν Σάλαιθον ἐκείνον φαίη τις
 ἄν· μᾶλλον δὲ πολὺ μετριώτερος ἐκείνος, ἔρωτι μὲν
 ἀλοῦς ὡς ἔφρασκεν ἀπολογούμενος, ἐκὼν δὲ μάλα
 εὐψύχως ἐς τὸ πῦρ ἀλλόμενος, καίτοι ἐλεούντων αὐ-
 τὸν ἤδη Κροτωνιατῶν, καὶ ἐνδιδόντων φυγεῖν εἰ
 βούλοιο. τὸ δὲ σὸν, οὐ παρὰ μικρὸν ἀτοπώτερον,
 ἀκριβοῦντος μὲν ἐν τῷ λόγῳ τὴν τοῦ τοιοῦτου
 βίου δουλοπρέπειαν, καὶ κατηγοροῦντος εἴ τις εἰς
 πλουσίου τινὸς ἐμπεσῶν, καὶ καθείρξας ἑαυτὸν, ἀνέ-
 χοιτο, μυρία τὰ δυσχερῆ πάσχων, καὶ ποιῶν· ἐν
 γῆρα δὲ ὑστάτῳ, καὶ σχεδὸν ἤδη ὑπὲρ τὸν οὐδὸν,
 οὕτως ἀγεννῆ λατρείαν ἐπανηρημένου, καὶ μονον-
 ουχὶ καὶ ἐμπομπεύοντος αὐτῆ. ὅση γοῦν φασιν
 ἐπισημότερος εἶναι δοκεῖς, τοσοῦτῳ καταγελαστότε-
 ρος ἄν δόξειας εἶναι, ἀντιφωνοῦντος τοῦ νῦν βίου
 τῷ βιβλίῳ. 5. Καίτοι τί δεῖ καινὴν ἐπὶ σὲ κατη-
 νορίαν ζητεῖν, μετὰ τὴν θαυμαστὴν τραγωδίαν λέ-
 γουσαν,

Μισῶ σοφιστήν, ὅστις οὐχ αὐτῷ σοφός;

οὐκ ἀπορήσουσι δὲ οἱ κατηγοροῦντες καὶ ἄλλων παραδειγμάτων ἐπὶ σέ. ἀλλ' οἱ μὲν, τοῖς τραγικοῖς ὑποκριταῖς εἰκάσουσιν· οἱ ἐπὶ μὲν τῆς σκηνης, Ἀγαμέμνων ἕκαστος αὐτῶν, ἢ Κρέων, ἢ αὐτὸς Ἡρακλῆς εἰσιν· ἔξω δὲ, Πῶλος ἢ Ἀριστόδημος, ἀποθέμενοι τὰ προσωπεῖα, γίνονται ὑπόμισθοι τραγωδοῦντες, ἐκπίπτοντες, καὶ συριτιόμενοι· ἐνίοτε δὲ, μαστιγούμενοί τινες αὐτῶν, ὡς ἂν τῷ θεάτρῳ δοκῇ. ἄλλοι δὲ, τὸ τοῦ πιθήκου πεπονθέναι σὲ φήσουσιν, ὃν Κλεοπάτρα τῇ πάνυ φασὶ γενέσθαι. ἐκείνον γὰρ διδαχθέντα τέως μὲν ὀρχεῖσθαι πάνυ κοσμίως, καὶ ἐμμελῶς, καὶ ἐπιπολὺ θαυμάζεσθαι μένοντα ἐν τῷ σχήματι, καὶ τὸ πρέπον φυλάττοντα, καὶ τοῖς ἄδουσι καὶ αὐλοῦσι συγκινούμενον Ἐμέναιον· ἐπεὶ δὲ εἶδεν ἰσχάδας, οἶμαι, ἢ ἀμύγδαλον πόρῳ κειμένην, μακρὰ χάρειν φράσαντα τοῖς αὐλοῖς, καὶ ἔυθμοῖς, καὶ ὀρχήμασι, συναρπάσαντα κατατρώγειν, ἀπορῥίψαντα, μᾶλλον δὲ συντρίψαντα τὸ πρόσωπον. 6. Καὶ σὺ τοίνυν, φαῖεν ἂν, οὐχ ὑποκριτῆς, ἀλλὰ ποιητῆς τῶν καλλίστων, καὶ νομοθέτης γενόμενος, ὑπὸ ταυτησὶ τῆς ἰσχάδος παραφανεύσης, ἠλέγχθης πίθηκος ὢν, καὶ ἀπ' ἄκρου χείλους φιλοσοφῶν, καὶ ἕτερα μὲν κεῦθων ἐνὶ φρεσίν, ἄλλα δὲ λέγων, ὡς εἰκότως ἂν τινα ἐπὶ σοῦ εἰπεῖν, ὅτι ἂ λέγεις καὶ ἐφ' οἷς ἐπαινεῖσθαι ἀξιοῖς, χεῖλα μὲν σου ἐδίγηεν, ὑπερώην δ' αὐχμῶσαν καταλέλοιπε. τοιγαροῦν παρὰ πόδας εὐθύς ἔτισας δίκην, προπετῶς μὲν θρασυανάμενος πρὸς τὰς ἀνθρώπων χρείας, μετὰ μικρὸν δὲ μονοουχὶ ὑπὸ κήρυξιν ἐξομωσύμε-

νος τὴν ἐλευθερίαν. καὶ ἔωκει ἡ Ἀδράστεια τότε κατόπιον ἐφεστῶσά σοι εὐδοκιμοῦντι, ἐφ' οἷς κατηγορεῖς τῶν ἄλλων, καταγελαῖν, ὡς ἂν θεὸς εἰδυῖα τὴν μέλλουσάν σοι ἐς τὰ ὅμοια μεταβολὴν, καὶ ὅτι οὐκ εἰς τὸν κόλπον πύσας πρότερον, ἡξίους κατηγορεῖν τῶν διὰ ποικίλας τινὰς τύχας, τοιαῦτα πράττειν ὑπομενόντων. 7. Εἰ γοῦν ὑπόθοιτό τις τῷ λόγῳ τὸν Αἰσχίνην μετὰ τὴν κατὰ τοῦ Τιμάρχου κατηγορίαν αὐτὸν ἁλῶναι, καὶ φωραθῆναι τὰ ὅμοια πάσχοντα, πόσον ἂν οἶε παρὰ τῶν δρώντων γεγέσθαι τὸν γέλωτα, εἰ Τίμαρχον μὲν εὐθύνει ἐπὶ τοῖς καθ' ὧραν ἡμαρτημένοις, αὐτὸς δὲ γέρον ἤδη, τοιαῦτα εἰς ἑαυτὸν παρηγόμει; τὸ δ' ὄλον, ἐκείνοι τῷ φαρμακοπῶλῃ ἔοικας, ὃς ἀποκηρύττων βηχὸς φάρμακον, καὶ αὐτίκα παύσειν τοὺς πύσχοντας ὑπισχνούμενος, αὐτὸς μετὰ σπῶμενος ὑπὸ βηχὸς ἐφαίμετο. 8. Ταῦτα μὲν, καὶ τοιαῦτα πολλὰ ἕτερα εἶποι τις ἂν, οἷος σὺ κατηγορῶν, ἐν οὕτως ἀμφιλαφεῖ τῇ ὑποθέσει, καὶ μυρίας τὰς ἀφορμὰς παρεχομένη. ἐγὼ δὲ ἤδη σκοπῶ ἦν τινα καὶ τράπωμαι πρὸς τὴν ἀπολογία. ἄρα μοι κράτιστον ἐθελοκακήσαντα, καὶ τὰ νῶτα ἐπιστρέψαντα, καὶ ἀδικεῖν οὐκ ἄρνούμενον, ἐπὶ τὴν κοινήν ἐκείνην ἀπολογία καταφυγεῖν; λέγω δὲ τὴν τύχην, καὶ μοῖραν, καὶ εἰμαρμένην, καὶ παραιτεῖσθαι συγγνώμην ἔχειν μοι τοὺς ἐπιτιμῶντας, εἰδότας ὡς οὐδενὸς ἡμεῖς κύριοι, ἀλλ' ὑπὸ τινος κρείττονος, μᾶλλον δὲ μιᾶς τῶν προειρημένων ἀγόμεθα, οὐχ ἐκόντες, ἀλλ' ἀναίτιοι παντάπασιν ὄντες, ὧν λέγομεν, ἢ ποιούμεν. ἢ τοῦτο μὲν κομιδῇ ἰδιωτικόν,

καὶ οὐδ' ἂν σὺ με, ὦ φιλότις, ἀνάσχοιο τοιαύτην ἀπολογίαν προἰσχόμενον, καὶ συνήγορον τὸν Ὀμηρον παραλαμβάνοντα, καὶ τὰ ἐκείνου ἔπη ραψωδοῦντα,

Μοῖραν δ' οὐ τινά φημι πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν·

καὶ τὸ,

Γεινομένῳ ἐπένησε λίγῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.

9. Εἰ δὲ τοῦτον ἀφείς τὸν λόγον, ὡς οὐ πάνυ ἀξιόπιστον, ἐκεῖνο λέγοιμι, μήτε ὑπὸ χρημάτων, μήτε ὑπ' ἄλλης τινὸς ἐλπίδος τοιαύτης δελεασθεὶς, ὑποστῆναι τὴν παροῦσαν συνουσίαν, ἀλλὰ τὴν σύνεσιν, καὶ ἀνδρίαν, καὶ μεγαλόνοιαν τοῦ ἀνδρὸς θαυμάσας, ἐθελῆσαι κοινωνῆσαι πράξεων τῶ τοιοῦτῳ, δέδοικα μὴ πρὸς τῇ ἐπιφερομένῃ κατηγορίᾳ κολακείας αἰτίαν προσλαβὼν, κατὰ εὐρίσκωμαι ἤλω, φασὶν, ἐκκρούων τὸν ἦλον, τῷ μείζονί γε τὸν σμικρότερον, ὅσῳ κολακεία τῶν ἄλλων ἀπάντων κακῶν, τὸ δουλοπρεπέστατον εἶναι, καὶ ταύτῃ χεῖριστον νερόμισται.

10. Τί οὖν ἄλλο, εἰ μήτε ταῦτα, μήτε ἐκεῖνα λέγειν δοκεῖ, ὑπόλοιπόν ἐστιν, ἧ ὁμολογεῖν μηδὲ ἐν ὑγιᾶς εἰπεῖν ἔχειν; μία μοι ἴσως ἐκείνη ἄγκυρα ἔτι ἄβροχος, ὀδύρεσθαι τὸ γῆρας, καὶ τὴν νύσον· καὶ μετὰ τούτων, τὴν πενίαν, πάντα ποιεῖν καὶ πάσχειν ἀναπίθουσαν, ὡς ἐκφυγῆ τις αὐτήν. καὶ ἐν τῷ τοιοῦτῳ, οὐκ ἄκαιρον ἴσως καὶ τὴν τοῦ Εὐριπίδου Μήδειαν παρακαλέσαι παρελθούσαν εἰπεῖν ὑπὲρ ἐμοῦ ἐκεῖνα τὰ ἱαμβεῖα, μικρὸν αὐτὰ παρηδήσασαν·

Καὶ μανθάνω μὲν, οἷα δρᾶν μέλλω κακὰ.

Πενία δὲ κρείσσω τῶν ἐμῶν βουλευμάτων.

τὸ μὲν γὰρ τοῦ Θεόγγιδος κᾶν ἐγὼ μὴ λέγω, τίς οὐκ οἶδεν οὐκ ἀπαξιούντος, καὶ ἐς βαθυκῆτα πόντον σφᾶς αὐτοὺς ῥίπτειν, καὶ κατὰ κρημνῶν γε ἡλιβάτων, εἰ μέλλοι τις οὕτως ἀποδράσασθαι τὴν πενίαν; 11. Ταῦτα μὲν εἶναι δοκεῖ, ἃ τις ἂν ὡς ἐν τοιοῦτῳ ἀπολογήσασθαι ἔχοι, οὐ πάνυ εὐπρόσωπον ἕκαστον αὐτῶν. σὺ δὲ μοι θάρσει, ὧ ἑταῖρε, ὡς οὐδενὶ τούτων ἐμοῦ χρησομένου. μὴ γὰρ τοιοῦτός ποτε λιμὸς καταλάβοι τὸ Ἄργος, ὡς τὴν Κυλλάραβιν σπείρειν ἐπιχειρεῖν. οὐδ' ἡμεῖς οὕτω πένητες εὐλόγου ἀπολογίας, ὡς ὑπ' ἀπορίας τὰ τοιαῦτα κρησφύγετα πρὸς τὴν κατηγορίαν ζητεῖν. ἀλλὰ μοι ἐκεῖνο ἐννόησον, ὡς πάμπολυ [τὰ τοιαῦτα] διαφέρει, ἐς οἰκίαν τινὸς πλουσίου ὑπόμισθον παρελθόντα, δουλεύειν, καὶ ἀνέχεσθαι ὅσα μοι φησι τὸ βιβλίον, ἣ δημοσίᾳ πράττοντά τι τῶν κοινῶν, καὶ ἐς δύναμιν πολιτευόμενον, ἐπὶ τούτῳ παρὰ βασιλέως μισθοφορεῖν. διελθὼν δὲ, καὶ ἰδίᾳ καταθεὶς ἐκάτερον, σκόπει. εὐρήσεις γὰρ τὸ τῶν μουσικῶν δὴ τοῦτο, δις διὰ πασῶν, τὸ πρῶγμα· καὶ τοσοῦτον εἰκότας ἀλλήλοις τοὺς βίους, ὅσον μόλιβδος ἀργύρω, χαλκὸς χρυσῷ, καὶ ἀνεμώνῃ ῥόδον, καὶ ἀνθρώπῳ πίθηκος. μισθὸς μὲν γὰρ δὴ κακεῖ, κᾶνταῦθα, καὶ τὸ ὑπ' ἄλλῳ τάττεσθαι· τὸ δὲ πρῶγμα, παμπόλλην ἔχει τὴν διαφωνίαν. ἐκεῖ μὲν γὰρ δουλεία σαφής, καὶ οὐ πολὺ τῶν ἀργυρωνήτων καὶ οἰκοτρίβων διαφίρουσιν οἱ ἐπὶ τῷ τοιοῦτῷ προσιόντες. οἱ δὲ τὰ κοι-

νά διὰ χειρὸς ἔχοντες, καὶ πόλεις, καὶ ἔθνεσιν ὅλοις σφᾶς αὐτοὺς χρησίμους παρέχοντες, οὐκ ἂν εἰκότως ἐκ μόνου τοῦ μισθοῦ διαβάλοιντο, καὶ ἐς ὁμοιότητα καὶ κοινωνίαν τῆς κατηγορίας καθέλκοιντο. ἐπεὶ οὐκ ἂν φθάνοι τις ἀπάσας ἀναιρῶν τὰς τοιαύτας προστασίας· καὶ οὔτε οἱ τοιαῦτα ἔθνη ἐπιτροπεύοντες, οὔθ' οἱ τὰς πόλεις ἀρμότιοντες, οὔθ' οἱ τὰς φάλαγγας, ἢ στρατόπεδα ὅλα ἐγχειριζόμενοι, ὀρθῶς ποιήσουσιν, ἐπεὶ καὶ μισθὸς αὐτῶν τῷ ἔργῳ πρόσεστιν. ἀλλ' οὐκ ἀφ' ἐνός οἶμαι χρῆ ἀνατρέπειν τὰ πάντα, οὔδ' ἰσοτιμίαν τῶν μισθοφορῶντων καθιστάναι. 12. Τὸ δὲ ὅλον, οὐ τοὺς μισθαροῦντας ἀπαντας ἐγὼ φαύλῳ βίῳ συνεῖναι ἔφασκον, ἀλλὰ τοὺς ἐν ταῖς οἰκίαις ἐπὶ προφάσει παιδεύσεως δουλεύοντας ᾤκτειρον. τουτὶ δὲ, ὃ ἑταῖρε, τὸ ἡμέτερον πρᾶγμα, παντάπασιν ἕτεροῖόν ἐστιν, εἴ γε τὰ μὲν οἴκοι, ἰσότημα ἡμῖν· δημοσίᾳ δὲ, τῆς μεγίστης ἀρχῆς κοινωνοῦμεν, καὶ τὸ μέρος συνδιαπράττομεν. ἔγωγ' οὖν, εἰ σκέψαιο, δόξαιμ' ἂν σοι οὐ τὸ μικρότατον τῆς Αἰγυπτίας ταύτης ἀρχῆς ἐγχειρίσθαι, τὰς δίκας εἰσάγειν, καὶ τάξιν αὐταῖς τὴν προσήκουσαν ἐπιτιθέναι, καὶ τῶν πραττομένων καὶ λεγομένων ἀπαξαπάντων ὑπομνήματα γράφεσθαι, καὶ τὰς τε ῥητορείας τῶν δικαιολογούντων ῥυθμίζειν, καὶ τὰς τοῦ ἀρχοντος γνώσεις πρὸς τὸ σαφέστατον ἅμα καὶ ἀκριβέστατον σὺν πίστι τῇ μεγίστῃ διαφυλάττειν, καὶ παραδιδόναι δημοσίᾳ πρὸς τὸν αἰὲ χρόνον ἀποκεισομένας. καὶ ὁ μισθὸς οὐκ ἰδιωτικὸς, ἀλλὰ παρὰ τοῦ βασιλέως· οὐ μικρὸς οὐδὲ οὔτε, ἀλλὰ

πολυτάλαντος. καὶ τὰ μετὰ ταῦτα δὲ, οὐ φαῦλαι ἐλπίδες, εἰ τὰ εἰκότα γίγνοιτο, ἀλλ' ἔθνος ἐπιτραπη-
 ναι, ἢ τινας ἄλλας πράξεις βασιλικάς. 13. Ἐθέλω
 γοῦν ἐκ περιττοῦ χρησάμενος τῇ παρόρσειά, καὶ ὁμό-
 σε χωρήσας τῷ ἐπιφερομένῳ ἐγκλήματι, καθ' ὑπερ-
 βολὴν ἀπολογήσασθαι. καὶ δὴ φημί σοι μηδένα μη-
 δὲν ἀμισθὶ ποιεῖν. οὐδ' ἂν τοὺς τὰ μέγιστα πράτ-
 τοντας εἴπης, ὅπου μηδὲ βασιλεὺς αὐτὸς ἀμισθὸς
 ἐστιν. οὐ φόρους λέγω, οὐδὲ δασμούς, ὅπόσοι παρὰ
 τῶν ἀρχομένων ἐπέτειοι φοιτῶσιν· ἀλλ' ἔστι βασιλεῖ
 μισθὸς μέγιστος, ἔπαινοι, καὶ ἡ παρὰ πᾶσιν εὐκλεία,
 καὶ τὸ ἐπὶ ταῖς εὐεργεσίαις προσκυνεῖσθαι. εἰκόνες
 δὲ, καὶ νεῶ, καὶ τεμένη, ὅπόσα παρὰ τῶν ἀρχομέ-
 νων ἔχουσι, μισθοὶ καὶ ταῦτά εἰσιν ὑπὲρ τῶν φρον-
 τίδων, καὶ προνοίας, ἣν ἐκφέρονται προσκοποῦντες
 ἀεὶ τὰ κοινὰ, καὶ βελτιῶ ποιοῦντες. ὡς δὴ μικρὰ
 μεγάλοις εἰκάξειν, ἣν ἐθέλῃς, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς
 τοῦ σωροῦ κορυφῆς, ἐφ' ἕκαστον τούτων, ἀφ' ὧν
 σύγκειται καταβαίνειν, ὄψει ὅτι μεγέθει καὶ σμι-
 κρότητι διαλλάττομεν τῶν ἀκροτάτων· τὰ δ' ἄλλα,
 μισθοφόροι ὁμοίως ἄπαντες. 14. Εἰ μὲν οὖν τοῦ-
 τον ἐτεθείκειν τὸν νόμον, μηδένα μηδὲν πράττειν,
 ἔνοχος ἂν εἰκότως ἐδόκουν τῇ παρανομίᾳ· εἰ δὲ τοῦ-
 το μὲν οὐδαμοῦ τοῦ βιβλίου λείλεκται μοι, χρή δὲ
 τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα ἐνεργὸν εἶναι, τί ἂν ἄλλο ἐς θεὸν
 αὐτῷ χρῶτο, ἢ φίλοις συμπονῶν πρὸς τὰ βέλτιστα,
 κἄν τῷ μέσῳ ὑπαίθριος πεῖραν αὐτοῦ διδοὺς, ὅπως
 ἔχει πίστεως, καὶ σπουδῆς, καὶ εὐνοίας πρὸς τὰ ἐγ-
 χειρισμένα, ὡς μὴ τὸ Ὀμηρικὸν ἐπεῖνο,

Ἐτώσιον ἀρούρης ἄχθος εἶη.

15. Πρὸ δὲ τῶν ὄλων, μεμνησθαι χρὴ τοὺς ἐπιτιμῶντας, ὅτι οὐ σοφῶ ὄντι μοι, εἰ δὴ τις καὶ ἄλλος ἐστί που σοφός, ἐπιτιμήσουσιν, ἀλλὰ τῷ ἐκ τοῦ πολλοῦ δήμου, λόγους μὲν ἀσκήσαντι, καὶ τὰ μέτρια ἐπαινουμένῳ ἐπ' αὐτοῖς, πρὸς δὲ τὴν ἄκραν ἐκείνην τῶν κορυφαίων ἀρετὴν, οὐ πάνυ γεγυμνασμένῳ. καὶ, μὰ Δί', οὐδ' ἐπὶ τούτῳ ἀνιᾶσθαι μοι ἄξιον, ὅτι μηδὲ ἄλλῳ ἔγωγ' οὖν ἐντετεύχῃκα, τὴν τοῦ σοφοῦ ὑπόσχεσιν ἀποπληροῦντι. σοῦ μὲντοι καὶ θαυμάσαιμ' ἂν ἐπιτιμῶντός μου τῷ νυνὶ βίῳ, εἶγε ἐπιτιμώης, ὃν πρὸ πολλοῦ ἦδεις ἐπὶ ῥητορικῇ δημοσίᾳ μεγίστας μισθοφορὰς ἐνεγκάμενον, ὁπότε κατὰ θείαν τοῦ ἑσπερίου Ἰωκείανου καὶ τὴν Κελτικὴν ἄμα ἐπιῶν ἐνέτυχες ἡμῖν, τοῖς μεγαλομίσθοις τῶν σοφιστῶν ἐναριθμουμένοις. ταῦτά σοι, ὦ ἑταῖρε, καίτοι ἐν μυρίαις ταῖς ἀσχολίαις ὢν, ὅμως ἀπελογησάμην, οὐκ ἐν παρέργῳ θέμενος τὴν λευκὴν παρὰ σοῦ καὶ πλήρη μοι ἐνεχθῆναι. ἐπεὶ πρὸς γε τοὺς ἄλλους κἄν συνάμα πάντες κατηγορῶσιν, ἱκανὸν ἂν εἶη μοι τὸ, οὐ φροντὶς Ἴπποκλείδῃ.

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΝ ΤΗ
ΠΡΟΣ ΑΓΟΡΕΥΣΕΙ
ΠΤΑΙΣΜΑΤΟΣ.

ARGVMENTVM.

Quum Lucianus virum nobilem mane saluasset verbo ὑγίαινε, quo ad vesperam, pro χαῖρε, quo mane uti solebant, hunc librum scripsit in sui consolationem. Primo exemplis docet, quovis tempore et quavis occasione antiquiores adhibuisse verbum χαῖρειν; Platoni vero magis placuisse εὐπράττειν, et Pythagoraeis ὑγιάνειν, quia hoc utrumque (χαῖρ. et εὐπρ.) complectatur. Sic Epicurum quoque, comicos et permultos alios praetulisse ὑγιάνειν, eamque salutationem boni omnis nomine libenter accepisse et adhibuisse Alexandrum aliosque. Nunc vero quum utriusque salutandi formulae locus suus adscriptus sit, se excusandum censet, quia quovis tempore valetudine opus sit, et qui ὑγίαινε salutet, non optet modo aliquid, ut qui χαῖρε, sed praecipiat bonum quid, nempe valetudinem curare, quod et imperatores in mandatis suis faciant, et Romani salutantibus respondentes. Se vero quum has voces imprudens commutarit, sibi gratulari, quod non in peius sed melius lapsus sit, eumque errorem praecipue inde natum esse, quod coram illo nobili perturbatus fuerit.

Χαλεπὸν μὲν, ἀνθρώπων ὄντα, δαιμονός τις ἔπήρειαν διαφυγεῖν· πολὺ δὲ χαλεπώτερον ἀπολογία εὐρεῖν παραλόγου καὶ δαιμονίου πταίσματος.

ἄπερ ἀμφοτέρω νῦν ἐμοὶ συμβέβηκεν, ὅς ἀφικόμενος παρὰ σέ, ὡς προσείποιμι τὸ ἔωθινόν, δέον τὴν συνήθη ταύτην φωνὴν ἀφείναι, καὶ χαιρεῖν κελεύειν, ἐγὼ δὲ ὁ χρυσοῦς ἐπιλαθόμενος, ὑγιαίνειν σε ἠξίουν, εὐφημον μὲν καὶ τοῦτο, οὐκ ἐν καιρῷ δὲ, ὡς οὐ κατὰ τὴν ἔω. ἐγὼ μὲν οὖν ἐπὶ τούτῳ εὐθύς ἰδίῳ τε, καὶ ἡρυσθρίων, καὶ παντοῖος ἦν ὑπὲρ ἀπορίας· οἱ παρόντες δὲ, οἱ μὲν παραπαίειν, ὡς τὸ εἰκός, οἱ δὲ, ληρεῖν ὑπὲρ ἡλικίας, οἱ δὲ, χθρυσθρίων κραιπάλης ἀνάμεστον ἔτι ὄντο με εἶναι, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα σὺ ἐπιεικῶς ἠνεγκας τὸ γεγονός· οὐδ' ὅσον ἄκρω τῷ μειδιάματι ἐπισημηγνόμενος τῆς γλώττης τὴν διαμαρτίαν. ἔδοξεν οὖν μοι καλῶς ἔχειν παραμυθίαν τινὰ ἑμαυτῷ συγγράψαι, ὡς μὴ πάνυ ἀνιώμην ἐπὶ τῷ πταίσματι, μὴδ' ἀφόρητον ἠγούμην, εἰ πρεσβύτης ἀνὴρ τοσοῦτον ἀπεσφάλην τοῦ καλῶς ἔχοντος, ἐπὶ τοσοῦτων μαρτύρων. ἀπολογίας μὲν γὰρ οὐδὲν ἔδει, οἶμαι, ὑπὲρ γλώττης, εἰς οὕτως εὐφημον εὐχὴν ὀλισθούσης. 2. Ἀρχόμενος μὲν οὖν τῆς γραφῆς, πάνυ ἀπόρῳ ἐντεύξεσθαι ὤμην τῷ προβλήματι προΐόντι δὲ πολλὰ προῦφάνη τὰ λεκτέα. οὐ μὴν πρότερον ἔρω αὐτὰ, ἢν μὴ περὶ τοῦ χαιρεῖν αὐτοῦ, καὶ τοῦ εἰ πράττειν, καὶ τοῦ ὑγιαίνειν, προείπω τὰ εἰκότα. τὸ μὲν δὴ χαιρεῖν ἀρχαία μὲν ἢ προσαγόρευσις· οὐ μὴν ἔωθινὴ μόνον, οὐδ' ὑπὲρ τῆς πρώτης ἐντευξιν, ἀλλὰ καὶ πρώτον μὲν ἰδόντες ἀλλήλους, ἔλεγον αὐτὸ, ὡς τὸ, ἰ

Χαῖρ', ὡ δυνάστα τῆσδε γῆς Τιρυνθίας.

καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον ἐς λόγους ἤδη παροινίους τρεπόμενοι, ὡς τὸ,

Χαῖρ', Ἀχιλεῦ, δαιτὸς μὲν εἴσης οὐκ ἐπίδευεις,
Ὀδυσσεὺς ὁπότε τὴν ἐπεσταλμένην πρεσβείαν αὐτῷ
ἐρῆτόρευε. καὶ ἤδη ἀπίοντες παρ' ἀλλήλων, ὡς τὸ,

Χαίρειτ', ἐγὼ δ' ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος, οὐκ ἔτι
θνητός.

ἴδιος δὲ καιρὸς οὐδεὶς ἀπενενέμητο τῇ προσήσει, οὐδὲ ὡς νῦν μόνος ὁ ἐσιθινός, ὅπου γε καὶ ἐπὶ τῶν ἀπαισίων καὶ ἀπενκτοιάτων ὁμῶς ἐχρῶντο αὐτῇ ὡς ὁ τοῦ Εὐριπίδου Πολυνείκης ἤδη τελευτῶν τὸν βίον,

Καὶ χαίρειτ', ἤδη γὰρ με περιβάλλει σκότος,
καὶ οὐ μόνον φιλοφροσύνης αὐτοῖς ἦν τοῦτο σύμβολον, ἀλλὰ καὶ ἀπεχθείας, καὶ τοῦ μηκέτι χρήσεσθαι ἀλλήλοις. τὸ γοῦν μακρὰ χαίρειν φράσαι, τὸ μηκέτι φροντιεῖν δηλοῖ. 3. Πρῶτος δ' αὐτὸ Φιλιππίδης ὁ ἡμεροδρομήσας λέγεται ἀπὸ Μαραθῶνος ἀγγέλλων τὴν νίκην, εἰπεῖν πρὸς τοὺς ἄρχοντας καθημένους καὶ πεφροντικότητας ὑπὲρ τοῦ τέλους τῆς μάχης, Χαίρετε, νικῶμεν, καὶ τοῦτο εἰπὼν συναποθανεῖν τῇ ἀγγελίᾳ, καὶ τῷ χαίρειν συνεκπνεῦσαι. ἐν ἐπιστολῆς δὲ ἀρχῇ, Κλέων ὁ Ἀθηναίων δημαγωγός, ἀπὸ Σφακτηρίας πρῶτον χαίρειν προΐθηκεν, εὐαγγελιζόμενος τὴν νίκην τὴν ἐκεῖθεν, καὶ τὴν τῶν Σπαρτιατῶν ἄλωσιν. καὶ ὅπως γε, μετ' ἐκεῖνον ὁ Νικίας ἀπὸ Σικελίας ἐπιστέλλων, ἐν τῷ ἀρχαίῳ τῶν ἐπιστολῶν διέμεινε, ἀπ' αὐτῶν ἀρξάμενος τῶν πραγμάτων. 4. Ἄλλ' ὁ θαυμαστός Πλά-

των, ἀνὴρ ἀξιόπιστος νομοθέτης τῶν τοιούτων, τὸ μὲν χαίρειν κελεύειν καὶ πάνυ ἀποδοκιμάζει ὡς μοχθηρὸν ὄν, καὶ οὐδὲν σπουδαῖον ἐμφαῖνον. τὸ δ' εὖ πράττειν ἀντ' αὐτοῦ εἰσάγει, ὡς κοινὸν σώματός τε καὶ ψυχῆς εὖ διακειμένων σύμβολον. καὶ ἐπιστελλῶν γε τῷ Διονυσίῳ, αἰτιᾶται αὐτόν, ὅτι ποιῶν ἐς τὸν Ἀπόλλω, χαίρειν τὸν θεὸν προσεῖπεν, ὡς ἀνάξιον τοῦ Πυθίου, καὶ οὐχ ὅπως θεοῖς, ἀλλ' οὐδ' ἀνθρώποις δεξιοῖς πρόπον. 5. Ὁ μὲν γε Θεσπέσιος Πυθαγόρας, εἰ καὶ μηδὲν αὐτὸς ἡμῖν ἴδιον καταλιπεῖν τῶν αὐτοῦ ἠξίωσεν, ὅσον Ὀκέλλω τῷ Λευκανῶ, καὶ Ἀρχύτῃ, καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμιληταῖς αὐτοῦ τεκμαίρεσθαι, οὔτε τὸ χαίρειν, οὔτε τὸ εὖ πράττειν προὔγραφεν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ὑγιαίνειν ἀρχεσθαι ἐκέλευεν. ἅπαντες γοῦν οἱ ἀπ' αὐτοῦ ἀλλήλοις ἐπιστέλλοντες, ὁπότε σπουδαῖόν τι γράφοιεν, ὑγιαίνειν εὐθὺς ἐν ἀρχῇ παρεκελεύοντο, ὡς καὶ αὐτὸ ψυχῆ τε καὶ σώματι ἀρμοδιώτατον, καὶ συνόλως ἅπαντα περιειληφὸς τᾶνθρώπου ἀγαθὰ. καὶ τότε τριπλοῦν αὐτοῖς τρίγωνον, τὸ διαλλήλων, τὸ πεντάγραμμον, ᾧ συμβόλῳ πρὸς τοὺς ὁμοδόξους ἐχρῶντο, ὑγεία πρὸς αὐτῶν ὠνομάζετο. καὶ ὅλως ἠγοῦντο τῷ μὲν ὑγιαίνειν τὸ εὖ πράττειν καὶ τὸ χαίρειν εἶναι, οὔτε δὲ τῷ εὖ πράττειν, οὔτε τῷ χαίρειν πάντως καὶ τὸ ὑγιαίνειν. εἰσὶ δὲ οἱ καὶ τὴν τετρακτὺν, τὸν μέγιστον ὄγκον αὐτῶν, ἣ τὸν ἐντελῆ αὐτοῖς ἀριθμὸν ἀποιελεῖν. οἱ δὲ καὶ ὑγείας ἀρχὴν ἐκάλεσαν, ὣν καὶ Φιλόλαός ἐστι. 6. Καὶ τί σοι τοὺς παλαιοὺς λέγω, ὅπου καὶ Ἐπίκουρος ἀνὴρ πάνυ χαίρων τῷ χαίρειν, καὶ τὴν

ἡδονὴν πρὸ πάντων αἰρούμενος, ἐν ταῖς σπουδαιοτέραις ἐπιστολαῖς (εἰσὶ δ' αὐταὶ ὀλίγαι) καὶ ἐν ταῖς πρὸς τοὺς φιλτάτους μάλιστα ὑγιαίνειν εὐθὺς ἐν τῇ ἀρχῇ προστίπτει; πολὺ δ' ἂν καὶ ἐν τραγωδίᾳ, καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κωμωδίᾳ εὖροις τὸ ὑγιαίνειν, πρῶτον εὐθὺς λεγόμενον· τὸ μὲν γάρ,

Οὐλέ τε, καὶ μέγα χαῖρε,

σαφῶς προτεταγμένον τοῦ χαίρειν τὸ ὑγιαίνειν ἔχει·
ὁ δ' Ἀλεξίς,

Ἦ δέσποθ', ὑγίαιν', ὡς χρόνιος ἐλήλυθας.

ὁ δ' Ἀχαιὸς,

Ἦκω πεπραγῶς δευνά, σὺ δ' ὑγίαινέ μοι.
καὶ ὁ Φιλήμων,

Αἰτῶ δ' ὑγίαν πρῶτον, εἴτ' εὐπραξίαν,

Τρίτον δὲ χαίρειν, εἴτ' ὀφείλειν μηδενί.

ὁ μὲν γὰρ τὸ σχολιὸν γράφας, οὗ καὶ Πλάτων μνηται, τί καὶ οὗτός φησιν; Ὑγιαίνειν μὲν ἄριστον· τὸ δεύτερον, καλὸν γενέσθαι· τρίτον δὲ, πλουτεῖν. τοῦ χαίρειν δὲ τὸ παράπαν οὐκ ἐμνήσθη. ἵνα σοι τὸ γνωριμώτατον ἐκεῖνο, καὶ πᾶσι διὰ στόματος, λέγω, Ὑγίαια πρεσβίστα μακάρων, μετὰ σεῦ ναίοιμι τὸ λειπόμενον βιοτῆς. ὥστε εἰ πρεσβίστη ἐστὶν ὑγία, καὶ τὸ ἔργον αὐτῆς τὸ ὑγιαίνειν, προτακτέον τῶν ἄλλων ἀγαθῶν. 7. Μυρία δὲ καὶ ἄλλα ἔκ τε ποιητῶν, καὶ συγγραφέων, καὶ φιλοσόφων καταδειξά σοι ἔχων, προτιμώντων τὸ ὑγιαίνειν, τοῦτο μὲν παραιτήσομαι, ὡς μὴ εἰς ἀπειροκαλίαν τινὰ μειρακιώδη ἐκπέση μοι τὸ σύγγραμμα, καὶ κινδυνεύωμεν ἄλλοι ἢλω ἐκκρούειν τὸν ἦλον. ὀλίγα δὲ σοι τῆς

ἀρχαίας ιστορίας, ὅποσα μέμνηται οἰκεία τῷ παρόντι προσγράψαι, καλῶς ἔχειν ὑπέλαβον. 8. Ὅτε Ἀλέξανδρος τὴν ἐν Ἰσσοῦ μάχην ἀγωνιεῖσθαι ἔμελλεν, ὡς Εὐμενῆς ὁ Καρδιανός ἐν τῇ πρὸς Ἀντίπατρον ἐπιστολῇ λέγει, ἔωθεν εἰσελθὼν εἰς τὴν σκηπὴν αὐτοῦ ὁ Ἡφαιστίων, εἴτ' ἐπιλαθόμενος, εἴτ' ἐκταραχθεὶς ὡς περ ἐγὼ, εἴτε καὶ Θεοῦ τινος τοῦτο καταναγκάσαντος, ταυτὸν ἐμοὶ ἔφη, Ἰγλαίνε, βασιλεῦ, καιρὸς ἤδη παρατάττεσθαι· ταραχθέντων δὲ τῶν παρόντων πρὸς τὸ παράδοξον τῆς προσαγορεύσεως, καὶ τοῦ Ἡφαιστίωνος ὀλίγου δεῖν ὑπ' αἰδοῦς ἐκθανόντος, Ἀλέξανδρος, δέχομαι, εἶπε, τὴν κληδόναν· τὸ γὰρ σώους ἐπανήξειν ἀπὸ τῆς μάχης, ἤδη μοι ὑπισχνεῖται. 9. Ἀντίοχος δὲ ὁ Σωτήρ, ὅτε τοῖς Γαλάταις συνάπτειν ἔμελλεν, ἔδοξεν ὄναρ ἐπιστάντα οἱ τὸν Ἀλέξανδρον, κελεύειν σύνθημα πρὸ τῆς μάχης παραδοῦναι τῇ στρατιᾷ τὸ ὑγιαίνειν. καὶ ὑπὸ τούτῳ συνθήματι τὴν θαυμαστὴν ἐκείνην νίκην ἐνίκησε. 10. Καὶ Πτολεμαῖος δὲ ὁ Δάγου, Σελεύκῳ ἐπιστέλλων, σαφῶς ἀνέστρεψε τὴν τάξιν, ἐν ἀρχῇ μὲν τῆς ἐπιστολῆς ὑγιαίνειν αὐτὸν προσειπὼν, ἐπὶ τέλει δὲ, ἀντὶ τοῦ ἐρήθῃσθαι, ὑπογράψας τὸ χαίρειν, ὡς Διονυσόδωρος ὁ τὰς ἐπιστολάς αὐτοῦ συναγαγὼν, φησιν. 11. Ἄξιον δὲ καὶ Πύρρου τοῦ Ἡπειρώτου μνησθῆναι, ἀνδρὸς μετ' Ἀλέξανδρον τὰ δεύτερα ἐν στρατηγαίαις ἐνεγκαμένου, καὶ μύριας τροπᾶς τῆς τύχης ἐνεγκόντος. οὗτος τοίνυν ἀεὶ θεοῖς εὐχόμενος, καὶ θύων, καὶ ἀνατιθεὶς, οὐδὲ πώποτε ἢ νίκην, ἢ βασιλείας ἀξίωμα μεῖζον, ἢ εὐκλειαν, ἢ

πλούτου ὑπερβολὴν, ἤτησε παρ' αὐτῶν, ἀλλ' ἐν
τοῦτο ἤλχετο, ὑγιαίνειν· ὡς ἔστ' ἂν τοῦτ' ἔχη, ῥα-
δίως αὐτῶ τῶν ἄλλων προσγενησομένων. καὶ ἄριστα,
οἶμαι, ἐφρόνει, λογιζόμενος ὅτι οὐδὲν ὄφελος τῶν
ἐπιέντων ἀγαθῶν, ἔστ' ἂν τὸ ὑγιαίνειν μόνον ἀπῆ.
12. Ἀλλὰ νῦν ἐκάστου καιρὸς ἴδιος ὑφ' ἡμῶν ἀπο-
δείκνυται, τάχα ἂν εἴποι τις· σὺ δὲ τοῦτον ἐναλ-
λαίξας, εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο ἔφησθα, ὅμως τῷ δικαίῳ
λόγῳ οὐκ ἂν ἔξω εἴης τοῦ ἡμαρτηκέναι, ὥσπερ ἂν εἴ-
τις περὶ τῆς κνήμης τὸ κράνος, ἢ περὶ τῆς κεφαλῆς τὰς
κνημίδας ἐπιδήσαιο. ἀλλ', ὦ βέλτιστε, φαίην ἂν
κἄγώ πρὸς αὐτόν, εἰκότως ἂν ταῦτ' ἔλεγες, εἴ τις
ὄλως καιρὸς ἦν ὑγείας μὴ δεόμενος, νῦν δὲ καὶ ἔω-
θεν, καὶ μεσοῦσης ἡμέρας, καὶ νύκτωρ, ἀεὶ τὸ ὑγιαί-
νειν ἀναγκαῖον· καὶ μάλιστα τοῖς ἄρχουσι, καὶ
πολλὰ πράττουσιν ἡμῖν, ὅσῳ καὶ πρὸς πολλὰ δεῖσθε
τοῦ σώματος. ἔτι δὲ, ὁ μὲν καιρὸς εἰπὼν, μόνον εὐ-
φρόνως ἐχρήσατο τῆς ἀρχῆς, καὶ ἔστιν εὐχή τὸ πρῶ-
γμα· ὁ δὲ ὑγιαίνειν παρακελευόμενος, καὶ χρησιμόν
τι δοῖν, καὶ ὑπομιμνήσκει τῶν πρὸς τὸ ὑγιαίνειν
συντελούντων· καὶ οὐ φανεύεται μόνον, ἀλλὰ καὶ
παραγγέλλει. 13. Τί δ' οὐχὶ καὶ ἐν τῷ τῶν ἐντο-
λῶν βιβλίῳ, ὃ ἀεὶ καὶ παρὰ βασιλείως λαμβάνετε,
τοῦτο πρῶτον ἡμῖν ἐστὶ παράγγελμα, τῆς ὑγείας τῆς
ὑμετέρας αὐτῶν ἐπιμελεῖσθαι; καὶ μάλιστα εἰκότως.
οὐδὲν γὰρ ἂν εἴη ὄφελος ὑμῶν πρὸς ἄλλα, μὴ οὕτω
διακειμένων. ἀλλὰ καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ, εἴ τι κἄγώ τῆς
Ῥωμαίαν φωνῆς ἐπάω, τοὺς προσαγορεύοντας ἀν-
τιδοξοῦμενος, καὶ τῆς ὑγείας ὀνόματι πολλάκις ἀμεί-

βροθε. 14. Καὶ ταῦτα πάντα εἶπον, οὐχ ὡς ἐκ προνοίας ἀφελῶν μὲν τὸ χαίρειν, ἐπιτηδεύσας δ' ἀντ' αὐτοῦ εἰπεῖν τὸ ὑγιαίνειν, ἀλλ' ὡς τοῦτο μὲν ἄκων παθῶν· ἢ γελοῖος ἂν ἦν ξενίζων, καὶ τοὺς καιροὺς τῶν προσαγορεύσεων ἐναλλάττων. 15. Χάριν δὲ ὁμολογῶ τοῖς θεοῖς, ὅτι μοι τὸ σφάλμα ἐς ἄλλο μακρῷ αἰσιώτερον περιετράπη, καὶ εἰς τὸ ἄμεινον παρώλισθον. καὶ τάχα τῆς Ἑγείας, ἢ Ἀσκληπιοῦ αὐτοῦ ἐπιπνοία τοῦτ' ἐπράχθη, δι' ἐμοῦ σοι τὸ ὑγιαίνειν ὑπισχνουμένου. ἐπεὶ ἔγωγε, πῶς ἂν αὐτὸ ἔπαθον ἄνευ θεοῦ, μηδέπω πρότερον ἐν τῷ μακρῷ βίῳ ταραχθεὶς ὅμοιον; 16. Εἰ δὲ δεῖ καὶ ἀνθρώπινην τινα ὑπὲρ τοῦ γεγονότος ἀπολογία εἰπεῖν, οὐδὲν ξέρον, εἰ πάνυ ἐσπουδακῶς ἐπὶ τοῖς ἀρίστοις ὑπὸ σοῦ γνωρίζεσθαι, ἐκ τῆς ἄγαν ἐπιθυμίας εἰς τὸ ναντίον διαταραχθεὶς, ἐνέπεσον. τάχα δ' ἂν τινα ἐκπλήξειε τῶν κατ' ὀρθὴν λογισμὸν, καὶ στρατιωτῶν πλῆθος, ὧν οἱ μὲν, προωθοῦντες, οἱ δὲ, ἐν τῇ τάξει τῆς προσαγορεύσεως μὴ μένοντες. 17. Σὺ δ' εὖ οἶδ' ὅτι κἂν οἱ ἄλλοι εἰς ἄνοϊαν, ἢ ἀπαιδευσίαν, ἢ παραφροσύνην ἀναφέρωσι τὸ πρῶγμα, αἰδοῦς αὐτὸ σύμβολον, καὶ ἀφελείας ἐποιήσω, καὶ ψυχῆς μηδὲν ἀγοραῖον καὶ ἔντεχνον ἐχούσης· ὡς τὸ γε πάνυ θαρσάλιον ἐν τοῖς τοιούτοις, οὐ πόρρω θρασύτητος καὶ ἀναισχυντίας ἐστί. καὶ ἐμοὶ γε εἴη μηδὲν μὲν τοιοῦτον σφάλλισθαι, εἰ δὲ συμβαίη, πρὸς εὐφημίαν αὐτὸ τρέπεσθαι. 18. Ἐπὶ γοῦν τοῦ πρώτου Σεβαστοῦ, καὶ τοιόνδε τι λέγεται γενέσθαι. ὁ μὲν ἔτυχε, δίκην τινα δικάσας ὀρθῶς, καὶ ἀπολύσας ἐγ-

κλήματος τοῦ μεγίστου ἀδίκως συκοφαντούμενον ἄνθρωπον· ὁ δὲ, χάριν ὁμολογῶν, μεγάλη τῇ φωνῇ, χάριν οἶδά σοι, ἔφη, ὡς αὐτοκράτωρ, ὅτι κακῶς καὶ ἀδίκως ἐδίκασας. καὶ τῶν περὶ Σεβαστὸν ἀγανακτησάντων, καὶ διασπάσασθαι τὸν ἄνθρωπον ἐθελόντων, Παύσασθε χαλεπαίνοντες, ἐκεῖνος ἔφη· οὐ γὰρ τὴν γλῶτταν αὐτοῦ, ἀλλὰ τὴν γνώμην ἐξετάζειν ἄξιον. ἐκεῖνος μὲν, οὕτω. σὺ δ' εἶτε τὴν γνώμην σκέψαιο, πάνυ εὖνουν εὐρήσεις· εἶτε τὴν γλῶτταν, εὖφημος καὶ αὐτή. 19. Ἔοικα δ' ἐνταῦθ' ἤδη γενόμενος, εἰκότως ἄλλο τι φοβηθῆσεσθαι, μὴ τισι δόξω ἐξεπίτηδες ἡμαρτηκέναι, ὡς τὴν ἀπολογίαν ταύτην συγγράψαιμι. καὶ εἶη γρ, ὡς φίλτατε Ἀσκληπιέ, τοιοῦτον φανῆναι τὸν λόγον, ὡς μὴ ἀπολογίαν, ἀλλ' ἐπιδειξέως ἀφορμὴν εἶναι δοκεῖν.

~~~~~

ΕΡΜΟΤΙΜΟΣ,

Η ΠΕΡΙ ΑΙΡΕΣΕΩΝ.

A R G V M E N T V M.

Hermotimus quum narrasset se iam per viginti annos summopere philosophiae studere, et duce magistro sperare post totidem annos perfectum fore philosophum et felicem, i. e. sapientem, probum, quid pulchrum et iustum sit certissime scientem, divitias, gloriam, voluptates, et quaecunque sint corporis, aspernantem, nec ulli affectuum obnoxium; primum obiicit Iacinus, magistrum illum

ipsum avarum, iracundum, ebriosum et rixosum esse. Longius deinde producti sermonis praecipua capita haec sunt. Veritas quia una est, et philosophorum, qui veritatem se docere dicunt, quia tot sunt, qui maxime diversa docent; philosophari incepturo vera philosophia est eligenda. Quoniam vero haec sit, nec ex coniectura, nec ex multitudine vel discipulorum vel laudantium, nec ex habitu externo magistrorum dignosci potest. Si vera philosophia sive virtus comparatur cum urbe perfelici, sed magno spatio remota, multi quidem eo ducere imperitos pollicentur, sed viae eorum et diversi generis sunt et in opposita exire videntur, quum urbs sit una. Suam quisque veram praedicat, unius suae periculum fecit, et quae vera sit, incertum manet. Fortunae electio verae concedi nequit. Qui enim temere unum philosophum sequeretur, iniustus esset in reliquos, quorum ille doctrinam ignorat, quamvis non ignorare vel adeo refellere videatur; nam talem eam proponit, qualem facile superare possit. Deinde, quia philosophi non dissident de mathematicis certis, sed de incertis, fieri potest, ut falsum sit, quod vel maxime verum videatur. Igitur omnes doctrinae perscrutandae sunt. Quod qui bene fecerit, nulla excepta, solus erit dignus magister philosophiae, qualis non facile inveniretur. Optimum igitur videtur, ipsum quemque per omnes sectas euntem, omnia accurate considerare, nec facile cuivis credere. Sed labor hic excedit fines aetatis humanae, nec extat via brevior, nam ex aliqua parte doctrinae cuiusdam non valet conclusio in universam, quod diversa et dissimilia philosophos audimus tractantes; nec ipsa solum capita recte intelligi possunt, nisi funditus omnibus perspectis, quod multi temporis est. Accedit, firmo iudicio ad electionem opus esse, cui comparando etiam tempus

tribuendum est. Illud omne vero si etiam perfecturimus, nihil profecimus; nam incertum est, utrum unus philosophorum verum doceat, nec ne? omnes enim errare possunt. Audiendi etiam essent plures eiusdem sectae philosophi, ne imprudenter deterior praeferatur; ad quod magna facultas, proba ad-
ulterataque dignoscendi, comparanda esset. Quam si quis docere velit, etiam de hoc dubitari potest, an vera polliceatur. Fieri igitur nequit, ut quis per haec omnia eat. Falluntur philosophorum discipuli, nam quia facilius prima, quae docentur, concedunt, non possunt non concedere, quae inde colliguntur. Quorum alii spei suae immoriuntur; alios pudet se deceptos fateri, quamobrem et alios ad sua studia impellunt; pauci non erubescunt se deceptos fateri, et alios dehortantur. Quo quis enim iure se eam felicitatem assecuturum sperare potest, quam nemo unquam philosophorum ipsorum assecutus fuerit? et si res tanto sit labore digna, quid iuvaret acquisitio senem, morti proximum? At ne inest quidem virtus in verbis et syllogismis, sed in probe, iuste, sapienter agendo; cui qui operam dat, relictis illis nugis, verus est philosophus.

ΑΤΚ. Ὅσον, ὦ Ἐρμόδιμε, τῆ βιβλίῳ καὶ τῇ τοῦ βαδίσματος σπουδῇ τεκμήρασθαι, παρὰ τὸν διδάσκαλον ἐπειγομένῳ ἔοικας· ἐνενόεις γοῦν τι μεταξὺ προῖων; καὶ τὰ χεῖλη διασάλευες, ἡρέμα ὑποτονθορῶν; καὶ τὴν χεῖρα ὡς κἀκεῖσε μετέφερες, ὡς περ τινὰ ῥῆσιν ἐπὶ σεαυτοῦ διατιθέμενος· ἐρώτημα δὲ, ἢ τι τῶν ἀγκύλων συντιθεῖς, ἢ σκίμμα σοφιστικὸν ἀναφροντίζων, ὡς μηδὲ ὀδοῦ βαδίζων σχολὴν ἄγοις, ἀλλ' ἐνεμγὸς εἶης, αἰὲ σπουδαῖόν τι πράττων, καὶ ὁ πρὸ ὀδοῦ σοι γένοιτ' ἂν ἐς τὰ μαθήματα.

ΕΡΜ. Νῆ Δί, ὦ Λυκῖνε, τοιοῦτό τι. τὴν γὰρ χθιζὴν συνουσίαν, καὶ ἃ εἶπε πρὸς ἡμῶς, ἀνεπεμπαζόμεν, ἐπιὼν τῇ μνήμῃ ἕκαστα. χρὴ δὲ μηδένα καιρὸν, οἶμαι, παρίναι, εἰδότας ἀληθῆς ὄν τὸ ὑπὸ τοῦ Κόου ἱατροῦ εἰρημένον, ὡς ἄρα Βραχὺς μὲν ὁ βίος, μακρὴ δὲ ἡ τέχνη. καίτοι ἐκείνος ἱατρικῆς πέρι ταῦτ' ἔλεγεν, εὐμαθεστέρου πράγματος· φιλοσοφία δὲ καὶ μακρῷ τῷ χρόνῳ ἀνέφικτος, ἢ μὴ πάνυ τις ἐγρηγόρως ἀτεινὲς αἰεὶ καὶ γοργὸν ἀποβλέπη ἐς αὐτήν· καὶ τὸ κινδύνευμα οὐ περὶ μικρῶν, ἢ ἄθλιον εἶναι ἐν τῷ πολλῷ τῶν ἰδιωτῶν συρφετῷ παραπολούμενον, ἢ εὐδαιμονῆσαι φιλοσοφήσαντα.

2. *ΑΤΚ.* Τὰ μὲν ἄθλα, ὦ Ἑρμότιμε, θαυμάσια, ἡλίκα εἴρηκας. οἶμαί γε μὴν οὐ πόρρω σε εἶναι αὐτῶν, εἴ γε χρὴ εἰκάζειν τῷ τε χρόνῳ ὅποσον φιλοσοφεῖς, καὶ προσέτι τῷ πόνῳ οἷόν μοι οὐ μέτριον ἐκ πολλοῦ ἤδη ἔχειν δοκεῖς. εἰ γὰρ τι μέμνημαι, σχεδὸν εἴκοσιν ἔτη ταῦτά ἐστιν, ἀφ' οὗ σε οὐδὲν ἄλλο ποιοῦντα ἐώρακα, ἢ παρὰ τοὺς διδασκάλους φοιτῶντα, καὶ ὡς τοπολὺ ἐς βιβλίον ἐπικεκυφότα, ὑπομνήματα τῶν συνουσιῶν ἀπογραφόμενον, ὡχρὸν αἰεὶ ὑπὸ φροντίδων, καὶ τὸ σῶμι κατεσκληρότα. δοκεῖς δέ μοι ἀλλ' οὐδὲ ὄναρ ποτὲ ἀνιέναι σαυτὸν, οὕτως ὄλος εἶναι ἐν τῷ πράγματι. ταῦτ' οὖν σκοπούμεν μοι, φαίνη οὐκ ἐς μακρὰν ἐπιλήψεσθαι τῆς εὐδαιμονίας, εἴ γε μὴ λήληθας ἡμᾶς καὶ πάλαι αὐτῇ συνῶν.

ΕΡΜ. Πόθιν, ὦ Λυκῖνε, ὅς νῦν ἄρχομαι παρακύπτειν ἐς τὴν ὁδόν; ἢ δ' Ἀρετὴ πάνυ πόρρω κα

τὰ τὸν Ἡσίοδον οἰκεῖ, καὶ ἔστιν ὁ οἶμος ἐπὶ αὐτὴν μακρὸς τε, καὶ ὄρθιος, καὶ τρηχὺς, ἰδρωῖτα οὐκ ὀλίγον ἔχων τοῖς ὁδοιπόροις.

ΛΤΚ. Οὐχ ἱκανὰ οὖν ἰδρωταί σοι, ὦ Ἐρμότιμε, καὶ ὠδοιπόρηται;

ΕΡΜ. Οὐ, φημί. οὐδὲν γὰρ ἐκόλυέ με πανευδαιμόνα εἶναι, ἐπὶ τῷ ἄκρῳ γενόμενον. τὸ δὲ νῦν, ἀρχόμεθα ἔτι, ὦ Λυκῖνε.

3. *ΛΤΚ.* Ἀλλὰ τὴν γε ἀρχὴν ὁ αὐτὸς οὗτος Ἡσίοδος ἡμῖσιν τοῦ πανιὸς ἔφη εἶναι, ὥστε κατὰ μέσην τὴν ἄνοδον εἶναι σε ἤδη λέγοντες, οὐκ ἂν ἀμάροτοιμεν.

ΕΡΜ. Οὐδέπω οὐδὲ τοῦτο· πάμπολυ γὰρ ἂν ἡμῖν ἦνυστο.

ΛΤΚ. Ἀλλὰ ποῦ γὰρ σε φῶμεν τῆς ὁδοῦ τυγχάνειν ὄντα;

ΕΡΜ. Ἐν τῇ ὑπωρείᾳ κάτω ἔτι, ὦ Λυκῖνε, ἄρτι προβαίνειν βιαζόμενον· ὀλισθηρὰ δὲ, καὶ τραχεῖα, καὶ δεῖ χεῖρα ὀρέγοντος.

ΛΤΚ. Οὐκοῦν ὁ διδάσκαλός σοι τοῦτο ἱκανὸς ποιῆσαι, ἄνωθεν ἐκ τοῦ ἄκρου καθάπερ ὁ τοῦ Ὀμήρου Ζεὺς, χρυσοῦν τινα σειρὰν καθιεῖς, τοὺς αὐτοῦ λόγους, ὑφ' ὧν σε ἀνασπᾷ δηλαδὴ, καὶ ἀνακουφίζει πρὸς αὐτόν τε καὶ τὴν ἀρετὴν αὐτὸς πρὸ πολλοῦ ἀναβεβηκώς.

ΕΡΜ. Αὐτὸ ἔφησθα, ὦ Λυκῖνε, τὸ γιγνόμενον. ὅσον γοῦν ἐπ' ἐκείνῳ πάλαι ἀνεσπᾶσμεν ἄνω, καὶ συνῆν αὐτοῖς· τὸ δ' ἐμὸν, ἔτι ἐνδεῖ.

4. *ΛΤΚ.* Ἀλλὰ θαρσύνειν χρὴ, καὶ θυμὸν ἔχειν

ἀγαθόν, ἐς τὸ τέλος τῆς ὁδοῦ ὄρωντα, καὶ τὴν ἄνω
 εὐδαιμονίαν, καὶ μάλιστα ἐκείνου ξυμπροθυμουμέ-
 νου. πλὴν ἄλλα τίνα σοι ἐλπίδα ὑποφαίνει, ὡς δη-
 ποτε ἀναβησομένῳ; ἐς νέωτα εἵκαζεν ἐπὶ τὸ ἄκρον
 ἔσεσθαι σε, οἷον μετὰ τὰ μυστήρια τὰ ἄλλα, ἢ Πα-
 ναθήναια;

ΕΡΜ. Ὀλίγον φῆς, ὦ Λυκίνε.

ΑΤΚ. Ἄλλ' ἐς τὴν ἐξῆς Ὀλυμπιάδα;

ΕΡΜ. Καὶ τοῦτο ὀλίγον ὡς πρὸς ἀρετῆς ἀσκη-
 σιν, καὶ εὐδαιμονίας κτήσιν.

ΑΤΚ. Μετὰ δύο μὲν δὴ Ὀλυμπιάδας πάντως·
 ἢ πολλήν γ' ἂν ὑμῶν ῥαθυμίαν καταγνοίη τις, εἰ
 μηδ' ἐν τοσοῦτῳ χρόνῳ δύναισθε, ὅσον τρεῖς ἀπὸ
 Ἑρακλείων στηλῶν εἰς Ἴνδου ἀπελθεῖν, εἴτ' ἐπα-
 νελθεῖν ῥάδιον, εἰ καὶ μὴ εὐθρεῖαν, μηδ' αὖτε βαδί-
 ζοι τις, ἀλλ' ἐν τοῖς δια μέσου ἔθνεσι περιπλανώμε-
 νος. καίτοι πόσῳ τινὲ βούλει ὑψηλοτέραν καὶ λισ-
 σοτέραν θοῖμεν εἶναι τὴν ἄκραν, ἐφ' ἧς ὑμῖν ἡ ἀρε-
 τὴ οἰκεῖ, τῆς Ἀόρνου ἐκείνης, ἣν ἐντὸς ὀλίγων ἡμέ-
 ρων Ἀλέξανδρος κατὰ κράτος εἶλεν;

5. *ΕΡΜ.* Οὐδὲν ὅμοιον, ὦ Λυκίνε, οὐδ' ἔστι
 τὸ πρᾶγμα τοιοῦτον, οἷον σὺ εἰκάξεις, ὡς ὀλίγοι
 χρόνῳ κατεργασθῆναι, καὶ ἀλῶναι, οὐδ' ἂν μυρίαί
 Ἀλέξανδροι προσβάλωσιν· ἐπεὶ πολλοὶ ἂν οἱ ἀνιόν-
 τες ἦσαν. νῦν δὲ ἀνέρχονται μὲν οὐκ ὀλίγοι μάλᾳ
 ἐβρόμμένως, καὶ προσέρχονται ἐπὶ ποσόν, οἱ μὲν,
 ἐπὶ πάνυ ὀλίγον, οἱ δὲ, ἐπὶ πλεόν. ἐπειδὴν δὲ κατὰ
 μίσην τὴν ὁδὸν γένωνται πολλοῖς τοῖς ἀπόροις καὶ
 δυσχερεῖσιν ἐντυγχάνοντες, ἀποδυσπετοῦσί τε, καὶ

ἀναστρέφουσιν, ἀσθμαίνοντες, καὶ ἰδρῶτι ῥεόμενοι, οὐ φέροντες τὸν κάματον. ὅσοι δ' ἂν εἰς τέλος διακατεργήσωσιν, οὗτοι πρὸς τὸ ἄκρον ἀφικνοῦνται, καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου, εὐδαιμονοῦσι θαυμάσιόν τινα βίον τὸν λοιπὸν βιοῦντες, οἷον μύρμηκας ἀπὸ τοῦ ὕψους ἐπισκοποῦντές τινας τοὺς ἄλλους.

ΑΤΚ. Παπαί, ὦ Ἐρμότιμε, ἠλίκοις ἡμᾶς ἀποφαίνεις, οὐδὲ κατὰ τοὺς Πυγμαίους ἐκείνους, ἀλλὰ χαμαιπετεῖς παντάπασιν ἐν χερῶν τῆς γῆς. εἰκότως. ὑψηλά γὰρ ἦδη φρονεῖς, καὶ ἄνωθεν· ἡμεῖς δὲ ὁ συρφετός, καὶ ὅσοι χαμαὶ ἐρχόμενοι ἐσμέν, μετὰ τῶν θεῶν καὶ ὑμῶν, προσευξόμεθα ὑπερνεφέλους γενομένους, καὶ ἀνελθόντας οἷ πάλαι σπεύδετε.

ΕΡΜ. Εἰ γὰρ γένοιτο καὶ ἀνελθεῖν, ὦ Λυκῖνε, ἀλλὰ πάμπλου τὸ λοιπόν.

6. *ΑΤΚ.* Ὅμως οὐκ ἔφησθα ὀπόσον, ὡς χροῶν παραβαλεῖν.

ΕΡΜ. Οὐδ' αὐτὸς γὰρ οἶδα, ὦ Λυκῖνε, τὰ κριβές. εἰκάζω μέντοι οὐ πλείω τῶν εἴκοσιν ἐτῶν ἔσεσθαι, μεθ' ἃ πάντως που [καὶ] ἐπὶ τῷ ἄκρῳ ἐσόμεθα.

ΑΤΚ. Ἡράκλεις, πολὺ λέγεις.

ΕΡΜ. Καὶ γὰρ περὶ μεγίστων, ὦ Λυκῖνε, οἱ πόνοι.

ΑΤΚ. Τουτὶ μὲν ἴσως ἀληθές. ὑπὲρ δὲ τῶν εἴκοσιν ἐτῶν, ὅτι βιώσῃ τосαῦτα, πότερον ὁ διδάσκαλός σου καθυπέσχετο, οὐ μόνον σοφός, ἀλλὰ καὶ μαντικός ὢν, ἢ χρησμολόγος τις, ἢ ὅσοι τὰς Χαλδαίων μεθόδους ἐπίστανται; φασὶ γοῦν εἰδέναι τὰ

τοιαῦτα. οὐ γὰρ δὴ σέ γε εἰκός, ἐπὶ τῷ ἀθλήῳ, εἰ βιώσῃ μέχρι πρὸς τὴν ἀρετὴν, τοσοῦτους πόνους ἀνέχεσθαι, καὶ ταλαιπωρεῖν νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, οὐκ εἰδότα, εἴ σε πλησίον ἤδη τοῦ ἄκρου γενόμενον τὸ χρεῶν ἐπιστὰν κατασπάσει, λαβόμενον τοῦ ποδός, ἐξ ἀτελεύτης τῆς ἐλπίδος.

ΕΡΜ. Ἄπαγε. δύσφημα γὰρ ταῦτα, ὦ Λυκίνε. ἀλλ' εἴη βιώσαι, ὡς μίαν γοῦν ἡμέραν εὐδαιμονήσω, σοφὸς γενόμενος.

ΛΤΚ. Καὶ ἰκανὴ σοι ἀντὶ τῶν τοσοῦτων καμμάτων ἢ μία ἡμέρα;

ΕΡΜ. Ἐμοὶ μὲν καὶ ἀκαριαῖον ὀπόσον ἰκανόν.

7. *ΛΤΚ.* Τὰ δὲ δὴ ἄνω ὅτι εὐδαιμόνα, καὶ τοιαῦτα, ὡς πάντα χρῆν ὑπομεῖναι δι' αὐτὰ, πόθεν ἔχεις εἰδέναί; οὐ γὰρ δὴ αὐτὸς πω ἀνελήλυθας.

ΕΡΜ. Ἀλλὰ τῷ διδασκάλῳ πιστεύω λέγοντι· ὁ δὲ πάνυ οἶδεν, ἅτι ἀκρότατος ἦδη ὢν.

ΛΤΚ. Ἐλεγε δὲ, πρὸς θεῶν, ποῖα τὰ περὶ αὐτῶν, ἢ τίνα τὴν εὐδαιμονίαν εἶναι τὴν ἐκεῖ; ἢ που τίνα πλοῦτον, καὶ δόξαν, καὶ ἡδονὰς ἀνυπερβλήτους;

ΕΡΜ. Εὐφήμει, ὦ ἑταῖρε. οὐδὲν γὰρ ἐστὶ ταῦτα, πρὸς τὸν ἐν τῇ ἀρετῇ βίον.

ΛΤΚ. Ἀλλὰ τίνα φησὶ τὰ γαθὰ, εἰ μὴ ταῦτα ἔξεν πρὸς τὸ τέλος τῆς ἀσκήσεως ἐλθόντος;

ΕΡΜ. Σοφίαν, καὶ ἀνδρίαν, καὶ τὸ καλὸν αὐτὸ, καὶ τὸ δίκαιον, καὶ τὸ πάντα ἐπίστασθαι βεβαίως πεπεισμένον, ἧ ἕκαστα ἔχει. πλοῦτους δὲ, καὶ δόξας, καὶ ἡδονὰς, καὶ ὅσα τοῦ σώματος, πάν-

τα ταῦτα κάτω ἀφῆκε, καὶ ἀποδυσάμενος ἀνέρχεται, ὡσπερ φασὶ τὸν Ἡρακλῆα ἐν τῇ Οἴτῃ κατακαυθέντα, θεὸν γενέσθαι. καὶ γὰρ ἐκείνος ἀποβαλὼν ὅποσον ἀνθρώπειον εἶχε παρὰ τῆς μητρὸς, καὶ καθάρων τε, καὶ ἀκῆρατον φέρων τὸ θεῖον, ἀνέπιατο ἐς τοὺς θεοὺς διευκρινηθὲν ὑπὸ τοῦ πυρός. καὶ οὗτοι δὴ ὑπὸ φιλοσοφίας, ὡσπερ ὑπὸ τινος πυρός, ἅπαντα ταῦτα περιαιρεθέντες, ἅ τοῖς ἄλλοις θαυμασιὰ εἶναι δοκεῖ οὐκ ὀρθῶς δοξάζουσιν, ἀνελθόντες ἐπὶ τὸ ἄκρον, εὐδαιμονοῦσι, πλούτου, καὶ δόξης, καὶ ἡδονῶν ἄλλ' οὐδὲ μεμνημένοι ἔτι, καταγελῶντες δὲ τῶν οἰομένων ταῦτ' εἶναι.

8. *ΛΤΚ.* Νῆ τὸν Ἡρακλῆα, ὦ Ἐρμότιμε, τὸν ἐν Οἴτῃ, ἀνδρεῖα καὶ εὐδαιμόνα λέγεις περὶ αὐτῶν, πλὴν ἀλλὰ τὸ δέ μοι εἶπε, καὶ κατέρχονται ποτε ἐκ τῆς ἄκρας, ἣν ἐθέλησωσι, χρησόμενοι τοῖς κάτω, ἢ καταλελοίπασιν, ἢ ἀνάγκη ἅπαξ ἀνελθόντας αὐτοὺς, μένειν, καὶ συνεῖναι τῇ ἀρετῇ, πλούτου καὶ δόξης καὶ ἡδονῶν καταγελῶντας;

ΕΡΜ. Οὐ μόνον τοῦτο, ὦ Λυκῖνε· ἀλλ' ὅς ἂν ἀποτέλεσθῇ πρὸς ἀρετὴν, οὔτε ὄργῃ, οὔτε φόβῳ, οὔτ' ἐπιθυμίαις ὁ τοιοῦτος ἂν δουλεύῃ· οὐδ' ἂν λυποῖτο, οὐδὲ ὅλως πάθος ἔτι τοιοῦτον πάθοι ἂν.

ΛΤΚ. Καὶ μὴν εἶγε με δεῖ, μηδὲν ὀκνήσαντα, εἰπεῖν τὰληθῆς, ... ἀλλ' εὐφημεῖν χρὴ οἶμαι, μηδὲ ὄσιον εἶναι ἐξετάζειν τὰ ὑπὸ τῶν σοφῶν γιγνόμενα.

ΕΡΜ. Μηδαμῶς, ἀλλ' εἶπε ὁ, τι καὶ λέγεις.

ΑΤΚ. Ὅρα, ὦ ἐταῖρε, ὅς ἐγωγε καὶ πάννυ ὄκνῶ.

ΕΡΜ. Ἀλλὰ μὴ ὄκνει, ὦ γενναῖε, πρόσγε μόνον ἐμὲ λέγων.

9. *ΑΤΚ.* Τὰ μὲν τοίνυν ἄλλα, ὦ Ἐρμότιμε, διηγουμένῳ σοι παρεμπόμην, καὶ ἐπίστευον οὕτως ἔχειν, σοφοὺς τε γίγνεσθαι αὐτούς, καὶ ἀνδρείους, καὶ δικαίους, καὶ τᾶλλα· καὶ πῶς ἐκηλούμην πρὸς τὸν λόγον· ὁπότε δὲ καὶ πλοῦτοι ἔφησθα καταφρονεῖν σφᾶς, καὶ δόξης, καὶ ἡδονῶν, καὶ μήτε ὀργίζεσθαι, μήτε λυπεῖσθαι, πάννυ ἐνταῦθα (μόνον γάρ ἐσμεν) ἐπίστην, ἀναμνησθεῖς ἃ πρότερον εἶδον ποιοῦντα. βούλει φῶ τίνα; ἢ ἱκανὸν καὶ ἄνευ τοῦ ὀνόματος;

ΕΡΜ. Μηδαμῶς, ἀλλὰ καὶ τοῦτο εἶπέ, ὅστις ἦν.

ΑΤΚ. Διδάσκαλος αὐτὸς οὗτος ὁ σὸς, ἀνὴρ τὰτ' ἄλλα αἰδοῦς ἄξιος, καὶ γέρων ἤδη ἐς τὸ ὕστατον.

ΕΡΜ. Τί οὖν δὴ ἐποίει;

ΑΤΚ. Τὸν ξένον οἶσθα τὸν Ἡρακλεώτην, ὅς ἐκ πολλοῦ συνεφιλοσόφει αὐτῷ, μαθητῆς ὢν, τὸν ξανθόν, τὸν ἐριστικόν;

ΕΡΜ. Οἶδα ὃν λέγεις· Δίων αὐτῷ τοῦνομα.

ΑΤΚ. Ἐκεῖνον αὐτόν, ἐπεὶ τὸν μισθόν, οἶμαι, μὴ ἀπεδίδου κατὰ καιρὸν, ἀπήγαγε παρά τὸν ἄρχοντα ἔναγχος, περιθείς γε αὐτῷ θοιμάτιον περὶ τὸν τράχηλον, καὶ ἐβόα, καὶ ὠργίζετο, καὶ εἰ μὴ τῶν συνήθων τινὲς ἐν μέσῳ γενύμενοι, ἀφείλοντο τὸν νεανισκὸν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ, εὖ ἴσθι, προς-

φύς ἄν, ἀπέτραγεν αὐτοῦ τὴν φῖνα ὃ γέρον, οὕτως ἠγανάκτει.

10. *ΕΡΜ.* Πονηρός γὰρ αἰεὶ ἐκεῖνος, καὶ ἀγνώμων, ὃ Λυκῖνε, περὶ τὰς ἀποδόσεις· ἐπεὶ τοὺς γε ἄλλους, οἷς δανεῖζει, πολλοὺς ὄντας, οὐδὲν τοιοῦτό που διατέθεικεν. ἀποδιδόασι γὰρ αὐτῷ κατὰ καιρὸν τοὺς τόκους.

ΛΤΚ. Τί δαι, ἄν μὴ ἀποδιδῶσιν, ὃ μακάριε, μέλει τι αὐτῷ, καθαρθέντι ἤδη ὑπὸ φιλοσοφίας, καὶ μηκέτι τῶν ἐν τῇ Οἴτῃ καταλελειμμένων δεομένῳ;

ΕΡΜ. Οἶε γὰρ ὅτι ἑαυτοῦ χάριν ἐκεῖνος περὶ τὰ τοιαῦτα ἐσπούδακεν; ἀλλ' ἔστιν αὐτῷ παιδία νεογνά, ὧν κήδεται, μὴ ἐν ἀπορίᾳ καταβιώσῃσι.

ΛΤΚ. Δέον, ὃ Ἐρμότιμε, ἀναγαγεῖν κάκεῖνα ἐπὶ τὴν ἀρετὴν, ὡς συνευδαιμονοῖεν αὐτῷ, πλοῦτου καταφρονοῦντα.

11. *ΕΡΜ.* Οὐ σχολή μοι, ὃ Λυκῖνε, περὶ τούτων διαλέγεσθαί σοι. σπεύδω γὰρ ἤδη ἀκροῦσασθαι αὐτοῦ, μὴ καὶ λάθω τελέως ἀπολειφθεῖς.

ΛΤΚ. Θάρρει, ὃ γασθέ. τὸ τήμερον γὰρ ἐκχειρία ἐπήγγελται· ὥστε ἐγὼ ἀφήμι σοι ὅσον ἔτι λοιπὸν τῆς ὁδοῦ.

ΕΡΜ. Πῶς λέγεις;

ΛΤΚ. Ὅτι ἐν τῷ παρόντι οὐκ ἄν ἴδοις αὐτὸν, εἶγε χρὴ πιστεῦειν τῷ προγράμματι· πινάκιον γὰρ τι ἐκρέματο ὑπὲρ τοῦ πυλῶνος, μεγάλοις γράμμασι λέγον, τήμερον οὐ συμφιλοσοφεῖν. ἐλέγετο δὲ παρ' Εὐκράτει, τῷ πάνυ, δειπνήσας χθές, γενέθλια θυγατρὸς ἐστιῶντι, πολλὰ τε συμφιλοσοφῆσαι ἐν τῷ

συμποσίῳ, καὶ πρὸς Εὐθύδημον τὸν ἐκ τοῦ Περι-
πιάτου παροξυνθῆναί τι, καὶ ἀμφισβητῆσαι αὐτῷ,
περὶ ὧν ἐκείνοι εἰώθασιν ἀντιλέγειν τοῖς ἀπὸ τῆς
Στοῦς. ὑπὸ τε οὖν τῆς κραυγῆς, πονήρως τὴν κε-
φαλήν διατεθῆναι, καὶ ἰδρῶσαι μάλα πολλὰ ἐς μέ-
σας νύκτας, ἀποταθείσης, ὡς φασί, τῆς συνουσίας·
ἅμα δὲ καὶ ἐπεπῶκει, οἴμαι, πλεόν τοῦ ἱκανοῦ, τῶν
παρόντων ὡς εἰκὸς φιλοτησίας προπινόντων, καὶ
ἐδεδειπνήκει πλεόν, ἢ κατὰ γέροντα· ὥστε ἀναστρέ-
ψας, ἡμεσὲ τε ὡς ἔφασκον πολλὰ, καὶ μόνον ἀρι-
θμῷ παραλαβὼν τὰ κρέα, ὅποσα τῷ παιδί κατόπιν
ἔστῳτι παραδεδώκει, καὶ σημηνάμενος ἐπιμελῶς, τὸ
ἀπ' ἐκείνου καθεύδει, μηδὲνα εἰσδέχεσθαι παραγ-
γείλας. ταῦτα δὲ Μίδου ἤκουσα τοῦ οἰκέτου αὐτοῦ
διηγουμένου τισὶ τῶν μαθητῶν, οἳ καὶ αὐτοῦ ἀνέ-
στρεφον μάλα πολλοί.

ΕΡΜ. Ἐκράτησε δὲ πότερος, ὃ Ἀυκῖνε, ὁ δι-
δάσκαλος, ἢ ὁ Εὐθύδημος; εἴ τι καὶ τοιοῦτον ἔλε-
γεν ὁ Μίδας;

ΑΤΚ. Τὰ μὲν πρῶτα φασίν, ὃ Ἐρμότιμε, ἀγ-
χώμαλα σφίσι γενέσθαι. τὸ δ' οὖν τέλος τῆς νίκης,
καθ' ὑμᾶς ἐγένετο, καὶ παραπολὺ ὁ πρεσβύτης ὑπερ-
ἔσχε. τὸν γοῦν Εὐθύδημον, οὐδ' ἀναιμωτὶ φασίν
ἀπελθεῖν, ἀλλὰ τραῦμα παμμέγεθες ἔχοντα ἐν τῇ
κεφαλῇ. ἐπεὶ γὰρ ἀλαζῶν ἦν, καὶ ἐλεγκτικὸς, καὶ
πείθεσθαι οὐκ ἤθελεν, οὐδὲ παρεῖχε ῥάδιον αὐτὸν
ἐλέγχεσθαι, ὁ διδάσκαλός σου ὁ βέλτιστος, ὃν εἶχε
σχύφον Νιστόρειόν τινα καταφέρει αὐτοῦ, πλησίον
κατακειμένου, καὶ οἴτως ἐκράτησεν.

ΕΡΜ. Εὖγε. οὐ γὰρ ἄλλως ἐχρῆν πρὸς τοὺς μὴ ἐθέλοντας εἶκειν τοῖς κρείττοσι.

ΛΤΚ. Ταυτὶ μὲν, ὦ Ἐρμότιμε, πάνυ εὖλογα, ἢ τί γὰρ παθῶν Εὐθύδημος, ἄνδρα γέροντα παρώξυνεν, ἀόργητον, καὶ θυμοῦ κρείττονα, σκύφον οὕτω βαρὺν ἐν τῇ χειρὶ ἔχοντα; 13. Ἀλλὰ, σχολὴν γὰρ ἄγομεν, τί οὐ διηγῆ μοι ἐταίρω ὄντι, ὃν τρόπον ὠρμήθης τὸ πρῶτον φιλοσοφεῖν, ὡς καὶ αὐτὸς, εἰ δυνατόν, ἔτι συνοδοιποροῖην ὑμῖν, τὸ ἀπὸ τοῦδε ἀρξάμενος; οὐ γὰρ ἀποκλείσετε με δηλαδὴ φίλοι ὄντες.

ΕΡΜ. Εἰ γὰρ ἐθελήσειας, ὦ Λυκῖνε, ὄψει ἐν βραχεῖ ὅσον διοίσεις τῶν ἄλλων· παιῦδας εὖ ἴσθι οἴησιν ἅπαντας, ὡς πρὸς σέ, τοσοῦτον ὑπερφρονήσεις αὐτός.

ΛΤΚ. Ἰκανόν, εἰ μετὰ εἴκοσιν ἔτη γενοίμην τοιοῦτος, οἷος σὺ νῦν.

ΕΡΜ. Ἀμέλει, καὶ αὐτὸς κατὰ σέ γεγονώς, ἤρξάμην φιλοσοφεῖν τετταρακοντούτης σχεδόν, ὄψασα, οἶμαι, σὺ νῦν γέγονας.

ΛΤΚ. Τοσαῦτα γὰρ, ὦ Ἐρμότιμε. ὥστε τὴν αὐτὴν ἄγε, λαβῶν, καὶ μέ· δίκαιον γάρ· καὶ πρῶτόν γέ μοι τοῦτο εἶπε, δίδοτε ἀντιλέγειν τοῖς μανθάνουσιν, ἢν τι μὴ ὀρθῶς λέγεσθαι δοκῆ αὐτοῖς; ἢ οὐκ ἐφίετε τοῦτο τοῖς νεωτέροις;

ΕΡΜ. Οὐ πάνυ. σὺ δέ, ἢν τι βούλη, ἐρώτα μεταξὺ, καὶ ἀντίλεγε· ἕξον γὰρ οὕτω μάθης.

ΛΤΚ. Εὖγε, νῆ τὸν Ἐρμῆν, ὦ Ἐρμότιμε, αὐτόν, οὗ ἐπώνυμος ὢν τυγχάνεις. 14. Ἀτὰρ εἶπέ μοι,

μία τις ὁδὸς ἐστὶν ἢ ἐπὶ φιλοσοφίαν ἄγουσα, ἢ τῶν Στωϊκῶν ὑμῶν; ἢ ἀληθῆ ἔγώ ἤκουον, ὡς καὶ ἄλλοι πολλοὶ τινὲς εἰσι;

ΕΡΜ. Μάλα πολλοὶ, Περιπατητικοὶ, καὶ Ἐπικούρειοι, καὶ οἱ τὸν Πλάτωνα ἐπιγραφόμενοι· καὶ αὐτὸν Διογένους ἄλλοι τινὲς, καὶ Ἀντισθένης ζηλωταί, καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ Πυθαγόρου, καὶ ἔτι πλείους.

ΑΤΚ. Ἀληθῆ ταῦτα, πολλοὶ γάρ εἰσι. πότερον δὴ, ὡς Ἐρμότιμε, τὰ αὐτὰ οὗτοι λέγουσιν, ἢ διάφορα;

ΕΡΜ. Καὶ πᾶνυ διάφορα.

ΑΤΚ. Τὸ δέ γε ἀληθές, οἶμαι, πάντως που ἐν ἦν αὐτῶν, ἀλλ' οὐ πάντα διάφορά γε ὄντα.

ΕΡΜ. Πᾶνυ μὲν οὖν.

15. ΑΤΚ. Ἴθι δὴ, ὡς φιλότης, ἀπόκριναί μοι, τῷ ποτε πιστεύσας τὸ πρῶτον σὺ, ὁπότε ἦεις φιλοσοφήσων, πολλῶν σοι θυρῶν ἀναπεπταμένων, παρῆς σὺ τὰς ἄλλας, εἰς τὴν τῶν Στωϊκῶν ἦκες, καὶ δι' ἐκείνης ἠξίους ἐπὶ τὴν ἀρετὴν εἰσιέναι, ὡς δὴ μόνης ἀληθοῦς οὔσης, καὶ τὴν εὐθειᾶν ἐπιδεικνυούσης, τῶν δ' ἄλλων εἰς τυφλὰ καὶ ἀνέξοδα φερουσῶν; τίνοι ταῦτ' ἐτεκμαίρου τότε; καὶ μὴ μοι τὸν νῦν δὴ τοῦτον σεαυτὸν ἐννόει, τὸν εἴτε ἡμίσοφον, εἴτε σοφὸν ἤδη τὰ βελτίω κρίνειν ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς ἡμᾶς δυνάμενον· ἀλλ' οὕτως ἀπόκριναί, ὁποῖος τότε ἦσθα ἰδιώτης, καὶ κατὰ τὸν νῦν ἐμέ.

ΕΡΜ. Οὐ συνίημι ὅ,τι σοι τοῦτο βούλεται, ὡς Λυκίνε.

ΑΤΚ. Καὶ μὴν οὐ πᾶνυ ἀγκύλον ἠρόμην. πολ-

λῶν γὰρ ὄντων φιλοσόφων, οἷον, Πλάτωνος, καὶ Ἀριστοτέλους, καὶ Ἀντισθένης, καὶ τῶν ὑμετέρων προγόνων, τοῦ Χρυσίππου, καὶ Ζήνωνος, καὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι εἰσὶ, τῷ σὺ πιστεύσας, τοὺς μὲν ἄλλους εἶας, ἐξ ἀπάντων δὲ προελεγμένος, ἅπερ προήρησαι, ἀξιοῖς κατὰ ταῦτα φιλοσοφεῖν; ἄρα καὶ σὲ ὥσπερ τὸν Χαιρεφῶντα ὁ Πύθιος ἐξέπεμψεν ἐπὶ τὰ Στωϊκῶν, ἀρίστους ἐξ ἀπάντων προσειπῶν; ἔθος γὰρ αὐτῷ ἄλλον ἐπ' ἄλλο εἶδος φιλοσοφίας προτρέπειν, τὴν ἀρμόττουσαν οἴμαι ἐκάστῳ εἰδότε.

ΕΡΜ. Ἄλλ' οὐδὲν τοιοῦτον, ὦ Λυκίε. οὐδὲ ἠρόμην περὶ γε τούτων τὸν Θεόν.

ΛΤΚ. Πότερον οὐκ ἄξιον θείας συμβουλίας ἠγούμενος αὐτὸ, ἢ ἱκανὸς ἑῶν αὐτὸς εἶναι ἐλέσθαι τὸ βέλτιον κατὰ σαυτὸν, ἄνευ τοῦ Θεοῦ;

ΕΡΜ. Ὡμην γάρ.

16. *ΛΤΚ.* Οὐκοῦν καὶ ἡμᾶς ἂν διδάσκοις τοῦτο πρῶτον, ὅπως διαγνωστέον ἡμῖν εὐθύς ἐν ἀρχῇ, τίς ἡ ἀρίστη φιλοσοφία ἐστὶ, καὶ ἡ ἀληθεύουσα, καὶ ἢν ἂν τις ἐλοιτο, παρὲς τίς ἄλλας;

ΕΡΜ. Ἐγὼ σοι φράσω. ἐώρων τοὺς πλείους ἐπ' αὐτὴν ὁρμῶντας, ὥστε εἰκαζόν ἀμείνω εἶναι αὐτήν.

ΛΤΚ. Πόσῳ τινὲ πλείους τῶν Ἐπικουρείων, ἢ Πλατωνικῶν, ἢ Περιπατητικῶν; ἠρίθμησας γὰρ αὐτοὺς δηλαδὴ, καθάπερ ἐν ταῖς χειροτονίαις.

ΕΡΜ. Ἄλλ' οὐκ ἠρίθμησα ἔγωγε· εἰκαζόν δέ.

ΛΤΚ. Ὡς οὐκ ἐθέλεις διδάξαι με, ἀλλ' ἐξαπατᾷς· ὅς περὶ τῶν τοιούτων εἰκασμῷ φῆς καὶ

πλήθει κρῖναι, ἀποκρυπτόμενος λέγειν πρὸς με τάληθές.

ΕΡΜ. Οὐ μόνον τοῦτο, ὦ Λυκῖνε, ἀλλὰ καὶ ἤκουον ὑπάντων λεγόντων, ὡς οἱ μὲν Ἐπικούρειοι, γλυκύθυμοι, καὶ φιλήδονοι εἰσιν· οἱ Περιπατητικοὶ δὲ, καὶ φιλόπλουτοι, καὶ ἐριστικοί τινες· οἱ Πλατωνικοὶ δὲ, τετύφωνται, καὶ φιλόδοξοι εἰσι· περὶ δὲ τῶν Στωϊκῶν πολλοὶ ἔφασκον ὅτι ἀνδρώδεις, καὶ πάντα γινώσκουσι· καὶ ὅτι ὁ ταύτην ἰὼν τὴν ὁδὸν, μόνος βασιλεύς, μόνος πλούσιος, μόνος σοφός, καὶ συνόλως ἅπαντα.

17. *ΛΤΚ.* Ἐλεγον δὲ ταῦτα πρὸς σὲ ἄλλοι δηλαδὴ περὶ αὐτῶν. οὐ γὰρ δὴ ἐκείνοις ἂν αὐτοῖς ἐπίστευσας ἐπαινοῦσι τὰ αὐτῶν.

ΕΡΜ. Οὐδαμῶς, ἀλλ' οἱ ἄλλοι ἔλεγον.

ΛΤΚ. Οἱ μὲν δὴ ἀντίδοξοι οὐκ ἔλεγον, ὡς τὸ εἰκός· [οὔτοι δὲ ἦσαν οἱ τὰ ἄλλα φιλοσοφούντες.]

ΕΡΜ. Οὐ γάρ.

ΛΤΚ. Οἱ δ' ἄρα ἰδιῶται ταῦτα ἔλεγον.

ΕΡΜ. Καὶ μάλα.

ΛΤΚ. Ὅρας ἄπως αὐθις ἐξαπατᾷς με, καὶ οὐ λέγεις τάληθές, ἀλλ' οἷσι Μαργίτη διαλέγεσθαί τινι, ὡς πιστεῦσαι ὅτι Ἑρμότιμος, ἀνὴρ συνετός, ἔτη τότε γεγονώς τεσσαράκοντα περὶ φιλοσοφίας, καὶ φιλοσόφων ἀνδρῶν, τοῖς ἰδιώταις ἐπίστευσε, καὶ κατὰ τὰ ὑπ' ἐκαίνων λεγόμενα, ἐποιεῖτο τὴν αἴρεσιν καὶ τῶν κρειττόνων ἀξιῶν. οὐ γὰρ πιστεῦσαιμί σοι τοιαῦτα λέγοντι.

18. *ΕΡΜ.* Ἄλλ' οἶσθα, ὦ Λυκῖνε, οὐχὶ τοῖς

ἄλλοις μόνον ἐπίστευον, ἀλλὰ καὶ ἑμαυτῷ. ἑώρων γὰρ αὐτοὺς κοσμίως βαδίζοντας, ἀναβεβλημένους εὐσταλῶς, φροντίζοντας αἰεὶ, ἀρξενωποὺς, ἐν χρῶϊ κουρίας τοὺς πλείστους, οὐδὲν ἄβρὸν, οὐδ' αὖ πάνυ ἐς τὸ ἀδιάφορον ὑπερεκπίπτον, ὡς ἐκπληκτον εἶναι καὶ κυνικὸν ἀτεχνῶς, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ μέσου καταστήματος, ὃ δὴ ἄριστον ἅπαντες εἶναι φασίν.

ΑΤΚ. Ἄρ' οὖν καὶ κείνα εἶδες ποιοῦντας αὐτοὺς, ἃ μικρῷ πρόσθεν ἔλεγον αὐτοὺς ἑωρακέναι τὸν σὸν διδάσκαλον, ὃ Ἐρμότιμε, πράττοντα; οἷον, δανειζοντας, καὶ ἀπαιτοῦντας πικρῶς, καὶ φιλονεικῶς πάνυ ἐρίζοντας ἐν ταῖς ξυνουσίαις, καὶ τᾶλλα ὅσα ἐπιδείκνυνται; ἢ τούτων ὀλίγον σοι μέλει, ἄχρῃς ἂν εὐσταλῆς ἢ ἀναβολῆ, καὶ ὁ πάγων βαθὺς, καὶ ἐν χρῶϊ ἢ κουρά; καὶ πρὸς τὸ λοιπὸν ἄρα ἔσομεν τουτονὶ κανόνα, καὶ στάθμην ἀκριβῆ τῶν τοιούτων, ὡς Ἐρμότιμός φησι, καὶ χρῆ ἀπὸ σχημάτων, καὶ βαδισμάτων, καὶ κουρῶς διαγιγνώσκειν τοὺς ἀρίστους· ὅς δ' ἂν μὴ ἔχη ταῦτα, μηδὲ σκυθρωπὸς ἦ, καὶ φροντιστικὸς τὸ πρόσωπον, ἀποδοκιμαστέος, καὶ ἀποβλητέος. 19. Ἄλλ' ὄρα μὴ καὶ ταῦτα, ὃ Ἐρμότιμε, παίζεις πρὸς μὲ, πειρώμενος, εἰ ἔξαπατώμενος συνήμι.

ΕΡΜ. Διὰ τί τοῦτ' ἔφησθα;

ΑΤΚ. Ὅτι, ὃ γὰρ θεῖ, ἀνδριάντων ταύτην ἐξέτασιν λέγεις, τὴν ἀπὸ τῶν σχημάτων. παραπολὺ γοῦν ἐκείνοι εὐσημονέστεροι, καὶ τὰς ἀναβολαῖς κοσμιώτεροι, Φειδίου τινός, ἢ Ἀλκαμένους, ἢ Μύρωνος πρὸς τὸ εὐμορφότατον εἰκάσαντος. εἰ δὲ καὶ

ὅτι μάλιστα χρῆ τεκμαίρεσθαι τοῖς τοιούτοις, τί ἂν πάθοι τις, εἰ τυφλὸς ὢν ἐπιθυμοῖ φιλοσοφεῖν; τῷ διαγνῶ τὸν τὴν ἀμείνω προαίρεσιν προηρημένον, οὔτε σχῆμα οὔτε βάδισμα ὄραῖν δυνάμενος;

ΕΡΜ. Ἄλλ' ἔμοιγε οὐ πρὸς τυφλοὺς ὁ λόγος, ὦ Δυκῖνε, οὐδὲ μοι μέλει τῶν τοιούτων.

ΛΤΚ. Ἐχρῆν μὲν, ὦ χρηστὲ, κοινόν τι τὸ γνῶρισμα εἶναι τῶν οὕτω μεγάλων, καὶ ἅπασι χρησίμων. πλὴν εἰ δοκεῖ, οἱ μὲν ἔξω ἡμῖν φιλοσοφίας μενέτωσαν οἱ τυφλοὶ, ἐπείπερ μηδὲ ὄρωσι, καίτοι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς τοιούτοις μάλιστα φιλοσοφεῖν, ὡς μὴ πάνυ ἄχθοιντο ἐπὶ τῇ συμφορῇ. οἱ δὲ δὴ βλέποντες, καὶ πάνυ ὀξύδερκεῖς ὄσι, τί ἂν δύναιτο συνιδεῖν τῶν τῆς ψυχῆς, ἀπό γε τῆς ἔξωθεν ταύτης περιβολῆς; 20. Ὁ δὲ βούλομαι εἰπεῖν, τοῖον δὲ ἐστίν, οὐχ, ὅτι τῆς γνώμης τῶν ἀνδρῶν ἔρωτι προσήεις αὐτοῖς, καὶ ἡξιούς ἀμείνων γίγνεσθαι ἐς τὰ τῆς γνώμης;

ΕΡΜ. Καὶ μάλα.

ΛΤΚ. Πῶς οὖν οἶόν τέ σοι ἦν, ἀφ' ὧν ἐφησθα ἐκείνων τῶν γνωρισμάτων διοραῖν, τὸν ὄρθῳ φιλοσοφοῦντα, ἢ μὴ; οὐ γὰρ φιλεῖ τὰ τοιαῦτα οὕτω διαφαίνεσθαι, ἀλλ' ἐστίν ἀπόρρητα, καὶ ἐν ἀφανεῖ κείμενα, λόγοις καὶ συνουσίαις ἀναδεικνύμενα, καὶ ἔργοις τοῖς ὁμοίοις ὀψὲ μόλις. ὁ γοῦν Μῶμος, ἀκήκοας, οἶμαι, ἃ τινα ἠτιάσατο τοῦ Ἡφαιστου· εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ νῦν ἄκουε. φησὶ γὰρ ὁ εὐθύος ἐρίσαι Ἀθηνᾶν, καὶ Ποσειδῶνα, καὶ Ἡφαιστον εὐτεχνίας πέρι· καὶ τὸν μὲν Ποσειδῶ, ταῦτόν τινα

ἀναπλάσαι· τὴν Ἀθηναίων δὲ, οἰκίαν ἐπινοῆσαι· ὁ Ἡφαιστος δὲ, ἄνθρωπον ἄρα συνεστήσατο. καὶ ἐπέπερ ἐπὶ τὸν Μῶμον ἦκον, ὄνπερ δικαστὴν προεῖλοντο, Θεασάμενος ἐκεῖνος ἐκάστου τὸ ἔργον, τῶν μὲν ἄλλων, ἅτινα ἠτιάσατο, περιττόν ἄν εἶη λέγειν· ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου δὲ τοῦτο ἐμέμψατο, καὶ τὸν ἀρχιτέκτονα ἐπέπληξε τὸν Ἡφαιστον, διότι μὴ καὶ θυρίδας ἐποίησεν αὐτῷ κατὰ τὸ στέρον, ὡς ἀναπετασθεισῶν, γνώριμα γίνεσθαι ἅπασιν ἃ βούλεται, καὶ ἐπινοεῖ· καὶ ἢ ψεύδεται, ἢ ἀληθεύει. ἐκεῖνος μὲν οὖν ἅτε ἀμβλυώτων, οὕτω περὶ τῶν ἀνθρώπων διενοεῖτο. σὺ δὲ ὑπερ τὸν Λυγκέα ἡμῖν δέδορκας, καὶ ὄργῃς τὰ ἔνδον, ὡς ἔοικε, διὰ τοῦ στέρονου, καὶ ἀνάγκαι σοι τὰ πάντα, ὡς εἰδέναι μὴ μόνον ἃ βούλεται, καὶ ἃ γιγνώσκει ἕκαστος, ἀλλὰ καὶ πότερος ἀμείνων ἢ χείρων.

21. *ΕΡΜ.* Παίξεις, ὦ Λυκῖνε· ἐγὼ δὲ, κατὰ θεὸν εἰλόμην· καὶ οὐ μεταμέλει μοι τῆς αἰρέσεως. ἱκανὸν δὲ τοῦτο πρὸς γοῦν ἐμέ.

ΛΥΚ. Ὅμως οὐκ ἄν εἴποις, ὦ ἑταῖρε, καὶ πρὸς ἐμέ, ἀλλὰ περιόψει με παραπολούμενον ἐν πολλῷ τῷ συρφετῷ;

ΕΡΜ. Οὐδὲν γὰρ [ἄν] σοι ἀρέσκει, ὦν ἄν εἴπω.

ΛΥΚ. Οὐκ, ὦ γαθή. ἀλλ' οὐδὲν ἐθέλεις εἰπεῖν ὁποῖον ἄν με ἀρέσειεν. ἐπεὶ δ' οὖν σὺ ἐκῶν ἀποκρύπτῃ, καὶ φθονεῖς ἡμῖν, ὡς μὴ ἐξ ἴσου γενοίμεθα σοι φιλοσοφήσαντες, ἐγὼ πειράσομαι ὅπως ἄν οἴός τε ὦ κατ' ἐμαυτὸν ἐξευρεῖν τῆς ἀκριβοῦς περι-

τούτων κρίσιν, καὶ τὴν ἀσφαλεστάτην αἴρεσιν. ἄκουε δὲ καὶ σὺ, εἰ βούλει.

ΕΡΜ. Ἀλλὰ βούλομαι, ὦ Λυκῖνε. ἴσως γάρ τι γνώριμον ἔρεῖς.

ΛΤΚ. Σκόπει δὴ, καὶ μὴ καταγελάσης, εἰ παντάπασιν ἰδιωτικῶς ἀναζητῶ αὐτό. ἀνάγκη γὰρ οὕτως, ἐπεὶ σὺ μὴ ἐθέλεις σαφέστερον εἰπεῖν, εἰδῶς ἄμεινον. 22. Ἔστω δὴ μοι μὲν ἀρετὴ τοῖον δέ τι, οἷον πόλις τις εὐδαίμονας ἔχουσα τοὺς ἐμπολιτευομένους, (ὡς φαίη ἂν ὁ διδάσκαλος ὁ σὺς, ἐκεῖθεν ποθεν ἀφιγμένος) σοφοὺς ἐς τὸ ἀκρότατον, ἀνδρείους ἅπαντας, δικαίους, σώφρονας, ὀλίγον θεῶν ἀποδέοντας· οἷα δὲ πολλὰ γίγνεται παρ' ἡμῖν, ἀρπαζόντων καὶ βιαιομένων, καὶ πλεονεκτούντων, οὐδὲν ἂν ἴδοις, φασίν, ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει τολμώμενον, ἀλλ' ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμοιοῖα ξυμπολιτεύονται, μάλα εἰκότως. ἂν γὰρ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν, οἶμαι, τὰς στάσεις καὶ φιλονεικίας ἐγείρει, καὶ ὧν ἕνεκα ἐπιβουλεύουσεν ἀλλήλοις, ταῦτα πάντα ἐκποδῶν ἔστιν ἐκείνοις. οὐ γὰρ οὔτε χρυσίον ἔτι, οὔτε ἡδονάς, οὔτε δόξας δοῶσιν, ὡς διαφέρεσθαι περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ τάλαι τῆς πόλεως ἐξεληλάκασιν αὐτὰ, οὐκ ἀναγκαῖα ἠγησάμενοι ξυμπολιτεύεσθαι· ὥστε γαληνὸν τινα, καὶ πανευδαίμονα βίον βιοῦσι, ξὺν εὐνομίᾳ, καὶ ἰσότητι, καὶ ἐλευθερίᾳ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀγαθοῖς.

23. *ΕΡΜ.* Τί οὖν, ὦ Λυκῖνε; οὐκ ἄξιον ἅπαντας ἐπιθυμεῖν πολίτας γίνεσθαι τῆς τοιαύτης πόλεως, μήτε κάματον ὑπολογιζομένους τὸν ἐν τῇ ὁδῷ, μήτε πρὸς τὸ μῆκος τοῦ χρόνου ἀπαγορευόν-

τας, εἰ μέλλουσιν ἀφικόμενοι ἐγγραφήσεσθαι καὶ αὐτοὶ, καὶ μεθέξαι τῆς πολιτείας;

ΛΥΚ. Νῆ Δί', ὦ Ἐρμώτιμε, πάντων μάλιστα ἐπὶ τούτῳ σπουδαστέον· τῶν δ' ἄλλων ἀμελητέον. καὶ μήτε πατρίδος τῆς ἐνταῦθα ἐπιλαμβανομένης, πολὺν ποιεῖσθαι λόγον, μήτε παιδῶν, ἢ γονέων, ὅτῳ εἰσὶν, ἐπικατεχόντων καὶ κλαυθμυριζομένων, ἐπικλᾶσθαι, ἀλλὰ μάλιστα μὲν ἀκαίρους παρακαλεῖν ἐπὶ τὴν αὐτὴν ὁδόν. εἰ δὲ μὴ ἐθέλοιεν, ἢ μὴ δύναιντο, ἀποσεισάμενον αὐτούς, χωρεῖν εὐθύ τῆς πανευδαίμονος ἐκείνης πόλεως· καὶ αὐτὸ ἀπορρόψαντα τὸ ἱμάτιον, εἰ τούτου ἐπειλημμένοι κατεργάζοιεν, ἐσσύμενον ἐκεῖσε. οὐ γὰρ δέος μὴ σέ τις ἀποκλείσῃ, καὶ γυμνὸν ἐκεῖσε ἤκοντα. 24. Ἦδη γὰρ ποτε καὶ ἄλλοτε πρῶτον ἀνδρὸς ἤκουσα διεξιόντος, ὅπως τὰ ἐκεῖ πράγματα ἔχοι, καὶ με προὔτρειπεν ἔπεισθαι οἱ πρὸς τὴν πόλιν· ἠγήσεσθαι γὰρ αὐτός· καὶ ἐλθόντα ἐγγράψαι, καὶ φυλέτην ποιήσεσθαι, καὶ φρατρίας μεταδώσειν τῆς αὐτοῦ, ὡς μετὰ πάντων εὐδαιμονοίην. ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην ὑπὸ ἀνοίας, καὶ νεότητος τότε, πρὸ πεντεκαίδεκα σχεδὸν ἐτῶν. ἴσως γὰρ ἂν αὐτὰ ἤδη ἀμφὶ τὰ προάστεια, καὶ πρὸς ταῖς πύλαις ἦν ἂν. ἔλεγε δ' οὖν περὶ τῆς πόλεως, εἴ γε μέμνημαι, ἄλλα τε πολλὰ, καὶ ἤδη καὶ τάδε, ὡς ξύμπαντες μὲν ἐπήλυδες καὶ ξένοι εἶεν, αὐθιγενῆς δὲ οὐδεὶς· ἀλλὰ καὶ βαρβάρους ἐμπολιτεύεσθαι πολλοὺς, καὶ δούλους, καὶ ἀμόρφους, καὶ μικροὺς, καὶ πένητας· καὶ ὅλως, μετέχειν τῆς πόλεως τὸν βουλόμενον. τὸν γὰρ δὴ νό-

μον αὐτοῖς, οὐκ ἀπὸ τιμημάτων ποιεῖσθαι τὴν ἐγγραφὴν, οὐδ' ἀπὸ σχημάτων, ἢ μεγέθους, ἢ κάλους, οὐδ' ἀπὸ γένους, οὐδὲ λαμπρῶν ἐκ προγόνων. ἀλλὰ ταῦτα μὲν, οὐδὲ νομίζεσθαι παρ' αὐτοῖς, ἀποχρῆν δ' ἐκάστῳ πρὸς τὸ πολίτην γενέσθαι, σὺνεσιν, καὶ ἐπιθυμίαν τῶν καλῶν, καὶ πόνων, καὶ τὸ λιπαρές, καὶ τὸ μὴ ἐνδοῦναι, μηδὲ μαλακισθῆναι πολλοῖς τοῖς δυσχερεῖσι, κατὰ τὴν ὁδὸν ἐντυγχάνοντα· ὡς, ὅστις ἂν ταῦτ' ἐπιδείξηται καὶ διεξέλθῃ πορευόμενος ἄχρι πρὸς τὴν πόλιν, αὐτίκα μάλα πολίτην ὄντα τοῦτον, ὅστις ἂν ἦ, καὶ ἰσότιμον ἅπασι. τὸ δὲ, χείρων, ἢ κρείττων, ἢ εὐπατριδης, ἢ ἀγεννῆς, ἢ δοῦλος, ἢ ἐλεύθερος, οὐδὲ ὅλως εἶναι, ἢ λέγεσθαι ἐν τῇ πόλει.

25. *ΕΡΜ.* Ὁρᾶς, ὦ Λυκῖνε, ὡς οὐ μάτην, οὐδὲ περὶ μικρῶν κίμων, πολίτης ἐπιθυμῶν γενέσθαι καὶ αὐτὸς οὕτω καλλῆς καὶ εὐδαιμόνος πόλως;

ΛΤΚ. Καὶ γὰρ αὐτὸς, ὦ Ἐρμότιμε, τῶν αὐτῶν σοι ἐρῶ, καὶ οὐκ ἔστιν ὅ,τι ἂν μοι πρὸ τούτων εὐζαίμην γενέσθαι. εἰ μὲν οὖν πλησίον ἦν ἡ πόλις, καὶ φανερά ἰδεῖν ἅπασι, πάσαι ἂν εὐ ἴσθι μηδὲν ἐνδοιάσας, αὐτὸς ἦεν ἐς αὐτήν, καὶ ἐπολιτευόμεν ἂν ἐκ πολλοῦ. ἐπεὶ δὲ, ὡς ὑμεῖς φατε, (σὺ τε καὶ Ἰσιόδος ὁ ῥαψωδός) πάνυ πόρρω ἀπάκισται, ἀνάγκη ζητεῖν ὁδόν τε τὴν ἄγουσαν ἐπ' αὐτήν, καὶ ἡγεμόνα τὸν ἄριστον. ἢ οὐκ οἶε σὺ χρῆναι οὕτω ποιεῖν;

ΕΡΜ. Καὶ πῶς ἂν ἄλλως ἔλθοι τις;

ΛΓΚ. Οὐκοῦν σοι μὲν ἐπὶ τὸ ὑπισχνεῖσθαι, καὶ φάσκεν εἰδέναι, πολλὴ ἀφθονία τῶν ἡγησομένων. πολλοὶ γὰρ ἔτοιμοι παρεστῶσιν, αὐτόχθονες ἐκεῖθεν ἕκαστος εἶναι λέγοντες. ὁδός γε μὴν οὐ μία καὶ ἡ αὐτὴ φαίνεται, ἀλλὰ πολλαὶ καὶ διάφοροι, καὶ οὐδὲν ἀλλήλαις ὅμοιαι. ἡ μὲν γὰρ ἐπὶ τὰ ἑσπέρια, ἡ δὲ ἐπὶ τὴν ἕω φέρειν ἔοικεν, ἡ δὲ ἐπὶ τὰς ἄρκτους, καὶ ἄλλη εὐθὺ τῆς μεσημβρίας. καὶ ἡ μὲν διὰ λειμώνων καὶ φυτῶν καὶ σκιᾶς, εὐνδρος καὶ ἡδεῖα, οὐδὲν ἀντίτυπον ἢ δὺςβατον ἔχουσα· ἡ δὲ, πετρώδης καὶ τραχεῖα, πολὺν ἥλιον καὶ δίψος καὶ κάματον προφαίνουσα. καὶ ὅμως αὗται πᾶσαι πρὸς τὴν πόλιν ἄγειν λέγονται, μίαν οὖσαν, ἐς τὰ ἐναντιώματα τελευτῶσαι. 26. Ἐνθα δὴ μοι καὶ ἡ πᾶσα ἀπορία ἐστίν. ἐφ' ἣν γὰρ ἂν ἔλθω αὐτῶν, ἀνὴρ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀτραποῦ ἕκαστος ἐφεστῶς ἐν τῇ εἰσόδῳ μάλα τις ἀξιόπιστος ὀρέγει τε τὴν χεῖρα, καὶ προτρέπει κατὰ τὴν αὐτοῦ ἀπιέναι, λέγων ἕκαστος αὐτῶν μόνος τὴν εὐθεῖαν εἰδέναι, τοὺς δ' ἄλλους πλανᾶσθαι, μῆτε αὐτοὺς ἐληλυθότας, μῆτε ἄλλοις ἡγησασθαι δυναμένοις ἀκολουθήσαντας. κἄν ἐπὶ τὸν πλησίον ἀφίκωμαι, καὶ κείνος τὰ ὅμοια ὑπισχνεῖται περὶ τῆς αὐτοῦ ὁδοῦ, καὶ τοὺς ἄλλους κακίζει, καὶ ὁ παρ' αὐτῷ ὁμοίως, καὶ ἐξῆς ἅπαντες. τό τε τοίνυν τὸ πλῆθος τῶν ὁδῶν, καὶ τὸ ἀνόμοιον αὐτῶν, οὐ μετρίως ταράττει με καὶ ἀπορεῖν ποιεῖ· καὶ μάλιστα οἱ ἡγεμόνες ὑπερδιατεχνόμενοι, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστοι ἐπαινοῦντες. οὐ γὰρ οἶδα ἦν τινα τριπόμε-

νος, ἢ τῷ μᾶλλον ἀκολουθήσας, ἀφικοίμην ἂν πρὸς τὴν πόλιν.

27. *ΕΡΜ.* Ἄλλ' ἐγὼ σε ἀπολύσω τῆς ἀπορίας. τοῖς γὰρ προωδοιοπορηκόσιν, ὧς Λυκίῃ, πιστεύσας, οὐκ ἂν σφαλῆις.

ΑΤΚ. Τίσι λέγεις; τοῖς κατὰ ποίαν ὁδὸν ἐλθοῦσιν; ἢ τίνι τῶν ἡγεμόνων ἀκολουθήσασιν; αὐθις γὰρ ἡμῖν τὸ αὐτὸ ἀπορον, ἐν ἄλλῃ μορφῇ ἀναφαίνεται, ἀπὸ τῶν πραγμάτων ἐπὶ τοὺς ἄνδρας μετεληλυθούσι.

ΕΡΜ. Πῶς τοῦτο φῆς;

ΑΤΚ. Ὅτι ὁ μὲν, τὴν Πλάτωνος τραπόμενος, καὶ συνοδοιοπορήσας μετ' αὐτοῦ, ἐκείνην ἐπαινέσεται δηλονότι· ὁ δὲ τὴν Ἐπικούρου ἐκείνην, καὶ ἄλλος ἄλλην· σὺ δὲ τὴν ὑμετέραν· ἢ πῶς γὰρ, ὧς Ἐρμότιμε, οὐχ οὕτω;

ΕΡΜ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΑΤΚ. Οὐ τοίνυν ἀπέλυσάς με τῆς ἀπορίας, ἀλλ' ἔτι ὁμοίως ἀγνοῶ τῷ μᾶλλον χρῆ πιστεῦσαι τῶν ὁδοιπόρων. ὁρῶ γὰρ ἕκαστον αὐτῶν, καὶ αὐτὸν, καὶ τὸν ἡγεμόνα, μιᾶς πεπειραμένον, καὶ ἐκείνην ἐπαινοῦντα, καὶ λέγοντα ὡς αὕτη μόνῃ ἄγει ἐπὶ τὴν πόλιν· οὐ μέντοι ἔχω εἰδέναι εἰ ἀληθῆ φησιν· ἀλλ' ὅτι μὲν ἀφίκται πρὸς τι τέλος, καὶ εἶδέ τινα πόλιν, δώσω αὐτῷ ἴσως. εἰ δὲ ἐκείνην εἶδεν, ἣν ἐχρῆν, ἐν ἣ ἐπιθυμοῦμεν ἐγὼ τε καὶ σὺ πολιτεύσασθαι, ἢ θεὸν εἰς Κόρινθον ἐλθεῖν, ὁ δ' εἰς Βαβυλῶνα ἀφικόμενος οἶεται Κόρινθον ἑωρακέναι, ἀθλον ἔμοιγ' οὖν ἔτι. οὐ γὰρ πάντως ὁ τινὰ πόλιν ἰδὼν, Κόρινθον

εἶδεν, εἴ γε οὐ μόνη πόλις ἐστὶν ἡ Κόρινθος. ὃ δὲ δὴ μάλιστα εἰς ἀπορίαν με καθίστησιν, ἐκεῖνό ἐστι, τὸ εἰδέναι ὅτι πᾶσα ἀνάγκη μίαν εἶναι τὴν ἀληθῆ ὁδόν. καὶ γὰρ ἡ Κόρινθος μία ἐστίν· αἱ δ' ἄλλαι πανταχόσε μᾶλλον, ἢ εἰς Κόρινθον ἄγουσιν, εἰ μὴ τις οὕτω σφόδρα παραπαιῖοι, ὡς οἶεσθαι καὶ τὴν εἰς Ἰπερβορέους, καὶ τὴν εἰς Ἰνδοὺς ἄγουσαν, εἰς Κόρινθον στέλλειν.

ΕΡΜ. Καὶ πῶς οἶόν τε, ὦ Λυκῖνε; ἄλλη γὰρ ἀλλαχόσε ἄγει.

28. ΑΤΚ. Οὐκοῦν, ὦ καλὲ Ἑρμόδιμε, οὐ μικρῶς δεῖ βουλῆς ἐπὶ τὴν αἴρεσιν τῶν ὁδῶν τε, καὶ ἡγεμόνων. οὐδὲ τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου ποιήσομεν, ἔνθα ἂν ἡμᾶς οἱ πόδες φέρωσιν, ἐκεῖσε ἄπιμεν. ἐπεὶ λήσομεν οὕτως, ἀντὶ τῆς εἰς Κόρινθον ἀγούσης, τὴν ἐπὶ Βαβυλῶνος, ἢ Βάκτρων ἀπιόντες. οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐκεῖνο καλῶς ἔχει, τῇ τύχῃ ἐπιτρέπειν, ὡς τάχα ἂν τὴν ἀρίστην ἐλομένους, εἰ καὶ ἄνευ ἐξετάσεως ὁρμήσαιμεν ἐπὶ μίαν τῶν ὁδῶν ἠντιναοῦν. δυνατὸν μὲν γὰρ καὶ τοῦτο γενέσθαι· καὶ ἴσως ποτὲ ἐγένετο ἐν τῷ μακρῷ χρόνῳ. ἡμᾶς δὲ γε περὶ τῶν οὕτω μεγάλων, οὐκ οἶμαι δεῖν παραβόλως ἀναρῶριπτειν, οὐδ' ἐς στενὸν κομιδῆ κατακλείειν τὴν ἐλπίδα, ἐπὶ ῥιπός, ὡς ἡ παροιμία φησὶ, τὸν Αἰγαῖον, ἢ τὸν Ἰόνιον διαπλεῦσαι θέλοντας. ὅτε οὐδ' αἰτιασαίμεθ' ἂν εὐλόγως τὴν τύχην, εἰ τοξεύουσα, καὶ ἀκοντίζουσα, μὴ πάντως ἔτυχε τοῦ ἀληθοῦς, ἐνὸς ὄντος ἐν μυρίοις τοῖς ψεύδεισιν, ὅπερ οὐδὲ τῷ Ὀμηρικῷ τοξότη ὑπῆρξεν, ὅς δέον τὴν πελειάδα κατατοξεῦσαι, ὃ δὲ, τὴν

μήρινθον ἔτεμεν· ὁ Τεῦκρος, οἶμαι. ἀλλὰ παρα-
πολὺ ἐκεῖνο εὐλογώτερον τῶν πολλῶν τρωθήσεσθαι
καὶ περιπεσεῖσθαι τῷ τοξεύματι ἐλπίζειν, ἢ πάντως
ἐκεῖνο τὸ ἐν ἕξ ἀπάντων. ὁ δὲ κίνδυνος ὅτι οὐ μι-
κρός, εἰ ἀντὶ τῆς ἐπ' εὐθὺ ἀγούσης, ἐς τῶν πεπλα-
νημένων μίαν ἀγνοοῦντες ἐμπέσοιμεν, ἐλπίζοντες
ἄμεινον αἰρήσεσθαι τὴν τύχην ὑπὲρ ἡμῶν, εἰκάζειν
οἶμαι. οὐδὲ γὰρ ἀναστρέψαι ἔτι, καὶ ἀνασωθῆναι
ὀπίσω ῥάδιον, ἢν ἅπαξ ἐπιδῶ τῇ πλεούσῃ τις αὐτόν,
τὰ ἀπόγεια λυσάμενος· ἀλλ' ἀνάγκη ἐν τῷ πελάγει
διαφέρεσθαι, ναυτιῶντα ὡς τὸ πολὺ, καὶ δεδιότα,
καὶ καρηβαροῦντα ὑπὸ τοῦ σάλου, δεῖον ἐξ ἀρχῆς
πρὶν ἐκπλεῦσαι, ἀναβάντα ἐπὶ σκοπὴν τινα, σκέψα-
σθαι εἰ ἐπίφορόν ἐστι καὶ οὐριον τὸ πνεῦμα τοῖς
εἰς Κόρινθον διαπλεῦσαι ἐθέλουσι· καὶ, νῆ Δία,
κυβερνήτην ἕνα τὸν ἄριστον ἐκλέξασθαι, καὶ ναῦν
εὐπαγῆ, οἷαν διαρκέσαι πρὸς τηλικούτον κλύδωνα.

29. ΕΡΜ. Οὕτω γε ἄμεινον, ὦ Λυκίε, πα-
ραπολὺ. πλὴν οἶδά γε ὅτι ἅπαντας ἐν κύκλῳ πε-
ριελθὼν, οὐκ ἄλλους ἂν εὐροις, οὔτε ἡγεμόνας ἄ-
μεινους, οὔτε κυβερνήτας ἐμπειροτέρους τῶν Στωϊ-
κῶν. καὶ ἦν ἐθελήσης γε ἀφικέσθαι ποτὲ εἰς τὴν
Κόρινθον, ἐκείνοις ἔψῃ, κατὰ τὰ Χρυσίππου καὶ
Ζήνωνος ἔχνη προΐων· ἄλλως δὲ, ἀδύνατον.

ΑΤΚ. Ὅρας τοῦτο ὡς κοινόν, ὦ Ἑρμότιμε,
εἴρηκας; εἴποι γὰρ ἂν αὐτὸ καὶ ὁ τῷ Πλάτῳι ξυνο-
δοιπορῶν, καὶ ὁ Ἐπικούρῳ ἐπόμενος, καὶ οἱ ἄλλοι,
μὴ ἀνελθεῖν με εἰς τὴν Κόρινθον, εἰ μὴ μεθ' ἑαυ-
τοῦ ἕκαστος. ὥστε, ἢ πᾶσι πιστεύειν χρῆ, ὅπερ γε-

λοιδίωτον, ἢ ἀπιστεῖν ὁμοίως· μακροῦ γὰρ ἀσφαλῆ-
 στατον τὸ τοιοῦτον, ἄχρῃς ἂν εὐρωμεν τὰληθῆ ὑπι-
 σχνούμενον. 30. Ἐπεὶ φέρε, εἰ καθάπερ νῦν ἔχω
 ἀγνοῶν ἔτι ὅστις ἐξ ἀπάντων ἐστὶν ὁ ἀληθεύων,
 ἐλοίμην τὰ ὑμέτερα, σοὶ πιστεύσας, ἀνδρὶ φίλῳ,
 ἀτὰρ μόνα γε εἰδῶσι τὰ τῶν Στωϊκῶν, καὶ μίαν ὁδὸν
 ὁδοιπορήσαντι ταύτην, ἔπειτα θεῶν τις ἀναβιῶνας
 ποιήσεις Πλάτωνα, καὶ Πυθαγόραν, καὶ Ἀριστοτέ-
 λην, καὶ τοὺς ἄλλους· οἱ δὲ περιστάντες ἐρωτῶέν
 με, καὶ, νῆ Λί', ἐς δικαστήριον ἀγαγόντες, ὕβρεως
 ἕκαστος δικάζοιτο, λέγοντες, ὦ βέλτιστε Λυκῖνε,
 τί παθῶν, ἢ τίνι ποτὲ πιστεύσας, Χρῦσιππον καὶ
 Ζήνωνα προετίμησας ἡμῶν, πρεσβυτέρων ὄντων πα-
 ραπολὺ, χθῆς καὶ πρόων γενομένους, μήτε λόγου
 μεταδούς ἡμῖν, μήτε πειραθεὶς ὅλως ὧν φαμέν; εἰ
 ταῦτα λέγοιεν, τί ἂν ἀποκριναιμην αὐτοῖς; ἢ ἐξαρκέ-
 σσει μοι, ἂν εἶπω, ὅτι Ἐρμοτίμῳ ἐπέισθην φίλῳ
 ἀνδρὶ; ἀλλὰ φαῖεν ἂν, οὐδ', ὅτι ἡμεῖς, ὦ Λυκῖνε,
 οὐκ ἴσμεν τὸν Ἐρμότιμον τοῦτον, ὅστις ποτὲ ἐστίν,
 οὐδὲ ἐκεῖνος ἡμῖς· ὥστε οὐκ ἐχρῆν ἀπάντων καταγι-
 γνώσκειν, οὐδὲ ἐρήμην ἡμῶν καταδιαιτῆν, ἀνδρὶ
 πιστεύσαντα μίαν ὁδὸν ἐν φιλοσοφίᾳ καὶ οὐδὲ ταύ-
 την ἴσως ἀκριβῶς κατανοήσαντι. οἱ δὲ γε νομοθέ-
 ται, ὦ Λυκῖνε, οὐχ οὕτω προστάττουσι τοῖς δικα-
 σταῖς ποιεῖν, οὐδὲ τοῦ ἑτέρου μὲν ἀκούειν, τὸν δὲ
 ἕτερον οὐκ ἔαν λέγειν ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ἃ οἶεται ξυμ-
 φέρειν, ἀλλ' ὁμοίως ἀμφοῖν ἀκροῦσθαι, ὡς ῥᾶον,
 ἀντεξετάζοντες τοὺς λόγους, εὐρίσχοιεν τὰληθῆ τε
 καὶ ψευδῆ. καὶ ἦν γε μὴ οὕτω ποιῶσιν, ἐφρίεμαι δι-

δωσιν ὁ νόμος εἰς ἕτερον δικαστήριον τοιαῦτα, ἅττα εἰκὸς εἶναι αὐτοῦς. 31. Ἡ τάχ' ἂν τις αὐτῶν καὶ προσέροιτό με, εἶπέ μοι, λέγων, ὦ Λυκίνε, εἴ τις Αἰθίοψ, μηδὲ πώποτε ἄλλους ἀνθρώπους ἰδὼν, οἷοι ἡμεῖς ἐσμέν, διὰ τὸ μὴ ἀποδεδημηκέναι τοπαράπαν, ἐν τινὶ συλλόγῳ τῶν Αἰθιοπῶν διῶσχυρίζοιτο καὶ λέγοι, μηδαμόθι τῆς γῆς ἀνθρώπους εἶναι λευκοὺς, ἢ ξανθοὺς, μηδὲ ἄλλο τι ἢ μέλανας, ἄρα πιστεύοιτ' ἂν ὑπ' αὐτῶν; ἢ εἴποι τις ἂν πρὸς αὐτὸν τῶν πρεσβυτέρων Αἰθιοπῶν, σὺ δὲ δὴ, πόθεν ταῦτα, ὦ θρασύτατε, οἶσθα; οὐ γὰρ ἀπεδήμησας παρ' ἡμῶν οὐδαμόσε, οὐδὲ, νῆ Δία, τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις οἶδας ὁποῖά ἐστι· φαίην ἂν ἔγωγε δίκαια ἐρωτῆσαι τὸν πρεσβύτην; ἢ πῶς, ὦ Ἐρμότιμε, συμβουλεύεις;

ΕΡΜ. Οὕτω· δικαιοτάτα γὰρ ἐπιπλήξαι δοκεῖ μοι.

ΛΤΚ. Καὶ γὰρ ἔμοιγε, ὦ Ἐρμότιμε. ἀλλὰ τὸ μετὰ τοῦτο οὐκ ἔτ' οἶδα, εἰ ὁμοίως καὶ σοὶ δόξει· ἐμοὶ μὲν γὰρ καὶ τοῦτο πάνυ δοκεῖ.

32. *ΕΡΜ.* Τὸ ποῖον;

ΛΤΚ. Ἐπάξει δηλαδὴ ὁ ἀνὴρ, καὶ φήσει πρὸς με ὡδὲ πως. ἀνάλογον τοίνυν κείσθω τις ἡμῖν, ὦ Λυκίνε, τὰ Στωϊκῶν μόνα εἰδώς, καθάπερ ὁ σὺς φίλος οὗτος ὁ Ἐρμότιμος, ἀποδημήσας δὲ μηδὲ πώποτε, μήτε ἐς Πλάτωνος, μήτε παρὰ τὸν Ἐπίκουρον, μήτε ὅλως παρ' ἄλλον τινά. εἰ τοίνυν λέγοι, μηδὲν οὕτω καλὸν εἶναι, μηδ' ἀληθές παρὰ τοῖς πολλοῖς, οἷα τὰ τῆς στοῖας ἐστι, καὶ ἂ ἐκείνη φησὶν, οὐκ ἂν

εὐλόγως θρασὺς εἶναι δόξειεν ἂν σοι, περὶ πάντων ἀποφαινόμενος, καὶ ταῦτα, ἐν εἰδώς, οὐδὲ πώποτε ἐξ Αἰθιοπίας τὸν ἕτερον πόδα προελθών; τί βούλει ἀποκρίνωμαι αὐτῷ; . . . .

ΕΡΜ. Τὸ ἀληθέστατον ἐκείνο δηλαδή, ὅτι ἡμεῖς τὰ μὲν Στωϊκῶν καὶ πάνυ ἐκμανθάνομεν, ὡς ἂν κατὰ ταῦτα φιλοσοφεῖν ἀξιοῦντες· οὐκ ἀγνοοῦμεν δὲ καὶ τὰ ὑπὸ τῶν ἄλλων λεγόμενα. ὁ γὰρ διδάσκαλος ἀκκεῖνα μεταξὺ καὶ διεξιεισι πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἀνατρέπει γε αὐτὰ, προσθεὶς αὐτός.

33. *ΛΥΚ.* Ἡ νομίζεις ἐνταῦθα σιωπήσεσθαι ἡμῖν τοὺς ἀμφὶ τὸν Πλάτωνα καὶ Πυθαγόραν καὶ Ἐπίκουρον, καὶ τοὺς ἄλλους; οὐχ ἡδέα γελάσαντας ἂν εἰπεῖν πρὸς ἐμὲ, οἷα ποιεῖ, ὦ Λυκῖνε, ὁ ἐταῖρός σου ὁ Ἐρμότιμος; ἀξιοὶ τοῖς ἀντιδίκοις περὶ ἡμῶν πιστεῦειν, καὶ οἴεται τοιαῦτα εἶναι τὰ ἡμέτερα, ὅποῖα ἂν ἐκεῖνοι φῶσιν, ἢ οὐκ εἰδότες, ἢ κρυπτόμενοι τὰ ληθές; οὐκοῦν ἦν τινα καὶ τῶν ἀθλητῶν ἴδη ἀσκούμενον πρὸ τοῦ ἀγῶνος, λακτίζοντα εἰς τὸν αἴερα, ἢ πύξ κενὴν πληγὴν τινα καταφέροντα, ὡς τὸν ἀνταγωνιστὴν δῆθεν παίοντα, εὐθύς ἀνακηρύξει αὐτὸν, ἀγωνοθέτης ὢν, ὡς ἄμαχόν τινα· ἢ ἐκεῖνα μὲν οἰήσεται ῥάδια εἶναι, καὶ ἀσφαλῆ τὰ νεανιεύματα, οὐδενὸς ἀνταιρομένου αὐτῷ, τὴν δὲ νίκην τηνικαῦτα κρινεσθαι, ὅποταν καταγωνίσηται τὸν ἀντίπαλον αὐτὸν, καὶ κρατήσῃ, ὁ δ' ἀπαγορεύσῃ, ἄλλως δὲ οὐ; μὴ τοίνυν μηδὲ Ἐρμότιμος, ἀφ' ὧν ἂν οἱ διδάσκαλοι αὐτοῦ σκιαμαχῶσι πρὸς ἡμᾶς ἀπόντας, οἰέσθω κρατεῖν αὐτούς, ἢ τὰ ἡμέτερα τοιαῦτα εἶναι, ὡς ἀνα-

τρέπεσθαι ῥαδίως. ἐπεὶ τὸ τοιοῦτον ὁμοιον ἂν εἶναι τοῖς τῶν παιδίων οἰκοδομήμασιν, ἃ κατασκευάσαντες ἐκεῖνοι ἀσθενῆ, εὐθύς ἀνατρέπουσιν, ἢ καὶ, νῆ Δία, τοῖς τοξεύειν μελετῶσιν, οἱ κάρφη τινὰ συνδήσαντες, ἔπειτα ἐπὶ κόντου πήξαντες, οὐ πόρρω προθέμενοι, στοχάζονται ἀφιάντες· καὶ ἦν τύχασί ποτε, καὶ διαπείρωσι τὰ κάρφη, ἀνέκραγον εὐθύς, ὡς τι μέγα ποιήσαντες, εἰ διαξελήλυθεν αὐτοῖς τὸ βέλος διὰ τῶν φρυγάνων. ἀλλ' οὐ Πέρσαι γε οὕτω ποιοῦσιν, οὐδὲ Σκυθῶν, ὅσοι τοξόται· ἀλλὰ πρῶτον μὲν αὐτοὶ κινούμενοι ἀφ' ἵππων ὡς τὸ πολὺ τοξεύουσιν, ἔπειτα δὲ, καὶ τὰ τοξευόμενα κινεῖσθαι ἀξιούσιν, οὐχ ἐστῶτα, οὐδὲ περιμέμοντα τὸ βέλος, ἐστ' ἂν ἐμπέση, ἀλλὰ διαδιδράσκοντα ὡς ἐνι μάλιστα, θηρία γέ τοι ὡς τὸ πολὺ κατατοξεύουσι, καὶ ὀρνίθων ἐνιοι τυγχάνουσιν. ἦν δὲ ποτε καὶ ἐπὶ σκοποῦ δέη πειραθῆναι τοῦ τόνου τῆς πληγῆς, ξύλον ἀντίτυπον, ἢ ἀσπίδα ὠμοβοϊήνην προθέμενοι, διαλαύνουσι, καὶ οὕτω πιστεύουσι, κἂν δι' ὄπλων σφίσι χωρῆσαι τοὺς διστούς. εἰπέ τοίνυν, ὦ Λυκίε, παρ' ἡμῶν Ἑρμοτίμῳ, ὅτι οἱ διδάσκαλοι αὐτοῦ φρύγανα προθέμενοι κατατοξεύουσιν, εἶτα φασὶν ἀνδρῶν ὠπλισμένων κρατηκέναι, καὶ εἰκόνας ἡμῶν γραψάμενοι, πυκτεύουσι πρὸς ἐκείνας· καὶ κρατήσαντες, ὡς τὸ εἰκόδες, κρατεῖν ἡμῶν οἶονται. ἀλλὰ φαίημεν ἂν ἕκαστος πρὸς αὐτοὺς τὰ τοῦ Ἀχιλλείως ἐκεῖνα, ἃ φησι περὶ τοῦ Ἔκτορος,

Οὐ γὰρ ἐμῆς κόρυθος λεύσουσι μέτωπον.

ταῦτα μὲν οἱ ξύμπαντες, ἐν τῷ μέρει ἕκαστος.

34. Ὁ Πλάτων δ' ἄν μοι δοκεῖ καὶ διηγήσασθαι τι τῶν ἐκ Σικελίας, ὡς ἄν εἰδῶς τὰ πλείστα. τῷ γὰρ Συρακουσίῳ Γέλωνι, φασὶ δυσῶδες εἶναι τὸ στόμα, καὶ τοῦτο ἐπιπολὺ διαλαθεῖν αὐτόν, οὐδενὸς τολμῶντος ἐλέγχειν τύραννον ἄνδρα, μέχρι δὴ τινα γυναῖκα ξένην συνενεχθεῖσαν αὐτῷ, τολμῆσαι καὶ εἰπεῖν ὅπως ἔχοι· τὸν δὲ, παρὰ τὴν γυναῖκα ἐλθόντα τὴν ἑαυτοῦ, ὀρχίζεσθαι, ὅτι οὐκ ἐμήνυσε πρὸς αὐτόν, εἰδυῖα μάλιστα τὴν δυσωδίαν. τὴν δὲ, παραιτεῖσθαι συγγνώμην ἔχειν αὐτῇ. ὑπερὶ γὰρ τοῦ μὴ πεπειρᾶσθαι ἄλλου ἀνδρὸς, μηδὲ ὀμιλῆσαι πλησίον, οἰηθῆναι ἅπασιν τοῖς ἀνδράσι τοιοῦτό τι ἀποπνεεῖν τοῦ στόματος. καὶ ὁ Ἐρμότιμος τοιγαροῦν ἄτε μύθοις τοῖς Στωϊκοῖς ξυνών, φαίη ἄν ὁ Πλάτων, εἰκότως ἀγνοεῖ ὁποῖα τῶν ἄλλων τὰ στόματά ἐστιν. ὅμοια δ' ἄν καὶ Χρῦσιππος εἴποι, ἢ ἔτι πλείω τούτων, εἶπερ λιπὼν αὐτόν ἄκριτον, ἐπὶ τὰ Πλάτωνος ὀρμήσαιμι, πιστεύσας τινὲ τῶν μόνῳ Πλάτωνι ὀμιληκότων. ἐνὶ τε λόγῳ ξυνελών φημι, ἄχρῖς ἄν ἄδηλον ἦ, τίς ἀληθὴς ἐστι προαίρεσις ἐν φιλοσοφίᾳ, μηδὲ μίαν αἰρεῖσθαι· ὕβρις γὰρ ἐς τὰς ἄλλας τὸ τοιοῦτον.

35. EPM. Ὡς Λυκῖνε, πρὸς τῆς Ἑστίας, Πλάτωνα μὲν, καὶ Ἀριστοτέλην, καὶ Ἐπίκουρον, καὶ τοὺς ἄλλους ἀτρεμεῖν ἐάσωμεν· οὐ γὰρ κατ' ἐμὲ ἀνταγωνίζεσθαι αὐτοῖς· νῶϊ δὲ, ἐγὼ τε, καὶ σὺ, ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν ἐξετάσωμεν, εἰ τοιοῦτόν ἐστι τὸ φιλοσοφίας πρᾶγμα, οἷον ἐγὼ φημι αὐτὸ εἶναι· Αἰθίοπας δὲ, ἢ τὴν Ἰέλωνος γυναῖκα, τί ἔδει καλεῖν ἐκ Συρακουσῶν ἐπὶ τὸν λόγον;

ΑΤΚ. Ἄλλ' ἐκεῖνοι μὲν ἀπίτωσαν ἐκποδῶν, εἴ σοι δοκοῦσι περιττοὶ εἶναι πρὸς τὸν λόγον· σὺ δὲ λέγε ἥδη· θαυμαστόν γάρ τε ἐρεῖν ἕοικας.

ΕΡΜ. Δοκεῖ μοι, ὦ Λυκίνε, καὶ πάννυ δυνατόν εἶναι μόνον τὰ τῶν Στωϊκῶν ἐκμαθόντα, εἰδέναι τὰληθῆς ἀπὸ τούτων, κἄν μὴ τὰ τῶν ἄλλων ἐπεξελέθη τις ἐκμανθάνων ἕκαστα. οὕτως δὲ σκόπει, ἢν τις λέγῃ πρὸς σέ μόνον τοῦτο, ὡς αἱ δύο δυνάδες, τὸν τέτταρα ἀριθμὸν ἀποτελοῦσιν, ἄρα δεήσει περῦόντα σε πυνθάνεσθαι τῶν ἄλλων, ὅσοι ἀριθμητικοὶ, μὴ τις ἄρα εἴη πέντε, ἢ ἐπτά λέγων αὐτὰς εἶναι, ἢ αὐτίκα εἰδείης ἂν ὅτι ἀνὴρ ἀληθῆ λέγει;

ΑΤΚ. Αὐτίκα, ὦ Ἐρμότιμε.

ΕΡΜ. Τί ποτ' οὖν ἀδύνατον εἶναι σοι δοκεῖ, ἐντυγχάνοντά τινα μόνον τοῖς Στωϊκοῖς λέγουσι τὰληθῆ, πείθεσθαι τε αὐτοῖς, καὶ μηκέτι δεῖσθαι τῶν ἄλλων, εἰδόντα ὡς οὐκ ἂν ποτε τὰ τέτταρα πέντε γένοιοντο, οὐδ' ἂν μυρῖοι Πλάτωνες, ἢ Πυθαγόροι λέγωσιν.

36. *ΑΤΚ.* Οὐδὲν πρὸς ἔπος, ὦ Ἐρμότιμε· τὰ γὰρ ὁμολογούμενα τοῖς ἀμφισβητουμένοις εἰκάξεις, πάμπολυ αὐτῶν διαφέροντα. ἢ τί ἂν φαίης; ἔστιν, ὦ τινι ἐντετύχηκας λέγοντι, τὰς δύο δυνάδας συντεθείσας τὸν ἐπτά ἢ ἔνδεκα ἀριθμὸν ἀποτελεῖν;

ΕΡΜ. Οὐκ ἔγωγε. ἢ μαίνοιτ' ἂν ὁ μὴ τέτταρα ξυμβαίνειν λέγων.

ΑΤΚ. Τί δαί, ἐντετύχηκας πώποτε, καὶ πρὸς Χαρίτων πειρῶ ἀληθεύειν, Στωϊκῶ τινι, καὶ Ἐπικουρείῳ, μὴ διαφερομένοις περὶ ἀρχῆς, ἢ τέλους;

ΕΡΜ. Οὐδαμῶς.

ΛΤΚ. Ὅρα τοίνυν, μήπως με παραλογίζῃ, ὡς γενναῖε, καὶ ταῦτα, φίλον ὄντα· ζητούντων γὰρ ἡμῶν, οἳ τινες ἀληθεύουσιν ἐν φιλοσοφίᾳ, σὺ τοῦτο προαρπάσας, ἔδωκας φέρων τοῖς Στωϊκοῖς, λέγων ὡς οὗτοί εἰσιν, οἳ τὰ δις δύο, τέσσαρα τιθέντες, ὅπερ ἄδηλον εἰ οὕτως ἔχει. φαῖεν γὰρ ἂν οἱ Ἐπικούρειοι, ἢ Πλατωνικοὶ, σφᾶς μὲν οὕτω ξυντιθέναι, ὑμᾶς δὲ πέντε ἢ ἑπτὰ λέγειν αὐτὰ· ἢ οὐ δοκοῦσί σοι τοῦτο ποιεῖν, ὁπόταν ὑμεῖς μὲν μόνον τὸ καλόν, ἀγαθόν ἡγεῖσθε εἶναι· οἱ Ἐπικούρειοι δὲ, τὸ ἡδύ, καὶ ὅταν ὑμεῖς λέγητε σώματα εἶναι ἅπαντα, ὁ Πλάτων δὲ νομίζῃ καὶ ἀσώματόν τι ἐν τοῖς οὖσιν εἶναι; ἀλλ' ὅπερ ἔφην, πλεονεκτικῶς πάνυ τὸ ἀμφισβητούμενον συλλαβῶν, ὡς ἀναμφιλόγως ἴδιον τῶν Στωϊκῶν, δίδως αὐτοῖς ἔχειν, καίτοι ἀντιλαμβανομένων τῶν ἄλλων, καὶ λεγόντων αὐτῶν τοῦτο εἶναι, ἐνθα δὴ κρίσεως μάλιστα, οἴμαι, δεῖ. ἂν μὲν οὖν πρόδηλον γένηται τοῦτο, ὡς Στωϊκῶν ἐστὶ μόνον τὰ δις δύο, τέτταρα ἡγεῖσθαι, ὥρα σιωπᾶν τοῖς ἄλλοις· ἄχρι δ' ἂν αὐτοῦ τούτου περὶ διαμάχωνται, πάντων ὁμοίως ἀκουστέον, ἢ εἰδέναι ὅτι πρὸς χάριν διακάζειν δόξομεν.

37. *ΕΡΜ.* Οὐ μοι δοκεῖς, ὦ Λυκίγε, ξυνεῖναι πῶς βούλομαι εἰπεῖν.

ΛΤΚ. Οὐκοῦν σαφέστερον χρὴ λέγειν, εἰ ἄτεροῖόν τι, ἀλλὰ μὴ τοιοῦτον φήσεις.

ΕΡΜ. Ἐῖση αὐτίκα οἶόν τι λέγω. Θῶμεν γὰρ τινὰς δύο ἐσειληλυθέναι ἐς τὸ Ἀσκληπιεῖον, ἢ ἐς τοῦ

Διονύσου τὸ ἱερόν· εἶτα μέντοι φιάλην τινὰ τῶν ἱερῶν ἀπολωλέναι· δεήσει δὴπου ἀμφοτέρους ἐρευνηθῆναι αὐτούς, ὁπότερος ὑπὸ κόλπου ἔχει τὴν φιάλην.

ΑΤΚ. Καὶ μάλα.

ΕΡΜ. Ἐχει δὲ πάντως ὁ ἕτερος.

ΑΤΚ. Πῶς γὰρ οὐ, εἴ γε ἀπόλωλεν;

ΕΡΜ. Οὐκοῦν ἂν παρὰ τῷ προτέρῳ εὔρησται αὐτήν, οὐκ ἔτι τὸν ἕτερον ἀποδύσεις· πρόδηλον γὰρ ὡς οὐκ ἔχει.

ΑΤΚ. Πρόδηλον.

ΕΡΜ. Καὶ εἴ γε μὴ εὔροισεν ἐν τῷ τοῦ προτέρου κόλπῳ, ὁ ἕτερος πάντως ἔχει· καὶ οὐδὲν ἐρευνησὶ οὐδὲ οὕτω δεῖ.

ΑΤΚ. Ἐχει γάρ.

ΕΡΜ. Καὶ ἡμεῖς τοίνυν εἰ εὔροισεν ἤδη παρὰ τοῖς Στωϊκοῖς τὴν φιάλην, οὐκ ἔτι ἐρευνησάν τοὺς ἄλλους ἀξιώσομεν, ἔχοντες ὃ πάσαι ἐζητοῦμεν· ἢ τίνας γὰρ ἂν ἔνεκα ἔτι κάμνομεν;

38. ΑΤΚ. Οὐδενός, εἴ γε εὔροιτε, καὶ εὐρόντες ἔχοιτε εἰδέναι, ὡς ἐκεῖνο ἦν τὸ ἀπολωλός, ἢ εἰ ὅλως γνῶριμον ὑμῖν εἴη τὸ ἀνάθημα. νῦν δὲ, ὡς ἑταῖρε, πρότερον μὲν οὐ δύο εἰσὶν οἱ παρελθόντες ἐς τὸν νεῖον, ὡς ἀναγκαῖον εἶναι, τὸν ἕτερον αὐτοῖν τὰ φώρια ἔχειν, ἀλλὰ μάλα πολλοὶ τινες. εἶτα καὶ τὸ ἀπολόμενον αὐτὸ, ἀδηλον ὅ,τι ποτέ ἐστιν, εἴτε φιάλη τις, ἢ σκύφος, ἢ στέφανος· ὅσοι γοῦν ἱερεῖς, ἄλλος ἄλλο εἶναι λέγουσι, καὶ οὐδὲ περὶ τῆς ἕλης αὐτῆς ὁμολογοῦσιν· ἀλλ' οἱ μὲν χαλκοῦ, οἱ δὲ ἀρ-

γύφου, οἱ δὲ χρυσοῦ, οἱ δὲ κασσιτέρου εἶναι αὐτὸ φάσκουσιν· ἀνάγκη τοίνυν ἅπαντας ἀποδῦσαι τοὺς εἰσελθόντας, εἰ βούλει εὐρεῖν τὸ ἀπολωλός· καὶ γὰρ ἂν παρὰ τῷ πρώτῳ εὐθύς εὐρης φιάλην χρυσοῦν, ἔτι καὶ τοὺς ἄλλους σοὶ ἀποδυτέον.

ΕΡΜ. Διὰ τί, ὦ Λυκῖνε;

ΛΤΚ. Ὅτι ἄδηλον, εἰ φιάλη τὸ ἀπολόμενον ἦν. εἰ δὲ καὶ τοῦτο ὑπὸ πάντων ὁμολογηθεῖη, ἀλλ' οὔτι γε χρυσοῦν ἅπαντες φασιν εἶναι τὴν φιάλην· εἰ δὲ καὶ μάλιστα γνώριμον γένοιτο, ὡς φιάλη ἀπόλοιτο χρυσοῦν, καὶ σὺ παρὰ τῷ πρώτῳ εὐροις φιάλην χρυσοῦν, οὐδὲ οὕτω παύσῃ διερευνώμενος τοὺς ἄλλους· οὐ γὰρ δῆλόν που εἰ αὕτη ἦν ἡ τοῦ Θεοῦ· ἢ οὐκ οἶεὶ πολλὰς φιάλας εἶναι χρυσαῖς;

ΕΡΜ. Ἐγωγε.

ΛΤΚ. Δεήσει δὴ ἐπὶ πάντας ἵναί ἐρευνῶντα, καὶ τὰ παρ' ἐκάστῳ εὐρεθέντα πάντα, εἰς μέσον καταθέντα, εἰκάζειν, ὅτι ποτε αὐτῶν πρόποι ἂν Θεῖον κτήμα οἴεσθαι. 39. Καὶ γὰρ αὐτὸ τὴν πολλὴν ἀπορίαν παρεχόμενον, τοῦτό ἐστιν, ὅτι ἕκαστος τῶν ἀποδυθησομένων ἔχει τὴν πάντως, ὃ μὲν σκύφον, ὃ δὲ φιάλην, ὃ δὲ στέφανον· καὶ ὃ μὲν ἐκ χαλκοῦ, ὃ δὲ ἐκ χρυσοῦ, ὃ δὲ ἀργύρου· εἰ δὲ, ὃ ἔχει, τοῦτο ἱερόν ἐστιν, οὐδέπω δῆλον. πᾶσα τοίνυν ἀνάγκη ἀπορεῖν, ὃν τινα ἱερόσυλον εἶπης· ὅπου γε, καὶ εἰ πάντες τὰ ὅμοια εἶχον, ἄδηλον ἦν καὶ οὕτως, ὅστις ὃ τὰ τοῦ Θεοῦ δηρημένος· ἔστι γὰρ καὶ ἰδιωτικὰ ἔχειν. τὸ δ' αἴτιον τῆς ἀγνοίας ἐν ἐστίν, οἶμαι, τὸ ἀνεπίγραφον εἶναι τὴν ἀπολουμένην φιάλην. Θῶμεν

γὰρ φιάλην ἀπολωλέναι, ὡς εἶ γε ἐπιγεγραπτο τοῦ θεοῦ τὸ ὄνομα, ἢ τοῦ ἀναθέντος, ἥτιον ἂν ἐκάμνομεν, καὶ εὐρόντες τὴν ἐπιγεγραμμένην, ἐπεπαύμεθ' ἂν ἀποδύοντες, καὶ ἐνοχλοῦντες τοὺς ἄλλους. οἶμαι δὲ σε, ὦ Ἐρμότιμε, καὶ ἀγῶνας ἤδη γυμνικούς ἐωρακέναι πολλάκις.

ΕΡΜ. Καὶ ὄρθῳς οἶει· πολλάκις γὰρ, καὶ πολ-
λαχόθι.

ΑΤΚ. Ἦ οὖν ποτε καὶ παρὰ τοὺς ἀθλοθέτας
αὐτοὺς ἐκαθέζου;

ΕΡΜ. Νῆ Δία, ἔναγχος Ὀλυμπιάσιν ἐπὶ τὰ
λαιὰ τῶν Ἑλλανοδικῶν, Εὐανδρίδου τοῦ Ἡλείου θείαν
μοι προκαταλαβόντος ἐν τοῖς ἑαυτοῦ πολίταις. ἐπε-
θύμουν γὰρ ἐγγύθεν ἅπαντα ὄρθῳ τὰ παρὰ τοῖς
Ἑλλανοδικαῖς γιγνόμενα.

ΑΤΚ. Οἶσθα οὖν καὶ τοῦτο, πῶς κληροῦσιν,
ὄν τινα ὥτινι χρὴ παλαίειν, ἢ παγκρατιάζειν;

ΕΡΜ. Οἶδα γάρ.

ΑΤΚ. Οὐκοῦν ἄμεινον σὺ εἶποις, ἐγγύθεν
ιδῶν.

40. *ΕΡΜ.* Τὸ μὲν παλαιὸν, ἐπὶ Ἑρακλέους
ἀγωνοθετοῦντος, φύλλα δάφνης . . . .

ΑΤΚ. Μῆ μοι τὰ πάλαι, ὦ Ἐρμότιμε· ἃ δὲ
εἶδες ἐγγύθεν, ἐκεῖνα λέγε.

ΕΡΜ. Κάλπις ἀργυρᾷ πρόκειται ἱερὰ τοῦ
θεοῦ, ἐς ταύτην ἐμβάλλονται κληροὶ μικροὶ, ὅσον
δὴ κυαμιαῖοι τὸ μέγεθος, ἐπιγεγραμμένοι· ἐγγρά-
φεται δὲ ἐς δύο μὲν, ἄλφα ἐν ἑκατέρῳ· ἐς δύο δὲ,
τὸ βῆτα· καὶ ἐς ἄλλους δύο τὸ γάμμα, καὶ ἐξῆς κα-

τὰ τὰ αὐτὰ, ἦν πλείους οἱ ἀθληταὶ ὧσι, δύο αἰεὶ κλήροι τὸ αὐτὸ γράμμα ἔχοντες. προσελθὼν δὴ τῶν ἀθλητῶν ἕκαστος, προσευξάμενος τῷ Διὶ καθεὶς τὴν χεῖρα ἐς τὴν κάλπιν, ἀνασπᾶ τῶν κλήρων ἕνα, καὶ μετ' ἐκείνον ἕτερος, καὶ παρεστὼς μαστιγοφόρος ἕκαστω, ἀνέχει αὐτοῦ τὴν χεῖρα, οὐ παρέχων ἀναγνῶναι ὅτι τὸ γράμμα ἐστὶν ὃ ἀνέσπακεν· ἀπάντων δὲ ἤδη ἐχόντων, ὁ Ἀλυτάρχης, οἶμαι, ἢ τῶν Ἑλληνοδικῶν αὐτῶν εἰς (οὐκ ἔτι γὰρ τοῦτο μέμνημαι) περιῶν, ἐπισκοπεῖ τοὺς κλήρους ἐν κύκλῳ ἐστῶτων, καὶ οὕτω τὸν μὲν τὸ ἄλφα ἔχοντα, τῷ τὸ ἕτερον ἄλφα ἀνεσπακῦτι, παλαίειν ἢ παγκρατιάζειν συνάπτει· τὸν δὲ τὸ βῆτα, τῷ τὸ βῆτα ὁμοίως, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ὁμογράμμους κατὰ ταῦτά. οὕτω μὲν γὰρ, ἦν ἄρτιοι ὧσιν οἱ ἀγωνισταὶ, οἷον ὀκτώ, ἢ τέτταρες, ἢ δώδεκα. ἦν δὲ περιτιτοὶ, πέντε, ἑπτὰ, ἑννέα, γράμμα τι περιτὸν ἐνὶ κλήρῳ ἐγγραφὲν συμβάλλεται αὐτοῖς, ἀντίγραφον ἄλλο οὐκ ἔχον· ὅς δ' ἂν τοῦτο ἀνασπάσῃ, ἐφειδρεύει περιμένων ἕστ' ἂν ἐκεῖνοι ἀγωνίσωνται· οὐ γὰρ ἔχει τὸ ἀντίγραμμα, καὶ ἔστι τοῦτο οὐ μικρὰ εὐτυχία τοῦ ἀθλητοῦ, τὸ μέλλειν ἀκμῆτα τοῖς κεκμηκόσι συμπεσεῖσθαι.

41. ΛΓΚ. Ἐχ' ἀτρέμα, τούτου γὰρ ἐδεόμην μάλιστα· οὐκοῦν ἑννέα ὄντες, ἀνεσπάκασιν ἅπαντες, καὶ ἔχουσι τοὺς κλήρους. περιῶν δὴ, (βούλομαι γὰρ σε Ἑλληνοδικὴν ἀντὶ θεατοῦ ποιῆσαι) ἐπισκοπεῖς τὰ γράμματα, καὶ οὐ πρότερον, οἶμαι, μάθοις ἂν ὅστις ὁ ἐφειδρὸς ἐστίν, ἦν μὴ ἐπὶ πάντας ἔλθῃς, καὶ συζεύξῃς αὐτούς.

ΕΡΜ. Πῶς, ὦ Λυκίνε, τοῦτο φῆς;

ΑΤΚ. Ἀδύνατόν ἐστιν εὐθύς εὐρεῖν τὸ γράμμα ἐκείνο τὸ δηλοῦν τὸν ἑφεδρον, ἢ τὸ μὲν γράμμα ἴσως ἂν εὐροῖς, οὐ μὴν εἴσῃ γε εἰ ἐκεῖνός ἐστιν· οὐ γὰρ προεῖρηται ὅτι τὸ *K*, ἢ τὸ *M*, ἢ τὸ *I* ἐστὶ τὸ χειροτονοῦν τὸν ἑφεδρον· ἀλλ' ἐπειδὴν τῷ *A* ἐντύχης, ζητεῖς τὸν τὸ ἕτερον *A* ἔχοντα, καὶ εὐρών, ἐκείνους μὲν ἤδη συνέζευξας· ἐντυχῶν δὲ αὐθις τῷ βῆτα, τὸ ἕτερον βῆτα ὅπου ἐστὶ ζητεῖς, τὸ ἀντίπαλον τῷ εὐρεθέντι, καὶ ἐπὶ πάντων ὁμοίως, ἄχρῖς ἂν ἐκείνός σοι περιλειφθῇ, ὃ τὸ μόνον γράμμα ἔχων τὸ ἀναγνώριστον.

42. *ΕΡΜ.* Τί δ' εἰ ἐκείνῳ πρώτῳ, ἢ δευτέρῳ ἐντύχης, τί ποιήσεις;

ΑΤΚ. Οὐ μένουν. ἀλλὰ σὺ ὁ Ἑλληνοδίκης, ἐθέλω εἰδέναι ὅ,τι καὶ πράξεις, πότερον αὐτίκα ἐρεῖς, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ ἑφεδρος, ἢ δεήσει ἐπὶ πάντας ἐν κύκλῳ ἐλθόντα ἰδεῖν, εἴ που αὐτῷ γράμμα ὁμοίον ἐστίν· ὡς εἴ γε μὴ τοὺς πάντων κλήρους ἴδοις, οὐκ ἂν μάθοις τὸν ἑφεδρον.

ΕΡΜ. Καὶ μὴν, ὦ Λυκίνε, ῥαδίως ἂν μάθοιμι. ἐπὶ γοῦν τῶν ἐννεία, ἣν τὸ *E* εὐρω πρῶτον ἢ δευτέρον, οἶδα ὅτι ἑφεδρος ὁ τοῦτο ἔχων ἐστὶ.

ΑΤΚ. Πῶς, ὦ Ἑρμότιμε;

ΕΡΜ. Οὕτω, τὸ *A* δύο αὐτῶν ἔχουσι, καὶ τὸ *B* ὁμοίως δύο, τῶν λοιπῶν δὲ τεττάρων ὄντων, οἱ μὲν τὸ *Γ*, οἱ δὲ τὸ *Δ* πάντως ἀνεσπάκασι, καὶ ἀνήλωται ἤδη ἐς τοὺς ἀθλητάς ὅκτω ὄντας τὰ τέτταρα γράμματα. δῆλον οὖν ὅτι μόνον ἂν οὕτω περιττόν

εἴη τὸ ἐξῆς γράμμα τὸ *E*, καὶ ὁ τοῦτο ἀνεσπακῶς, ἔφεδρός ἐστι.

ΑΤΚ. Πότερον, ὦ Ἐρμότιμε, ἐπαινέσω σὲ τῆς συνέσεως, ἢ θέλεις ἀντίπω τάγε μοι δοκοῦντα, ὁποῖα ἂν ᾖ;

ΕΡΜ. Νῆ Δία, διαπορῶ μὲν τοι ὅ,τι ἂν εὐλογον ἀντιπεῖν ἔχοις πρὸς τὸ τοιοῦτον.

43. *ΑΤΚ.* Σὺ μὲν γὰρ ὡς ἐξῆς πάντως γραφομένων γραμμάτων, εἴρηκας, οἶον, πρώτου τοῦ *A*, δευτέρου δὲ τοῦ *B* καὶ κατὰ τὴν τάξιν ἄχρις ἂν ἐς ἐν αὐτῶν τελευτήσῃ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀθλητῶν· καὶ δίδωμί σοι Ὀλυμπιάσιν οὕτω γίγνεσθαι. τί δαί, εἰ ἐξελόντες ἀτάκτως πέντε γράμματα, ἐξ ἀπάντων τὸ *X* καὶ τὸ *Σ* καὶ τὸ *Z* καὶ τὸ *K* καὶ τὸ *Θ*, τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τέτταρα διπλᾶ ἐπὶ τῶν κλήρων τῶν ὀκτώ γραφόμεν, τὸ δὲ *Z* μόνον ἐπὶ τοῦ ἐννάτου, ὃ δὴ καὶ δηλοῦν ἔμελλεν ἡμῖν τὸν ἔφεδρον, τί ποιήσεις πρῶτον εὐρών τὸ *Z*; τῷ διαγνώσῃ ἔφεδρον ὄντα τὸν ἔχοντα αὐτὸ, ἦν μὴ ἐπὶ πάντας ἐλθῶν εὐρης οὐδὲν αὐτῷ συμφανοῦν; οὐ γὰρ εἶχες ὡςπερ νῦν τῇ τάξει αὐτῶν τεκμαίρεσθαι.

ΕΡΜ. Δυσἀπόκριτον τοῦτο ἐρωτᾷς.

44. *ΑΤΚ.* Ἴδου δὴ καὶ ἑτέρως τὸ αὐτὸ ἐπισκόπησον. τί γὰρ εἰ μηδὲ γράμματα γραφοίμεν ἐπὶ τῶν κλήρων, ἀλλὰ τινὰ σημεῖα, καὶ χαρακτῆρας, οἷα πολλὰ Αἰγύπτιοι γράφουσιν ἀντὶ τῶν γραμμάτων, κυνοκεφάλους τινὰς ὄντας, καὶ λεοντοκεφάλους ἀνθρώπους; ἢ ἐκεῖνα μὲν εἴσομεν, ἐπεὶπερ ἀλλόκοτά ἐστι· φέρε δὲ τὰ μονοειδῆ γὰρ ἀπλᾶ ἐπιγράψωμεν, ὡς

οἶόν τε εἰκάσαντες δύο ἀνθρώπους ἐπὶ δυοῖν κλήροισιν, δύο ἵππους ἐπὶ δυοῖν, καὶ ἀλεκτρούνας δύο, καὶ κύνας δύο, τῷ δὲ ἐννάτῳ, λέων ἔστω τοῦπίσημον· ἦν τοίνυν τῷ λεοντοφόρῳ τούτῳ κλήρῳ ἐν ἀρχῇ ἐντύχης, πόθεν ἔξεις εἰπεῖν, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ τὸν ἔφεδρον ποιῶν, ἦν μὴ περιθεωρήσης ἅπαντας ἐπιῶν, εἴ τις καὶ ἄλλος λέοντα ἔχει;

ERM. Οὐκ ἔχω ὅ,τι σοι ἀποκρίνωμαι, ὦ Λυκῖνε.

45. *ATK.* Εἰκότως· οὐδὲ γὰρ εὐπρόσωπον οὐδέν· ὥστε ἦν ἐθέλωμεν ἢ τὸν ἔχοντα τὴν ἰεράν φιάλην εὐρεῖν, ἢ τὸν ἔφεδρον, ἢ τὸν ἄριστα ἡγησόμενον ἡμῖν ἐς τὴν πόλιν ἐκείνην τὴν Κόρινθον, ἐπὶ πάντας ἀναγκαίως ἀφιξόμεθα, καὶ ἐξετάσομεν ἄκρως πειρώμενοι καὶ ἀποδύοντες, καὶ παραθεωροῦντες· μόλις γὰρ ἂν οὕτω τὰληθῆς ἐκμάθοιμεν. καὶ εἴ γε τις μέλλοι ξύμβουλός μοι ἀξιόπιστος εὐεσθαι, φιλοσοφίας πέρι, ἦν τινα φιλοσοφητέον, οὗτος ἂν εἴη μόνος ὁ τὰ ὑπὸ πασῶν αὐτῶν λεγόμενα εἰδώς· οἱ δ' ἄλλοι, ἀτελεῖς· καὶ οὐκ ἂν πιστεῦσαιμι αὐτοῖς, ἔστ' ἂν καὶ μιᾷς ἀπείρατοι ᾖσι. τάχα γὰρ ἂν ἡ ἀρίστη ἐκείνη εἴη. οὐ γὰρ δὴ εἴ τις παραστησάμενος καλὸν ἀνθρώπον, λέγοι τοῦτον εἶναι κάλλιστον ἀνθρώπων ἀπάντων, πιστεῦσαιμι αὐτῷ, ἦν μὴ εἰδῶμεν ὅτι πάντας ἀνθρώπους ἑώρακεν· ἴσως μὲν γὰρ καὶ οὗτος καλός· εἰ δὲ πάντων κάλλιστος, οὐκ ἂν ἔχοι εἰδέναι, μὴ ἰδὼν ἅπαντας· ἡμεῖς δὲ, οὐκ αὐτοῦ μόνον καλοῦ, ἀλλὰ τοῦ καλλίστου θεόμεθα, καὶ ἦν μὴ τοῦτο εὔρωμεν, οὐδὲν ἡμῖν πλέον πεπράχθαι ἡγή-

σόμεθα. οὐ γὰρ ἀγαπήσομεν ὁποῖω δῆποτε καλῶ ἐντυχόντες, ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ἀκρότατον ζητοῦμεν κάλλος, ὅπερ ἀνάγκη ἐν εἶναι.

46. EPM. Ἀληθῆ.

ATK. Τί οὖν; ἔχεις μοι τινὰ εἰπεῖν, ἀπάσης ὁδοῦ πεπειραμένον ἐν φιλοσοφίᾳ, καὶ ὃς τὰ τε ὑπὸ Πυθαγόρου, καὶ Πλάτωνος, καὶ Ἀριστοτέλους, καὶ Χρυσίππου, καὶ Ἐπικούρου, καὶ τῶν ἄλλων λεγόμενα εἰδὼς, τελευτῶν, μίαν εἴλετο ἐξ ἀπασῶν ὁδῶν, ἀληθῆ τε δοκιμάσας, καὶ πείρα μαθῶν, ὡς μόνη ἄγει εὐθὺ τῆς εὐδαιμονίας; εἰ γὰρ τινὰ τοιοῦτον εὐροῖμεν, παυσόμεθα πράγματα ἔχοντες.

EPM. Οὐ φάδιον, ὦ Λυκῖνε, τοιοῦτον ἄνδρα εὐρεῖν.

47. ATK. Τί δὴ οὖν πράξομεν, ὦ Ἐρμότιμ; ἢ ἂν ἀπαγορευτέον οἶμαι, ἐπεὶ μηδενὸς ἠγεμόνος τοιούτου ἔς γε τὸ παρὸν εὐποροῦμεν. ἄρα τότε πάντων κράτιστόν ἐστι, καὶ ἀσφαλέστατον, αὐτὸν ἕκαστον ἀρξάμενον, διὰ πάσης προαιρέσεως χωρῆσαι, καὶ ἐπισκέψασθαι ἀκριβῶς τὰ ὑπὸ πάντων λεγόμενα;

EPM. Ἔοικεν ὑπὸ γε τούτων, πλὴν ἐκεῖνο μὴ ἐναντίον ἢ, ὃ μικρῶ πρόσθεν ἔλεγες, ὡς οὐ φάδιον ἐπιδόνα ἑαυτὸν, καὶ πετάσαντα τὴν ὁθόνην, ἀναδραμεῖν αὐτίς. πῶς γὰρ οἶόν τε πάσας ἐπελθεῖν τὰς ὁδοὺς ἐν τῇ πρώτῃ ὡς φῆς κατασχεθησομένω;

ATK. Ἐγὼ σοι φράσω, τὸ τοῦ Θεσέως ἐκεῖνο μιμησόμεθα· καὶ τι λίγον παρὰ τῆς τραγικῆς Ἀριά-

δνης λαβόντες, εἰςμεν ἐς τὸν λαβύρινθον ἕκαστον, ὡς ἔχειν ἀπραγμόνως μηροῦμενοι αὐτό, ἐξίναί.

ΕΡΜ. Τίς ἄν οὖν ἡμῖν Ἀριάδην γένοιτ' ἄν, ἧ πόθεν τοῦ λίνου εὐπορήσομεν;

ΑΤΚ. Θαῤῥει, ὦ ἑταῖρε· δοκῶ γάρ μοι εὐρηκέναι, οὗ τινος ἐχόμενοι, ἐξέλθοιμεν ἄν.

ΕΡΜ. Τί οὖν τοῦτό ἐστιν;

ΑΤΚ. Οὐκ ἐμόν ἐρῶ, ἀλλὰ τινος τῶν σοφῶν, τὸ νῆφε, καὶ μίμνησο ἀπιστεῖν· ἦν γὰρ μὴ φραδίως πιστεῦμεν ἀκούοντες, ἀλλὰ δικαστικῶς αὐτό ποιῶμεν, ἀπολιπόντες καὶ τοῖς ἐξῆς λόγον, ἴσως εὐμαρῶς ἄν τοὺς λαβυρίνθους ἐκφύγοιμεν.

ΕΡΜ. Εὖ λέγεις, καὶ τοῦτο ποιῶμεν.

48. ΑΤΚ. Εἶεν. ἐπὶ τίνα δὴ αὐτῶν πρώτον ἔλθοιμεν ἄν; ἧ τοῦτο μὲν οὐδὲν διοίσει; ἀρξάμενοι δ' ἀφ' οἴτουοῦν, οἷον ἀπὸ Πυθαγόρου, ἦν οὕτω τύχη, πόσω ἄν χρόνῳ οἴομεθα ἐκμαθεῖν τὰ Πυθαγόρου ἅπαντα; καὶ μὴ ἐξαίρει καὶ τὰ πέντε ἔτη ἐκεῖνα τὰ τῆς σιωπῆς· σὺν δ' οὖν τοῖς πέντε, ἱκανὰ τριάκοντα, οἶμαι, εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ πάντως γε εἴκοσι.

ΕΡΜ. Θῶμεν οὕτως.

ΑΤΚ. Εἶτα ἐξῆς τῷ Πλάτῳι θετέον δηλαδὴ τοσαῦτα ἕτερα, ἔτι μὴν καὶ Ἀριστοτέλει οὐκ ἐλάττω.

ΕΡΜ. Οὐ γάρ.

ΑΤΚ. Χρυσίππῳ δὲ γε οὐκ ἔτι ἐρήσομαι σε πόσα· οἶδα γὰρ παρὰ σοῦ ἀκούσας, ὅτι τετταράκοντα μόγεις ἱκανά.

ΕΡΜ. Οὕτως.

ΑΤΚ. Εἶτα ἐξῆς Ἐπικούρῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις.

ὡς δὲ οὐ πολλά ταῦτα τίθημι, ἐκεῖθεν μύθοις ἄν, ἣν ἐννοήσης ὅσοι ὀγδοηκοντούταις εἰσὶ Στωϊκοί, ἢ Ἐπικούρειοι, ἢ Πλατωνικοί, ὁμολογοῦντες μὴ πάντα εἰδέναι τὰ τῆς ἑαυτοῦ αἰρέσεως ἕκαστος, ὡς μηδὲν ἐνδεῖν σφίσι ἐς τὰ μαθήματα. εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ Χρυσίππος γε, καὶ Ἀριστοτέλης, καὶ Πλάτων φαῖεν ἄν· καὶ πρὸ τούτων, ὁ Σωκράτης οὐδὲν φανυλότερος αὐτῶν, ὅς ἐκεκράγει πρὸς ἅπαντας, οὐχ ὅπως μὴ πάντα, ἀλλὰ μηδ' ὅλως εἰδέναι τι, ἢ τοῦτο μόνον, ὅτι οὐκ οἶδε. λογισώμεθα οὖν ἐξ ἀρχῆς, εἴκοσι τῷ Πυθαγόρᾳ ἐτίθεμεν, εἴτα Πλάτωνι τοσαῦθ' ἕτερα, εἴτα ἐξῆς τοῖς ἄλλοις· πρόσα δ' οὖν ταῦτα συντεθέντα, ἐν κεφαλαίῳ γένοιτ' ἄν, εἰ δέκα μόνας θεῖμεν τὰς αἰρέσεις ἐν φιλοσοφίᾳ;

ΕΡΜ. Ἐπεὶ διακόσια, ὦ Λυκίγε.

ΑΤΚ. Βούλει οὖν ἀφαιροῦμεν τὸ τέταρτον, ὡς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν [ἔτη] ἱκανὰ εἶναι, ἢ τὸ ἡμισυ ὅλον;

49. *ΕΡΜ.* Αὐτὸς ἄν εἰδείης ὁμεινον· ἐγὼ δὲ ὀρῶ καὶ τοῦτο, ὅτι ὀλίγοι ἄν καὶ οὕτω διὰ πασῶν ἐξέλθοιεν, ἐκ γενετῆς εὐθύς ἀρξάμενοι.

ΑΤΚ. Τί οὖν πάθοι τις, ὦ Ἐρμότιμε, εἰ τοιοῦτόν ἐστι τὸ πρῶγμα; ἢ ἀνατρεπτέον ἐκεῖνα τὰ ἤδη ὁμολογημένα, ὡς οὐκ ἄν τις ἔλοιτο ἐκ πολλῶν τὸ βέλτιστον, μὴ οὐχὶ πειραθεῖς ἅπάντων; ὡς τὸν γε ἄνευ πείρας αἰροῦμενον, μαντεία· μᾶλλον, ἢ κρίσει τὰ ληθεῖς ἀναζητοῦντα, οὐχ οὕτως ἐλέγομεν;

ΕΡΜ. Ναί.

ΑΤΚ. Πᾶσα τοίνυν ἀνάγκη ἐπὶ τοσοῦτον

βιωῖναι ἡμῶς, εἰ μέλλοιμεν εὖ τε αἰρήσεσθαι, ἀπάντων πειραθέντες, καὶ ἐλόμενοι φιλοσοφήσειν, καὶ φιλοσοφήσαντες εὐδαιμονήσειν. πρὶν δὲ οὕτω ποιῆσαι, ἐν σκότῳ, φασιν, ὀρχοίμεθ' ἄν, οἷς ἄν τύχωμεν, προσπταίοντες, καὶ ὅ,τι ἄν πρῶτον ἐς τὰς χεῖρας ἔλθῃ, τοῦτ' εἶναι τὸ ζητούμενον ὑπολαμβάνοντες, διὰ τὸ μὴ εἰδέναι τὰληθές. εἰ δὲ καὶ εὐροίμεν ἄλλως κατὰ τινὰ ἀγαθὴν τύχην περιπεσόντες αὐτῶ, οὐχ ἔχομεν βεβαίως εἰδέναι εἰ ἐκεῖνός ἐστιν ὃ ζητοῦμεν· πολλὰ γὰρ ἐστὶν ὅμοια αὐτοῖς, λέγοντα ἕκαστον αὐτὸ εἶναι τὰληθέστατον.

50. *ΕΡΜ.* Ἴδ Λυκῖνε, οὐκ οἶδ' ὅπως εὐλογαμὲν δοκεῖς μοι λέγειν· ἀτὰρ, (εἰρήσεται γὰρ τὰληθές,) οὐ μετρίως ἀνιᾶς με διεξιὼν αὐτὰ, καὶ ἀκριβολογούμενος οὐδὲν δέον. ἴσως δὲ καὶ ἔοικα οὐκ ἐπ' ἀγαθῶ ἐξεληλυθῆναι τήμερον ἐκ τῆς οἰκίας, καὶ ἐξεληθῶν ἐντετυχηκέναι σοι, ὅς με πλησίον ἤδη τῆς ἐλπίδος ὄντα, εἰς ἀπορίας φέρων ἐμβέβληκας, ἀδύνατον ἀποφαίνων τῆς ἀληθείας τὴν εὐρεσιν, ἐτῶν γε τοσοῦτων δεομένην.

ΛΥΚ. Οὐκοῦν, ὦ ἑταῖρε, πολὺ δικαιότερον μέμφοιο ἄν τῷ πατρὶ σου Μενεκράτει, καὶ τῇ μητρὶ, (ἢ τίς ποτε καὶ ἐκαλεῖτο, οὐ γὰρ οἶδα) ἢ καὶ πολὺ πρότερον τῇ φύσει ἡμῶν, ὅτι σε μὴ κατὰ τὸν Τιθωνὸν πολυετῆ, καὶ μακρόβιον ἔθεσαν, ἀλλὰ περιέγραψαν μὴ πλειῶν βιωῖναι τὸ μήκιστον ἐτῶν ἑκατὸν, ἀνθρώπον ὄντα· ἐγὼ δὲ μετὰ σοῦ σκεπτόμενος, εὐρον τὸ ἐκ τοῦ λόγου ἀπρβάν.

51. *ΕΡΜ.* Οὐκ, ἀλλ' ὑβριστὶς αἰεὶ σὺ, καὶ

οὐκ οἶδ' ὅ,τι παθῶν, μισεῖς φιλοσοφίαν, καὶ ἐς τοὺς φιλοσοφοῦντας ἀποσκώπτεις.

ΛΤΚ. ὦ Ἐρμόδιμε, ἥτις μὲν ἡ ἀλήθειά ἐστιν, ὑμεῖς ἂν ἄμεινον εἴποιτε οἱ σοφοί, σὺ τε, καὶ ὁ διδάσκαλος. ἐγὼ δὲ, τύγε τοσοῦτον οἶδα, ὡς οὐ πάνυ ἠδεῖά ἐστιν αὐτῇ τοῖς ἀκούουσιν, ἀλλὰ παρευδοκμεῖται ὑπὸ τοῦ ψεύδους παραπολύ. εὐπροσωπότερον γὰρ ἐκείνο, καὶ διὰ τοῦτο, ἡδιον. ἡ δὲ, ἅτε μηδὲν κίβδηλον ἑαυτῇ συνειδυῖα, μετὰ παρῳήσιας διαλέγεται τοῖς ἀνθρώποις, καὶ διὰ τοῦτο ἄχθονται αὐτῇ. ἰδοὺ γέ τοι καὶ σὺ νῦν ἄχθη μοι, τὰληθῆς ἐξευρόντι περὶ τούτων μετὰ σοῦ, καὶ δηλώσαντι, οἷων ἐρῶμεν ἐγὼ τε, καὶ σὺ, ὡς οὐ πάνυ φραδίων· ὡσπερ εἰ ἀνδριάντος ἐρῶν ἐτύχχανες, καὶ ᾧου τεύξεσθαι, ὑπολαμβάνων ἀνθρωπον εἶναι· ἐγὼ δὲ, κατιδὼν ὡς λίθος, ἢ χαλκός εἶη, ἐμήνυσα πρὸς σέ ὑπ' εὐνοίας, ὅτι ἀδυνάτων ἐρᾶς, καὶ τότε δύσνον ἐμὲ εἶναι ᾧου ἂν σαυτῷ, διότι σε οὐκ εἶων ἐξαπατῆσθαι, ἀλλόκοτα καὶ ἀνέλπιστα ἐλπίζοντα.

52. ΕΡΜ. Οὐκοῦν τοῦτο, ὦ Λυκῖνε, φῆς, ὡς οὐ φιλοσοφητέον ἡμῖν, ἀλλὰ χρηὶ ἀργία παραδιδόντας αὐτούς, ἰδιώτας καταβιῶναι;

ΛΤΚ. Καὶ ποῦ τοῦτο ἤκουσας ἐμοῦ λέγοντος; ἐγὼ γὰρ οὐχ ὡς οὐ φιλοσοφητέον φημί, ἀλλ' ἐπεὶ περ φιλοσοφητέον, ὁδοὶ δὲ πολλαὶ εἰσιν, ἐπὶ φιλοσοφίαν ἐκάστη καὶ ἀρετὴν ἄγειν φάσκουσαι, ἡδ' ἀληθῆς ἐν αὐταῖς ἀθλος· ἀκριβῆ ποιήσασθαι τὴν διαίρεσιν. ἀδύνατον δὲ γε ἡμῖν ἐφαίνετο, πολλῶν προτεθέντων, ἐλεσθαι τὸ ἄριστον, εἰ μὴ ἐπὶ πάντα

Τοι τις πειρώμενος· εἰτά πως μακρὰ ἡ πείρα ἔφθη. σὺ δὲ πῶς ἀξιῶς; (αὐθις γὰρ ἐρήσομαι) ὅτω ἂν πρότω ἐντύχης, τούτω ἔψη, καὶ συμφιλοσοφήσῃς; καὶ κείνος Ἑρμαιον ποιήσεται σε;

53. EPM. Καὶ τί σοι ἀποκρυναίμην ἂν ἔτι, ὅς οὔτε αὐτόν τινα κρίνειν οἶόν τε εἶναι φῆς, ἢ μὴ Φοίνικος ἔτη βιῶη, πάντας ἐν κύκλω περιῶν, καὶ πειρώμενος, οὔτε τοῖς προπεπειραμένοις πιστεύειν ἀξιῶς, οὔτε τοῖς πολλοῖς ἐπαινοῦσι, καὶ μαρτυροῦσι;

ATK. Τίνας φῆς τοὺς πολλοὺς εἰδότας, καὶ πεπειραμένους ἀπάντων; εἰ γὰρ τις τοιοῦτός ἐστιν, ἱκανὸς ἔμοιγε καὶ εἰς, καὶ οὐκ ἔτι πολλῶν δεήσει. ἦν δὲ τοὺς οὐκ εἰδότας λέγῃς, οὐδέν τι τὸ πλῆθος αὐτῶν προσάξεται με πιστεύειν, ἄχρῃς ἂν, ἢ μηδέν, ἢ ἔν εἰδότες, περὶ ἀπάντων ἀποφαίνονται.

EPM. Μόνος δὲ σὺ τᾶληθῆς κατείδες, οἱ δ' ἄλλοι ἀνόητοι ἅπαντες, ὅσοι φιλοσοφοῦσι.

ATK. Καταψεύδη μου, ὦ Ἑρμότιμε, λέγων, ὡς ἐγὼ προτίθημί πη ἑμαυτὸν τῶν ἄλλων, ἢ τάττω ὅλως ἐν τοῖς εἰδόσι, καὶ οὐ μνημονεύεις ὧν ἔφην, οὐκ αὐτὸς εἰδέναι τᾶληθῆς ὑπὲρ τοὺς ἄλλους διατεινόμενος, ἀλλὰ μετὰ πάντων αὐτὸ ἄγνοεῖν ὁμολογῶν.

54. EPM. Ἄλλ', ὦ Λυκῖνε, τὸ μὲν ἐπὶ πάντας ἐλθεῖν χρῆναι, καὶ πειραθῆναι ὧν φασί, καὶ τὸ μὴ ἂν ἄλλως ἐλέσθαι τὸ βέλτιον, ἢ οὕτως, εὐλογον ἴσως. τὸ δὲ τῇ πείρᾳ ἐκάστη τοσαῦτα ἔτη ἀποδιδόναι, παγγέλιοιον, ὡς περ οὐκ οἶόν τε ὄν ἀπ' ὀλίγων

καταμαθεῖν τὰ πάντα. ἐμοὶ δὲ καὶ πᾶν ῥάδιον εἶναι δοκεῖ τὸ τοιοῦτον, καὶ οὐ πολλῆς διατριβῆς δεόμενον. φασὶ γέ τοι τῶν πλαστῶν τινὰ, Φειδίαν οἶμαι, ὄνυχα μόνον λέοντος ἰδόντα, ἀπ' ἐκείνου ἀναλελογισθαι ἥλιμος ἂν ὁ πᾶς λέων γένοιτο, κατ' ἀξίαν τοῦ ὄνυχος ἀναπλασθεῖς· καὶ σὺ δὲ, ἦν τίς σοι χεῖρα μόνην ἀνθρώπου δείξῃ, τὸ ἄλλο σῶμα κατακαλύψας, εἶσῃ, οἶμαι, αὐτίκα ὅτι ἀνθρωπός ἐστι τὸ κεκαλυμμένον, καὶ μὴ τὸ πᾶν σῶμα ἰδῆς. καὶ τοίχην τὰ μὲν κεφαλαιώδη, ὧν ἅπαντες λέγουσι, ῥάδιον καταμαθεῖν ἐν ὀλίγῳ μορίῳ ἡμέρας, τὸ δ' ὑπερακριβές τοῦτο, καὶ μακρῶς τῆς ἐξετάσεως δεόμενον, οὐ πᾶν ἀναγκαῖον ἐς τὴν αἴρεσιν τοῦ βελτίονος, ἀλλ' ἐνδοσι κρῖναι καὶ ἀπ' ἐκείνων.

ΛΥΚ. Παπαί, ὦ Ἐρμότιμῃ, ὡς ἰσχυρὰ ταῦτ' εἰρηκας, ἀπὸ τῶν μερῶν ἀξιώων τὰ ὅλα εἶδεναι· καί τοι ἐγὼ τὰ ἐναντία ἀκούσας, μέμνημαι, ὥς ὁ μὲν τὸ ὅλον εἰδώς, εἰδείῃ ἂν καὶ τὸ μέρος· ὁ δὲ μόνον τὸ μέρος, οὐκέτι καὶ τὸ ὅλον. οὕτω καὶ μοι τόδε ἀπόκριναι, ὁ Φειδίης ἂν ποτε ἰδὼν ὄνυχα λέοντος, ἔγνω ἂν ὅτι λέοντός ἐστιν, εἰ μὴ ἐωράκει ποτὲ λέοντα ὅλον; ἢ σὺ ἀνθρώπου χεῖρα ἰδὼν, ἔσχες ἂν εἰπεῖν, ὅτι ἀνθρώπου ἐστὶ, μὴ πρότερον εἰδὼς μηδ' ἐωρακῶς ἀνθρωπον; τί σιγᾶς; ἢ βούλει ἐγὼ ἀποκρίναμαι ὑπὲρ σοῦ τὰ γε ἀναγκαῖα, ὅτι οὐκ ἂν εἶχες; ὥστε κινδυνεύει ὁ Φειδίης ἀπρακτος ἀπεληλυθῆναι, μάτην ἀναπλύσας τὸν λέοντα· οὐδὲν γὰρ πρὸς τὸν Διόνυσον, ὦ παῖ, λέγων. ἢ πῶς ταῦτ' ἐκείνοις ὁμοία; τῷ μὲν γὰρ Φειδίᾳ καὶ σοι οὐδὲν

ἄλλο τοῦ γνωρίζειν τὰ μέρη αἷτιον ἦν, ἢ τὸ εἰδέναι τὸ ὅλον, ἄνθρωπον λέγω, καὶ λέοντα· ἐν φιλοσοφίᾳ δὲ, οἷον τῆ Στωϊκῶν, πῶς ἂν ἀπὸ τοῦ μέρους καὶ τὰ λοιπὰ ἴδοις; ἢ πῶς ἂν ἀποφαίνοιο ὡς καλὰ; οὐ γὰρ οἶσθα τὸ ὅλον, οὐ μέρη ἐκεῖνά ἐστιν. 56. Ὁ δὲ φῆς, ὅτι τὰ κεφάλαια ῥᾶδιον ἀκοῦσαι ἀπάσης φιλοσοφίας ἐν ὀλίγῳ μορίῳ ἡμέρας, οἷον, ἀρχῆς αὐτῶν, καὶ τέλη, καὶ τί θεοὺς οἶονται εἶναι, τί ψυχὴν, καὶ τίνες μὲν σώματα πάντα φασί, τίνες δὲ καὶ ἀσώματα εἶναι ἀξιούσι, καὶ ὅτι οἱ μὲν ἠδονὴν, οἱ δὲ, τὸ καλὸν ἀγαθὸν καὶ εὐδαιμον εἶθεται, καὶ τὰ τοιαῦτα· οὕτως μὲν ἀκούσαντας, ἀποφῆναι ῥᾶδιον, καὶ ἔργον οὐδέν· εἰδέναι δὲ ὅστις ὁ τᾶληθῆ λέγων ἐστίν, ὅρα μὴ οὐχὶ μόριόν ἐστιν ἡμέρας, ἀλλὰ πολλῶν ἡμερῶν δέηται. ἢ τί γὰρ ἐκείνοι παθόντες, ὑπὲρ αὐτῶν τούτων ἑκατοντάδας καὶ χιλιάδας βιβλίων ἕκαστοι συγγεγράφασιν, ὡς πείσαιεν, οἶμαι, ἀληθῆ εἶναι τὰ ὀλίγα ἐκεῖνα, καὶ ἃ σοι ἐδόκει ῥᾶδια, καὶ εὐμαθῆ; νῦν δὲ μάντεως, οἶμαι, δείξει σοι κἄνταῦθα πρὸς τὴν αἴρεσιν τῶν κρειττόνων, εἰ μὴ ἀνέχη τὴν διατριβὴν, ὡς ἀκριβῶς ἐλέσθαι αὐτὸς ἅπαντα, καὶ ὅλον ἕκαστον κατανοήσας· ἐπίτομος γὰρ αὕτη γένοιτ' ἂν, οὐκ ἔχουσι περιπλοκάς, οὐδ' ἀναβολάς, εἰ μεταστειλόμενος τὸν μάντιν, ἀκούσας τῶν κεφαλαίων ἀπάντων, σφαγιαζοιο ἐφ' ἑκάστοις· ἀπαλλάξει γὰρ σε ὁ θεὸς μυρίων πραγμάτων, δείξας ἐν τῷ τοῦ ἱερείου ἵππαι ἃ τινὰ σοι αἰρετέον. 57. Εἰ δὲ βούλει, καὶ ἄλλο τι ἀπραγμονέστερον ὑποθήσομαι σοι, ὡς μὴ ἱερεῖα κα-

ταθύης ταυτὶ, καὶ θυσιάζῃ τῷ μηδὲ ἱερέα τινὰ τῶν μεγαλομίσθων παρακαλῆς, ἀλλ' ἐς κάλπιν ἐμβαλῶν γραμματεῖα, ἔχοντα τῶν φιλοσόφων ἐκάστου τοῦνομα, κέλευε παῖδα τῶν ἀνήβων ἀμφιθαλῆ τινα, προσελθόντα πρὸς τὴν κάλπιν, ἀνελέσθαι ὅ,τι ἂν πρῶτον ὑπὸ τὴν χεῖρα ἔλθῃ τῶν γραμματεῶν, καὶ τολοιπὸν κατὰ τὸν λαχόντα ἐκείνον, ὅστις ἂν ᾗ, φιλοσόφει.

58. *ΕΡΜ.* Ταυτὶ μὲν, ὦ Λυκῖνε, βωμολογικὰ, καὶ οὐ κατὰ σέ. σὺ δὲ εἰπέ μοι, ἤδη ποτὲ οἶνον ἐπρίω αὐτός;

ΛΤΚ. Καὶ μάλα πολλάκις.

ΕΡΜ. Ἄρ' οὖν περιήεις ἅπαντας ἐν κύκλῳ τοὺς ἐν τῇ πόλει καπήλους, ἀπογευόμενος, καὶ παραβάλλων, καὶ ἀντεξετάζων τοὺς οἶνους;

ΛΤΚ. Οὐδαμῶς.

ΕΡΜ. Χρῆ γάρ, οἶμαί, σοι τῷ πρώτῳ χρηστῷ καὶ ἀξίῳ ἐντυχόντι ἀποφέρεισθαι.

ΛΤΚ. Νῆ Δία.

ΕΡΜ. Καὶ ἀπὸ γε τοῦ ὀλίγου ἐκείνου γεύματος εἶχες ἂν εἰπεῖν, ὁποῖος ἅπας ὁ οἶνός ἐστιν;

ΛΤΚ. Εἶχον γάρ.

ΕΡΜ. Εἰ δὲ δὴ ἔλεγες προσελθῶν τοῖς καπήλοις, ἐπειδὴ κοτύλην πρίασθαι βούλομαι, δῦτε μοι, ὦ οὔτοι, ἐκπιεῖν ὅλον ἕκαστος ὑμῶν τὸν πίθον, ὡς διὰ παντός ἐπεξελθῶν, μάθοιμι ὅστις ἀμείνω τὸν οἶνον ἔχει, καὶ ὅθεν μοι ὠνητέον· εἰ ταῦτ' ἔλεγες, οὐκ ἂν οἶει καταγελάσαι σου αὐτούς; εἰ δὲ καὶ ἐπιπλέον ἐνοχλοῖης, τάχ' ἂν καὶ προσχέαι τοῦ ὕδατος;

ΑΤΚ. Οἶμαι ἔγωγε, καὶ δίκαιά γ' ἂν πύθοιμι.

ΕΡΜ. Κατὰ ταῦτά δὴ καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ· τί δεῖ ἐκπιεῖν τὸν πίθον, δυναμένους ἀπ' ὀλίγου τοῦ γεύματος εἰδέναι, ὁποῖον τὸ πᾶν ἐστίν;

59. *ΑΤΚ.* Ὡς ὀλισθηρὸς εἶ, ὃ Ἐρμόδιμε, καὶ διαδιδράσκεις ἐκ τῶν χειρῶν, πληγὴν ἀλλ' ὠνησάσ γε· οἰόμενος γὰρ ἐκπεφευγέναι, ἐς τὸν αὐτὸν κύρτον ἐμπέπτωκας.

ΕΡΜ. Πῶς τοῦτ' ἔφησ;

ΑΤΚ. Ὅτι αὐθομολογούμενον πρῶγμα λαβῶν, καὶ γνῶριμον ἅπασι, τὸν οἶνον, εἰκάσεις αὐτῷ καὶ ἀνομοιότατα, καὶ περὶ ὧν ἀμφισβητοῦσιν ἅπαντες, ἀφανῶν ὄντων· ὥστε ἔγωγε οὐκ ἔχω εἰπεῖν καθότι σοι ὁμοιος φιλοσοφία καὶ οἶνος εἶη, ἄρα κατὰ τοῦτο μόνον, ὅτι καὶ φιλόσοφοι ἀποδίδονται τὰ μαθήματα, ὥσπερ οἱ κάπηλοι, κερασάμενοί γε οὐ πολλοὶ, καὶ δολώσαντες, καὶ κακομετροῦντες· οὕτως δ' ἐπισκοπήσωμεν ὅτι καὶ λέγεις· τὸν οἶνον φῆς τὸν ἐν τῷ πίθῳ ὅλον αὐτὸν αὐτῷ ὁμοιον εἶναι, καὶ μὰ Δῖ, οὐδὲν ἄτοπον· ἀλλὰ καὶ εἴ τις γεύσασαιτο ἄρυσάμενος ὀλίγον ὅσον αὐτοῦ, εἴσεσθαι αὐτίκα ὁποῖος ἅπας ὁ πίθος ἐστίν, ἀκόλουθον καὶ τοῦτο, καὶ οὐδὲν ἂν ἔγωγέ τι ἀντεῖπον. Ὅρα δὴ καὶ τὸ μετὰ τοῦτο, φιλοσοφία, καὶ οἱ φιλοσοφοῦντες, οἷον ὁ διδάσκαλος ὁ σὸς, ἄρα ταῦτά πρὸς ὑμᾶς λέγει δσημέραι, καὶ περὶ τῶν αὐτῶν, ἢ ἄλλα ἄλλοτε; πολλὰ γὰρ ἐστὶ, πρόδηλον, ὃ ἑταῖρε· ἢ οὐκ ἂν εἰκὸς ἔτι παρέμενες αὐτῷ κατὰ τὸν Ὀδυσσεῖα περιουσιῶν,

καὶ περιπλανώμενος, εἰ τὰ αὐτὰ ἔλεγεν, ἀλλ' ἀπέχρη ἄν σοι καὶ ἅπαξ ἀκούσαντι.

60. EPM. Πῶς γὰρ οὐ;

ATK. Πῶς οὖν οἶόν τέ σοι ἦν, ἀπὸ τοῦ πρώτου γεύματος εἰδέναι τὰ πάντα; οὐ γὰρ τὰ αὐτά γε, ἀλλ' ἀεὶ ἕτερα καινὰ ἐπὶ καινοῖς ἐλέγετο, οὐχ ὡςπερ ὁ οἶνος ἀεὶ ὁ αὐτὸς ἦν. ὥστε, ὡ ἑταῖρε, ἦν μὴ ὄλον ἐκπίης τὸν πίθον, καὶ ἄλλως μεθύων περιήεις· ἀτεχνῶς γὰρ ἐν τῷ πυθμένι δοκεῖ μοι ὁ θεὸς κατακρύψαι τὸ φιλοσοφίας ἀγαθὸν ὑπὸ τὴν τρύγα αὐτῆν. δεήσει οὖν ὄλον ἐξαντλήσαι ἐς τέλος, ἢ οὐποτ' ἂν εὐροῖς τὸ νεκτάρειον ἐκεῖνο πόμα, οὐ πάλα διψῆν μοι δοκεῖς. σὺ δὲ οἶει τὸ τοιοῦτον αὐτὸ εἶναι, ὡς εἰ μόνον γεύσαιο αὐτοῦ, καὶ σπάσαις μικρὸν ὅσον, αὐτίκα σε πάνσοφον γενησόμενον, ὡςπερ φασὶν ἐν Δελφοῖς τὴν πρόμαντιν, ἐπειδὴν πῆχτοῦ ἱεροῦ νάματος, ἐνθεὸν εὐθύς γίγνεσθαι, καὶ χρᾶν τοῖς προσιοῦσιν· ἀλλ' οὐχ οὕτως ἔχειν ἔοικε. σύγ' οὖν ὑπὲρ ἡμισυ τοῦ πίθου ἐκπεπωκώς, ἐνάρχεσθαι ἔτι ἔλεγες. 61. Ὅρα τοίνυν μὴ τῷδε μῦλλον φιλοσοφία ἔοικεν. ὁ μὲν γὰρ πίθος, ἔτι μενέτω σοι, καὶ ὁ κάπηλος, ἐνέστω δὲ μὴ οἶνος, ἀλλὰ πανσπερμία τις πυρὸς ὑπεράνω, καὶ μετὰ τοῦτο κύαμοι, εἶτα κριθαὶ, καὶ ὑπὸ ταύταις, φακοὶ, εἶτα ἐρέβινθοι, καὶ ἄλλα ποικίλα. Πρὸς δὲ σὺ ὠνήσασθαι ἐθέλων τῶν σπερμάτων, καὶ ὅς ἀφελὼν τοῦ πυροῦ, οὐπερ ἦν, ἀνέδωκέ σοι δαίγμα ἐς τὴν χεῖρα, ὡς ἴδοις, ἄρα οὖν ἔχοις ἂν εἰπεῖν εἰς ἐκεῖνο ἀποβλέπων,

εἰ καὶ οἱ ἐρέβινθοι καθαροὶ, καὶ οἱ φακοὶ εὐτακεῖς,
καὶ οἱ κύαμοι οὐ διάκενοι;

ΕΡΜ. Οὐδαμῶς.

ΑΤΚ. Οὐ τοίνυν οὐδὲ φιλοσοφίαν ἀφ' ἐνός,
ὣν φήσῃ τις τοῦ πρώτου, μάθοι ἂν ἅπασαν ὁποῖά
ἐστίν· οὐ γὰρ ἐν τι ἦν, ὡς περὶ ὁ οἶνος, ὡπερ σὺ
αὐτὴν ἀπεικάζεις, ἀξιῶν ὁμοίαν εἶναι τῷ γεύματι.
τὸ δὲ ἐτεροῖόν τι ὡφθῆ, οὐ παρέργου τῆς ἐξετάσεως
δεόμενον. οἶνον μὲν γὰρ φαῦλον πρίασθαι, ἐν δυοῖν
ὀβολοῖν ὁ κίνδυνος, αὐτὸν δὲ τινα ἐν τῷ συρφετῷ
παραπολεῖσθαι, καὶ αὐτὸς ἐν ἀρχῇ ἔφησθα, εὐ μι-
κρόν εἶναι κακόν· ἄλλως τε, ὁ μὲν ὄλον ἀξιῶν ἐκ-
πιεῖν τὸν πίθον, ὡς κοτύλην πρίαται, ζημιῶσαι ἂν
τὸν κάπηλον, οὕτως ἀπίθανα γενόμενος· φιλοσοφία
δὲ, οὐδὲν ἂν τοιοῦτο πάθοι, ἀλλὰ κἄν ὅτι πάμ-
πολλα πίης, οὐδὲν ἐλάττων ὁ πίθος γίγνεται, οὐδὲ
ζημιώσεται ὁ κάπηλος. ἐπιρῶεῖ γὰρ κατὰ τὴν πα-
ροιμίαν τὸ πρῶγμα ἐξαντλούμενον, ἐς τὸ ἔμπαλιν ἢ
ὁ τῶν Δαναΐδων πίθος. ἐκεῖνος μὲν γὰρ τὸ ἐμβάλ-
λόμενον οὐ συνεῖχεν, ἀλλὰ διέρῳρει εὐθύς· ἐντεῦθεν
δὲ, ἦν ἀφέλης τὲ, πλεῖον τὸ λοιπὸν γίγνεται. 62.
Ἐθέλω δὲ σοι καὶ ἄλλο ὅμοιον εἰπεῖν φιλοσοφίας
περὶ γεύματος, καὶ μὴ με νομίσης βλασφημεῖν περὶ
αὐτῆς, ἦν εἶπω ὅτι φαρμάκῳ ὀλεθρίῳ ἔοικεν, οἷον
κωνεῖα, ἢ ἀκονίτω ἢ ἄλλῳ τῶν τοιούτων. οὐδὲ γὰρ
ταῦτα, ἐπείπερ θανατηφόρα ἐστίν, ἀποκτείνουσιν ἂν,
εἴ τις ὀλίγον ὅσον ἀκαριαῖον ἀποξύσας αὐτῶν, ἄκρω
τῷ ὄνυχι ἀπογεύσασθαι, ἀλλὰ ἦν μὴ τοσοῦτον ὅσον
χρῆ, καὶ ὅπως, καὶ ζῦν οἷς, οὐκ ἂν ἀποθάνοι

πρόσενεγκάμενος· σὺ δὲ ἤξιους τοῦλάχιστον ἐξαρκεῖν, ὡς ἀποτελέσαι τὴν τοῦ ὄλου γνῶσιν . . .

63. *ΕΡΜ.* Ἔστω ταῦτα ὡς βούλει, *Λυκῖνε*. τί οὖν ἑκατὸν ἔτη χρῆ βιῶναι, καὶ τοσαῦθ' ὑπομεῖναι πράγματα; ἢ οὐκ ἂν ἄλλως φιλοσοφήσαιμεν;

ΛΤΚ. Οὐ γὰρ, ὦ Ἐρμότιμε· καὶ δεινὸν οὐδὲν, εἴ γε ἀληθῆ ἔλεγες ἐν ἀρχῇ, ὡς ὁ μὲν βίος βραχύς, ἢ δὲ τέχνη μακρῆ· νῦν δὲ οὐκ οἶδ' ὅ,τι παθῶν ἀγανακτεῖς, εἰ μὴ αὐθιμερόν ἡμῖν πρὶν δύναι ἠλίον, Χρῦσιππος, ἢ Πλάτων, ἢ Πυθαγόρας γένοιο.

ΕΡΜ. Περιέρχῃ με, ὦ *Λυκῖνε*, καὶ συνελάνθεις ἐς στενὸν, οὐδὲν ὑπ' ἐμοῦ δεινὸν παθῶν, ὑπὸ φθόνου δηλαδὴ, ὅτι ἐγὼ μὲν προὔκοπτον ἐν τοῖς μαθήμασι, σὺ δὲ ὀλιγόρησας ἑαυτοῦ, τηλικούτος ὢν.

ΛΤΚ. Οἷσθ' οὖν ὁ δράσεις; ἐμοὶ μὲν, ὡς περ κορυβαντιῶντι, μὴ πρόσεχε τὸν νοῦν, ἀλλ' ἔα ληρεῖν· σὺ δ' ὡς ἔχεις, προχώρει ἐς τὸ πρόσθεν τῆς ὁδοῦ, καὶ πέραινε κατὰ τὰ ἐξ ἀρχῆς σοι δεδογμένα περὶ τούτων.

ΕΡΜ. Ἄλλ' οὐκ εἴς σὺ βίαιος ὢν αἰρεῖσθαι τι, ἢν μὴ πειραθῶ ἀπάντων.

ΛΤΚ. Καὶ μὴν εὔ εἰδέναι χρῆ, ὡς οὐκ ἂν ποτε ἄλλο εἴποιμι. βίαιον δὲ λέγων ἐμὲ, ἀνάιτιον δοκεῖς μοι κατὰ τὸν ποιητὴν αἰτιῶσθαι, αὐτὸν, ἔστ' ἂν μὴ ἕτερός σοι λόγος συμμαχίσας ἀφέληται τῆς βίας, ἥδη ἀγόμενον. ἰδοὺ γὰρ τοι καὶ τάδε πολλῶ

βιαιότερα φαίη ἄν σοι ὁ λόγος· σὺ δ' ἐκείνον πα-
ρείς, ἐμὲ ἴσως αἰτιάσῃ.

ΕΡΜ. Τὰ ποῖα; θαυμάζω γὰρ εἴ τι ἄρρητον
καταλέλειπται αὐτῷ.

64. *ΑΤΚ.* Οὐχ ἱκανὸν εἶναι φησι, τὸ πάν-
τα ἰδεῖν καὶ διεξελεῖν δι' αὐτῶν, ὡς ἔχειν ἤδη ἐλέ-
σθαι τὸ βέλτιστον, ἀλλ' ἔτι τοῦ μεγίστου ἐνδεῖν.

ΕΡΜ. Τίνος τούτου;

ΑΤΚ. Κριτικῆς τινος, ᾧ θαυμάσιε, καὶ ἐξε-
ταστικῆς παρασκευῆς, καὶ νοῦ ὀξέος, καὶ διανοίας
ἀκριβοῦς, καὶ ἀδεκάστου, οἷαν χρῆ εἶναι τὴν περὶ
τῶν τηλικούτων δικάσουσαν· ἢ μάτην ἄν ἅπαντα
ἔωραμένα εἶη. ἀποδοτέον οὖν φησι, καὶ τῷ τοιοῦτῳ
χρόνον οὐκ ὀλίγον, καὶ προθέμενον ἅπαντα εἰς μέ-
σον, αἰρεῖσθαι διαμέλλοντα, καὶ βραδύνοντα, καὶ
πολλάκις ἐπισκοποῦντα· μῆτε ἡλικίαν τοῦ λέγοντος
ἐκάστου, μῆτε σχῆμα, ἢ δόξαν ἐπὶ σοφίᾳ αἰδούμε-
νον, ἀλλὰ κατὰ τοὺς Ἀρεοπαγίτας αὐτὸ ποιοῦντα,
οἳ ἐν νυκτὶ καὶ σκότῳ δικάζουσιν, ὡς μὴ ἐς τοὺς
λέγοντας, ἀλλ' ἐς τὰ λεγόμενα ἀποβλέποιεν καὶ τότε
ἤδη ἐξέσται σοι βεβαίως ἐλομένῳ φιλοσοφεῖν.

ΕΡΜ. Μετὰ τὸν βίον φῆς. ἐκ γὰρ τούτων,
οὐδενὸς ἀνθρώπων βίος ἐξαρκέσειεν ἄν ὡς ἐπὶ πάν-
τα ἐλθεῖν, καὶ ἕκαστον ἀκριβῶς ἐπιδεῖν, καὶ ἐπι-
δόντα κρίναι, καὶ κρίναντα ἐλέσθαι, καὶ ἐλόμενον
φιλοσοφῆσαι. μόνως γὰρ δὴ οὕτως εὐρεθῆναι φῆς
τάληθές, ἄλλως δὲ οὔ.

65. Ὀκνῶ γὰρ σοι εἰπεῖν, ᾧ Ἐρμότιμε, ὅτι
οὐδὲ τοῦτό πω ἱκανόν, ἀλλ' ἔτι μοι δοκοῦμεν λελη-

θέναι ἡμᾶς αὐτοὺς, οἰόμενοι μὲν τι εὐρηκέναι βέβαιον, εὐρόντες δὲ οὐδὲν, ὥσπερ οἱ ἀλιεύοντες πολλάκις καθέντες τὰ δίκτυα, καὶ βάρους τινὸς αἰσθόμενοι, ἀνέλκουσιν, ἰχθῦς παμπόλλους γε περιβεβληκέναι ἐλπίζοντες, εἶτα ἐπειδὴν κάμωσιν ἀνασπῶντες, ἢ λίθος τις ἀναφαίνεται αὐτοῖς, ἢ κεράμιον, ψάμμω σεσαγμένον· σκόπει μὴ καὶ ἡμεῖς τι τοιοῦτον ἀνεσπάκαμεν.

ΕΡΜ. Οὐ μανθάνω τί σοι τὰ δίκτυα ταῦτα βούλεται· ἀτεχνῶς γὰρ με περιβάλλεις αὐτοῖς.

ΛΤΚ. Οὐκοῦν πειρῶ διεκδῦναι· σὺν θεῷ γὰρ οἶσθα νεῖν, εἰ καὶ τις ἄλλος· ἐγὼ γὰρ κἄν ἐφ' ἅπαντας ἔλθωμεν πειρώμενοι, καὶ τοῦτο ἐργασώμεθά ποτε, οὐδέπω οὐδὲ τοῦτο δῆλον ἔσσεσθαι νομίζω, εἰ τις ἐξ αὐτῶν ἔχει τὸ ζητούμενον, ἢ πάντες ὁμοίως ἀγνοοῦσι.

ΕΡΜ. Τί φήεις; οὐδὲ τούτων τις πάντως ἔχει;

ΛΤΚ. Ἄδηλον· ἢ σοι ἀδύνατον δοκεῖ ὅσπαστας ψεύδεσθαι, τὸ δ' ἀληθές ἄλλο τι εἶναι πρὸς μηδενὸς αὐτῶν πω εὐρημένον.

66. *ΕΡΜ.* Πῶς οἶόν τε;

ΛΤΚ. Οὕτως· ἔστω γὰρ ὁ μὲν ἀληθῆς ἀριθμὸς ἡμῖν, εἴκοσιν. οἶον, κυάμους τις εἴκοσιν ἐς τὴν χεῖρα λαβὼν, ἐπικλεισάμενος, ἐρωτάτω δέκα τινὰς, ὅποσοι εἰσὶν οἱ κύαμοι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, οἱ δ' εἰκάζοντες, ὁ μὲν ἐπτὰ, ὁ δὲ πέντε, ὁ δὲ τριάκοντα λεγέτωσαν, ὁ δὲ τις δέκα, ἢ πεντεκαίδεκα,

καὶ ὅλως ἄλλος ἄλλον τινὰ ἀριθμόν. ἐνδέχεται μόν-
τοι καὶ κατὰ τύχην τινὰ ἀληθεύσαι, ἢ γάρ;

ΕΡΜ. Ναί.

ΑΤΚ. Οὐ μὴν οὐδὲ τοῦτο ἀδύνατον, ἅπαν-
τας ἄλλον ἄλλους ἀριθμούς εἰπεῖν, τοὺς ψευδεῖς,
καὶ οὐκ ὄντας, μηδένα δὲ αὐτῶν φάναι, ὅτι εἴκοσιν
ὁ ἀνήρ κυάμους ἔχει· ἢ τί φῆς;

ΕΡΜ. Οὐκ ἀδύνατον.

ΑΤΚ. Κατὰ ταῦτα τοίνυν ἅπαντες μὲν οἱ
φιλοσοφούντες τὴν εὐδαιμονίαν ζητοῦσιν, ὁποῖόν τι
ἐστί· λέγουσι δὲ ἄλλος ἄλλο τι αὐτὴν εἶναι, ὁ μὲν
ἡδονὴν, ὁ δὲ τὸ καλόν, ὁ δὲ ὅσα ἕτερα φασὶ περὶ
αὐτῆς. εἰκὸς μὲν οὖν καὶ τούτων ἐν τι εἶναι τὸ εὐ-
δαιμον· οὐκ ἀπεικὸς δὲ καὶ ἄλλο τι παρ' αὐτὰ
πάντα· καὶ εἰκάμεν ἡμεῖς, ἀνάπαλιν ἢ ἐχρῆν,
πρὶν τὴν ἀρχὴν εὐρεῖν, ἐπιέλγεσθαι πρὸς τὸ τέλος.
ἔδει δ', οἶμαι, πρότερον φανερόν γενέσθαι, ὅτι
ἔγνωσται τὰληθῆς, καὶ πάντως ἔχει τις αὐτὸ εἰδώς
τῶν φιλοσοφούντων· εἶτα μετὰ τοῦτο, τὸ ἐξῆς ἂν
ἦν ζητῆσαι, ὧ πειστέον ἐστίν.

ΕΡΜ. Ὡςτε, ὦ Λυκῖνε, τοῦτο φῆς, ὅτι οὐ-
δ' ἂν διὰ πάσης φιλοσοφίας χωρήσωμεν, οὐδὲ τότε
πάντως ἔξομεν τὰληθῆς εὐρεῖν.

ΑΤΚ. Μὴ ἐμέ, ὦ γὰρθε, ἐρώτα, ἀλλὰ τὸν
λόγον αὐθις αὐτόν· καὶ ἴσως ἂν ἀποκρίναιτό σοι
ὅτι οὐδέπω, ἐστ' ἂν ἀδηλον ἢ, εἰ ἐν τι τούτων ἐστίν,
ἧν οὗτοι λέγουσιν.

67. *ΕΡΜ.* Οὐδέποτε ἄρα ἐξ ὧν σὺ φῆς, εὐ-
ρήσομεν, οὐδὲ φιλοσοφήσομεν, ἀλλὰ δεήσει ἡμᾶς

ἰδιώτην τινὰ βίον ζῆν, ἀποστάντας τοῦ φιλοσοφεῖν. τοῦτο ξυμβαίνει γε ἐξ ὧν φῆς ἀδύνατον εἶναι φιλοσοφῆσαι, καὶ ἀνέφικτον ἀνθρώπων γε ὄντι. ἀξιότις γὰρ τὸν φιλοσοφήσειν μέλλοντα, ἐλίσθαι πρῶτον φιλοσοφίαν τὴν ἀρίστην· ἢ δ' αἵρεσις, οὕτω σοι ἐδόκει μόνως ἀκριβῆς ἂν γενέσθαι, εἰ διὰ πάσης φιλοσοφίας χωρήσαντες, ἐλοίμεθα τὴν ἀληθεσιτάτην. εἶτα λογιζόμενος ἐτῶν ἀριθμὸν, ὁπόσος ἐκάστη ἱκανός ἐστιν, ὑπερεξέπιπτες, ἀπομηκύνων τὸ πρῶγμα ἐς γενεὰς ἄλλας, ὡς ὑπερήμερον γίγνεσθαι τᾶληθές τοῦ ἐκάστου βίου. τελευτῶν δέ, καὶ τοῦτο αὐτὸ οὐκ ἀνενδοίαστον ἀποφαίνεις, ἀδηλον εἶναι λέγων, εἴτε εὖρηται πρὸς τῶν φιλοσοφούντων πάσαι τᾶληθές, εἴτε καὶ μῆ.

ΛΓΚ. Σὺ δὲ πῶς, ὦ Ἐρμότιμε, δύναιο ἂν ἐπομοσάμενος εἰπεῖν ὅ,τι εὖρηται πρὸς αὐτῶν;

ΕΡΜ. Ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν ὁμόσαιμι.

ΛΓΚ. Καίτοι πόσα ἄλλα παρεῖδον ἐκῶν σοι, ἐξετάσεως μακρᾶς καὶ αὐτὰ δεόμενα;

68. *ΕΡΜ.* Τὰ ποῖα;

ΛΓΚ. Οὐκ ἀκούεις τῶν Στωϊκῶν, ἢ Ἐπικουρείων, ἢ Πλατωνικῶν εἶναι φασκόντων, τοὺς μὲν εἰδέναι τοὺς λόγους ἐκάστους, τοὺς δὲ μῆ, καίτοι τάγε ἄλλα πάνυ ἀξιοπίστους ὄντας;

ΕΡΜ. Ἀληθῆ ταῦτα.

ΛΓΚ. Τὸ τοίνυν διακρῖναι τοὺς εἰδύτας, καὶ διαγνώσκειν, ἀπὸ τῶν οὐκ εἰδύτων μὲν, φασκόντων δέ, οὗ σοι δοκεῖ πάνυ ἐργῶδες εἶναι;

ΕΡΜ. Καὶ μάλα.

ΑΤΚ. Δεήσει τοίνυν σέ, εἰ μέλλεις Στωϊκῶν τὸν
 ἀριστον εἶσεσθαι, εἰ καὶ μὴ ἐπὶ πάντα, ἀλλ' οὖν ἐπὶ
 τοὺς πλείστους αὐτῶν ἐλθεῖν, καὶ πειραθῆναι, καὶ τὸν
 ἄμεινω προστήσασθαι διδάσκαλον, γυμνασάμενόν
 γε πρότερον, καὶ κριτικὴν τῶν τοιούτων δύναμιν
 πορισάμενον, ὡς μὴ σε λάθῃ ὁ χείρων προκριθείς.
 καὶ σὺ καὶ πρὸς τοῦτο ὄρα, ὅσου δεῖ τοῦ χρόνον,
 ὃν ἐκὼν παρήκα, δεδιὼς μὴ σὺ ἀγανακτήσης, καί-
 τοι τό γε μέγιστόν τε ἅμα καὶ ἀναγκαιότατον ἐν
 τοῖς τοιούτοις, λέγω δὴ τοῖς ἀδήλοις τε, καὶ ἀμφι-
 βόλοις, ἐν τούτῳ ἐστίν, οἶμαι. καὶ μόνη σοι αὕτη
 πιστὴ καὶ βεβαιοσ ἐλπίς ἐπὶ τὴν ἀλήθειάν τε καὶ
 εὐρησιν αὐτῆς, ἄλλη δὲ οὐδ' ἦτις οὖν, ἢ τὸ κρίνειν
 δύνασθαι, καὶ χωρίζειν ἀπὸ τῶν ἀληθῶν τὰ ψευδῆ,
 καὶ ὑπάρχειν σοι κατὰ τοὺς ἀργυρογνώμονας δια-
 γιγνώσκειν ἅ, τε δόκιμα καὶ ἀκίβδηλα, καὶ ἅ πα-
 ρακεκομμένα· καὶ εἴ ποτε τοιαύτην τινὰ δύναμιν
 καὶ τέχνην πορισάμενος, ἦεις ἐπὶ τὴν ἐξέτασιν τῶν
 λεγομένων· εἰ δὲ μὴ, εὐ ἴσθι ὡς οὐδὲν κωλύσει σε
 τῆς ῥιγῆς ἔλκεσθαι ὑφ' ἐκάστων, ἢ θαλλῶ προ-
 δειχθέντι ἀκολουθεῖν, ὡς περ τὰ πρόβατα. μᾶλλον
 δὲ τῶ ἐπιτραπέζιῳ ὕδατι ἔοικώς ἔση, ἐφ' ὃ, τὸ ἂν
 μέρος ἐλκύσῃ σέ τις, ἄκρω τῶ δακτύλῳ ἀγόμενος· ἢ
 καὶ, νῆ Δία, καλάμῳ τινὲ, ἐπ' ὄχθη παραποταμίας
 πεφυκότι, καὶ πρὸς πᾶν τὸ πνέον καμπτομένῳ,
 κἄν μικρὰ τις αὖρα διαφυσήσασα, διασαλεύσῃ αὐ-
 τόν. 69. Ὡς εἴ γέ τινα εὐρησ διδάσκαλον, ὃς ἀπο-
 δείξεως περὶ, καὶ τῆς τῶν ἀμφισβητομένων δια-
 κρίσεως, τέχνην τινὰ εἰδώς, διδάξειέ σε, παύσῃ δη-

λαδί, πράγματα ἔχων. αὐτίκα γάρ σοι τὸ βέλτιστον φανεῖται, καὶ τὰληθῆς ὑπαχθὲν τῇ ἀποδεικτικῇ ταύτῃ τέχνῃ, καὶ τὸ ψεῦδος ἐλεγχθήσεται, καὶ σὺ βεβαίως ἐλόμενος, καὶ κρίνας, φιλοσοφήσεις, καὶ τὴν τριπόθητον εὐδαιμονίαν κτησάμενος, βιώσῃ μετ' αὐτῆς, ἅπαντα συλλήβδην ἔχων τὰ ἀγαθὰ.

ΕΡΜ. Εὐγε, ὦ Λυκῖνε, παραπολὺ γὰρ ταῦτ' ἀμείνω, καὶ ἐλπίδος οὐ μικρὰς ἐχόμενα λέγεις, καὶ ζητητέος ὡς ἔοικεν ἡμῖν ἀνὴρ τις τοιοῦτος, διαγνωστικούς τε, καὶ διακριτικούς ποιήσων ἡμᾶς, καὶ τὸ μέγιστον ἀποδεικτικούς, ὡς τὰ γε μετὰ ταῦτα, ῥᾶ-δια ἦδη, καὶ ἀπράγμονα, καὶ οὐ πολλῆς διατριβῆς δεόμενα. καὶ ἐγὼ γε ἦδη χάριν οἶδά σοι, ἐξευρόντι σύντομόν τινα ταύτην ἡμῖν, καὶ ἀρίστην ὁδόν.

ΑΤΚ. Καὶ μὴν οὐδέπω χάριν ἂν μοι εἰδείης εἰκότως. οὐδὲν γὰρ σοι ἐξευρηκῶς ἔδειξα, ὡς ἐγγυτέρω σε ποιήσειν τῆς ἐλπίδος. τὸ δέ, πολὺ προῤῶτέρω γεγόναμεν, ἢ πρότερον ἦμεν, καὶ κατὰ τοὺς παροιμιαζομένους, πολλὰ μοχθήσαντες, ὁμοίως ἐσμέν.

ΕΡΜ. Πῶς τοῦτο φῆς; πάνυ γὰρ λυπηρόν τι καὶ δύσελπι ἐρεῖν ἔοικας.

70. *ΑΤΚ.* Ὅτι, ὦ ἐταῖρε, κἂν εὕρωμεν ὑπιοχνούμενόν τινα εἰδέναι τε ἀπόδειξιν, καὶ ἄλλον διδάξειν, οὐκ αὐτίκα, οἶμαι, πιστεύσομεν αὐτῷ, ἀλλὰ τινα ζητήσομεν τὸν κρίναι δυνατόμενον, εἰ ἀληθῆ ὁ ἀνὴρ λέγει. κἂν τούτου εὐπορήσομεν, ἀθελον ἔτι ἡμῖν, εἰ ὁ ἐπιγνώμων οὗτος οἶδε διαγιγνώσκειν τὸν ὀρθῶς κρινοῦντα, ἢ μή. καὶ ἐπ' αὐτὸν αἴθρις τοῦτον, ἄλλου ἐπιγνώμονος, οἶμαι, δεῖ. ἡμεῖς

γὰρ πόθεν ἂν εἰδείημεν διακρίνειν τὸν ἄριστα κρί-
 ναι δυνάμενον; ὁρᾷς ὅποι τοῦτο ἀποτείνεται, καὶ
 ὡς ἀπέραντον γίγνεται, στήναι ποτε καὶ καταλη-
 φθῆναι μὴ δυνάμενον; ἐπεὶ καὶ τὰς ἀποδείξεις αὐ-
 τὰς, ὅποσας οἴοντε εὐρίσκουσιν, ἀμφισβητουμένας
 ὄψει, καὶ μηδὲν ἐχούσας βέβαιον. αἱ γοῦν πλεῖσται
 αὐτῶν, δι' ἄλλων ἀμφισβητουμένων πείθειν ἡμᾶς
 βιάζονται εἰδέναι αἱ δὲ, τοῖς πάνυ προδήλοις τὰ
 ἀφανίστατα συνάπτουσαι, οὐδὲν αὐταῖς κοινωνοῦν-
 τα, ἀποδείξεις ὅμως αὐτῶν εἶναι φάσκουσιν. ὡσπερ
 εἴ τις οἴοιτο ἀποδείξειν εἶναι θεοῦς, διότι βωμοὶ
 αὐτῶν ὄντες φαίνονται. ὥστε, ὦ Ἐρμότιμε, οὐκ οἶδ'
 ὅπως, καθάπερ οἱ ἐν κύκλῳ θέοντες, ἐπὶ τὴν αὐτὴν
 ἀρχὴν καὶ ἀπορίαν ἐπανεληλύθαμεν.

71. EPM. Οἶά με εἰργάσω, ὦ Λυκῆνε, ἄνθρω-
 κὰς μοι τὸν θεσσαυρὸν ἀποσφῆνας, καὶ ὡς ἔοικεν
 ἀπολεῖται μοι τὰ τσσαῦτα ἔτη, καὶ ὁ κάματος ὁ
 πολὺς.

ATK. Ἄλλ', ὦ Ἐρμότιμε, πολὺ ἔλαττον ἀνιῶ-
 ση, ἢ ἐννοήσης ὅτι οὐ μόνον ἔξω μένεις τῶν ἐπι-
 σθέντων ἀγαθῶν, ἀλλὰ πάντες, ὡς ἔπος εἰπεῖν, περὶ
 ὄνου σκιᾶς μάχονται οἱ φιλοσοφοῦντες. ἢ τίς ἄρα
 δύναται δι' ἐκείνων ἀπάντων χωρῆσαι, ὡς ἔφη; ὅπερ
 ἀδύνατον καὶ αὐτὸς λέγεις εἶναι· νῦν δὲ, ὁμοίον
 μοι δοκεῖς ποιεῖν, ὡσπερ εἴ τις δακρυνοῖ, καὶ αἰκλιῶτο
 τὴν τύχην, ὅτι μὴ δύναται ἀνελεῖσθαι ἐς τὸν οὐρανόν,
 ἢ ὅτι μὴ βύθιος ἵπποδὺς ἐς τὴν θάλατταν, ἀπὸ Σι-
 κελίας ἐς Κύπρον ἀναδύσεται, ἢ ὅτι μὴ ἀρθεῖς πτη-
 νὸς αὐθιμερὸν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος εἰς Ἰνδοὺς τελεῖ·

τὸ δ' αἴτιον τῆς λύπης, ὅτι ἠλίπκει, οἶμαι, ἢ ὄναρ ποτὲ ἰδὼν τοιοῦτον, ἢ αὐτὸς αὐτῷ ἀναπλάσας, οὐ πρότερον ἐξετάσας εἰ ἐφικτὰ εὐχεται, καὶ κατὰ τὴν ἀνθρώπου φύσιν. καὶ δὴ καὶ σέ, ὦ ἑταῖρε, πολλὰ καὶ θαυμαστά ὄνειροπολοῦντα νύξας ὁ λόγος, ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐκθορεῖν ἐποίησεν. εἶτα ὀργίζῃ αὐτῷ, ἔτι μόλις τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοίγων, καὶ τὸν ὕπνον οὐ ῥαδίως ἀποσειόμενος ὑφ' ἡδονῆς ὦν ἐώρας. πάσχουσι δ' αὐτὸ καὶ οἱ τὴν κενὴν μακαρίαν ἑαυτοῖς ἀναπλάττοντες, ἢν μεταξὺ πλουτοῦσιν αὐτοῖς, καὶ θησαυροὺς ἀνορύττουσι, καὶ βασιλεύουσι, καὶ τᾶλλα εὐδαιμονοῦσιν, (οἷα πολλὰ ἢ θεὸς ἐκείνη ῥαδιουργεῖ, ἢ εὐχὴ μεγαλόδωρος οὐσα, καὶ πρὸς οὐδὲν ἀντιλέγουσα, κἄν πτηνὸς θέλῃ τις γενέσθαι, κἄν κολοσσιαῖος τὸ μέγεθος, κἄν ὄρη ὅλα χρυσᾶ εὐρίσκειν) ἢν τοίνυν ταῦτα ἐννοοῦσιν αὐτοῖς, ὁ παῖς προςελθὼν, ἔρηται τι τῶν ἀναγκαίων, οἷον, ὄθεν ἄρτους ὠνητέον, ἢ ὄ, τι ἢ φατέον πρὸς τὸν ἀπαιτοῦντα τούνοικιον, ἐκ πολλοῦ περιμένοντα, οὕτως ἀγανακτοῦσιν, ὡς ὑπὸ τοῦ ἐρομένου καὶ παρενοχλήσαντος ἀφαιρεθέντες ἅπαντα ἐκεῖνα τὰγαθὰ, καὶ ὀλίγου δέουσι τὴν ῥῖνα τοῦ παιδὸς ἀποτραγεῖν. Ἄλλὰ σὺ, ὦ φιλότης, μὴ πάθῃς αὐτὸ πρὸς ἐμὲ, εἴ σε θησαυροὺς ἀνορύττοντα, καὶ πετιόμενον, καὶ τινὰς ἐννοίας ὑπερφυεῖς ἐννοοῦντα, καὶ τινὰς ἐλπίδας ἀνεφίκτους ἐλπίζοντα. φίλος ὢν, οὐ περιεῖδον διὰ παντὸς τοῦ βίου, ὄνειρον ἠδεῖ μὲν ἴσως, ἀτὰρ ὄνειρον γε συνόντα· διαναστάντα δὲ, ἀξιῶ πράττειν τὶ τῶν ἀναγκαίων, καὶ ὃ σε παραπέμψει ἐς τὸ λοιπὸν τοῦ

βίου, τὰ κοινὰ ταῦτα φρονοῦντα. ἐπεὶ ὃ γε νῦν ἔπραττες, καὶ ἐπενόεις, οὐδὲν τῶν ἱπποκενταύρων καὶ χιμαιρῶν καὶ γοργόνων διαφέρει, καὶ ὅσα ἄλλα ὄνειροι, καὶ ποιηταὶ καὶ γραφεῖς ἐλεύθεροι ὄντες, ἀναπλάττουσιν, οὔτε γενόμενα πώποτε, οὔτε γενέσθαι δυνάμενα· καὶ ὁμῶς ὁ πολὺς λεῶς πιστεύουσιν αὐτοῖς, καὶ κηλοῦνται ὀρῶντες, ἢ ἀκούοντες τὰ τοιαῦτα, διὰ τὸ ξένα καὶ ἀλλόκοτα εἶναι. 73. Καὶ σὺ δὴ μυθοποιοῦ τινος ἀκούσας, ὡς ἔστι τις γυνὴ ὑπερφυῆς τὸ κάλλος, ὑπὲρ τὰς Χάριτας αὐτάς, ἢ τὴν Οὐρανίαν εἶναι, μὴ πρότερον ἐξατάσας εἰ ἀληθῆ λέγει, καὶ εἰ ἔστι που τῆς γῆς ἢ ἀνθρώπος αὕτη, ἥρας εὐθύς, ὡς πὲρ φασὶ τὴν Μήδειαν ἐξ ὀνείρατος ἐρασθῆναι τοῦ Ἰάσονος· ὃ δὲ δὴ μάλιστα σε πρὸς τὸν ἔρωτα ἐπηγάγετο, καὶ τοὺς ἄλλους δὲ, ὁπόσοι τοῦ αὐτοῦ σοι εἰδώλου ἐρῶσι, τοῦτο ἦν, ὡς γε μοι εἰκάζοντι φαίνεται, τὸ τὸν λέγοντα ἐκείνον περὶ τῆς γυναικὸς, ἐπεὶ περ ἐπιστεύθη τὸ πρῶτον, ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἀκόλουθα ἐπάγειν. εἰς τοῦτο γὰρ ἐωρᾶτε μόνον, καὶ διὰ τοῦτο εἴλεν ὑμᾶς τῆς ῥιπῆς, ἐπεὶ περ ἅπαξ τὴν πρώτην λαβὴν ἐνεδώκατε αὐτῷ, καὶ ἦγεν ἐπὶ τὴν ἀγυπωμένην, δι' ἧς ἔλεγεν εὐθείας ὁδοῦ. ῥᾶδια γὰρ, οἶμαι, τὰ μετὰ ταῦτα, καὶ οὐδεὶς ὑμῶν ἔτι ἐπιστρεφόμενος εἰς τὴν εἴσοδον, ἐξήταζεν εἰ ἀληθῆς ἔστι, καὶ εἰ μὴ ἔλαθε, καθ' ἣν οὐκ ἐχρῆν εἰσελθῶν, ἀλλ' ἠκολούθει τοῖς τῶν προωδευκότων ἔχνεσι, καθάπερ τὰ πρόβατα πρὸς τὸν [αὐτῶν] ἡγούμενον, δεῖον ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ, καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν εὐθύς σκέπασθαι, εἴπερ εἰσιτητίον. 74. Ὁ δὲ φημι, σαφέ-

στερον ἂν μάθοις, ἦν τι τοιοῦτον ὁμοιον παραθεωρήσῃ αὐτῶ. λέγοντος γάρ τινος τῶν μεγαλοτόλμων τούτων ποιητῶν ὡς γένοιτό ποτε τρικέφαλος, καὶ ἐξάχειρ ἄνθρωπος, ἂν τὸ πρῶτον ταῦτα ἀπραγμόνως ἀποδέξῃ, μὴ ἐξετάσας εἰ δυνατὸν, ἀλλὰ πιστεύσας, εὐθύς ἀκολούθως ἂν ἐπάγοι καὶ τὰ λοιπὰ, ὡς καὶ ὀφθαλμούς ὁ αὐτὸς εἶχεν ἕξ, καὶ ὦτα ἕξ, καὶ φωναῖς τρεῖς ἅμα ἠφίει, καὶ ἦσθε δια τριῶν στομάτων, καὶ δακτύλους τριάκοντα εἶχεν, οὐχ ὡςπερ ἕκαστος ἡμῶν δέκα ἐν ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ· καὶ εἰ πολεμεῖν θέοι, αἱ τρεῖς μὲν χεῖρες ἐκάστη, πέλτην, ἢ γέφυρον, ἢ ἀσπίδα εἶχεν· αἱ τρεῖς δὲ, ἢ μὲν πέλεκυν κατέφευγεν, ἢ δὲ λόγχην ἠφίει, ἢ δὲ τῶ ξίφει ἐχρήτο. καὶ τίς ἔτι ἂν ἀπιστήσεις ταῦτα λέγοντι αὐτῶ; ἀκόλουθα γὰρ τῇ ἀρχῇ, περὶ ἧς ἐχρήν εὐθύς σκοπεῖν εἴπερ δεκτῆα, καὶ εἰ συγχωρητῆα οὕτως ἔχειν. ἦν δὲ ἄπιας ἐκεῖνα δῶς, ἐπιθῆεῖ τὰ λοιπὰ, καὶ οὐποτε στήσεται, καὶ τὸ ἀπιστεῖν αὐτοῖς οὐκ ἔτι φάδιον, ἐπεὶπερ ἀκόλουθα, καὶ ὁμοιά ἐστι τῇ συγχωρηθείσῃ ἀρχῇ, ἅπερ καὶ ὑμεῖς πάσχετε. ὑπὸ γὰρ δὴ ἔρωτος, καὶ προθυμίας, οὐκ ἐξετάσαντες τὰ κατὰ τὴν εἴσοδον ἐκάστην, ὅπως ὑμῖν ἔχει, προχωρεῖτε ὑπὸ τῆς ἀκολουθίας ἐλκόμενοι, οὐκ ἐννοοῦντες εἰ πῃ γένοιτ' ἂν ἀκόλουθόν τι αὐτῶ, καὶ ψεῦδος ὄν. οἷον, εἴ τις λέγοι τὰ δὶς πάντε, ἐπτά εἶναι, καὶ σὺ πιστεύσεις αὐτῶ, μὴ ἀριθμήσας ἐπὶ σαυτοῦ, ἐπάξει δηλαδὴ, ὅτι καὶ τετράκις πέντε, τεσσαρακαίδεκα πάντως ἐστὶ, καὶ μέχρις ἂν ὄτου ἐθειλήσῃ, οἷα καὶ ἡ θαυμαστὴ γεωμετρία ποιῆ. καὶ κείνη γὰρ τοὺς ἐν ἀρχῇ, ἀλλόκοτά

τινα αἰτήματα αἰτήσασα, καὶ συγχωρηθῆναι αὐτῇ
 ἀξιόσασα, οὐδὲ συστήναι δυνάμενα, σημεῖά τι
 ἄμερῃ, καὶ γραμμὰς ἀπλατεῖς, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐπὶ
 σαθροῖς τοῖς θεμελίοις τούτοις οἰκοδομεῖ τὰ τοιαῦ-
 τα, καὶ ἀξιοῖ εἰς ἀπόδειξιν ἀληθῆ λέγειν, ἀπὸ ψευ-
 δοῦς τῆς ἀρχῆς ὑρωμένη. 75. Κατὰ ταῦτά τοίνυν
 καὶ ὑμεῖς δόντες τὰς ἀρχὰς τῆς προαιρέσεως ἐκά-
 στης, πιστεύετε τοῖς ἐξῆς, καὶ γνώρισμα τῆς ἀλη-
 θείας αὐτῶν τὴν ἀκολουθίαν ἠγεῖσθε εἶναι, ψευδῆ
 οὔσαν. εἶτα οἱ μὲν ὑμῶν, ἐναποθνήσκουσι ταῖς
 ἐλπίσι, πρὶν ἰδεῖν τὰληθές, καὶ καταγνῶναι τῶν
 ἐξαπατησάντων ἐκείνων· οἱ δὲ, κἄν αἰσθῶνται ἐξη-
 πατημένοι, ὀφέποτε γέροντες ἤδη γενόμενοι, ὀκνοῦ-
 σιν ἀναστρέφειν, αἰδοῦμενοι εἰ δεήσει τηλικούτους
 αὐτοὺς ὄντας ἐξομολογήσασθαι, ὅτι πράγματα παι-
 δων ἔχοντες οὐ συνίεσαν, ὡς τε ἐμμένουσι τοῖς αὐ-
 τοῖς ὑπ' αἰσχύνῃς, καὶ ἐπαινοῦσι τὰ παρόντα, καὶ
 ὀπίσθους ἂν δύνωνται, προτρέπουσιν ἐπὶ τὰ αὐτὰ,
 ὡς ἂν μὴ μόνοι ἐξηπατημένοι ᾖσιν, ἀλλ' ἔχωσι πα-
 ραμυθίαν τὸ καὶ ἄλλους πολλοὺς τὰ ὅμοια παθεῖν
 αὐτοῖς. καὶ γὰρ αὐτὸ κἄκεῖνο ὀρωῶσιν, ὅτι ἦν τὰλη-
 θές εἶπωσιν, οὐκ ἔτι σεμνοῖ, ὡσπερ νῦν καὶ ὑπερ
 τοὺς πολλοὺς δόξουσιν, οὐδὲ τιμήσονται ὁμοίως. οὐκ
 ἂν οὖν ἐκόντες εἶποιεν, εἰδότες, ἀφ' οἶων ἐκπεσόντες
 ὅμοιοι τοῖς ἄλλοις δόξουσιν. ὀλίγοις δ' ἂν πάνυ ἐν-
 τύχοις, ὑπ' ἀνδρείας τολμῶσι λέγειν, ὅτι ἐξηπά-
 τηται, καὶ τοὺς ἄλλους ἀποτρέπειν τῶν ὁμοίων
 πειρωμένους. εἰ δ' οὖν τινι τοιοῦτῳ ἐντύχοις, φι-
 λαλήθητε τε κάλει τὸν τοιοῦτον, καὶ χρηστὸν, καὶ

δίκαιον, καὶ, εἰ βούλει, φιλόσοφον οὐ γὰρ ἂν φθονήσαιμι τούτῳ μόνῳ τοῦ ὀνόματος· οἱ δ' ἄλλοι, ἢ οὐδὲν ἀληθῆς ἴσασιν οἰόμενοι εἰδέναι, ἢ εἰδότες, ἀποκρύπτονται ὑπὸ δειλίας, καὶ αἰσχύνης, καὶ τοῦ προτιμᾶσθαι βούλεσθαι. 76. Καίτοι πρὸς τῆς Ἀθηναῖς, ἅπαντα μὲν ἅ ἔφην, ἐάσωμεν, αὐτοῦ καταβαλόντες, καὶ λήθη τις ἔστω αὐτῶν, ὥσπερ τῶν πρὸ Εὐκλείδου ἄρχοντος πραχθέντων. ὑποθέμενοι δὲ ταύτην φιλοσοφίαν ὀρθὴν εἶναι τῶν Στωϊκῶν, ἄλλη γὰρ δὲ μηδ' ἦντιναοῦν, ἴδωμεν εἰ ἐφικτὴ αὕτη, καὶ δυνατὴ ἐστίν, ἢ μάτην κάμνουσιν, ὅποσοι ἐφίενται αὐτῆς. τὰς μὲν γὰρ ὑποσχίσεις ἀκούω θαυμαστάς τινας, ἠνίκα εὐδαιμονήσουσιν οἱ ἐς τὸ ἀκρότατον ἐλθόντες· μόνους γὰρ τούτους πάντα συλλαβόντας ἔξω τὰ τῷ ὄντι ἀγαθὰ. τὸ μετὰ ταῦτα δὲ, σὲ ἄμεινον εἰδείης, εἴ τι ἐντετύχηκας Στωϊκῶ τοιοῦτω καὶ Στωϊκῶν τῷ ἄκρῳ, οἶω μῆτε λυπεῖσθαι, μῆτε ὑφ' ἰδονῆς κατασπῦσθαι, μῆτ' ὀργίζεσθαι, φθύγου δὲ κρείττονι, καὶ πλούτου καταφρονοῦντι, καὶ συνόλως εὐδαίμονι, ὅποῖον χρὴ τὸν κανόνα εἶναι, καὶ γνώμονα τοῦ κατὰ τὴν ἀρετὴν βίου. ὁ γὰρ καὶ κατὰ μικρότατον ἐνδέων, ἀτελής, καὶ τὰ πλείω ἔχη. εἰ δὲ τοῦτο οὐχί, οὐδέπω εὐδαίμων.

77. ΕΡΜ. Οὐδένα τοιοῦτον εἶδον.

ΛΤΚ. Εὐγε, ὦ Ἐρμότιμε, ὅτι οὐ ψεύδῃ ἐκῶν. εἰς τί γοῦν ἀποβλέπων φιλοσοφεῖς, ὅταν ὀρθῆς μῆτε τὸν διδάσκαλον τὸν σόν, μῆτε τὸν ἐκείνου, μῆτε τὸν πρὸ αὐτοῦ, μηδ' ἂν εἰς δεκαγονίαν ἀναγάγῃς μηδένα αὐτῶν σοφὸν ἀκριβῶς, καὶ διὰ τοῦτο εὐ-

δαιμόνα γεγενημένον; οὐδὲ γὰρ ἂν ἐκεῖνο ὀρθῶς εἴποις, ὡς ἀπόχρη καὶ πλησίον γένη τῆς εὐδαιμονίας, ἐπεὶ οὐδὲν ὄφελος. ὁμοίως γὰρ ἔξω τοῦ οὐδοῦ ἐστι, καὶ ἐν τῷ ὑπαίθρῳ, ὃ, τε παρὰ τὴν θύραν ἔξω ἐστῶς, καὶ ὁ πόρῳ. διαλλάττοιεν δ' ἂν, ὅτι μᾶλλον οὗτος ἀνιάσεται, ὄρων ἐγγύθεν οἶων ἐστέρηται. εἶτα, ἵνα πλησίον γένη τῆς εὐδαιμονίας (δώσω γὰρ τοῦτό σοι) τοσαῦτα πονεῖς κατατρώχων σεαυτὸν; καὶ παραδεδράμηκέ σε ὁ βίος ὁ τοσοῦτος ἐν ἀκηδία καὶ καμάτῳ, καὶ ἀγρυπνίαις κάτω νενευκότα; καὶ εἰσαῦθις πονήσεις, ὡς φῆς, ἄλλα εἴκοσιν ἔτη τοῦλάχιστον, ἢ ὄγδοηκοντούτης γενόμενος (ἢ τίς ἐγγυητής ἐστί σοι, ὅτι βιώσῃ τοσαῦτα;) ὁμως ἦς ἐν τοῖς μηδέπω εὐδαιμονοῦσιν; εἰ μὴ μόνος οἶει τεύξεσθαι τούτου, καὶ αἰρήσειν διώκων, ὃ πρό σοῦ μάλα πολλοὶ, καὶ ἀγαθοὶ, καὶ ἠκύτεροι παραπολὺ διώκοντες οὐ κατέλαβον. 78. Ἄλλὰ καὶ κατάλαβε, εἰ δοκεῖ, καὶ ἔχε ὄλον συλλαβῶν. τὸ μὲν δὴ πρῶτον, οὐχ ὄρῳ ὃ, τι ποτ' ἂν εἴη τὰ γαθόν, ὡς ἀντάξιον δοκεῖν τῶν πόνων τῶν τοσοῦτων; ἔπειτα ἐς πόσον ἔτι τὸν λοιπὸν χρόνον ἀπολαύσεις αὐτοῦ, γέρον ἤδη, καὶ παντός ἡδέος ἔξωρος ὢν, καὶ τὸν ἕτερον πόδα, φασὶν, ἐν τῇ σορῷ ἔχων; εἰ μήτι ἐς ἄλλον, ὃ γενναῖε, βίον προγυμνάξεις σεαυτὸν, ὡς ἐς ἐκεῖνον ἐλθῶν, ἄμεινον διαγάγοις, εἰδῶς ὄν τινα τρόπον χρῆ βιοῦν ὁμοιον, ὡς εἴ τις ἐς τοσοῦτον σκευάζοι τε, καὶ εὐτρεπίζοι, ὡς δειπνήσων ἄμεινον, ἄχρισ ἂν λάθῃ ὑπὸ λιμοῦ διαφθαρεῖς. 79. Ἄλλὰ μὴν, οὐδ' ἐκεῖνό πω κατανενόηκας;

οἶμαι, ὡς ἡ μὲν ἀρετὴ, ἐν ἔργοις δῆπου ἐστίν, οἷον ἐν τῷ δίκαια πράττειν, καὶ σοφά, καὶ ἀνδρεῖα· ὑμεῖς δὲ, (τὸ δὲ ὑμεῖς ὅταν εἶπω, τοὺς ἄκρους τῶν φιλοσοφούντων φημι,) ἀφέντες ταῦτα ζητεῖν, καὶ ποιᾶν, ῥημάτια δύστηνα μελετᾶτε, καὶ συλλογισμοὺς, καὶ ἀπορίας, καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ βίου ἐπὶ τούτοις διατρίβετε· καὶ ὃς ἂν κρατῆ ἐν αὐτοῖς, καλλίνικος ὑμῖν δοκεῖ. ἀφ' ὧν, οἶμαι, καὶ τὸν διδάσκαλον τουτονὶ θαυμάζετε, γέροντα ἄνδρα, ὅτι τοὺς προσομιλοῦντας ἐς ἀπορίαν καθίστησι, καὶ οἶδεν ὡς χρηρὴ ἐρέσθαι, καὶ σοφίσασθαι, καὶ πανουργῆσαι, καὶ ἐς ἄφηντα ἐμβαλεῖν· καὶ τὸν καρπὸν αἰτεχνῶς ἀφέντες (οὗτος δὲ ἦν περὶ τὰ ἔργα) περὶ τὸν φλοιὸν ἀσχολεῖσθε, τὰ φύλλα καταχέοντες ἀλλήλων ἐν ταῖς ὀμιλίαις. ἡ γὰρ ἄλλα ἐστίν, ἃ πράττετε, ὧ Ἐρμότιμῃ, πάντες ἔωθεν ἐς ἐσπέραν;

ΕΡΜ. Οὐκ, ἀλλὰ ταῦτα.

ΛΥΚ. Ἡ οὖν οὐχὶ καὶ ὀρθῶς τις φαίη, τὴν σκιάν ὑμᾶς θηρεῦειν, ἐάσαντας τὸ σῶμα, ἢ τοῦ ὄψεως τὸ σύφαρ, ἀμελήσαντας τοῦ ὀλοῦ; μῦλλον δὲ τὸ ὅμοιον ποιεῖν, ὡςπερ εἴ τις ἐς ὄλμον ὕδωρ ἐκχέας ὑπέρω σιδηρῷ πύττωι, πράττειν ἀναγκαῖόν τι καὶ προὔργου οἰόμενος, οὐκ εἰδὼς, ὅτι ἂν ἀποβάλλῃ, φασί, τοὺς ὤμους πύττων, ὕδωρ ὁμοίως τὸ ὕδωρ μένει. 80. Καί μοι δὲς ἐνταῦθα ἤδη ἔρεσθαί σε, εἰ ἐθέλοις ἂν ἔξω τῶν λόγων τὰ ἄλλα εἰκέναι τῷ διδασκάλῳ, οὕτω μὲν ὀργῆλος, οὕτω δὲ μικρολόγος, οὕτω δὲ φιλόνηκος ὢν, καὶ φιλήδονος, νῆ Δί', εἰ καὶ μὴ τοῖς πολλοῖς δοκεῖ.

ΕΡΜ Τισί γε.

ΑΤΚ. ὦ Ἐρμότιμε, θέλεις διηγήσομαι ἃ πρόην ἤκουσα ὑπὲρ φιλοσοφίας τινὸς λέγοντος ἀνδρὸς πάνυ γεγηρακότος, ᾧ πάμπολλοι τῶν νέων ἐπὶ σοφίᾳ πλησιάζουσιν; ἀπαιτῶν γὰρ παρὰ τινὸς τῶν μαθητῶν τὸν μισθόν, ἠγανάκτει, λέγων ὑπερήμερον εἶναι, καὶ ἐκπρόθεσμον τοῦ ὀφλήματος, ὅν ἔδει πρὸ ἑκκαίδεκα ἡμερῶν ἐκτετικέναι τῇ ἔνῃ καὶ νέᾳ, οὕτω γὰρ συνθέσθαι, καὶ ἐπὶ ταῦτα ἠγανάκτει. 81. Παρεστὼς δὲ θεῖος τοῦ νεανίσκου, ἄγροικος ἀνθρώπος, καὶ ἰδιώτης ὡς πρὸς τὰ ὑμέτερα, πέπανσο, εἶπεν, ὦ θανμάσιε, τὰ μέγιστ' ἠδικῆσθαι λέγων, εἰ ὅημάτια παρὰ σοῦ πριάμενοι, μηδέπω ἐκτετίκαμεν διάφορον· καίτοι ἃ μὲν ἡμῖν πέπρακας, ἔτι ἔχεις καὶ αὐτὸς, καὶ οὐδὲν ἕλαττον γέγονέ σοι τῶν μαθημάτων· τὰ δ' ἄλλα, ὧν ἐξ ἀρχῆς ἐπιθυμῶν συνέστησά σοι τὸν νεανίσκον, ὃδ' οὐδὲν ἀμείνων γεγένηται διὰ σέ, ὅς τοῦμοῦ γείτονος Ἐχεκράτους τὴν θυγατέρα συναρπάσας, παρθένον οὔσαν διέφθειρε, καὶ ὀλίγου δίκην ἔφυγε βιαίων, εἰ μὴ ἐγὼ ταλάντου ὠνησάμην τὸ πλημμέλημα παρὰ πένητος ἀνδρὸς τοῦ Ἐχεκράτους· τὴν μητέρα δὲ πρόην ἐρῆάπισεν, ὅτι αὐτοῦ ἐλάβετο ὑπὸ κόλπου ἐκκομίζοντος τὸν κάδον, ὡς ἔχοι συμβολάς, οἶμαι, καταθεῖναι· τὰ μὲν γὰρ ἐς ὄργην, καὶ θυμόν, καὶ ἀναισχυντίαν, καὶ ἐς τόλμαν, καὶ ψεῦδος, μακρῶ τινι ἀμεινον εἶχε πέρυσιν, ἢ νῦν· καίτοι ἐβουλόμην ἂν αὐτὸν ἐς ταῦτα ὠφελῆσθαι ὑπὸ σοῦ μᾶλλον, ἢπερ ἐκεῖνα εἰδέναι, ἃ καθ' ἑκάστην ἡμέραν πρὸς ἡμᾶς οὐδὲν δεομένους, ἐπὶ τὸ

δεῖπνον διεξέρχεται, ὡς Κροκόδειλος ἤρπασε παιδίον, καὶ ὑπέσχετο ἀποδώσειν αὐτό, ἂν ἀποκρίνηται ὁ πατήρ οὐκ οἶδ' ὅ, τι· ἢ ὡς ἀναγκαῖόν ἐστιν ἡμέρας οὕσης, μὴ νύκτα εἶναι. ἐνόησε δὲ καὶ κέρατα ἡμῖν ὁ γενναῖος ἀναφύει, οὐκ οἶδ' ὅπως περιπλέκων τὸν λόγον· ἡμεῖς δὲ, γελῶμεν ἐπὶ τούτοις· καὶ μάλιστα ὅταν ἐπιβυσάμενος τὰ ὄτα, μελετᾷ πρὸς αὐτὸν ἕξεις τινὰς, καὶ σχέσεις, καὶ καταλήψεις, καὶ φαντασίας, καὶ τοιαῦτα πολλὰ ὀνόματα διεξιῶν. ἀκούομεν δὲ αὐτοῦ λέγοντος, ὡς καὶ ὁ θεὸς οὐκ ἐν οὐρανῷ ἐστίν, ἀλλὰ διὰ πάντων πεφοίτηκεν, οἶον ξύλων, καὶ λίθων, καὶ ζώων, ἄχρι καὶ τῶν ἀτιμοτάτων. καὶ τῆς γε μητρὸς ἐρομένης αὐτὸν τί ταῦτα ληρεῖ, καταγελάσας αὐτῆς, ἀλλ' ἦν τὸν λῆρον τοῦτον, ἔφη, ἐκμάθω ἀκριβῶς, οὐδὲν κωλύσει με μόνον πλούσιον, μόνον βασιλέα εἶναι, τοὺς δὲ ἄλλους, ἀνδράποδα καὶ καθάρμχτα νομίζεσθαι, ὡς πρὸς ἐμέ. 82. Τοιαῦτα τοῦ ἀνδρὸς εἰπόντος, ὁ φιλόσοφος, ὄρα οἷαν ἀπόκρισιν ἀπεκρίνατο, ὧ Ἐρμότιμε, ὡς πρεσβυτικὴν. ἔφη γάρ, ἀλλ' εἴ γε μὴ ἐμοὶ ἐπλησίαζεν οὗτος, οὐκ οἶμι μακρῷ χεῖρῳ ἂν αὐτὸν ἐξεργάσασθαι, ἢ καὶ, νῆ Δία, ἴσως τῷ δημίῳ παραδεδῶσθαι; ὡς νῦν γε χαλινόν τινα ἐμβέβληκεν αὐτῷ ἢ φιλοσοφία, καὶ ἡ πρὸς ταύτην αἰδώς, καὶ διὰ τοῦτο, μετριώτερός ἐστιν ὑμῖν, καὶ φορητός ἔτι. φέρει γάρ τινα αἰσχύνην αὐτῷ, εἰ ἀνάξιος φαίνοιτο τοῦ σχήματος καὶ τοῦ ὀνόματος· ἃ δὴ παρακολουθοῦντα, παιδαγωγεῖ αὐτόν· ὥστε δίκαιος ἂν εἴην, εἰ καὶ μὴ ὧν βελτίῳ ἀπέφηνα, μι-

σθὸν παρ' ὑμῶν λαβεῖν, ἀλλ' οὖν ἐκείνων γε, ἃ μὴ δέδρακας, αἰδούμενος φιλοσοφίαν, ἐπεὶ καὶ αἱ τίτθαι τοιαῦδε λέγουσι περὶ τῶν παιδίων, ὡς ἀπιτέον αὐτοῖς ἐς διδασκάλου. καὶ γὰρ ἂν μηδέπω μαθεῖν ἀγαθόν τι δύνωνται, ἀλλ' οὖν φαῦλον οὐδὲν ποιήσουσιν ἐκεῖ μένοντες. ἐγὼ μὲν οὖν τὰ ἄλλα πάντα ἀποπλήσαι μοι δοκῶ, καὶ ὄν τινα ἂν ἐθέλης τῶν εἰδότεων τὰ ἡμέτερα, ἤκέ μοι ἐς αὔριον παραλαβὼν, ὅψει τε ὅπως ἐρωτᾷ, καὶ πῶς ἀποκρίνεται, καὶ ὅσα μεμάθηκε, καὶ ὅσα ἤδη ἀνέγνωκε βιβλία, περὶ ἀξιωμαίων, περὶ συλλογισμῶν, περὶ καταλήψεως, περὶ καθηκόντων, καὶ ἄλλα ποικίλα· εἰ δὲ ἢ τὴν μητέρα ἔτυπτεν, ἢ παρθένους συνήρπαζε, τί ταῦτα πρὸς ἐμέ; οὐ γὰρ παιδαγωγὸν με ἐπεστήσατε αὐτῷ. 83. Τοιαῦτα γέρον ἄνθρωπος ὑπὲρ φιλοσοφίας ἔλεγε. σὺ δὲ καὶ αὐτὸς ἂν φαίης, ὡς Ἐρμότιμε, ἱκανὸν εἶναι, ὡς διὰ τοῦτο φιλοσοφοίημεν, ὡς μηδὲν τῶν φαυλοτέρων πράττοιμεν· ἢ ἐπ' ἄλλαις ἐλπίσιν ἐξ ἀρχῆς φιλοσοφεῖν ἤξιοῦμεν, οὐχ ὡς τῶν ἰδιωτῶν κοσμιώτεροι εἶημεν περιουστοῦντες; τί οὖν οὐκ ἀποκρίνη καὶ τοῦτο;

ΕΡΜ. Τί δαὲ ἄλλο, ἢ ὅτι καὶ δακρῦσαι ὀλίγου δέω; ἐς τοσοῦτό μου καθίκετο ὁ λόγος ἀληθῆς ὢν, καὶ ὀδύρομαι ὅσον ἄθλιος χρόνον ἀνάλωκα, καὶ προσέτι μισθοὺς οὐκ ὀλίγους τελῶν ἀντὶ τῶν πόρων. νυνὶ γὰρ, ὡςπερ ἐκ μέθης ἀνανήφων, δρῶ οἷα μὲν ἔστιν ἦρων, ὁπόσα δὲ πέπονθα διὰ ταῦτα.

84. *ΑΤΚ.* Καὶ τί δεῖ δακρῦων, ὡς χρηστα;

τὸ γὰρ τοῦ μύθου ἐκείνο πάνυ συνετὸν, οἶμαι, ὃν Αἴσωπος διηγεῖτο. ἔφη γὰρ ἄνθρωπόν τινα ἐπὶ τῇ ἡϊόνι καθεζόμενον, ἐπὶ τὴν κυματωγὴν, ἀριθμεῖν τὰ κύματα, σφαλέντα δὲ, ἄχθεσθαι καὶ ἀνιασθαι, ἄχρι δὴ τὴν κερδῶ παραστῆσαν εἰπεῖν αὐτῷ, τί, ὦ γενναῖε, ἀνιᾶ τῶν παρελθόντων ἔνεκα; δεόν τὰ ἐντεῦθεν ἀρξάμενον ἀριθμεῖν, ἀμελήσαντα ἐκείνων. καὶ σὺ τοίνυν ἐπέειπερ οὕτω σοι δοκεῖ, ἐς τὸ λοιπὸν ἂν ἄμεινον ποιήσῃς βίον τε κοινὸν ἅπασι βιοῦν ἀξιώων, καὶ συμπολιτεῦση τοῖς πολλοῖς, οὐδὲν ἀλλόκοτον, καὶ τετυφωμένον ἐλπίζων, καὶ οὐκ αἰσχύνῃ, ἣν περ εὖ φρονῆς, εἰ γέρον ἄνθρωπος μεταμαθήσῃ, καὶ μεταχωρήσεις πρὸς τὸ βέλτιον.

85. Ταῦτα πάντα, ὦ φιλότης, ὁπόσα εἶπον, μὴ με νομίσης κατὰ τῆς στοᾶς παρεσκευασμένον, ἐχθραν τινὰ ἐξαιρετον πρὸς Στωϊκοὺς ἐπανηρημένον, εἰρηκέναι· ἀλλὰ κοινὸς ἐπὶ πάντας ὁ λόγος· τὰ γὰρ αὐτὰ πρὸς σὲ εἶπον ἂν, εἰ τὰ Πλάτωνος, ἢ Ἀριστοτέλους ἤρησο, τῶν ἄλλων ἀκρίτων ἐρήμην καταγνοῦς. νῦν δὲ ἐπεὶ τὰ Στωϊκῶν προετίμησας, πρὸς τὴν στοᾶν ἀποτετάσθαι ὁ λόγος ἔδοξεν, οὐδὲν ἐξαιρετον πρὸς αὐτὴν ἔχων.

86. *ERM.* Εὖ λέγεις. ἄπειμι γοῦν ἐπ' αὐτὸ τοῦτο, ὡς μεταβαλοίμην καὶ αὐτὸ δὴ τὸ σχῆμα. ὄψει γοῦν οὐκ εἰς μακρὰν οὔτε πάγωνα ὡς περ νῦν λάσιον, καὶ βαθύν, οὔτε δίαιταν κεκολλησμένην, ἀλλ' ἄνετα πάντα, καὶ ἐλεύθερα, τάχα δὲ καὶ πορφυρίδα μεταμφιάσομαι, ὡς εἰδεῖεν ἄκαντες, ὅτι

μηκέτι μοι τῶν λήρων ἐκείνων μέτεστιν· ὡς εἶθε
 γε καὶ ἐξεμέσαι δυνατὸν ἦν ἅπαντα ἐκεῖνα, ὅποσα
 ἤκουσα παρ' αὐτῶν· καὶ εὖ ἴσθι, οὐκ ἔν
 ὤκησα καὶ ἐλλίβορον πιεῖν διὰ τοῦτο ἐς τὸ
 ἔμπαλιν ἢ ὁ Χρύσιππος, ὅπως μηδὲν ἔτι ἐννοήσαι-
 μι ὦν φασι. σοὶ δ' οὖν οὐ μικρὰν χάριν οἶδα,
 ὦ Λυκῖνε, ὅτι με παραφερόμενον ὑπὸ θολεροῦ τι-
 νος χειμάρρου, καὶ τραχέος, ἐπιδιδόντα ἔμαυτὸν,
 καὶ κατὰ ῥοῦν συρρέοντα τῷ ὕδατι, ἀνέσπα-
 σας, ἐπιστάς τὸ τῶν τραγωδῶν τοῦτο, θεὸς ἐκ
 μηχανῆς ἐπιφανείς· δοκῶ δέ μοι οὐκ ἀλόγως ἄν
 καὶ ξυρήσασθαι τὴν κεφαλὴν, ὥσπερ οἱ ἐκ τῶν
 ναυαγιῶν ἀποσωθέντες ἐλεύθεροι, ἅτε καὶ σωτή-
 ρια τήμερον ἄξων, τοσαύτην ἀγλὴν ἀποσεισάμε-
 νος τῶν ὀμμάτων. φιλοσόφῳ δὲ ἐς τὸ λοιπὸν,
 κἄν ἄκων ποτὲ ἐν ὀδῷ βαδίζων ἐντύχω, οὕτως ἐκ-
 τραπήσομαι, καὶ περιστήσομαι, ὥσπερ τοὺς λυ-
 τῶντας τῶν κυνῶν.

ΗΡΟΔΟΤΟΣ

Η ΑΕΤΙΩΝ.

ARGUMENTVM.

Quoniam quamplurimis Macedonum sua ostendere cuperet, se, ait Lucianus, hunc praestantissimorum conventum, ut praelegeret aliquid, commodissimum censuisse, sicut quondam Herodotum et nuper Aetionem, (qui nuptias Roxanes et Alexandri pinxerat,) ludos Olympicos, quo celerius inclarescerent.

^ε *Η*ροδότου εἶθ' ἂν μὲν καὶ τᾶλλα μιμήσασθαι δυνατόν ἦν. (οὐ πάντα φημι, ὅσα προσῆν αὐτῷ, μείζον γὰρ εὐχῆς τοῦτό γε) ἀλλὰ κἄν ἓν ἐκ τῶν ἀπάντων, οἶον, ἢ κάλλος τῶν λόγων, ἢ ἁρμονίαν αὐτῶν, ἢ τὸ οἰκεῖον τῇ Ἰωνίᾳ, καὶ προσφυῆς, ἢ τῆς γνώμης τὸ περιττόν, ἢ ὅσα μυρία κατὰ ἐκεῖνος ἅμα συλλαβῶν ἔχει, πέρα τῆς εἰς μίμησιν ἐλπίδος. ἃ δὲ ἐποίησεν ἐπὶ τοῖς συγγράμμασι, καὶ ὡς πολλαχῶς τοῖς Ἑλλησι γνώριμος ἐν βραχεῖ κατέστη, καὶ ἐγὼ καὶ σὺ καὶ ἄλλος ἂν μιμησαίμεθα. πλεῦσας γὰρ οἴκοθεν ἐκ τῆς Καρίας εὐθὺ τῆς Ἑλλάδος, ἔσκοπεῖτο πρὸς ἑαυτὸν, ὅπως ἂν τάχιστα, καὶ ἀπραγμονέστατα ἐπίσημος καὶ περιβόητος γένοιτο, καὶ αὐτός, καὶ τὰ

συγγραμμάτια. τὸ μὲν οὖν περινοστοῦντα, νῦν μὲν Ἀθηναίοις, νῦν δὲ Κορινθίοις ἀναγιγνώσκειν, ἢ Ἀργείοις, ἢ Λακεδαιμονίοις ἐν τῷ μέρει, ἐργῶδες καὶ μακρὸν ἠγεῖτο εἶναι, καὶ τριβὴν οὐ μικρὰν ἐν τῷ τοιοῦτῳ ἕσσεσθαι. οὐκ οὖν ἤξιον διασπᾶν τὸ πρᾶγμα, οὐδὲ κατὰ διαίρεσιν, οὕτω κατ' ὀλίγον ἀγείρων καὶ συλλέγων τὴν γνῶσιν· ἐπεβούλευε δὲ εἰ δυνατὸν εἶη, ἀθρόους που λαβεῖν τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας. ἐνίσταται οὖν Ὀλύμπια τὰ μεγάλα, καὶ ὁ Ἡρόδοτος, τοῦτ' ἐκείνο ἦκειν οἱ νομίσας τὸν καιρὸν, οὗ μάλιστα ἐγλίχτο, πλήθουσαν τηρήσας τὴν πανήγυριν, ἅπανταχόθεν ἦδη τῶν ἀρίστων συνειλεγμένων, παρελθὼν ἐς τὸν ὀπισθόδομον, οὐ θεατήν, ἀλλ' ἀγωνιστήν Ὀλυμπίων παρεῖχεν ἑαυτὸν, ἄδων τὰς ἱστορίας, καὶ κηλῶν τοὺς παρόντας, ἄχρι τοῦ καὶ Μούσας κληθῆναι τὰς βίβλους αὐτοῦ, ἐν κεία καὶ αὐτὰς οὔσας. 2. Ἦδη οὖν ἅπαντες αὐτὸν ἠδεσαν πολὺ μᾶλλον, ἢ τοὺς Ὀλυμπιονίκας αὐτούς. καὶ οὐκ ἔστιν ὅστις ἀνήκοος ἦν τοῦ Ἡροδότου ὀνόματος, οἱ μὲν αὐτοὶ ἀκούσαντες ἐν Ὀλυμπίᾳ, οἱ δὲ τῶν ἐκ τῆς πανηγύρεως ἠκόντων πυνθανόμενοι, καὶ εἴ που γε φανείη μόνον, ἐδείκνυτο ἂν τῷ δακτύλῳ· ΟΤΤΟΣ ΕΚΕΙΝΟΣ, Ἡρόδοτός ἐστιν, ὃ τὰς μάχας τὰς Περσικὰς Ἰαστὶ συγγεγραφῶς, ὃ τὰς νίκας ἡμῶν ὑμνήσας. τοιαῦτ' ἐκεῖνος ἀπέλαυσε τῶν ἱστοριῶν, ἐν μιᾷ συνόδῳ πάνδημόν τινα κοινήν ψήφον τῆς Ἑλλάδος λαβὼν, καὶ ἀνακηρυχθεὶς οὐχ ὑφ' ἐνός, μὰ Δία, κήρυκος, ἀλλ' ἐν ἀπάσῃ πόλει, ὅθεν ἕκαστος ἦν τῶν πανηγυριστῶν. 3. Ὅπερ ἕστερον

κατανοήσαντες, ἐπίτομόν τινα ταύτην ὁδὸν ἐς γυνῶσιν, Ἰππίας τε ὁ ἐπιχώριος αὐτῶν σοφιστής, καὶ Πρόδικος ὁ Κεῖος, καὶ Ἀναξιμένης ὁ Χίος, καὶ Πῶλος ὁ Ἀκραγαντῖνος, καὶ ἄλλοι συχνοὶ, λόγους ἔλεγον αἰεὶ καὶ αὐτοὶ πρὸς τὴν πανήγυριν, ἀφ' ὧν γνώριμοι ἐν βραχεῖ ἐγίνοντο. 4. Καὶ τί σοι τοὺς παλαιοὺς ἐκείνους λέγω σοφιστὰς, καὶ συγγραφέας, καὶ λογογράφους, ὅπου καὶ τὰ τελευταῖα ταῦτα, καὶ Ἀετίωνα φασὶ τὸν ζωγράφον, συγγράψαντα τὸν Ῥωξάνης καὶ Ἀλεξάνδρου γάμον, εἰς Ὀλυμπίαν καὶ αὐτὸν ἀγαγόντα, τὴν εἰκόνα ἐπιδείξασθαι, ὥστε Προξενίδαν, Ἑλλανοδίκην τότε ὄντα, ἡσθέντα τῇ τέχνῃ, γαμβρὸν ποιήσασθαι τὸν Ἀετίωνα. 5. Καὶ τί τὸ θαῦμα ἐνῆν τῇ γραφῇ αὐτοῦ ἤρετό τις, ὡς τὸν Ἑλλανοδίκην δι' αὐτὸ οὐκ ἐπιχωρίῳ τῷ Ἀετίωνι συνάψασθαι τῆς θυγατρὸς τὸν γάμον; ἔστιν ἡ εἰκὼν ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ γὰρ εἶδον, ὥστε καὶ σοὶ ἂν εἰπεῖν ἔχοιμι. Θάλαμός ἐστι περικαλλῆς, καὶ κλίνη νυμφική· καὶ ἡ Ῥωξάνη κάθηται πάγκαλόν τι χρῆμα παρθένου, ἐς γῆν ὀρῶσα, αἰδουμένη ἐσιῶτα τὸν Ἀλέξανδρον. ἔρωτες δὲ τινες μειδιῶντες, ὁ μὲν κατόπιν ἐφεστὼς, ἀπάγει τῆς κεφαλῆς τὴν καλύπτραν, καὶ δείκνυσι τῷ νυμφίῳ τὴν Ῥωξάνην. ὁ δὲ τις, μάλα δουλικῶς ἀφαιρεῖ τὸ σανδάλιον ἐκ τοῦ ποδός, ὡς κατακλίνοιτο ἤδη. ἄλλος τῆς χλανίδος τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐπειλημμένος ἔρωτος, καὶ οὗτος ἔλκει αὐτὸν πρὸς τὴν Ῥωξάνην, πάνυ βιαίως ἐπισπώμενος. ὁ βασιλεὺς δὲ, αὐτὰς μὲν στέφανόν τινα ὀρέγει τῇ παιδί. πύροχος δὲ καὶ νυμφαγωγὸς Ἑφαιστίων συμπαρέ-

στη, δᾶδα καιομένην ἔχων, μαιρακίῳ πάνυ ὠραίῳ ἐπερειδόμενος. ὑμέναιος, οἶμαί, ἐστίν. οὐ γὰρ ἐπεγέγραπτο τοῦνομα. ἐτέρωθι δὲ τῆς εἰκόνης, ἄλλοι ἔρωτες παίζουσιν ἐν τοῖς ὄπλοις τοῦ Ἀλεξάνδρου· δύο μὲν τὴν λόγχην αὐτοῦ φέροντες, μιμούμενοι τοὺς ἀχθοφόρους, ὅποτε δοκόν φέροντες, βαροῖντο. ἄλλοι δὲ δύο, ἓνα τινὰ ἐπὶ τῆς ἀσπίδος κατακείμενον, βασιλέα δῆθεν καὶ αὐτὸν σύρουσι, τῶν ὀχάνων τῆς ἀσπίδος ἐπειλημμένοι. εἷς δὲ ἐς τὸν θώρακα ἐσελθὼν ὑπτίον κείμενον, λοχῶντι ἔοικεν, ὡς φοβήσειεν αὐτοὺς ὅποτε κατ' αὐτὸν γένοιτο σύροντες. 6. Οὐ παιδιὰ δὲ ἄλλως ταῦτά ἐστιν, οὐδὲ περιεῖργασται ἐν αὐτοῖς ὁ Ἀετίων, ἀλλὰ δηλοῖ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τὸν ἐς τὰ πολεμικὰ ἔρωτα· καὶ ὅτι ἄμα καὶ Ῥωξάνης ἦρα, καὶ τῶν ὄπλων οὐκ ἐπελέληστο. πλὴν ἀλλ' ἢ γε εἰκὼν αὕτη, καὶ ἄλλως γαμήλιόν τι ἐπὶ τῆς ἀληθείας διεφάνη ἔχουσα, προμνηστευσασμένη τῷ Ἀετίωνι τὴν τοῦ Προξενίδου θυγατέρα. καὶ ἀπῆλθε γήμας καὶ αὐτὸς, πάρεργον τῶν Ἀλεξάνδρου γάμων, ὑπὸ νυμφαγωγῷ τῷ βασιλεῖ, μισθὸν εἰκασμένου γάμου προσλαβὼν ἀληθῆ γάμον. 7. Ἡρόδοτος μὲν οὖν (ἐπίνειμι γὰρ ἐπ' ἐκείνον) ἰκανὴν τῶν Ὀλυμπίων τὴν πανήγυριν ἤγειτο, καὶ συγγραφία θαυμαστὸν δεῖξαι τοῖς Ἑλλησι τὰς Ἑλληνικὰς [νίκας] διεξιόντα, ὡς ἐκεῖνος διεξῆλθεν. ἐγὼ δὲ, καὶ πρὸς Φιλίῳ, μὴ με κορυβαντιᾶν ὑπολάβητε, μηδὲ τὰμὰ εἰκάζειν τοῖς ἐκείνου· ἴλεως ὁ ἀνὴρ· ἀλλὰ τοῦτό γε ὅμοιον παθεῖν φημι αὐτῷ. ὅτε γὰρ τοπρῶτον ἐπεδήμησα τῇ Μακεδονίᾳ, πρὸς

ἔμαντὸν ἰσχοπούμην, ὅ,τι μοι χρηστέον τῷ πρῶ-
 γματι. καὶ ὁ μὲν ἔρως οὗτος ἦν ἅπασι γνωσθῆναι,
 καὶ ὅτι πλείστοις Μακεδόνων δεῖξαι τὰμά. τὸ δ'
 αὐτὸν περιϊόντα τηνικαῦτα τοῦ ἔτους ξυγγίγνεσθαι
 πόλει ἐκάστη, οὐκ εὐμαρὲς ἐφαίνετο. εἰ δὲ τηρή-
 σαιμι τήνδε ὑμῶν τὴν σύνοδον, εἴτα παρελθὼν ἐς
 μέσον δεῖξαιμι τὸν λόγον, ἐς δεῖον οὕτως ἀποβήσε-
 σθαί μοι τὰ τῆς εὐχῆς. Σ. Αὐτοὶ τε οὖν ἤδη συν-
 εληλύθατε, ὅ,τι περ ὄφελος ἐξ ἐκάστης πόλεως, αὐ-
 τὸ δὴ τὸ κεφάλαιον Μακεδόνων ἀπάντων· καὶ ὑπο-
 δέχεται πόλις ἢ ἀρίστη οὕσα οὐ κατὰ Πίσαν, μὰ
 Δίῳ, οὐδὲ τὴν ἐκεῖθι στενοχωρίαν, καὶ σκηνάς, καὶ
 καλύβας, καὶ πνῆγος. οἳ τε αὖ πανηγυρισταὶ, οὐ
 συρφετώδης ὄχλος, ἀθλητῶν δὲ μᾶλλον φιλοθεάμο-
 νες, ἐν παρέργῳ οἱ πολλοὶ τὸν Ἡρόδοτον τιθέμενοι,
 ἀλλὰ ρητόρων τε καὶ συγγραφέων καὶ σοφιστῶν οἱ
 δοκιμώτατοι· ὅσον οὐ μικρὸν ἤδη, μὴ τοῦμόν πα-
 ραπολὺ ἐνδείστερον φαίνεται τῶν Ὀλυμπίων. ἀλλ'
 ἦν μὲν ὑμεῖς Πολυδάμαντι, ἢ Γλαύκῳ, ἢ Μίλωνε
 παραθεωρήτέ με, κομιδῇ ὑμῖν δόξω θρασυὲς ἄνθρω-
 πος εἶναι. ἦν δὲ πολὺ ἐκείνων ἀπαγαγόντες τὴν
 μνήμην, ἐπ' ἔμαντοῦ μόνον ἀποδύσαντες ἴδητε,
 τάχ' ἂν οὐ πάνυ μαστιγώσιμος ὑμῖν δόξαιμι, ὡς ἔν-
 γε τηλικούτῳ σταδίῳ· ἱκανὸν ἔμοιγ' οὖν καὶ τοῦτο.

Z E Y Ξ I Σ
H A N T I O X O Σ.

A R G V M E N T V M.

Quum ab auditoribus Luciani laudatum esset novum modo genus scribendi, relictis aliis laude dignioribus scriptorum virtutibus, hac se laude magna molestia affectum dicit, sicut quondam Zeuxin, quum Centaurum feminam lactantem (quae tabula accurate describitur) pinxisset, et Antiochum Soterem, quum ob victoriam laudatus esset, quam de Galatis per elephantos nondum ab illis visos deportaverat.

^ο *Ε*ναγχος ἐγὼ μὲν ὑμῖν δείξας τὸν λόγον, ἀπῆειν οἴκαδε. προσιόντες δὲ μοι τῶν ἀκηκοῦτων πολλοὶ, (κωλύει γὰρ οὐδέν, οἶμαι, καὶ τὰ τοιαῦτα πρὸς φίλους ἤδη ὄντας ὑμᾶς λέγειν) προσιόντες οὖν ἐδεξιοῦντο, καὶ θαυμάζουσι ἐώκεσαν. ἐπιπολὺ γοῦν παρομαρτοῦντες, ἄλλος ἄλλοθεν ἐβῶν, καὶ ἐπήγνον, ἄχρι που καὶ ἐρυθριᾶν με, μὴ ἄρα πάμπολυ τῆς ἀξίας τῶν ἐπαίνων ἀπολειποίμην. τὸ δ' οὖν κεφάλαιον αὐτοῖς τοῦτο ἦν, καὶ πάντες ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ἐπεσημαίνοντο, τὴν γνώμην τῶν συγγραμμάτων ξένην οὖσαν, καὶ πολὺν ἐν αὐτῇ τὸν νεωτερισμὸν. μᾶλλον δὲ αὐτὰ εἰπεῖν ἄμεινον, ἅπερ ἐκείνοι

LUCIAN. II.

G

ἀπεφθέγγαστο· „ὡ τῆς καινότητος, Πράκλεις· τῆς παραδοξολογίας· εὐμήχανος ἄνθρωπος. οὐδέν ἄ τις εἶποι τῆς ἐπινοίας νεαρώτερον., οἱ μὲν τοιαῦτα πολλά ἔλεγον, ὡς ἐκεκίνηθητο δηλαδὴ ὑπὸ τῆς ἀκροάσεως. ἢ τίνα γὰρ ἂν αἰτίαν εἶχον ψεύδεσθαι καὶ κολακεύειν τὰ τοιαῦτα, ξένον ἄνθρωπον, οὐ πάνυ πολλῆς αὐτοῖς φροντίδος ἄξιον τὰ ἄλλα; 2. Πλήν ἐμέ γε (εἰρήσεται γὰρ) οὐ μετρίως ἠνία ὁ ἔπαινος αὐτῶν. καὶ ἐπειδὴ ποτε ἀπελθόντων καὶ ἑμαυτὸν ἐγενόμην, ἐκεῖνα ἐνενόουν· οὐκοῦν τοῦτο μόνον χαρίεν τοῖς ἑμοῖς ἔνεστιν, ὅτι μὴ συνήθη, μηδὲ κατὰ τὸ κοινὸν βαδίζει τοῖς ἄλλοις, ὀνομάτων δὲ ἄρα καλῶν ἐν αὐτοῖς, καὶ πρὸς τὸν ἄρχαιον κανόνα συγκειμένων, ἢ νοῦ ὀξέος, ἢ περηνολίας τινός, ἢ χάριτος Ἀττικῆς, ἢ ἁρμονίας, ἢ τέχνης τῆς ἐφ' ἅπασι, τούτων δὲ πόρρω ἴσως τοῦμόν· οὐ γὰρ ἂν, παρέντες αὐτὰ ἐκεῖνα, ἐπήρουν μόνον τὸ καινὸν τῆς προαιρέσεως, καὶ ξενίζον· ἐγὼ δὲ ὁ μάταιος ἤμην, ὁπότε ἀνηκηδῶντες ἐπαικοῖεν, τάχα μέντοι καὶ αὐτὸ τοῦτο προσάγεσθαι ἐντολὴ· ἀληθὲς γὰρ εἶναι τὸ τοῦ Ὀμήρου, καὶ τὴν νέαν ᾧδὴν κεχαρισμένην ὑπάρχειν τοῖς ἀκούουσιν· οὐ μὴν τοσοῦτῶν γε, οὔτε ὅλον τῆ καινότητι νέμειν ἠξίουν, ἀλλὰ τὴν μὲν, ὡς περ ἐν προσθήκης μοίρα συνεπικοσμεῖν τι, καὶ πρὸς τὸν ἔπαινον συντελεῖν καὶ αὐτήν. τὰ δὲ τῶ ὄντι ἐπαινούμενα, καὶ ὑπὸ τῶν ἀκούοντων εὐφημούμενα, ἐκεῖνα εἶναι· ὥστε οὐ μετρίως ἐπήρουν, καὶ ἐκακώθυτον πιστεύειν αὐτοῖς, ἓνα καὶ μόνον ἐν τοῖς ἑλλήσιν εἶναι λέγουσι· καὶ τὰ τοιαῦτα· τὸ δὲ

κατὰ τὴν παροιμίαν, ἄνθρακες ἡμῶν ὁ θησαυρὸς ἦσαν, καὶ ὀλίγου δέω θανματοποιοῦ τινος ἔπαινον ἐπαινῆσθαι πρὸς αὐτῶν. 3. Ἐθέλω γοῦν ὑμῖν καὶ τὸ τοῦ γραφέως διηγήσασθαι. ὁ Ζεῦξις ἐκεῖνος ἄριστος γραφέων γενόμενος, τὰ δημῶδη καὶ τὰ κοινὰ ταῦτα οὐκ ἔγραφεν, ἢ ὅσα πάνυ ὀλίγα, ἠρωας ἢ θεοὺς, ἢ πολέμους, ἀεὶ δὲ καινοποιεῖν ἐπειρᾶτο, καὶ τι ἀλλόκοτον ἢ καὶ ξένον ἐπινοήσας, ἐπ' ἐκείνῳ τὴν ἀκρίβειαν τῆς τέχνης ἐπεδείκνυτο· ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις τολμήμασι, καὶ θήλειαν Ἴπποκένταυρον ὁ Ζεῦξις αὐτὸς ἐποίησεν, ἀνατρέφουσάν γε προσέτι παιδίῳ Ἴπποκενταύρῳ διδύμῳ, κομιδῇ νηπίῳ. τῆς εἰκόνας ταύτης ἀντίγραφός ἐστι νῦν Ἀθήνησι, πρὸς αὐτὴν ἐκείνην ἀκριβεῖ τῇ στάθμῃ μετενηνεγμένη. τὸ ἀρχέτυπον δ' αὐτὸ Σύλλας, ὁ Ῥωμαίων στρατηγός, ἐλέγετο μετὰ τῶν ἄλλων εἰς Ἰταλίαν πεπομφεῖναι· εἶτα περὶ Μυλέαν, οἶμαι, καταδύσης τῆς ὀλκίδος, ἀπολέσθαι ἅπαντα, καὶ τὴν γραφήν. πλὴν ἀλλὰ τὴν γε εἰκόνα τῆς εἰκόνας εἶδον, καὶ αὐτὸς ὑμῖν ὡς ἂν οἶός τε ᾧ, δείξω τῷ λόγῳ, οὐ, μὰ τὸν Δία, γραφικός τις ᾧν, ἀλλὰ πάνυ μέμνημαι, οὐ πρὸ πολλοῦ ἰδὼν ἐν τινὸς τῶν γραφέων Ἀθήνησι. καὶ τὸ ὑπερθυμᾶσαι τότε τὴν τέχνην, τάχ' ἂν μοι καὶ νῦν πρὸς τὸ σαφέστερον δηλώσαι συναγωνίσαιτο. 4. Ἐπὶ χλόης εὐθαλοῦς ἢ Κένταυρος αὕτη πεποιήται, ὅλη μὲν τῇ ἵππῳ χαμαὶ κειμένη, καὶ ἀποτετανται εἰς τοῦπίσω οἱ πόδες· τὸ δὲ γυναικεῖον ὅσον αὐτῆς, ἠρέμα ἐπήγερται, καὶ ἐπ' ἀγκῶνός ἐστιν· οἱ δὲ πόδες οἱ ἔμπροσθεν οὐκ ἔτι καὶ οὗτοι ἀποτά-

δην οἶον ἐπὶ πλευράν κειμένης· ἄλλ' ὁ μὲν ὀκλί-
 ζοντι ἔοικεν, ὦν καμπύλος ὑπεσταλμένη τῇ ὀπλῇ, ὁ
 δὲ ἔμπαλιν ἐπανίσταται, καὶ τοῦ ἐδάφους ἀντιλαμ-
 βάνεται, οἶόν εἰσιν ἵπποι, πειρώμενοι ἀναπηδᾶν.
 τοῖν νεογνοῖν δὲ, τὸ μὲν ἄνω ἔχει αὐτὴ ἐν ταῖς ἀγ-
 κάλαις, καὶ τρέφει ἀνθρωπικῶς, ἐπέχουσα τὸν γυ-
 ναικεῖον μαστόν· τὸ δ' ἕτερον, ἐκ τῆς ἵππου θη-
 λάζει, ἔς τὸν πωλικὸν τρόπον· ἄνω δὲ τῆς εἰκόνας,
 οἶον ἀπὸ τινὸς σκοπῆς Ἴπποκένταυρός τις, ἀνήρ
 ἐκείνης δηλαδὴ τῆς τὰ βρέφη ἀμφοτέρωθεν τιθηγου-
 μένης, ἐπικύπτει γελῶν, οὐχ ὅλος φαινόμενος, ἀλλ'
 ἔς μέσον τὸν ἵππον, λέοντος σκύμνον ἀνέχων τῇ δε-
 ξιά, καὶ ὑπὲρ ἑαυτὸν αἰωρῶν, ὡς δεδιξαιτο σὺν παι-
 δια τὰ βρέφη. 5. Τὰ μὲν οὖν ἄλλα τῆς γραφῆς,
 ἐφ' ὅσα τοῖς ιδιώταις ἡμῖν, οὐ πάντῃ ἐμφανῆ ὄντα,
 τὴν ὅλην ὅμως ἔχει δύναμιν τῆς τέχνης, οἶον τὸ ἀπο-
 τεῖναι τὰς γραμμάς ἐς τὸ εὐθύτατον, καὶ τῶν χρω-
 μάτων ἀκριβῆ τὴν κράσιν, καὶ εὐκαιρον τὴν ἐπιβο-
 λὴν ποιήσασθαι, καὶ σκιάσαι ἐς δέον, καὶ τοῦ με-
 γέθους τὸν λόγον, καὶ τὴν τῶν μερῶν πρὸς τὸ ὅλον
 ἰσότητα, καὶ ἁρμονίαν, γραφέων παῖδες ἐπαινούν-
 των, οἷς ἔργον εἶδεναι τὰ τοιαῦτα. ἐγὼ δὲ τοῦ Ζεῦ-
 ξιδος ἐκεῖνο μάλιστα ἐπήνεσα, ὅτι ἐν μιᾷ καὶ τῇ
 αὐτῇ ὑποθέσει ποικίλως τὸ περιττὸν ἐπεδείξατο τῆς
 τέχνης, τὸν μὲν ἄνδρα, ποιήσας πάντῃ φοβερὸν,
 καὶ κομιδῆ ἄγριον, σοβαρὸν τῇ χαίτῃ, λάσιον τὰ
 πολλά, οὐ κατὰ τὸν ἵππον αὐτοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ
 καθ' ἕτερον τοῦ ἀνθρώπου· καὶ ἐξάρας αὐτοῦ τοὺς
 ὄμους ἐπὶ πλείστον, τὸ βλέμμα, καίτοι γελῶντος

θηριῶδες ὄλον, καὶ ὄρειόν τι, καὶ ἀνήμερον.
 6. Τοιοῦτον μὲν ἐκείνον· τὴν θήλειαν δὲ, ἵππου
 γε τῆς καλλίστης, οἶαι μάλιστα αἱ Θετταλαὶ εἰσιν,
 ἀδμητες ἔτι, καὶ ἄβατοι· τὸ δ' ἄνω ἡμίτομον γυ-
 ναικὸς, πάγκαλον ἕξω τῶν ὠτων, ἐκεῖνα δὲ μόνα,
 σατυρώδη ἐστὶν αὐτῇ, καὶ ἡ μίξις δὲ, καὶ ἡ ἀρμογὴ
 τῶν σωμάτων, καθὸ συνάπτεται, καὶ συνδεῖται τῷ
 γυναικείῳ τὸ ἵππικόν, ἡρέμα, καὶ οὐκ ἀθρόως με-
 ταβαίνουσα, καὶ ἐκ προσαγωγῆς τρεπομένη, λανθά-
 νει τὴν ὄψιν ἐκ θατέρου εἰς τὸ ἕτερον ὑπαγομένη·
 τῶν νεογνῶν δὲ τὸ ἐν τῶν νηπίων, ὅμως ἄγριον καὶ
 ἐν τῷ ἀπαλῷ ἤδη φοβερόν, καὶ τοῦτο θαυμαστόν,
 οἷον ἔδοξέ μοι, καὶ ὅτι παιδικῶς μάλα πρὸς τὸν
 σκύμνον τοῦ λόντος ἀναβλέπουσι, μεταξὺ τῆς θη-
 λῆς ἐκάτερος ἐπειλημμένοι ἐν χρωτὶ τῇ μητρὶ προσ-
 ιστάμενοι. 7. Ταῦτα δ' οὖν ἐπιδειξάμενος ὁ Ζεῦ-
 ξις, αὐτὸς μὲν ὤτετο ἐκπλήξειν τοὺς δρωῶντας ἐπὶ τῇ
 τέχνῃ· οἱ δὲ αὐτίκα μὲν ἐβόων· ἢ τί γάρ ἂν ἐποί-
 ουν, καλλίστῳ θεάματι ἐντυγχάνοντες; ἐπήνουν δὲ
 μάλιστα πάντες, ἅπερ καὶ μὲ πρῶτην ἐκείνοι, τῆς ἐπι-
 νοίας τὸ ξέγον, καὶ τὴν γνώμην τῆς γραφῆς ὡς νέαν,
 καὶ τοῖς ἔμπροσθεν ἠγνοημένην οὐσαν· ὥστε ὁ Ζεῦ-
 ξις συνεῖς ὅτι αὐτοὺς ἀσχολεῖ ἡ ὑπόθεσις καινὴ οὐ-
 σα, καὶ ἀπάγει τῆς τέχνης, ὡς ἐν παρέργῳ τίθε-
 σθαι τὴν ἀκρίβειαν τῶν πραγμάτων, ἄγε δὴ ἔφη,
 ὦ Μικκίων, πρὸς τὸν μαθητὴν, περίβαλε ἤδη τὴν
 εἰκόνα, καὶ ἀράμενοι ἀποκομίζετε οἴκαδε, οὔτοι γάρ
 ἡμῶν τὸν πηλὸν τῆς τέχνης ἐπαινοῦσι, τῶν δ', ἐφ'
 ὄτῳ, εἰ καλῶς ἔχει, καὶ κατὰ τὴν τέχνην, οὐ πολὺν

ποιοῦνται λόγον, ἀλλὰ παρευδοκιμεῖ τὴν ἀκρίβειαν
 τῶν ἔργων ἢ τῆς ὑποθέσεως καινοτομία. 8. Ὁ μὲν
 οὖν Ζεῦξις οὕτως, ὀργιλώτερον ἴσως. Ἀντίοχος δὲ,
 ὁ Σωτὴρ ἐπικληθεὶς, καὶ οἷτος ὁμοίον τι παθεῖν
 λέγεται ἐν τῇ πρὸς Γαλάτας μάχῃ. εἰ βούλεσθε,
 διηγῆσομαι καὶ τοῦτο, ὅποιον ἐγένετο. Εἰδὼς γὰρ
 ἀλκίμους ὄντας, καὶ πλήθει παμπόλλους δρῶν, καὶ
 τὴν φάλαγγα καρτερῶς συναραρυῖαν, καὶ ἐπὶ μετώ-
 πῳ μὲν προασπίζοντας τοὺς χαλκοθώρακας αὐτῶν,
 ἐς βᾶθος δὲ ἐπὶ τεττάρων καὶ εἴκοσι τεταγμένους δ-
 πλίτας, ἐπὶ κέρως δ' ἑκατέρωθεν τὴν ἵππον διςμυ-
 ρίαν οὔσαν, ἐκ δὲ τοῦ μέσου, τὰ ἄρματα ἐκπηδήσε-
 σθαι μέλλοντα, δρεπανηφόρα ὄγδοήκοντα, καὶ συν-
 ωρίδας ἐπ' αὐτοῖς δις τοσαύτας· ταῦτα δρῶν, πά-
 νυ πονηρὰς εἶχε τὰς ἐλπίδας, ὡς ἀμάχων ὄντων ἐκει-
 νων αὐτῷ. ἐκείνος γὰρ δι' ὀλίγου τῆς στρατείας ἐκεί-
 νης παρασκευασθείσης, οὐ μεγαλωστί, οὐδὲ κατ'
 ἀξίαν τοῦ πολέμου ἀφίκετο, κομιδῇ ὀλίγους ἄγων,
 καὶ τούτων πελιαστικὸν τὸ πολὺ, καὶ ψιλικόν. οἱ
 γυμνήτες δὲ, ὑπὲρ ἡμισυ τῆς στρατιᾶς ἦσαν· ὥστε
 ἐδόκει αὐτῷ ἤδη σπένδασθαι, καὶ τινα εὐπρεπῆ διά-
 λυσιν εὐρίσκεισθαι τοῦ πολέμου. 9. Ἀλλὰ Θεοδό-
 τας ὁ Ῥόδιος, ἀνὴρ γενναῖος, καὶ τακτικῶν ἔμπει-
 ρος, οὐκ εἶα παρῶν ἀθυμεῖν. καὶ ἦσαν γὰρ ἑκκαί-
 δεκα ἐλέφαντες τῷ Ἀντιόχῳ· τούτους ἐκέλευσεν ὁ
 Θεοδότας, τίως μὲν ἔχειν, ὡς οἷόν τε κατακρύψαν-
 τας, ὡς μὴ κατάδηλοι εἶεν ὑπερφαινόμενοι τοῦ στρα-
 τοῦ· ἐπειδὴν δὲ σημήνην ὁ σαλπικτῆς, καὶ δέη συμ-
 πλέκεσθαι, καὶ εἰς χεῖρας ἵεναι, καὶ ἡ ἵππος ἢ τῶν

πολεμίων ἐπελαύνηται, καὶ τὰ ἄρματα οἱ Γαλάται ἀνοίξαντες τὴν φάλαγγα, καὶ διαστήσαντες, ἐπαφῶσι, τότε ἀνὰ τρίταρας μὲν τῶν ἐλεφάντων, ἅπαντιν ἐφ' ἑκάτερα τοῖς ἵππεῦσι, τοὺς ὀπίω δὲ ἀντεπαφῆναι τοῖς ἄρματηλάταις, καὶ συνωριασταῖς, εἰ γὰρ τοῦτο γένοιτο, φοβηθῆσονται αὐτῶν, ἔφη, οἱ ἵπποι, καὶ ἐς τοὺς Γαλάτας αὐθις ἐμπεσοῦνται φεύγοντες· καὶ οὕτως ἐγένετο. 10. Οὐ γὰρ πρότερον ἰδόντες ἐλέφαντα οὔτε αὐτοὶ Γαλάται, οὔτε οἱ ἵπποι αὐτῶν, οὕτω πρὸς τὸ παράδοξον τῆς ὄψεως ἐταράχθησαν, ὥστε πόρρω ἔτι τῶν θηρίων ὄντων, ἐπεὶ μόνον τετριγύτων ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀδόντας εἶδον ἀποσιλλβοντας ἐπισημότερον, ὥς ἂν ἐκ μῆλαρος τοῦ παντὸς σώματος, καὶ τὰς προνομαίας, ὡς ἐς ἄρπαγὴν ὑπεραιωφουμένας, πρὶν ἢ τὸ τόξευμα ἐξικνεῖσθαι, ἐκκλίναντες, σὺν οὐδενὶ κόσμῳ ἔφευγον· οἱ μὲν πεζοὶ, περιπειρόμενοι ὑπ' ἀλλήλων τοῖς δορατοῖς, καὶ συμπατούμενοι ὑπὸ τῶν ἵππέων, ὡς εἶχον, ἐμπεσόντων ἐπ' αὐτούς, τὰ ἄρματα δὲ, ἀναστρέψαντα καὶ ταῦτα ἔμπαλιν εἰς τοὺς οἰκείους οὐκ ἀναιμωτὶ διεφέρετο ἐν αὐτοῖς, ἀλλὰ τὸ τοῦ Ὀμήρου,

Δίφροι δ' ἀνεκυμβαλίαζον.

οἱ ἵπποι δ' ἐπεὶ περ ἅπαξ τῆς ἐς τὸ εὐθὺ ὁδοῦ ἀπετρέποντο, οὐκ ἀνασχόμενοι τῶν ἐλεφάντων, τοὺς ἐπιβύτας ἀποβαλόντες „κεῖν' ὄχεα κροτάλιζον,“ τέμνοντες, νῆ Δία, καὶ διαιροῦντες τοῖς δρεπάνοις, εἴτινας τῶν φίλων καταλάβοιεν. πολλοὶ δ' ὡς ἐν ταράχῳ τοσοῦτω κατελαμβάνοντο, εἶποντο δὲ καὶ οἱ ἐλέφαντες συμπατοῦντες, καὶ συναναρῶπιτοῦντες ἐς ὕψος

ταῖς προνομαίαις, καὶ συναρπάζοντες, καὶ τοῖς ὀδοῦ
 σι περιπέιλοντες, καὶ τέλος, οὗτοι κατὰ κράτος πα-
 ραδιδόασι τῷ Ἀντιόχῳ τὴν νίκην. 11. Οἱ Γαλάται
 δὲ, οἱ μὲν ἐτεθνήκυσαν, πολλοῦ τοῦ φόβου γενομέ-
 νου, οἱ δὲ ζῶντες ἐλαμβάνοντο, πλὴν πάνυ ὀλίγοι,
 ὅποσοι ἔφθασαν ἐς τὰ ὄρη ἀναφυγόντες· οἱ Μακε-
 δόνες δὲ, ὅσοι σὺν Ἀντιόχῳ ἦσαν, ἐπαιώνιζον· καὶ
 προσίοντες ἄλλος ἄλλαχόθεν, ἀνέδουν τὸν βασιλέα,
 καλλίνικον ἀναβοῶντες· ὁ δὲ, καὶ δακρύσας, ὡς φα-
 σιν, Αἰσχυνώμεθα, ἔφη, ὦ στρατιῶται, οἷς γε ἡ σω-
 τηρία ἐν ἑκκαίδεκα τούτοις θηρίοις ἐγένετο, ὡς εἰ μὴ
 ἂν ἡμεῖς ἦμεν πρὸς αὐτούς; ἔπειτα τῷ τροπαίῳ, κε-
 λεύει ἄλλο μηδὲν, ἐλέφαντα δὲ μόνον ἐγκολάφαι.
 12. Ὡρα τοίνυν με σκοπεῖν, μὴ καὶ τοῦμόν ὁμοιον
 ἢ τῷ Ἀντιόχῳ, τὰ μὲν ἄλλα, οὐκ ἄξια μάχης, ἐλέφαν-
 τες δὲ τινες, καὶ ξένα μορμολύκεια πρὸς τοὺς ὀρῶν-
 τας, καὶ θαυματοποιῖα ἄλλως, ἐκεῖνα γοῦν ἐπαινοῦ-
 σι πάντες· οἷς δ' ἐγὼ ἐπεποίθειν, οὐ πάνυ ταῦτα ἐν
 λόγῳ παρ' αὐτοῖς ἐστίν· ἀλλ' ὅτι μὲν θήλεια Ἴππο-
 κένταυρος γεγραμμένη, τοῦτο μόνον ἐκπλήττονται,
 καὶ ὡσπερ ἐστὶ, καινόν, καὶ τεράστιον δοκεῖ αὐτοῖς.
 τὰ δ' ἄλλα, μάτην ἄρα τῷ Ζεῦξιδι πεποιήται; ἀλλ'
 οὐ μάτην· γραφικοὶ γὰρ ὑμεῖς, καὶ μετὰ τέχνης ἑκα-
 στα δρῶτε, εἴη μόνον ἄξια τοῦ θεατρῶν δεικνύειν.

ΑΡΜΟΝΙΔΗΣ.

ARGUMENTVM.

Quod praeceptum Timotheus, celeberrimus musicus, Harmonidae discipulo dederat, ut, si quamplurimis placere vellet, paucis optimis placere studeat, id ego quoque secutus Tibi ut probatus sim, a cuius sententia iudicium pendet reliquorum, omni opera nitor.

Ἀρμονίδης ὁ αὐλητῆς, ἤρετο ποτὲ Τιμόθεον διδάσκαλον αὐτοῦ ὄντα, εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ Τιμόθεε, πῶς ἂν ἔνδοξος γενοίμην ἐπὶ τῇ τέχνῃ; καὶ τί ποιούντα εἴσονται με οἱ Ἕλληνες ἅπαντες; τὰ μὲν γὰρ ἄλλα εὖ ποιῶν, ἐδιδάξω με ἤδη ἀρμόσασθαι τὸν αὐλὸν ἐς τὸ ἀκριβές, καὶ ἐμπνεῖν ἐς τὴν γλωσσίδα λεπτὸν τι, καὶ ἐμμελές, καὶ ὑποβάλλειν τοὺς δακτύλους εὐαφῶς ὑπὸ πυκνῇ τῇ ἄρσει, καὶ θέσει, καὶ βαίνειν ἐν ὄρθμῳ, καὶ σύμφωνα εἶναι τὰ μέλη πρὸς τὸν χορὸν, καὶ τῆς ἁρμονίας ἐκάστης διαφυλάττειν τὸ ἴδιον, τῆς Φρυγίου τὸ ἔνθεον, τῆς Αὐδίου τὸ Βακχικόν, τῆς Δωρίου τὸ σεμνόν, τῆς Ἴωνικῆς τὸ γλαφυρόν. ταῦτα μὲν οὖν πάντα ἐκμεμάθηκα παρὰ σοῦ· τὰ μέγιστα δὲ καὶ ὧν ἔνεκα ἐπεθύμησα τῆς αὐλητικῆς, οὐχ ὄρω πῶς ἂν ἀπ' αὐτῆς μοι κερσγένοιτο ἡ δόξα, ἢ παρὰ τῶν πολλῶν, καὶ τὸ

ἐπίσημον εἶναι ἐν πλήθει, καὶ δεικνυσθαι τῷ δακτύλῳ· καὶ ἦν που φανῶ, εὐθύς ἐπιστρέφεισθαι πάντα εἰς ἐμὲ, καὶ λέγειν τὸννομα, ΟΥΤΟΣ ΕΚΕΙΝΟΣ Ἀρμονίδης ἐστίν, ὃ ἄριστος αὐλητῆς· ὡσπερ ὅτε καὶ σὺ, ὦ Τιμόθεε, τοπρῶτον ἐλθὼν οἴκοθεν ἐκ Βοιωτίας, ὑπηύλησας τῇ Πανδιονίδι, καὶ ἐνίκησας ἐν τῷ Αἴαντι τῷ ἔμμανεϊ, τοῦ ὁμωνύμου σοι ποιήσαντος τὸ μέλος, οὐδεὶς ἦν ὃς ἠγνόει τὸννομα, Τιμόθεον ἐκ Θηβῶν· ἀλλ' ἔνθα ἂν καὶ νῦν φανῆς, συνθέουσιν ἐπὶ σέ πάντες, ὡσπερ ἐπὶ τὴν γλαῦκα τὰ ὄργανα· ταῦτ' ἐστὶ δι' ἅπερ ἠὺξάμην αὐλητῆς γενέσθαι, καὶ ὑπὲρ ὧν πεπόνηκα τὸν πόρον τὸν πολὺν, ἐπεὶ τό γε αὐλεῖν αὐτὸ, ἄνευ τοῦ ἔνδοξον εἶναι δι' αὐτὸ, οὐκ ἂν δεξαίμην, ἀγνώστοι μοι προσγεγόμενον, οὐδ' εἰ Μαρσύας, ἢ Ὀλυμπος γενήσεσθαι μέλλοιμι λανθάνων. οὐδὲν γὰρ ὄφελος ἀπορόρητου, φασὶ, καὶ ἀφανοῦς τῆς μουσικῆς. ἀλλὰ σὺ, ἔφη, καὶ ταῦτα παιδευσὸν με, ὅπως μοι χρησιῶν κἄμαυτῷ, καὶ τῇ τέχνῃ· καὶ σοι διττὴν εἶσομαι τὴν χάριν, καὶ ἐπὶ τῇ αὐλήσει, καὶ τῷ μεγιστον, καὶ ἐπὶ τῇ δόξῃ αὐτῆς. 2. Ἀποκρίνεται οὖν αὐτῷ ὁ Τιμόθεος, ἀλλ', ὦ Ἀρμονίδη, ἔρῃς μὲν, ἔφη, εὐ ἴσθι, οὐ μικροῦ πράγματος, ἐπαίνου, καὶ δόξης, καὶ ἐπίσημος εἶναι, καὶ γιγνώσκεσθαι πρὸς τῶν πολλῶν· τοῦτο δὲ, εἰ μὲν οὕτωςί πως ἐς τὰ πλήθη παριῶν ἐπιδεικνύμενος, ἐθέλοις πορίζεσθαι, μακρὸν ἂν γένοιτο, καὶ οὐδὲ οὕτως ἅπαντες εἶσονταί σε· ποῦ γὰρ ἂν εὐρεθῆῃ ἢ θέατρον, ἢ στάδιον οὕτω μέγα, ἐν ᾧ πᾶσιν αὐλήσεις τοῖς Ἑλλήσιν; ὡς

δὲ ποιήσας γνωσθήσῃ αὐτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸ πέρασ ἀφίξῃ τῆς εὐχῆς, ἐγὼ καὶ τοῦθ' ὑποθήσομαι σοι· σὺ γὰρ αὐλεῖ μὲν καὶ πρὸς τὰ θεάτρα ἐνίοτε· αἰτίας ὀλίγοσ μελέτω σοι τῶν πολλῶν. ἡ δ' ἐπίτομος καὶ ῥᾶστα ἐπὶ τὴν δόξαν ἄγουσα, ἥδὲ ἐστίν. εἰ γὰρ ἐπιλεξάμενος τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι τοὺς ἀρίστους καὶ ὀλίγους αὐτῶν, ἕσοι κορυφαῖοι, καὶ ἀναμφιλόγως θαυμαστοὶ, καὶ ἐπ' ἀμφοτέρω πιστοὶ, εἰ τούτοις (φημί) ἐπιδειξαιο τὰ ἀυλήματα, καὶ οὗτοι ἐπαινεσοῦνταί σε, ἅπασιν Ἑλλῆσι νόμιζε ἤδη γεγενῆσθαι γνώριμος ἐν οὕτω βραχεῖ· καὶ τὸ πρῶγμα ὄρα πῶσ συντίθῃμι. εἰ γὰρ οὗσ ἅπαντες ἴσασι, καὶ οὗσ θαυμάζουσιν, οὗτοι δὲ εἶδονται σε ἀυλητὴν εὐδόκιμον ὄντα, τί σοι δεῖ τῶν πολλῶν, οἳ γε πάντως ἀκολουθήσουσι τοῖσ ἄμεινον κρῖναι δυναμένοισ; ὁ γὰρ τοι πολὺς οὗτος λεῶσ, αὐτοὶ μὲν ἄγροοῦσι τὰ βελτίω, βάνανσοι ὄντες οἱ πολλοὶ αὐτῶν. ὄντινα δ' ἂν οἱ προὔχοντες ἐπαινέσωσι, πιστεύουσι μὴ ἂν ἀλόγως ἐπαινεθῆναι τοῦτον· ὥστε ἐπαινέσουσι καὶ αὐτοὶ καὶ γὰρ οὗν καὶ ἐν τοῖσ ἀγῶσιν, οἳ μὲν πολλοὶ θεατὰ ἴσασι κροτῆσαι ποτε, καὶ συρίσαι, κρῖνουσι δὲ ἐπιὰ, ἢ πέντε, ἢ ἕσοι δὴ. ταῦτα ὁ μὲν Ἄρμονίδης οὐκ ἔφθη ποιῆσαι. μεταξὺ γὰρ αὐλῶν, φασιν, ὅτε τυπρῶτον ἠγωνίζετο, φιλοτιμότερον ἐμφυσῶν, ἐναπέπνευσε τὰ αὐλῶ, καὶ ἕστεφάνωτος ἐν τῇ σκηνῇ ἀπέθανε, τὸ αὐτὸ καὶ πρῶτον καὶ ὕστατον αὐλήσας ἐν Διουσυλοῖσ. 3. Ὁ μέντοι τοῦ Τιμοθέου λόγος, οὐκ αὐληταῖσ, οὐδ' Ἄρμονίδῃ μόνον εἰρησθαι μοι δοκεῖ, ἀλλὰ πᾶσιν, ὅσοι δόξης ὀρέγονται, δημόσιον

τι ἐπιδεικνύμενοι, τοῦ παρὰ τῶν πολλῶν ἐπαίνου
 δεόμενοι. ἔγωγ' οὖν ὁπότε καὶ αὐτὸς ἐγενόουν τὰ
 ὅμοια περὶ τῶν ἑμαυτοῦ, καὶ ἐζήτηουν ὅπως ἂν τά-
 χιστα γνωσθεῖην πᾶσι, τῷ Τιμοθέου λόγῳ ἐπόμ-
 νος, ἐσκοπούμην ὅς τις ἄριστος εἶη τῶν ἐν τῇ πόλει,
 καὶ ὅτω πιστεύουσιν οἱ ἄλλοι, καὶ ὅς ἀντὶ πάντων
 ἀρκέσειεν ἂν. οὗτος δὲ ἄρα σὺ ἔμελλες ἡμῖν φαίνε-
 σθαι τῷ δικαίῳ λόγῳ, ὅτι περὶ τὸ κεφάλαιον, ἀρετῆς
 ἀπάσης ὁ γνώμων, φασὶ, καὶ ὁ ὀρθὸς κανὼν τῶν
 τοιούτων. εἰ δέ σοι δεῖξαιμι τὰμὰ, καὶ σὺ ἐπαιné-
 σεας αὐτὰ (εἶη γὰρ οὕτω φανήσεσθαι) καὶ δὴ ἐπὶ
 πέρας ἤκειν με τῆς ἐλπίδος, ἐν μιᾷ ψήφῳ τὰς ἀπά-
 σας λαβόντα. ἦν τίνα γὰρ ἂν πρὸ σοῦ ἐλόμενος,
 οὐχὶ παραπαλεῖν ἂν εἰκότως νομισθεῖην; ὥστε λόγῳ
 μὲν ἐφ' ἐνὸς ἀνδρὸς ἀναρρήψομεν τὸν κύβον, τὸ δ'
 ἀληθές, ὥσπερ ἂν εἰ τοῖς ἀπανταχόθεν ἀνθρώποις
 ἐπιδεικνύμην τοὺς λόγους. δῆλον γὰρ ὡς καθ' ἕνα
 τε, καὶ σὺν ἅμα πάντων συνειλεγμένων, μόνος αὐ-
 τὸς ἀμείνων ἂν ἦσθα. οἱ μὲν γε τῶν Λακεδαιμο-
 νίων βασιλεῖς, τῶν ἄλλων ἐκάστου μίαν ψῆφον φε-
 ρόντων, ἐκεῖνοι μόνοι ἐκάτερος αὐτῶν, δύο ἔφερον.
 σὺ δὲ, καὶ τὰς τῶν Ἐφόρων, καὶ τὰς τῶν γερόντων
 προσέτι, καὶ ὅλως ἀπάντων ὁ πολυψηφότατος ἐν
 παιδείᾳ. σὺ γε καὶ μάλιστα ὅσω τὴν λευκὴν αἰεὶ καὶ
 σώζουσας φέρεις, ὃ καὶ θαρσύνει με τῷ παρόντι
 ποιεῖ, διὰ γε τὸ μέγεθος τοῦ τολμήματος, καὶ πάνυ
 δικαίως ἂν φοβηθέντα. καὶ κεῖνο δὲ, νῆ Δία, προς-
 ἐτι καὶ αὐτὸ θαρσύνει ποιεῖ, τὸ μὴ παντάπασιν ἄλ-
 λότρια τὰμὰ εἶναί σοι· ὅς πόλεώς τε ἐκείνης εἰμὶ, ἣν

πολλάκις εὖ ἐποίησας, τὸ μὲν πρῶτον ἰδίᾳ, τὸ δὲ
 δεύτερον κοινῇ μετὰ παντός τοῦ ἔθνους· ὥστε ἦν
 που καὶ νῦν ἐμοὶ ἐς τὸ χεῖρον ῥέπωσιν αἱ ψῆφοι ἐν
 τῷ λόγῳ, καὶ ἐλάττους ὦσιν αἱ ἀμείνους, σὺ τὴν τῆς
 Ἀθηνῶς προστιθείς, ἀναπλήρου τὸ ἐνδύον παρὰ
 σεαυτοῦ, καὶ τὸ ἐπανόρθωμα οἰκείδν σοι δοκεῖτω.

4. Καὶ γὰρ οὐδὲ ἐκεῖνό μοι ἱκανόν, εἰ πολλοὶ ἐθαύ-
 μασαν πρότερον, εἰ ἔνδοξος ἦδη ἐγὼ, εἰ ἐπαινοῦν-
 ται πρὸς τῶν ἀκουσάντων οἱ λόγοι. πάντα ἐκαῖνα,
 ὑπηνέμια ὀνειράτά, φασι, καὶ ἐπαίνων σκιαί. τὸ
 δ' ἀληθές, ἐν τῷ παρόντι δειχθήσεται. οὗτος
 ἀκριβῆς ὄρος τῶν ἐμῶν, οὐδὲν ἀμφίδοξον ἔτι, οὐδ'
 ὡς ἂν τις ἐνδοιάσειεν, ἀλλ' ἢ ἄριστον κατὰ παι-
 δεῖαν δεήσει νομίζεσθαι, σοὶ γε δόξαν, ἢ πάν-
 των. . . . εὐφημεῖν δὲ χρὴ πρὸς οὕτω μέγαν
 ἀγῶνα χωροῦντα. δόξαιμεν γὰρ, ὡ θεοὶ, λόγους
 ἄξιοι, καὶ βεβαιώσαίτε ἡμῖν τὸν παρὰ τῶν ἄλλων
 ἔπαινον, ὡς τὸ λοιπὸν θαρρόντας ἐς τοὺς πολλοὺς
 παρεῖναι. πᾶν γὰρ ἦδη στάδιον ἦτιον φοβερόν τῳ
 Ὀλύμπια τὰ μεγάλα νενικηκότι.

Σ Κ Υ Θ Η Σ
Η Π Ρ Ο Ξ Ε Ν Ο Σ.

A R G V M E N T V M.

Sicut quondam Toxaris Anacharsidem commendaverat Soloni, in quo uno, si amicum conciliaverit, omnia Graeciae bona coniuncta reperiturus sit, et per quem unum omnibus fieret commendatus, sic se, inquit Lucianus, in hac urbe macedonica (Thessalonicae) ab omnibus monitum esse, ut huic patri et filio placere studeat; a quibus receptus universam civitatem habiturus sit amicam.

Ὁ ὑπὸ πρότερον Ἀνάχαρις ἀφίκετο ἐκ Σκυθίας Ἀθή-
νας, παιδείας ἐπιθυμία τῆς Ἑλληνικῆς, ἀλλὰ καὶ
Τόξαρις πρὸ αὐτοῦ, σοφὸς μὲν, καὶ φιλόκαλος
ἀνὴρ, καὶ ἐπιτηδευμάτων φιλομαθῆς τῶν ἀρίστων·
οἴκοι δὲ, οὐ τοῦ βασιλείου γένους ὦν, οὐδὲ τῶν
πυλοφορικῶν, ἀλλὰ Σκυθῶν τῶν πολλῶν καὶ δημο-
τικῶν, οἳ εἰσι παρ' αὐτοῖς οἱ ὀκτάποδες καλού-
μενοι· τοῦτο δὲ ἐστὶ, δύο βοῶν δεσπότην εἶναι,
καὶ ἀμάξης μιᾶς. οὗτος ὁ Τόξαρις, οὐδ' ἀπῆλθεν ἔτι
ὀπίσω ἐς Σκύθας, ἀλλ' Ἀθήνησιν ἀπέθανε· καὶ
μετ' οὐ πολὺ καὶ ἤρως ἔδοξε, καὶ ἐντέμνουσιν αὐτῷ

Ξένω Ἰατρῶ οἱ Ἀθηναῖοι· τοῦτο γὰρ τοῦνομα, ἥρωις γενόμενος, ἐπεκλήσατο. τὴν δ' αἰτίαν τῆς ἐπονυμίας, καὶ ἀνθ' ὅτου ἐς τοὺς ἥρωας κατελέγη, καὶ τῶν Ἀσκληπιαδῶν εἰς ἔδοξεν, οὐ χεῖρον ἴσως διηγῆσασθαι, ὡς μάθητε οὐ Σκύθαις μόνον ἐπιχώριον ὄν ἀπαθανατίζειν, καὶ πέμπειν παρὰ τὸν Ζήμονξιν, ἀλλὰ καὶ Ἀθηναίοις ἐξεῖναι θεοποιεῖν τοὺς Σκύθας ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος. 2. Κατὰ τὸν λοιμὸν τὸν μέγαν, ἔδοξεν ἡ Ἀρχιτέλους γυνή, Ἀρεοπαγίτου ἀνδρὸς, ἐπιστάντα οἱ τὸν Σκύθην κελεῦσαι εἰπεῖν Ἀθηναίοις, ὅτι πᾶνσονται τῷ λοιμῷ ἐχόμενοι, ἦν τοὺς στενωποὺς οἴνω πολλῶ ῥάνωσι. τοῦτο συχνάκις γενόμενον, οὐ γὰρ ἠμέλησαν οἱ Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες, ἔπαυσεν μηκέτι λοιμώτερον αὐτοὺς· εἴτε ἀτμοὺς τινὰς πονηροὺς ὁ οἶνος σβέσας τῇ ὀδμῇ, εἴτε ἄλλο τι πλεον εἰδῶς ὁ ἥρωις ὁ Τύξαρις, αἶτε ἰατρικὸς ὢν, συνεβούλευσεν. ὁ δ' οἶν μισθὸς τῆς ἰάσεως ἔτι καὶ νῦν ἀποδίδεται αὐτῷ, λευκὸς ἵππος καταθυόμενος ἐπὶ τῷ μνήματι· ὅθεν ἔδειξεν ἡ Διαιμανέτη προσελθόντα αὐτόν, ἐντάλλασθαι ἐκείνα τὰ περὶ τοῦ οἴνου. καὶ εὐρέθη κείθι ὁ Τύξαρις τεθαμμένος, τῇ τε ἐπιγραφῇ γνωσθεὶς, εἰ καὶ μὴ πᾶσα ἐφαίνετο ἔτι· καὶ μάλιστα, ὅτι ἐπὶ τῇ στήλῃ Σκύθης ἀνὴρ ἐγκεκόλαπτο, τῇ λαμῇ μὲν τόξον ἔχων ἐντεταμένον· τῇ δεξιᾷ δὲ βιβλίον, ὡς ἐδόκει· ἔτι καὶ νῦν ἴδοις ἂν αὐτοῦ ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ τὸ τόξον ὅλον, καὶ τὸ βιβλίον. τὰ δὲ ἄνω τῆς στήλης, καὶ τὸ πρόσωπον, ὁ χρόνος ἤδη ἐλυμήνατό που. ἴσθι δὲ οὐ πολὺ ἀπὸ τοῦ Διπύλου, ἐν ὑριστερᾷ ἐς Ἄκα-

δημίαν ἀπίοντων, οὐ μέγα τὸ χῶμα, καὶ ἡ στήλη χαμαὶ, πλὴν ἀλλ' ἔστεπται γε αἶε, καὶ φασὶ, πυρεταίνοντάς τινας ἤδη πεπαῦσθαι ἀπ' αὐτοῦ, καὶ, μὰ τὸν Δί, οὐδὲν ἀπιστον, ὅς ὄλην ποτὲ ἰάσατο τὴν πόλιν. 3. Ἄλλὰ γὰρ οὐπερ ἔνεκα ἐμνήσθην αὐτοῦ, ἔζη μὲν ἔτι ὁ Τόξαρις. ὁ Ἀνάχαρις δὲ, ἄρτι καταπεπλευκῶς, ἀνῆει ἐκ Πειραιῶς, οἷα δὴ ξένος, καὶ βάρβαρος, οὐ μετρίως τεταραγμένος ἔτι τὴν γνώμην, πάντα ἀγνοῶν, ψοφοδεής πρὸς τὰ πολλὰ, οὐκ ἔχων ὅ,τι χρήσαιτο ἑαυτῷ. καὶ γὰρ συνίει καταγελώμενος παρὰ τῶν ὁρώντων ἐπὶ τῇ σκευῇ, καὶ δμόγλωσσον οὐδένα εὔρισκε, καὶ ὅλως μετέμελεν αὐτῷ ἤδη τῆς ὁδοῦ, καὶ ἐδέδοκτο, ἰδόντα μόνον τὰς Ἀθήνας, ἐπὶ πόδα εὐθύς ὀπίσω χωρεῖν· καὶ πλοίου ἐπιβάντα, πλεῖν αὐθις ἐπὶ Βουπόρου, ὅθεν οὐ πολλὴ ὁδὸς ἔμελλεν αὐτῷ ἔσεσθαι οἴκαδε ἐς Σκυθας. οὕτως ἔχοντι τῷ Ἀναχάρσιδι, ἐντυγχάνει δαίμων τις ἀγαθός, ὡς ἀληθῶς, ὁ Τόξαρις ἤδη ἐν τῷ Κεραμεικῷ. καὶ τὸ μὲν πρῶτον, ἡ στήλη αὐτὸν ἐπεσπάσατο, πατριῶτις οὕσα· εἶτα μέντοι οὐ χαλεπῶς ἔμελλε καὶ αὐτὸν γνῶσεσθαι τὸν Ἀνάχαρσιν, ἅτε γένους τοῦ δοκιμωτάτου ὄντα, καὶ ἐν τοῖς πρώτοις Σκυθῶν. ὁ Ἀνάχαρις δὲ, πόθεν ἂν ἐκείνον ἔγνω ὁμοειδῆ ὄντα, Ἑλληνιστὶ ἑσταλμένον, ὑπεξυρημένον τὸ γένειον, ἄζωστον, ἀσίδηρον, ἤδη στωμύλον, αὐτῶν τῶν Ἀιτικῶν ἓνα τῶν αὐτοχθόνων, οὕτω μετεπευήητο ὑπὸ τοῦ χρόνου. 4. Ἄλλὰ Τόξαρις Σκυθιστὶ προσειπὼν αὐτὸν, Οὐ σὺ, ἔφη, Ἀνάχαρις ὢν τυγχάνεις, ὁ Δαυκέτου; ἐδάκρυσεν ὑφ' ἠδοκίης

ὁ Ἀνάχαρσις, ὅτι καὶ ὁμόφωνον εὐρήκει τινὰ, καὶ τοῦτον εἰδότες ὅστις ἦν ἐν Σκύθαις, καὶ ἤρετο, σὺ δὲ πόθεν οἶσθα ἡμᾶς, ἃ ξένη; καὶ αὐτὸς, ἔφη, ἐκεῖθεν εἰμι παρ' ὑμῶν, Τόξαρις τοῦνομα, οὐ τῶν ἐπιφανῶν, ὥστε καὶ ἐγνωσθαι ἂν σοι κατ' αὐτό. μῶν, ἔφη, σὺ ὁ Τόξαρις εἶ, περὶ οὗ ἐγὼ ἤκουσα ὡς τις Τόξαρις ἔρωτι τῆς Ἑλλάδος, ἀπολιπὼν καὶ γυναῖκα ἐν Σκυθία, καὶ παιδία νεογνά, οἰχοίτο ἐς Ἀθήνας, καὶ νῦν διατρίβοι κειῖθι, τιμώμενος ὑπὸ τῶν ἀρίστων; ἐγὼ, ἔφη, ἐκεῖνός εἰμι, εἴ τις κἄμοῦ λόγος ἔτι παρ' ὑμῖν. οὐκοῦν, ἦδ' ὅς, ὁ Ἀνάχαρσις, μαθητὴν σου ἴσθι με γεγεννημένον, καὶ ζηλωτὴν τοῦ ἔρωτος, ὃν ἠράσθης, ἰδεῖν τὴν Ἑλλάδα· καὶ κατὰ γε τὴν ἐμπορίαν ταύτην ἀποδημήσας, ἦκω σοι, μυρία παθῶν ἐν τοῖς διὰ μέσου ἔθνεσι. καὶ εἶγε μὴ σοὶ ἐνέτυχον, ἔγνωστο ἤδη πρὶν ἥλιον δύναι, ὅπισω αὐθις ἐπὶ ναῦν κατιέναι, οὕτως ἐτεταράγμην, ξένα καὶ ἄγνωστα πάντα ὄρων· ἀλλὰ πρὸς Ἀκηνάικου, καὶ Ζαμόλξιδος, τῶν πατρῶων ἡμῖν θεῶν, σὺ με, ὦ Τόξαρι, παραλαβὼν ξενάγησον, καὶ δεῖξον τὰ κάλλιστα τῶν Ἀθηνῆσιν, εἶτα καὶ τὰ ἐν τῇ ἄλλῃ Ἑλλάδι, νόμων τε τοὺς ἀρίστους, καὶ ἀνδρῶν τοὺς βελτίστους, καὶ ἤδη, καὶ πανηγύρεις, καὶ βίον αὐτῶν, καὶ πολιτείαν, δι' ἅπερ σὺ τε, κἄγὼ μετὰ σέ, τοσαύτην ὁδὸν ἤκομεν, καὶ μὴ περιῖδης ἀθέατον αὐτῶν ἀναστρέφοντα. 5. Τοῦτο μὲν, ἔφη ὁ Τόξαρις, ἦκιστα ἔρωτικὸν εἴρηκας, ἐπὶ τὰς θύρας αὐτὰς ἐλθόντα, οἴχεσθαι ἀπιόντα· πλὴν ἀλλὰ θάρρει· οὐ γὰρ ἂν, ὡς φῆς, ἀπέλθοις, οὐδ' ἂν ἀφίη

σε φραδίως ἢ πόλις, οὐχ οὕτως ὀλίγα τὰ θέλγητρα ἔχει πρὸς τοὺς ξένους, ἀλλὰ μάλα ἐπιλήφεται σου ὡς μήτε γυναικὸς ἔτι, μήτε παιδῶν, εἴ σοι ἤδη εἰσὶ, μεμνήσθαι· ὡς δ' ἂν τάχιστα πᾶσαν ἰδοῖς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων, μᾶλλον δὲ τὴν Ἑλλάδα ὅλην· καὶ τὰ Ἑλλήνων καλὰ ἐγὼ ὑποθήσομαι σοι. Ἔστι σοφὸς ἀνὴρ ἐνταῦθα, ἐπιχώριος μὲν, ἀποδημήσας δὲ μάλα πολλὰ ἔς τε Ἀσίαν, καὶ ἔς Αἴγυπτον, καὶ τοῖς ἀρίστοις τῶν ἀνθρώπων συγγενόμενος, τὰ ἄλλα, οὐ τῶν πλουσίων, ἀλλὰ καὶ κομιδῇ πένης· ὄψει γέροντα οὕτω δημοτικῶς ἐσταλμένον· πλὴν διὰ γε τὴν σοφίαν, καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν, πάνυ τιμῶσιν αὐτόν, ὥστε καὶ νομοθέτη χροῶνται πρὸς τὴν πολιτείαν, καὶ ἀξιοῦσι κατὰ τὰ ἐκείνου προστάγματα βιοῦν. εἰ τοῦτον φίλον κτήσαιο, καὶ μάθους οἶος ἀνὴρ ἐστι, πᾶσαν νόμιζε τὴν Ἑλλάδα ἐν αὐτῷ ἔχειν, καὶ τὸ κεφάλαιον ἤδη ἂν εἰδέναι τῶν τῆδε ἀγαθῶν, ὡς οὐκ ἔστιν ὅ,τι ἂν μεῖζόν σοι καλὸν χαρίσασθαι δυναίμην, ἢ συστήσας ἐκείνω. 6. Μὴ τοίνυν μέλλωμεν, ἔφη, ὦ Τόξαρι, ὁ Ἀνάχαρσις, ἀλλὰ με λαβῶν, ἄγε παρ' αὐτόν· ἄταρ ἐκεῖνο δέδρα, μὴ δυσπρόσοδον καὶ ἐν παρέργῳ θῆται σου τὴν ἔντευξιν ὑπὲρ ἡμῶν. εὐφήμει, ἡδ' ὅς, ἐκείνω τὰ μέγιστα χαριεῖσθαι μοι δοκῶ, ἀφορμὴν παρασχὼν τῆς ἐς ξένον ἀνδρα εὐποιίας· ἔπου μόνον, εἶση γὰρ ὅση περὶ τοὺς ξένους ἢ αἰδῶς, καὶ ἡ ἄλλη ἐπιεικεία, καὶ χρησιμότης. μᾶλλον δὲ κατὰ δαίμονα οὗτος αὐτὸς ἡμῖν πρόσσειν, ὁ ἐπὶ συννοίας, ὁ λαλῶν ἑαυτῷ· καὶ ἅμα προσειπὼν τὸν

Σόλωνα, τοῦτό σοι, ἔφη, δῶρον μέγιστον ἦκω ἄγων, ξένον ἄνδρα, φιλίας δεόμενον. 7. Σκυθῆς δέ ἐστι τῶν παρ' ἡμῖν εὐπατριδοῖν, καὶ ὁμως τὰ κεῖ πάντα ἀφείς, ἦκει συνεσόμενος ὑμῖν, καὶ τὰ κάλλιστα ὀφόμενος τῆς Ἑλλάδος, καὶ γὰρ ἐπίτομόν τινα ταύτην ἐξεῦρον αὐτῷ, ὅπως ῥᾶστα καὶ αὐτὸς μάθοι πάντα, καὶ γνώριμος γένοιτο τοῖς ἀρίστοις· τοῦτο δ' ἦν σοι προσαγαγεῖν αὐτόν. εἰ τοίνυν ἐγὼ Σόλωνα οἶδα, οὕτω ποιήσεις, καὶ προξενήσεις αὐτοῦ, καὶ πολίτην γνήσιον ἀποφανεῖς τῆς Ἑλλάδος. καὶ ὅπερ σοι ἔφην μικρὸν ἔμπροσθεν, ὧ Ἀνάχαρσι, πάντα ἐώρακας ἤδη Σόλωνα ἰδὼν· τοῦτο αἰ' Ἀθηναί· τοῦτο ἢ Ἑλλάς· οὐκ ἔτι ξένος, σύμπαντές σε ἴσασι, πάντες σε φιλοῦσι· τηλικούτὸν ἐστι τὸ κατὰ τὸν πρεσβύτην τοῦτον· ἀπάντων ἐπιλήση τῶν ἐν Σκυθίᾳ, συνῶν αὐτῷ. ἔχεις τῆς ἀποδημίας τὰ ἄθλα, τοῦ ἔρωτος τὸ τέλος. οὗτός σοι ὁ Ἑλληνικός κανὼν, τοῦτο δεῖγμα τῆς φιλοσοφίας τῆς Ἀττικῆς. οὕτω τοίνυν γίγνωσκε, ὡς εὐδαιμονέστατος ὢν, ὅς συνέση Σόλωνι, καὶ φίλον χρήση αὐτῷ. 8. Μακρὸν ἂν εἶη διηγήσασθαι, ὅπως μὲν ἦσθη ὁ Σόλων τῷ δῶρῳ, οἷα δὲ εἶπεν· ὡς δὲ τὸ λοιπὸν συνῆσαν, ὁ μὲν, παιδεύων καὶ διδάσκων τὰ κάλλιστα, ὁ Σόλων, καὶ φίλον ἅπασε ποιῶν τὸν Ἀνάχαρσιν, καὶ προσάγων τοῖς Ἑλλήνων καλοῖς, καὶ πάντα τρόπον ἐπιμελούμενος, ὅπως ἡδιστα διατρέψῃ ἐν τῇ Ἑλλάδι· ὁ δὲ, τεθηπὼς τὴν σοφίαν αὐτοῦ, καὶ μηδὲ τὸν ἕτερον πόδα ἐκῶν εἶναι ἀπολειπόμενος. ὡς γοῦν ὑπέσχετο αὐτῷ ὁ Τόξαρις ἐξ

ἐνὸς ἀνδρὸς τοῦ Σόλωνος, ἅπαντα ἔγνω ἐν ἀκαρεῖ,
 καὶ πᾶσιν ἦν γνῶριμος, καὶ ἐτιμᾶτο δι' ἐκεῖνον.
 οὐ γὰρ μικρὸν ἦν Σόλων ἐπαινῶν, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι
 καὶ τοῦτο, ὡς νομοθέτη ἐπέθοντο, ἐφίλουν
 οὓς ἐκεῖνος δοκιμάζοι, καὶ ἐπίστευον ἀρίστους ἀν-
 δρας εἶναι. τὰ τελευταῖα καὶ ἐμυήθη μόνος βαρβάρων
 Ἀνάχαρσις, δημοποίητος γενόμενος, εἰ χρῆ
 Θεοξένῳ πιστεύειν καὶ τοῦτο ἱστοροῦντι περὶ αὐ-
 τοῦ. καὶ οὐκ ἂν οὐδὲ ἀνέστρεψεν, οἶμαι, ἐς Σκυ-
 θας, εἰ μὴ Σόλων ἀπέθανε. 9. Βούλεσθε οὖν
 ἤδη ἐπαγάγω τῷ μύθῳ τὸ τέλος, ὡς μὴ ἀκέφαλος
 περινοστοίη; ὦρα γοῦν εἰδέναι οὗ τινός μοι εἶνε-
 κα, ὃ Ἀνάχαρσις ἐκ Σκυθίας, καὶ Τόξαρις τανῦν
 ἐς Μακεδονίαν ἦκετον, ἔτι καὶ Σόλωνα γέροντα
 ἄνδρα ἐπαγομένῳ Ἀθηνηθέν. φημι δὴ ὁμοίον τι
 καὶ αὐτὸς παθεῖν τῷ Ἀναχάρσιδι, καὶ, πρὸς Χαρί-
 των, μὴ νεμεσήσητέ μοι τῆς εἰκόνας, εἰ βασιλικῷ
 ἀνδρὶ ἐμαντὸν εἴκασα. βίῳ βαρὸς μὲν γὰρ καὶ κεῖ-
 νος, καὶ οὐδέν τι φαίης ἂν τοὺς Σύρους ἡμᾶς φαν-
 λοτέροους εἶναι τῶν Σκυθῶν. ἰτάρ, οὐδὲ κατὰ τὸ
 βασιλικὸν εἰσποῖῶ τὰ μὰ ἐς τὴν ὁμοιότητα, κατ' ἐκεῖ-
 να δέ· ὅτε γὰρ πρῶτον ἐπεδήμησα ὑμῶν τῇ πόλει,
 ἐξεπλάγην μὲν εὐθύς ἰδὼν τὸ μέγεθος, καὶ τὸ κάλ-
 λος, καὶ τῶν ἐμπολιτευομένων τὸ πλῆθος, καὶ τὴν
 ἄλλην δύναμιν, καὶ λαμπρότητα πᾶσαν· ὥστε ἐπι-
 πολὺ ἐτεθήπειν πρὸς ταῦτα, καὶ οὐκ ἐξήρουν τῷ
 θαύματι, οἷόν τι καὶ ὁ νησιώτης ἐκεῖνος νεανίσκος
 ἐπεπόνθει πρὸς τὴν τοῦ Μενελάου οἰκίαν. καὶ ἔμελλ-
 λον οὕτω διατεθήσεσθαι τὴν γνώμην, ἰδὼν πόλις

ἀκμάζουσαν ἀκμῇ τοσαύτῃ, καὶ κατὰ τὸν ποιητὴν ἐκείνον, ἀνθεῦσαν ἀγαθοῖς πῦσιν, οἷς θάλλει πόλις. 10. Οὕτω δὴ ἔχων, ἐσκοπούμην ἤδη περὶ τῶν πρακτίων. καὶ τὸ μὲν δεῖξαι τῶν λόγων ὑμῖν, πάλαι ἐδέδοκτο. τίσι γὰρ ἂν ἄλλοις ἔδειξα, σιωπῇ παροδεύσας τηλικαύτην πόλιν; ἐζήτουν γὰρ, (οὐδ' ἀποκρύψομαι τάληθές) οἱ τινες οἱ προὔχοντες εἶεν, καὶ οἷς ἂν τις προσελθῶν, καὶ συγγραψάμενος προσιτάτας, συναγωνισταῖς χρῶτο πρὸς τὰ ὅλα. ἐνταῦθά μοι οὐχ εἷς, ὡς περ τῷ Ἀναχάρσιδι, καὶ οὗτος βάρβαρος, ὁ Τύξαρις, ἀλλὰ πολλοὶ, μᾶλλον δὲ πάντες, τὰ αὐτὰ, μόνον οὐκ αὐταῖς συλλαβαῖς ἔλεγον, ὧς ξένη, πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι χρηστοὶ, καὶ δεξιοὶ ἀνὰ τὴν πόλιν, καὶ οὐκ ἂν ἀλλαχούθι τοσοῦτους εὖροις ἄνδρας ἀγαθοὺς· δύο δὲ μάλιστα ἐστὸν ἡμῖν ἄνδρες ἄριστοι, γένει μὲν, καὶ ἀξιώματι, πολὺ προὔχοντες ἀπάντων, παιδείᾳ δὲ, καὶ λόγων δυνάμει, τῇ Ἀττικῇ δεκάδι παραβάλλοις ἂν. ἡ δὲ παρὰ τοῦ δήμου εὐνοία, πάνυ ἐρωτική πρὸς αὐτούς· καὶ τουτὶ γίγνεται, ὅτι ἂν οὗτοι ἐθέλωσιν, ἐθέλουσι γὰρ ὅτι ἂν ἄριστον ἢ τῇ πόλει. τὴν μὲν γὰρ χρησιμότητα, καὶ τὴν πρὸς τοὺς ξένους φιλανθρωπίαν, καὶ τὸ ἐν μεγέθει τοσοῦτω ἀνεπίφθονον, καὶ τὸ μετ' εὐνοίας αἰδέσιμον, καὶ τὸ προῖον, καὶ τὸ εὐπρόσοδον, αὐτὸς ἂν ἄλλοις διηγῆσαι, πειραθεὶς μικρὸν ὕστερον. 11. Καὶ ὡς μᾶλλον θαυμάσης, μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς οἰκίας ἐστὸν, υἱὸς καὶ πατὴρ, ὁ μὲν, εἴ τινα Σόλων, ἢ Περικλέα, ἢ Ἀριστείδην ἐπινοεῖς· ὁ δὲ υἱὸς, καὶ ὀφθεις μὲν, αὐτίκα ἀπάξεται σε, οὕτω μέγας ἐστὶ, καὶ κα-

λὸς ἀφ' ἑνὸς τινὰ τὴν εὐμορφίαν. εἰ δὲ καὶ φθίγγεται μόνον, οἰχθήσεται σε ἀπὸ τῶν ὤτων ἀναδησάμενος, τοσαύτην Ἀφροδίτην ἐπὶ τῇ γλώττῃ ὁ νεανίσκος ἔχει. ἢ γέ τοι πόλις ἅπασα κεχηνότις αὐτοῦ ἀκούουσιν ὅπῃ ἂν δημηγορήσῃ παρελθούσῃ· ὁποῖόν φασὶ τοὺς τότε Ἀθηναίους, πρὸς τὸν τοῦ Κλεινίου πεπονθέναι, παρ' ὅσον τοῖς μὲν, οὐκ εἰς μακρὰν μετεμέλησε τοῦ ἔρωτος, ὃν ἠράσθησαν τοῦ Ἀλκιβιάδου· τοῦτον δὲ ἢ πόλις οὐ φιλεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ αἰδεῖσθαι ἤδη ἀξιοῦ, καὶ ὅλως, ἐν τούτῳ ἡμῖν δημόσιον ἀγαθὸν ἔστι, καὶ μέγα ὄφελος ἅπασιν, ἀνήρ οὗτος. εἰ δὴ αὐτὸς τε καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ, δεξαιντό σε, καὶ φίλον ποιήσαιντο, πᾶσαν ἔχεις τὴν πόλιν, καὶ ἐπισεῖσαι χρή τὴν χεῖρα, τοῦτο μόνον, καὶ οὐκ ἔτ' ἐνδοιάσιμα τὰ σά· ταῦτα νῆ τὸν Διὸς ἅπαντες ἔλεγον, εἰ χρή καὶ ὄρκον ἐπάγειν τῷ λόγῳ. καὶ μοι ἤδη πειρωμένῳ, τὸ πολλοστὸν τῶν προσόντων εἰρηκέναι ἔδοξαν· οὐχ ἔδρας τοίνυν, οὐδ' ἀμβολᾶς ἔργον, ὡς ὁ Κεῖος φησὶν, ἀλλὰ χρή πάντα μὲν κάλων κινεῖν, πάντα δὲ πράττειν, καὶ λέγειν, ὡς φίλο· ἡμῖν τοιοῦτοι γένοιτο· ἦν γὰρ τοῦθ' ὑπάρξῃ, εὐδία πάντα, καὶ πλοῦς οὐρίος, καὶ λειοκύμων ἢ θάλαττα, καὶ ὁ λιμὴν πλησίον.

ΠΩΣ ΔΕΙ ΙΣΤΟΡΙΑΝ
ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΝ.

ARGUMENTVM.

Quum Lucianus ob bellum, quod tum flagrabat, multitudinem hominum cupiditate historias scribendi, velut morbo, correptos videret, ne solus sit mutus, scribentibus praecepta artis difficilis, quamvis paucis praevideat ea accepta, subiicere vult. Quae in omni oratione vitiosa sint, relinquens, primum docet, quae historico fugienda sint. — Caveat, ne scribat laudationes, praecipue si modum excedant, ineptae vel fictae sint; si nonnumquam laudandum est, fiat hoc tempore opportuno, et modus sit in laude. Solus enim historiae finis est utilitas, inde oriens, si vera narrantur; iucunditas non est necessaria, sed si accedit, bene se res habet. At fabulosa et encomia in historia nec iucunda sunt auditoribus peritis, nec ipsis quidem laudatis, nisi sint stultissimi. Placet ea iucunditas, quae veritatem non excludit. Deinde ineptos quosdam scriptores ridens, vitia eorum ea esse docet, ut vel affectent res poeticas, vel sint partium inepte studiosi, vel pueriliter imitentur veteres historicos, vel misceant dialectos vel voces dignitate diversas, vel in studio dialectorum modum excedant, vel scribant stylo prorsus humili frigidove; vel nimis sint breves, vel adeo

inhaereant supervacanearum rerum descriptioni, ut negligent memoratu digna, vel plane mentiantur, idque inepte; vel nimium errent in geographicis; vel narrent adeo futura; vel non abstineant laude propria, et inscribant titulos magna sonantes ridiculosque. Ridet etiam vitia prooemiorum, et praecipue nimiam illorum longitudinem. Posthaec imaginem boni historici adumbrat. Non nisi qui natura praeditus prudentia civili vim eloquendi acquisiverit, ad scribendum accingatur; hunc iuvare possunt praecepta; habeat cognitionem rerum militarium. Praecipue sit liber animo, a spe et metu, partiam studio alioque affectu alienus, ut quem confidenter solummodo vera, non coaevis, sed posteris scribere oportet. Scribendi genus sit placidum, perspicuum, at non vile, pedestre, si vel altius surgat sententia, nec nimis artificiosum, nec vitiosum. Res ipsas diligentissime inquirat, ut narret maxime probabilia; quas primum incondite componat, deinde ornet. Nihil censeat attentione sua indignum, in narrando autem exhibeat potissimum graviora, et perite ac ordine commodo ab altero ad alterum transeat. Artem ostendat non in inventione rerum, sed in earum, quae sunt, narratione. Prooemium, quo interdum non opus est, attentos reddat auditores, iisque historiam faciliorem intellectu; ceterum pro rerum ipsarum portione vel maius vel minus sit, et facilis sit transitus. Liber ipse sit longa narratio suis virtutibus ornata, et unum bene compositum corpus; sit perspicua, parva et minus necessaria celeriter praetercurrat, praecipue quum in descriptionibus ostentandae eloquentiae occasio est; convenienter loquantur, qui loquentes inducuntur, convenienter laudetur, vituper-

tur, in fabula narranda versetur. Denique in fine maxime monet auctor, non aequalium, sed posteriorum rationem esse in scribendo habendam.

1. Ἀβδηρίταις, φασὶ, Λυσιμάχου ἤδη βασιλεύοντος, ἔμπεισεῖν τι νόσημα, ᾧ καλὲ Φίλων, τοιοῦτο· πυρέτειν μὲν γὰρ τὰ πρῶτα πανδημεὶ ἅπαντας, ἀπὸ τῆς πρώτης εὐθύς ἐρρόμενως, καὶ λιπαρεῖ τῷ πυρετῷ· περὶ δὲ τὴν ἐβδόμην τοῖς μὲν αἷμα πολὺ ἐκ ῥινῶν ῥυέν, τοῖς δὲ ἰδρῶς ἐπιγεγόμενος πολὺς καὶ οὗτος, ἔλυσε τὸν πυρετόν. ἐς γελοῖον δὲ τι πάθος περιῖστη τὰς γνώμας αὐτῶν· ἅπαντες γὰρ ἐς τραγωδίαν παρεκινουῦντο, καὶ ἱαμβεῖα ἐφθέγγοντο, καὶ μέγα ἐβύων, μάλιστα δὲ τὴν Εὐριπίδου Ἀνδρομέδαν ἐμονώδουν, καὶ τὴν τοῦ Περσείως ῥῆσιν ἐν μέλει διεξήεσαν· καὶ μεστή ἦν ἡ πόλις ὠχρῶν ἁπάντων καὶ λεπτῶν, τῶν ἐβδομαίων ἐκείνων τραγωιδῶν,

Σὺ δ', ᾧ θεῶν τύραννε κίβδηρῶπων, Ἔρωσ, καὶ ἄλλα μεγάλη τῇ φωνῇ ἀναβοώντων, καὶ τοῦτο ἐπιπολὺ, ἄχρι δὴ χειμῶν, καὶ κρύος δὲ μέγα γενόμενον, ἔπαυσε ληροῦντας αὐτούς. αἰτίαν δὲ μοι δοκεῖ τοῦ τοιοῦτου παρασχεῖν Ἀρχέλαος ὁ τραγωιδός, εὐδοκιμῶν τότε, μεσοῦντος θέρους ἐν πολλῷ τῷ φλογμῷ τραγωιδήσας αὐτοῖς τὴν Ἀνδρομέδαν, ὡς πυρέξαι τε ἀπὸ τοῦ θεάτρου τοὺς πολλοὺς, καὶ ἀναστάντας ὕστερον ἐς τὴν τραγωδίαν παρολισθαίνειν, ἐπιπολὺ ἐμφιλοχωρούσης τῆς Ἀνδρομέδας τῇ μνήμῃ αὐτῶν, καὶ τοῦ Περσείως ἔτι σὺν τῇ Μεδούσῃ τὴν ἐκάστου γνώμην περιπετομένου. 2. Ὡς οὖν

ἐν, φασιν, ἐνὶ παραβαλεῖν, τὸ Ἀβδηριτικὸν ἐκέينو
 πάθος καὶ νῦν τοὺς πολλοὺς τῶν πεπαιδευμένων πε-
 ριελήλυθεν· οὐχ ὥστε τραγωδεῖν, ἔλαττον γὰρ ἂν
 τοῦτο παρέβαιον, ἀλλοτρίοις ἰαμβείοις, οὐ φαύλοισ
 κατεσχημένοι· ἀλλ' ἀφ' οὗ δὴ τὰ ἐν ποσὶ ταῦτα
 κεκίνηται, ὁ πόλεμος ὁ πρὸς τοὺς βαρβάρους, καὶ
 τὸ ἐν Ἀρμενίᾳ τραῦμα, καὶ αἱ συνεχεῖς νίκαι, οὐδεὶς
 ὃς τις οὐχ ἱστορίαν συγγράφει· μᾶλλον δὲ Θουκυ-
 δίδαι, καὶ Ἡρόδοτοι, καὶ Ξενοφῶντες ἡμῖν ἅπαντες·
 καὶ ὡς ἔοικεν, ἀληθῆς ἂρ' ἦν ἐκέينو, τὸ, Πόλεμος
 ἀπάντων πατήρ· εἴ γε καὶ συγγραφείας τοσοῦτους
 ἀνέφυσεν, ὑπὸ μιᾷ τῇ ὀρμῇ. 3. Ταῦτα τοίνυν, ὧ
 φιλότης, ὀρῶντα, καὶ ἀκούοντά με, τὸ τοῦ Σινω-
 πέως ἐκέينو εἰσηλθεν· ὁπότε γὰρ ὁ Φίλιππος ἐλέ-
 γετο ἤδη ἐπελαύνειν, οἱ Κορίνθιοι πάντες ἐταράτ-
 τοντο, καὶ ἐν ἔργῳ ἦσαν· ὁ μὲν ὄπλα ἐπισκευάζων,
 ὁ δὲ λίθους παραφέρων, ὁ δὲ ὑποικοδομῶν τοῦ
 τείχους, ὁ δὲ ἔπαλξιν ὑποστηρίζων, ὁ δὲ ἄλλος ἄλλο
 τι τῶν χρησίμων ὑπουργῶν. ὁ δὲ Διογάνης ὀρῶν
 ταῦτα, ἐπεὶ μηδὲν εἶχεν ὃ, τι καὶ πράττοι, οὐδεὶς
 γὰρ αὐτῷ ἐς οὐδὲν ἐχρῆτο, διαζωσάμενος τὸ τριβῶ-
 νιον, σπουδῇ μάλᾳ καὶ αὐτὸς ἐκύλιε τὸν πίθον, ἐν
 ᾧ ἐτύγγανεν οἰκῶν, ἄνω καὶ κάτω τοῦ Κρανείου· καί
 τινος τῶν συνήθων ἐρομένου, τί ταῦτα ποιεῖς, ὧ
 Διόγενες; Κυλίω, ἔφη, καὶ γὰρ τὸν πίθον, ὡς μὴ
 μόνος ἄργεῖν δοκίην ἐν τοσοῦτοις ἐργαζομένοις.
 4. Καυτὸς οὖν, ὧ Φίλων, ὡς μὴ μόνος ἄφρωνος
 εἶην ἐν οὕτω πολυφώνῳ τῷ καιρῷ, μηδ' ὡςπερ κω-
 μικὸν δορυφόρημα κεχηρῶς σιωπῇ παραφεροίμην,

καλῶς ἔχειν ὑπέλαβον, ὡς δυνατόν μοι, κυλίσαι τὸν
 πίθον, οὐχ ὡς ἱστορίαν συγγράφειν, οὐδὲ πράξεις
 αὐτὰς διεξιέναι· οὐχ οὕτω μεγαλότολμος ἐγώ, μηδὲ
 τοῦτο δειΐσης περὶ ἐμοῦ· οἶδα γὰρ ἡλικίος ὁ κίνδυ-
 νος, εἰ κατὰ τῶν πετρῶν κυλίοι τις, καὶ μάλιστα,
 οἷον τοῦμόν τοῦτο πιθάκνιον οὐδὲ πάνυ καρτερῶς
 κεκεραμευμένον· δεήσει γὰρ αὐτίκα μάλα πρὸς μι-
 κρόν τι λιθίδιον προσπταίσαντα συλλέγειν τὰ ὄστρα-
 κα. τί οὖν ἔγνωσταί μοι, καὶ πῶς ἀσφαλῶς μεθέξω τοῦ
 πολέμου, αὐτὸς ἔξω βέλους ἐστῶς, ἐγώ σοι φράσω·
 τούτου μὲν καπνοῦ, καὶ κύματος, καὶ φροντίδων, ὅσαι
 τῷ συγγράφειν ἔνευσιν, ἀνέξω ἑμαυτὸν, εὖ ποιῶν.
 παραίνεσιν δὲ τινα μικρὰν, καὶ ὑποθήκας ταύτας
 ὀλίγας ὑποθήσομαι τοῖς συγγράφουσιν, ὡς κοινωνή-
 σαιμι αὐτοῖς τῆς οἰκοδομίας, εἰ καὶ μὴ τῆς ἐπιγραφῆς,
 ἄκρω γε τῷ δακτύλῳ τοῦ πηλοῦ προσαψάμενος. 5. Καί-
 τοι οὐδὲ παραίνεσεως οἱ πολλοὶ δεῖν οἴονται σφίσι
 ἐπὶ τὸ πρῶγμα, οὐ μᾶλλον ἢ τέχνης τινὸς ἐπὶ τὸ βαδι-
 ζεῖν, ἢ βλέπειν, ἢ ἐσθίειν, ἀλλὰ πάνυ ῥᾶστον, καὶ
 πρόχειρον, καὶ ἄπαντος εἶναι ἱστορίαν συγγράψαι,
 ἣν τις ἐρμηνεύσαι τὸ ἐπελθόν δύνηται· τὸ δὲ, οἷ-
 σθά που καὶ αὐτὸς, ὃ ἑταῖρε, ὡς οὐ τῶν εὐμετα-
 χειρίστων, οὐδὲ ῥαθύμως συντεθῆναι δυναμένων
 τοῦτ' ἐστίν, ἀλλὰ, εἴ τι ἐν λόγοις καὶ ἄλλο, πολ-
 λῆς τῆς φροντίδος δεόμενον, ἣν τις, ὡς ὁ Θουκυ-
 δίδης φησὶν, ἐς ἀεὶ κτῆμα συντιθείη. οἶδα μὲν οὖν
 οὐ πάνυ πολλοὺς αὐτῶν ἐπιστρέψων, ἐνίοις δὲ καὶ
 πάνυ ἐπαχθῆς δόξων, καὶ μάλιστα ὁπόσοις ἀποτε-
 τέλεσθαι ἤδη, καὶ ἐν τῷ κοινῷ δέδεικται ἡ ἱστορία.

εἰ δὲ καὶ ἐπὶ ῥηταὶ ὑπὸ τῶν τότε ἀκροασαμένων, μα-
 νία ἤγε ἐλπίς, ὡς οἱ τοιοῦτοι μεταποιήσουσιν ἢ με-
 ταγράψουσὶ τι τῶν ἅπαξ κεκυρωμένων, καὶ ὡς περ
 εἰς τὰς βασιλείους αὐτὰς ἀποκειμένων. ὅμως δὲ οὐ
 χειρόν καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐκείνους εἰρησθαι, ἢ εἴ
 ποτε πόλεμος ἄλλος συσταίῃ, ἢ Κελτοῖς πρὸς Γέ-
 τας, ἢ Ἰνδοῖς πρὸς Βακτριούς (οὐ γὰρ πρὸς ἡμῖς
 γε τολμήσειεν ἂν τις ἀπάντων ἤδη κεχειρωμένων)
 ἔχωσιν ἄμεινον συντιθέναι, τὸν κἀνόνα τοῦτον
 προσάγοντες, ἢ περ γε δόξη αὐτοῖς ὀρθὸς εἶναι· εἰ
 δὲ μὴ, αὐτοὶ μὲν καὶ τότε τῷ αὐτῷ πῆχει, ὡς περ
 καὶ νῦν, μετρούντων τὸ πρᾶγμα· ὁ ἱατρὸς δὲ οὐ
 πάνυ ἀνιάσεται, ἢν πάντες Ἀθρηναῖοι ἐκόντες Ἀν-
 δρομέδαν τραγωιδῶσι. 6. Λιτιοῦ δὲ ὄντος τοῦ τῆς
 συμβουλῆς ἔργου, τὰ μὲν γὰρ αἰρεῖσθαι, τὰ δὲ
 φεύγειν διδάσκει, φέρε πρῶτα εἰπόμεν, ἄτινα
 φευκτέον τῷ ἱστορίαν συγγράφοντι, καὶ ὧν μάλι-
 στα καθαρυτέον· ἔπειτα, οἷς χρώμενος οὐκ ἂν
 ἀμάρτοιο τῆς ὀρθῆς καὶ ἐπ' εὐθὺ ἀγούσης, ἀρχὴν
 τε οἷαν αὐτῷ ἀρκτέον καὶ τάξιν ἢν τινα τοῖς ἔργοις
 ἐφαρμοστέον, καὶ μέτρον ἐκάστου, καὶ ἄσιωπητέον,
 καὶ οἷς ἐνδιατριπτέον, καὶ ὅσα παραδραμεῖν ἄμεινον,
 καὶ ὅπως ἐρμηνεῦσαι αὐτὰ καὶ συναρμόσαι. ταῦτα
 μὲν, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὕστερον· νῦν δὲ, τὰς κα-
 κίας ἤδη εἰπόμεν, ὁπόσαι τοῖς φαύλως συγγράφουσι
 παρακολουθοῦσιν. ἃ μὲν οὖν κοινὰ πάντων λό-
 γων ἐστὶν ἀμαρτήματα, ἔν τε φωνῇ, καὶ ἁρμονίᾳ,
 καὶ διανοίᾳ, καὶ τῇ ἄλλῃ ἀτεχνίᾳ, μακρόν τε ἂν εἴη
 ἐπελθεῖν, καὶ τῆς παρούσης ὑποθέσεως οὐκ ἴδιον.
 [κοινὰ γὰρ, ὡς ἔφην, ἀπάντων λόγων ἐστὶν ἀμαρ-

τήματα ἐν τε φωνῇ, καὶ ἀρμονίᾳ.] 7. Ἄ δὲ ἐν ἱστορίᾳ διαμαρτάνουσι, τὰ τοιαῦτα ἂν εὖροις ἐπιτηρῶν, οἷα καὶ μοι πολλάκις ἀκρωμένῳ ἔδοξε, καὶ μάλιστα, ἣν ἅπασιν αὐτοῖς ἀναπετάσης τὰ ὧτα. οὐκ ἄκαιρον δὲ μεταξὺ καὶ ἀπομνημονεῦσαι ἕνια, παραδείγματος ἕνεκα, τῶν ἤδη οὕτω συγγεγραμμένων· καὶ πρῶτόν γε ἐκεῖνο, ἡλίκον ἀμαρτάνουσιν, ἐπισκοπήσωμεν. ἀμελήσαντες γὰρ οἱ πολλοὶ αὐτῶν τοῦ ἱστορεῖν τὰ γεγενημένα, τοῖς ἐπαίνοις ἀρχόντων καὶ στρατηγῶν ἐνδιατρίβουσι· τοὺς μὲν οἰκείους ἐς ὕψος ἐπαίροντες, τοὺς πολεμίους δὲ πέρα τοῦ μετρίου καταρρέιποντες· ἀγνοοῦντες ὡς οὐ στενῶ τῷ Ἰσθμῷ διώρισται καὶ διατετείχισται ἡ ἱστορία πρὸς τὸ ἐγκώμιον, ἀλλὰ τι μέγα τεῖχος ἐν μέσῳ ἐστὶν αὐτῶν, καὶ τὸ τῶν μουσικῶν δὴ τοῦτο, δις διὰ πασῶν, ἐστὶ πρὸς ἄλληλα. εἴ γε τῷ μὲν ἐγκωμιᾶζοντι μόνου ἐνὸς μέλει, ὅπως οὖν ἐπαινέσαι καὶ εὐφράναι τὸν ἐπαινούμενον· καὶ εἰ ψευσαμένῳ ὑπάρχει τυχεῖν τοῦ τέλους, ὀλίγον ἂν φροντίσειεν. ἡ δὲ οὐκ ἂν τι ψεῦδος ἐμπεσὼν ἡ ἱστορία, οὐδ' ἀκαριαῖον ἀνάσχοιτο, οὐ μᾶλλον, ἢ τὴν ἀρτηρίαν ἱατρῶν παῖδες φασι, τὴν τραχεῖαν, παραδέξασθαι ἂν τι ἐς αὐτὴν καταποθῆν. 8. Ἐτι ἀγνοεῖν εἰκόασιν οἱ τοιοῦτοι, ὡς ποιητικῆς μὲν καὶ ποιημάτων ἄλλαι ὑποσχέσεις, καὶ κανόνες ἴδιοι· ἱστορίας δὲ, ἄλλοι. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἀκρατῆς ἡ ἐλευθερία, καὶ νόμος εἷς, τὸ δόξαν τῷ ποιητῇ. ἐνθεος γὰρ καὶ κάτοχος ἐκ Μουσῶν, καὶ ἵππων ὑποπτέρων ἄρμα ζεύξασθαι θέλη, καὶ ἐφ' ὕδατος ἄλλους, ἢ ἐπ' ἀνθερίκων ἄκρων θευσο-

μενους ἀναβιβάσθηται, φθόνος οὐδείς, οὐδὲ δόποταν ὁ Ζεὺς αὐτῶν, ἅπὸ μιᾶς σειρᾶς ἀνασπάσας, αἰωρῆ ὁμοῦ γῆν καὶ θάλατταν, δεδίασι, μὴ ἀπορῶραγεῖσθαι ἐκείνης, συντριβῆ τὰ πάντα κατενεχθέντα. ἀλλὰ καὶ Ἀγαμέμνονα ἐπαινέσαι θέλωσιν, οὐδείς ὁ κωλύσων, Διὶ μὲν αὐτὸν ὅμοιον εἶναι τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ ὄμματα, τὸ στέρον δὲ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ τῷ Ποσειδῶνι, τὴν δὲ ζώνην, τῷ Ἄρει· καὶ ὅλως, σύνθετον ἐκ πάντων θεῶν γενέσθαι δεῖ τὸν Ἄτρεως καὶ Ἄερόπης. οὐ γὰρ ἱκανὸς ὁ Ζεὺς, οὐδ' ὁ Ποσειδῶν, οὐδὲ ὁ Ἄρης, μόνος ἕκαστος ἀναπληρῶσαι τὸ κάλλος αὐτοῦ. ἡ ἱστορία δὲ, ἣν τινα κολακείαν τοιαύτην προσλάβη, τί ἄλλο, ἢ περὶ τις ποιητικὴ γίγνεται, τῆς μεγαλοφωνίας μὲν ἐκείνης ἐστερημένη, τὴν λοιπὴν δὲ τερατείαν γυμνὴν τῶν μέτρων, καὶ δι' αὐτὸ ἐπισημοτέραν ἐκφαίνουσα; μέγα τοίνυν, μᾶλλον δὲ ὑπέρομεγα τοῦτο κακόν, εἰ μὴ εἰδείη τις χωρίζειν τὰ ἱστορίας, καὶ τὰ ποιητικῆς, ἀλλ' ἐπεισάγοι τῇ ἱστορίᾳ τὰ τῆς ἑτέρας κομμώματα, τὸν μῦθον, καὶ τὸ ἐγκώμιον, καὶ τὰς ἐν τούτοις ὑπερβολάς· ὥσπερ ἂν εἴ τις ἀθλητὴν τῶν καρτερῶν τούτων καὶ κομιδῆ πρηνίνων, ἄλουργίσι περιβάλοι, καὶ τῷ ἄλλῳ κόσμῳ τῷ ἑταιρικῷ, καὶ φύκιον ἐντρίβοι, καὶ ψιμμύθιον τῷ προσώπῳ· Ἡράκλεις, ὡς καταγίλαστον αὐτὸν ἀπεργάσαίτο, αἰσχύνας τῷ κόσμῳ ἐκείνοι. Καὶ οὐ τοῦτο φημι ὡς οὐχὶ καὶ ἐπαινετέον ἐν ἱστορίᾳ ἐνίοτε· ἀλλ' ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι ἐπαινετέον, καὶ μέτρον ἐπακτέον τῷ πράγματι, τὸ μὴ ἐπαχθὲς τοῖς ὕστερον ἀναγνωσομένοις αὐτὰ, καὶ ὅλως.

πρὸς τὰ ἔπειτα κανονιστέον τὰ τοιαῦτα, ἅπερ μικρόν ὕστερον ἐπιδείξομεν. ὅσοι δὲ οἶονται καλῶς διαιρεῖν ἐς δύο τὴν ἱστορίαν, εἰς τὸ τερπνόν, καὶ χρήσιμον, καὶ διὰ τοῦτο εἰσποιοῦσι καὶ τὸ ἐγκώμιον ἐς αὐτὴν, ὡς τερπνόν, καὶ εὐφραῖνον τοὺς ἐντυγχάνοντας, ὁρᾷς ὅσοι τὰληθοῦς ἡμαρτήκασι; πρῶτον μὲν, κιβδήλω τῇ διαιρέσει χρώμενοι. ἔν γάρ ἔργον ἱστορίας καὶ τέλος, τὸ χρήσιμον, ὅπερ ἐκ τοῦ ἀληθοῦς μόνου συνάγεται· τὸ τερπνόν δὲ, ἄμεινον μὲν εἰ καὶ αὐτὸ παρακολουθήσειεν, ὡςπερ καὶ κάλλος ἀθλητῆ· εἰ δὲ μὴ, οὐδὲν κωλύει ἀφ' Ἡράκλειους γενέσθαι Νικόστρατον τὸν Ἰσιδότου, γεννάδαν ὄντα, καὶ τῶν ἀνταγωνιστῶν ἐκατέρων ἀλκιμώτερον, εἰ αὐτὸς μὲν αἰσχιστος ὀφθῆναι εἶη τὴν ὄψιν, Ἀλκαῖος δὲ ὁ καλὸς ὁ Μιλήσιος, ἀνταγωνίζοιτο αὐτῷ, καὶ ἐρώμενος, ὡς φασι, τοῦ Νικοστράτου ὢν. καὶ τοίνυν ἡ ἱστορία, εἰ μὲν ἄλλως τὸ τερπνόν παρεμπορεύσαιτο, πολλοὺς ἂν τοὺς ἐραστὰς ἐπισπύσαιτο· ἄχρη δ' ἂν καὶ μόνον ἔχη τὸ ἴδιον ἐντελές, λέγω δὲ τὴν τῆς ἀληθείας δήλωσιν, ὀλίγον τοῦ κάλλους φροντιεῖ. 10. Ἔτι καὶ κείνο εἰπεῖν ἄξιον, ὅτι οὐδὲ τερπνόν ἐν αὐτῇ τὸ κομιδῆ μυσθῶδες, καὶ τὸ τῶν ἐπαίων μάλιστα πρόσαντες παρ' ἐκάτερον τοῖς ἀκούουσιν ἦν μὴ τὸν συρφετὸν καὶ τὸν πολὺν δῆμον ἐπινοήσας, ἀλλὰ τοὺς δικαστικῶς, καὶ νῆ Δία, συκοφαντικῶς προσέτι γε ἀκροασομένους, οὓς οὐκ ἂν τι λάθοι παραδραμόν, ὀξύτερον μὲν τοῦ Ἄργου ὀρῶντας, καὶ πανταχόθεν τοῦ σώματος, ἀργυραμοιβικῶς δὲ τῶν λεγομένων ἕκαστα ἐξετάζοντας, ὡς τὰ μὲν παρακεκομμέ-

να εὐθύς ἀποθροῖπτειν, παραδέχεσθαι δὲ τὰ δόκιμα, καὶ ἔννομα, καὶ ἀκριβῆ τὸν τύπον· πρὸς οὓς ἀποβλέποντα χρὴ συγγράφειν, τῶν δ' ἄλλων ὀλίγον φροντίζειν, κἂν διαθόραγῶσιν ἐπαινοῦντες. ἦν δ', ἀμελήσας ἐκείνων, ἠδύνης πέρα τοῦ μετρίου τὴν ἱστορίαν μύθοις, καὶ ἐπαινοῖς, καὶ τῇ ἄλλῃ θωπείᾳ, τάχιστ' ἂν ὁμοίαν αὐτὴν ἐξεργάσαιο τῷ ἐν Λυδία Ἡρακλεῖ. ἐωρακέναι γάρ ποῦ σε εἰκὸς γεγραμμένον, τῇ Ὀμφάλῃ δουλεύοντα, πάννυ ἀλλόκοτον σκευὴν ἐσκευασμένον, ἐκείνην μὲν, τὸν λέοντα αὐτοῦ περιβεβλημένην, καὶ τὸ ξύλον ἐν τῇ χειρὶ ἔχουσαν, ὡς Ἡρακλέα δῆθεν οὔσαν, αὐτὸν δὲ, ἐν κροκοῦτῷ, καὶ πορφυρίδι, ἔρια ξαίνοντα, καὶ παιδόμενον ὑπὸ τῆς Ὀμφάλῃς τῷ σανδαλίῳ· καὶ τὸ θεῆμα αἰσχιστον, ἀφροσύνην ἢ ἐσθῆς τοῦ σώματος, καὶ μὴ προσίζάνουσα, καὶ τοῦ θεοῦ τὸ ἀνδρῶδες ἀσχημόνως καταθηλυνόμενον. 11. Καὶ οἱ μὲν πολλοὶ, ἴσως καὶ ταῦτά σοι ἐπαινέσονται· οἱ ὀλίγοι δὲ ἐκεῖνοι, ὧν σὺ καταφρονεῖς, μάλα ἠδὺ, καὶ ἐς κόρον γελάσσονται, ὀρῶντες τὸ ἀσύμφυλον, καὶ ἀνάρμοστον, καὶ δυσκόλλητον τοῦ πράγματος. ἐκάστου γὰρ δὴ ἰδίον τι καλόν ἐστιν. εἰ δὲ τοῦτο ἐναλλάξιαις, ἀκαλλές τὸ αὐτὸ παρὰ τὴν χρῆσιν γίγνεται. εἴω λέγειν ὅτι οἱ ἐπαινοὶ ἐνὶ μὲν ἴσως τερπνοὶ, τῷ ἐπαινουμένῳ, τοῖς δ' ἄλλοις ἐπαχθεῖς· καὶ μάλιστα, ἦν ὑπερφυεῖς τὰς ὑπερβολὰς ἔχωσιν· οἴους αὐτοὺς οἱ πολλοὶ ἀπεργάζονται, τὴν εὐνοίαν τὴν παρὰ τῶν ἐπαινουμένων θηρώμενοι, καὶ ἐνδιατρίβοντες, ἄχρι τοῦ πᾶσι προφανῆ τὴν κολακειάν ἐξεργάσασθαι· οὐδὲ γὰρ κατὰ

τὴν τέχνην αὐτὸ δρᾶν ἴσασιν, οὐδ' ἐπισκιάζουσι τὴν
 θωπίαν· ἀλλ' ἐμπεσόντες, ἀθρόα πάντα καὶ ἀπί-
 θανα καὶ γυμνά διεξίασιν. 12. Ὡστε οὐδὲ τυγ-
 χάνουσιν, οὐ μάλιστα ἐφίενται· οἱ γὰρ ἐπαινού-
 μενοι πρὸς αὐτῶν, μισοῦσι μᾶλλον, καὶ ἀποστρέ-
 φονται ὡς κύλακας, εὖ ποιοῦντες, καὶ μάλιστα ἦν
 ἀνδρώδεις τὰς γνώμας ὧσιν. ὥσπερ Ἀριστοβούλου
 μονομαχίαν γράψαντος Ἀλεξάνδρου καὶ Πώρου, καὶ
 ἀναγνόντος αὐτῷ τοῦτο μάλιστα τὸ χωρίον τῆς γρα-
 φῆς (ᾧετο γὰρ χαριεῖσθαι τὰ μέγιστα τῷ βασιλεῖ,
 ἐπιψευδόμενος ἀριστείας τινὰς αὐτῷ, καὶ ἀναπλάτ-
 των ἔργα μείζω τῆς ἀληθείας) λαβὼν ἐκεῖνος τὸ βι-
 βλίον, (πλέοντες δ' ἐτύγγανον ἐν τῷ ποταμῷ τῷ
 Ἰθάσπει) ἔρριψεν ἐπὶ κεφαλὴν ἐς τὸ ὕδωρ, ἐπειπὼν
 καὶ σὲ δὲ οὕτως ἐχρῆν, ὧ Ἀριστόβουλε, τοιαῦτα
 ὑπὲρ ἐμοῦ μονομαχοῦντα, καὶ ἐλέφαντας ἐνὶ ἀκον-
 τίῳ φονεῦντα. καὶ ἔμελλέ γε οὕτως ἀγανακτήσειν
 ὁ Ἀλέξανδρος, ὅς γε οὐδὲ τὴν τοῦ ἀρχιτέκτονος τόλ-
 μαν ἠνέσχετο, ὑποσχομένου τὸν Ἄθω εἰκόνα ποιή-
 σειν αὐτοῦ, καὶ μετακοσμήσειν τὸ ὄρος ἐς ὁμοιότη-
 τα τοῦ βασιλείως· ἀλλὰ κόλακα εὐθύς ἐπιγνοὺς τὸν
 ἀνθρώπον, οὐκ ἔτ' οὐδ' ἐς τὰ ἄλλα ὁμοίως ἐχρῆτο.
 13. Ποῦ τοίνυν τὸ τερπνὸν ἐν τούτοις; ἐκτός εἰ
 μὴ τις κομιδῇ ἀνόητος εἴη, ὡς χαίρειν τὰ τοιαῦτα
 ἐπαινούμενος, ὣν παρὰ πόδας οἱ ἔλεγχοι· ὥσπερ οἱ
 ἄμορφοι τῶν ἀνθρώπων, καὶ μάλιστα γε τὰ γυναῖκα
 τοῖς γραφεῦσι παρακελευόμενα ὡς καλλίστας αὐτὰς
 γράφειν· οἶονται γὰρ ἄμεινον ἕξειν τὴν ὄψιν, ἣν ὁ
 γραφεὺς αὐταῖς ἐρύθημά τε πλεῖον ἐπανθίσῃ, καὶ

τὸ λευκὸν ἐγκαταμίξῃ πολὺ τῷ φαρμάκῳ. τοιοῦτοι τῶν συγγραφόρων οἱ πολλοὶ εἰσι τὸ τήμερον, καὶ τὸ ἴδιον, καὶ τὸ χρεῖωδες, ὃ, τι ἂν ἐκ τῆς ἱστορίας ἐλπίσωσι, θεραπεύοντες. οὓς μισεῖσθαι καλῶς εἶχεν, ἐς μὲν τὸ παρὸν, κόλακας προδήλους καὶ ἀτέχνους ὄντας· ἐς τοῦπιὸν δὲ, ὑποπιον ταῖς ὑπερβολαῖς τὴν ὄλην πραγματείαν ἀποφαίνοντας. εἰ δέ τις πάντως τὸ τερπνὸν ἠγεῖται καταμεμίχθαι δεῖν τῇ ἱστορίᾳ, πάσῃ τὰ ἄλλα, ἃ σὺν ἀληθείᾳ τερπνά ἐστὶν ἐν τοῖς ἄλλοις κάλλεσι τοῦ λόγου· ὧν ἀμελήσαντες οἱ πολλοὶ, τὰ μηδὲν προσήκοντα ἐπειςκυκλοῦσιν.

14. Ἐγὼ δ' οὖν καὶ διηγήσομαι, ὅποσα μέμνημαι ἔναγχος ἐν Ἰωνίᾳ συγγραφέων τινῶν, καὶ, νῆ Δία, ἐν Ἀχαΐᾳ πρώην ἀκούσας τὸν αὐτὸν τοῦτον πόλεμον διηγουμένων· καὶ, πρὸς Χαρίτων, μηδεὶς ἀπιστήσῃε τοῖς λεχθησομένοις· ὅτι γὰρ ἀληθῆ ἐστὶ καὶ ἐπωμοσαίμην, εἰ ἀστεῖον ἦν, ὄρκον ἐντιθέσθαι συγγράμματι· εἰς μὲν τις αὐτῶν ἀπὸ Μουσῶν εὐθύς ἤρξατο, παρακαλῶν τὰς θεὰς συνεφάψασθαι τοῦ συγγράμματος. ὄρᾳς ὡς ἐμμελής ἢ ἀρχή, καὶ περὶ πόδα τῇ ἱστορίᾳ, καὶ τῷ τοιούτῳ εἶδει τῶν λόγων πρόεπουσα; εἶτα μικρὸν ὑποβάς, Ἀχιλλεῖ μὲν, τὸν ἡμέτερον ἄρχοντα εἰκάζε, Θερσίτη δὲ, τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα, οὐκ εἰδὼς, ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς ἀμείνων ἦν αὐτῷ, εἰ Ἐκτορα μᾶλλον ἢ Θερσίτην καθήρει· καὶ εἰ πρόσθεν μὲν ἔφευγεν ἐσθλός τις, ἐδίωκε δὲ μιν μέγ' ἀμείνων. εἶτ' ἐπήγευ ὑπὲρ αὐτοῦ τι ἐγκώμιον, καὶ ὡς ἄξιός εἰη συγγράψαι τὰς πράξεις, οὕτω λαμπρῆς οἴσας. ἦδη δὲ κατιῶν, ἐπήγει κα' τὴν πατριίδα

τὴν Μίλητον, προστιθεὶς, ὡς ἄμεινον ποιοῖ τοῦτο τοῦ Ὀμήρου, μηδὲν μνησθέντος τῆς πατρίδος. εἶτ' ἐπὶ τέλος τοῦ φροίμιου ὑπισχνεῖτο διαρρήδην καὶ σαφῶς, ἐπὶ μείζον μὲν αἰρεῖν τὰ ἡμέτερα, τοὺς βαρβάρους δὲ καταπολεμήσειν καὶ αὐτὸς, ὡς ἂν δύνηται· καὶ ἤρξατό γε τῆς ἱστορίας οὕτως, αἷτια ἅμα τῆς τοῦ πολέμου ἀρχῆς διεξιῶν. „ὁ γὰρ μισθώτατος, καὶ κάκιστ' ἀπολούμενος Οὐλοῦγεσσος, ἤρξατο πολεμῆν, δι' αἰτίαν τοιάνδε.“ οὗτος μὲν, τοιαῦτα. 15. Ἐτερος δὲ Θουκυδίδου ζηλωτῆς ἄκρας, οἷος εἶ μάλα τῷ ἀρχετύπῳ εἰκασμένος, καὶ τὴν ἀρχὴν ὡς ἐκεῖνος, σὺν τῷ ἑαυτοῦ ὀνόματι ἤρξατο, χαρισιστάτην ἀρχῶν ἀπασῶν, καὶ θύμου τοῦ Ἀττικοῦ ἀποπνεύσαν· ὅρα γὰρ, „Κρεπέριος Καλπουρριανὸς Πομπηίουπολίτης, συνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Παρθυαίων καὶ Ῥωμαίων, ὡς ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους, ἀρξάμενος εὐθύς ξυλισταμένου.“ ὥστε μετὰ γε τοιαύτην ἀρχὴν, τί ἂν σοι τὰ λοιπὰ λέγοιμι, ὅποια ἐν Ἀρμενίᾳ ἐδημηγόρησε, τὸν Κερκυραῖον αὐτὸν ῥήτορα παραστησάμενος; ἢ οἷον Νισιβηνοῖς λοιμὸν, τοῖς μὴ τὰ Ῥωμαίων αἰρουμένοις, ἐπήγαγε, παρὰ Θουκυδίδου χρησάμενος ὄλον ἄρδην, πλὴν μόνου τοῦ Πελασγικοῦ, καὶ τῶν τειχῶν τῶν μακροῦν, ἐν οἷς οἱ τότε λοιμώξαντες ὤκησαν; τὰ δ' ἄλλα καὶ ἀπὸ Αἰθιοπίας ἤρξατο, ὥστε καὶ ἐς Αἴγυπτον κατέβη, καὶ ἐς τὴν βασιλέως γῆν τὴν πολλήν· καὶ ἐν ἐκείνῃ γε ἔμεινεν εὖ ποῖων. ἐγὼ γ' οὖν θάπτοντα αὐτὸν ἔτι καταλιπὼν τοὺς ἀθλίους Ἀθηναίους ἐν Νισίβει, ἀπῆλθον ἀκριβῶς εἰδῶς καὶ ὅσα ἀπειθόντος ἐρεῖν ἔμελλε. καὶ γὰρ αὐτὸ καὶ τοῦτο ἐπιει-

κὼς πολὺ νῦν ἐστὶ, τὸ οἶσθαι τοῦτο εἶναι τοῖς
 Θουκυδίδου ἰοικότα λέγειν, εἰ ὀλίγον ἐντρέψας, τὰ
 αὐτοῦ ἐκείνου λέγοι τις, μικρὰ κακείνα, „ὡς καὶ
 αὐτὸς ἄν φαίης,“ „οὐ δι' αὐτήν, νῆ Δία,“ „κακεί-
 να ὀλίγου δεῖν παρέλιπον.“ ὁ γὰρ αὐτὸς οὗτος
 συγγραφεὺς πολλὰ καὶ τῶν ὄπλων καὶ τῶν μηχανη-
 μάτων, ὡς Ῥωμαῖοι αὐτὰ ὀνομάζουσιν, οὕτως ἀνε-
 γραψε, καὶ τάφρον, ὡς ἐκείνοι, καὶ γέφυραν, καὶ
 τὰ τοιαῦτα. καὶ μοι ἐννόησον, ἡλίκον τὸ ἀξίωμα
 τῆς ἱστορίας, καὶ ὡς Θουκυδίδη πρέπον, μεταξὺ
 τῶν Ἀττικῶν ὀνομάτων, τὰ Ἰταλιωτικὰ ταῦτ' ἐγκεί-
 σθαι, ὡς περ τὴν πορφύραν ἐπικοσμοῦντα, καὶ ἐμ-
 πρέποντα, καὶ πάντως συνάδοντα. 16. Ἄλλος δὲ
 τις αὐτῶν, ὑπόμνημα τῶν γεγονότων γυμνὸν συνα-
 γαγὼν ἐν γραφῇ, κομιδῇ πεζὸν, καὶ χαμαιπετές,
 οἷον καὶ στρατιώτης ἄν τις τὰ καθ' ἡμέραν ἀπογρα-
 φόμενος, συνέθηκεν, ἢ τέκτων, ἢ κάπηλός τις
 συμπερινοσίων τῇ στρατιᾷ· πλὴν ἀλλὰ μετριώτερός
 γε ὁ ἰδιώτης οὗτος ἦν, αὐτὸς μὲν αὐτίκα δῆλος ὢν,
 οἷος ἦν, ἀλλῶ δὲ τινι χαριέντι, καὶ δυνησομένῳ
 ἱστορίαν μεταχειρίσασθαι προπεπονηκώς. τοῦτο
 μόνον ἠτιασάμην αὐτοῦ, ὅτι οὕτως ἐπέγραψε τὰ
 βιβλία τραγικώτερον, ἢ κατὰ τὴν τῶν συγγραμμά-
 των τύχην· „Καλλιμόρφου ἱατροῦ τῆς τῶν κοντο-
 φόρων ἕκτης ἱστοριῶν Παρθικῶν.“ καὶ ὑπεγέ-
 γραπτο ἐκάστη ὁ ἀριθμὸς, καὶ, νῆ Δία, καὶ τὸ
 προοίμιον ὑπέρψυχρον ἐποίησεν, οὕτω συναγαγὼν
 οἰκειὸν εἶναι ἱατρῷ ἱστορίαν συγγράφειν, εἶγε ὁ
 Ἀσκληπιὸς μὲν, Ἀπόλλωνος υἱός, Ἀπόλλων δὲ,

Μουσηγέτης, καὶ πάσης παιδείας ἀρχων. καὶ ὅτι ἀρξάμενος ἐν τῇ Ἰαδί γράφειν, οὐκ οἶδα ὃ, τι δόξαν, αὐτίκα μάλα ἐπὶ τὴν κοινὴν μετέλθεν, ἰητροίην μὲν λέγων, καὶ πείρην, καὶ δόσα, καὶ νοῦσοι, τὰ δ' ἄλλα, ὅσα ὁμοδίαιτα τοῖς πολλοῖς, καὶ τὰ πλεῖστα, οἷα ἐκ τριόδου. 17. Εἰ δέ με δεῖ καὶ σοφοῦ ἀνδρὸς μνησθῆναι, τὸ μὲν ὄνομα ἐν ἀφανεῖ κείσθω, τὴν γνώμην δ' ἐρῶ, καὶ τὰ πρώην ἐν Κορίνθῳ συγγράμματα, κρείττω πάσης ἐλπίδος· ἐν ἀρχῇ μὲν γὰρ εὐθύς ἐν τῇ πρώτῃ τοῦ φροιμίου περιόδῳ, συνηρώτησε τοὺς ἀναγιγνώσκοντας, λόγον πάνσοφον δεῖξαι σπεύδων, ὡς μόνῳ ἂν τῷ σοφῷ πρέποι ἱστορίαν συγγράφειν. εἶτα μετὰ μικρὸν, ἄλλος συλλογισμὸς, εἶτα ἄλλος· καὶ ὅλως ἐν ἅπαντι σχήματι συνηρώτητο αὐτῷ τὸ προοίμιον. τὸ τῆς κολακείας ἐς κόρον· καὶ τὰ ἐγκώμια φορτικὰ, καὶ κομιδῇ βωμολοχικὰ· οὐκ ἀσυλλόγιστα μέντοι, ἀλλὰ συνηρωτημένα, καὶ συνηγμένα κᾶκεῖνα. καὶ μὴν κᾶκεῖνο φορτικὸν ἔδοξέ μοι, καὶ ἥκιστα φιλοσόφῳ ἀνδρὶ, καὶ πώγωνι πολιῷ καὶ βαθεῖ πρέπον, τὸ ἐν τῷ προοιμίῳ εἰπεῖν, ὡς ἐξαίρετον τοῦτο ξεῖ ὁ ἡμέτερος ἀρχων, οὔγε τὰς πράξεις καὶ φιλόσοφοι ἤδη συγγράφειν ἀξιοῦσι. τὸ γὰρ τοιοῦτον, εἶπερ ἄρα, ἡμῖν ἔδει καταλιπεῖν λογίζεσθαι, ἢ αὐτὸν εἰπεῖν. 18. Καὶ μὴν οὐδ' ἐκείνου ὅσιον ἀμνημονεῦσαι, ὃς τοιάνδ' ἀρχὴν ἤρξατο· „Ερχομαι ἐρέων περὶ Ῥωμαίων, καὶ Περσίων.“ καὶ μικρὸν ὕστερον· „ἔδεε γὰρ Πέρσῃσι γενέσθαι κακῶς.“ καὶ πάλιν· „ἦν Ὀσρόης, τὸν οἱ Ἕλληνες Ὀξυρόην

ὄνυμιόνουσι·“ καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα. ὄρῃς, ὄμοιος οὔτος ἐκείνῳ, παρ’ ὅσον ὁ μὲν, Θουκυδίδη, οὔτος δὲ, Ἡροδότῳ εὐ μάλα ἴσκει. 19. Ἄλλος τις κοιδιμος ἐπὶ λόγων δυνάμει, Θουκυδίδη καὶ αὐτὸς ὄμοιος, ἢ ὀλίγῳ ἀμείνων αὐτοῦ, πάσας πόλεις, καὶ πάντα ὄρη, καὶ πεδία, καὶ ποταμοὺς ἐρμηνεύσας πρὸς τὸ σαφέστατον, καὶ ἰσχυρότατον, ὡς ὄρετο· τὸ δὲ ἐς ἐχθρῶν κεφαλᾶς ὁ ἀλεξίκακος τρέψει· τὸσαύτη ψυχρότης ἐνῆν ὑπὲρ τὴν Κασπιακὴν χιόνα, καὶ τὸν κρύσταλλον τὸν Κελτικόν. ἢ γοῦν ἀσπίς ἢ τοῦ αὐτοκράτορος, ὄλω βιβλίῳ μόγις ἐξηρμηνεύθη αὐτῷ, καὶ Γοργῶν ἐπὶ τοῦ ὄμφαλοῦ, καὶ οἱ ὄφθαλμοὶ αὐτῆς ἐκ κυανοῦ, καὶ λευκοῦ, καὶ μέλανος, καὶ ζώνη ἰριοειδῆς, καὶ δράκοντες ἐλικηδόν, καὶ βοστρυχηδόν. ἢ μὲν γὰρ Οὐολογέσου ἀναξυρίς, ἢ ὁ χαλινὸς τοῦ ἵππου, Ἡράκλεις, ὄσαι μυριάδες ἐπῶν ἕκαστον τούτων, καὶ οἷα ἦν ἢ Ὀσρόου κόμη, διανέοιτος τὸν Τίγρητα, καὶ ἐς οἶον ἄντρον κατέφυγε, κιτιοῦ καὶ μυρρίνης καὶ δάφνης ἐς ταυτὸ συμπεφυκότων, καὶ σύσκιον ἀκριβοῦς ποιούντων αὐτὸ· σκόπει ὡς ἀναγκαῖα τῇ ἱστορίᾳ ταῦτα, καὶ ὡς οὐκ, ἄνευ αὐτῶν, ἦδειμὲν τι τῶν ἐκεῖ πραχθέντων. 20. Ἐπὶ γὰρ ἀσθενείας τῆς ἐν τοῖς χρησίμοις, ἢ ἀγνοίας τῶν λεκτέων, ἐπὶ τὰς τοιαύτας τῶν χωρίων καὶ ἄντρων ἐκφράσεις τρέπονται· καὶ ὀπόταν ἐς πολλὰ καὶ μεγάλα πράγματα ἐμπέσωσιν, ἐοικασιν οἰκέτῃ νεοπλοῦτῳ, ἄρτι τοῦ δεσπότου κληρονομήσαντι, ὅς οὔτε τὴν ἐσθῆτα οἶδεν ὡς χρῆ περιβάλλεσθαι, οὔτε δειπνῆσαι κατὰ νόμον, ἀλλ’

ἐμπηθήσας, πολλάκις ὀρνίθων καὶ στείων καὶ λα-
 γωῶν προκειμένων, ὑπερεμπίπλεται ἔθρους τινός,
 ἢ ταρίχου, ἔστ' ἂν διαφύαγῃ ἐσθίων. οὗτος δ'
 οὖν, ὃν προεῖπον, καὶ τραύματα συνέγραψε πάνυ
 ἀπίθανα, καὶ θανάτους ἀλλοκότους· ὡς εἰς δάκτυ-
 λον τοῦ ποδός τὸν μέγαν τρωθείς τις, αὐτίκα ἐτε-
 λεύτησε· καὶ ὡς ἐμβοήσαντος μόνον Πρίσκου τοῦ
 στρατηγοῦ, ἑπτὰ καὶ εἴκοσι τῶν πολεμίων ἐξέθανον.
 ἔτι δέ, καὶ ἐν τῷ τῶν νεκρῶν ἀριθμῷ, τοῦτο μὲν,
 καὶ παρὰ τὰ γεγραμμένα ἐν ταῖς τῶν ἀρχόντων ἐπι-
 στολαῖς ἐψεύσατο. ἐπὶ γὰρ Εὐρώπῳ, τῶν μὲν πο-
 λεμίων, ἀποθανεῖν μυριάδας ἑπτὰ καὶ τριάκοντα,
 καὶ ἑξὶ πρὸς διακοσίους· Ῥωμαίων δέ, μόνους δύο,
 καὶ τραυματίας γενέσθαι ἐγγέα. ταῦτα οὐκ οἶδα
 εἶ τις ἂν εὖ φρονῶν ἀνάσχοιτο. 21. Καὶ μὴν κἀ-
 κείνο λεκτέον, οὐ μικρὸν ὄν. ὑπὸ γὰρ τοῦ κομιδῆ
 Ἀττικὸς εἶναι, καὶ ἀποκεκαθάρθαι τὴν φωνὴν ἐς τὸ
 ἀκριβέστατον, ἠξίωσεν οὕτω καὶ τὰ ὀνόματα ποιῆ-
 σαι τῶν Ῥωμαίων, καὶ μεταγράψαι ἐς τὸ Ἑλληνι-
 κόν, ὡς Κρόνιον μὲν Σατουρνῖνον λέγειν, Φρόντιν
 δὲ τὸν Φρόντωννα, Τιτάνιον δὲ τὸν Τιτιανόν, καὶ
 τᾶλλα πολλῶν γελοιότερα. ἔτι δ' αὐτὸς οὗτος, περὶ
 τῆς Σεβηριανοῦ τελευτῆς ἔγραψεν, ὡς οἱ μὲν ἄλλοι
 πάντες ἐξηπάτηνται, οἰόμενοι ξίφει τεθάναι αὐ-
 τόν, ἀποθάνοι δὲ ἀνὴρ, σιτίων ἀποσχόμενος. τοῦ-
 τον γὰρ αὐτῷ ἀλυπότατον δοῦναι τὸν θάνατον· οὐκ
 εἰδὼς ὅτι τὸ μὲν πάθος ἐκείνῳ πᾶν τριῶν, οἴμαι,
 ἡμερῶν ἐγένετο· ἀπόσιτοι δέ, καὶ ἐς ἐβδόμην διαρ-
 κοῦσιν οἱ πολλοί. ἐκτὸς εἰ μὴ τοῦθ' ὑπολάβοι τις,

ὡς Ὀσρόης εἰσθήκει περιμένων ἐστ' ἂν Σεβηριανὸς λιμῶ ἀπόληται, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐπήγαγε διὰ τῆς ἐβδόμης. 22. Τοὺς δὲ καὶ ποιητικοῖς ὀνόμασιν, ὧ καλὲ Φίλων, ἐν ἱστορίᾳ χρωμένους, ποῦ ἂν τις θείη, τοὺς λέγοντας, „ἐλέλιξε μὲν ἡ μηχανή, τὸ τεῖχος δὲ πεσόν, μεγάλως ἐδοῦπησε;“ καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς καλῆς ἱστορίας. „Ἔδεσσα μὲν δὴ οὕτω τοῖς ὀπλοῖς περιεσμαραγεῖτο, καὶ ὄττιος ἦν, καὶ κόναβος ἅπαντα ἐκεῖνα, καὶ ὁ στρατηγὸς ἐμερμήριζεν, ὧ τρόπῳ μάλιστα προσαγάγει πρὸς τὸ τεῖχος.“ εἶτα μεταξὺ οὕτως εὐτελεῖ ὀνόματα, καὶ δημοτικὰ, καὶ πτωχικὰ πολλὰ παρενεβέβυστο, τὸ, „ἐπέστειλεν ὁ στρατοπεδάρχης τῷ κυρίῳ,“ καὶ, „οἱ στρατιῶται ἠγόραζον τὰ ἐγχεῖζοντα,“ καὶ, „ἦδη λελουμένοι περὶ αὐτοὺς ἐγίγνοντο,“ καὶ τὰ τοιαῦτα ὥστε τὸ πρᾶγμα εἰκόσ εἶναι τραγωδῶ, τὸν ἕτερον μὲν πόδα, ἐπ' ἐμβάτου ὑψηλοῦ ἐπιβεβηκότι, θατέρῳ δὲ, σάνδαλον ὑποδεδεμένῳ. 23. Καὶ μὴν καὶ ἄλλους ἴδοις ἂν, τὰ μὲν προοίμια λαμπρὰ, καὶ τραγικὰ, καὶ ἐς ὑπερβολὴν μακρὰ συγγράφοντας, ὡς ἐλπῖσαι θαυμαστὰ ἤλικα τὰ μετὰ ταῦτα πάντως ἀκούσεσθαι, τὸ σῶμα δὲ αὐτὸ τῆς ἱστορίας μικρόν τι καὶ ἀγεννὲς ἐπαγαγόντας, ὡς καὶ τοῦτο εἰκόσιναι παιδίῳ, εἴ που Ἐρωτα εἶδες παίζοντα, προσωπεῖον Ἡρακλέους πάμμεγα, ἢ Τιτᾶνος περικείμενον· εὐθὺς γοῦν οἱ ἀκούσαντες ἐπιφθέγγονται αὐτοῖς, τὸ, Ὡδινεν ὄρος. χρῆ δὲ, οἶμαι, μὴ οὕτως, ἀλλ' ὅμοια τὰ πάντα, καὶ ὁμόχροα εἶναι, καὶ συνάδον τῇ κεφαλῇ τὸ ἄλλο σῶμα, ὡς μὴ χρυσοῦν μὲν τὸ κράνος εἶη, θώραξ δὲ πᾶνυ γελοῖος ἐκ ῥακῶν ποθῆν,

ἢ ἐκ δερμάτων σαπρῶν συγκεκατυμένος, καὶ ἡ ἀσπίς οἰσυνή, καὶ χοιρίνη περὶ ταῖς κνήμαις. ἴδοις γὰρ ἂν ἀφθόρους τοιοῦτους συγγραφείας, τοῦ Ῥοδίου Κολοσοῦ τὴν κεφαλὴν νανῶδει σώματι ἐπιτιθέντος· ἄλλους αὖ ἔμπαλιν ἀκέφαλα τὰ σώματα εἰσάγοντας, ἀπροοιμίαστα, καὶ εὐθύς ἐπὶ τῶν πραγμάτων· οἱ καὶ προσεταιρίζονται τὸν Ξενοφῶντα οὕτως ἀρξάμενον, „Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος παῖδες γίγνονται δύο.“ καὶ ἄλλους τῶν παλαιῶν· οὐκ εἰδότες ὡς δυνάμει τινὰ προοιμίᾳ ἐστὶ ληληθότα τοὺς πολλοὺς, ὡς ἐν ἄλλοις δεῖξομεν. 24. Καίτοι ταῦτα πάντα φορητὰ ἐστίν, ὅσα ἢ ἐρμηνείας, ἢ τῆς ἄλλης διατάξεως ἁμαρτήματά ἐστι· τὸ δὲ καὶ περὶ τοὺς τόπους αὐτοὺς ψεύδεται, οὐκ παρασάγγας μόνον, ἀλλὰ καὶ σταθμοὺς ὅλους, τίνι τῶν καλῶν ἔοικεν; εἰς γοῦν οὕτω βραθύμως συνήγαγε τὰ πράγματα, οὔτε Σέρῳ τινὶ ἐντυχῶν, οὔτε τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο, τῶν ἐπὶ κουρείων τὰ τοιαῦτα μυθολογούντων ἀκούσας, ὥστε περὶ Εὐρώπου λέγων, οὕτως ἔφη· „Ἡ δὲ Εὐρώπος, κεῖται μὲν ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, σταθμοὺς δύο τοῦ Εὐφράτου ἀπέχουσα, ἀπώκισαν δ' αὐτὴν Ἐδεσσαῖοι.“ καὶ οὐδὲ τοῦτο ἀπέχρησεν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐμὴν πατρίδα τὰ Σαμόσατα, αὐτὸς ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ ἀράμενος ὁ γενναῖος, αὐτῇ ἀκροπόλει, καὶ τείχεσι, μετέθηκεν ἐς τὴν Μεσοποταμίαν, ὡς περιωρισθαι αὐτὴν ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν ποταμῶν, ἐκατέρωθεν ἐν χρῶ παραμειβομένων, καὶ μονοουχὶ τοῦ τείχους ψαυόντων. τὸ δὲ καὶ γελοῖον, εἴ σοι νῦν, ὦ Φίλων,

ἀπολογοίμην, ὡς οὐ Παρθυαῖος, οὐδὲ Μεσοποταμίτης σοι ἐγὼ, οἷς με φέρων ὁ Θαυμαστὸς συγγραφεὺς ἀπώκισε. 25. *Νῆ Δία*, καὶ κεῖνο κομιδῆ πιθανὸν περὶ τοῦ Σεβηριανοῦ ὁ αὐτὸς οὗτος εἶπεν ἐπομοσάμενος, ἢ μὴν ἀκοῦσαί τινος τῶν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἔργου διαφυγόντων. οὔτε γὰρ ξίφει ἐθελῆσαι αὐτὸν ἀποθανεῖν, οὔτε φαρμάκου πιεῖν, οὔτε βρόχον ἄψασθαι, ἀλλὰ τινα θάνατον ἐπινοῆσαι τραγικόν, καὶ τῇ τόλμῃ ξενίζοντα· τυχεῖν μὲν γὰρ αὐτὸν ἔχοντα παμμεγέθη ἐκπώματα ὑάλᾳ, τῆς καλλίστης ὑάλου. ἐπεὶ δὲ πάντως ἀποθανεῖν ἔγνωστο, κατὰξαντα τὸν μέγιστον τῶν σκύφων, ἐνὶ τῶν θρασυμάτων χρήσασθαι εἰς τὴν σφαγὴν, ἐντεμόνια τῇ ὑάλῳ τὸν λαιμόν. οὕτως οὐ ξιφίδιον, οὐ λογχάριον εὔρεν, ὡς ἀνδρεῖδς γε αὐτῷ καὶ ἠρωϊκὸς ὁ θάνατος γένοιτο. 26. *Εἶτα* ἐπειδὴ Θουκυδίδης ἐπιτάφιόν τινα εἶπε τοῖς πρώτοις τοῦ πολέμου ἐκείνου νεκροῖς, καὶ αὐτὸς ἠγήσατο χρῆναι ἐπειπεῖν τῷ Σεβηριανῷ. ἅπανσι γὰρ αὐτοῖς πρὸς τὸν οὐδὲν αἴτιον τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ κακῶν, τὸν Θουκυδίδην, ἢ ἄμιλλα. θάψας οὖν τὸν Σεβηριανὸν μεγαλοπρεπῶς, ἀναβιβάζεται ἐπὶ τὸν τάφον Ἀφράνιον τινα Σίλωνα ἑκατόνταρχον, ἀνταγωνιστὴν Περικλέους, ὃς τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα ἐπερῆρήτορευσεν αὐτῷ, ὥστε με νῆ τὰς Χάριτας πολλὰ πάνυ δακρῦσαι ὑπὸ τοῦ γέλωτος· καὶ μάλιστα δόποτε ὁ ῥήτωρ ὁ Ἀφράνιος, ἐπὶ τέλει τοῦ λόγου δακρῦων ἅμα σὺν οἰμωγῇ περιπαθεῖ, ἐμίμνητο τῶν πολυτελῶν ἐκείνων δειπνῶν, καὶ προπόσει· εἶτα ἐπέθηκεν Αἰάντειόν τινα τὴν κορωνίδα. σπα-

σάμενος γὰρ τὸ ξίφος εὐγενῶς πάνυ, καὶ ὡς Ἀφρά-
 νιον εἰκὸς ἦν, πάντων ὁρώντων, ἀπέσφαξεν ἑαυτὸν
 ἐπὶ τῷ τάφῳ, οὐκ ἀνάξιος ὢν, μὰ τὸν Ἐνυάλιον,
 πρὸ πολλοῦ ἀποθανεῖν, εἰ τοιαῦτα ἐρῆτόρρευε·
 καὶ τοῦτο ἔφη ἰδόντας τοὺς παρόντας ἅπαντας,
 θαυμάσαι, καὶ ὑπερεπαινέσαι τὸν Ἀφράνιον. ἐγὼ
 δὲ καὶ τἄλλα μὲν αὐτοῦ κατεγίνωσκον, μονοουχὶ
 ζωμῶν καὶ λοπάδων μεμνημένου, καὶ ἐπιδακρύνοντος
 τῇ τῶν πλακούντων μνήμῃ· τοῦτο δὲ μάλιστα ἤτια-
 σάμην, ὅτι μὴ τὸν συγγραφέα καὶ διδάσκαλον τοῦ
 δράματος προαποσφάξας ἀπέθανε. 27. Πολλοὺς
 δὲ καὶ ἄλλους ὁμοίους τούτοις ἔχων σοι, ὦ ἐταῖρε,
 καταριθμήσασθαι, ὀλίγων ὅμως ἐπιμνησθεῖς, ἐπὶ
 τὴν ἑτέραν ὑπόσχεσιν ἤδη μετελεύσομαι, τὴν συμ-
 βουλήν, ὅπως ἂν ὄμεινον συγγράφοι τις. εἰσὶ γάρ
 τινες, οἳ τὰ μεγάλα μὲν τῶν πεπραγμένων, καὶ ἀξιο-
 μνημόνευτα παραλείπουσιν, ἢ παραθέουσιν, ὑπὸ
 δὲ ἰδιωτείας, καὶ ἀπειροκαλίας, καὶ ἀγνοίας τῶν
 λεκτέων, ἢ σιωπητέων, τὰ μικρότατα πάνυ λιπα-
 ρῶς καὶ φιλοπόνως ἐρμηνεύουσιν ἐμβραδύνοντες.
 ὥσπερ ἂν εἴ τις τοῦ Διὸς τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ τὸ μὲν
 ὄλον κάλλος, τοσοῦτον καὶ τοιοῦτον ὄν, μὴ βλέποι,
 μηδ' ἐπαινοίῃ, μηδὲ τοῖς οὐκ εἰδόσιν ἐξηγοῖτο· τοῦ
 ὑποποδίου δὲ, τό, τε εὐθυεργές καὶ τὸ εὐξιστον θαυ-
 μάξοι, καὶ τῆς κρηπίδος τὸ εὐρυθμον, καὶ ταῦτα
 πάνυ μετὰ πολλῆς φροντίδος διεξιῶν. 28. Ἐγὼ γ'
 οὖν ἤκουσά τινος, τὴν μὲν ἐπ' Εὐρώπῃ μάχην ἐν
 οὐδ' ὄλοις ἑπτὰ ἔπεσι παραδραμόντος, εἴκοσι δὲ
 μέτρα ἢ ἔτι πλείω ὕδατος ἀναλωκότος ἐς ψυχράν

καὶ οὐδὲν ἡμῖν προσήκουσαν διήγησιν· ὡς Μαῦρος τις ἱππεύς, Μασσάκας τοῦνομα, ὑπὸ δίψους πλανώμενος ἀνὰ τὰ ὄρη, καταλάβοι Σύρους τινὰς τῶν ἀγροίκων, ἄριστον παρατιθεμένους, καὶ ὅτι τὰ μὲν προῖτα, ἐκείνοι φοβηθεῖεν αὐτόν, εἶτα μέντοι μαθόντες ὡς τῶν φίλων εἶη, κατεδίξαντο, καὶ εἰστιάσαντο· καὶ γὰρ τινα τυχεῖν αὐτῶν ἀποδεδημηκότα καὶ αὐτόν ἐς τὴν Μαύρων, ἀδελφοῦ αὐτῶ ἐν τῇ γῆ στρατευομένου. μῦθοι τὸ μετὰ τοῦτο μακροὶ, καὶ διηγήσεις, ὡς θηράσειεν αὐτὸς ἐν τῇ Μαυρουσίᾳ, καὶ ὡς ἴδοι τοὺς ἐλέφαντας πολλοὺς ἐν τῷ αὐτῷ συννεμομένους, καὶ ὡς ὑπὸ λέοντος ὀλίγου δεῖν καταβρωθεῖη, καὶ ἡλίκους ἰχθύς ἐπρίατο ἐν Καισαρείᾳ· καὶ ὁ θαυμαστός συγγραφεὺς, ἀφείς τὰς ἐν Εὐρώπῳ γιγνομένας σφαγὰς τοσαύτας, καὶ ἐπελάσεις, καὶ σπονδὰς ἀναγκαίας, καὶ φύλακας, καὶ ἀντιφύλακας, ἄχρι βαθείας ἐσπέρας ἐφειστήκει δοῶν Μαλχίωνα τὸν Σύρον ἐν Καισαρείᾳ, σκάρους παμμεγέθεις ἀξιόους ὠνούμενον. εἰ δὲ μὴ νύξ κατέλαβε, τάχα καὶ συνεδείπνει μετ' αὐτοῦ, ἤδη τῶν σκάρων ἐσκευασμένων. ἄπερ εἰ μὴ ἐνεγέγραπτο ἐπιμελοῦς τῇ ἱστορίᾳ, μεγάλα ἂν ἡμεῖς ἡγνοηκότες ἦμεν, καὶ ἡ ζημία Ῥωμαίοις ἀφόρητος, εἰ Μασσάκας ὁ Μαῦρος διψῶν, μὴ εὖρε πιεῖν, ἀλλ' ἀδειπνος ἐπανήλθεν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. καίτοι πόσα ἄλλα μακροῦ ἀναγκαιότερα ἐκὼν ἐγὼ νῦν παρήμι; ὡς καὶ αὐλητρὶς ἦκεν ἐκ τῆς πλησίον κώμης αὐτοῖς, καὶ ὡς δοῦρα ἀλλήλοις ἀντίδοσαν, ὁ Μαῦρος μὲν τῷ Μαλχιῶνι λόγῃην, ὁ δὲ τῷ Μασσάκᾳ πόρῃην, καὶ ἄλλα

πολλὰ τοιαῦτα, τῆς ἐπ' Εὐρώπῃ μάχης αὐτὰ δὴ τὰ κεφάλαια. τοιγάρτοι εἰκότως ἂν τις εἶποι, τοὺς τοιούτους τὸ μὲν ῥόδον αὐτὸ μὴ βλέπειν, τὰς ἀκάνθας δὲ αὐτοῦ τὰς παρὰ τὴν ῥίζαν ἀκριβῶς ἐπισκοπεῖν. 29. Ἄλλος, ὡς Φίλων, μάλα καὶ οὗτος γελοῖος, οὐδὲ τὸν ἕτερον πόδα ἐκ Κορίνθου πώποτε προβεβηκώς, οὐδ' ἄχρι Κεγχρεῶν ἀποδημήσας, οὔτε γε Συρίαν, ἢ Ἀρμενίαν ἰδὼν, ὧδε ἤρξατο· μέμνημαι γάρ· „ὥτα ὀφθαλμῶν ἀπιστότερα. γράφω τοίνυν ἃ εἶδον, οὐχ ἃ ἤκουσα.“ καὶ οὕτως ἀκριβῶς ἅπαντα ἐωράκει, ὥστε τοὺς δράκοντας ἔφη τῶν Παρθυαίων (σημεῖον δὲ πλήθους τοῦτο αὐτοῖς, χιλίους γάρ, οἶμαι, ὁ δράκων ἄγει) ζῶντας δράκοντας παμμεγέθεις εἶναι γεννωμένους ἐν τῇ Περσίδι, μικρὸν ὑπὲρ τὴν Ἰβηρίαν· τούτους δὲ, τέως μὲν ἐπὶ κοντῶν μεγάλων ἐκδεδεμένους, ὑψηλοὺς αἰωρεῖσθαι, καὶ πόρρωθεν ἐπελανθόντων, δέος ἐμποεῖν· ἐν αὐτῷ δὲ τῷ ἔργῳ, ἐπειδὴν ὁμοῦ ἴωσι, λύσαντες αὐτοὺς, ἐπαφιῶσι τοῖς πολεμίοις· ἀμέλει πολλοὺς τῶν ἡμετέρων οὕτω καταποθῆναι, καὶ ἄλλους, περισπειραθέντων αὐτοῖς, ἀποπνιγῆναι καὶ συγκλασθῆναι· ταῦτα δὲ ἐφεστῶς ὄραϊν αὐτός, ἐν ἀσφαλεῖ μέντοι ἀπὸ δένδρου ὑψηλοῦ ποιούμενος τὴν σκοπήν. καὶ εὖγε ἐποίησε, μὴ ὁμόσε χωρήσας τοῖς θηρίοις, ἐπεὶ οὐκ ἂν ἡμεῖς θαυμαστὸν οὕτω συγγραφῆα νῦν εἴχομεν, καὶ ἀπὸ χειρὸς αὐτὸν μεγάλα καὶ λαμπρὰ ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ ἐργασάμενον· καὶ γὰρ ἐκινδύνευσε πολλὰ, καὶ ἐτρόθη περὶ Σοῦραν, ἀπὸ τοῦ Κρανείου δηλονότι βαδίζων ἐπὶ τὴν Λίρναν. καὶ

ταῦτα Κορινθίων ἀκουόντων ἀνεγίνωσκε, τῶν ἀκριβοῦς εἰδόντων, ὅτι μὴδὲ κατὰ τοίχου γεγραμμένον πόλεμον ἐωράκει. ἀλλ' οὐδὲ ὄπλα ἐκεῖνός γε ἤδει, οὐδὲ μηχανήματα οἷά ἐστιν, οὐδὲ τάξεσιν, ἢ καταλοχισμοῖν ὀνόματα. πάνυ γοῦν ἔμελεν αὐτῷ πλαγίαν μὲν τὴν ὀρθίαν φάλαγγα, ἐπὶ κέρως δὲ λέγειν τὸ ἐπὶ μετώπου ἄγειν. 30. Εἷς δὲ τις βέλτιστος ἅπαντα ἐξ ἀρχῆς ἐς τέλος τὰ πεπραγμένα, ὅσα ἐν Ἀρμενίᾳ, ὅσα ἐν Συρίᾳ, ὅσα ἐν Μεσοποταμίᾳ, τὰ ἐπὶ τῷ Τίγρητι, τὰ ἐν Μηδίᾳ, πεντακοσίοις οὐδ' ὅλοις ἔπεσι περιλαβὼν, συνέγραψε, καὶ τοῦτο ποιήσας, ἱστορίαν συγγεγραφεῖν φησί. τὴν μέντοι ἐπιγραφὴν ὀλίγου δεῖν μακροτέραν τοῦ βιβλίου ἐπέγραψεν, „Ἀντιοχιανοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερονίκου (δὸλιχον γὰρ που, οἶμαι, ἐν παισὶ νενικήκει) τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ, καὶ Μεσοποταμίᾳ, καὶ ἐν Μηδίᾳ Ῥωμαίοις νῦν πραχθέντων ἀφήγησις.“ 31. Ἦδη δ' ἐγὼ τινος καὶ τὰ μέλλοντα συγγεγραφότος ἤκουσα, καὶ τὴν λῆψιν Οὐολογέσου, καὶ τὴν Ὀσρόου σφαγὴν, ὡς παραβληθήσεται τῷ λέοντι, καὶ ἐπὶ πᾶσι, τὸν τριπόθητον ἡμῖν Θρίαμβον· οὕτω πάνυ μαντικῶς ἅμα ἔχων, ἔσπευδεν ἤδη πρὸς τὸ τέλος τῆς γραφῆς. ἀλλὰ καὶ πόλιν ἤδη ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ ᾤκισε, μεγέθει τε μεγίστην, καὶ κάλλει καλλίστην· ἔτι μέντοι ἐπισκοπεῖ, καὶ διαβουλεύεται, εἴτε Νίκαιαν αὐτὴν ἀπὸ τῆς νίκης χρῆ ὀνομάζεσθαι, εἴτε Ὀμόνοϊαν, εἴτε Εἰρηνίαν· καὶ τοῦτο μὲν ἔτι ἄκριτον, καὶ ἀνώνυμος ἡμῖν ἢ καλὴ πόλις ἐκείνη, λήρου πολλοῦ καὶ κορύψης συγγραφικῆς γέμουσα. τὰ δ' ἐν Ἰνδοῖς πρα-

χρησόμενα, ὑπέσχετο ἤδη γράψειν, καὶ τὸν περί-
 πλουν τῆς ἕξω θαλάσσης. καὶ οὐχ ὑπόσχεσις ταῦτα
 μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ προοίμιον τῆς Ἰνδικῆς ἤδη συν-
 τέτακται. καὶ τὸ τρίτον τάγμα, καὶ οἱ Κελτοὶ, καὶ
 Μαύρων μοῖρα ὀλίγη σὺν Κασσίῳ πάντες οὗτοι ἐπε-
 ραιώθησαν τὸν Ἰνδὸν ποταμόν· ὅ,τι θεὸς πράξουσιν,
 ἢ πῶς δεξονται τὴν τῶν ἐλεφάντων ἐπέλασιν, οὐκ
 εἰς μακρὰν ἡμῖν ὁ θαυμαστός συγγραφεὺς, ἀπὸ
 Μουζούριδος, ἢ ἀπ' Ὀξυδρακῶν ἐπιστελεῖ. 32.
 Τοιαῦτα πολλὰ ὑπ' ἀπαιδευσίας ληροῦσι, τὰ μὲν
 ἀξιόρατα οὐθ' ὀρῶντες, οὐτ' εἰ βλέποιν, κατ' ἀξίαν
 εἰπεῖν δυνάμενοι, ἐπινοοῦντες δέ, καὶ ἀναπλάττον-
 τες, ὅτι κεν ἐπ' ἀκαιρίμαν γλῶτταν, φασίν, ἔλθῃ.
 καὶ ἐπὶ τῷ ἀριθμῷ τῶν βιβλίων ἔτι σεμνυνόμενοι,
 καὶ μάλιστα ἐπὶ ταῖς ἐπιγραφαῖς· καὶ γὰρ αὐτὰ καὶ
 αὐταὶ παγγέλοιοι· τοῦ δεῖνος Παρθικῶν νικῶν,
 τοσαύτε· καὶ αὐτὸ Παρθίδος, πρῶτον, δεύτερον, [ὡς
 Ἀτθίδος δηλονότι.] ἄλλος, ἀστειότερον παραπυλὺ,
 (ἀνέγγων γὰρ Δημητρίου Σαγαλασσέως) Παρθονι-
 κικά· * * οὐδ' ὡς ἐν γέλωτι ποιήσασθαι, καὶ ἐπι-
 σκῶψαι τὰς ἱστορίας οὕτω καλὰς οὔσας, ἀλλὰ τοῦ
 χρησίμου ἕνεκα· ὡς, ὅστις ἂν ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦ-
 τα φεύγῃ, πολὺ μέρος ἤδη ἐς τὸ ὀρθῶς συγγράφειν
 οὗτος προσείληφε· μᾶλλον δὲ ὀλίγων ἔτι προσδεῖται,
 εἴγε ἀληθὲς ἐκεῖνό φησιν ἢ διαλεκτικὴ, ὡς τῶν ἀμέ-
 σων ἢ θατιέρου ἄρσις, τὸ ἕτερον πάντως ἀντεισάγει.
 33. Καὶ δὴ τὸ χωρίον σοι, φαίη τις ἂν, ἀκριβῶς
 ἀνακεκάρθαι, καὶ αἱ τε ἀκανθαί, ὀπόσαι ἦσαν,
 καὶ βᾶτοι, ἐκκεκομμένα εἰσὶ, τὰ δὲ τῶν ἄλλων

ερείπια ἤδη ἐκπεφόρηται· καὶ εἴ τι τραχὺ δὴ, καὶ τοῦτο λειόν ἐστιν. ὥστε οἰκοδομεῖ τι ἤδη καὶ αὐτός, ὡς δεΐξης, οὐκ ἀνατρέψαι μόνον τὰ τῶν ἄλλων γεννάδας ὦν, ἀλλὰ τι καὶ αὐτός ἐπινοῆσαι δεξιόν, καὶ ὃ οὐδεὶς ἄν, ἀλλ' οὐδ' ὁ Μῶμος μωμήσασθαι δύναίτο. 34. Φημὶ τοίνυν τὸν ἄριστα ἱστορίαν συγγράφοντα, δύο μὲν ταῦτα κορυφαϊότατα οἰκοθεν ἔχοντα ἤκειν, σύνεσιν τε πολιτικὴν, καὶ δύναμιν ἐρμηνευτικὴν· τὴν μὲν, ἀδίδακτόν τι τῆς φύσεως δῶρον· ἡ δὲ δύναμις δὲ, πολλῇ τῇ ἀσκήσει, καὶ συνεχεῖ τῷ πόνῳ, καὶ ζήλῳ τῶν ἀρχαίων προσγεγενημένη ἔστω· ταῦτα μὲν οὖν ἄτεχνα, καὶ οὐδὲν ἐμοῦ συμβούλου δεόμενα. οὐ γὰρ συνετοὺς καὶ ὄξεις ἀποφαίνειν τοὺς μὴ παρὰ τῆς φύσεως τοιούτους φησὶ τοῦτο ἡμῖν τὸ βιβλίον· ἐπεὶ πολλοῦ ἄν, μᾶλλον δὲ τοῦ παντός ἦν ἄξιον, εἰ μεταπλάσαι καὶ μετακοσμησάσαι τὰ τηλικαῦτα ἐδύνατο, ἢ ἐκ μολίβδου χρυσὸν ἀποφῆναι, ἢ ἄργυρον ἐκ κασσιτέρου, ἢ ἀπὸ Κόνωνος Τίτορμον, ἢ ἀπὸ Λεωτροφίδου Μίλωνα ἐξεργάσασθαι. 35. Ἀλλὰ ποῦ τὸ τῆς τέχνης καὶ τὸ τῆς συμβουλῆς χρήσιμον; οὐκ ἐς ποιήσιν τῶν προσόντων, ἀλλ' ἐς χρήσιν αὐτῶν τὴν προσήκουσαν· οἷόν τι ἀμέλει καὶ Ἴκκος, καὶ Ἡρόδικος, καὶ Θέων, καὶ εἴ τις ἄλλος γυμναστής, οὐχ ὑπόσχοιντο ἄν σοι τοῦτον Περδίκκαν παραλαβόντες, (εἰ δὴ οὗτός ἐστιν ὁ τῆς μητριᾶς ἐρασθεὶς, καὶ διὰ ταῦτα κατεσκληκῶς, ἀλλὰ μὴ Ἀντίοχος ὁ τοῦ Σελεύκου Στρατονίκης ἐκείνης,) ἀποφαίνειν Ὀλυμπιονίκην, καὶ Θεαγένει τῷ Θασίῳ, ἢ Πολυδάμαντι τῷ Σκοτουσαίῳ ἀντίπα-

λον, ἀλλὰ τὴν δοθεῖσαν ὑπόθεσιν εὐφυᾶ πρὸς ὑποδοχὴν τῆς γυμναστικῆς παραπολὺ ἀμείνω ἀποφαίνεσθαι μετὰ τῆς τέχνης. ὥστε ἀπέστω καὶ ἡμῶν τὸ ἐπιφθονον τοῦτο τῆς ὑποσχέσεως, εἰ τέχνην φαμέν ἐφ' οὗτω μεγάλῳ καὶ χαλεπῷ τῷ πράγματι ἐφευρηκέναι. οὐ γὰρ ὄντινοῦν παραλαβόντες ἀποφαίνεσθαι συγγραφία φαμέν, ἀλλὰ τῷ φύσει συνετῷ, καὶ ἄριστα πρὸς λόγους ἡσκημένῳ ὑποδείξειν ὁδοὺς τινὰς ὁρθὰς, εἰ δὴ τοιαῦται φαίνονται, αἷς χρώμενος, θῦττον ἂν καὶ εὐμαρέστερον τελέσειεν ἄχρι καὶ πρὸς τὸν σκοπόν. 36. Καίτοι οὐ γὰρ ἂν φαίης ἀπροςδεῆ τὸ συνετὸν εἶναι τῆς τέχνης, καὶ διδασκαλίας, ὧν ἀγνοεῖ. ἐπεὶ καὶ ἐκίθάρηζε μὴ μαθῶν, καὶ ἠΰλει, καὶ πάντα ἂν ἠπίστατο. νῦν δὲ μὴ μαθῶν, οὐκ ἂν τι αὐτῶν χειρουργήσειεν. ὑποδείξαντος δὲ τινος, ἔβαστά τε ἂν μάθοι, καὶ εὖ μεταχειρίσαιτο ἐφ' αὐτοῦ. 37. Καὶ τοίνυν καὶ ἡμῖν τοιοῦτός τις ὁ μαθητῆς νῦν παραδεδόςθω, συνιέναι τε, καὶ εἰπεῖν οὐκ ἀγεννῆς, ἀλλ' ὄξυ δεδορκῶς, οἷος καὶ πράγμασι χρήσασθαι ἂν, εἰ ἐπιτραπείη, καὶ γνώμην στρατιωτικὴν, ἀλλὰ μετὰ τῆς πολιτικῆς, καὶ ἐμπειρίαν στρατηγικὴν ἔχειν, καὶ, νῆ Δία, καὶ ἐν στρατοπέδῳ γεγρονῶς ποτε, καὶ γυμναζομένους ἢ ταττομένους στρατιώτας ἑωρακῶς, καὶ ὄπλα εἰδῶς, καὶ μηχανήματα ἔνια, καὶ τί ἐπὶ κέρως, καὶ τί ἐπὶ μειώπου, πῶς οἱ λόχοι, πῶς οἱ ἵππεῖς, καὶ πόθεν, καὶ τί ἐξελαύνειν, ἢ περιελαύνειν· καὶ ὄλωσ, οὐ τῶν κατοικιδίων τις, οὐδ' οἷος πιστεύειν μόνον τοῖς ἀπαγγέλλουσι. 38. Μάλιστα δὲ καὶ πρὸ τῶν πάντων,

ἐλεύθερος ἔστω τὴν γνώμην, καὶ μήτε φοβείσθω
 μηδένα, μηδὲ ἐλπίζετω μηδέν· ἐπεὶ ὁμοίος ἔσται
 τοῖς φαύλοις δικασταῖς, πρὸς χάριν ἢ πρὸς ἀπέχθει-
 αν ἐπὶ μισθῷ δικάζουσιν. ἀλλὰ μὴ μελίτω αὐτῷ
 μήτε Φίλιππος ἐκκεκομμένος τὸν ὀφθαλμὸν ὑπὸ
 Ἀστέρας τοῦ Ἀμφιπολίτου τοῦ ταξότου ἐν Ὀλύμπῳ,
 ἀλλὰ τοιοῦτος οἷος ἦν δειχθήσεται· μήτε Ἀλέξανδρος
 ἀνιάσεται ἐπὶ τῇ Κλείτου σφαγῇ, ὡμῶς ἐν τῷ συμ-
 πεσίῳ γενομένη, εἰ σαφῶς ἀναγράφοιτο. οὐδὲ Κλέ-
 ων αὐτὸν φοβήσεται, μέγα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ δυνάμενος
 καὶ κατέχων τὸ βῆμα, ὡς μὴ εἰπεῖν, ὅτι ὀλέθριος
 καὶ μανικὸς ἄνθρωπος οὗτος ἦν· οὐδὲ ἡ σύμπασα
 πόλις τῶν Ἀθηναίων, ἦν τὰ ἐν Σικελίᾳ κατὰ ἱστο-
 ρίαν, καὶ τὴν Δημοσθένους λῆψιν, καὶ τὴν Νεκίου
 τέλευτήν, καὶ ὡς ἐδίφωκε, καὶ οἷον τὸ ὕδωρ ἔπιπεν,
 καὶ ὡς ἐφρονεῦοντο πίνοντες οἱ πολλοί. ἡγήσεται
 γὰρ (ὅπερ δικαιοτάτον) ὑπ' οὐδενὸς αἰῶν νοῦν ἐχόν-
 των, αὐτὸς εἴξειν τὴν αἰτίαν, ἣν τὰ δυστυχῶς ἢ ἀνοή-
 τως γεγεννημένα ὡς ἐπράχθη διηγῆται. οὐ γὰρ ποιη-
 τὴς αὐτῶν, ἀλλὰ μηνυτὴς ἦν· ὥστε καὶ κατακαυ-
 μαζῶνται, τότε οὐκ ἐκεῖνος ὁ καταδύων ἐστί, καὶ
 φεύγων οὐκ ἐκεῖνος ὁ διώκων· ἐκτός εἰ μὴ εὖστα-
 σθαι δεόν μὴ τι παρέλιπεν· ἐπεὶ τοῖ γε εἰ σωπῆσας
 αὐτὰ, ἢ πρὸς τοῦναντίον εἰπὼν ἐπανορθώσασθαι
 ἐδύνατο, ῥᾶστον ἦν ἐνὶ καλάμῳ λαπτῶ τὸν Θουκυ-
 δίδην ἀνατρέψαι μὲν τὸ ἐν ταῖς Ἐπιπολαῖς παρα-
 τείχημα, καταδῦσαι δὲ τὴν Ἐρμοκράτους τριήρη,
 καὶ τὸν πατάρτον Γύλιππον διαπῆραι μεταξὺ ἀπο-
 τεχιζόντα, καὶ ἀποταφρεύοντα τὰς ἑδούς· καὶ τὲ-

λος, Συρακουσίους μὲν εἰς τὰς λιθοτομίας ἐμβαλεῖν, τοὺς δ' Ἀθηναίους περιπλεῖν Σικελίαν, καὶ Ἰταλίαν, μετὰ τῶν πρώτων τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐλπίδων. ἀλλ', οἶμαι, τὰ μὲν πραχθέντα, οὐδὲ Κλωθῶ ἂν ἔτι ἀνακλώσειεν, οὐδ' Ἄτροπος μετατρέψει. 39. Τοῦ δὴ συγγραφέως ἔργον ἔν, ὡς ἐπράχθη εἰπεῖν. τοῦτο δ' οὐκ ἂν δύναίτο, ἄχρις ἂν ἡ φοβῆται Ἀρταξέρξην ἰατρὸς αὐτοῦ ἦν, ἢ ἐλπίξῃ κἀνδρὸν πορφυροῦν, καὶ ατρεπτόν χρυσοῦν, καὶ ἵππον τῶν Νισαίων λήψεσθαι μισθὸν τῶν ἐν τῇ γραφῇ ἐπαίνων. ἀλλ' οὐ Δεινοφῶν αὐτὸ ποιήσει, δίκαιος συγγραφεὺς, οὐδὲ Θεουκυδίδης· ἀλλὰ κἄν ἰδίᾳ μισῇ τινας, πολὺ ἀναγκαιότερον ἡγήσεται τὸ κοινόν, καὶ τὴν ἀλήθειαν περὶ πλείονος ποιήσεται τῆς ἐχθρας· κἄν φιλῇ, ὅμως οὐκ ἀφεξεται ἀμαρτάνοντος. ἔν γὰρ, ὡς ἔφην, τοῦτο ἴδιον ἱστορίας, καὶ μόνῃ θυτίον τῇ ἀληθείᾳ, εἴ τις ἱστορίαν γράψων· ἔοι, τῶν δ' ἄλλων ἀπάντων ἀμελητέον αὐτῶ. καὶ ὅπως, πῆχυς εἷς, καὶ μέτρον ἀκριβές, ἀποβλέπειν μὴ εἰς τοὺς νῦν ἀκούοντας, ἀλλ' εἰς τοὺς μετὰ ταῦτα συνεσομένους τοῖς συγγράμμασιν. 40. Εἰ δὲ τὸ παραυτίκα τις θεραπεύοι, τῆς τῶν κολακευόντων μερίδος εἰκότως ἂν νομισθείη, οὗς πάλαι ἡ ἱστορία ἐξ ἀρχῆς εὐθύς ἀπεστραπτο, οὐ μείον ἢ κομμωτικὴν ἢ γυμναστικὴν. Ἀλεξάνδρου γοῦν καὶ τοῦτο ἀπομνημονεύουσιν· ὡς ἠδέως ἔν, ἔφη, πρὸς ὀλίγον ἀνεβλίουν, ὡ' Ὀνησίκριτε, ἀποθανῶν, ὡς μάθοιμι ὅπως ταῦτα οἱ ἀνθρώποι τότε ἀναγινώσκουσιν. εἰ δὲ νῦν αὐτὰ ἐπαινοῦσι, καὶ ἀσπάζονται, μὴ θαυμάσης· οἶονται γὰρ οὐ

μικρῷ τινι τῷ δελίατι τούτῳ ἀνασπάσειν ἕκαστος τὴν παρ' ἡμῶν εὐνοίαν. Ὀμήρῳ γοῦν, καὶ τοι πρὸς τὸ μυθῶδες τὰ πλεῖστα συγγεγραφότι ὑπὲρ τοῦ Ἀχιλλέως, ἤδη καὶ πιστεύειν τινὲς ὑπάγονται, μόνον τοῦτο εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας μέγα τεκμήριον τιθέμενοι, ὅτι μὴ περὶ ζῶντος ἔγραφεν. οὐ γὰρ εὐρίσκουσι, οὐδ' ἅτινος ἔνεκα ἐψεύδεται ἄν. 41. Τοιοῦτος οὖν μοι ὁ συγγραφεὺς ἔστω, ἄφοβος, ἀδέκαστος, ἐλεύθερος, παρῶρησίαις καὶ ἀληθείας φίλος, ὡς ὁ Κωμικός φησι, τὰ σῦκα σῦκα, τὴν σκάφην δὲ σκάφην ὀνομαζῶν, οὐ μίσει, οὐδὲ φιλήει νέμων, οὐδὲ φειδόμενος, ἢ ἐλεῶν, ἢ αἰσχυρόμενος, ἢ δυσωπούμενος ἴσος δικαστῆς εὐνοῦς ἅπασιν, ἄχρι τοῦ μὴ θατέρῳ τι ἀπονεῖμαι πλεῖον τοῦ δέοντος, ξένος ἐν τοῖς βιβλίοις, καὶ ἄπολις, αὐτόνομος, ἀβασίλευτος, οὐ τί τῷδε, ἢ τῷδε δόξει λογίζόμενος, ἀλλὰ τί πέπρακται λέγων. 42. Ὁ δ' εὖν Θουκυδίδης εὖ μάλα τοῦτο ἐνομοθέτησε, καὶ διέκρινεν ἀρετὴν καὶ κακίαν συγγραφικῆν, δρῶν μάλιστα θαυμαζόμενον τὸν Ἡρόδοτον, ἄχρι τοῦ καὶ Μούσας κληθῆναι αὐτοῦ τὰ βιβλία· κτῆμά τε γὰρ φησι μᾶλλον ἐς αἰεὶ συγγράφειν, ἢ περ ἐς τὸ παρὸν ἀγώνισμα· καὶ μὴ τὸ μυθῶδες ἀσπάζεσθαι, ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν τῶν γεγενημένων ἀπολείπειν τοῖς ὕστερον· καὶ ἐπάγει τὸ χρήσιμον, καὶ ὃ τέλος ἄν τις εὖ φρονῶν ὑπόθοιτο ἱστορίας, ὡς εἴ ποτε καὶ αὐθις τὰ ὅμοια καταλάβοι, ἔχοιεν, φησὶ, πρὸς τὰ προγεγραμμένα ἀποβλέποντες, εὖ χρῆσθαι τοῖς ἐν ποσὶ. 43. Καὶ τὴν μὲν γνώμην τοιαύτην ἔχων ὁ συγγραφεὺς ἠκέτω μοι· τὴν δὲ φωνὴν, καὶ τὴν τῆς ἐμπειρίας ἰσχὺν, τὴν μὲν σφοδρὰν ἐκείνην, καὶ κάρ-

χαρον, και συνεχῆ ταῖς περιόδοις, και ἀγκύλην ταῖς ἐπιχειρήσεσι, και τὴν ἄλλην τῆς ῥητορείας δεινότητα, μὴ κομιδῇ τεθηγμένος, ἀρχέσθω τῆς γραφῆς, ἀλλ' εἰρηνικώτερον διακείμενος. και ὁ μὲν νοῦς σύστοιχος ἔστω και πυκνός, ἡ λέξις δὲ σαφῆς και πολιτικῆ, οἷα ἐπισημότατα δηλοῦν τὸ ὑποκείμενον. 44.

Ὡς γὰρ τῇ γνώμῃ τοῦ συγγραφέως σκοποὺς ὑπεθέμεθα, παρῳήσιαν και ἀλήθειαν, οὕτω δὲ και τῇ φωνῇ αὐτοῦ, εἰς σκοπὸς ὁ πρῶτος, σαφῶς δηλῶσαι, και φανώτατα ἐμφανίσει τὸ πρῶγμα, μήτε ἀποφρήτοις, και ἕξω πάτου ὀνόμασι, μήτε τοῖς ἀγοραίοις τούτοις και καπηλικοῖς, ἀλλ' ὡς μὲν τοὺς πολλοὺς συνιέναι, τοὺς δὲ πεπαιδευμένους ἐπαινέσει. και μὴν και σχήμασι κεκοσμήσθω ἀνεπαχθίσι, και τὸ ἀνεπιτήδευτον μάλιστα ἔχουσιν· ἐπεὶ τοῖς κατηρτυμένοις τῶν ζωμῶν ἰοικότας ἀποφαίνει τοὺς λόγους.

45. Και ἡ μὲν γνώμη κοινωνεῖτω, και προσαπτέσθω τι και ποιητικῆς, παρ' ὅσον μεγάληγορος και διηρημένη και ἐκείνη, και μάλισθ' ὁπόταν παρατάξῃσι, και μάχαις, και ναυμαχίαις, συμπλέκῃται. δεῖσει γὰρ τότε ποιητικοῦ τινος ἀνέμου ἐπουριάσωντος τὰ ἀκάτια, και συνδιοίσοντος ὑψηλὴν, και ἐπ' ἄκρων τῶν κυμάτων τὴν ναῦν. ἡ λέξις δὲ ὁμως ἐπὶ γῆς βεβηκέτω, τῷ μὲν κάλλει και τῷ μεγέθει τῶν λεγομένων συνεπαιρομένη, και ὡς ἐν μάλιστα δμοιουμένη, μὴ ξενίζουσα δὲ, μηδ' ὑπὲρ τὸν καιρὸν ἐνθουσιῶσα· κίνδυνος γὰρ αὐτῇ τότε μέγιστος παρακινῆσαι, και κατενεχθῆναι ἐς τὸν τῆς ποιητικῆς κορύβαντα, ὥστε μάλιστα πειστέον τηρικαῦτα τῷ

χαλινῶ, καὶ σωφρονητέον, εἰδότες ὡς ἵπποτυφία
 τις, καὶ ἐν λόγοις πάθος οὐ μικρὸν γίγνεται. ἀμεί-
 τον οὐτ' ἐφ' ἵππου ὀχουμένην τότε τῇ γνώμῃ, τὴν
 ἐρμηθείαν περὶ συμπαραθεῖν, ἐχομένην τοῦ ἐφιπ-
 πίου, ὡς μὴ ἀπολείπεται τῆς φρενός. 46. Κατὰ
 μὴν καὶ συνθήκη τῶν ὀνομάτων εὐκράτω καὶ μέσῃ
 χρηστέον, οὔτε ἄγαν ἀφισιάντα, καὶ ἀπαρτῶντά,
 (τοιαχὺ γὰρ) οὔτε θυθμῶ παρ' ὀλίγον, ὡς οἱ πολ-
 λοὶ, συνάπτοντα. τὸ μὲν γὰρ ἐπαίτιον, τὸ δ' ἀη-
 δὲς τοῖς ἀκούουσι. 47. Τὰ δὲ πρῶτά τε αὐτὰ,
 οὐχ ὡς ἔτυχε συνακτέον, ἀλλὰ φιλοπόνως καὶ τά-
 λαιπύρως πολλὰκις περὶ τῶν αὐτῶν ἀνακρίνοντα,
 καὶ μάλιστα μὲν παρόντα, καὶ ἐφορῶντα· εἰ δὲ μὴ,
 τοῖς ἀδυναστεύουσιν ἐξηγουμένοις ἠροσέχοντα, καὶ
 οὐδ' εἰκάσειεν ἄν τις, ἥμισυ παρὸς χάριτ' ἢ ἀπέχθειαν
 ἀφαιρήσειν, ἢ προσθήσειν τοῖς γεγενησιν. κἀντιᾶν-
 θα ἴδη καὶ στοχαστικὸς τις καὶ συνθετικὸς τοῦ πε-
 θανωτέρου ἔστω. 48. Καὶ ἐπειδὴν ἀθροίσῃ ἀπαν-
 τα, ἢ τὰ πλείστα, πρῶτα μὲν ὑπόμνημά τι συνυ-
 φαινέτω αὐτῶν, καὶ σῶμα ποιείτω ἀκαλλὲς ἔτι, καὶ
 ἀδιάρθρωτον. εἶτα ἐπιθεῖς τὴν τάξιν, ἐπαγείτω τὸ
 κάλλος, καὶ χρωστέτω τῇ λέξει, καὶ χρηματικέτω,
 καὶ θυθμιζέτω. 49. Καὶ ὅπως, ἐοικέτω τότε τῷ
 τοῦ Ὀμήρου Διῦ, ἄρτι μὲν τῶν ἵπποπόθλιον Θρηκῶν
 γῆν δρῶντι, ἄρτι δὲ τῆς Μυσῶν. κατὰ ταῦτα γὰρ
 καὶ αὐτὸς, ἄρτι μὲν τὰ Ῥωμαίων ἰδίᾳ δρῶντι, καὶ
 δηλούτω ἡμῖν, ὅσα ἐφαίνετο αὐτῷ ἀφ' ὑψηλοῦ δρῶν-
 τι, ἄρτι δὲ τὰ Περσῶν, εἴτ' ἀμφοτέρω, εἰ μάλιστα-
 το. καὶ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ παρατάξει, μὴ παρὸς ἕν μέρος

δράτω, μηδ' ἐς ἕνα ἱκπεία, ἢ πεζόν, εἰ μὴ Βρασι-
 δας τις εἴη προπηδῶν, ἢ Δημοσθένους ἀνακόπτων
 τὴν ἐπίβασιν· ἐς τοὺς στρατηγούς μὲν τὰ πρῶτα,
 καὶ εἴτε παρεκελεύσαντο, καὶ κείνο ἀκουέτω, καὶ
 ὅπως, καὶ ἢ τινι γνώμῃ, καὶ ἐπινοίᾳ ἔταξαν. ἐπι-
 δάν δὲ ἀναμιχθῶσι, κοινὴ ἔστω ἡ θεία, καὶ ζυγο-
 στατείτω τότε, ὥσπερ ἐν τρυτάνῃ τὰ γιγνόμενα, καὶ
 συνδιωκέτω, καὶ συμφευγέτω. 50. Καὶ πᾶσι τού-
 τοις μέτρον ἐπίστω, μὴ ἐς κύρον, μηδ' ἀπειροκάλως,
 μηδὲ νεαρῶς· ἀλλὰ ῥαδίως ἀπολυέσθω· καὶ στήσας
 ἐνταῦθά που ταῦτα, ἐπ' ἐκείνα μεταβαίνειτω, ἢ
 κατεπέιγῃ· εἴτω ἐπανίτω λυθείς, ὁπόταν ἐκείνας
 καλῇ· καὶ πρὸς πάντα σπευδέτω, καὶ ὡς δυνατὸν,
 ὁμοχρονείτω, καὶ μεταπετέσθω ἀπ' Ἀρμενίας μὲν
 εἰς Μηδίαν, ἐκείθεν δὲ ῥοιζήματι ἐνὶ, ἐς Ἰβηρίαν,
 εἶτα ἐς Ἰταλίαν, ὡς μηδενοῦ καιροῦ ἀπολείποιο.
 51. Μάλιστα δὲ κατόπτρῳ εἰοκνῖαν παρασχέσθω
 τὴν γνώμην, ἀθόλω, καὶ στυλπνῶ, καὶ ἀκριβεῖ τὸ
 κέντρον· καὶ ὁποίας ἂν δέξηται τὰς μορφὰς τῶν ἔρ-
 γων, τοιαῦτα καὶ δεικνύτω αὐτὰ, διάστροφον δὲ, ἢ
 παράχρουν, ἢ ἑτερόσχημον, μηδέν· οὐ γὰρ ὡσπερ
 τοῖς ῥήτορσι γράφουσιν, ἀλλὰ τὰ μὲν λεχθησόμενά
 ἔστι, καὶ εἰρήσεται· πέπρακται γὰρ ἤδη. δεῖ δὲ τό-
 ξαι, καὶ εἰπεῖν αὐτὰ· ὥστε οὐ, τί εἴπωσι, ζητητέον
 αὐτοῖς, ἀλλ' ὅπως εἴπωσιν. ὅλως δὲ νομιστέον, τὸν
 ἱστορίαν συγγράφοντι Φειδίᾳ, ἢ Πραξιτέλει χρῆ-
 ναι εἰοκνῖαι, ἢ Ἀλκαμένει, ἢ τῶν ἄλλων ἐκείνων. οὐδὲ
 γὰρ οὐδ' ἐκείνοι χρυσόν, ἢ ἄργυρον, ἢ ἐλέφαντα,
 ἢ τὴν ἄλλην ὕλην ἐποίουν· ἀλλ' ἢ μὲν ὑπῆρχε, καὶ

προὔποβεβλητο, Ἡλείων, ἢ Ἀθηναίων, ἢ Ἀργείων πεπορισμένων· οἱ δὲ ἔπλαττον μόνον, καὶ ἔπριον τὸν ἐλέφαντα, καὶ ἔξενον, καὶ ἐκόλλων, καὶ ἐρύθμιζον, καὶ ἐπήνθιζον τῷ χρυσῷ. καὶ τοῦτο ἦν ἡ τέχνη αὐτῶν, ἐς θεόν οἰκονομήσασθαι τὴν ὕλην. τοιοῦτον δὴ τι καὶ τὸ τοῦ συγγραφέως ἔργον, εἰς καλὸν διαθεῖσθαι τὰ πεπραγμένα, καὶ εἰς δύναμιν ἐναργέστατα ἐπιδεῖξαι αὐτά. καὶ ὅταν τις ἀκροώμενος οἴηται μετὰ ταῦτα ὄραῖν τὰ λεγόμενα, καὶ μετὰ τοῦτο ἐπαινῆ, τότε δὴ τότε ἀπηκριβωται, καὶ τὸν οἰκεῖον ἔπαινον ἀπέιληφε τὸ ἔργον τῷ τῆς ἱστορίας Φειδία.

52. Πάντων δὲ ἤδη παρεσκευασμένων, καὶ ἀπροομίαστον μὲν ποτε ποιήσεται τὴν ἀρχὴν, ὁπόταν μὴ πάνυ κατεπείγῃ τὸ πρᾶγμα, προδιοικήσασθαι τι ἐν τῷ προοιμίῳ· δυνάμει δὲ καὶ τότε φροοιμίῳ χρήσεται, τῷ ἀποσαφοῦντι περὶ τῶν λεκτέων.

53. Ὅποταν δὲ καὶ φροοιμιάζηται, ἀπὸ δυοῖν μόνοις ἀρξεται, οὐχ ὡς περ οἱ ῥήτορες ἀπὸ τριῶν, ἀλλὰ τὸ τῆς εὐνοίας παρῆς, προσοχὴν καὶ εὐμάθειαν εὐπορίσει τοῖς ἀκούουσι. προσέξουσι μὲν γὰρ αὐτῷ, ἢν δείξῃ, ὡς περὶ μεγάλων, ἢ ἀναγκαίων, ἢ οἰκείων, ἢ χρησίμων ἐρεῖ. εὐμαθῆ δὲ καὶ σαφῆ τὰ ὕστερα ποιήσει, τὰς αἰτίας προεκτιθέμενος, καὶ περιορίζων τὰ κεφάλαια τῶν γεγενημένων.

54. Τοιούτοις προοιμίοις οἱ ἄριστοι τῶν συγγραφέων ἐχρήσαντο· Ἡρόδοτος μὲν, ὡς μὴ τὰ γενόμενα ἐξίτηλα τῷ χρόνῳ γένηται, μεγάλα καὶ θαυμαστά ὄντα, καὶ ταῦτα, νίκας Ἑλληνικὰς δηλοῦντα, καὶ ἦττας βαρβαρικὰς. Θουκυδίδης δὲ, μέγαν τε καὶ αὐτὸς ἐλπίσας ἔσεισθαι,

καὶ ἀξιολογώτατον, καὶ μείζω τῶν προγεγενημένων, ἐκείνον τὸν πόλεμον· καὶ γὰρ παθήματα ἐν αὐτῷ μεγάλα ξυνέβη γενέσθαι. 55. Μετὰ δὲ, τὸ προοίμιον ἀνάλογον τοῖς πράγμασιν, ἢ μηκυνόμενον, ἢ βραχυνόμενον· εὐαφής δὲ καὶ εὐάγωγος ἔστω ἢ ἐπὶ τὴν διήγησιν μετὰβασις. ἅπαν γὰρ ἀτεχνῶς τὸ λοιπὸν σῶμα τῆς ἱστορίας, διήγησις μακρὰ ἐστίν· ὥστε ταῖς τῆς διηγήσεως ἀρεταῖς κατακεκοσμήσθω, λείως τε καὶ ὁμαλῶς προϊοῦσα, καὶ αὐτῇ ὁμοίως, ὥστε μὴ προὔχειν, μήτε κοιλαίνεσθαι. ἔπειτα τὸ σαφές ἐπανθείτω τῇ λέξει, ὡς ἔφην, μεμηχανημένον καὶ τῇ συμπεριπλοκῇ τῶν πραγμάτων. ἀπόλυτα γὰρ καὶ ἐντελῆ πάντα ποιήσει, καὶ τὸ πρῶτον ἐξεργασάμενος, ἐπάξει τὸ δευτέρον ἐχόμενον αὐτοῦ, καὶ ἀλύσεως τρόπῳ συνηρμοσμένον, ὡς μὴ διακεκόφθαι, μηδὲ διηγήσεις πολλὰς εἶναι, ἀλλήλαις παρακειμένας, ἀλλ' αἰὶ τὸ πρῶτον τῷ δευτέρῳ, μὴ γειτνιαῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ κοινωνεῖν, καὶ ἀνακεκρῶσθαι κατὰ τὰ ἄκρα. 56. Τάχος ἐπὶ πᾶσι χρήσιμον, καὶ μάλιστα εἰ μὴ ἀπορία τῶν λεκτέων εἶη· καὶ τοῦτο πορίζεσθαι χρή μὴ τοσοῦτον ἀπὸ τῶν ὀνομάτων ἢ ῥημάτων, ὅσον ἀπὸ τῶν πραγμάτων. λέγω δὲ εἰ παραθείοις μὲν τὰ μικρὰ καὶ ἥττον ἀναγκαῖα, λέγοις δ' ἱκανῶς τὰ μεγάλα· μᾶλλον δὲ καὶ παραλείπτειν πολλά. οὐδὲ γὰρ ἦν ἐστιᾶς τοὺς φίλους, καὶ πάντα ἢ παρεσκευασμένα, διὰ τοῦτο ἐν μέσοις τοῖς πέμμασι, καὶ τοῖς ὀρνείοις, καὶ λοπάσι τοσαύταις, καὶ συσὶν ἀγρίοις, καὶ λαγωοῖς, καὶ ὑπογαστριῶις, καὶ σαπέρδην ἐνθήσεις, καὶ ἔτνος, εἴ τι κᾶκεῖνο πα-

ρεσκεύαστο· ἀμελήσεις δὲ τῶν εὐτελεστέρων. 57. Μάλιστα δὲ σωφρονητέον ἐν ταῖς τῶν ὀρῶν, ἢ τεχνῶν, ἢ ποταμῶν ἐρμηνείαις, ὥς μὴ δύνανται λόγων ἀπειροκάλως παρεπιδείκνυσθαι δοκοίης, καὶ τὸ σαυτοῦ δρᾶν, παρὲς τὴν ἱστορίαν, ἀλλ' ὀλίγον προσάψαμενος, τοῦ χρησίμου καὶ σαφοῦς ἕνεκα, μεταβίβη, ἐκφυγῶν τὸν ἰξὸν τὸν ἐν τῷ πράγματι, καὶ τὴν τοιαύτην ἅπασαν λιχνείαν, οἷον ὀρῆς τι καὶ Ὅμηρος ὡς μεγαλόφρων ποιεῖ. καίτοι ποιητὴς ὢν, παραθεῖ τὸν Τάνταλον, καὶ τὸν Ἴξιονα, καὶ Τιτυὸν, καὶ τοὺς ἄλλους. εἰ δὲ Παρθένιος, ἢ Εὐφορίων, ἢ Καλλίμαχος ἔλεγε, πόσοις ἂν οἶε ἔπεσι τὸ ὕδωρ ἄχρι πρὸς τὸ χεῖλος τοῦ Ταντάλου ἦγαγεν; εἶτα πόσοις ἂν Ἴξιονα ἐκύλισε; μᾶλλον δὲ ὁ Θουκυδίδης αὐτὸς, ὀλίγα τῷ τοιοῦτῳ εἶδει τοῦ λόγου χρησάμενος, σκέψαι, ὅπως εὐθὺς ἀφίσταται, ἢ μηχανήματα ἐρμηνεύσας, ἢ πολιορκίας χρῆμα δηλώσας ἀναγκαῖον καὶ χρειῶδες ὄν, ἢ ἔτι πόλεων σχῆμα, ἢ Συρακουσίων λιμένα. ὅταν μὲν γὰρ τὸν λοιμὸν διηγῆται, καὶ μακρὸς εἶναι δοκῆ, σὺ τὰ πράγματα ἐντόησον· εἴη γὰρ οὕτω τὸ τάχος, καὶ ὡς φεύγοντος ὁμῶς ἐπιλαμβάνεται αὐτοῦ τὰ γεγενημένα, πολλὰ ὄντα. 58. Ἦν δὲ ποτε καὶ λόγους ἐροῦντά τινα δεήσει εἰσάγειν, μάλιστα μὲν εἰκότα τῷ προσώπῳ, καὶ τῷ πράγματι οἰκεία λεγέσθω· ἔπειτα, ὡς σαφίστατα καὶ ταῦτα· πλὴν ἐφεῖται σοι τότε καὶ ῥητορεῦσαι, καὶ ἐπιδειξαι τὴν τῶν λόγων δεινότητα. 59. Ἐπαινοὶ μὲν γὰρ ἢ ψόγοι, πάνυ πεφεισμένοι, καὶ περιεσκειμμένοι, καὶ ἀσυκοφάντητοι, καὶ μετὰ

ἀποδείξεων, καὶ ταχεῖς, καὶ μὴ ἀκαιροί, ἐπεὶ ἔξω τοῦ δικαστηρίου ἐκεῖνοί εἰσι. καὶ τὴν αὐτὴν Θεοπόμπω αἰτίαν ἔξεις, φιλαπεχθιμόνως κατηγοροῦντι τῶν πλείωτων, καὶ διατριβὴν ποιουμένων τὸ πρᾶγμα, ὡς κατηγορεῖν μᾶλλον ἢ ἱστορεῖν τὰ πεπραγμένα.

60. Καὶ μὴν καὶ μῦθος εἴ τις παρεμπέσοι, λεκτικός μὲν, οὐ μὴν πιστωτικός πάντως, ἀλλ' ἐν μίσει θετός τοῖς ὅπως ἂν ἐθέλωσιν εἰκάσασθαι περὶ αὐτοῦ. σὺ δ' ἀκίνδυνός, καὶ πρὸς οὐδέτερον ἐπιφρέπεστερος.

61. Τὸ δ' ὄλον, ἐκείνου μοι μέμνησο, (πολλάκις γὰρ τὸ αὐτὸ ἔρω) καὶ μὴ πρὸς τὸ παρὸν μόνον δρωῶν γράφε, ὡς οἱ νῦν ἐπαινέσονται σε, καὶ τιμήσωσιν, ἀλλὰ τοῦ σύμπαντος αἰῶνος ἐστοχασμένος, πρὸς τοὺς ἔπειτα μᾶλλον σύγγραφε, καὶ παρ' ἐκείνων ἀπαίτει τὸν μισθὸν τῆς γραφῆς, ὡς λέγεται καὶ περὶ σοῦ, ἐκεῖνος μέντοι ἐλεύθερος ἀνήρ ἦν, καὶ παρρησίας μεστός, οὐδὲν οὐδὲ κολακευτικόν, οὐδὲ δυσλοπερές, ἀλλ' ἀλήθεια ἐπὶ πᾶσι τοῦτ' εἰ σωφρονοίη τις, ὑπὲρ πάσας τὰς νῦν ἐλπίδας θεῖτο ἂν, οὕτως ὀλιγοχρονίους οὔσας.

62. Ὅρας τὴν Κνίδον ἐκεῖνον ἀρχιτέκτονα, οἷον ἐποίησεν; οἰκοδομήσας γὰρ τὸν ἐπὶ τῇ Φάρῳ πύργον, μέγιστον καὶ κάλλιστον ἔργων ἀπάντων, ὡς πυρσεύοιτο ἀπ' αὐτοῦ τοῖς ναυτιλλομένοις, ἐπὶ πολὺ τῆς θαλάττης, καὶ μὴ καταφέρωντο εἰς τὴν Παραιτονίαν, παγχάλεπον, ὡς φασιν, οὔσαν, καὶ ἄφυκτον, εἴ τις ἐμπέσοι εἰς τὰ ἔρματα. οἰκοδομήσας οὖν τὸ ἔργον, ἔνδοθεν μὲν κατὰ τῶν λίθων τὸ αὐτοῦ ὄνομα ἐπέγραψεν, ἐπιχρίσας δὲ τιτάνῳ, καὶ

ἐπικαλύψας, ἐπέγραψε τοῦνομα τοῦ τότε βασιλεύοντος, εἰδὼς ὅπερ καὶ ἐγένετο, πάννυ ὀλίγου χρόνου συνεκπεσοῦμενα μὲν τῷ χρίσματι τὰ γρύμματα, ἐκφανησόμενον δὲ, ΣΩΣΤΡΑΤΟΣ ΔΕΞΙΦΑΝΟΥΣ Κνίδιος, θεοῖς σωτήρσιν ὑπὲρ τῶν πλωϊζομένων. οὕτως οὐδ' ἐκεῖνος ἐς τὸν τότε καιρὸν, οὐδὲ τὸν αὐτοῦ βίον τὸν ὀλίγον ἑώρα, ἀλλ' εἰς τὸν νῦν, καὶ τὸν αἰὶ, ἄχρις ἂν ἐστήκη ὁ πύργος, καὶ μένη αὐτοῦ ἡ τέχνη. 63. Χρὴ τοίνυν καὶ τὴν ἱστορίαν οὕτω γράφεσθαι σὺν τῷ ἀληθεῖ μᾶλλον πρὸς τὴν μέλλουσαν ἐλπίδα, ἢπερ σὺν κολακείᾳ πρὸς τὸ ἡδὺ τοῖς νῦν ἐπαινουμένοις. οὗτός σοι κανὼν καὶ στάθμη ἱστορίας δικαίας. καὶ εἰ μὲν σταθμίσονται τινες αὐτῇ, εὖ ἂν ἔχοι, καὶ εἰς δεῖον ἡμῖν γέγραπται· εἰ δὲ μὴ, κεκύλισται ὁ πῖθος ἐν Κρανείῳ.

ΑΛΗΘΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ARGUMENTVM.

In prooemio monet Lucianus, se iis, qui post severiorem lectionem animum remittere vellent, fa-

bulas has scripsisse, quarum quaevis ad alias aliorum (ex. gr. Ctesiae, Jambuli, Homeri,) fabulosas narrationes respiciat. Nihil veri se dicere praeter hoc, se omnia mentitum esse (cap. 1—4.). Satishabeo, fragmenta ipsa brevissimis indigitare. Narrat igitur, se bene instructa navi intrasse Oceanum, et post ingentem tempestatem pervenisse ad insulam, terminum itinerum Herculis et Bacchi; fluvius vini; mulieres ex dimidia parte vites (cap. 5—9); turbine posthaec correpta navis quum delata esset ad Lunam, ab Hippogypis ipse ad regem adducitur, Endymionem (c. 9—11.). Bellum Endymionis cum Phaëthonte, rege Solis; descriptio exercituum et proelii; deinde pax (c. 12—20.). Descriptio miraculorum Lunae (c. 21—26.). Tum navigat per aërem, praeter solem (c. 27. 28.) ad urbem Lychnorum et Nephelococcygiam (c. 29.); tandem in Oceanum demissa navis tota ab ingenti ceto absorbetur (c. 30.). Descriptio alvi, in qua terra quoque erat culta; Graecus ibi repertus narrat sua fata; reliqui incolae; quibus prorsus delentis supra octo menses in alvo secure vivitur (c. 31—40.). Descriptio proelii ingentium hominum, quibus insulae erant loco navium, quod viderat stans inter dentes ceti (c. 41. ad fin.).

Ὡςπερ τοῖς ἀθλητικοῖς καὶ περὶ τὴν τῶν σωμάτων ἐπιμέλειαν ἡσκημένοις, οὐ τῆς εὐξίας μόνον, οὐδὲ τῶν γυμνασίων φροντίς ἐστίν, ἀλλὰ καὶ τῆς κατὰ καιρὸν γιγνομένης ἀνέσεως, μέρος γοῦν τῆς ἀσκήσεως τὸ μέγιστον αὐτὴν ὑπολαμβάνουσιν· οὕτω δὴ καὶ τοῖς περὶ λόγους ἐσπουδακόσιν ἡγοῦμαι προσήκειν μετὰ τὴν πολλὴν τῶν σπουδαιοτέρων

ἀνάγνωσιν, ἀνιάναι τε τὴν διάνοιαν, καὶ πρὸς τὸν ἔπειτα κάματος ἀκμαιοτέραν παρασκευάζειν. Γίνονται δ' αὖ ἐμμελής ἢ ἀνάπαυσις αὐτοῖς, εἰ τοῖς τοιοῦτοῖς τῶν ἀναγνωσμάτων δμιλοῖεν, ἢ μὴ μόνον ἐκ τοῦ ἀστείου τε καὶ χαρίεντος ψιλὴν παρέξει τὴν ψυχαγωγίαν, ἀλλὰ τινα καὶ θεωρίαν οὐκ ἄμουσον ἐπιδείξεται, οἷόν τι καὶ περὶ τῶνδε πῶν συγγραμμάτων φρονήσειν ὑπалаμβάνω. οὐ γὰρ μόνον τὸ ξένον τῆς ὑποθέσεως, οὐδὲ τὸ χαρίεν τῆς προαιρέσεως ἐπαγωγὴν ἔσται αὐτοῖς, οὐδ' ἂν ψεύσματα ποικίλα πιθανῶς τε καὶ ἐναλήθως ἐξηγητάχαμεν, ἀλλ' ὅτι καὶ τῶν ἱστορουμένων ἕκαστον οὐκ ἀκωμωδῆτως πρὸς τινὰς ἤνικται τῶν παλαιῶν ποιητῶν τε, καὶ συγγραφέων, καὶ φιλοσόφων, πολλὰ τεράτια καὶ μυθώδη συγγεγραμμάτων· οὓς καὶ ὀνομαστὶ αὖ ἔγραφον, εἰ μὴ καὶ αὐτῷ σοι ἐκ τῆς ἀναγνώσεως φαίνεσθαι ἔμελλον. 3. Κτησίας ὁ Κτησιόχου, ὁ Κνίδιος, συνέγραψε περὶ τῆς Ἰνδῶν χώρας, καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς, ἢ μῆτε αὐτὸς εἶδε, μῆτε ἄλλου εἰπόντος ἤκουσεν. ἔγραψε δὲ καὶ Ἰαμβούλος περὶ τῶν ἐν τῇ μεγάλῃ θαλάττῃ, πολλὰ παράδοξα· γινώσκον μὲν ἅπασιν τὸ ψεῦδος πλασόμενος, οὐκ ἕτερπηθὲ ὁμως συνθεὶς τὴν ὑπόθεσιν. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τὰ αὐτὰ τοῦτοις προελόμενοι, συνέγραψαν, ὡς δὴ τινὰς ἑαυτῶν πλάνας τε καὶ ὑποδημίας, θηρίων τε μεγέθη ἱστοροῦντες, καὶ ἀνθρώπων ὁμότητας, καὶ βίων καινότητας. ἀρχηγὸς δὲ αὐτοῖς καὶ διδύσκαλος τῆς τοιαύτης βωμολοχίας, ὁ τοῦ Ὀμήρου

Ὀδυσσεὺς, τοῖς περὶ τῶν Ἀλκίνοον διηγούμενος, ἀνέμων τε δουλείαν, καὶ μονοφθαλμούς, καὶ ὠμοφάγους, καὶ ἀγρίους τινὰς ἀνθρώπους· ἔτι δὲ πολυκεφάλαια ζῶα, καὶ τὰς ὑπὸ φαρμάκων τῶν ἐταίρων μεταβολὰς, οἷα πολλὰ ἐκείνος πρὸς ἰδιώτας τοὺς Φαίλακος ἐτετρατεύσατο. 4. Τοῦτοις οὖν ἐντυχὸν ἅπασι, τοῦ ψεύσασθαι μὲν οὐ σφόδρα τοὺς ἄνδρας ἐμεμφάμην, ὄρων ἤδη σύνηθες ἂν τοῦτο καὶ τοῖς φιλοσοφεῖν ὑπιασσανμένοις. ἐκείνο δ' αὐτῶν ἐθαύμασα, εἰ ἐνόμισαν λήσειν οὐκ ἀληθῆ συγγραφοῦτες. διότι καὶ αὐτὸς ὑπὸ πανοδοξίας ἀπολιπεῖν τι σπουδαίως τοῖς μεθ' ἡμᾶς, ἵνα μὴ μόνος ἄμειρος ὦ τῆς ἐν τῷ μυθολογεῖν ἐλευθερίας, ἐπεὶ μηδὲν ἀληθὲς ἱστορεῖν εἶχον, (οὐδὲν γὰρ ἐπεπόνθειν ἀξιόλογον) ἐπὶ τῷ ψεύδος ἐτραπόμεν, πολλῶ τῶν ἄλλων εὐγνωμονέστερον. καὶ ἐν γὰρ δὴ τοῦτο ἀληθεύων λέγω, ὅτι ψεύδομαι· αὐτῷ δ' ἂν μοι δοκῶ καὶ τὴν παρὰ τῶν ἄλλων κατηγορίαν ἐκφυγεῖν, αὐτὸς δὲ μολογῶν μηδὲν ἀληθὲς λέγειν. χρίσω τοίνυν περὶ ὧν μὴτ' εἶδον, μὴτ' ἔπαθον, μὴτε παρ' ἄλλων ἐπυθόμην· ἄτι δὲ μὴτε ὅλων ὄντων, μὴτε τὴν ἀρχὴν γενέσθαι δυναμένων. διὸ δεῖ τοὺς ἐντυχάνοντας μηδαμῶς πιστεῖν αὐτοῖς.

5. Ὀρηθεῖς γὰρ πατε ἀπὸ Ἡρακλειῶν στηλῶν, καὶ ἄφεις ἐς τὸν ἐσπέριον Ὀκεανόν, οὐρίῳ ἀνέμῳ τὸν πλοῦν ἐποιούμην. αἰτία δὲ μοι τῆς ἀποδημίας, καὶ ἐπέθισης, ἢ τῆς διανοίας περιεργία, καὶ πραγμάτων καινῶν ἐπιθυμία, καὶ τὸ βούλεσθαι μαθεῖν ὅ, τι τὸ τέλος ἐστὶ ταῦ Ὀκεανοῦ, καὶ

τίνες οἱ πέραν κατοικοῦντες ἄνθρωποι. τούτου γὰρ
 τοι ἔνεκα, πάμπολλα μὲν σιτία ἐνεβαλόμην, ἱκανὸν
 δὲ καὶ ὕδωρ ἐνεθέμην, πεντήκοντα δὲ τῶν ἡλικιω-
 τῶν προσεποιησάμην, τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην ἔχον-
 τας· ἔτι δὲ καὶ ὄπλων πολὺ τι πλῆθος παρεσκευα-
 σάμην, καὶ κυβερνήτην τὸν ἄριστον, μισθῶν μεγάλῳ
 πείσας, παρέλαβον, καὶ τὴν ναῦν, (ἄκατος δὲ ἦν)
 ὡς πρὸς μέγαν καὶ βίαιον πλοῦν ἐκρατυνάμην.
 Ἡμέραν μὲν οὖν καὶ νύκτα οὐρῶν ἀνέμῳ πλείοντες,
 ἔτι τῆς γῆς ὑποφαινομένης, οὐ σφόδρα βιαίως ἀνη-
 γόμεθα· τῇ ἐπιούσῃ δὲ ἅμα ἡλίῳ ἀνίσχοντι, ὃ, τε
 ἄνεμος ἐπεδίδου, καὶ τὸ κύμα ηὐξάνετο, καὶ ζόφος
 ἐπεγίγνετο, καὶ οὐκ ἔτ' οὐδὲ στεῖλαι τὴν ὀθόνην
 δυνατὸν ἦν. ἐπιτρέψαντες οὖν τῷ πνεύματι καὶ πα-
 ραδόντες αὐτοὺς, ἐχειμαζόμεθα ἡμέρας ἐννέα καὶ
 ἑβδομήκοντα, τῇ ὀγδοηκοστῇ δὲ, ἄφνω ἐκλάμψαν-
 τος ἡλίου, καθορῶμεν οὐ πόρρω νῆσον ὑψηλὴν, καὶ
 δασεῖαν, οὐ τραχεῖ περιηχομένην τῷ κύματι· καὶ
 γὰρ ἤδη τὸ πολὺ τῆς ζάλης κατεπαύετο. προσχόν-
 τες οὖν, καὶ ἀποβάντες, ὡς ἂν ἐκ μακρῆς ταλαιπω-
 ρίας πολὺν μὲν ἐπὶ τῆς γῆς χρόνον ἐκείμεθα. διανα-
 στάντες δὲ ὅμως, ἀπεκρίναμεν ἡμῶν αὐτῶν τριάκον-
 τα μὲν φύλακας τῆς νεῶς παραμένειν, εἴκοσι δὲ σὺν
 ἐμοὶ ἀνελθεῖν ἐπὶ κατασκοπῇ τῶν ἐν τῇ νήσῳ.
 7. Προελθόντες δὲ ὅσον σταδίους τρεῖς ἀπὸ τῆς θα-
 λάττης δι' ὕλης, ὀρῶμεν τινα στήλην χαλκοῦ πεποιοη-
 μένην, Ἑλληνικοῖς γράμμασι καταγεγραμμένην, ἀμυ-
 δροῖς δὲ, καὶ ἐκτετριμμένοις, λέγουσαν· Ἄχρι τού-
 των Ἡρακλῆς καὶ Λιδύσος ἀφίκοντο. ἦν δὲ καὶ

ἔχνη δύο πλησίον ἐπὶ πέτρας, τὸ μὲν πλεθριαῖον, τὸ δὲ ἔλαττον, ἐμοὶ δοκεῖν· τὸ μὲν τοῦ Διονύσου τὸ μικρότερον, θάτερον δὲ Ἡρακλέους. προσκυνήσαντες οὖν, προήειμεν, οὐπω δὲ πολὺ παρήειμεν, καὶ ἐφιστιάμεθα ποταμῷ οἶνον ὄσοντι ὁμοιοτάτῳ μάλιστα οἶός περ ὁ Χιός ἐστιν. ἄφθονον δὲ ἦν τὸ ρεῦμα, καὶ πολὺ, ὥστε ἐνιαχοῦ καὶ ναυσίπορον εἶναι δύνασθαι. ἐπῆει οὖν ἡμῖν πολὺ μᾶλλον πιστεύειν τῷ ἐπὶ τῆς στήλης ἐπιγράμματι, ὁρῶσι τὰ σημεῖα τῆς Διονύσου ἐπιδημίας. δόξαν δὲ μοι καὶ ὄθεν ἄρχεται ὁ ποταμὸς καταμαθεῖν, ἀνήειν παρὰ τὸ ρεῦμα καὶ πηγὴν μὲν οὐδεμίαν εὔρον αὐτοῦ, πολλὰς δὲ καὶ μεγάλας ἀμπέλους, πλήρεις βοτρύων, παρὰ δὲ τὴν ῥίζαν ἐκάστης ἀπέρρει σταγῶν οἴνου διαυγοῦς, ἀφ' ὧν ἐγένετο ὁ ποταμὸς. ἦν δὲ καὶ ἰχθῦς ἐν αὐτῷ πολλοὺς ἰδεῖν, οἶνω μάλιστα καὶ τὴν χροιάν καὶ τὴν γεῦσιν προσεικότας. ἡμεῖς γοῦν ἀγρεύσαντες αὐτῶν τινὰς, καὶ ἐμφαγόντες, ἐμεθύσθημεν· ἀμίλει καὶ ἀνατεμόντες αὐτοὺς, εὐρίσκομεν τρυγὸς μεστούς. ὕστερον μέντοι ἐπινοήσαντες, τοὺς ἄλλους ἰχθῦς, τοὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος, παραμιγνύντες, ἐκεράννυμεν τὸ σφοδρὸν τῆς οἰνοφαγίας. 8. Τότε δὲ τὸν ποταμὸν διαπεράσαντες, ἧ διαβατός ἦν, εὔρομεν ἀμπέλων χρῆμα τεράστιον· τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς γῆς, ὁ στέλεχος αὐτὸς εὐερνῆς καὶ παχύς· τὸ δ' ἄνω, γυναῖκες ἦσαν, ὕσον ἐκ τῶν λαγόνων, ἅπαντ' ἔχουσαι τέλεια. τοιαύτην παρ' ἡμῖν τὴν Λάφνην γράφουσιν ἄρτι τοῦ Ἀπόλλωνος καταλαμβάνοντος, ἀποδενδρουμένην. ἀπὸ δὲ τῶν δακτύλων ἄκρων ἐξερύ-

οντο αὐταῖς οἱ κλάδοι, καὶ μεστοὶ ἦσαν βοτρώων· καὶ μὴν καὶ τὰς κεφαλὰς ἐκόμων ἔλιξι τε, καὶ φύλλοις, καὶ βύτρουσι. προσελθόντας δὲ ἡμᾶς ἠσπάζοντό τε καὶ ἐδέξιοῦντο, αἱ μὲν Λύδιον, αἱ δὲ Ἰνδικήν, αἱ πλεῖσται δὲ τὴν Ἑλλάδα φωνὴν προῖεμεναι. καὶ ἐφίλουν δὲ ἡμᾶς τοῖς στόμασιν· ὁ δὲ φιληθεὶς, αὐτίκα ἐμέθυε, καὶ παράφορος ἦν. δρέπεσθαι μέντοι οὐ παρεῖχον τοῦ καρποῦ, ἀλλὰ ἤλγουν, καὶ ἐβόων, ἀποσπασμένου· αἱ δὲ καὶ μίγνυσθαι ἡμῖν ἐπεθύμουν. καὶ δύο τινὲς τῶν ἐταίρων πλησιάζσαντες αὐταῖς, οὐκ ἔτ' ἀπελύνοντο, ἀλλ' ἐκ τῶν αἰδοίων ἐδέδεντο· συνεφύοντο γάρ, καὶ συνεῤῥίζουσιντο. καὶ ἦδη αὐτοῖς κλάδοι ἐπεφύκησαν, οἱ δάκτυλοι, καὶ ταῖς ἔλιξι περιπλεκόμενοι, ὅσον οὐδέπω καὶ αὐτοὶ καρποφορήσειν ἔμελλον. 9. Καταλιπόντες δ' αὐτούς, ἐπὶ ναῦν ἐφεύγομεν, καὶ τοῖς ἀπολειφθεῖσι διηγούμεθα ἔλθόντες, τὰ τε ἄλλα, καὶ τῶν ἐταίρων [τὴν συμπλοκὴν, καὶ] τὴν ἀμπελομιξίαν. καὶ δὴ λαβόντες ἀμφορέας τινὰς, καὶ ὑδρευσάμενοί τε ἄμα, καὶ ἐκ τοῦ ποταμοῦ οἰνισάμενοι, καὶ αὐτοῦ πλησίον ἐπὶ τῆς ἡϊόνος αὐλισάμενοι, ἔωθεν ἀνήχθημεν οὐ σφόδρα βιαίῳ πνεύματι. περὶ μεσημβρίαν δὲ, οὐκ ἔτι τῆς νήσου φαινομένης, ἄφνω τυφῶν ἐπιγενόμενος, καὶ περιδιτήσας τὴν ναῦν, καὶ μετεωρίσας, ὅσον ἐπὶ σταδίους τριςχιλίους, οὐκ ἔτι καθῆκεν εἰς τὸ πέλαγος, ἀλλ' ἄνω μετέωρον ἐξηρητημένην ἄνεμος ἐμπεσὼν τοῖς ἰστίοις, ἔφερε κολπώσας τὴν ὀθύνην. 10. Ἐπτά δὲ ἡμέρας καὶ τὰς ἴσας νύκτας ἀεροδρομήσαντες, ὀγδόῃ καθορῶμεν γῆν τινα μεγάλην ἐν τῷ αἴρι, κα-

Θάπερ νῆσον, λαμπράν, καὶ σφαιροειδῆ, καὶ φωτὶ
 μεγάλῃ καταλαμπομένην· προσενεχθέντες δ' αὐτῇ,
 καὶ ὀρμισάμενοι, ἀπέβημεν. ἐπισκοποῦντες δὲ τὴν
 χώραν, εὐρίσκομεν οἰκουμένην τε, καὶ γεωργομένην·
 ἡμέρας μὲν οὖν, οὐδὲν αὐτόθεν καθ' ἡμεῖς νυ-
 κτός δ' ἐπιγενομένης, εἰφαίνοντο ἡμῖν καὶ ἄλλαι νῆ-
 σοι πλησίον, αἱ μὲν μείζους, αἱ δὲ μικρότεραι, πυρὶ
 τὴν χθόαν προσεοικυῖαι· καὶ ἄλλη δὲ τις γῆ κάτω, καὶ
 πόλεις ἐν αὐτῇ καὶ ποταμοὺς ἔχουσα, καὶ πελάγη, καὶ
 ἴλας, καὶ ὄρη. ταύτην οὖν τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην
 εἰκάσομεν. 11. Λύξαν δὲ ἡμῖν καὶ ἔτι πορφύρωτερον προ-
 ελθεῖν, ξυνελήφθημεν, τοῖς Ἴππογύποις παρ' αὐτοῖς
 καλουμένοις ἀπαντήσαντες. οἱ δὲ Ἴππογυποὶ οὗτοί
 εἰσιν ἄνδρες ἐπὶ γυπῶν μεγάλων ὀχούμενοι, καὶ κα-
 θ' ἄπερ ἵπποις τοῖς ὀρνέοις χρώμενοι· μεγάλου γὰρ
 οἱ γυπες, καὶ ὡς ἐπίπαν τρικέφαλοι. μῖθοι δ' ἄν-
 τισ τὸ μέγεθος αὐτῶν ἐντεῦθεν· νεῶς γὰρ μεγάλης
 φορτίδος ἴστοῦ ἕκαστον τῶν πτερῶν μακρότερον καὶ
 παχύτερον φέρουσι. τούτοις οὖν τοῖς Ἴππογύποις
 προστέτακται περιπετομένοις τὴν γῆν, εἴ τις εὐρε-
 θεῖη ξένος, ἄγειν ὡς τὸν βασιλέα· καὶ δὴ καὶ ἡμᾶς
 ξυλλαβόντες, ἄγουσιν ὡς αὐτόν. ὁ δὲ θεασάμενος,
 καὶ ἀπὸ τῆς στολῆς εἰκάσας, Ἕλληνες ἄρα, ἔφη,
 ὑμεῖς, ὦ ξένοι; συμφησάντων δὲ ἡμῶν, πῶς οὖν ἀ-
 φίκεσθε, ἔφη, τοσοῦτον αἶρα διελθόντες; καὶ ἡμεῖς
 τὸ πᾶν αὐτῷ διηγούμεθα· καὶ ὅς ἀρξάμενος, τὸ
 καθ' ἑαυτὸν ἡμῖν διεξήει, ὡς καὶ αὐτὸς ἀνθρωπος
 ὢν, τοῦνομα Ἐνδυμίων, ἀπὸ τῆς ἡμετέρας γῆς, κα-
 θεύδων, ἀναρπασθεῖη ποτὲ, καὶ ἀφικόμενος βασι-

λεύσεις τῆς χώρας. εἶναι δὲ τὴν γῆν ἐκείνην, ἔλεγε, τὴν ἡμῖν κάτω φαινομένην Σελήνην. ἀλλὰ θαρρῶεῖν τε παρεκελεύετο, καὶ μηδένα κίνδυνον ὑφορᾶσθαι· πάντα γὰρ ἡμῖν παρέσεσθαι, ὧν δεόμεθα. 12. Ἦν δὲ καὶ κατορθώσω, ἔφη, τὸν πόλεμον, ὃν ἐκφέρω νῦν πρὸς τοὺς τὸν ἥλιον κατοικοῦντας, ἀπάντων εὐδαιμονέστατα παρ' ἐμοὶ καταβιώσετε. καὶ ἡμεῖς ἠρόμεθα τίνες τε εἶεν οἱ πολέμιοι, καὶ τὴν αἰτίαν τῆς διαφορᾶς· ὁ δὲ, Φαέθων, φησὶν, ὁ τῶν ἐν τῷ ἡλίῳ κατοικούντων βασιλεὺς, (οἰκεῖται γὰρ δὴ κακῆνος ὡςπερ καὶ ἡ Σελήνη) πολὺν ἤδη πρὸς ἡμᾶς πολεμεῖ χρόνον. ἤρξατο δὲ ἐξ αἰτίας τοιαύτης· Τῶν ἐν τῇ ἄρχῃ τῇ ἐμῇ ποτε τοὺς ἀπορωτάτους συναγαγὼν, ἐβουλήθη ἀποικίαν εἰς τὸν Ἐωσφόρον στεῖλαι, ὄντα ἔρημον, καὶ ὑπὸ μηδενὸς κατοικούμενον· ο τοίνυν Φαέθων σφονήσας ἐκώλυσε τὴν ἀποικίαν, κατὰ μέσον τὸν πόρον ἀπαντήσας ἐπὶ τῶν Ἰππομυρμήκων. πότε μὲν οὖν νικηθέντες (οὐ γὰρ ἡμεν ἀντίπαλοι τῇ παρασκευῇ) ἀνεχωρήσαμεν. νῦν δὲ, βούλομαι αὐτίς ἐξενεγκεῖν τὸν πόλεμον, καὶ ἀποστεῖλαι τὴν ἀποικίαν. ἦν οὖν ἐθέλητε, κοινωνήσατέ μοι τοῦ στόλου, γῦπας δὲ ὑμῖν ἐγὼ παρέξω τῶν βασιλικῶν ἕνα ἐκάστω, καὶ τὴν ἄλλην ὄπλισιν. αὐριον δὲ ποιησόμεθα τὴν ἔξοδον. οὕτως, ἔφη ἐγὼ, γιγνέσθω, ἐπειδὴ σοι δοκεῖ. 13. Τότε μὲν οὖν παρ' αὐτῶ ἐστιαθέντες, ἐμείναμεν· ἔωθεν δὲ διαναστάντες, ἐτασσόμεθα· καὶ γὰρ οἱ σκοποὶ πλησίον εἶναι ἐσημαινον τοὺς πολεμίους. τὸ μὲν οὖν πλήθος τῆς στρατιᾶς, δέκα μυριάδες ἐγένοντο, ἄνευ τῶν σκεπο-

φόρων, καὶ τῶν μηχανοποιῶν, καὶ τῶν πεζῶν, καὶ τῶν ξένων συμμίσχων. τούτων δὲ ὀκτακιςμύριοι μὲν ἦσαν οἱ Ἴππύγυποι, διςμύριοι δὲ οἱ ἐπὶ τῶν λαχανοπτέρων. ὄρνεον δὲ καὶ τοῦτό ἐστι μέγιστον, ἀντὶ τῶν πτερῶν λαχάνοις πικρῆ λάσιον· τὰ δ' ὠκύπτερα ἔχει θριδακίνοις φύλλοις μάλιστα προσεικότα. ἐπὶ δὲ τούτοις, οἱ Κεγχροβύλοι τετάχατο, καὶ οἱ Σκοροδομάχοι. ἦλθον δὲ καὶ ἀπὸ τῆς Ἄρκτου σύμμαχοι, τριςμύριοι μὲν Ψυλλοτοξόται, πεντακιςμύριοι δὲ Ἀνεμοδρόμοι. τούτων δὲ, οἱ μὲν Ψυλλοτοξόται, ἐπὶ ψυλλῶν μεγάλων ἱππάζονται, ὅθεν καὶ τὴν προσηγορίαν ἔχουσι· μέγεθος δὲ τῶν ψυλλῶν, ὅσον δώδεκα ἐλέφαντες. οἱ δ' Ἀνεμοδρόμοι, πεζοὶ μὲν εἰσι, φέρονται δ' ἐν τῷ ἄερι ἄνευ πτερῶν· ὁ δὲ τρόπος τῆς φορῆς τοῖόςδε. χιτῶνας ποδήρεις ὑπέζωσμένοι, κολπώσαντες αὐτοὺς τῷ ἀνέμῳ, καθάπερ ἰστία, φέρονται ὡς περ τὰ σκίφη· τὰ πολλὰ δ' οἱ τοιοῦτοι ἐν ταῖς μάχαις πελτασταὶ εἰσιν. ἐλέγοντο δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ὑπὲρ τὴν Καππαδοκίαν ἀστέρων ἦξιεν, Σιρουθοβάλανοι μὲν ἑπτακιςμύριοι, Ἴππογέρανοι δὲ πεντακιςχίλιοι. τούτους ἐγὼ οὐκ ἐθεασάμην, οὐ γὰρ ἀφίκοντο. διόπερ οὐδὲ γράψαι αὐτῶν τὰς φύσεις ἐτόλμησα· τεράστια γὰρ καὶ ἄπιστα περὶ αὐτῶν ἐλέγετο. 14. Αὕτη μὲν τοῦ Ἐνδυμίωνος ἡ δύναμις. σκευὴ δὲ πάντων ἡ αὐτῆ· κράνη μὲν ἀπὸ τῶν κυάμων· μεγάλοι γὰρ παρ' αὐτοῖς οἱ κύαμοι καὶ καρτεροί· θώρακες δὲ φολιδωτοὶ πάντες θέρμινοι· τὰ γὰρ λέπη τῶν θέρμων συρρόαπτοντες, ποιοῦνται θώρακας· ἄρρήκτον δ' ἐκεῖ γίγνεται τοῦ θέρμου

τὸ λέπος, ὡσπερ κέρας· ἀσπίδες δὲ καὶ ξίφη, οἷα τὰ Ἑλληνικά. 15. Ἐπεὶ δὲ καιρὸς ἦν, ἐτάξαντο ἡῶδε· τὸ μὲν δεξιὸν κέρας εἶχον οἱ Ἰππόγυπτοι, καὶ ὁ βασιλεὺς τοὺς ἀρίστους περὶ αὐτὸν ἔχων· καὶ ἡμεῖς ἐν τούτοις ἦμεν· τὸ δ' εὐώνυμον οἱ Λαχανόπτεροι· τὸ δὲ μέσον, οἱ σύμμαχοι, ὡς ἕκαστοι· τὸ δὲ πεζόν, ἦσαν μὲν ἀμφὶ τὰς ἑξακισχιλίας μυριάδας· ἐτάχθησαν δὲ οὕτως. ἀρχῆναι παρ' αὐτοῖς πολλοὶ καὶ μεγάλοι γίνονται, πολὺ τῶν Κυκλάδων νήσων ἕκαστος μείζων. τούτοις προσέταξεν διυφῆναι τὸν μεταξὺ τῆς Σελήνης καὶ τοῦ Ἴωσφόρου ἀέρα. ὡς δὲ τάχιστα ἐξεργάσαντο, καὶ πεδίον δ' ἐποίησαν, ἐπὶ τούτου παρῆταξεν τὸ πεζόν. ἠγεῖτο δὲ αὐτῶν Νυκτερίων ὁ Εὐδιάνακτος, τρίτος αὐτός. 16. Τῶν δὲ πολεμίων τὸ μὲν εὐώνυμον εἶχον οἱ Ἴππομύρμηκες, καὶ ἐν αὐτοῖς ὁ Φαέθων· θηρία δὲ ἐστὶ μέγιστα, ὑπόπτερα, τοῖς παρ' ἡμῖν μύρμηξι προσεικότα, πλὴν τοῦ μεγέθους· ὁ γὰρ μέγιστος αὐτῶν, καὶ δίπλεθρος ἦν. ἐμάχοντο δὲ, οὐ μόνον οἱ ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μάλιστα τοῖς κέρασιν· ἐλέγοντο δὲ οὗτοι εἶναι ἀμφὶ τὰς πέντε μυριάδας. ἐπὶ δὲ τοῦ δεξιοῦ αὐτῶν, ἐτάχθησαν οἱ Ἀεροκῶνωπες, ὄντες καὶ οὗτοι ἀμφὶ τὰς πέντε μυριάδας, πάντες τοξόται, κώνωψι μεγάλοις ἐποχοῦμενοι· μετὰ δὲ τούτους, οἱ Ἀεροκόρακες, ψιλοὶ τε ὄντες καὶ πεζοὶ, πλὴν μάχομοί γε καὶ οὗτοι· πόρρωθεν γὰρ ἐσφενδόνων φραφανίδας ὑπερμεγέθει· καὶ ὁ βληθεὶς οὐδ' ἐπ' ὀλίγον ἀντέχειν ἐδύνατο· ἀπέθνησκε δὲ, θυσιδίας τιτὸς αὐτίκα τῷ τραύματι ἐπιγενομένης·

ἔλεγοντο δὲ χρεῖν τὰ βέλη μαλάχης ἰῶ. ἐχόμενοι δ' αὐτῶν ἐτάχθησαν οἱ Καυλομούκητες, δπλίται ὄντες, καὶ ἀγχεμάχοι, τὸ πλῆθος μύριοι· ἐκλήθησαν δὲ Καυλομούκητες, ὅτι ἀσπίσι μὲν μυκητίταις ἐχρῶντο, δόρασι δὲ καυλίνοις, τοῖς ἀπὸ τῶν ἀσπαράγων· πλησίον δὲ αὐτῶν, οἱ Κυνοβάλανοι ἕστησαν, οὓς ἐπεμψαν αὐτῷ οἱ τὸν Σείριον κατοικοῦντες, πεντακιςχίλιοι, καὶ οὗτοι ἄνδρες κυνοπρόσωποι, ἐπὶ βαλάνων πτερωτῶν μαχόμενοι. ἔλεγοντο δὲ κἀκείνων ὑστερίζειν τῶν συμμάχων, οὓς τε ἀπὸ τοῦ Γαλαξίου μετεπέμπετο σφενδονήτας, καὶ οἱ Νεφελοκένταυροι· ἀλλ' ἐκείνοι μὲν, τῆς μάχης ἤδη κεκριμένης, ἀφίκαντο, ὡς μήποτε ὄφελον· οἱ σφενδονήται δὲ, οὐδὲ ὄλως παρεγένοντο. διόπερ φασὶν αὐτοῖς ὕστερον ὀργισθέντα τὸν Φαίθονια, πυρπολῆσαι τὴν χώραν. τοιαύτη μὲν καὶ Φαίθων ἐπήει παρασκευῆ. 17. Συμμιζαντες δὲ, ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἤρθη, καὶ ὀγκήσαντο ἐκατέρων οἱ ὄνοι, (τούτοις γὰρ ἀντὶ σαλπιστῶν χρῶνται) ἐμάχοντο. καὶ τὸ μὲν εὐώνυμον τῶν Ἑλιωτῶν αὐτίκα ἔφυγεν, οὐδ' ἐς χεῖρας δεξιόμενον τοὺς Ἱππογύπους, καὶ ἡμεῖς εἰπόμεθα κτείνοντες· τὸ δεξιὸν δ' αὐτῶν ἐκράτει τοῦ ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ εὐωνύμου· καὶ ἐπεξῆλθον οἱ Λεροκῶνωπες διώκοντες, ἄχρι πρὸς τοὺς πεζοὺς· ἐνταῦθα δὲ κἀκείνων ἐπιβροηθούτων, ἔφυγον ἐπικλίναντες, καὶ μάλιστα ἐπεὶ ἦσθοντο τοὺς ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ σφῶν νενικημένους. τῆς δὲ τροπῆς λαμπραῖς γενομένης, πολλοὶ μὲν ζῶντες ἠλίσκοντο, πολλοὶ δὲ καὶ ἀνηροῦντο, καὶ τὸ αἶμα ἔρριε πολὺ μὲν ἐπὶ τῶν νεφῶν, ὥστε αὐτὰ βά-

πιεσθαι, καὶ ἐρυθρὰ φαίνεσθαι, οἷα παρ' ἡμῖν
 δυομένου τοῦ ἡλίου φαίνεται· πολὺ δὲ καὶ εἰς τὴν
 γῆν κατέσταζεν, ὥστε με εἰκάζειν, μὴ ἄρα τοιοῦτου
 τινὸς καὶ πύλαι ἄνω γενομένου, Ὅμηρος ὑπέλαβεν
 αἵματι ὕσαι τὸν Δία ἐπὶ τῇ τοῦ Σαρπηδόνοσ θανά-
 τῳ. 18. Ἀναστρέψαντες δὲ ἀπὸ τῆσ διώξεωσ, δύο
 τρόπαια ἐστήσαμεν, τὸ μὲν ἐπὶ τῶν ἀραχνίων τῆσ
 πεζομαχίασ· τὸ δὲ τῆσ ἀερομαχίασ, ἐπὶ τῶν νεφῶν.
 ἄρτι δὲ τούτων γιγνομένων, ἠγγέλλοντο ὑπὸ τῶν
 σκοπῶν οἱ Νεφελοκένταυροι προσελαύνοντες, οὓσ
 ἔδει πρὸ τῆσ μάχησ ἐλθεῖν τῇ Φαέθοντι. καὶ δὴ
 ἐφαίνοντο προσιόντες, θέαμα παραδοξότατον, ἐξ
 ἵππων πτερωτῶν καὶ ἀνθρώπων συγκεῖμενοι· μέγε-
 θοσ δὲ, τῶν μὲν ἀνθρώπων, ὅσον τοῦ Ῥοδίου Κο-
 λοσσοῦ ἐξ ἡμισείασ ἐσ τὸ ἄνω· τῶν δ' ἵππων, ὅσον
 νεὼσ μεγάλησ φορτίδοσ. τὸ μέντοι πλήθησ ὠτῶν
 οὐκ ἀνέγραφα, μὴ τῷ καὶ ἄπιστον δόξῃ, τοσοῦτον
 ἦν. ἠγεῖτο δὲ αὐτῶν ὁ ἐκ τοῦ Ζωδιακοῦ τοξότησ.
 ἐπεὶ δὲ ἤσθοντο τοὺσ φίλουσ νενικημένουσ, ἐπὶ μὲν
 τὸν Φαέθοντᾶ ἔπεμπον ἀγγελίαν, αὐθισ ἐπιέναι·
 αὐτοὶ δὲ διαταξάμενοι, τεταραγμένοισ ἐμπίπτουσι
 τοῖσ Σεληνίταισ, ἀτάκτοισ περὶ τὴν δίωξιν, καὶ τὰ
 λάφυρα διεσκεδασμένοισ· καὶ πάντασ μὲν τρέπου-
 σιν, αὐτὸν δὲ τὸν βασιλέα καταδιώκουσι πρὸσ τὴν
 πόλιν, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων αὐτοῦ κτείνουσιν·
 ἀνέσπασαν δὲ καὶ τὰ τρόπαια, καὶ κατέδραμον ἅπαν
 ἰὸ ὑπὸ τῶν ἀραχνῶν πεδίον ὑφασμένον, ἐμὲ δὲ, καὶ
 δύο τινὰσ τῶν ἐταίρων, ἐζώγησαν. ἤδη δὲ παρῆν
 καὶ ὁ Φαέθων, καὶ αὐθισ ἄλλα τρόπαια ὑπ' ἐκεί-

νων ἴστατο. ἡμεῖς μὲν οὖν ἀπηγόμεθα ἐς τὸν ἥλιον αὐθιμερόν, τῷ χεῖρε ὀπίσω δεθέντες ἀραχνίου ἀποκόμματι. 19. Οἱ δὲ πολιορκεῖν μὲν οὐκ ἔγνωσαν τὴν πόλιν· ἀναστρέψαντες δὲ, τὸ μεταξὺ τοῦ αἴρος ἀπετείχιζον, ὥστε μηκέτι τὰς αὐγὰς ἀπὸ τοῦ ἡλίου πρὸς τὴν σελήνην διήκειν. τὸ δὲ τεῖχος ἦν διπλοῦν, νεφελωτόν· ὥστε σαφῆς ἔκλειψις τῆς Σελήνης ἐγγύθει, καὶ νυκτὶ διηνεκῆ πᾶσα κατείχετο. πιεζόμενος δὲ τούτοις ὁ Ἐνδυμίων, πέμψας ἰκέτευε καθαιρεῖν τὸ οἰκοδόμημα, καὶ μὴ σφᾶς περιορᾶν ἐν σκότῳ βιοτεύοντας· ὑπισχνεῖτο δὲ καὶ φόρους τελέσειν, καὶ σύμμαχος ἴσασθαι, καὶ μηκέτι πολεμήσειν· καὶ ὁμήρους ἐπὶ τούτοις δοῦναι ἤθελεν. οἱ δὲ περὶ τὸν Φαέθοντα, γενομένης δις ἐκκλησίας, τῇ προτεραιᾷ μὲν, οὐδὲν παρέλυσαν τῆς ὀργῆς, τῇ ὑστεραιᾷ δὲ, μετέγνωσαν. καὶ ἐγένετο ἡ εἰρήνη ἐπὶ τούτοις. 20. Κατὰ τὰδε συνθήκας ἐποιήσαντο οἱ Ἡλιῶται καὶ οἱ σύμμαχοι πρὸς Σεληνίτας καὶ τοὺς συμμάχους, ἐπὶ τῷ καταλῦσαι μὲν τοὺς Ἡλιώτας τὸ διατείχισμα, καὶ μηκέτι ἐς τὴν Σελήνην ἐσβάλλειν, ἀποδοῦναι δὲ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους, φητῶν ἕκαστον χρημάτων· τοὺς δὲ Σεληνίτας, ἀφεῖναι μὲν αὐτονόμους τοὺς γε ἄλλους ἀστέρας, ὅπλα δὲ μὴ ἐπιφέρειν τοῖς Ἡλιώταις, συμμαχεῖν δὲ τῇ ἀλλήλων, ἣν τις ἐπιή· φόρον δὲ ὑποτελεῖν ἐκάστου ἔτους τὸν βασιλέα τῶν Σεληνιτῶν τῷ βασιλεῖ τῶν Ἡλιωτῶν, δρόσου ἀμφορέας μυρίους· καὶ ὁμήρους δὲ σφῶν αὐτῶν δοῦναι μυρίους, τὴν δ' ἀποικίαν τὴν ἐς τὸν ἑωσφόρον, κοινὴν ποιῆσθαι, καὶ μετέχειν τῶν ἄλλων τὸν βουλό-

μενον. ἐγγράφαι δὲ τὰς συνθήκας στήλη ἠλεκτρίνῃ, καὶ ἀναστῆσαι ἐν μέσῳ τῷ ἀέρι ἐπὶ τοῖς μεθορίοις. ὤμοσαν δὲ Ἑλλιωτῶν μὲν, Πυρρωνίδης καὶ Θερίτης, καὶ Φλόγιος· Σεληνιτῶν δὲ, Νύκτωρ, καὶ Μήνιος, καὶ Πολυλαμπῆς. 21. Τοιαύτη μὲν ἡ εἰρήνη ἐγένετο· εὐθὺς δὲ τὸ τεῖχος καθῆρεῖτο, καὶ ἡμᾶς τοὺς αἰχμαλώτους ἀπέδοσαν. ἐπεὶ δὲ ἀφικόμεθα ἐς τὴν Σελήνην, ὑπηντίαζον ἡμῖν, καὶ ἡσπάζοντο μετὰ δακρύων, οἳ τε ἑταῖροι, καὶ ὁ Ἐνδυμίων αὐτός. καὶ ὁ μὲν, ἡξίου μείναι τε παρ' αὐτῷ, καὶ κοινωνεῖν τῆς ἀποικίας, ὑπισχνούμενος δώσειν πρὸς γάμον τὸν ἑαυτοῦ παῖδα· γυναῖκες γὰρ οὐκ εἰσὶ παρ' αὐτοῖς. ἐγὼ δὲ οὐδαμῶς ἐπειθόμην, ἀλλ' ἡξίουν ἀποπεμφθῆναι κάτω ἐς τὴν θάλατταν. ὡς δὲ ἔγνω ἀδύνατον ὄν πείθειν, ἀποπέμπει ἡμᾶς, ἐστιάσας ἐπὶ τῆς ἡμέρας. 22. Ἄ δ' ἐν τῷ μεταξὺ διατρίβων ἐν τῇ Σελήνῃ, κατενόησα καινὰ, καὶ παράδοξα, ταῦτα βούλομαι εἰπεῖν. Πρῶτα μὲν τὸ μὴ ἐκ γυναικῶν γεντᾶσθαι αὐτοὺς, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀρσένων· γάμοις γὰρ τοῖς ἀρσέσι χρῶνται, καὶ οὐδ' ὄνομα γυναικὸς ὄλωσ ἴσασι. μέχρι μὲν οὖν πέντε καὶ εἴκοσιν ἐτῶν γαμεῖται ἕκαστος, ἀπὸ δὲ τούτων γαμεῖ αὐτός· κύουσι δὲ οὐκ ἐν τῇ νηδύϊ, ἀλλ' ἐν ταῖς γαστροκνημίαις· ἐπειδὴν γὰρ συλλάβῃ τὸ ἔμβρυον, παχύνεται ἡ κνήμη, καὶ χρόνῳ ὕστερον ἀνατεμόντες, ἐξάγουσι τεκρά· ἐκθίντες δὲ αὐτὰ πρὸς τὸν ἄνεμον κεληνότα, ζωοποιοῦσι. δοκεῖ δέ μοι καὶ ἐς τοῦς Ἑλληνας ἐκεῖθεν ἦκειν τῆς γαστροκνημίας τοῦτομα, ὅτι παρ' ἐκείνοις ἀντὶ γαστρὸς κισφορεῖ. μίζον δε

τούτου ἄλλο διηγῆσομαι. Γένος ἐστὶ παρ' αὐτοῖς ἀνθρώπων, οἱ καλούμενοι Δεινδρῖται· γίγνεται δὲ τὸν τρόπον τοῦτον. ὄρχιν ἀνθρώπου τὸν δεξιὸν ἀποτεμόντες, ἐν γῆ φυτεύουσιν, ἐκ δ' αὐτοῦ δένδρον ἀναφύεται μέγιστον, σάρκινον, οἷον φαλλός· ἔχει δὲ καὶ κλάδους, καὶ φύλλα· ὁ δὲ καρπός ἐστι βάλανοι πηχυαῖαι τὸ μέγεθος. ἐπειδὴν οὖν πεπανθῶσι, τρυγήσαντες αὐτὰς ἐκκολάπτουσι τοὺς ἀνθρώπους. αἰδοῖα μέντοι προσθετὰ ἔχουσιν, οἱ μὲν ἐλεφάντινα, οἱ δὲ πένητες αὐτῶν, ξύλινα, καὶ διὰ τούτων ὀχεύουσι, καὶ πλησιάζουσι τοῖς γαμεταῖς αὐτῶν. 23. Ἐπειδὴν δὲ γηράσῃ ὁ ἀνθρώπος, οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ' ὡς περὶ ὁ καπνὸς διαλυόμενος, ἀήρ γίγνεται. τροφή δὲ πᾶσιν ἢ αὐτῇ· ἐπειδὴν γὰρ πῦρ ἀνακαύσῃ, βατράχους ὀπτῶσιν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων· πολλοὶ δὲ παρ' αὐτοῖς εἰσιν ἐν τῷ ἄερι πετόμενοι· ὀπτωμένων δὲ, περικαθεσθίντες, ὡς περὶ δὴ περὶ τράπεζαν, λάπτουσι τὸν ἀναθυμιώμενον καπνὸν, καὶ εὐωχοῦνται. σίτω μὲν δὴ τρέφονται τοιοῦτω· ποτὸν δὲ αὐτοῖς ἐστὶν ἀήρ ἀποθλιβόμενος ἐς κύλικα, καὶ ὑγρὸν ἀνιεὶς ὡς περὶ δρόσον· οὐ μὴν ἀπουροῦσά γε, καὶ ἀφοδεύουσιν, ἀλλ' οὐδὲ τέτρηνται, ἥπερ ἡμεῖς· ἀλλ' οὐδὲ τὴν συνουσίαν οἱ παῖδες ἐν ταῖς πυγαῖς παρέχουσιν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἰγνύουσιν, ὑπὲρ τὴν γαστροκνημίαν· ἐκεῖ γὰρ εἰσι τέτρημένοι. καλὸς δὲ νομίζεται παρ' αὐτοῖς, ἣν που τις φαλακρὸς καὶ ἄκομος ἦ, τοὺς δὲ κομήτας καὶ μυσάττονται. ἐπὶ δὲ τῶν κομητῶν ἀστέρων, τούναρτίον, τοὺς κομήτας καλοὺς νομίζουσιν· ἐπεδήμοι·

γάρ τινες, οἳ καὶ περὶ ἐκείνων διηγοῦντο. καὶ μὴ καὶ γένεια φύουσι, μικρὸν ὑπὲρ τὰ γόνατα. καὶ ὄνυχας ἐν τοῖς ποσὶν οὐκ ἔχουσιν, ἀλλὰ πάντες εἰσὶ μονοδάκτυλοι. ὑπὲρ δὲ τὰς πυγὰς ἐκάστῳ αὐτῶν κράμβη ἐκπέφυκε μακρὰ, ὡσπερ οὐρὰ, θάλλουσα ἐς αἰὲ, καὶ ὑπτίου ἀναπίπτοντος, οὐ κατακλωμένη.

24. Ἀπομύττονται δὲ μέλι δριμύτατον· ἀπιδὸν ἢ πονῶσιν, ἢ γυμνάζονται, γάλακτι πᾶν τὸ σῶμα ἰδροῦσιν, ὥστε καὶ τυροὺς ἀπ' αὐτοῦ πήγνυθαι, ὀλίγον τοῦ μέλιτος ἐπιστάζαντες· ἔλατον δὲ ποιοῦνται ἀπὸ τῶν κρομμύων πᾶνυ λιπαρόν τε, καὶ εὐωδές, ὡσπερ μύρον. ἀμπέλους δὲ πολλὰς ἔχουσιν ὑδροφόρους. αἱ γὰρ ῥῆγες τῶν βοτρύων εἰσὶν ὡσπερ χάλαζα. καὶ μοι δοκεῖ, ἐπειδὴν ἐμπεσῶν ἄνεμος διασεισῆ τὰς ἀμπέλους ἐκείνας, τότε πρὸς ἡμῶς καταπίπτει ἡ χάλαζα, διαρῥαγόντων τῶν βοτρύων. τῇ μέντοι γαστρὶ, ὡσπερ πήρα χρῶνται, τιθέντες ἐν αὐτῇ ὄσων δέονται. ἀνοικτὴ γὰρ αὐτοῖς αὕτη, καὶ πάλιν κλειστὴ ἐστίν· ἔντερον δὲ ἐν αὐτῇ οὐδὲ ἦπαρ φαίνεται, ἢ τοῦτο μόνον, ὅτι δασεῖα ἔντοσθε, καὶ λάσιός ἐστιν, ὥστε καὶ τὰ νεογνά, ἐπειδὴν ῥιγῶσιν, ἐς ταύτην ὑποδύεται.

25. Ἐσθῆς δὲ τοῖς μὲν πλουσίοις, ὑαλίνη, μαλθακὴ· τοῖς πένησι δὲ, χαλκῆ ὑφαντὴ· πολύχαλκα γὰρ τὰ ἐκῆ χωρία, καὶ ἐργάζονται τὸν χαλκὸν ὕδατι ὑποβρέξαντες, ὡσπερ τὰ ἔρρα. περὶ μέντοι τῶν ὀφθαλμῶν, οἴους ἔχουσιν, ὀκνῶ μὲν εἰπεῖν, μὴ τις με γομίση ψεύδασθαι διὰ τὸ ἄπιστον τοῦ λόγου, ὅμως δὲ καὶ τοῦτο ἐρῶ· ἰσὺς ὀφθαλμοὺς περιαιρετοὺς ἔχουσι· καὶ ὁ βουλό-

μενος, ἐξελὼν τοὺς αὐτοῦ, φυλάττει ἕστ' ἂν δεηθῆ ἰδεῖν. οὕτω δὲ ἐνθήμενος, ὄρα· καὶ πολλοὶ τοὺς σφετέρους ἀπολίσσαντες, παρ' ἄλλων χρησάμενοι ὄρωσιν· εἰσὶ δ' οἱ καὶ πολλοὺς ἀποθέτους ἔχουσι, οἱ πλοῦσιοι. τὰ ὦτα δὲ, πλατάνων φύλλα ἐστὶν αὐτοῖς, πλὴν γε τοῖς ἀπὸ τῶν βαλάνων· ἐκεῖνοι γὰρ μόνον ξύλινα ἔχουσι. 26. Καὶ μὴν καὶ ἄλλο θαῦμα ἐν τοῖς βασιλείοις ἐθεασάμην· κάτοπτρον μέγιστον κεῖται ὑπὲρ φρέατος, οὐ πάνυ βαθέος. ἂν μὲν οὖν εἰς τὸ φρέαρ καταβῆ τις, ἀκούει πάντων τῶν παρ' ἡμῖν ἐν τῇ γῇ λεγομένων· ξὺν δὲ εἰς τὸ κάτοπτρον ἀποβλέψῃ, πάσας μὲν πόλεις, πάντα δὲ ἴθνη ὄρα, ὥσπερ ἐφεστῶς ἐκάστοις· τότε καὶ τοὺς θικεῖους ἐγὼ ἐθεασάμην, καὶ πᾶσαν τὴν πατρίδα· εἰ δὲ κἀκεῖνοί με ἐώρων, οὐκ [ἔτι] ἔχω τὸ ἀσφαλὲς εἰπεῖν. ὅστις δὲ μὴ πιστεύει ταῦτα οὕτως ἔχειν, ἂν ποτε καὶ αὐτὸς ἐκεῖσε ἀφίκηται, εἴσεται ὡς ἀληθῆ λέγω. 27. Τύτε δ' οὖν ἀσπασάμενοι τὸν βασιλέα, καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν, ἐμβάντες ἀνήχθημεν· ἐμοὶ δὲ καὶ δῶρα ἔδωκεν ὁ Ἐνδυμίω, δύο μὲν τῶν ὑαλίνων χιτῶνων, πέντε δὲ χαλκοῦς, καὶ πανοπλίαν θερμίνην· ἃ πάντα ἐν τῷ κήτει κατέλιπον. συνέπεμπε δὲ ἡμῖν καὶ Ἴππογύπους χιλίους, παραπέμψοντας ἄχρι σταδίων πεντακοσίων. 28. Ἐν δὲ τῷ παραπλῷ, πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας χώρας παρημείψαμεν, προσέσχομεν δὲ καὶ τῷ ἑωσφόρῳ ἄρτι συνοικιζομένῳ, καὶ ἀποβάντες, ὑδρευσάμεθα. ἐμβάντες δὲ εἰς τὸν Ζοιδιακόν, ἐν ἀριστερᾷ παρῆειμεν τὸν ἴλιον, ἐν χρῶ τὴν γῆν παραπλέοντες· οὐ γὰρ ἀπέβημεν, καίτοι πολ-

λὰ τῶν ἐταίρων ἐπιθυμούντων, ἀλλ' ὁ ἄνεμος οὐκ
 ἐφῆκεν. ἐθεώμεθα μέντοι τὴν χώραν εὐθαλῆ τε,
 καὶ πίονα, καὶ εὐυδρον, καὶ πολλῶν ἀγαθῶν με-
 στήν. ἰδόντες δὲ ἡμᾶς οἱ Νεφελοκένταυροι, μισθο-
 φοροῦντες παρὰ τῷ Φαέθοντι, ἐπέπησαν ἐπὶ τὴν
 ναῦν, καὶ μαθόντες ἐνσπόνδους, ἀπεχώρησαν. 29.
 Ἰδὼν δὲ καὶ οἱ Ἴππύγυποι ἀπεληλύθεσαν· πλεύσαν-
 τες δὲ τὴν ἐπιούσαν νύκτα, καὶ ἡμίραν, περὶ ἐσπέ-
 ραν ἀφικόμεθα ἐς τὴν Λυχνόπολιν καλουμένην, ἣδη
 τὸν κάτω πλοῦν διώκοντες· ἡ δὲ πόλις αὕτη κεῖται
 μεταξὺ τοῦ Πλειάδων, καὶ τοῦ Ἰάδων ἄερος, τα-
 πεινότερα μέντοι πολὺ τοῦ Ζωδιακοῦ. ἀποβάντες
 δὲ, ἄνθρωπον μὲν οὐδένα εὕρομεν, λύχνους δὲ πολ-
 λούς περιθέοντας, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ, καὶ περὶ τὸν
 λιμένα διατρίβοντας, τοὺς μὲν μικροὺς, καὶ ὡσπερ
 εἶπειν, πένητας· ὀλίγους δὲ, τῶν μεγάλων καὶ δυ-
 νατῶν, πάνυ λαμπροὺς καὶ περιφανεῖς. οἰκήσεις δ'
 αὐτοῖς καὶ λυχνεῶνες ἰδίᾳ ἐκάστω πεποίηγτο, καὶ
 αὐτοὶ ὀνόματα εἶχον, ὡσπερ οἱ ἄνθρωποι, καὶ φων-
 νὴν προῖεμένων ἠκούομεν, καὶ οὐδὲν ἡμᾶς ἠδίκουν,
 ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ξενίᾳ ἐκάλουν· ἡμεῖς δὲ ὁμῶς ἐφοβού-
 μεθα· καὶ οὔτε δειπνήσαι, οὔτε ὑπνώσαι τις ἡμῶν
 ἐτόλμησεν. ἀρχεῖα δ' αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ πόλει πε-
 ποιήηται, ἐνθα ὁ ἀρχῶν αὐτῶν δι' ὄλης νυκτὸς κά-
 θηται, ὀνομαστὶ καλῶν ἕκαστον. ὅς δ' ἂν μὴ ὑπα-
 κοῦσῃ, καταδικάζεται ἀποθανεῖν, ὡς λιπῶν τὴν
 τάξιν· ὁ δὲ θάνατός ἐστι σβεσθῆναι. παρεστῶτες
 δὲ καὶ ἡμεῖς, ἐωρῶμεν τὰ γιγνόμενα, καὶ ἠκούομεν
 ἅμα τῶν λύχνων ἀπολογουμένων, καὶ τὰς αἰτίας λε-

γόντων, δι' αἷς ἐβράδυνον. ἔνθα καὶ τὸν ἡμέτερον
 λύχνον ἐγνώρισα, καὶ προσειπὼν αὐτὸν, περὶ τῶν
 κατ' οἶκον ἐπυρθανόμεν ὅπως ἔχοιεν, ὁ δέ μοι παν-
 τα διηγήσατο. τὴν μὲν οὖν νύκτα ἐκέλην, αὐτοῦ
 ἐμείναμεν· τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἄρα νιτς, ἐπλέομεν ἤδη
 πλησίον τῶν νεφῶν. ἔνθα δὴ καὶ τὴν Νεφελοκοκ-
 κυγίαν πόλιν ἰδόντες, ἐθαυμάσαμεν, οὐ μὲντοι ἐπέ-
 βημεν αὐτῆς· οὐ γὰρ εἶα τὸ πνεῦμα. βασιλεύει
 μὲντοι αὐτῶν Κορωνός ὁ Κοιτυφιώνος. καὶ ἐγὼ
 ἐμνήσθην Ἀριστοφάνους τοῦ ποιητοῦ, ἀνδρὸς σο-
 φοῦ; καὶ ἄληθοῦς, καὶ μάτην ἐφ' οἷς ἔγραψεν ἀπι-
 στουμένου. τρίτῃ δ' ἀπὸ ταύτης ἡμέρας, καὶ τὸν
 Ὠκεανὸν ἤδη σαφῶς ἐωρῶμεν· γῆ δὲ οὐδαμοῦ, πλήν
 γε τῶν ἐν τῷ ἕρει. καὶ αὐταὶ δὲ, πυρρειδεῖς ἤδη,
 καὶ ὑπεραυγεῖς ἐφαντάζοντο. τῇ τετάρτῃ δὲ περὶ
 μεσημβρίαν, μαλακῶς ἐνδιδόντος τοῦ πνεύματος,
 καὶ συνιζάνοντος, ἐπὶ τὴν θάλατταν κατετέθημεν.
 30. Ὡς δὲ τοῦ ὕδατος ἐψαύσαμεν, θαυμάσιον, ὅς
 ὑπερηδόμεθα καὶ ὑπερχειρόμεν, καὶ δεῖπνον πᾶ-
 σιν ἐκ τῶν παρόντων ἐποιούμεθα, καὶ ἀπορῥίψαν-
 τες ἐνηχόμεθα. καὶ γὰρ ἔτυχε γαλήνη οὖσα, καὶ
 εὐσταθοῦν τὸ πέλαγος. Ἔοικε δὲ ἀρχὴ κακῶν μει-
 ζόνων γίγνεσθαι πολλάκις ἢ πρὸς τὸ βέλτιον μετα-
 βολή· καὶ γὰρ ἡμεῖς δύο μόνας ἡμέρας ἐν ὕδατι
 πλεύσαντες, τῆς τρίτης ὑποφαινούσης, πρὸς ἀνί-
 σχοντα τὸν ἥλιον ἄφνω ὄρῶμεν θηρία καὶ κήτη,
 πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, ἐν δὲ μέγιστον ἀπάντων, ὅσον
 σταδίων χιλίων καὶ πεντακοσίων τὸ μέγεθος· ἐπήγει
 δὲ κεχηρῶς, καὶ πρὸ πολλοῦ ταράττον τὴν θάλατ-

ταν, ἀφρωῖ τε περικλυζόμενοι, καὶ τοὺς ὑδόντας ἐα-
 φαῖνον, πολὺ τῶν παρ' ἡμῖν φαλλῶν ὑψηλοτέρους,
 ὄξεις δὲ πάντας ὡςπερ σκόλοπας, καὶ λευκοὺς ὡςπερ
 ἐλεφαντίνους. ἡμεῖς μὲν οὖν τὸ ὕστατον ἀλλήλους
 προσειπόντες καὶ περιβάλλοντες, ἐμίνομεν· τὸ δὲ
 ἦδη παρῆν, καὶ ἀναρρόφῃσαν ἡμᾶς αὐτῇ νηὶ κατέ-
 πινεν. οὐ μέντοι ἔφθη συναρρόαζαι τοῖς ὁδοῦσιν, ἀλ-
 λά διὰ τῶν ἀραιωμάτων ἢ ναῦς εἰς τὸ εἶσω διεξέπε-
 σεν. 31. Ἐπεὶ δὲ ἔνδον ἦμεν, τὸ μὲν πρόϊτον,
 σκότος ἦν, καὶ οὐδὲν ἑωρῶμεν· ὕστερον δὲ αὐτοῦ
 ἀναχανόντος, εἶδομεν κύτος μέγα, καὶ πάντη πλα-
 τὺ, καὶ ὑψηλὸν, ἱκανὸν μυριάνδρῳ πόλει ἐνοικεῖν.
 ἔκειντο δ' ἐν μέσῳ καὶ μικροὶ ἰχθύες, καὶ ἄλλα θη-
 ρία πολλὰ συγκεκομμένα, καὶ πλοίων ἰστία, καὶ
 ἄγκυραι, καὶ ἀνθρώπων ὀστέα, καὶ φορτία· κατὰ
 μέσον δὲ, καὶ γῆ, καὶ λόφοι ἦσαν, ἐμοὶ δοκεῖν, ἐκ
 τῆς ἰλύος ἦν κατέπινε συνιζάνουσα. ὕλη γοῦν ἐπ'
 αὐτοῖς, καὶ δένδρα παντοῖα ἐπεφύκει, καὶ λάχανα
 ἐβεβλαστήκει, καὶ ἐώκει πάντα ἐξειργασμένοις· πε-
 ρίμετρος δὲ τῆς γῆς στάδιοι διακόσιοι καὶ τετταρά-
 κοντα. ἦν δὲ ἰδεῖν καὶ ὄρνεα τὰ θαλάττια, λάρους,
 καὶ Ἀλκυόνας, ἐπὶ τῶν δένδρων νεοττεύοντα. 32.
 Τότε μὲν οὖν ἐπὶ πολὺ ἐδακρῦομεν· ὕστερον δὲ ἀνα-
 στήσας τοὺς ἐταίρους, τὴν μὲν ναῦν ὑπεστηρίζαμεν·
 αὐτοὶ δὲ τὰ πυρεῖα συντρίψαντες, καὶ ἀνακαύσαν-
 τες, δεῖπνον ἐκ τῶν παρόντων ἐποιούμεθα. παρῆ-
 κειτο δὲ ἄφθονα καὶ παντοδαπὰ κρέα τῶν ἰχθύων,
 καὶ ὕδωρ ἔτι τὸ ἐκ τοῦ Ἐωσφόρου εἶχομεν. τῇ
 ἱπιούσῃ δὲ διαναστάντες, εἴ ποτε ἀναχάνοι τὸ κῆ-

τος, ἄλλοτε μὲν γῆν καὶ ὄρη ἐωρῶμεν, ἄλλοτε δὲ
 μόνον τὸν οὐρανὸν, πολλάκις δὲ καὶ νῆσους. καὶ
 γὰρ ἡσθανόμεθα φερομένου αὐτοῦ ὄξείως πρὸς πᾶν
 μέρος τῆς θαλάττης. ἐπεὶ δὲ ἤδη ἐθάδες τῇ διατρι-
 βῇ ἐγιγνόμεθα, λαβῶν ἑπτὰ τῶν ἐταίρων, ἐβάδιζον
 εἰς τὴν ὕλην, περισκέψασθαι τὰ πάντα βουλόμενος.
 οὐπω δὲ πέντε ὅλους διελθὼν σταδίους, εὗρον ἱερὸν
 Ποσειδῶνος, ὡς ἐδήλου ἢ ἐπιγραφῇ, καὶ μετ' οὐ
 πολὺ, καὶ τάφους πολλοὺς, καὶ στήλας ἐπ' αὐτῶν,
 πλησίον τε, πηγὴν ὕδατος διαυγοῦς· ἔτι δὲ καὶ
 κυνὸς ὑλακὴν ἠκούομεν, καὶ καπνὸς ἐφαίνετο πόρ-
 ρῶθεν, καὶ τινα καὶ ἔπαυλιν εἰκάζομεν. 33. Σπου-
 δῆ οὖν βαδίζοντες, ἐφιστιάμεθα πρεσβύτη καὶ νεα-
 νίσκῳ, μάλᾳ προθύμως πρασιάν τινα ἐργαζομένοις,
 καὶ ὕδωρ ἀπὸ τῆς πηγῆς ἐπ' αὐτὴν διοχετεύουσιν·
 ἡσθέντες οὖν ἅμα, καὶ φοβηθέντες, ἔστημεν· κατ-
 κεινοὶ δὲ ταυτὸν ἡμῖν ὡς τὸ εἰκὸς παθόντες, ἀναυ-
 δοὶ παρεστήκεισαν· χρόνῳ δὲ ὁ πρεσβύτης ἔφη, τί-
 νες ἄρα ὑμεῖς ἐστέ, ὧ ξένοι; πότερον, ἔφη, τῶν
 ἐναλίω δαιμόνων, ἢ ἀνθρώποι δυστυχεῖς, ἡμῖν
 παραπλήσιοι; καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀνθρώποι ὄντες, καὶ
 ἐν γῇ τραφέντες, νῦν θαλάττιοι γεγόναμεν, καὶ
 συννηχόμεθα τῷ περιέχοντι τούτῳ θηρίῳ, οὐδ' αἶ
 πάσχομεν ἀκριβῶς εἰδότες. τεθνάναι μὲν γὰρ εἰκά-
 ζομεν, ζῆν δὲ πιστεύομεν. πρὸς ταῦτα καὶ γὰρ εἶπον·
 καὶ ἡμεῖς τοὶ ἀνθρώποι νεήλυδες ἐσμέν, ὧ πάτερ,
 αὐτῷ σκάφει πρῶτην καταπεθέντες. προήλθομεν
 δὲ νῦν, βουλόμενοι μαθεῖν τὰ ἐν τῇ ὕλῃ ὡς ἔχει.
 πολλὴ γὰρ τις καὶ λάσιος ἐφαίνετο. δαιμῶν δὲ τις

ὡς ἔοικεν ἡμᾶς ἡγάγε, σέ τε ὀψομένους, καὶ εἰσο-
 μένους, ὅτι μὴ μόνον ἐν τῷδε καθείργμεθα τῷ θη-
 ρίῳ· ἀλλὰ φράσον ἡμῖν τὴν σεαυτοῦ τύχην, ὅστις
 τε ὢν, καὶ ὅπως δεῦρο εἰςῆλθες. ὁ δὲ, οὐ πρότε-
 ρον, ἔφη, ἐρεῖν, οὐδὲ πεύσεσθαι παρ' ἡμῶν, πρὶν
 ξενίων τῶν παρόντων μεταδοῦναι· καὶ λαβῶν ἡμᾶς
 ἦγεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν, ἐπεκόλητο δὲ αὐτάρκη, καὶ
 στιβάδας ἐνωκοδόμητο, καὶ τᾶλλα ἐξήριστο· παρα-
 θεῖς δὲ ἡμῖν λάχανά τε, καὶ ἀκρόδρυα, καὶ ἰχθῦς,
 ἔτι δὲ καὶ οἶνον ἐγγέας, ἐπειδὴ ἱκανῶς ἐκορέσθη-
 μεν, ἐπυνθάνετο ἅ ἐπεπόνθεμεν· καὶ γὰρ πάντα
 ἐξῆς διηγησάμενη, τὸν τε χειμῶνα, καὶ τὰ ἐν τῇ νήσῳ,
 καὶ τὸν ἐν τῷ ἁέρι πλοῦν, καὶ τὸν πόλεμον, καὶ τὰ λ-
 λα, μέχρι τῆς ἐς τὸ κῆτος καταδύσεως. 34. Ὁ δ'
 ὑπερθαυμάσας, καὶ αὐτὰς ἐν μέρει τὰ καθ' αὐτὸν
 διεξῆει, λέγων, Τὸ μὲν γένος εἰμὶ, ὃ ξένοι, Κύπριος
 ὄρηθεις δὲ κατ' ἐμπορίαν ἀπὸ τῆς πατρίδος μετὰ
 παιδός, ὃν ὄρατε, καὶ ἄλλων πολλῶν οἰκετῶν,
 ἔπλεον εἰς Ἰταλίαν, ποικίλον φορτίον κομίζων ἐπὶ
 νεῶς μεγάλης, ἣν ἐπὶ στόματι τοῦ κήτους διαλελυ-
 μένην ἴσως ἐωρῶκατε. μέχρι μὲν οὖν Σικελίας, εὐ-
 τυχῶς διεπλεύσαμεν. ἐκεῖθεν δὲ ἕρπασθέντες ἀνά-
 μω σφοδρῶ, τρεταῖοι ἐς τὸν Ἰεκκανὸν ἀπηνείχθη-
 μεν, ἐνθα τῷ κῆτι περιτυχόντες, καὶ αὐτάνδρῳι
 καταποθέντες, δύο ἡμεῖς, τῶν ἄλλων ἀποθανόν-
 των, ἐσώθημεν· θάψαντες δὲ τοὺς ἐταίρους, καὶ
 ναὸν τῷ Ἰσοκιδῶνι δειμάμενοι, τουτοῦ τὸν βίον
 ζῶμεν, λάχανα μὲν κηπεύοντες, ἰχθῦς δὲ σιτούμε-
 νοι καὶ ἀκρόδρυα. πολλὴ δὲ ὡς ὄρατε ἡ ἕλη, καὶ

μὴν καὶ ἀμπέλους ἔχει πολλὰς, ἀφ' ὧν ἡδιστος οἶνος γίγνεται· καὶ τὴν πηγὴν δὲ ἴσως εἶδετε καλλίστου καὶ ψυχροτάτου ὕδατος. εὐνὴν δὲ ἀπὸ τῶν φύλλων ποιούμεθα, καὶ πῦρ ἄφθογον καίομεν, καὶ ὄφρα δὲ θηρεύομεν τὰ εἰσπετόμενα, καὶ ζῶντας ἰχθῦς ἀγρεύομεν ἐξιδόντες ἐπὶ τὰ βραγχία τοῦ θηρίου, ἐνθα καὶ λουόμεθα, ὁπόταν ἐπιθυμήσωμεν. καὶ μὴν καὶ λίμνη οὐ πόρρω ἐστὶν ἄλμυρά, σταδίων εἴκοσι τὴν περίμετρον, ἰχθῦς ἔχουσα παντοδαπούς. ἐν ἧ καὶ νηρόμεθα, καὶ πλέομεν ἐπὶ σκάφους μικροῦ, ὃ ἐγὼ ἐναυπηγησάμην· ἔτη δὲ ἡμῖν ἐστὶ τῆς καταπόσεως ταῦτα ἑπτὰ καὶ εἴκοσι. 35. Καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἴσως φέρειν δυνάμεθα· οἱ δὲ γείτονες ἡμῖν, καὶ πάροικοι, σφόδρα χαλεποὶ, καὶ βαρεῖς εἰσιν, ἄμικτοί τε ὄντες, καὶ ἄγριοι. ἦ γὰρ, ἔφη, ἐγὼ, καὶ ἄλλοι τινὲς εἰσιν ἐν τῷ κῆτει; πολλοὶ μὲν οὖν, ἔφη, καὶ ἄξιοι, καὶ τὰς μορφὰς ἀλλόκοτοι. τὰ μὲν γὰρ ἐσπερία καὶ οὐραῖα τῆς ὕλης, Γαριχᾶνες οἰκοῦσιν, ἔθνος ἐγγελωπὸν, καὶ καρaboπρόσωπον, μάχιμον, καὶ θρασὺ, καὶ ὠμοφάγον. τὰ δὲ τῆς ἑτέρας πλευρᾶς, κατὰ τὸν δεξιὸν τοῖχον, Τριτωνομένδητες, τὰ μὲν ἄνω, ἀνθρώποις ἑοικότες, τὰ δὲ κάτω, τοῖς γαλιώταις· ἦττον μέντοι ἀδικοὶ εἰσι τῶν ἄλλων. τὰ λοιπὰ δὲ, Καρκινόχμηρες, καὶ Θυνηγοκέφαλοι, συμμαχίαν τε καὶ φιλίαν πρὸς ἑαυτοὺς πεποιημένοι. τὴν δὲ μεσόγειον νόμοισι Παγουρίδαι, καὶ Ψητιόποδες, γένος μάχιμον, καὶ ὄρομικώτατον. τὰ ἑῶα δὲ πρὸς αὐτῷ τῷ στόματι, τὰ πολλὰ μὲν, ἔρημὰ ἐστὶ, προσκλυζόμενα τῇ θαλάττῃ. ὅμως δὲ ἐγὼ ταῦτα ἔχω,

φόρον τοῖς Ψηττόποσιν ὑποτελῶν ἐκάστου ἕτους ὄστρεα πενταχόσια. 36. Τοιαύτη μὲν ἡ χώρα ἐστίν· ἡμᾶς δὲ χρῆ ὄραϊν ὅπως δυνησώμεθα τοσοῦτοις ἔθνεσι μάχεσθαι, καὶ ὅπως βιοτεύσωμεν. πόσοι δ', ἔφην ἐγὼ, οὗτοι πάντες εἰσὶ; πλείους, ἔφη, τῶν χιλίων. ὅπλα δὲ τίνα εἰσὶν αὐτοῖς; οὐδὲν, ἔφη, πλὴν ὄσιᾶ τῶν ἰχθύων. οὐκοῦν, ἔφην ἐγὼ, ἄριστ' ἂν ἔχοι διὰ μάχης ἐλθεῖν αὐτοῖς, ἅτε οὖσιν ἀνόπλοις, αὐτοὺς γε ὠπλισμένους. εἰ γὰρ κρατήσομεν αὐτῶν, ἀδεῶς τολοιπὸν οἰκήσομεν. ἔδοξε ταῦτα. καὶ ἀπελθόντες ἐπὶ ναῦν παρεσκευαζόμεθα. αἰτία δὲ τοῦ πολέμου ἔμελλεν ἕσεσθαι τοῦ φόρου ἡ οὐκ ἀπόδοσις, ἣδη τῆς προθεσμίας ἐνεσιώσης. καὶ δὴ οἱ μὲν ἔπεμπον, τὸν δασμὸν ἀπαιτοῦντες· ὁ δὲ, ὑπεροπτικῶς ἀποκρινάμενος, ἀπεδίωξε τοὺς ἀγγέλους. πρῶτον οὖν οἱ Ψηττόποδες, καὶ οἱ Παγουρίδαι, χαλεπαίνοντες τῷ Σκινθάρω (τοῦτο γὰρ ἐκαλεῖτο) μετὰ πολλοῦ θαρύβου ἐπήεσαν. 37. Ἡμεῖς δὲ, τὴν ἔφοδον ὑποπτεύοντες, ἐξοπλισάμενοι, ἀνεμόμενοι, λόχον τινὰ προτάξαντες ἀνδρῶν πέντε καὶ εἴκοσι. προεῖρητο δὲ αὐτοῖς ἐν τῇ ἐνέδρῃ, ἐπειδιαν ἰδῶσι παρεληλυθότας τοὺς πολεμίους, ἐπανίστασθαι· καὶ οὕτως ἐποίησαν. ἐπαναστάντες γὰρ, κατόπιν ἔκοπτον αὐτοὺς, καὶ ἡμεῖς δὲ καὶ αὐτοὶ, πέντε καὶ εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν ὄντες, καὶ γὰρ καὶ ὁ Σκίνθαρος, καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ, συνεστρατεύοντο, ἠντιάζομεν, καὶ συμμίζαντες θυμῷ καὶ ῥώμῃ, διεκινδυνεύομεν. τέλος δὲ, τροπὴν αὐτῶν ποιησάμενοι, κατεδιώξαμεν, ἄχρι πρὸς τοὺς φωλεοὺς. ἀπέ-

Θαγον δὲ τῶν μὲν πολεμίων, ἐβδομήκοντα καὶ ἑκατόν, ἡμῶν δὲ, εἰς, καὶ ὁ κυβερνήτης τρίγλης πλειοῦ διαπαρεῖς τὸ μετάφρενον. 38. Ἐκείνην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν, καὶ τὴν νύκτα, ἐπηυλιώμεθα τῇ μάχῃ, καὶ τρόπαιον ἐστήσαμεν, ῥάχιν Ξηραὶν δελφίνος ἀναπήξαντες. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ καὶ οἱ ἄλλοι αἰσθόμενοι παρῆσαν, τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἔχοντες οἱ Ταριχᾶνες, ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν Πήλαμος, τὸ δ' εὐώνυμον, οἱ Θυννοκέφαλοι, τὸ μέσον δὲ, οἱ Καρκινόχειρες. οἱ γὰρ Τριτωνομένδητες, τὴν ἡσυχίαν ἤγον, οὐδετέροις συμμαχεῖν προαιρούμενοι. ἡμεῖς δὲ προαπαντήσαντες αὐτοῖς περὶ τὸ Προσιδώνιον, προσεμίξαμεν, πολλῇ βοῇ χρώμενοι· ἀντήχει δὲ τὸ κῆτος ὡς περ τὰ σπῆλαια. τρεψιόμενοι δὲ αὐτούς, ἄτε γυμνήτας, καὶ καταδιώξαντες ἐς τὴν ὕλην, τολοιπὸν ἐπεκρατοῦμεν τῆς γῆς. 39. Καὶ μετ' οὐ πολὺ κήρυκας ἀποστείλαντες, νεκρούς τε ἀνηροῦντο, καὶ περὶ φιλίας διελέγοντο. ἡμῖν δὲ οὐκ ἐδόκει σπένδουσθαι· ἀλλὰ τῇ ὑστεραίᾳ χωρήσαντες ἐπ' αὐτούς, πάντας ἄρδην ἐξεκόψαμεν, πλὴν τῶν Τριτωνομεδῆτων. οὗτοι δὲ ὡς εἶδον τὰ γιγνόμενα, διαδραμόντες ἐκ τῶν βραγχίων, ἀφῆκαν αὐτούς εἰς τὴν θάλατταν. ἡμεῖς δὲ τὴν χώραν ἐπελθόντες, ἔρημον ἤδη οὔσαν τῶν πολεμίων, τὸ λοιπὸν ἀδεῶς κατακοῦμεν, τὰ πολλὰ γυμνασίοις τε καὶ κυνηγεσίοις χρώμενοι, καὶ ἀμπελουργοῦντες, καὶ τὸν καρπὸν συγκομιζόμενοι τὸν ἐκ τῶν δένδρων· καὶ ὄλωσ, εὐόκειμεν τοῖς ἐν δεσμητηρίῳ μεγάλῃ καὶ ἀφύκτῳ τρυφῶσι, καὶ λελυμένοις. ἐνιαυτὸν μὲν οὖν, καὶ μῆνας ὀκτώ τοῦτον διήγομεν

τὸν τρόπον. 40. Τῷ δ' ἐννάτῳ μηνί, πέμπτη ἰσταμέου, περὶ τὴν δευτέραν τοῦ στόματος ἀνοιξιν, (ἀπαξ γὰρ δὴ τοῦτο κατὰ τὴν ὥραν ἐκάστην ἐποίει τὸ κῆτος, ὥστε ἡμᾶς πρὸς τὰς ἀνοιξεις τεκμαίρεσθαι τὰς ὥρας) περὶ οὖν τὴν δευτέραν, ὡς ἔφην, ἀνοιξιν, ἄφρω βοή τε πολλή, καὶ θόρυβος ἠκούτο, ὥσπερ κελεύσματα, καὶ εἰρεσίαι. ταραχθέντες οὖν, ἀνειρηπύσαμεν ἐπ' αὐτὸ τὸ στόμα τοῦ θηρίου, καὶ στάντες ἐντὸς τῶν ὀδόντων καθεωροῦμεν ἀπάντων ὧν ἐγὼ εἶδον θεαμάτων παραδοξότατον, ἄνδρας μεγάλους ὅσον ἡμισταδιαίους τὰς ἡλικίας, ἐπὶ νήσων μεγάλων προσπλέοντας, ὥσπερ ἐπὶ τριηρῶν. οἶδα μὲν ἀπίστοις εἰκότα ἱστορήσων, λέξω δὲ ὁμως. Νῆσοι ἦσαν ἐπιμήκεις μὲν, οὐ πάνυ δὲ ὑψηλαί, ὅσον ἑκατὸν σταδίων ἐκάστη τὴν περίμετρον. ἐπὶ δ' αὐτῶν ἔπλεον τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ἀμφὶ τοὺς εἴκοσι καὶ ἑκατόν. τούτων δὲ οἱ μὲν παρ' ἐκότερα τῆς νήσου καθήμενοι, ἐφεξῆς ἐκωπηλάτουν, κυπαρίττοις αὐτοκλάδοις μεγάλαις, καὶ αὐτοκόμοις, ὥσπερ εἰ ἐρετμοῖς. κατόπιν δὲ ἐπὶ τῆς προῦμνης, ὡς ἐδόκει, κυβερνήτης ἐπὶ λόφου ὑψηλοῦ εἰστήκει, χαλκοῦν ἔχων πηδάλιον, σταδιαῖον τὸ μῆκος. ἐπὶ δὲ τῆς πρώρας, ὅσον τεσσαράκοντα ὄπλισμένοι αὐτῶν ἐμάχοντο, πάντα εἰκότιες ἀνθρώποις, πλήν τῆς κόμης. αὕτη δὲ πῦρ ἦν, καὶ ἐκαίετο, ὥστε οὐδὲ κορυθῶν ἰδέοντο. ἀντὶ δὲ ἰστίων ὁ ἄνεμὸς ἐμπέπτων τῇ ὄλῃ, πολλῇ οὕσῃ ἐν ἐκάστη, ἐκόλπου τε αὐτήν, καὶ ἔφερε τὴν νῆσον, ἣ ἐθέλει ὁ κυβερνήτης. κελευστής δ' ἐφειστήκει αὐτοῖς, καὶ πρὸς τὴν εἰρεσίαν ὀξείως ἐκι-

νοῦντο, ὡςπερ τὰ μακρὰ τῶν πλοίων. 41. Τὸ μὲν οὖν πρῶτον δύο ἢ τρεῖς ἐωρῶμεν. ὕστερον δ' ἐφάνησαν ὅσον ἑξακόσιοι. καὶ διαστάντες, ἐπολέμουν, καὶ ἐνανυμάχουν. πολλαὶ μὲν οὖν ἀντίπρωροι συνηράσσαντο ἀλλήλαις, πολλαὶ δὲ καὶ ἐμβληθεῖσαι κατεδύοντο, αἱ δὲ συμπλεκόμεναι, καρτερώς διεγωνίζοντο, καὶ οὐ φραδίως ἀπελύοντο. οἱ γὰρ ἐπὶ τῆς πρώρας τεταγμένοι, πῶσαν ἐπεδείκνυντο προθυμίαν, ἐπεμβαίνοντες, καὶ ἀναιροῦντες. ἐζώγρει δὲ οὐδεὶς ἀντὶ δὲ χειρῶν σιδηρῶν, πολύποδας μεγάλους ἐκδεδεμένους ἀλλήλοις ἐπεψύδιπτουν. οἱ δὲ περιπλεκόμενοι τῇ ὕλῃ, κατεῖχον τὴν νῆσον. ἔβαλλον μέντοι καὶ ἐτίτρωσκον ὄστρεοῖς τε ἀμαξοπληθεῖσι, καὶ σπόγγοις πλεθραῖαις. 42. Ἦγετο δὲ τῶν μὲν Αἰολοκένταυρος, τῶν δὲ Θαλασσοπότης· καὶ μάχη αὐτοῖς ἐγεγένητο, ὡς ἐδόκει, λείας ἕνεκα· ἐλέγετο γὰρ ἔ Θαλασσοπότης πολλὰς ἀγέλας δελφίνων τοῦ Αἰολοκενταύρου ἐλληλάκειαι, ὡς ἦν ἀκούειν ἐπικαλούντων ἀλλήλοις, καὶ τὰ ὄνθματα τῶν βασιλέων ἐπιβωμμένων. τέλος δὲ, νικῶσιν οἱ τοῦ Αἰολοκενταύρου, καὶ νήσους τῶν πολεμίων καταδύουσιν ἀμφὶ τὰς πεντήκοντα καὶ ἑκατόν· καὶ ἄλλας τρεῖς λαμβάνουσι αὐτοῖς ἀνδράσιν. αἱ δὲ λοιπαὶ, πρῦμναν κρουσάμεναι, ἔφυγον. οἱ δὲ, μέχρι τινὸς διώξαντες, ἐπειδὴ ἐσπέρα ἦν, τραπόμενοι πρὸς τὰ ναυάγια, τῶν πλείστων ἐπεκράτησαν, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἀνεῖλοντο. καὶ γὰρ ἐκείνων κατέδυσαν νῆσοι οὐκ ἐλάττους τῶν ὀγδοήκοντα. ἔστησαν δὲ καὶ τρόπαιον τῆς νησομαχίας, ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τοῦ κήτους μίαν τῶν πολεμίων

νησον ἀνασταυρώσαντες. ἐκείνην μὲν οὖν τὴν νύκτα περὶ τὸ Θηρίον ἠύλισαντο, ἐξάψαντες αὐτοῦ τὰ ἀπόγεια, καὶ ἐπ' ἀγκυρῶν πλησίον ὀρμισάμενοι. καὶ γὰρ ἀγκύραις ἐχρῶντο μεγάλαις, ὑαλίταις, καρτεραῖς. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ θύσαντες ἐπὶ τοῦ κήτους, καὶ τοὺς οἰκίους θάψαντες ἐπ' αὐτοῦ, ἀπέπλεον ἠδόμενοι, καὶ ὥσπερ Παιῶνας ἄδοντες. ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν νησομαχίαν γιγνόμενα.

~~~~~

ΑΛΗΘΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ARGUMENTVM.

Per incendium sylvarum necato tandem ceto in mare redeunt (c. 2.); nova species boum; mare lacteum, et insula, quae erat caseus (c. 3.); Phellopodes (c. 4.); insula Beatorum, prolixè descripta; iudicia Rhadamanthi; urbs, fluvii, vestitus, natura beatorum, regionis felicitas, symposia; de quibusdam praesentibus manium eorumque moribus; colloquium cum Homero; thanatusia; rebellantes impiorum ab heroibus beatis victi; Cinyrus, unus commilitonum, aufugerat cum Helena, sed reductus punitur; quo facto ipse cum reliquis discedere coactus est (c. 5 - 29.). Insu-

lae impiorum, quarum una descripta (c. 29-31.) Somniorum insula (c. 32-34.); Ogygia (c. 35. 36.), Colocynthopiratae et Caryonautae (c. 37. 38.); latrones, delphinis vecti (c. 39.); ingens nidus Halcyonis (c. 40.), portenta miraculosa; sylvia in undis, et navigatio in ramis eius (c. 41. 42.); hiatus in mari, et pons; aqua constans, quem transvecti appellant ad insulam Bucephalorum, praelium cum his (c. 43. 44.); homines, qui ipsi et naves et nautae erant (c. 45.); insulaonoscealarum (c. 46.). Tandem dissolvitur navis, littoricontinentis, quae nostrae contraria est, collisa (c. 47.).

Τὸ δ' ἀπὸ τούτου μηκέτι φέρων ἐγὼ τὴν ἐν τῷ κήτει δίαιταν, ἀχθόμενός τε τῇ μονῇ, μηχανὴν τινα ἐξήτουν, δι' ἧς ἂν ἐξελθεῖν γένοιτο. καὶ τὸ μὲν πρῶτον, ἔδοξεν ἡμῖν διορῦξασι κατὰ τὸν δεξιὸν τοῖχον, ἀποδράναι· καὶ ἀρξάμενοι διεκόπτομεν. ἐπειδὴ δὲ προελθόντες ὅσον πέντε σταδίους, οὐδὲν ἠνύομεν, τοῦ ὀρύγματος ἐπαυσάμεθα. τὴν δὲ ὕλην καῦσαι διέγνωμεν. οὕτω γὰρ ἂν τὸ κῆτος ἀποθανεῖν. εἰ δὲ τοῦτο γένοιτο, ῥαδία ἔμελλεν ἡμῖν ἔσσεσθαι ἢ ἔξοδος. ἀρξάμενοι οὖν ἀπὸ τῶν οὐραίων, ἐκαίομεν· καὶ ἡμέρας μὲν ἑπτὰ καὶ νύκτας ἵσας ἀναισθητῶς εἶχε τοῦ καύματος· ὀγδόῃ δὲ καὶ ἐννάτῃ συνίεμεν αὐτοῦ νοσοῦντος· ἀργότερον γοῦν ἀνέχασκε· καὶ εἴποτε ἀναχάνοι, ταχὺ συνέμυε. δεκάτῃ δὲ καὶ ἐνδεκάτῃ τέλεον ἀπενενέκρωτο, καὶ δυσῶδες ἦν. τῇ δωδεκάτῃ δὲ μόγις ἐνενοήσαμεν, ὡς, εἰ μὴ τις χανόντος αὐτοῦ ὑποστηριξείη τοὺς γομφίους, ὥστε μηκέτι συγκλεῖσθαι, κινδυρεύσομεν κυ-

τακλεισθέντες ἐν νεκρῷ αὐτῷ ἀπολέσθαι· οὕτω δὴ τὸ στόμα μεγάλαις δοκοῖς διερείσαντες, τὴν ναῦν ἐπεσκευάζομεν, ὕδωρ τε ὡς ὅτι πλεῖστον ἐμβαλλόμενοι, καὶ τᾶλλα ἐπιτήδεια. κυβερνήσειν δ' ἔμελλεν ὁ Σκίνθαρος· τῇ δ' ἐπιούσῃ, τὸ μὲν ἤδη τεθνήκει. 2. Ἡμεῖς δ' ἀνεγκύσαντες τὸ πλοῖον, καὶ διὰ τῶν ἄραιωμάτων διαγαγόντες, καὶ ἐκ τῶν ὀδόντων ἐξάψαντες, ἡρέμα καθήκαμεν ἐς τὴν θάλατταν· ἐπαναβάντες δ' ἐπὶ τὰ νῶτα, καὶ θύσαντες τῷ Ποσειδῶνι, αὐτοῦ παρὰ τὸ τροπαιον, ἡμέρας τρεῖς ἐπαυλισάμενοι, (νηνεμία γὰρ ἦν) τῇ τετάρτῃ ἀπεπλεύσαμεν. ἔνθα δὴ πολλοῖς τῶν ἐκ τῆς ναυμαχίας νεκροῖς ἀπηντῶμεν, καὶ προσωκέλλομεν. καὶ τὰ σώματα καταμετροῦντες, ἐθανυμύζομεν. καὶ ἡμέρας μὲν τινὰς ἐπλέομεν, εὐκράτῳ ἄερι χρώμενοι· ἔπειτα βορέου σφοδροῦ πνεύσαντος, μέγα κρύος ἐγένετο, καὶ ὑπ' αὐτοῦ πᾶν ἐπάγη τὸ πέρατος, οὐκ ἐξεπιπολῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐς βάθος, ὅσον ἐς τετρακοσίας ὀργυίας· ὥστε καὶ ἀποβάντας διαθέειν ἐπὶ τοῦ κρυστάλλου. ἐπιμένοντος οὖν τοῦ πνεύματος φέρειν οὐδὲν δυνάμενοι, τοιόνδε τι ἐπενοήσαμεν. (ὁ δὲ τὴν γνώμην ἀποφηνάμενος, ἦν ὁ Σκίνθαρος.) σκάψαντες γὰρ ἐν τῷ ὕδατι σπήλαιον μέγιστον, ἐν τούτῳ ἐμείναμεν ἡμέρας τριάκοντα, πῦρ ἀνακαίοντες, καὶ σιτούμενοι τοὺς ἰχθύς· εὐρίσκομεν δὲ αὐτοὺς ἀνορύττοντες. ἐπειδὴ δὲ ἤδη ἐπέλιπε τὰ ἐπιτήδεια, προσελθόντες, καὶ τὴν ναῦν πεπηγυῖαν ἀνασπάσαντες, καὶ πετάσαντες τὴν ὀθόνην, ἐσυρόμεθα ὡς περ πλείοντες λείως καὶ προσηνῶς, ἐπὶ τοῦ πάγου διαλι-

σθαινόντες. ἡμέρα δὲ πέμπτη ἀλέα τε ἦδη ἦν, καὶ ὁ πάγος ἐλύετο, καὶ ὕδωρ πάντα αὐθις ἐγίγνετο.

3. Πλεύσαντες οὖν ὅσον τριακοσίους σταδίους, νῆσω μικρᾷ καὶ ἐρήμῃ προσηνέχθημεν, ἀφ' ἧς ὕδωρ λαβόντες (ἐπελελοίπει γὰρ ἦδη) καὶ δύο ταύρους ἀγρίους κατατοξάσαντες, ἀπεπλεύσαμεν. οἱ δὲ ταῦροι οὗτοι, τὰ κέρατα οὐκ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς εἶχον, ἀλλ' ὑπὸ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὡς περὶ ὁ Μῆμος ἤξιου. μετ' οὐ πολὺ δὲ εἰς πέλαγος ἐμβαίνομεν, οὐχ ὕδατος, ἀλλὰ γάλακτος. καὶ νῆσος ἐν αὐτῷ ἐφαίνετο λευκῇ, πλήρης ἀμπέλων. ἦν δὲ ἡ νῆσος, τυρός μεγιστος, πάνυ συμπεπηγώς, ὥς ὕστερον ἐμφαγόντες ἐμάθομεν, σταδίων εἰκοσιπέντε τὸ περίμετρον· αἱ δ' ἀμπέλοι, βοτρυῶν πλήρεις· οὐ μέντοι οἶνον, ἀλλὰ γάλα ἐξ αὐτῶν ἀποθλίβοντες ἐπίνομεν· ἱερὸν δ' ἐν μίση τῇ νήσῳ ἀνωκοδόμητο, Γαλατείας τῆς Νηρηίδος, ὡς ἐδήλου τὸ ἐπίγραμμα. ὅσον δ' οὖν χρόνον ἐκαὶ ἐμείναμεν, ὄψον μὲν ἡμῖν καὶ σιτίον ἡ γῆ παρεῖχε, ποτόν δὲ τὸ ἐκ τῶν βοτρυῶν γάλα. βασιλεύειν δὲ τούτων τῶν χωρίων ἐλέγετο Τυρῶ ἡ Σαλμωνέως, μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλλαγὴν, ταύτην παρὰ τοῦ Ποσειδῶνος λαβοῦσα τὴν τιμὴν.

4. Μείναντες δὲ ἡμέρας ἐν τῇ νήσῳ πέντε, τῇ ἕκτῃ ἐξωρμίσαμεν, αὐρας μὲν τινος παραπεμπούσης, λειοκύμονος δὲ οὔσης τῆς θαλάττης. τῇ ὀγδόῃ δὲ ἡμέρᾳ πλέοντες, οὐκ ἔτι διὰ τοῦ γάλακτος, ἀλλ' ἦδη ἐν ἀλμυρῷ καὶ κυανῷ ὕδατι, καθορῶμεν ἀνθρώπους πολλοὺς, ἐπὶ τοῦ πελάγους διαθένοντας, ἅπαντα ἡμῖν προσεικόντας, καὶ τὰ σώματα, καὶ τὰ μεγέθη

πλὴν μόνων τῶν ποδῶν· ταῦτα γὰρ φέλλινα εἶχον·
 ἀφ' οὗ δὴ, οἶμαι, καὶ ἐκαλοῦντο Φελλόποδες.
 ἐθαυμάζομεν οὖν ἰδόντες οὐ βαπτιζομένους, ἀλλ'
 ὑπερέχοντας τῶν κυμάτων, καὶ ἀδεῶς ὁδοιποροῦν-
 τας· οἱ δὲ καὶ προσήεσαν, καὶ ἠυπάζοντο ἡμᾶς
 Ἑλληνικῇ φωνῇ, ἔλεγον τε εἰς Φελλῶ τὴν αὐτῶν
 πατρίδα ἐπειγέσθαι· μέχρι μὲν δὴ τινος συνωδοι-
 πόρου ἡμῖν παραθέοντες· εἶτα ἀποτραπόμενοι
 τῆς ὁδοῦ, ἐβράδιζον, εὐπλοῖαν ἡμῖν ἐπευξάμενοι.
 μετ' ὀλίγον δὲ, πολλαὶ νῆσοι ἐφαίνοντο· πλησίον
 μὲν ἐξ ἀριστερῶν ἢ Φελλῶ, ἐς ἣν ἐκεῖνοι ἔσπευδον,
 πόλις ἐπὶ μεγάλου καὶ στρογγύλου φελλοῦ κατοικου-
 μένη. πρόφωθεν δὲ, καὶ μᾶλλον ἐν δεξιᾷ πέντε μέ-
 γισται καὶ ὑψηλότεραι, καὶ πῦρ πολὺ ἀπ' αὐτῶν
 ἀνεκαίετο. 5. Κατὰ δὲ τὴν πρόωρον, μία πλατεῖα,
 καὶ ταπεινὴ, σταδίους ἀπέχουσα οὐκ ἐλάττους πεν-
 τακοσίων. ἤδη δὲ πλησίον τε ἤμεν, καὶ θαυμαστῆ
 τις αὔρα περιέπνευσεν ἡμῶς, ἠδεῖα, καὶ εὐώδης,
 οἴαν φησὶν ὁ συγγραφεὺς Ἡρόδοτος, ἀπόζειν τῆς
 εὐδαίμονος Ἀραβίας. οἶον γὰρ ἀπὸ ῥόδων, καὶ
 ναρκίσσων, καὶ ὑακίνθων, καὶ κρίνων, καὶ ἴων,
 ἔτι δὲ μυθρίνης, καὶ δάφνης, καὶ ἀμπελιάνθης,
 τοιοῦτον ἡμῖν τὸ ἴδὺ προσέβαλλεν· ἠσθέντες δὲ τῇ
 ὀσμῇ, καὶ χρηστὰ ἐκ μακρῶν πόνων ἐλπίσαντες,
 κατ' ὀλίγον ἤδη πλησίον τῆς νήσου ἐγγιγόμεθα. ἔν-
 θα δὴ καὶ καθερωῶμεν λιμένας τε πολλοὺς περὶ πᾶ-
 σαν ἀκλύστους καὶ μεγάλους, ποταμούς τε διαυγεῖς
 ἐξιδόντας ἠρέμα ἐς τὴν θάλατταν· ἔτι δὲ λειμῶνας,
 καὶ ὕλας, καὶ ὄρνεα μουσικὰ, τὰ μὲν ἐπὶ τῶν ἠϊό-

των ἄδοντα, πολλὰ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κλάδων. ἤηρ δὲ κοῦφος καὶ εὐπνους περιεκέχυτο τὴν χώραν· καὶ αὖραι δὲ τινες ἠδέϊαι διαπνέουσαι, ἡρέμα τὴν ὕλην διεσάλευον· ὥστε καὶ ἀπὸ τῶν κλάδων κινουμένων, τερπνὰ καὶ συνεχῆ μέλη ἀπεσυρίζετο, φοικότα τοῖς ἐπ' ἐρημίας αὐλήμασι τῶν πλαγίων αὐλῶν. καὶ μὴν καὶ βοή σύμμικτος ἠκούετο, οὐ θορυβώδης, ἀλλ' οἷα γένοιτ' ἂν ἐν συμποσίῳ, τῶν μὲν αὐλοῦντων, ἄλλων δὲ ἐπαινούντων, ἐνίων δὲ κροτούντων πρὸς αὐλὸν, ἢ κιθάραν.

6. Τούτοις ἅπασι κηλούμενοι κατήχθημεν· ὀρμίσαντες δὲ τὴν ναῦν ἀπεβαινομεν, τὸν Σκίνθαρον ἐν αὐτῇ, καὶ δύο τῶν ἐταίρων ἀπολιπόντες. προϊόντες δὲ διὰ λειμῶνος εὐανθοῦντος, ἐντυγχάνομεν τοῖς φρουροῖς καὶ περιπόλοις· οἱ δὲ δῆσαντες ἡμᾶς ἑοδίοις στεφάνοις, οὗτος γὰρ μέγιστος παρ' αὐτοῖς δεσμός ἐστιν, ἀνήγον ὡς τὸν ἄρχοντα· παρ' ὧν δὴ καθ' ὁδὸν ἠκούσαμεν, ὡς ἡ μὲν νῆσος εἴη τῶν Μακάρων προσαγορευομένη, ἄρχοι δὲ ὁ Κρῆς Ραδάμανθυς. καὶ δὴ ἀναχθέντες ὡς αὐτὸν, ἐν τάξει τῶν δικαζομένων ἕστημεν τέταρτοι.

7. Ἦν δὲ ἡ μὲν πρώτη δίκη, περὶ Αἴαντος τοῦ Τηλαμῶνος, εἴτε χρὴ αὐτὸν συνέιναι τοῖς ἥρωσι, εἴτε καὶ μὴ· κατηγορεῖτο δὲ αὐτοῦ, ὅτι μεμῆνοι, καὶ ἑαυτὸν ἀποκτάνοι· τέλος δὲ, πολλῶν ῥηθέντων, ὁ Ραδάμανθυς ἀπεφαίνετο, νῦν μὲν αὐτὸν πτόμενον τοῦ ἔλλεβόρου, παραδοθῆναι Ἰπποκράτει τῷ Κῶνι ἰατρῷ, ὕστερον δὲ σωφρονήσαντα μετέχειν τοῦ συμποσίου.

8. Δευτέρα δὲ ἦν, κρίσις ἐρωτικῆ, Θησέως καὶ Μενελάου περὶ τῆς Ἑλένης διαγωνίζο-

μένων, ποτέρῳ αὐτὴν χρῆ συνοικεῖν. καὶ ὁ Ῥαδάμανθυς, ἐδίκασε Μενελάῳ συνεῖναι αὐτὴν, ἅτε καὶ τοσαῦτα πονήσαντι, καὶ κινδυνεύσαντι τοῦ γάμου ἔσκεν· καὶ γὰρ αὐτῷ Θησεῖ καὶ ἄλλας εἶναι γυναῖκας, τὴν τε Ἀμαζόνα, καὶ τὰς τοῦ Μίνωος θυγατέρας. 9. Τρίτη δ' ἐδικάσθη περὶ προεδρίας, Ἀλεξάνδρῳ τε τῷ Φιλίππου, καὶ Ἀννίβῃ τῷ Καρχηδονίῳ. καὶ ἔδοξε προέχειν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ θρόνος αὐτῷ ἐτέθη παρὰ Κῦρον τὸν Πέρσην, τὸν πρότερον. 10. Τέταρτοι δ' ἡμεῖς προσηνέχθημεν. καὶ ὁ μὲν ἤρετο, τί παθόντες, ἔτι ζῶντες ἱεροῦ χωρίου ἐπιβαίημεν· ἡμεῖς δὲ πάντα ἐξῆς διηγησάμεθα. οὕτω δὴ μεταστησάμενος ἡμᾶς, ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐσκέπτετο, καὶ τοῖς συνέδροις ἐκοινοῦτο περὶ ἡμῶν. συνήδρευον δὲ ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ Ἀριστείδης ὁ δίκαιος, ὁ Ἀθηναῖος. ὡς δ' ἔδοξεν αὐτῷ, ἀπεφῆνατο, τῆς μὲν πολυπραγμοσύνης καὶ τῆς ἀποδημίας, ἐπειδὴν ἀποθάνωμεν, δοῦναι τὰς εὐθύνας, τὰ δὲ νυνὶ, ὅητόν χρόνον μείναντας ἐν τῇ νήσῳ, καὶ συνδιαιτηθέντας τοῖς ἥρωσιν, ἀπελθεῖν. ἔταξε δὲ καὶ τὴν προθεσμίαν τῆς ἐπιδημίας, μὴ πλέον μηνῶν ἑπτὰ. 11. Τοῦντεῦθεν αὐτομάτων ἡμῖν τῶν στεφάνων περιφύεσθαι, ἐλελύμεθα, καὶ εἰς τὴν πόλιν ἤγουμεθα, εἰς τὸ τῶν Μασαίων συμπόσιον. αὕτη μὲν οὖν ἡ πόλις πᾶσα χρυσῆ, τὸ δὲ τεῖχος περίκειται σμαράγδιον. πύλαι δὲ εἰσιν ἑπτὰ πᾶσαι μονόξυλοι κινναμώμινοι. τὸ μόντοι ἔδαφος τῆς πόλεως, καὶ ἡ ἐντὸς τοῦ τείχους γῆ, ἐλεφαντίνη, ναοὶ δὲ πάντων θεῶν βηρύλλου λίθου ὠκοδομημέ-

νοι . καὶ βωμοὶ ἐν αὐτοῖς μέγιστοι, μοσλίθοι, ἀμε-
 θύστινοι, ἐφ' ὧν ποιοῦσι τὰς ἑκατόμβας. περὶ δὲ
 τὴν πόλιν, ῥεῖ ποταμὸς μύρου τοῦ καλλίστου, τὸ
 πλάτος πηχέων ἑκατὸν βασιλικῶν, βάθος δὲ, ὥστε
 νεῖν εὐμαρῶς. λουτρὰ δὲ ἐστὶν αὐτοῖς, οἴκοι μεγά-
 λοι, ὑάλινοι, τῷ κινναμώμῳ ἐγκαιόμενοι. ἀντὶ μὲν-
 τοι τοῦ ὕδατος, ἐν ταῖς πυέλοις δρόσος θερμὴ ἐστίν.
 12. Ἐσθῆτι δὲ χρῶνται, ἀραχνίοις λεπτοῖς, πορ-
 φύροις. αὐτοὶ δὲ σώματα μὲν οὐκ ἔχουσιν, ἀλλ'
 ἀναφεῖς καὶ ἄσαρκοί εἰσι, μορφὴν δὲ καὶ ἰδέαν μό-
 νον ἐμφαίνουσι. καὶ ἄσώματοι ὄντες, ὁμῶς οὖν
 συνεσιᾶσι, καὶ κινουῦνται, καὶ φρονοῦσι, καὶ φω-
 νὴν ἀφαιῶσι. καὶ ὅλως ἔοικε γυμνὴ τις ἢ ψυχὴ αὐ-
 τῶν περιπολεῖν, τὴν τοῦ σώματος ὁμοιότητα περι-
 κειμένη. εἰ γοῦν μὴ ἄψαιτό τις, οὐκ ἂν ἐλέγξειε μὴ
 εἶναι σῶμα τὸ ὀρώμενον. εἰσὶ γὰρ ὥσπερ σκιαὶ ὀρ-
 θαί, οὐ μέλαιναι. γηράσκει δὲ οὐδεὶς, ἀλλ' ἐφ' ἧς
 ἂν ἡλικίας ἔλθῃ, παραμένει. οὐ μὴν οὐδὲ νύξ παρ'
 αὐτοῖς γίγνεται, οὐδὲ ἡμέρα πάνυ λαμπρά· ἀλλὰ
 καθάπερ τὸ λυκαυγὲς ἦδη πρὸς ἕω, μηδέπω ἀνα-
 τειλαντος ἡλίου, τοιοῦτον φῶς ἐπέχει τὴν γῆν. καὶ
 μέντοι καὶ ὥρῶν μίαν ἴσασι τοῦ ἔτους· αἰεὶ γὰρ
 παρ' αὐτοῖς ἕαρ ἐστὶ, καὶ εἰς ἄνεμος πνεῖ ὁ Ζέφυ-
 ρος. 13. Ἡ δὲ χώρα, πᾶσι μὲν ἄνθεσι, πᾶσι δὲ
 φυτοῖς ἡμέροις τε καὶ σκιεροῖς ἀέθληεν· αἱ μὲν γὰρ
 ἄμπελοι δωδεκάφοροί εἰσι, καὶ κατὰ μῆνα ἕκαστον
 καρποφοροῦσι· τὰς δὲ ῥοιῶς, καὶ τὰς μηλείας, καὶ
 τὴν ἄλλην ὀπίωραν, ἔλεγον μὲν εἶναι τριςκαιδεκάφο-
 ρον· ἐνὸς γὰρ μηνός, τοῦ παρ' αὐτοῖς Μινῶου, δις

καρποφορεῖν. ἀντὶ δὲ πυροῦ, οἱ στάχυες ἄρτους
 ἐτοίμους ἐπ' ἄκρου φύουσιν, ὥσπερ μύκητας. πη-
 γαὶ δὲ περὶ τὴν πόλιν ἕδατος μὲν πέντε καὶ ἐξήκον-
 τα, καὶ τριακόσιοι, μέλιτος δὲ ἄλλαι τοσαῦται, μύ-
 ρου δὲ πεντακόσιαι, μικρότεραι μέντοι αὐταί· καὶ
 ποταμοὶ γάλακτος ἑπτὰ, καὶ οἴνου ὀκτώ. 14. Τὸ
 δὲ συμπόσιον, ἔξω τῆς πόλεως πεποιήται, ἐν τῷ
 Ἰηλυσίῳ καλουμένῳ πεδίῳ· λειμῶν δὲ ἔστι κάλλι-
 στος, καὶ περὶ αὐτὸν ἕλη παντοῖα, πυκνή, ἐπι-
 σκιαζούσα τοὺς κατακειμένους, καὶ στρωμνὴν μὲν
 ἐκ τῶν ἀνθέων ὑποβέβληνται. διακονοῦνται δὲ καὶ
 διαφέρουσιν ἕκαστα οἱ ἄνεμοι, πλὴν γε τοῦ οἴνο-
 χοεῖν. τούτου γὰρ οὐδὲν δέονται, ἀλλ' ἔστι δένδρα
 περὶ τὸ συμπόσιον ὑάλινα, μεγάλα, τῆς διανγεστά-
 τῆς ὑάλου· ὁ καρπὸς δ' ἔστι τούτων τῶν δένδρων,
 ποτήρια παντοῖα καὶ τὰς κατασκευὰς, καὶ τὰ μεγέ-
 θη. ἐπειδὴν οὖν παρὶη τις ἐς τὸ συμπόσιον, τρυ-
 γήσας ἐν ἧ καὶ δύο τῶν ἐκπωμάτων παρατίθεται,
 τὰ δὲ αὐτίκα οἴνου πλήρη γίγνεται· οὕτω μὲν πί-
 νουσιν. ἀντὶ δὲ τῶν στεφάνων, αἱ ἀηδόνες, καὶ
 τἄλλα τὰ μουσικὰ ὄργανα, ἐκ τῶν πλησίον λειμῶνων
 τοῖς στόμασιν ἀνθολογοῦντα, κατανίφει αὐτοὺς
 μετ' ὠδῆς ὑπερπετόμενα. καὶ μὴν καὶ μυρίζονται
 ὠδί· νεφέλαι πυκναὶ ἀνασπάσασαι μύρον ἐκ τῶν
 πηγῶν, καὶ τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐπιστῆσαι ὑπὲρ τὸ
 συμπόσιον, ἡρέμα τῶν ἀνέμων ὑποθλιβόντων,
 ὕουσι λεπτὸν, ὥσπερ δρόσον. 15. Ἐπὶ δὲ τῷ δεί-
 πνῳ, μουσικῇ τε καὶ ὠδαῖς σχολάζουσιν· ἄδεται δὲ
 αὐτοῖς τὰ τοῦ Ὀμήρου ἔπη μάλιστα· καὶ αὐτὸς δὲ

παρεστι, καὶ συνευωχεῖται αὐτοῖς, ὑπὲρ τὸν Ὀδυσσεῖα κατακείμενος. οἱ μὲν οὖν χοροὶ ἐκ παίδων εἰσι, καὶ παρθένων· ἐξάρχουσι δὲ, καὶ συναΐδουσιν, Εὐνομός τε ὁ Λοκρός, καὶ Ἀρίων ὁ Λέσβιος, καὶ Ἀνακρέων, καὶ Στησίχορος· καὶ γὰρ καὶ τοῦτον παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην, ἥδη τῆς Ἑλένης αὐτῷ διηλλαγμένης. ἐπειδὴν δὲ οὗτοι παύσονται ἄδοντες, δεῦτερος χορὸς παρέρχεται ἐκ κύκνων, καὶ χελιδόνων, καὶ ἀηδόνων· ἐπειδὴν δὲ καὶ οὗτοι ἄσσωσι, τότε δὴ πᾶσα ἡ ὕλη ἐπαυλεῖ, τῶν ἀνέμων καταρχόντων. 16. Μέγιστον δὲ δὴ πρὸς εὐφροσύνην ἐκεῖνο ἔχουσι· πηγαί εἰσι δύο παρὰ τὸ συμπόσιον, ἡ μὲν γέλωτος, ἡ δὲ ἠδονῆς· ἐκ τούτων ἑκατέρας πάντες ἐν ἀρχῇ τῆς εὐωχίας πίνουσι, καὶ τὸ λοιπὸν ἠδόμενοι, καὶ γελῶντες διάγουσι. 17. Βούλομαι δὲ εἰπεῖν καὶ τῶν ἐπισήμων οὓς τινὰς παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην. πάντας μὲν τοὺς ἡμιθέους, καὶ τοὺς ἐπὶ Ἴλιον στρατεύσαντας, πλήν γε δὴ τοῦ Λοκροῦ Αἴαντος· ἐκεῖνον δὲ μόνον ἔφασκον ἐν τῷ τῶν ἀσεβῶν χώρῳ κολάζεσθαι. βαρβάρων δὲ, Κύρους τε ἀμφοτέρους, καὶ τὸν Σκύθην Ἀνάχαρσιν, καὶ τὸν Θρακὰ Ζάμολξιν, καὶ Νουμᾶν τὸν Ἰταλιώτην, καὶ μὴν καὶ Λυκοῦργον τὸν Λακεδαιμόνιον, καὶ Φωκίωνα, καὶ Τέλλον, τοὺς Ἀθηναίους, καὶ τοὺς σοφοὺς, ἄνευ Περιάνδρου. εἶδον δὲ καὶ Σωκράτην τὸν Σωφρονίσκου ἀδολεσχοῦντα μετὰ Νέστορος καὶ Παλαμήδους· περὶ δὲ αὐτὸν ἦσαν Ἐτάκινθός τε ὁ Λακεδαιμόνιος, καὶ ὁ Θεσπιεὺς Νάρκισσος, καὶ Ἄλλας, καὶ ἄλλοι καλοί. καὶ μοι ἐδόκει ἐρᾶν τοῦ Ἐτακίνθου·

τὰ πολλὰ δ' ὄντων ἐκείνον διήλεγχεν. ἐλέγετο δὲ χαλεπαίνειν αὐτῷ ὁ Ραδάμανθους, καὶ ἠπειληκῆναι πολέαις ἐμβαλεῖν αὐτὸν ἐκ τῆς νήσου, ἣν φλυαροῦ, καὶ μὴ θέλῃ ἀφείδαι τὴν εἰρωνεῖαν, εὐωχεῖσθαι. Πλάτων δὲ μόνος τοῦ παρῆν, ἀλλ' ἐλέγετο καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἀναπλασθεῖσθαι πόλει οἰκεῖν, χρώμενος τῇ πολιτείᾳ, καὶ τοῖς νόμοις, οἷς συνέγραψε, πολιτεύεσθαι. 18. Οἱ μὲντοι ἀπὸ Ἀριστιππὸν τε καὶ Ἐπικούρου τὰ πρῶτα παρ' αὐτοῖς ἐφέροντο, ἠδῆς τε ὄντες, καὶ κέχαρισμένοι, καὶ συμποικικώτατοι. παρῆν δὲ καὶ Αἰσωπος ὁ Φρυξ. τούτῳ δὲ ὕσα καὶ γελωτοποιῶ χρώνται. Στοιγένης μὲν γε ὁ Σινωπεύς, τοσοῦτόν μετέβαλε τοῦ τρόπου, ὥστε γῆμαι Ἰακίδα τὴν ἑταίραν, ὄρχεῖσθαι τε ὑπὸ μέθης πολέαις ἐνιστάμενον, καὶ παροινεῖν. τῶν δὲ Στωϊκῶν σὺδῆς παρῆν· ἔτι γὰρ ἐλέγοντο ἀναβαλεῖν τὸν τῆς ἀρετῆς ὄρθισὸν λόφον. ἤκουσμεν δὲ καὶ περὶ Χρυσίππου, δι' οὗ πρότερον αὐτῷ ἐπιβῆναι τῆς νήσου θέμις, πρὶν τὸ τέταρτον θαυτὸν ἐλλεβορίσῃ· τοὺς δὲ Ἀκαδημαϊκοὺς ἔλεγον ἐθέλειν μὲν ἐλθεῖν, ἐπέχειν δ' ἔτι, καὶ διασκέπτεσθαι· μηδὲ γὰρ αὐτὸ τοῦτό πως καταλαμβάνειν, εἰ καὶ νήσός τις τοιαύτη ἐστίν. ἄλλως τε, καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ Ραδάμανθους, οἴμμι, κρίσιν ἐθεδοκίμασαν, ἅτε καὶ τὸ κριτήριον αὐτοῖς ἀνηρηκότις. πολλοὺς ἄτι τῶν ἔφασκον ὀρηθῆντας ἀποκλύθειν τοῖς ἀφικνουμένοις, ὑπὸ πύθειας δὲ ἀποκλείεσθαι, μὴ καταλαμβάνοντας, καὶ ἀναστρέφειν ἐκ μέσης τῆς ὁδοῦ. 19. Οὗτοι μὲν οὖν ἦσαν ἀξιολογώτατοι τῶν παρόντων. τιμῶσι δὲ μάλιστα

τὸν Ἀχιλλέα, καὶ μετὰ τοῦτον, Θησέα. περὶ δὲ συνουσίας καὶ ἀφροδισίων οὕτω φρονοῦσι· μίωγονται μὲν ἀναφανδόν, πάντων ὁρώντων, καὶ γυναῖξί, καὶ ἄρσσει, καὶ οὐδαμῶς τοῦτο αἰσχρὸν αὐτοῖς δοκεῖ· μόνος δὲ Σωκράτης διώμνυτο, ἧ μὴν καθυρῶς πλησιάζειν τοῖς νέοις· καὶ μέντοι πάντες αὐτοῦ ἐπιорκεῖν κατεγίνωσκον. πολλάκις γοῦν ὁ μὲν Τάκινθος, ἧ ὁ Νάρκισσος, ὁμολόγουν, ἐκεῖνος δὲ ἤρναίτο. αἱ δὲ γυναῖκες εἰσὶ πᾶσι κοιναί, καὶ οὐδεὶς φθονεῖ τῷ πλησίον, ἀλλ' εἰσὶ τοῦτο μάλιστα Πλατωνικώτατοι· καὶ οἱ παῖδες δὲ παρέχουσι τοῖς βουλομένοις, οὐδὲν ἀντιλέγοντες. 20. Οὕτω δὲ δύο ἢ τρεῖς ἡμέραι διεληλύθεσαν, καὶ προσελθὼν ἐγὼ Ὀμήρῳ τῷ ποιητῇ, σχολῆς οὔσης ἀμφοῖν, τάτε ἄλλα ἐπυνθανόμην, καὶ ὅθεν εἶη, λέγων τοῦτο μάλιστα παρ' ἡμῖν εἰσέτι νῦν ζητεῖσθαι. οὐδὲ αὐτὸς μὲν ἀγνοεῖν ἔφασκεν ὡς οἱ μὲν Χίον, οἱ δὲ Σμυρναῖον, πολλοὶ δὲ Κολοφώνιον αὐτὸν νομίζουσιν. εἶναι μέντοι ἔλεγε Βαβυλώνιος, καὶ παρὰ γε τοῖς πολίταις, οὐχ Ὀμηρος, ἀλλὰ Τιγράνης καλεῖσθαι· ὕστερον δὲ ὁμηρεύσας παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλάξαι τὴν προσηγορίαν. ἔτι δὲ καὶ περὶ τῶν ἀθετουμένων στίχων ἐπηρώτων, εἰ ὑπ' ἐκείνου εἰσὶ γεγραμμένοι· καὶ ὅς ἔφασκε πάντας αὐτοῦ εἶναι. κατεγίνωσκον οὖν τῶν ἀμφὶ τὸν Ζηνόδοτον καὶ Ἀρίσταρχον γραμματικῶν πολλὴν τὴν ψυχρολογίαν. ἐπεὶ δὲ ταῦθ' ἱκανῶς ἀπεκέκριτο, πάλιν αὐτὸν ἠρώτων, τί δήποτε ἀπὸ τῆς μηνίδος τὴν ἀρχὴν ἐποίησατο· καὶ ὅς εἶπεν, οὕτως ἐπιθθεῖν αὐτῷ, μηδὲν ἐπιτηδεύσαντι.

καὶ μὴν ἀκείνο ἐπεθύμουν εἰδέναι, εἰ πρότερον ἔγραψε τὴν Ὀδύσσειαν τῆς Ἰλιάδος, ὡς πολλοὶ φασιν· ὁ δὲ ἠρνεῖτο. ὅτι μὲν γὰρ οὐδὲ τυφλὸς ἦν, ὁ καὶ αὐτὸ περὶ αὐτοῦ λέγουσιν, αὐτίκα ἠπιστάμην, ἑώρα γὰρ, ὥστε οὐδὲ πυνθάνεσθαι ἐδεόμην· πολλάκις δὲ καὶ ἄλλοτε τοῦτο ἐποίουν, εἰ ποτε αὐτὸν σχολὴν ἄγοντα ἑώραν. προσιών γὰρ τι ἐπυνθανόμην αὐτοῦ, καὶ ὅς προθύμως πάντα ἀπεκρίνετο, καὶ μάλιστα μετὰ τὴν δίκην, ἐπειδὴ ἐκράτησεν· ἦν γὰρ τις γραφὴ καὶ αὐτοῦ ἐπενηνεγμένη ὕβρεως ὑπὸ Θερασίτου, ἐφ' οἷς αὐτὸν ἐν τῇ ποιήσει ἔσκωψε, καὶ ἐνίκησεν Ὀμηρος, Ὀδυσσεῶς συνηγοροῦντος. 21. Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τούτους ἀφίκετο καὶ Πυθαγόρας ὁ Σάμιος, ἐπτάκις ἀλλαγείς, καὶ ἐν τοσοῦτοις ζώοις βιοτεύσας, καὶ ἐκτελέσας τῆς ψυχῆς τὰς περιόδους· ἦν δὲ χρυσοῦς ὅλον τὸ δεξιὸν ἡμίτομον. καὶ ἐκρίθη μὲν συμπολιτεύεσθαι αὐτοῖς, ἐνεδοιάζετο δὲ ἔτι, πότερον Πυθαγόραν ἢ Εὐφορβὸν χρῆ αὐτὸν ὀνομάζειν. ὁ μέντοι Ἐμπεδοκλῆς, ἦλθε μὲν καὶ αὐτὸς περίεφθος, καὶ τὸ σῶμα ὅλον ὠπτημένος· οὐ μὴν παρεδέχθη γε, καίτοι πολλὰ ἱκετεῶν. 22. Προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, ἐνέστη ὁ ἀγὼν, τὰ παρ' αὐτοῖς Θανατούσια. ἠγωνοθέτει δὲ Ἀχιλλεὺς τὸ πέμπτον, καὶ Θησεὺς τὸ ἕβδομον. τὰ μὲν οὖν ἄλλα, μακρὸν ἂν εἴη λέγειν· τὰ δὲ κεφάλαια τῶνπραχθέντων διηγῆσομαι. πάλην μὲν ἐνίκησε Κᾶρος ὁ ἀφ' Ἡρακλείους, Ὀδυσσεῖα περὶ τοῦ στεφάνου καταγωνισάμενος. πυγμὴ δὲ ἴση ἐγένετο Ἄρειου τε τοῦ Αἰγυπτίου, ὃς ἐν Κορίνθῳ τέθραπται,

καὶ Ἐπειοῦ, ἀλλήλοις συνελθόντων. παγκρατίου δὲ οὐ τίθεται ἄθλα παρ' αὐτοῖς. τὸν μέντοι δρόμον, οὐκ ἔτι μέμνημαι ὅστις ἐνίκησε. ποιητῶν δὲ, τῇ μὲν ἀληθείᾳ, παραπολὺ ἐκράτει Ὅμηρος, ἐνίκησε δὲ ὁμῶς Ἡσίοδος. τὰ δ' ἄθλα ἦν ἅπασι στέφανος, πλακεῖς ἐκ πτεροῶν ταωνίων. 23. Ἄρτι δὲ τοῦ ἀγῶνος συντετελεσμένου ἠγγέλλοντο οἱ ἐν τῷ χωρίῳ τῶν ἄσεβων κολαζόμενοι, ἀπορρήξαντες τὰ δεσμὰ, καὶ τῆς φρουρᾶς ἐπικρατήσαντες, ἐλαύνειν ἐπὶ τὴν νῆσον· ἠγεῖσθαι δὲ αὐτῶν, Φάλαγιν τε τὸν Ἀκραγυντῖνον, καὶ Βούσιριν τὸν Αἰγύπτιον, καὶ Διομήδην τὸν Θραῖκα, καὶ τοὺς περὶ Σχείρωνα, καὶ Πιτυοκάμπτην. ὡς δὲ ταῦτ' ἤκουσεν ὁ Ῥαδάμανθυς, ἐκτάσσει τοὺς ἥρωας ἐπὶ τῆς ἠϊόνος· ἠγεῖτο δὲ Θησεύς τε καὶ Ἀχιλλεύς, καὶ Αἴας ὁ Τελαμώνιος, ἴδῃ σωφρονῶν. καὶ συμμίζαντες ἐμάχοντο, καὶ ἐνίκησαν οἱ ἥρωες, Ἀχιλλέως τὰ πλεῖστα κατορθώσαντος. ἠρίστευσε δὲ καὶ Σωκράτης ἐπὶ τῷ δεξιῷ ταχθεὶς πολὺ μᾶλλον, ἢ ὅτε ζῶν ἐπὶ Δηλίῳ ἐμάχετο. προσόντων γὰρ τῶν πολεμίων, οὐκ ἔφυγε, καὶ τὸ πρόσωπον ἄτρεπτος ἦν· ἐφ' οἷς καὶ ὕστερον ἐξηρέθη αὐτῷ ἀριστεῖον, καλὸς τε καὶ μέγας παράδεισος ἐν τῷ προαστείῳ. ἐνθα συγκαλῶν τοὺς ἐταίρους, διελέγετο, Νεκρακαδημίαν τὸν τόπον προσαγορεύσας. 24. Συλλαβόντες οὖν τοὺς νενικημένους, καὶ δῆσαντες, αὐθις ἀπέπεμψαν ἔτι μᾶλλον κολασθησομένους. ἔγραψε δὲ καὶ ταύτην τὴν μάχην Ὅμηρος, καὶ ἀπὸντι μοι ἔδωκε τὰ βιβλία κομίζειν τοῖς παρ' ἡμῖν ἀνθρώποις· ἀλλ' ὕστερον καὶ ταῦτα μετὰ τῶν ἄλλων

ἀποσλέσαμεν. ἦν δὲ ἡ ἀρχὴ τοῦ ποιήματος αὕτη,
 „Νῦν δέ μοι ἔννεπε Μοῦσα μάχην νεκρῶν ἠρώων.“
 τότε δ' οὖν κτάμους ἐψήσαντες, ὥσπερ παρ' αὐτοῖς
 πόμος, ἐπειδὴν πόλεμον κατορθώσωσιν, εἰσιτιῶντό
 τε ἐπινίκια, καὶ ἐορτὴν μεγίστην ἦγον· μόνος δὲ
 ταύτης οὐ μετέχε Πυθαγόρας, ἀλλ' ἄσιτος πόρρω
 ἐκαθέζετο, μυσσάττομενος τὴν κυμασφαγίαν. 25.
 Ἦδη δὲ μηνῶν ἕξ διεληλυθότων, περὶ μεσοῦντα τῶν
 ἑβδομῶν, νεώτερα συνίστατο πράγματα. Κίνυρος
 γὰρ ὁ τοῦ Σμινθάρου παῖς, μέγας τε ὢν, καὶ κα-
 λός, ἦρα πολὺν ἤδη χρόνον τῆς Ἑλένης, καὶ αὕτη
 δὲ οὐκ ἀφανὴς ἦν, ἐπιμανῶς ἀγαπῶσα τὸν νεανί-
 σκον. πολλὰ κίς γοῦν καὶ διένευον ἀλλήλοις ἐν τῷ
 συμποσίῳ, καὶ προὔπινον, καὶ μόνοι ἐξανιστάμενοι,
 ἐπλανῶντο περὶ τὴν ὕλην. καὶ δὴ ὑπ' ἔρωτος κατὰ
 ἀμηχανίας ἐβουλεύσατο ὁ Κίνυρος ἀρπάσας τὴν
 Ἑλένην φυγεῖν. ἐδόκει δὲ κῆκεῖν ταῦτα, οἴχεσθαι
 ἀπίοντας ἐς τινὰ τῶν ἐπικειμένων νήσων, ἤτοι ἐς
 τὴν Φελλῶν, ἢ ἐς τὴν Τυρόδεσσαν. συνωμότας δὲ πά-
 λαι προσεῖλήφεσαν τρεῖς τῶν ἐταίρων τῶν ἐμῶν, τοὺς
 θρασυτάτους· τῷ μὲντοι πατρὶ, οὐκ ἐμήνυσσε ταῦ-
 τα· ἠπίστατο γὰρ ὑπ' αὐτοῦ κωλυθησόμενος. ὥς δ'
 ἐδόκει αὐτοῖς, ἐτέλουν τὴν ἐπιβουλήν. καὶ ἐπεὶ νύξ
 ἐγένετο, (ἐγὼ μὲν οὐ παρῆν, ἐτύγχανον γὰρ ἐν τῷ
 συμποσίῳ κεκοιμημένος·) οἱ δὲ λαθόντες τοὺς ἄλ-
 λους, ἀναλαβόντες τὴν Ἑλένην, ὑπὸ σπουδῆς ἀνή-
 χθησαν. 26. Περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἀνεγρόμενος
 ὁ Μενέλαος, ἐπεὶ ἔμαθε τὴν εὐνήν κενὴν τῆς γυναι-
 κός, βοήν τε ἴστη, καὶ τὸν ἀδελφὸν παραλαβὼν, ἦε

πρὸς τὰ βασιλεία τοῦ Ῥαδάμανθους. ἡμέρας δ' ὑποφαινούσης, ἔλεγον οἱ σκοποὶ καθορᾶν τὴν ναῦν πολὺ ἀλέχουσαν· οὕτω δὴ ἐμβιβάσας ὁ Ῥαδάμανθους πενήτηκοντα τῶν ἠρώων εἰς ναῦν μοκάξυλον, ἀσφοδιλίην, παρήγγειλε διώκειν· οἱ δὲ, ὑπὸ προθυμίας ἐλαύνοντες περὶ μεσημβρίαν καταλαμβάνουσαι αὐτοὺς, ἄρτι ἐς τὸν γαλακτώδη Ὠκεανὸν ἐμβαίοντας, πλησίον τῆς Τυροέσεως, παρὰ τοσοῦτον ἦλθον διαδρῆναι· καὶ ἀναδησάμεναι τὴν ναῦν ἀλύσει ῥοδίῃ, κατέπλεον. ἡ μὲν οὖν Ἑλένη, ἐδάκρυνέ τε, καὶ ἥσχυνετο, καὶ ἐνεκαλύπτετο. τοὺς δ' ἄμφι τὸν Κίνυρον ἀνακρίνας πρότερον ὁ Ῥαδάμανθους, εἴ τινες καὶ ἄλλοι αὐτοῖς συνίσασιν, ὡς οὐδένα εἶπον, ἐκ τῶν αἰθοίων δήσας, ἀπέπεμψεν ἐς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον, καλᾶχη πρότερον μαστιγωθέτας. 27. Ἐψηφίσαντο δὲ καὶ ἡμᾶς ἐμπροθέσμους ἐκπέμπειν ἐκ τῆς νήσου, τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν μόνην ἐπιμείναντας. ἔνθα δὴ ἐγὼ ἠνιώμην τε καὶ ἐδάκρυνον, οἷα ἔμελλον ἀγαθὰ καταλιπὼν, ἀΐθις πλανηθήσεσθαι. αὐτοὶ μὲντοι παρεμυθοῦντο λέγοντες, οὐ πολλῶν ἔτι ἀφίξεσθαι πάλιν ὡς αὐτούς· καὶ μοι ἤδη θρόνον τε καὶ κλισίαν ἐς τοῦπιόν παρεδείκνυσαν, πλησίον τῶν ἀρίστων. ἐγὼ δὲ προσελθὼν τῷ Ῥαδάμανθῷ, πολλὰ ἰκέτευον εἰπεῖν τὰ μέλλοντα, καὶ ὑποδειξαί μοι τὸν πλοῦν. ὁ δὲ ἔφασκεν ἀφίξεσθαι μὲν ἐς τὴν πατρίδα, πολλὰ δὲ πρότερον πλανηθέντα, καὶ κινδυνεύσαντα· τὸν δὲ χρόνον οὐκ ἔτι τῆς ἐπανόδου προσθεῖναι ἠθέλησεν, ἀλλὰ δὴ καὶ δεικνὺς τὰς πλησίον νήσους (ἐφαίνοντο δὲ πέντε τὸν ἀριθμὸν, καὶ ἄλλη

ἕκτη πόρρωθεν) ταύτας μὲν εἶναι ἔφασκε τὰς τῶν ἀσεβῶν, τὰς πλησίον, ἀφ' ὧν δὴ, ἔφη, ὄραξ τὸ πολὺ πῦρ καιόμενον. ἕκτη δὲ ἐκείνη τῶν ὀνειρῶν ἡ πόλις· μετ' αὐτὴν δὲ, ἡ τῆς Καλυψοῦς νῆσος, ἀλλ' οὐδέπω σοι φαίνεται. ἐπειδὴν δὲ ταύτας παραπλευσῆς, τότε δὴ ἀφίξῃ ἐς τὴν μεγάλην ἠπειρον τὴν ἐναντίαν τῇ ὑφ' ὑμῶν κατοικουμένην. ἐνταῦθα δὲ πολλὰ παθῶν, καὶ ποικίλα ἔθνη διελθῶν, καὶ ἀνθρώποις ἀμίκτοις ἐπιδημήσας, χρόνῳ ποτὲ ἤξεις εἰς τὴν ἑτέραν ἠπειρον. τσαῦτ' εἶπε. 28. Καὶ ἀνασπᾶσας ἀπὸ τῆς γῆς μαλάχης ῥίζαν, ὦρεξέ μοι, ταύτη κελεύσας ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις προσεύχεσθαι· παρήνευσε δὲ καὶ εἰ ποτε ἀφικοίμην ἐς τήνδε τὴν γῆν, μήτε πῦρ μαχαίρα σκαλεύειν, μήτε θέρμους ἐσθίειν, μήτε παιδὶ ὑπὲρ τὰ ὀκτωκαίδεκα ἔτη πλησιάζειν. τούτων γὰρ ἂν μεμνημένον ἐλπίδας ἔχειν τῆς εἰς τὴν νῆσον ἀφίξεως. τότε μὲν οὖν τὰ περὶ τὸν πλοῦν παρεσκευαζόμενος· καὶ ἐπεὶ καιρὸς ἦν, συνειστιώμην αὐτοῖς. τῇ δ' ἐπιούσῃ ἐλθὼν πρὸς Ὀμηρον τὸν ποιητὴν, ἐδεήθην αὐτοῦ ποιῆσαι ποι δίστιχον ἐπίγραμμα. καὶ ἐπειδὴ ἐποίησε, στήλην βηρύλλου λίθου ἀναστήσας, ἐπέγραψα πρὸς τῷ λιμένι. τὸ δ' ἐπίγραμμα, ἦν τοιόνδε·

Λουκιανὸς τάδε πάντα φίλος μακάρεσσι θεοῖσιν

Εἶδέ τε, καὶ πάλιν ἦλθε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.

29. Μείνας δ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, τῆς ἐπιούσης ἀνηγόμενος, τῶν ἠρώων παραπεμπόντων· ἔνθα μοι καὶ Ὀδυσσεὺς προσελθὼν, λάθρα τῆς Πηνελόπης δίδασιν ἐπιστολὴν ἐς Ἰγυγίαν τὴν νῆσον Καλυψοῦ κο-

μίξειν. συνέπεμψε δέ μοι ὁ Ῥαδάμανθους τὸν πορ-
 θμῆα Ναύπλιον, ἵν' εἰ καταχθείημεν εἰς τὰς νήσους,
 μηδεὶς ἡμῶς συλλάβοι, ἄτε κατ' ἄλλην ἐμπορίαν
 πλέοντας. ἐπεὶ δὲ τὸν εὐώδη ἀέρα προϊόντες παρε-
 ληλύθειμεν, αὐτίκα ἡμῶς ὁσμή τε δεινὴ διεδέχετο,
 οἶον ἀσφάλτου, καὶ θείου, καὶ πίσσης, ἅμα καιο-
 μένων. καὶ κνίσσα δὲ πονηρὰ, καὶ ἀφύρητος, ὡς περ
 ἀπ' ἀνθρώπων ὀπτωμένων· καὶ ὁ ἀἴρ ζοφερός, καὶ
 ὁμιχλώδης, καὶ κατέσταζεν ἐξ αὐτοῦ δρόσος πιττίνη.
 καὶ μέντοι καὶ μαστίγων ψόφος ἠκούετο, καὶ οἰμω-
 γὴ ἀνθρώπων πολλῶν. 30. Ταῖς μὲν οὖν ἄλλαις
 οὐ προσέσχομεν· ἧς δ' ἐπέβημεν, τοιάδε ἦν· κύκλω
 μὲν πᾶσα κρημνώδης, καὶ ἀπόξυρος, πέτραις καὶ
 τραχῶσι κατεσκληκυῖα, δένδρον δὲ οὐδὲν, οὐδὲ ὕδωρ
 ἐνῆν· ἀνερπύσαντες δὲ ὁμῶς κατὰ τοὺς κρημνοὺς,
 προδόμεν διὰ τινὸς ἀκανθώδους, καὶ σκολόπων με-
 στήης ἀτραποῦ, πολλὴν ἀμορφίαν τῆς χώρας ἐχούσης.
 ἐλθόντες δὲ ἐπὶ τὴν εἰρκτήν, καὶ τὸ κολαστήριον,
 πρῶτα μὲν τὴν φύσιν τοῦ τόπου ἐθαυμάζομεν. τὸ
 μὲν γὰρ ἔδαφος αὐτὸ, μαχαίραις καὶ σκόλοπι πάν-
 τῃ ἐξηγήθει, κύκλω δὲ ποταμοὶ περιέρρεον, ὁ μὲν
 βορβόρου, ὁ δεύτερος δὲ αἵματος, ὁ δὲ ἔνδον, πυ-
 ρρός, πάννυ μέγας οὗτος καὶ ἀπέρατος· καὶ ἔρρει, ὡς
 περ ὕδωρ, καὶ ἐκυματοῦτο, ὡς περ θάλαττα· καὶ
 ἰχθύς δὲ εἶχε πολλοὺς, τοὺς μὲν δυλοῖς προσεικό-
 τας, τοὺς δὲ μικροὺς ἀνθραξι πεπυρωμένοις, ἐκά-
 λουν δὲ αὐτοὺς λυχνίσκους. 31. Εἴσοδος δὲ μία
 στενὴ διὰ πάντων· καὶ πυλωρός ἐφειστήκει Τίμων
 ὁ Ἀθηναῖος. παρελθόντες δὲ ὁμῶς, τοῦ Ναυπλίου

καθηγουμένου, ἐωρῶμεν κολαζομένους, πολλοὺς μὲν βασιλείας, πολλοὺς δὲ καὶ ἰδιώτας, ὧν ἐπίους καὶ ἐγνωρίζομεν· εἶδομεν δὲ καὶ τὸν Κίνυρον καπνοῦ ὑποτυφόμενον, ἐκ τῶν αἰδοίων ἀπηρητημένον. προσετίθεισαν δὲ οἱ περιηγηταὶ καὶ τοὺς ἐκάστον βίους, καὶ τὰς αἰτίας, ἐφ' αἷς κολάζονται· καὶ μεγίστας ἀπασῶν τιμωρίας ὑπέμενον οἱ ψευσαμένοι τι παρὰ τὸν βίον, καὶ οἱ μὴ τὰληθῆ συγγεγραφότες· ἐν οἷς καὶ Κιτησίας ὁ Κινίδιος ἦν, καὶ Ἡρόδοτος, καὶ ἄλλοι πολλοί. τοῦτους οὖν ὁρῶν ἐγὼ, χρηστὰς εἶχον εἰς τοῦτιόν τας ἐλπίδας· οὐδὲν γὰρ ἐμαντῶ ψεύδος ἐπόκει συνηπιστάμην. 32. Ταχέως οὖν ἀναστρέψας ἐπὶ ναῦν, οὐ γὰρ ἐδυνάμην φέρειν τὴν ὄψιν, ἀσπασάμενος τὸν Ναύπλιον ἀπέπλευσα· καὶ μετ' ὀλίγον, ἐφαίνετο πλησίον ἡ τῶν ὀνειρῶν νῆσος, ἀμυδρὰ, καὶ ἀσαφῆς ἰδεῖν· ἔπαυχε δὲ καὶ αὐτὴ τοῖς ὀνειροῖς τι παραπλήσιον· ὑπεχώρει γὰρ προσιοῦσιν ἡμῖν, καὶ ὑπέφευγε, καὶ πορρωτέρω ὑπέβαινε. καταλαβόντες δὲ ποτε αὐτήν, καὶ ἐσπλεύσαντες ἐς τὸν Ἰπνον λιμένα προσαγορευόμενον πλησίον τῶν πυλῶν τῶν ἐλεφαντίνων, ἧ τὸ τοῦ Ἀλεκτρούνοιο ἱερὸν ἐστί, περὶ δείλην ὄψιαν ἀπεβαινομεν· παρελθόντες δ' ἐς τὴν πόλιν, πολλοὺς ὀνειρούς καὶ ποικίλους ἐωρῶμεν. πρῶτον δὲ βούλομαι περὶ τῆς πόλεως εἰπεῖν, ἐπεὶ μηδ' ἄλλω τινὶ γέγραπται περὶ αὐτῆς· ὅς δὲ καὶ μόνος ἐπεμνήσθη Ὅμηρος, οὐ πάνυ ἀκριβῶς συνέγραψε. 33. Κύκλοι μὲν περὶ πᾶσαν αὐτὴν ὕλη ἀνέστηκε, τὰ δένδρα δ' ἐστὶ μήκωνες ὑψηλαί, καὶ μανδραγόραι, καὶ ἐπ' αὐτῶν πολὺ τι πλῆθος νυκτερίδων· τοῦτο

γὰρ μόνον ἐν τῇ νήσῳ γίγνεται ὄρεον. ποταμὸς δὲ
 παραρρέει πλησίον, ὑπ' αὐτῶν καλούμενος Νυκτι-
 πόρος, καὶ πηγαὶ δύο παρὰ ταῖς πύλαις· ὀνόματα
 καὶ ταύταις, τῇ μὲν Νήγητος, τῇ δὲ Παννυχία· ὁ
 δὲ περίβολος τῆς πόλεως, ὑψηλὸς τε καὶ ποικίλος,
 Ἰριδι τὴν χροῖαν ὁμοιότατος· πύλαι μέντοι ἔπεισιν,
 οὐ δύο, καθάπερ Ὅμηρος εἶρηκεν, ἀλλὰ τέτταρες,
 δύο μὲν πρὸς τὸ τῆς Βλακείας πεδίον ἀποβλέπουσαι,
 ἡ μὲν σιδηρᾶ, ἡ δὲ ἐκ κεράμου πεποιημένη, καθ'
 ἧς ἐλέγοντο ἀποδημεῖν αὐτῶν οἱ τε φοβεροὶ, καὶ
 φονικοὶ, καὶ ἀπηνεῖς· δύο δὲ πρὸς τὸν λιμένα, καὶ
 τὴν θάλατταν· αἱ μὲν κεράτιναι, αἱ δὲ, καθ' ἧς
 ἡμεῖς παρήλθομεν, ἐλεφάντιναι· εἰσδόντι δ' ἐς τὴν
 πόλιν, ἐν δεξιᾷ μὲν ἐστὶ τὰ Νυκτιῶν· σέβουσι γὰρ
 θεῶν ταύτην μάλιστα, καὶ τὸν Ἀλεκτρυόνα· ἐκείνῳ
 δὲ πλησίον τοῦ λιμένος τὸ ἱερὸν πεποιήται, ἐν ἀρι-
 στεριᾷ δὲ, τὰ τοῦ Ἰπνου βασιλεία. οὗτος γὰρ δὴ
 ἄρχει παρ' αὐτοῖς, σατράπης δύο καὶ ὑπάρχους πε-
 ποιημένος, Ταραξίωνά τε τὸν Ματαιογένους, καὶ
 Πλουτοκλέα τὸν Φαντασίωνος. ἐν μέσῃ δὲ τῇ ἀγορᾷ
 πηγή τις ἐστίν, ἣν καλοῦσι Καρεῶτιν· καὶ πλησίον
 ναοὶ δύο, Ἀπάτης καὶ Ἀληθείας· ἐνθα καὶ τὸ ἄδυ-
 τὸν ἐστὶν αὐτοῖς, καὶ τὸ μαντεῖον, οὗ προειστίκει
 προφητεύων Ἀντιφῶν, ὁ τῶν ὀνείρων ὑποκριτής,
 ταύτης παρὰ τοῦ Ἰπνου λαχὼν τῆς τιμῆς. 34. Αὐ-
 τῶν μέντοι τῶν ὀνείρων, οὔτε φύσις, οὔτε ἰδέα ἢ
 αὐτή. ἀλλ' οἱ μὲν μακροὶ τε ἦσαν, καὶ μαλακοὶ καὶ
 καλοὶ καὶ εὐειδεῖς, οἱ δὲ σκληροὶ, μικροὶ καὶ ἄμορ-
 φοι, καὶ οἱ μὲν χρῆστοι, ὡς ἐδόκειν· οἱ δὲ ταπεινοὶ

τε καὶ εὐτελεῖς. ἦσαν δ' ἐν αὐτοῖς καὶ πτερωτοὶ τι-
νες καὶ τερατώδεις, καὶ ἄλλοι καθάπερ ἐς πομπὴν
δισεκυσμένοι· οἱ μὲν ἐς βασιλέας, οἱ δὲ καὶ ἐς
θεοὺς, οἷδ' ἐς ἄλλα τοιαῦτα κεκοσμημένοι. πολ-
λοὺς δὲ αὐτῶν καὶ ἐγνωρίσαμεν, πάλαι παρ' ἡμῖν
ἰωρακότες. οἱ δὲ καὶ προσήεσαν, καὶ ἠσπάζοντο,
ὡς ἂν καὶ συνήθεις ὑπάρχοντες· καὶ παραλαβόντες
ἡμᾶς, καὶ κατακοιμίσαντες, πάνυ λαμπρῶς καὶ δε-
ξιῶς ἐξένιζον, τὴν τε ἄλλην ὑποδοχὴν μεγαλοπρεπῆ
παρισκευάσαντες, καὶ ὑπισχνόμενοι βασιλέας τε
ποιήσιν καὶ σατράπας· ἔνιοι δὲ καὶ ἀπῆγον ἡμᾶς
ἐς τὰς πατρίδας, καὶ τοὺς οἰκείους ἐπεδεικνυον, καὶ
αὐθήμερόν ἐπανῆγον. 35. Ἡμέρας μὲν οὖν τριᾶ-
κοντα, καὶ ἴσας νύκτας παρ' αὐτοῖς ἐμείναμεν, κα-
θεύδοντες καὶ εὐωχοῦμενοι. ἔπειτα δὲ ἄφνω βρον-
τῆς μεγάλης καταρῥαγείσης, ἀνεγρόμενοι, καὶ ἀνα-
θορόντες, ἀνήχθημεν ἐπισιτισάμενοι. τριταῖοι δ'
ἐκείθεν τῆ' Ὠλυγίᾳ νήσω προσχόντες, ἀπεβαίνομεν.
πρότερον δ' ἐγὼ λύσας τὴν ἐπιστολὴν, ἀνεγίνωσκον
τὰ γεγραμμένα. ἦν δὲ τοιάδε· „ΟΛΤΣΣΕΤΣ ΚΑ-
ΛΤΨΟΙ χαίρειν. Ἴσθι με, ὡς τὰ πρῶτα ἐξέπλευσα
παρὰ σοῦ, τὴν σχεδίαν κατασκευασάμενος, ναυαγία
χρησάμενος, καὶ μόλις ὑπὸ Λευκοθέας διασωθέντα
εἰς τὴν τῶν Φαιάκων χώραν, ὑφ' ὧν ἐς τὴν οἰκίαν
ἀποπεμφθεὶς, κατέλαβον πολλοὺς τῆς γυναικὸς μνη-
στῆρας ἐν τοῖς ἡμετέροις τρυφῶντας. ἀποκτείνας δὲ
ἅπαντας, ὕστερον ὑπὸ Τηλεγόνου τοῦ ἐκ Κίρκης μοι
γενομένου ἀνηρέθην. καὶ νῦν εἰμι ἐν τῇ Μακάρων
νήσῳ, πάνυ μετανοῶν ἐπὶ τῷ καταλιπεῖν τὴν παρὰ

σοὶ δίαιταν, καὶ τὴν ὑπὸ σοῦ προτεινομένην ἀθανασίαν. ἦν οὖν καιροῦ λάβωμαι, ἀποδράς ἀφίξομαι πρὸς σέ.“ ταῦτα μὲν ἐδήλου ἢ ἐπιστολὴ, καὶ περὶ ἡμῶν, ὅπως ξενισθείημεν. 36. Ἐγὼ δὲ προελθὼν ὀλίγον ἀπὸ θαλάττης, εὗρον τὸ σπήλαιον τοιοῦτον, οἷον Ὅμηρος εἶπε, καὶ αὐτὴν ταλασιουργοῦσαν. ὡς δὲ τὴν ἐπιστολὴν ἔλαβε, καὶ ἐπελέξατο, πρῶτα μὲν ἐπιπολὺ ἐδάκρυνε· ἔπειτα δὲ παρεκάλει ἡμᾶς ἐπὶ ξενίαν, καὶ εἰστία λαμπρῶς, καὶ περὶ τοῦ Ὀδυσσεύως ἐπυνθάνετο, καὶ περὶ τῆς Πηνελόπης, ὅποια τε εἴη τὴν ὄψιν, καὶ εἰ σωφρονοίη, καθάπερ Ὀδυσσεὺς πάλαι περὶ αὐτῆς ἐκόμπαζε· καὶ ἡμεῖς τοιαῦτα ἀπεκρινόμεθα, ἐξ ὧν εἰκάζομεν εὐφρανεῖσθαι αὐτήν. τότε μὲν οὖν ἀπελθόντες ἐπὶ ναῦν, πλησίον τῆς ἠϊόνος ἐκοιμήθημεν. 37. Ἐωθεν δὲ ἀνηγόμεθα, σφοδρότερον κατιόντος τοῦ πνεύματος. καὶ δὴ χειμασθέντες ἡμέρας δύο, τῇ τρίτῃ περιπίπτομεν τοῖς Κολοκυνθοπειραταῖς· ἄνθρωποι δὲ εἰσιν οὗτοι ἄγριοι, ἐκ τῶν πλησίον νήσων ληστεύοντες τοὺς παραπλέοντας. τὰ πλοῖα δ' ἔχουσι μεγάλα κολοκύνθινα, τὸ μῆκος πηγέων ἐξήκοντα. ἐπειδὴν γὰρ ξηρανθῶσι, κοιλάναντες αὐτήν, καὶ ἐξελόντες τὴν ἐντεριώνην, ἐμπλέουσιν, ἰστοῖς μὲν χρώμενοι καλαμίνοις, ἀντὶ δὲ τῆς ὀθόνης, τῷ φύλλῳ τῆς κολοκύνθης. προςβαλόντες οὖν ἡμῖν, ἀπὸ δύο πληρωμάτων ἐμάχοντο, καὶ πολλοὺς κατετραυμάτιζον, βάλλοντες ἀντὶ λίθων τῷ σπέρματι τῶν κολοκυνθῶν. ἀγχωμάλως δ' ἐπιπολὺ ναυμαχοῦντες περὶ μισημβρίαν, εἶδομεν κατόπιν τῶν Κολοκυνθοπειρατῶν, προςπλέοντας τοὺς

Καρυοναύτας· πολέμιοι δ' ἦσαν ἀλλήλοις, ὡς ἔδειξαν. ἐπειδὴ γὰρ κἀκείνοι ἤσθοντο αὐτοὺς ἐπίοντας, ἡμῶν μὲν ὠλιγόρησαν, τραπόμενοι δ' ἐπ' ἐκείνους ἐναυμάχουν. 38. Ἡμεῖς δ' ἐν τοσοῦτῳ ἐπάραντες τὴν ὀθύνην, ἐφεύγομεν, ἀπολιπόντες αὐτοὺς μαχομένους· καὶ δῆλοι ἦσαν κρατήσοντες οἱ Καρυοναῦται, ἅτε καὶ πλείους (πέντε γὰρ εἶχον πληρώματα) καὶ ἀπὸ ἰσχυροτέρων νεῶν μαχόμενοι· τὰ γὰρ πλοῖα ἦν αὐτοῖς κελύφη, καρῶν ἡμίτομα, κεκενωμένα, μέγεθος δὲ ἐκάστου ἡμιτόμου ἐς μῆκος, ὄργαναὶ πεντεκαίδεκα. ἐπεὶ δ' ἀπεκρύψαμεν αὐτοὺς, ἰώμεθ' αὐτοὺς τραυματίας, καὶ τολοιπόν ἐν τοῖς ὀπλοῖς ὡς ἐπίπαν ἤμεν, αἰεὶ τινὰς ἐπιβουλάς προσδεχόμενοι, οὐ μάλιστα. 39. Οὐπω γοῦν δεδύκει ὁ ἥλιος, καὶ ἀπὸ τινὸς ἐρήμης νήσου προσήλαυνον ἡμῖν ὄσον εἴκοσιν ἄνδρες, ἐπὶ δελφίνων μεγάλων ὀχούμενοι· λησταὶ καὶ οὗτοι· καὶ οἱ δελφῖνες αὐτοὺς ἔφερον ἀσφαλῶς, καὶ ἀναπηδῶντες ἐχρεμέτιζον, ὡς περ ἵπποι. ἐπεὶ δὲ πλησίον ἦσαν, διαστάντες οἱ μὲν ἔνθεν, οἱ δὲ ἔνθεν ἔβαλλον ἡμῶς σηπίαις ξηραῖς, καὶ ὀφθαλμοῖς καρκίνων. τοξευόντων δὲ ἡμῶν, καὶ ἀκοντιζόντων, οὐκέτι ὑπέμειναν, ἀλλὰ τρωθέντες οἱ πολλοὶ αὐτῶν, πρὸς τὴν νῆσον κατέφυγον. 40. Περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον, γαλήνης οὖσης, ἐλάθομεν προσωκείλαντες Ἀλκυόνος καλιῆ παμμεγέθει. σταδίων που ἐξήκοντα ἦν αὐτῇ τὸ περίμετρον· ἐπέπλει δὲ ἡ Ἀλκυὼν, τὰ ὡὰ θάλπουσα, οὐ πολὺ μείων τῆς καλιῆς· καὶ δὴ ἀναπταμένη, μικροῦ μὲν κατίδυσε τὴν ναῦν τῷ ἀνέμῳ τῶν πτερόων. ὄχτετο γοῦν φεύγουσα, γοεράν τινα φωνὴν

προικμένη. ἐπιβάντες δὲ ἡμεῖς, ἡμέρας ἤδη ὑποφανούσης, ἐθεώμεθα τὴν καλιᾶν, σχεδὴ μεγάλη προσοικυῖαν, ἐκ δένδρων συμπεφορημένην. ἐπὶν δὲ καὶ ὡς πεντακόσια, ἕκαστον αὐτῶν Χίου πίθου περιπληθέστερον. ἤδη μέντοι καὶ οἱ νεοττοὶ ἔνδοθεν ἐφαίνοντο, καὶ ἔκρωζον. πελέκεσι γοῦν διακόψαντες ἐν τῶν ὠῶν, νεοττὸν ἄπτερον ἐξεκολάψαμεν, εἴκασι γυπῶν ἀδρότερον. 41. Ἐπεὶ δὲ πλέοντες ἀπέσχομεν τῆς καλιᾶς ὅσον σταδίους διακοσίους, τέρατα ἡμῖν μέγала καὶ θαυμάσια ἐπέσημαινεν· ὅ,τε γὰρ ἐν τῇ πρῶτῃ κηνίσκος ἄφνω ἐπτερῦζατο, καὶ ἀνεβόησε· καὶ ὁ κυβερνήτης Σκένθαρος φαλακρὸς ἤδη ὦν, ἀνεκόμησε· καὶ τὸ πάντων ἤδη παραδοξότατον, ὁ γὰρ ἰσθὸς τῆς νεῶς ἐξεβλάστησε, καὶ κλάδους ἀνέφυσε, καὶ ἐπὶ τῷ ἄκρῳ ἐκαρπασφόρησεν, ὁ δὲ καρπὸς ἦν σῦκα καὶ σταφύλαι μεγάλαι, οὔπω πέπειροι. ταῦτ' ἰδόντες, ὡς τὸ εἶδος, ἐταράχθημεν, καὶ ηὐχόμεθα τοῖς θεοῖς ἀποτρέψαι τὸ ἀλλόκοτον τοῦ φαντάσματος. 42. Οὔπω δὲ πεντακοσίους σταδίους διελθόντες, εἶδομεν ὕλην μεγίστην καὶ λίσσιον, πτύων καὶ κυπαρίττων. καὶ ἡμεῖς μὲν εἰκάσαμεν ἡπειρὸν εἶναι· τὸ δ' ἦν πέλαγος ἄβυσσον, ἀρβύλοις δένδροις καταπεφυτευμένον· εἰστέκει δὲ καὶ δένδρα ὅμως ἀκίνητα, ὀρθὰ, καθάπερ ἐπιπλέοντα. πλησιάσαντες δ' οὖν, καὶ τὸ πᾶν κατανήσαντες, ἐν ἀπύρῳ εἰχόμεθα τί χρῆ δρᾶν. οὔτε γὰρ διὰ τῶν δένδρων πλεῖν δυνατὸν ἦν· πυκνὰ γὰρ καὶ προσεχῆ ὑπέρχεν, οὔτ' ἀναστρέφειν ὄρασιον ἐδόκει. ἐγὼ δ' ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ μέγιστον δένδρον, ἀπεσκόπων τὰ

ἐπέκεινα ὅπως ἔχοι, καὶ ἐώρων ἐπὶ σταδίους μὲν πεντήκοντα ἢ ὀλίγω πλείους τὴν ὕλην οὖσαν· ἔπειτα δὲ αὐθις ἕτερον Ὠκεανὸν ἐκδεχόμενον. καὶ δὴ ἐδόκει ἡμῖν ἀναθεμένους τὴν ναῦν ἐπὶ τὴν κόμην τῶν δένδρων, πυκνὴ γὰρ ἦν, ὑπερβιβάσαι, εἰ δυναίμεθα, εἰς τὴν ἑτέραν θάλατταν, καὶ οὕτως ἐποιούμεν. ἐκδήσαντες γὰρ αὐτὴν κάλω μεγάλω, καὶ ἀνελευθύντες ἐπὶ τὰ δένδρα, μόλις ἀνιμησάμεθα. καὶ θέντες ἐπὶ τῶν κλάδων, πετάσαντες τε τὰ ἱστία, καθάπερ ἐν θαλάττῃ ἐπλέομεν, τοῦ ἀνέμου προωθούντος ἐπισυρόμενοι· ἔνθα με καὶ τὸ Ἀντιμάχοι τοῦ ποιητοῦ ἔπος εἰσῆλθε. φησὶ γὰρ πού κἀκείνος·

Τοῖσιν δ' ὑλήεντα διὰ πλόον ἐρχομένοισι.

43. Διελθόντες δ' ὁμως τὴν ὕλην, ἀφικόμεθα πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ πάλιν ὁμοίως καταθέντες τὴν ναῦν, ἐπλέομεν διὰ καθαροῦ καὶ διαυγοῦς ὕδατος, ἄχρι δὴ ἐπέστημεν χάσματι μεγάλω, ἐκ τοῦ ὕδατος διεστώτος γεγενημένω, καθάπερ ἐν τῇ γῆ πολλάκις ὀρώμεν ὑπὸ σεισμῶν γιγνόμενα διαχωρήματα. ἡ μὲν οὖν ναῦς, καθελόντων ἡμῶν τὰ ἱστία, ῥαδίως ἔστη, παρ' ὀλίγον ἐλθοῦσα κατενεχθῆναι. ὑπερκύψαντες δὲ ἡμεῖς, ἐωρῶμεν βάθος ὅσον σταδίων χιλίων, μάλα φοβερόν καὶ παράδοξον· εἰστήκει γὰρ τὸ ὕδωρ ὡς περ μεμερισμένον· περιβλέποντες δὲ ὀρώμεν κατὰ δεξιάν, οὐ πάνυ πόρρωθεν, γέφυραν ἐπεζευγμένην ὕδατος συνάπτοντος τὰ πελάγη κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, κἀκ τῆς ἑτέρας θαλάττης εἰς τὴν ἑτέραν διαρρέοντος. προσελάσαντες οὖν ταῖς κώπαις, κατ' ἐκεῖνο παρεδράμομεν, καὶ μετὰ πολλῆς ἀγωνίας ἐπεράσαμεν, οὐποτε προσδοκήσαν·

τες. 44. Τούντεϋθεν ἡμῶς ὑπεδέχετο πέλαγός τε προση-
 νής, καὶ νῆσος οὐ μεγάλη, εὐπροσίτως συνοικουμένη·
 ἐνέμοντο δὲ αὐτὴν ἄνθρωποι ἄγριοι, Βουκέφαλοι,
 κέρατα ἔχοντες, οἷον παρ' ἡμῖν τὸν Μινώταυρον
 ἀναπλάττουσιν. ἀποβάντες δὲ, προσήειμεν ὑδρευ-
 σόμενοι, καὶ σιτία ληψόμενοι, εἶποθεν δυνηθείη-
 μεν· οὐκ ἔτι γὰρ εἶχομεν· καὶ ὕδωρ μὲν αὐτοῦ
 πλησίον εὔρομεν, ἄλλο δὲ οὐδὲν ἐνεφαίνετο, πλὴν
 μυκηθμὸς πολὺς οὐ πρόφωθεν ἠκούετο· δόξαντες
 οὖν ἀγέλην εἶναι βοῶν, κατ' ὀλίγον προχωροῦντες,
 ἐπέστημεν τοῖς ἀνθρώποις. οἱ δὲ ἰδόντες ἡμᾶς, ἐδί-
 ωκον, καὶ τρεῖς μὲν τῶν ἐταίρων λαμβάνουσιν· οἱ
 δὲ λοιποὶ, πρὸς τὴν θάλατταν κατεφεύγομεν. εἶτα
 μέντοι πάντες ὀπλισάμενοι (οὐ γὰρ ἐδόκει ἡμῖν ἀτι-
 μωρήτους περιῦδεῖν τοὺς φίλους) ἐμπίπτομεν τοῖς
 Βουκεφάλοις, τὰ κρέα τῶν ἀνηρημένων διαιρουμέ-
 νοις· βοήσαντες δὲ, πάντες ἐδιώκομεν, καὶ κτεί-
 νομέν γε ὅσον πενήκοντα, καὶ ζῶντας αὐτῶν δύο
 λαμβάνομεν, καὶ αὐθις ὀπίσω ἀνεστρέφομεν, τοὺς
 αἰχμαλώτους ἔχοντες· σιτίον μέντοι οὐδὲν εὔρομεν.
 οἱ μὲν οὖν ἄλλοι, παρήνον ἀποσφάττειν τοὺς εἰ-
 λημμένους. ἐγὼ δὲ οὐκ ἐδοκίμαζον, ἀλλὰ δήσας,
 ἐφύλαττον αὐτοὺς, ἄχρι δὴ ἀφίκοντο παρὰ τῶν
 Βουκεφάλων προσβεῖς, ἀπαιτοῦντες ἐπὶ λύτροις τοὺς
 συνειλημμένους· συνίεμεν γὰρ αὐτῶν διανευόντων,
 καὶ γοερὸν τι μυκωμένων, ὥσπερ ἰκετευόντων· τὰ
 λύτρα δ' ἦν τυροὶ πολλοὶ, καὶ ἰχθὺς ξηροὶ, καὶ
 κρόμμυα, καὶ ἔλαφοι τέτταρες, τρεῖς ἐκάστη πόδας
 ἔχουσα, δύο μὲν τοὺς ὀπισθεν, οἱ δὲ πρόσω ἐς ἕνα

συμπεφύκεσαν. ἐπὶ τούτοις ἀποδύντες τοὺς συνειλημμένους, καὶ μίαν ἡμέραν ἐπιμείναντες, ἀνήχθημεν. 45. Ἦδη δὲ ἰχθῦές τε ἡμῖν ἐφαίνοντο, καὶ ὄρνεα παρεπέτετο, καὶ ἄλλα, ὅποσα γῆς πλησίον οὕσης σημεῖα, προῦφαίνετο. μετ' ὀλίγον δὲ καὶ ἄνδρας εἶδομεν καινῶ τρόπῳ ναυτιλίας χρωμένους· αὐτοὶ γὰρ καὶ ναῦται καὶ νῆες ἦσαν. λέξω δὲ τοῦ πλοῦ τὸν τρόπον· ὕπτιοι κείμενοι ἐπὶ τοῦ ὕδατος, ὀρθώσαντες τὰ αἰδοῖα, μεγάλα δὲ φέρουσιν, ἐξ αὐτῶν ὀθόνην πετάσαντες, καὶ ταῖς χερσὶ τοὺς ποδεῶνας κατέχοντες, ἐμπύπτιος τοῦ ἀνέμου, ἔπλεον. ἄλλοι δὲ μετὰ τούτους, ἐπὶ φελλῶν κισθήμενοι, ζεύξαντες δύο δελφῖνας ἤλαυνόν τε, καὶ ἠνιόχευον· οἱ δὲ προϊόντες ἐπισύροντο τοὺς φελλοὺς. οὗτοι ἡμῶς οὔτε ἠδίκουν, οὔτε ἔφευγον, ἀλλ' ἤλαυνον ἀδεῶς τε, καὶ εἰρηνικῶς, τὸ εἶδος τοῦ ἡμετέρου πλοίου θαυμάζοντες, καὶ πάντοθεν περισκοποῦντες. 46. Ἐσπέρας δὲ ἦδη προσήχθημεν νήσῳ οὐ μεγάλῃ· κατοικεῖτο δὲ αὕτη ὑπὸ γυναικῶν ὡς ἐνομιζομεν, Ἑλλάδα φωνῆν προϊεμένων· προσήεσαν γὰρ, καὶ ἐδεξιοῦντο, καὶ ἠσπάζοντο πάνυ ἐταιρικῶς κεκοσμημένοι, καλαὶ πᾶσαι, καὶ νεανίδες, ποδῆρεις τοὺς χιτῶνας ἐπισυρόμεναι. ἡ μὲν οὖν νῆσος, ἐκαλεῖτο Καβαλοῦσα· ἡ δὲ πόλις αὕτη, Ἐδαμαρδία. λαβοῦσαι δ' οὖν ἡμῶς αἱ γυναῖκες, ἐκάστη πρὸς ἑαυτὴν ἀπῆγε, καὶ ξέγον ἐποιεῖτο. ἐγὼ δὲ μικρὸν ὑποστάς, οὐ γὰρ χρηστὰ ἔμαντευόμην, ἀκριβέστερόν τε περιβλέπων, ὁρῶ πολλῶν ἀνθρώπων ὅστια καὶ κρανία κείμενα· καὶ τὸ μὲν βοὴν ἰσταναι, καὶ τοὺς

ἑταίρους συγκαλεῖν, καὶ εἰς τὰ ὄπλα χωρεῖν, οὐκ
 ἔδοκίμαζον. προχειρισάμενος δὲ τὴν μαλάχην, πολ-
 λὰ ἠϋχόμεν ἑαυτῇ διαφυγεῖν ἐκ τῶν παρόντων κα-
 κῶν. μετ' ὀλίγον δὲ, τῆς ξένης διακονουμένης, εἶδον
 τὰ σκέλη οὐ γυναικός, ἀλλ' ὄνου ὀπλάς· καὶ δὴ
 σπασάμενος τὸ ξίφος, συλλαμβάνω τε αὐτήν, καὶ
 δῆσας, περὶ τῶν ὄλων ἀνέκρινον· ἡ δὲ, ἄκουσα
 μὲν, εἶπε δὲ ὅμως, αὐτὰς μὲν εἶναι θαλασσίους
 γυναῖκας, Ὀνοσκελέας προσαγορευομένας, τροφήν
 δὲ ποιεῖσθαι τοὺς ἐπιδημοῦντας ξένους. ἐπειδὴν
 γὰρ, ἔφη, μεθύσωμεν αὐτοὺς, συνευνηθεῖσαι, κοι-
 μώμενοις ἐπιχειροῦμεν. ἀκούσας δὲ ταῦτα, ἐκείνην
 μὲν κατέλιπον αὐτοῦ δεδεμένην, αὐτὸς δὲ ἀνελθὼν
 ἐπὶ τὸ στέγος, ἐβόων τε, καὶ τοὺς ἑταίρους συνε-
 κάλουν. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, τὰ πάντα ἐμήνυον αὐ-
 τοῖς, καὶ τὰ τε ὅσα ἔδεικνυον, καὶ ἔργον εἶσω πρὸς
 τὴν δεδεμένην· ἡ δὲ αὐτίκα ὕδωρ ἐγένετο, καὶ ἀφα-
 νῆς ἦν. ὅμως δὲ τὸ ξίφος εἰς τὸ ὕδωρ καθῆκα πει-
 ρώμενος· τὸ δὲ αἷμα ἐγένετο. 47. Ταχέως οὖν
 ἐπὶ ναῦν κατελθόντες, ἀπεπλεύσαμεν· καὶ ἐπεὶ ἡμέ-
 ρα ὑπηύγαξε, τὴν τε ἠπειρον ἀποβλεπόμενοι, εἰκά-
 ζομεν εἶναι τὴν ἀντιπέραν τῇ ὑφ' ἡμῶν οἰκουμένην
 κειμένην. προσκυνήσαντες δὲ καὶ προσευξάμενοι,
 περὶ τῶν μελλόντων ἐσκοποῦμεν, καὶ τοῖς μὲν ἐδόκει
 ἐπιβᾶσι μόνον, αὐθις ὀπίσω ἀναστρέφειν· τοῖς δὲ,
 τὸ μὲν πλοῖον αὐτοῦ κατάλιπεῖν, ἀνελθόντας δὲ εἰς
 τὴν Μεσόγειαν πειραθεῖναι τῶν ἐνοικούντων. ἐν
 ὅσῳ δὲ ταῦτα ἐλογιζόμεθα, χεიმῶν σφοδρὸς ἐπιπε-
 σῶν, καὶ προσαράξας τὸ σκάφος τῷ αἰγιαλῷ, διέλυ-

σεν· ἡμεῖς δὲ μόλις ἐξενηξάμεθα, τὰ ὄπλα ἕκαστος, καὶ εἴ τι ἄλλο οἷός τε ἦν ἄρπασάμενοι. Ταῦτα μὲν οὖν τὰ μέχρι τῆς ἐτέρας γῆς συνενεχθέντα μοι ἐν τῇ θαλάττῃ, καὶ παρὰ τὸν πλοῦν ἐν ταῖς νήσοις, καὶ ἐν τῷ ἕρει, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῷ κῆτει, καὶ ἐπεὶ ἐξήλθομεν, παρὰ τε τοῖς ἤρωσι, καὶ τοῖς ὀνείροις, καὶ τὰ τελευταῖα, παρὰ τοῖς Βουκεφάλοις, καὶ ταῖς Ὀνοσκελέαις· τὰ δ' ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ταῖς ἐξῆς βίβλοις διηγῆσομαι.

ΤΥΡΑΝΝΟΚΤΟΝΟΣ.

ARGUMENTVM.

Ascendit aliquis in arcem, tyrannum interfectorus. Et ipsum quidem non invenit. Sed in filii ipsius a se occisi corpore reliquit gladium. Superveniens tyrannus, conspecto filio iam mortuo, eodem se gladio ipse interemit. Petit ille, qui ascenderat et filium tyranni interfecerat, praemium, ut tyrannicida.

Δύο τυράννους ἀποκτείνας, ὧ ἄνδρες δικασταί, μιᾶς ἡμέρας, τὸν μὲν ἤδη παρηβηκότα, τὸν δὲ ἀκμάζοντα, καὶ πρὸς διαδοχὴν τῶν ἀδικημάτων ἐτοιμότερον, ἦκω μίαν ὅμως ἐπ' ἀμφοτέροις αἰτήσων δω-

ρεῖαν, μόνος τῶν πώποτε τυραννοκτόνων πληγῇ μιᾷ
 δύο πονηροὺς ἀποσκευασάμενος, καὶ φονεύσας τὸν
 μὲν παῖδα τῷ Ξίφει, τὸν πατέρα δὲ τῇ πρὸς τὸν
 υἱὸν φιλοστοργίᾳ. ὁ μὲν οὖν τύραννος, ἀνθ' ὧν
 ἐποίησεν, ἱκανὴν ἡμῖν δέδωκε τιμωρίαν, ζῶν μὲν
 τὸν υἱὸν ἐπιδὼν προανηρημένον παρὰ τὴν τελευταίην,
 τελευταῖον δὲ ἠναγκασμένος τὸ παραδοξότατον αὐτὸς
 αὐτοῦ γενέσθαι τυραννοκτόνος. ὁ παῖς δὲ ὁ ἐκείνου
 τέθνηκε μὲν ὑπ' ἐμοῦ, ὑπηρέτησε δὲ μοι καὶ ἀπο-
 θανῶν πρὸς ἄλλον φόνον, ζῶν ἔτι μὲν συναδικῶν
 τῷ πατρὶ, μετὰ θάνατον δὲ πατροκτονήσας, ὡς ἐδύ-
 νατο. 2. Τὴν μὲν οὖν τυραννίδα ὁ παύσας εἰμὶ
 ἐγὼ, καὶ τὸ Ξίφος, ὃ πάντα εἴργασται, ἐμόν· τὴν
 δὲ τάξιν ἐνήλλαξα τῶν φόνων, καὶ τὸν τρόπον ἐκαι-
 νοτόμησα τῆς τῶν πονηρῶν τελευταίης· τὸν μὲν ἰσχυ-
 ρότερον, καὶ ἀμύνασθαι δυνάμενον, αὐτὸς ἀνε-
 λών· τὸν γέροντα δὲ, μόνῳ παραχωρήσας τῷ Ξίφει.
 3. Ἐγὼ μὲν οὖν καὶ περιττότερόν τι ἐπὶ τούτοις
 ᾄμην γενήσεσθαι μοι παρ' ὑμῶν, καὶ δωρεὰς λή-
 ψεσθαι ἰσαριθμούς τοῖς ἀνηρημένοις, ὡς ἂν οὐ
 τῶν παρόντων ἀπαλλάξας ὑμᾶς μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς
 τῶν μελλόντων κακῶν ἐλπίδος, καὶ τὴν ἐλευθερίαν βέ-
 βαιον παρασχών, οὐδενὸς παραλελειμμένου κληρονό-
 μου τῶν ἀδικημάτων· μεταξὺ δὲ κινδυνεύω, τосαῦ-
 τα κατορθώσας, ἀγέραστος ἀπελθεῖν παρ' ὑμῶν,
 καὶ μόνος στέρεσθαι τῆς παρὰ τῶν νόμων ἀμοιβῆς,
 οὓς διεφύλαξα. ὁ μὲν οὖν ἀντιλέγων οὕτως, δοκεῖ
 μοι οὐ κηδόμενος, ὡς φησι, τῶν κοινῶν τοῦτο
 πειεῖν. ἀλλ' ἐπὶ τοῖς τετελευτηκόσι λελυπημένος.

καὶ ἀμυνόμενος τὸν ἐκείνοις τοῦ θανάτου αἴτιον γε-
 γεννημένον. 4. Ἐμεῖς δὲ ἀνάσχεσθέ μου, ὦ ἄνδρες
 δικασταί, πρὸς ὀλίγον τὰ ἐν τῇ τυραννίδι, καίπερ εἰ-
 δόσιν ὑμῖν, ἀκριβῶς διηγουμένου· καὶ γὰρ τὸ μέγεθος
 οὕτω μάθουτ' ἂν τῆς εὐεργεσίας τῆς ἐμῆς, καὶ αὐτοὶ
 μᾶλλον εὐφρανεῖσθε, λογιζόμενοι ὧν ἀπηλλάγητε. οὐ
 γὰρ ὡς περ ἄλλοις τισὶν ἤδη συνέβη πολλάκις, ἀπλῆν καὶ
 ἡμεῖς τυραννίδα, καὶ μίαν δουλείαν ὑπεμείναμεν, οὐδ'
 ἐνὸς ὑπηνέγκαμεν ἐπιθυμίαν δεσπότου, ἀλλὰ μόνου
 τῶν πώποτε τὰ ὅμοια δυστυχησάντων, δύο ἀνθ'
 ἐνὸς τυράννου εἶχομεν, καὶ πρὸς διττὰ αἱ δυστυχεῖς
 ἀδικήματα διηρούμεθα. μετριώτερος δὲ ὁ πρεσβύ-
 τής ἦν παραπολὺ, καὶ πρὸς τὰς ὀργὰς ἠπιώτερος,
 καὶ πρὸς τὰς κολάσεις ἀμβλύτερος, καὶ πρὸς ἐπι-
 θυμίας βραδύτερος, ὡς ἂν ἤδη τῆς ἡλικίας τὸ μὲν
 σφοδρότερον τῆς ὀργῆς ἐπεχούσης, τὰς δὲ τῶν ἡδο-
 νῶν ὀρέξεις χαλιναγωγούσης· καὶ πρὸς γε τὴν ἀρ-
 χὴν τῶν ἀδικημάτων ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἄκων προσ-
 ῆχθαι ἐλέγετο, οὐ πάνυ τυραννικὸς αὐτὸς ὢν, ἀλλ'
 αἰκῶν ἐκείνῳ· φιλότεκνος γὰρ ἐς ὑπερβολὴν ἐγένετο,
 ὡς ἔδειξε, καὶ πάντα ὁ παῖς ἦν αὐτοῦ, καὶ ἐκείνῳ
 ἐπέθετο, καὶ ἠδίκει ὅσα κελεύοι, καὶ ἐκόλαζεν οὓς
 προστιίττοι, καὶ πάντα ὑπηρετεῖ, καὶ ὅλως ἐτυ-
 ραννεῖτο ὑπ' αὐτοῦ, καὶ δορυφόρος τῶν τοῦ παιδὸς
 ἐπιθυμιῶν ἦν. 5. Ὁ νεανίας δὲ, τῆς μὲν τιμῆς
 παρεχώρει καθ' ἡλικίαν ἐκείνῳ, καὶ μόνου ἐξίστατο
 τοῦ τῆς ἀρχῆς ὀνόματος· τὸ δ' ἔργον τῆς τυραννί-
 δος καὶ τὸ κεφάλαιον αὐτὸς ἦν. καὶ τὸ μὲν πιστὸν
 καὶ ἀσφαλές, ἀπ' αὐτοῦ παρεῖχε τῇ δυναστείᾳ· τὴν

δ' ἀπόλαυσιν μόνος ἑκαρπούτο τῶν ἀδικημάτων. ἐκεῖνος ἦν ὁ τοὺς δορυφόρους συνέχων, ὁ τὴν φρουρὰν κρατύνων, ὁ τοὺς τυραννουμένους ἐκκόπτων, ὁ τοὺς ἐπιβουλευόντας φοβῶν ἐκεῖνος, ὁ τοὺς ἐφήβους ἀνασπῶν, ὁ ἐνυβρίζων τοῖς γάμοις· ἐκείνω αἱ παρθένοι ἀνήγοντο, καὶ εἴ τινες σφαγαί, καὶ εἴ τινες φυγαί, καὶ χρημάτων ἀφαιρέσεις, καὶ βάσανοι, καὶ ὕβρεις, πάντα ταῦτα τολμήματα ἦν νεανικά. ὁ γέρον δ' ἐκεῖνος ἠκολούθει, καὶ συνηδίκηει, καὶ ἐπὶ ἡμῶν μόνον τὰ τοῦ παιδὸς ἀδικήματα, καὶ τὸ πρᾶγμα ἡμῖν ἀφόρητον καθειστήκει· ὅταν γὰρ αἱ τῆς γνώμης ἐπιθυμίαι τὴν ἐκ τῆς ἀρχῆς ἐξουσίαν προσλάβωσιν, οὐδένα ὄρον ποιοῦνται τῶν ἀδικημάτων.

6. Μάλιστα δὲ ἐκεῖνο ἐλύπει, τὸ εἰδέναι μακρὰν, μᾶλλον δὲ αἰδίον τὴν δουλείαν ἐσομένην, καὶ ἐκ διαδοχῆς παραδοθησομένην τὴν πόλιν, ἄλλοτε ἄλλω δεσπότῃ, καὶ πονηρῷ, κληρονόμημα γενησόμενον τὸν δῆμον, ὡς τοῖς γε ἄλλοις οὐ μικρά τις ἐλπίς αὐτῇ, τὸ λογίζεσθαι, καὶ πρὸς αὐτοὺς λέγειν, ἀλλ' ἤδη παύσεται, ἀλλ' ἤδη τεθνήξεται, καὶ μετ' ὀλίγον ἐλεύθεροι γενησόμεθα. ἐπ' ἐκείνων δὲ οὐδὲν τοιοῦτον ἠλπίζετο, ἀλλ' ἐωρῶμεν ἤδη ἔτοιμον τὸν τῆς ἀρχῆς διάδοχον. τοιγαροῦν οὐδ' ἐπιχειρεῖν τις ἐτόλμα τῶν γεννικῶν, καὶ τὰ αὐτὰ ἐμοὶ προαιρουμένων, ἀλλ' ἀπέγνωστο παντάπασιν ἡ ἐλευθερία, καὶ ἄμαχος ἡ τυραννὶς ἐδόκει, πρὸς τοσοῦτους ἐσομένης τῆς ἐπιχειρήσεως.

7. Ἄλλ' οὐκ ἐμὲ ταῦτ' ἐφόβησεν, οὐδὲ τὸ δυσχερὲς τῆς πράξεως λογισάμενος ἀπάκνησα, οὐδὲ πρὸς τὸν κίνδυνον ἀπεδειλίασα. μόνος δέ,

μόνος πρὸς οὕτως ἰσχυράν καὶ πολλήν τὴν τυραννίδα, μᾶλλον δὲ οὐ μόνος, ἀλλὰ μετὰ τοῦ Ξίφους ἀνήγειν τοῦ συμμαχημένου, καὶ τὸ μέρος συντετυραννοκτονηκότος, πρὸ ὀφθαλμῶν μὲν, τὴν τελευταίαν ἔχων, ἀλλαζόμενος δὲ ὁμως τὴν κοινήν ἐλευθερίαν τῆς σφαγῆς τῆς ἐμῆς. ἐντυχὼν δὲ τῇ πρώτῃ φρουρᾷ, καὶ τρεψάμενος οὐ φραδίως τοὺς δορυφόρους, καὶ τὸν ἐντυγχάνοντα κτείνων, καὶ τὸ ἀνθιστάμενον πᾶν διαφθείρων, ἐπὶ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ τῶν ἔργων ἰέμην, ἐπὶ τὴν μόνην τῆς τυραννίδος ἰσχύν, ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν τῶν ἡμετέρων συμφορῶν. καὶ ἐπιστάς τῳ τῆς ἀκροπόλεως φρουρίῳ, καὶ ἰδὼν γεννικῶς ἀμυνόμενον καὶ ἀνθιστάμενον, πολλοῖς τραύμασιν, ὁμως ἀπέκτεινα. 8. Καὶ ἡ μὲν τυραννὶς ἤδη καθήρητο, καὶ πέρας εἶχέ μοι τὸ τόλμημα, καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου, πάντες ἤμεν ἐλεύθεροι, ἐλείπετο δ' ὁ γέρον ἔτι μόνος, ἄνοπλος, ἀποβεβληκῶς τοὺς φύλακας, ἀπολωλεκῶς τὸν μέγαν ἐκείνον αὐτοῦ δορυφόρον, ἔρημος, οὐδὲ γενναίας ἔτι χειρὸς ἄξιος. ἐνταῦθα τοίνυν πρὸς ἑμαυτὸν, ὧ ἄνδρες δικασταὶ, τὰ τοιαῦτα ἐλογισάμην, πάντ' ἔχει μοι καλῶς, πάντα πέπρακται, πάντα κατόρθωται, τίνα ἂν ὁ περίλοιπος κολασθεῖν τρόπον; ἐμοῦ μὲν γὰρ ἀνάξιός ἐστι, καὶ τῆς ἐμῆς δεξιᾶς, καὶ μάλιστα ἐπ' ἔργῳ λαμπρῷ, καὶ νεανικῷ, καὶ γενναίῳ ἀνηρημένος, καταισχύνων καὶ κείνην τὴν σφαγὴν. ἄξιον δὲ τίνα δεῖ ζητῆσαι δῆμιον, ἀλλὰ μετὰ τὴν συμφορὰν, μηδὲ τὴν αὐτὴν κερδαίνειν· ἰδέτω, κολασθήτω, παρκαίμενον ἔχέτω τὸ Ξίφος· τούτῳ τὰ λοιπὰ ἐντέλλομαι. ταῦτα βουλευσάμενος, αὐτὸς μὲν ἐκποδῶν

ἀπηλλαττόμην· ὁ δὲ, ὅπερ ἐγὼ προὔμαντευσάμην, διεπράξατο, καὶ ἐτυραννοκτόνησε, καὶ τέλος ἐπέθηκε τῷ ἐμῷ δράματι. 9. Πάρειμι οὖν κομίζων ὑμῖν τὴν δημοκρατίαν, καὶ θαυροῦν ἤδη προκηρῦτων ἅπασι, καὶ τὴν ἐλευθερίαν εὐαγγελιζόμενος. ἤδη οὖν ἀπολαύετε τῶν ἔργων τῶν ἐμῶν. κενὴ μὲν ὡς ὄρατε πονηρῶν ἢ ἀκρόπολις, ἐπιτάττει δὲ οὐδεὶς, ἀλλὰ καὶ τιμᾶν ἔξεστι, καὶ δικάζειν, καὶ ἀντιλέγειν κατὰ τοὺς νόμους, καὶ πάντα ταῦτα γεγένηται δι' ἐμέ ὑμῖν, καὶ διὰ τὴν τόλμαν τὴν ἐμήν· καὶ τοῦ ἐνός ἐκείνου φόνου, μεθ' ὃν οὐκ ἔτι ζῆν πατήρ ἐδύνατο. ἄξιῳ δ' οὖν ἐπὶ τούτοις, τὴν ὀφειλομένην δοθῆναί μοι παρ' ὑμῶν δωρεάν, οὐ φιλοκερδῆς, οὐδὲ μικρολόγος τις ὢν, οὐδ' ἐπὶ μισθῷ τὴν πατρίδα εὐεργετεῖν προσηρημένος, ἀλλὰ βεβαιωθῆναί μοι βουλόμενος τὰ κατορθώματα τῆ δωρεᾶ, καὶ μὴ διαβληθῆναι, μηδ' ἄδοξον γενέσθαι τὴν ἐπιχείρησιν τὴν ἐμήν, ὡς ἀτελῆ καὶ γέρωσ ἀναξίαν κεκριμένην. 10. Οὗτοσὶ δὲ ἀντιλέγει, καὶ φησὶν, οὐκ εὐλογον ποιεῖν με τιμᾶσθαι θέλοντα, καὶ δωρεάν λαμβάνειν. οὐ γὰρ εἶναι τυραννοκτόνον, οὐδὲ πεπερᾶχθαι μοι τὴ κατὰ τὸν νόμον, ἀλλ' ἐνδεῖν τι τῷ ἔργῳ τῷ ἐμῷ, πρὸς ἀπαιτήσιν τῆς δωρεᾶς. πυνθάνομαι τοίνυν αὐτοῦ, τί λοιπὸν ἀπαιτεῖς παρ' ἐμοῦ; οὐκ ἐβουλήθην; οὐκ ἀνῆλθον; οὐκ ἐφόνευσα; οὐκ ἠλευθέρωσα; μὴ τις ἐπιτάττει; μὴ τις κελεύει; μὴ τις ἀπειλεῖ δεσπότης; μὴ τις με τῶν κακούργων διέφυγεν; οὐκ ἂν εἶποις· ἀλλὰ πάντα ἐθρήνης μεστὰ, καὶ πάντες οἱ νόμοι, καὶ ἐλευθερία σαφῆς, καὶ δημοκρατία

βέβαιος, καὶ γάμοι ἀνύβριστοι, καὶ παῖδες ἀδελφεῖς, καὶ παρθένοι ἀσφαλεῖς, καὶ ἐορτάζουσα τὴν κοινὴν εὐτυχίαν ἡ πόλις. τίς οὖν ὁ τούτων ἀπάντων αἴτιος; τίς ὁ ἐκεῖνα μὲν παύσας, τὰδε παρεσχημένος; εἰ γὰρ τις ἐστὶ τῶν πρὸ ἐμοῦ τιμᾶσθαι δίκαιος, παραχωρῶ τοῦ γέρως, ἐξίσταμαι τῆς δωρεᾶς. εἰ δὲ μόνος ἐγὼ πάντα διεπραξάμην, τολμῶν, κινδυνεύων, ἀνιῶν, ἀναιρῶν, κολάζων, δι' ἀλλήλων τιμωρούμενος, τί μου διαβάλλεις τὰ κατορθώματα; τί δαὶ ἀχάριστον πρὸς μὲ τὸν δῆμον ποιεῖς εἶναι; 11. Οὐ γὰρ αὐτὸν ἐφόνευσας τὸν τύραννον· ὁ δὲ νόμος, τυραννοκτόνῳ δίδωσι τὴν δωρεάν. διαφέρει δὲ, εἰπέ μοι, τί, ἢ αὐτὸν ἀνελεῖν, ἢ τοῦ θανάτου παρασχῆν τὴν αἰτίαν; ἐγὼ μὲν γάρ, οὐδὲν, οἶμαι· ἀλλὰ τοῦτο μόνον ὁ νομοθέτης οἶδε, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν δημοκρατίαν, τὴν τῶν δεινῶν ἀπαλλαγὴν· τοῦτ' ἐτίμησε, τοῦτ' ἀξίον ἀμοιβῆς ὑπέλαβεν, ὅπερ οὐκ ἂν εὔποις, μὴ δι' ἐμὲ γεγενῆσθαι. εἰ γὰρ ἐφόνευσας δι' ὃν ἐκεῖνος ζῆν οὐκ ἐδύνατο, αὐτὸς εἴργασμαι τὴν σφαγὴν· ἐμὸς ὁ φόνος, ἡ χεὶρ ἐκείνου. μὴ τοίνυν ἀκριβολογοῦ εἴ τι περὶ τοῦ τρόπου τῆς τελευτῆς, μὴδ' ἐξέταζε ὅπως ἀπέθανεν, ἀλλ' εἰ μηκέτ' ἐστίν, εἰ δι' ἐμὲ τὸ μηκέτ' εἶναι ἔχει· ἐπεὶ καὶ κείνο προσεξετάσειν μοι δοκεῖς, καὶ συκοφαντήσειν τοὺς εὐεργέτας, εἴ τις μὴ ξίφει, ἀλλὰ λίθῳ, ἢ ξύλῳ, ἢ ἄλλῳ τῷ τρόπῳ ἀπέκτεινε. τί δαί; εἰ λιμῶ ἐξεπολιόρκησα τὸν τύραννον, τὴν ἀνάγκην τῆς τελευτῆς παρέχων, ἀπήγεις ἂν καὶ τότε παρ' ἐμοῦ αὐτόχειρα τὴν σφαγὴν; ἢ ἐνδεῖν ἔλεγξ μοί τι πρὸς τὸν νόμον; καὶ ταῦτα,

χαλεπώτερον τοῦ κακούργου πεφονευμένου; Ἐν μόνον ἐξέταζε, τοῦτο ἀπαίτει, τοῦτο πολυπραγμόνει, τίς τῶν πονηρῶν λείπεται, ἢ τίς ἐλπίς τοῦ φόβου, ἢ τί ὑπόμνημα τῶν συμφορῶν; εἰ δὲ καθαρὰ πάντα, καὶ εἰρηνικά, συκοφαντοῦντός ἐστι τῶ τρόποι τῶν πεπραγμένων χρωμένου, ἀπουτερεῖν ἐθέλειν τὴν ἐπὶ τοῖς πεπονημένοις δωρεάν. 12. Ἐγὼ δὲ καὶ τοῦτο μέμνημαι διηγορευμένον ἐν τοῖς νόμοις, ἐκτός εἰ μὴ διὰ τὴν πολλὴν δουλείαν ἐπιλέλησμαι τῶν ἐν αὐτοῖς εἰρημένων, αἰτίας θανάτου εἶναι διττάς, εἴ τις αὐτός ἀπέκτεινεν, ἢ εἴ τις μὴ αὐτός μὲν ἀπέκτεινε, μηδὲ τῇ χειρὶ ἔδρασε τὸ ἔργον, ἠνάγκασε δὲ, καὶ παρέσχεν ἀφορμὴν τοῦ φόβου· τὰ ἴσα καὶ τοῦτον ἀξιοῖ ὁ νόμος αὐτὸν ἀντικολάζεσθαι, μάλα δικαίως. οὐ γὰρ ἐβούλετο τοῦ πεπραγμένου ἦσσαν γίγνεσθαι τὸ τῆς ἀδικίας. καὶ περιττὴ λοιπὸν ἡ ἐξέτασις τοῦ τρόπου τῆς σφαγῆς. εἴτα τὸν μὲν οὕτως ἀποκτείνοντα, κολάζειν ὡς ἀνδροφόνον δικαιοῖς; καὶ οὐδαμῶς ἀφεῖσθαι θέλεις; τὸν δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦτοι τρόπον εὐπεποιηκότα τὴν πύλιν, οὐ τῶν ὁμοίων ἀξιώσεις τοῖς εὐεργέταις; 13. Οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνο ἂν ἔχοις λέγειν, ὡς ἐγὼ μὲν ἀπλῶς αὐτὸ ἔπραξα, ἠκολούθησε δὲ τι τέλος ἄλλως χρηστὸν, ἐμοῦ μὴ θελήσαντος. τί γὰρ ἔτι ἐδεδίειν, τοῦ ἰσχυροτέρου πεφονευμένου; τί δὲ κατέλιπον τὸ ξίφος ἐν τῇ σφαγῇ, εἰ μὴ πᾶντως τὸ ἐσόμενον αὐτὸ προεμαντευόμην, ἐκτός εἰ μὴ τοῦτο φῆς, ὡς οὐ τύραννος ὁ τεθνεὼς ἦν, οὐδὲ ταύτην εἶχε τὴν προσηγορίαν, οὐδὲ δωρεὰς ἐπ' αὐτῷ πολλὰς, εἰ ἀποθάνοι, ἠδέως ἂν ὑμεῖς ἐδώ-

κατε. ἀλλ' οὐκ ἂν εἴποις. εἶτα τοῦ τυράννου πε-
 ρονευμένου, τῷ τὴν αἰτίαν παρασχόντι τῆς σφαγῆς
 οὐκ ἀποδώσεις τὴν δωρεάν; ὡς τῆς πολυπραγμοσύ-
 νης. μέλει δέ σοι πῶς ἀπέθανεν, ἀπολαύοντι τῆς
 ἐλευθερίας, ἢ τὸν τὴν δημοκρατίαν ἀποδεδωκότα,
 περιττότερόν τι προσαπαιτεῖς; καίτοι ὁ γε νόμος,
 ὡς φῆς, τὸ κεφάλαιον ἐξετάζει τῶν πεπραγμένων.
 τὰ δὲ διὰ μέσου πάντα εἶ, καὶ οὐκ ἔτι πολυπρα-
 γμονεῖ. τί γάρ; καὶ οὐχὶ ἐξελάσας τὸν τύραννον,
 ἤδη τιμὴν ἔλαβε τυραννοκτόνου; καὶ μάλα δικαίως
 ἐλευθερίαν γὰρ καὶ κείνος ἀντὶ δουλείας παρέσχηται.
 τὸ δ' ὑπ' ἐμοῦ γεγενημένον, οὐ φυγὴ, οὐδὲ δευτέρως
 ἐπαναστάσεως ἐλπίς, ἀλλὰ παντελὴς καθαίρεσις,
 καὶ πανωλεθρία παντός τοῦ γένους, καὶ ριζόθεν τὸ
 δεινὸν ἅπαν ἐκκεκομμένον. 14. Καὶ μοι πρὸς
 θεῶν ἤδη ἀπ' ἀρχῆς ἐς τέλος, εἰ δοκεῖ, πάντα ἐξε-
 τάσατε, εἴ τι τῶν πρὸς τὸν νόμον παραλέλειπται,
 καὶ εἰ ἐνδεῖ τι τῶν προσεῖναι ὀφειλόντων τυραννο-
 κτόνω. πρῶτα μὲν δὴ γνώμην προϋπάρχειν χρὴ γεν-
 ναίαν, καὶ φιλόπολιν, καὶ πρὸ τῶν κοινῶν κινδυνεύ-
 εις ἐθέλουσαν, καὶ τῷ οἰκείῳ θανάτῳ τὴν τῶν πολ-
 λῶν σωτηρίαν ὠνησομένην. ἀρ' οὖν πρὸς τοῦτο ἐνε-
 δέησα, ἐμαλακίσθην, ἢ προειδόμενός τινα τῶν διὰ
 μέσου κινδύνων ἀπώκνησα; οὐκ ἂν εἴποις. μένε
 τοίνυν ἐπὶ τούτου ἔτι μόνου, καὶ νόμιζε τοῦ θελή-
 σαι μόνον, καὶ τοῦ βουλευσασθαι ταῦτα, εἰ καὶ μὴ
 χρηστὸν ἀποβεβήκει, ἔκ γε τῆς γνώμης αὐτῆς κατα-
 στάντα με, γέρας ἀξιοῦν, ὡς εὐεργέτην λαμβάνειν.
 ἐμοῦ μὲν οὐ δυνηθέντος, ἄλλου δὲ μετ' ἐμέ τετυραν-

νοκτονηκότος, ἄλογον εἶπέ μοι, ἢ ἄγνωμον ἦν πα-
 ρασχεῖν; καὶ μάλιστα εἰ ἔλεγον, ἄνδρες, ἐβουλόμην,
 ἠθέλησα, ἐπεχείρησα, ἐπειράθην τῆς γνώμης, μόνος
 ἄξιός εἰμι τιμᾶσθαι, τί ἂν ἀπεκρίνω τότε; 15. Νῦν
 δέ, οὐ τοῦτό φημι, ἀλλὰ καὶ ἀνῆλθον, καὶ ἐκινδύ-
 νευσα, καὶ μυρία πρὸ τῆς τοῦ νεανίσκου σφαγῆς
 ἐποίησα. μὴ γὰρ οὕτω ῥᾶστον, μηδ' εὐχερὲς ὑπο-
 λάβητε εἶναι τὸ πρᾶγμα, φρουρὰν ὑπερβῆναι, καὶ
 δορυφόρων κρατῆσαι, καὶ τρέψασθαι τοσοῦτους μό-
 νον· ἀλλὰ σχεδὸν τὸ μέγιστον ἐν τῇ τυραννοκτονίᾳ, καὶ
 τὸ κεφάλαιον τῶν ἔργων, τοῦτό ἐστιν. οὐ γὰρ δὴ αὐτός
 γε ὁ τύραννος μέγα καὶ δυσάλωτον καὶ δυσκατέργα-
 στόν ἐστιν, ἀλλὰ τὰ φρουροῦντα καὶ συνέχοντα τὴν
 τυραννίδα· ἃ τις ἂν νικήσῃ, πάντα οὗτος κατώρθωσε,
 καὶ τὸ λοιπὸν, ὀλλγον. τὸ δέ δὴ ἄχρι τῶν τυράν-
 νων προσελθεῖν, οὐκ ἂν ὑπῆρξέ μοι, μὴ οὐχὶ τῶν
 περὶ αὐτοὺς φυλάκων, καὶ δορυφόρων ἀπάντων κε-
 κρατηκότι, κακείνους ἅπαντας προενικηκότι. οὐδὲν
 ἔτι προστίθημι, ἀλλ' ἐπὶ τούτων αὐθις μένω· φυλα-
 κῆς ἐκράτησα, δορυφόρους ἐνίκησα, τὸν τύραννον,
 ἀφύλακτον, ἄνοπλον, γυμνὸν ἀπέδωκα· τιμῆς ἄξιός
 ἐπὶ τούτοις εἶναι σοι δοκῶ, ἢ ἔτι ἀπαιτεῖς παρ' ἐμοῦ
 τὸν φόνον; Ἄλλ' εἰ καὶ φόνον ζητεῖς, οὐδὲ τοῦτο
 ἐνδεῖ, οὐδ' ἀναίμακτός εἰμι, ἀλλ' εἴργασμαι μεγάλην
 καὶ γενναίαν σφαγὴν, νεανίσκου ἀκμάζοντος, καὶ
 πᾶσι φοβεροῦ, δι' ὃν ἀνεπιβούλευτος κακείνος ἦν,
 ὃ μόνῳ ἐθάρρει, ὃς ἀντὶ πολλῶν ἤρκει δορυφόρων.
 ἀρ' οὖν οὐκ ἄξιός, ὡς οὗτος, δωρεῖς, ἀλλ' ἄτιμος ἐπὶ
 τηλικούτοις γένωμαι; τί γὰρ εἰ δορυφόρον ἕνα, τι

δὲ εἰ ὑπερέτην τινὰ τοῦ τυράννου ἀπέκτεινα; τί δ' εἰ οἰκέτην τίμιον; οὐ μέγα ἂν ἔδοξε καὶ τοῦτο, ἀνελθόντα ἐν μέσῃ τῇ ἀκροπόλει, ἐν μέσοις τοῖς ὀπλοῖς, φόνον τινὸς ἐργάσασθαι τῶν τοῦ τυράννου φίλων; νῦν δὲ καὶ τὸν πεφονευμένον αὐτὸν ἴδε. υἱὸς ἦν τυράννου, μᾶλλον δὲ τύραννος χαλεπώτερος, καὶ δεσπότης ἀπαραίτητος, καὶ κολαστὴς ὠμότερος, καὶ ὑβριστὴς βιαιότερος· τὸ δὲ μέγιστον, κληρονόμος τῶν ὄλων, καὶ διάδοχος, καὶ ἐπιπολὺ παρατεῖναι τὰς ἡμετέρας συμφορὰς δυνάμενος. 17. Βούλει τοῦτο μόνον πεπραχῆθαι μοι; ζῆν δ' ἔτι τὸν τύραννον διαπεφευγότα; γέρας δὴ ἐπὶ τούτοις αἰτῶ· τί φατέ; οὐ δάσσετε; οὐχὶ κῆκεῖνον ὑπεωρᾶσθε; οὐ δεσπότης; οὐ βαρὺς; οὐκ ἀφόρητος ἦν; νῦν δὲ καὶ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ ἐννοήσατε· ὃ γὰρ οὗτος ἀπαιτεῖ παρ' ἐμοῦ, τοῦτο, ὡς ἐνῆν, ἄριστα διεπραξάμην, καὶ τὸν τύραννον ἀπέκτεινα ἐτέρῳ φόνῳ, οὐχ ἄπλῶς, οὐδὲ πληγῇ μιᾷ, ὅπερ εὐκταιότατον ἦν αὐτῷ, ἐπὶ τηλικούτοις ἀδικήμασιν, ἀλλὰ λύπη προβασανίσας πολλῇ, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς δεῖξας τὰ φίλτατα οἰκτρῶς προκείμενα, υἱὸν ἐν ἡλικίᾳ, εἰ καὶ πονηρὸν, ἀλλ' οὖν καὶ ἀκμάζοντα, καὶ ὅμοιον τῷ πατρὶ, αἵματος καὶ λυθροῦ ἐμπεπλησμένον. ταῦτ' ἔστι πατέρων τὰ τραύματα, ταῦτα ἕμφη δικαίῳ τυραννοκτόνων, οὗτος θάνατος ἄξιος ὠμῶν τυράνων, αὕτη τιμωρία πρέπουσα τοσοῦτοις ἀδικήμασι· τὸ δ' εὐθύς ἀποθανεῖν, τὸ δ' εὐθύς ἀγνοῆσαι, τὸ δὲ μηδὲν τοιοῦτο θέαμα ἰδεῖν, οὐδὲν ἔχει τυραννικῆς κολάσεως ἄξιον. 18. Οὐ γὰρ ἠγνόουν, ὡ

οὗτος, οὐκ ἠγνόουν, οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδείς, ὅσην ἐκεῖνος εὐνοίαν πρὸς τὸν υἱὸν εἶχε, καὶ ὡς οὐκ ἂν ἠξίωσεν ἐπιβιῶναι οὐδ' ὀλίγον αὐτῷ χρόνον. πάντες μὲν γὰρ πατέρες ἕως πρὸς τοὺς παῖδας τοιοῦτοι. ὁ δὲ, καὶ περιττότερόν τι τῶν ἄλλων εἶχεν, εἰκότως, ὄρων μόνον ἐκεῖνον κηδεμόνα, καὶ φύλακα τῆς τυραννίδος, καὶ μόνον προκινδυνεύοντα τοῦ πατρὸς, καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῇ ἀρχῇ παρεχόμενον. ὥστε εἰ καὶ μὴ διὰ τὴν εὐνοίαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπόγνωσιν, εὐθύς ἠπιστάμην τεθνηξόμενον αὐτὸν, καὶ λογιούμενον ὡς οὐδὲν ἔτι τοῦ ζῆν ὄφελος τῆς ἐκ τοῦ παιδὸς ἀσφαλείας καθηρημένης. ἅπαντα τοίνυν αὐτῷ ἀθρόα περιέστησα, τὴν φύσιν, τὴν λύπην, τὴν ἀπόγνωσιν, τὸν φόβον, τὰς ἐπὶ τῶν μελλόντων ἐλπίδας χρόνων ἐπ' αὐτὸν ἐχρησάμην τοῖς συμμαχοῖς, καὶ πρὸς τὴν τελευταίαν ἐκείνην σκέψιν κατηνάγκασα· ἀπέθανεν ὑμῖν ἄτεκνος, λελυπημένος, ὀδυρόμενος, δακρῶν, πεπενθηκῶς πένθος ὀλιγοχρόνιον μὲν, ἀλλ' ἱκανὸν πατρί· καὶ τὸ δεινότατον, αὐτὸς ὑφ' αὐτοῦ, ὅσπερ θανάτων οἰκτιστος, καὶ πολλῶν χαλεπώτερος, ἢ εἰ ὑπ' ἄλλου γίγνοιτο. 19. Ποῦ μοι τὸ ξίφος; μὴ τις ἄλλος τοῦτο γνωρίζει; μὴ τινος ἄλλου ὄπλον τοῦτο ἦν; τίς αὐτὸ ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἀνεκόμισε; πρὸ τοῦ τυράννου τίς ἐχρήσατο; τίς αὐτὸ ἐπ' ἐκεῖνον ἀπέστειλεν; ὦ ξίφος κοινωνὸν καὶ διάδοχον τῶν ἐμῶν κατορθωμάτων, μετὰ τοσούτους κινδύνους, μετὰ τοσούτους φόνους ἀμελούμεθα, καὶ ἀνάξιοι δοκοῦμεν δωρεᾶς. εἰ γὰρ ὑπερ μόνου τούτου τὴν τιμὴν ἔχτουν παρ' ὑμῶν, εἰ γὰρ

ἔλεγον, ἄνδρες, ἀποθανεῖν ἐθελήσαντι τῷ τυράν-
 νῳ, καὶ ἀνόπλω ἐπὶ τοῦ καιροῦ κατελημμένῳ, ξίφος
 τοῦτο ἐμόν ὑπηρείτησε, καὶ πρὸς τὸ τέλος τῆς ἐλευ-
 θερίας συνήργησε παντὶ, τοῦτο τιμῆς τε καὶ δω-
 ρεῶς ἄξιον νομίσατε, δεσπότην οὕτω δημοτικοῦ
 κτήματος οὐκ ἂν ἡμείψασθε; οὐκ ἂν ἐν τοῖς εὐερ-
 γέταις ἀνεγράψατε; οὐκ ἂν τὸ ξίφος ἐν τοῖς ἱεροῖς
 ἀνεθήκατε; οὐκ ἂν μετὰ τῶν θεῶν ἐκείνο προς-
 εκυνήσατε; 20. Νῦν μοι ἐννοήσατε, οἷα πεποη-
 κέναι εἰκὸς τὸν τύραννον, οἷα δὲ εἰρηκέναι πρὸ τῆς
 τελευτῆς. ἐπεὶ γὰρ ὑπ' ἐμοῦ φονευόμενος, καὶ τι-
 τρωσκόμενος πολλοῖς τραύμασιν ἐς τὰ φανερά τοῦ
 σώματος, ὡς ἂν μάλιστα λυπήσειν ἔμελλον τὸν γε-
 γεννηκότα, ὡς ἂν ἐκ τῆς πρώτης θείας διαταράξειν,
 ὁ μὲν ἀνεβόησεν οἰκτρὸν, ἐπιβώμενος τὸν γεγεν-
 νηκότα, οὐ βοηθὸν, οὐδὲ σύμμαχον, ἦδει γὰρ
 πρεσβύτην ὄντα καὶ ἄσθενῆ, ἀλλὰ θιατὴν τῶν οἰ-
 κείων κακῶν. ἐγὼ γὰρ ἀπηλλαττόμενη, ποιητὴς μὲν
 τῆς ὅλης τραγωδίας γεγεννημένος, καταλιπὼν δὲ τῷ
 ὑποκριτῇ τὸν νεκρὸν, καὶ τὴν σκηνὴν, καὶ τὸ ξί-
 φος, καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ δράματος· ἐπιστάς δ' ἐκεῖ-
 νος, καὶ ἰδὼν υἱὸν, ὃν εἶχε μόνον ὀλίγον ἐμπνέον-
 τα, ἡμαγμένον, ἐμπεπλησμένον τοῦ φόνου, καὶ τὰ
 τραύματα συνελθὼν, καὶ πολλὰ, καὶ καίρια, ἀνεβόησε
 τοῦτο, Τέκνον, ἀνηγήμεθα, πεφονευόμεθα, τετυραν-
 νοκτονήμεθα, ποῦ ὁ σφαγεύς; τίνι με τηρεῖ; τίνι με
 φυλάττει, διὰ σοῦ, τέκνον, προανηρημένον; ἦ μήτι
 ὡς γέροντος ὑπερφρονεῖ; καὶ τῇ βραδύτητι κολά-
 ρειν θέον, καὶ παρατείνει μοι τὸν φόνον, καὶ μα-

κροτέραν μοι τὴν σφαγὴν ποιεῖ; 21. Καὶ ταῦτα λέγων, ἐζήτει τὸ ξίφος· αὐτὸς γὰρ ἄνοπλος ἦν, διὰ τὸ πάντα τῷ παιδὶ θαρσύνειν. ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο ἐνεδῆσε, πάλαι δ' ἦν ὑπ' ἐμοῦ καὶ τοῦτο προπαρσκευασμένον, καὶ πρὸς τὸ μέλλον τόλμημα καταλελειμμένον· ἀποσπᾶσας δὴ τῆς σφαγῆς, καὶ τοῦ τραύματος ἐξελὼν τὸ ξίφος, φησὶ, Πρὸ μικροῦ μὲν με ἀπέκτεινας, νῦν δ' ἀνάπαυσον ξίφος, πατρὶ πενθοῦντι παραμύθιον ἐλθέ, καὶ πρῆσβυτικῇ χειρὶ δυστυχούσῃ συναγώνισαι, ἀπόσφαξον, τυραννοκτόνησον, καὶ τοῦ πενθεῖν ἀπάλλαξον, εἴθε πρῶτως σοι ἐνέτυχον, εἴθε τὴν τάξιν προὔλαβον τοῦ φόνου. ἀπέθανον ἄν, ἀλλ' ἢ ὡς τύραννος μόνον, ἀλλ' ἔτι νομίζων ἔξειν ἔκδικον. νῦν δ' ὡς ἄτεκνος, νῦν δ' ὡς οὐδὲ φονεὺς εὐπορῶν. καὶ ταῦθ' ἅμα λέγων, ἐπῆγε τὴν σφαγὴν, τρέμων, οὐ δυνάμενος, ἐπιθυμῶν μὲν, ἄσθενῶν δὲ πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ τολμήματος.

22. Πόσαι κολάσεις ταῦτα; πόσα τραύματα; πόσοι θάνατοι· πόσαι τυραννοκτονίαι; πόσαι δωρεαί; καὶ τέλος, ξωράκατε πάντες τὸν μὲν νεανίαν προκείμενον, οὐδὲ μικρὸν, οὐδ' εὐκαταγώνιστον ἔργον· τὸν πρῆσβύτην δὲ αὐτῷ περικεχυμένον καὶ τὸ αἷμα ἀμφοῖν ἀνακεκραμένον, τὴν ἐλευθέριον ἐκείνην καὶ ἐπινίκιον σπονδὴν, καὶ τὰ ἔργα τοῦ ξίφους τοῦ ἐμοῦ· αὐτὸ δὲ τὸ ξίφος ἐν μέσῳ ἀμφοτέρων ἐπιδεικνύμενον, ὡς οὐκ ἀνάξιον γεγύνηται τοῦ δεσπότη, καὶ μαρτυρόμενον ὅτι μοι πιστῶς διηκονήσατο. τοῦτο ὑπ' ἐμοῦ γενόμενον, μικρότερον ἦν. νῦν δὲ λαμπρότερόν ἐστι τῇ καινότητι.

καὶ ὁ μὲν καθελὼν τὴν τυραννίδα πᾶσαν, εἰμὶ ἐγώ·
 μεμέρισται δ' ἐς πολλοὺς τὸ ἔργον, ὥσπερ ἐν δρά-
 ματι· καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἐγὼ ὑπεκρινάμην, τὰ δεύ-
 τερα δὲ ὁ παῖς, τὰ τρίτα δὲ ὁ τύραννος αὐτός· τὸ
 ἕτερον δὲ πᾶσιν ὑπηρέτησεν.

ΑΠΟΚΗΡΥΤΤΟΜΕΝΟΣ.

ARGUMENTVM.

Abdicatus aliquis medicinam didicit. Patrem furiosum, et ab aliis relictum medicis cum medicamento dato sanasset, receptus est in familiam. Post hæc novercam furiosam sanare iussus, cum hoc supra vires suas esse diceret, de n u o abdicatur. Auctor huius declamationis est Libanius.

Οὐ καινὰ μὲν ταῦτα, ὧ ἄνδρες δικασταί, οὐδὲ πα-
 ράδοξα, ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐν τῷ παρόντι γιγνόμενα·
 οὐδὲ νῦν πρῶτον τὰ τοιαῦτα ὀργίζεται, ἀλλὰ πρό-
 χειρος οὗτος ὁ νόμος αὐτῶ, καὶ συνήθως ἐπὶ τοῦτ'
 ἀφικνεῖται τὸ δικαστήριον. ἐκεῖνο δὲ καινότερον
 νῦν δυστυχῶ, ὅτι ἔγκλημα μὲν ἴδιον οὐκ ἔχω, κιν-
 δυνεύω δὲ τιμωρίαν ὑποσχεῖν ὑπὲρ τῆς τέχνης, εἰ
 μὴ πάντα δύναται πείθεσθαι τούτῳ κελεύοντι· οὐ
 τί γένοιτ' ἂν ἀτοπώτερον; Θεραπεύειν ἐκ προστά-

γματος, οὐκ ἔθ' ὡς ἡ τέχνη δύναται, ἀλλ' ὡς ὁ πατήρ βούλεται. ἐβουλόμην μὲν οὖν τὴν ἰατρικὴν, καὶ τοιοῦτόν τι ἔχειν φάρμακον, ὃ μὴ μόνον τοὺς μεμηνότας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀδίκως ὀργιζομένους παύειν ἐδύνατο, ἵνα καὶ τοῦτο τὸ τοῦ πατρὸς νόσημα ἰασαίμην· νυνὶ δὲ τὰ μὲν τῆς μανίας αὐτῷ τέλεον πέπαυται· τὰ δὲ τῆς ὀργῆς μᾶλλον ἐπιτείνεται. καὶ τὸ δεινότατον, τοῖς μὲν ἄλλοις ἅπασι σωφρονεῖ, κατ' ἐμοῦ δὲ τοῦ θεραπεύσαντος μόνου μαίνεται. τὸν μὲν οὖν μισθὸν τῆς θεραπείας ὄρατε οἷον ἀπολαμβάνω, ἀποκηρυττόμενος ὑπ' αὐτοῦ πάλιν, καὶ τοῦ γένους ἀλλοτριούμενος δεύτερον, ὡς περ διὰ τοῦτ' ἀναληφθεὶς πρὸς ὀλίγον, ἔν' ἀτιμότερος γένωμαι πολλακίς ἐκπεσὼν τῆς οἰκίας. 2. Ἐγὼ δὲ ἐν μὲν τοῖς δυνατοῖς οὐδὲν κελευσθῆναι περιμένω· πρῶτην γοῦν ἀκλήτος ἦκον ἐπὶ βοήθειαν· ὅταν δὲ τι ἢ τελείως ἀπεγνωσμένον, οὐδ' ἐπιχειρεῖν βούλομαι. ἐπὶ δὲ τῆς γυναικὸς ταύτης εἰκότως καὶ ἀτολμότερός εἰμι. λογιζομαι γὰρ οἷα πάθοιμ' ἂν ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἀποτυχῶν· ὅς οὐδ' ἀρξάμενος τῆς θεραπείας, ἀποκηρύττομαι. ἄχθομαι μὲν οὖν, ὡς ἄνδρες δικασταί, ἐπὶ τῇ μητριᾷ, χαλεπῶς ἐχούση, χρηστὴ γὰρ ἦν· καὶ ἐπὶ τῷ πατρὶ δι' ἐκείνην ἀνιωμένω· τὸ δὲ μέγιστον, ἐπ' ἐμαυτῷ, ἀπειθεῖν δοκοῦντι, καὶ ἅ προστάττομαι ὑπουργεῖν οὐ δυναμένω, καὶ δι' ὑπερβολὴν τῆς νόσου, καὶ ἀσθένειαν τῆς τέχνης. πλὴν οὐ δίκαιον οἶμαι ἀποκηρύττεσθαι, τὸν ἂ μὴ δύναται ποιεῖν, μηδὲ τὴν ἀρχὴν ὑπισχνούμενον. 3. Δι' ἧς μὲν οὖν κατὰ τῆς καὶ πρότερον ἀπεκήρυξέ με, ῥάδιον

συνιδεῖν ἐκ τῶν παρόντων. ἐγὼ δὲ καὶ πρὸς ἐκείνας
 μὲν, ὡς οἶομαι, ἱκανῶς τῶ μετὰ ταῦτα βίῳ ἀπελο-
 γησάμην, καὶ ταυτὶ δὲ, ἃ νῦν ἐγκαλεῖ, ὡς ἂν οἶός
 τε ὦ, ἀπολογήσομαι, μικρὰ ὑμῖν διηγησάμενος τῶν
 ἐμῶν. ὁ γὰρ δυσάγωγος καὶ δυσπειθής ἐγὼ, ὁ κα-
 ταισχύνων τὸν πατέρα, καὶ ἀνάξια πράττων τοῦ γέ-
 νους, τότε μὲν αὐτῶ τὰ πολλὰ ἐκείνα βοῶντι καὶ
 διατεινομένῳ, ὀλίγα χρῆναι ἀντιλέγειν ὥοιμην· ἀπελ-
 θὼν δὲ τῆς οἰκίας, ἐνόμιζόν μοι δικαστήριον ἔσε-
 σθαι μέγα, καὶ ψῆφον ἀληθῆ, τὸν μετὰ ταῦτα βίον,
 καὶ τὸ φαίνεσθαι πάμπολυ τῶν τοῦ πατρὸς ἐγκλη-
 μάτων ἐκείνων ἀφροσύνη, καὶ περὶ τὰ κάλλιστα
 τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐσπουδακότα, καὶ τοῖς ἀρίστοις
 συνόντα. προεωρώμην δὲ καὶ τοιοῦτόν τι, καὶ ὑπώ-
 πτευον ἤδη, ὡς οὐ σφόδρα καθεστηκότιος πατρὸς,
 ἀδίκως ὀργίζεσθαι, καὶ ἐγκλήματα ψευδῆ καθ' υἱοῦ
 συντιθέσθαι· καὶ ἤσαν τινες, οἱ μανίας ἀρχὴν ταῦτ'
 εἶναι νομίζοντες, καὶ ἀπειλήν, καὶ ἀκροβολισμόν,
 οὐκ ἐς μακρὰν ἐπιπεσομένου τοῦ κακοῦ, μῖσος ἄλο-
 γον, καὶ νόμον ἀπηνῆ, καὶ βλασφημίας προχείρους,
 καὶ δικαστήριον σκυθρωπὸν, καὶ βοήν, καὶ ὀργήν,
 καὶ ὅλως, χολῆς μεστὰ πάντα· διὸ δὴ τάχα μοι καὶ
 ἰατρικῆς δεήσειν ποτὲ προσεδόκων. 4. Ἀποδημή-
 σας οὖν, καὶ τοῖς εὐδοκιμωτάτοις τῶν ἐπὶ τῆς ἄλλο-
 δαπῆς ἰατρῶν συγγενόμενος, καὶ πόνῳ πολλῷ, καὶ
 προθυμίᾳ λιπαροῦ χρησάμενος, ἐξέμαθον τὴν τέχνην.
 ἐπανελθὼν δὲ, καταλαμβάνω τὸν πατέρα, σαφῶς
 ἤδη μεμνηνότα, καὶ ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων ἰατρῶν ἀπε-
 γνωσμένον, οὐκ ἐς βάθος ὀρώντων, οὐδ' ἀκριβοῦς

φιλοκρινόντων τὰς νόσους· πλὴν ὅπερ γε εἰκὸς ἦν ποιεῖν χρηστὸν υἷον, οὔτε ἐμνησικακήσα τῆς ἀποκηρύξεως, οὔτε μετάπεμπτos γενέσθαι περιέμεινα. οὐδὲ γὰρ εἶχόν τι αὐτῷ ἴδιον ἐγκαλεῖν, ἀλλὰ πάντα ἐκεῖνα ἦν ἀλλότρια τὰ ἁμαρτήματα, καὶ ὡς περ ἔφην ἤδη, τῆς νόσου. παρελθὼν οὖν ἄκλητος, οὐκ εὐθὺς ἰασάμην, οὐ γὰρ οὕτω ποιεῖν ἔθος ἐστὶν ἡμῖν, οὐδὲ ταῦτα ἢ τέχνη παραινεῖ, ἀλλὰ πάντων πρῶτον διδασκόμεθα συνορᾶν εἴτε ἰασιμὸν ἐστὶ τὸ νόσημα, εἴτ' ἀνήκεστον, καὶ ὑπερβεβηκὸς τοὺς ὅρους τῆς τέχνης. καὶ τηνικαῦτα, ἦν μὲν εὐμεταχειρίστον ἢ, ἐπιχειροῦμεν, καὶ πᾶσαν σπουδὴν ἐσφερόμεθα σῶσαι τὸν νοσοῦντα· ἦν δὲ κεκρατηκὸς ἤδη, καὶ νενικηκὸς τὸ πάθος ἰδόμεν, οὐδὲ τὴν ἀρχὴν προσαπτόμεθα, νόμον τινὰ παλαιὸν τῶν προπατόρων τῆς τέχνης ἰατρῶν φυλάττοντες, οἱ φασὶ μὴ δεῖν ἐπιχειρεῖν τοῖς κεκρατημένοις. ἰδὼν οὖν τὸν πατέρα εἶτι ἐντὸς τῆς ἐλπίδος, καὶ τὸ πάθος οὐχ ὑπὲρ τὴν τέχνην, ἐπιπολὺ τηρήσας, καὶ ἀκριβῶς ἐξετάσας ἕκαστα, ἐπεχείρουν ἤδη, καὶ τὸ φάρμακον τεθαρόρηκός τως ἐνέχεον, καίτοι πολλοὶ τῶν παρόντων ὑπώπτευον τὴν δόσιν, καὶ τὴν ἴασιν διέβαλλον, καὶ πρὸς κατηγορίας παρεσκευάζοντο. 5. Παρῆν δὲ καὶ ἡ μητρὺ ἀφοβουμένη, καὶ ἀπιστοῦσα, οὐ τῷ μισεῖν ἐμὲ, ἀλλὰ τῷ δεδιέναι, καὶ ἀκριβῶς εἰδέναι πονήρως ἐκεῖνον διακείμενον. ἠπίστατο γὰρ μόνη τὰ πάντα συνοῦσα, καὶ ὁμοδίαιτος τῇ νόσῳ. πλὴν ἀλλ' ἔγωγε οὐδὲν ἀποδειλιάσας (ἠπιστάμην γὰρ οὐ ψευσόμενά με τὰ σημεία, οὐδὲ προδώσουσαν τὴν

τέχνην) ἐπήγον τὴν ἴασιν ἐν καιρῷ τῆς ἐπιχειρήσεως καίτοι καὶ μοί τινες τῶν φίλων συνεβούλευον μὴ θρασύνεσθαι, μὴ καὶ διαβολὴν τινα μείζω ἐνέγκῃ μοι τὸ ἀποτυχεῖν, ὡς ἀμυνομένη τὸν πατέρα φαρμάκῳ, καὶ μνησικακήσαντι, ὧν ἐπεπόνθειν δὲ π' αὐτοῦ. καὶ τὸ κεφάλαιον, σῶος μὲν οὗτος εὐθύς ἦν, καὶ ἐσοκφρόνει πάλιν, καὶ πάντα διεγίγνωσκεν· οἱ παρόντες δὲ ἐθαύμαζον, ἐπῆγει δὲ καὶ ἡ μητροία, καὶ φανερά πῃσιν ἦν χαίρουσα, καὶ μοί εὐδοκιμοῦντι, καὶ κείνη σωφρονοῦντι. οὗτος δ' οὖν (μαρτυρεῖν γὰρ αὐτῷ ἔχω) μήτε μελλήσας, μήτε σύμβουλον τινα περὶ τούτων προσλαβῶν, ἐπειδὴ τὸ πᾶν ἤκουσε τῶν παρόντων, ἔλυε μὲν τὴν ἀποκήρυξιν, υἱὸν δὲ ἐξ ὑπαρχῆς ἐποιεῖτό με, σωτήρα καὶ εὐεργέτην ἀποκαλῶν, ἀκριβῆ πείραν εἰληφέναι ὁμολογῶν, καὶ περὶ τῶν ἔμπροσθεν ἐκείνων ἀπολογούμενος. τοῦτο γενόμενον εὐφραινε μὲν πολλοὺς, ὅσοι παρῆσαν χρηστοί· ἐλύπε δ' ἐκείνους, ὅσοις ἀποκήρυξις υἱοῦ ἡδίων ἀναλήψεως. εἶδον γοῦν τότε οὐ πάντας ὁμοίως ἡδομένους τῷ πράγματι, ἀλλ' εὐθύς τινος καὶ χρόαν τρεπομένην, καὶ βλέμμα τεταραγμένον, καὶ πρόσωπον ὠργισμένον, οἷον ἐκ φθόνου καὶ μίσους γίγνεται. ἡμεῖς μὲν οὖν, ὡς τὸ εἶκος, ἐν εὐφροσύναις καὶ θυμηδίαις ἦμεν, ἀλλήλους ἀπειληφότες. 6. Ἡ μητροία δὲ μετὰ μικρὸν εὐθύς νοσεῖν ἤρξατο, νόσον, ὣς ἄνδρες δικασταὶ, χαλεπὴν καὶ παράλογον. ἀρχόμενον γὰρ εὐθύς τὸ δεινὸν παρεφύλαξα· οὐ γὰρ ἀπλοῦν, οὐδ' ἐπιπόλαιον τῆς μανίας τὸ εἶδος, ἀλλὰ τι παλαιὸν ὑποικουροῦν ἐν τῇ ψυχῇ κακὸν ἀπέφθηξε, καὶ

ἐς ταῦμφανές ἐξενίκησε. πολλά μὲν οὖν καὶ ἄλλα
 ἡμῖν ἐστί σημεῖα τῶν ἀνιάτως μεμνηότων. ἐν δὲ
 ἐκεῖνο καιρὸν ἐπὶ τῆς γυναικὸς ταύτης παρεφύλαξα·
 πρὸς μὲν γὰρ τοὺς ἄλλους, ἡμερωτέρω καὶ πραεῖα
 ἐστί, καὶ παρόντων, εἰρήνην ἄγει ἢ νόσος· ἂν δε
 τινα ἰατρὸν ἴδῃ, καὶ τοῦτ' ἀκούσῃ μόνον, κατ' ἐκεί-
 νου μάλιστα παροξύνεται ὅπερ καὶ αὐτὸ τοῦτο, τοῦ
 ποιήσως καὶ ἀνηκέστως ἔχειν ἐστὶ τεκμήριον. ταυτὶ
 ὄρων, ἐγὼ μὲν ἠνιώμην, καὶ τὴν γυναῖκα ὤκτειρον
 ἀξίαν οὖσαν, καὶ παρὰ τὸ προσῆκον δυστυχοῦσαν.
 7. Ὁ πατήρ δὲ ὑπὸ ἰδιωτείας (οὐ γὰρ οἶδεν οὔτε
 ἀρχὴν τοῦ κατέχοντος κακοῦ, οὔτε τὴν αἰτίαν, οὔτε
 τὸ μέτρον τοῦ πάθους,) ἐκέλευεν ἰᾶσθαι, καὶ τὸ
 ὅμοιον ἐγχείαι φάρμακον. ὤτετο γὰρ ἐν εἶναι μανίας
 εἶδος, καὶ μίαν τὴν νόσον, καὶ τὰρρόωστημα ταυτὸν,
 καὶ παραπλησίαν τὴν θεραπείαν ἐνδεχόμενον. ἐπεὶ
 δὲ, ὅπιρ ἀληθέστατον, ἀδύνατον εἶναι φημι σώζε-
 σθαι τὴν γυναῖκα, καὶ ἠτιᾶσθαι ὑπὸ τῆς νόσου
 ὁμολογῶ, ἀγανακτεῖ, καὶ ὀργίζεται, καὶ φησὶν ἐκόν-
 τα καθυφίεσθαι, καὶ προιδῶναι τὴν ἀνθρώπον,
 ἐγκυλιῶν ἐμοὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς τέχνης. καὶ πάσχει
 μὲν σὺνηθες τοῖς λυπονμένοις· ὀργίζονται γοῦν
 ἅπαντες τοῖς μετὰ παρόρησίας τᾶληθῆ λέγουσι. πλὴν
 ἔγωγε ὡς ἂν οἶός τε ὦ, δικαιολογήσομαι πρὸς αὐ-
 τὸν, καὶ ὑπὲρ ἐμαντοῦ, καὶ τῆς τέχνης. 8. Καὶ
 πρῶτόν γε ἀπὸ τοῦ νόμου ἄρξομαι, καθ' ὃν οὕτως
 με ἀποκηρύξαι βούλεται, ἵν' εἰδῆ οὐκ ἔσ' ὁμοίαν
 οὖσαν αὐτῷ νῦν τε καὶ πρότερον τὴν ἐξουσίαν. οὐ
 γὰρ ἅπασιν, ὡ πάτερ, ὁ νομοθέτης, οὐδὲ πάντας

νείας οὐδὲ δυσάκεις ἂν ἐθέλωσιν ἀποκηρύττειν συγ-
 κεχώρηκεν, οὐδ' ἐπὶ πάσαις αἰτίαις, ἀλλ' ὡσπερ τοῖς
 πατράσι τὰ τηλικαῦτα ὀργίζεσθαι ἐφῆκεν, οὕτω καὶ
 τῶν παιδῶν προὔνησεν, ὡς μὴ ἀδίκως αὐτὸ πά-
 σχωσι. καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐλευθέραν ἔφη γίγνεσθαι,
 οὐδ' ἄκριτον τὴν τιμωρίαν, ἀλλ' εἰς δικαστήριον
 ἐκάλεσε, καὶ δοκιμαστὰς ἐκύθισε, τοὺς μῆτε πρὸς
 ὄργην, μῆτε πρὸς διαβολὴν τὸ δίκαιον κρινοῦντας.
 ἦδει γὰρ πολλοῖς πολλαῖς ἀλόγους αἰτίας ὄργης
 παρισταμένας, καὶ τὸν μὲν ψευδεῖ τινι διαβολῇ πει-
 θόμενον, τὸν δὲ οἰκέτη πιστεύοντα ἢ γυναίω ἐχθρῶ.
 οὐκὸν ἠγεῖτο ἀδίκαστον γίγνεσθαι τὸ πρᾶγμα,
 οὐδ' ἐξ ἐρήμης τοὺς παῖδας εὐθύς ἀλίσκεσθαι, ἀλλὰ
 καὶ ὕδωρ ἐγχεῖται, καὶ λόγος ἀποδίδεται, καὶ ἀνεξ-
 έταστον οὐδὲν καταλείπεται. 9. Ἐπεὶ τοίνυν ἔξε-
 στι καὶ τοῦ μὲν ἐγκαλεῖν μόνου ὁ πατήρ κύριος, τοῦ
 κρῖναι δὲ εἰ εὐλόγα αἰτιᾶται, ὑμεῖς οἱ δικάζοντες·
 αὐτὸ μὲν ὃ μοι ἐπιφέρει, καὶ ἐφ' ᾧ νῦν ἀγανακτεῖ,
 μηδέπω σκοπεῖτε· πρότερον δ' ἐκεῖνο ἐξετάσατε, εἰ
 ἔτι ὄσιον ἀποκηρύττειν αὐτῶ ἅπαξ ἀποκηρύξαντι,
 καὶ χρησαμένῳ τῇ παρὰ τοῦ νόμου ἐξουσίᾳ, καὶ
 ἀποπληρώσαντι τὴν πατρικὴν ταύτην δυναστείαν·
 εἴτ' αὐθις ἀναλαβόντι, καὶ λύσαντι τὴν ἀποκήρυ-
 ξιν. ἐγὼ μὲν γὰρ ἀδικώτατον εἶναι φημι τὸ τοιοῦ-
 τον, ἄπεράντους γενέσθαι καὶ τῶν παιδῶν τὰς τι-
 μωρίας, καὶ πολλὰς τὰς καταδικάς, καὶ τὸν φόβον
 αἰδίου, καὶ τὸν νόμον ἄρτι μὲν συνοργίζεσθαι, με-
 τὰ μικρὸν δὲ λύεσθαι, καὶ πάλιν ὁμοίως ἰσχυρὸν εἶ-
 ναι, καὶ ὄλωσ, ἄνω καὶ κάτω στρέφεσθαι τὰ δίκαια.

πρὸς τὸ ἐπὶ καιροῦ δοκοῦν τοῖς πατράσιν. ἀλλὰ τὸ μὲν
 πρῶτον ἄξιον ἐφίεσθαι, καὶ ἀγανακτοῦντι συναγανα-
 κτεῖν, καὶ κύριον τῆς τιμωρίας ποιεῖν τὸν γεγεννη-
 κότα. ἦν δ' ἅπαξ ἀναλώσῃ τὴν ἐξουσίαν, καὶ κατα-
 χρήσῃ τῷ νόμῳ, καὶ ἐμπλησθῇ τῆς ὀργῆς, εἶτα,
 μετὰ ταῦτα ἀναλάβῃ, χρηστὸν εἶναι μεταπεισθεὶς,
 ἐπὶ τούτων ἀνάγκη μὲν μένειν, καὶ μηκέτι μεταπη-
 δᾶν, μηδὲ μεταβουλεύεσθαι, μηδὲ μεταποιεῖν τὴν
 κρίσιν. τοῦ μὲν γὰρ τὸν γεννηθέντα πονηρὸν ἢ
 χρηστὸν ἀποβήσεσθαι, οὐδὲν, οἶμαι, γνώρισμα ἦν.
 καὶ διὰ τοῦτο τοὺς ἀναξίους τοῦ γένους παραιτεῖ-
 σθαι συγκεχώρηται τοῖς, ὅτε ἠγνόουν, ἀναθρεψα-
 μένοις. 10. Ὅταν δὲ μὴ κατ' ἀνάγκην, ἀλλ' ὑπ'
 ἐξουσίας αὐτός τις ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ δοκιμάσας ἀνα-
 λάβῃ, τίς ἐτι μηχανὴ μεταβάλλεσθαι, ἢ τίς ἐτι χρῆ-
 σις ὑπόλοιπος τοῦ νόμου; φαίη γὰρ ἂν πρὸς σέ δ'
 νομοθέτης, εἰ πονηρὸς οὗτος ἦν, καὶ τοῦ ἀποκηρυ-
 χθῆναι ἄξιός, τί παθῶν ἀνεκάλεις; τί δ' αὐθις
 ἐπανῆγες ἐς τὴν οἰκίαν; τί δ' ἔλυσες τὸν νόμον;
 ἐλεύθερος γὰρ ἦσθα, καὶ τοῦ μὴ ποιεῖν ταῦτα κύ-
 ριος. οὐ γὰρ δὴ ἐντροφᾶν σοι δοτέον τοῖς νόμοις,
 οὐδὲ πρὸς τὰς σὰς μεταβολὰς συνάγεσθαι τὰ δικα-
 στήρια, οὐδ' ἄρτι μὲν λύεσθαι, ἄρτι δὲ κυρίουσ εἶ-
 ναι τοὺς νόμους· καὶ τοὺς δικαστὰς καθῆσθαι μάρ-
 τυρας, μᾶλλον δὲ ὑπηρέτας τῶν σοὶ δοκούντων, ὅτι
 μὲν κολάζοντας, ὅτι δὲ διαλλάττοντας, ὁπόταν σοι
 δοκῇ. ἅπαξ γεγέννηκας, ἅπαξ ἀνατέτροφας, ἅπαξ
 καὶ τὸ ἀποκηρύττειν ἀντὶ τούτων ἔχεις, καὶ τότε, ἦ
 δικαίως αὐτὸ ποιεῖν δοκῆς· τὸ δ' ἄπαιστον τοῦτο.

καὶ αἰδίων, καὶ πολὺ, καὶ φάδιον, μείζων ἤδη τῆς πατρικῆς ἐστὶν ἐξουσίας. 11. Μὴ δὴ, πρὸς Διὸς, ὧ ἄνδρες δικασταὶ, συγχωρήσητε αὐτῷ, ἐκούσιον τὴν ἀνάληψιν πεποιημένῳ, καὶ λύσαντι τὴν γνῶσιν τοῦ πάλαι δικαστηρίου, καὶ ἀκυρώσαντι τὴν ὄργην, αὐθις ἐπὶ τὴν αὐτὴν τιμωρίαν ἀνακαλεῖν, καὶ ἐπὶ τὴν ἐξουσίαν τὴν πατρικὴν ἀνατρέχειν, ἧς ἔξωρος ἤδη καὶ ἔωλος ἢ προφθεσμία, καὶ μόνῳ τούτῳ ἄκυρος, καὶ προδεδαπανημένη. ὁρᾶτε γάρ που καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις δικαστηρίοις, ὡς ἀπὸ μὲν τῶν κλήρω λαχόντων δικαστῶν, ἦν τις ἄδικον οἴηται γεγενῆσθαι τὴν κρίσιν, δίδωσιν ὁ νόμος ἐς ἕτερον ἐφεῖναι δικαστήριον. ἦν δὲ τινες ἐκόντες αὐτοὶ συνθῶνται δικαστῆς, καὶ προελόμενοι ἐπιτρέψωσι διαιτᾶν, οὐκ ἔτι. οἷς γὰρ ἐξῆν μηδὲ τὴν ἀρχὴν ἐμμένειν, εἰ τούτους τίς αὐθαίρετος εἴλετο, στέργειν ἐστὶ δίκαιος τοῖς ἐγνωσμένοις. οὕτω δὴ καὶ σὺ, ὃν ἐξῆν μηκέτ' ἀναλαμβάνειν, εἰ μὴ ἂν ἄξιός ἐδόκει τοῦ γένους, τοῦτον εἰ χρηστὸν ἠγησάμενος εἶναι πάλιν ἀνείληφας, οὐκ ἔτ' ἀποκηρύττειν ἔξεις. ὅτι γὰρ οὐκ ἄξιός αἰθις παθεῖν ταῦτα, ὑπ' αὐτοῦ σοῦ μεμαρτύρηται, καὶ χρηστὸς ἤδη ἀνωμολόγηται. ἀμετανόητον οὖν τὴν ἀνάληψιν, καὶ τὴν διαλλαγὴν βέβαιον εἶναι προσήκει, μετὰ κρίσιν οὕτω πολλήν, καὶ δύο δικαστήρια, ἐν μὲν τὸ πρῶτον, ἐφ' οὗ παρητήσω, δευτέρον δὲ τὸ σόν, ὅτε μετεβουλευσῶ, καὶ ἀνάδαστον ἐποίησας· τὰ πρότερον ἐγνωσμένα λύσας, βεβαιοῖς τὰ μετ' ἐκεῖνα βεβουλευμένα. μένε τοίνυν ἐπὶ τῶν τελευταίων, καὶ φύλαττε τὴν σαντοῦ κρίσιν· πα-

τέρα σε εἶναι δεῖ. τοῦτο γὰρ ἔδοξέ σοι, τοῦτ' ἔδοκι-
 μασας, τοῦτ' ἐκύρωσας. 12. Ἐγὼ μὲν οὐδ' εἰ μὴ
 φύσει παῖς ἦν, θέμενος δέ, ἀποκηρύττειν ἤθελες,
 ἐξεῖναι ἄν σοι ὤομην. ὃ γὰρ τὴν ἀρχὴν μὴ ποιεῖν
 δυνατὸν ἦν, τοῦτ' ἄδικον λύειν ἅπαξ γενόμενον.
 τὸν δὲ καὶ φύσει, καὶ αὐθις προαιρέσει καὶ γνώμη
 ἐσπεποιημένον, πῶς εὐλογον αὐτὸν ἀπωθεῖσθαι, καὶ
 πολλάκις τῆς μιᾶς οἰκειότητος ἀποστερεῖν; εἰδ' οἰ-
 κέτης ὧν ἐτύγχανον, καὶ τὸ μὲν πρῶτον πονηρὸν
 οἰόμενος, ἐπέδησας, μεταπεισθεὶς δὲ ὡς οὐδὲν ἠδι-
 κουν, ἐλεύθερον ἀφῆκας εἶναι, ἅρ' ἄν σοι πρὸς
 καιρὸν ὀργισθέντι, αὐθις ἐξῆν ἐς τὴν ὁμοίαν δου-
 λείαν ἐπανάγειν; οὐδαμῶς. τὰ γὰρ τοιαῦτα βέβαια
 καὶ διὰ παντός κύρια ὑπάρχειν οἱ νόμοι ἀξιούσιν.
 ὑπὲρ μὲν οὖν τοῦ μηκέτ' ἐξεῖναι τούτῳ ἀποκηρύτ-
 τειν, ὃν ἅπαξ ἀποκηρύξας ἐκὼν ἀνέλαβεν, ἔτι πολλὰ
 εἰπεῖν ἔχων, ὅμως παύσομαι. 13. Σκέψασθε δὲ ἤδη
 οἷον ὄντα καὶ ἀποκηρύξει με· καὶ οὐδέπω τοῦτό φημι,
 ὡς τότε μὲν ἰδιώτην, νῦν δ' ἰατρόν. οὐδὲν γὰρ ἄν
 πρὸς τοῦτο ἢ τέχνη συναγωνίσαιτο, οὐδ' ὅτι τότε
 μὲν νέον, νῦν δὲ ἤδη καὶ προβεβηκότα, καὶ τὸ πι-
 στὸν, τοῦ μηδὲν ἀδικῆσαι ἄν, παρὰ τῆς ἡλικίας ἔχοντα·
 μικρὸν γὰρ ἴσως καὶ τοῦτο. ἀλλὰ τότε μὲν, εἰ καὶ
 μηδὲν ἠδικημένος, ὡς ἄν ἔγωγε φαίην, ἀλλ' οὐδ' ἐπὶ
 πεπονθῶς, παρητεῖτο τῆς οἰκίας· νῦν δὲ σωτήρα
 ἔναγχος, καὶ εὐεργέτην γεγεννημένον, οὗ τί γένοιτ' ἄν
 ἀχαριστότερον; σωθέντα δι' ἐμέ, καὶ τηλικούτον
 κίνδυνον διαπεφευγότα, τοῖς τοιούτοις εὐθὺς ἀμείβε-
 σθαι, τῆς θεραπείας ἐκαίνης οὐδ' ἔνα λόγον ἔχοντα,

ἀλλ' οὕτω φραδίως ἐπιλελήσθαι, καὶ ἐπὶ τὴν ἐρημίαν ἐλαύνειν, τὸν ἐφησθέντ' ἂν δικαίως, ἐφ' οἷς ἀδίκως ἐξεβέβλητο, μὴ μόνον δ' οὐ μνησικακήσαντα, ἀλλὰ καὶ σώσαντα, καὶ σωφρονεῖν παρεσκευάσαντα; 14. Οὐ γὰρ μικρὸν, ὧ ἄνδρες δικασταί, οὐδὲ τὸ τυχὸν εὐ πεποιηκῶς αὐτὸν, ὅμως τῶν τοιούτων νῦν ἀξιοῦμαι. ἀλλ' εἰ καὶ οὗτος ἀγνοεῖ τὰ τότε, πάντες ὑμεῖς ἴστα οἷα ποιοῦντα αὐτὸν, καὶ πάσχοντα, καὶ ὅπως διακείμενον, ἐγὼ παραλαβὼν, τῶν μὲν ἄλλων ἰατρῶν ἀπεγνωκότων, τῶν δ' οἰκείων φευγόντων, καὶ μηδὲ πλησίον προσιέναι τολμώντων, τοιοῦτον ἀπέφηνα, ὡς καὶ κατηγορεῖν δύνασθαι, καὶ περὶ τῶν νόμων διαλέγεσθαι. μᾶλλον δὲ ὄρας, ὧ πάτερ, τὸ παράδειγμα, τοιοῦτον ὄντα σε παρ' ὀλίγον, οἷα νῦν ἡ γυνὴ ἐστι, πρὸς τὴν ἀρχαίαν φρόνησιν ἐπανήγαγον. οὐ δίκαιον οὖν τοιαύτην μοι γενέσθαι ἀντ' ἐκείνων τὴν ἀμοιβὴν, οὐδὲ κατ' ἐμοῦ σε μόνον σωφρονεῖν. ὅτι γὰρ μὴ μικρὰ ὑπ' ἐμοῦ εὐηργέτησαι, καὶ ἀπ' αὐτῶν ὧν ἐγκαλεῖς, δῆλόν ἐστιν. ὃν γὰρ, ὡς ἐν ἐσχάτοις οὔσαν τὴν γυναικῆα, καὶ παμπονήρως ἔχουσαν, οὐκ ἰώμενον, μισεῖς, πῶς οὐ πολὺ μᾶλλον, ὅτι σε τῶν ὁμοίων ἀπήλλαξα, ὑπεραγαπᾷς, καὶ χάριν ὁμολογεῖς, τῶν οὕτω δεινῶν ἀπήλλαγμένος; σὺ δὲ, ὅπερ ἀγνωμονέστατον, σωφρονήσας, εὐθύς ἐς δικαστήριον ἄγεις, καὶ σεσωσμένος κολάζεις, καὶ ἐπὶ τὸ ἀρχαῖον ἐκείνο μῖσος ἀνατρέχεις, καὶ τὸν αὐτὸν ἀναγιγνώσκεις νόμον. καλὸν γοῦν τὸν μισθὸν ἀποδίδως τῇ τέχνῃ, καὶ ἀξίας ἀμοιβᾶς τῶν φαρμάκων, ἐπὶ τὸν ἰατρὸν ὑγιαίνων μόνον. 15. Τμεῖς δὲ, ὧ ἄνδρες δικασταί, τὸν εὐεογέτην τούτῳ

κολάζειν ἐπιτρέψετε, καὶ τὸν σώσαντα ἐξελαύνειν, καὶ τὸν σωφρονίσαντα μισεῖν, καὶ τὸν ἀναστήσαντα τιμωρεῖσθαι; οὐκ, ἦν γε τὰ δίκαια ποιῆτε. καὶ γὰρ εἰ τὰ μέγιστα νῦν ἁμαρτιάνων ἐτύγχανον, ἦν μοί τις οὐ μικρὰ προοφειλομένη χάρις, ἐς ἣν ἀποβλέποντα τοῦτον, καὶ ἧς μεμνημένον, καλῶς εἶχε, τῶν μὲν παρόντων καταφρονεῖν, δι' ἐκεῖνα δὲ πρόχειρον τὴν συγγνώμην ἔχειν· καὶ μάλιστα εἰ τηλικαύτη τις ἢ εὐεργεσία τυγχάνοι, ὥς πάντα ὑπερπαίειν τὰ μετὰ ταῦτα. ὅπερ οἶμαι καὶ μοι πρὸς τοῦτον ὑπάρχειν, ὃν ἔσωσα, καὶ ὃς τοῦ βίου παντός χρεώστης ἐστί μοι, καὶ ᾧ τὸ εἶναι, καὶ τὸ σωφρονεῖν, καὶ τὸ συνιέναι παρέσχημαι, καὶ μάλιστα ὅτι οἱ ἄλλοι πάντες ἤδη ἀπεγνώκεσαν, καὶ ἦτους εἶναι ὠμολόγουν τῆς νόσου.

16. Τοῦτο γὰρ μείζον' οἶμαι ποιεῖν τὴν ἐμὴν εὐεργεσίαν, ὥς οὔτε υἱὸς ὢν τότε, οὔτε ἀναγκαίαν τῆς θεραπείας ἔχων αἰτίαν, ἀλλ' ἐλεύθερος καθεστῶς, καὶ ἀλλότριος, τῆς φυσικῆς αἰτίας ἀφειμένος, ὅμως οὐ περιεῖδον, ἀλλ' ἐθέλοντής, ἄκλητος, αὐτεπάγγελτος, ἤκον, ἐβοήθησα, προσελιπάρησα, ἰασάμην, ἀνέστησα, καὶ τὸν πατέρα ἑμαυτῷ διεφύλαξα, καὶ ὑπὲρ τῆς ἀποκηρύξεως ἀπελογησάμην, καὶ τῇ εὐνοίᾳ τὴν ὀργὴν ἔπαυσα, καὶ τὸν νόμον ἔλυσα τῇ φιλοστοργίᾳ, καὶ μεγάλης εὐεργεσίας τὴν ἐς τὸ γένος ἐπάνοδον ἐπριάμην, καὶ ἐν οὕτως ἐπισφαλεῖ καιρῷ τὴν πρὸς τὸν πατέρα πίστιν ἐπεδειξάμην, καὶ μετὰ τῆς τέχνης ἑμαυτὸν εἰσεποίησα, καὶ γνήσιος υἱὸς ἐν τοῖς δεινοῖς ἀνεφάνην. πόσα γὰρ οἴεσθε παθεῖν με, πόσα καμῆν, παρόντα, ὑπηρετοῦντα, καιροφυλακτοῦντα·

νῦν μὲν, εἰκοντα τῆ τοῦ πάθους ἀκμῆ· νῦν δὲ, τὴν
 τέχνην ἐπιύγοντα, πρὸς ὀλίγον ἐνδιδόντος τοῦ κακοῦ,
 ἔστι δὲ τῶν ὄντων ἀπάντων τούτων ἐν τῇ ἰατρικῇ τὸ
 ἐπισφαλέστατον, τοὺς τοιοῦτους ἰᾶσθαι, καὶ πλῆ
 σιάζειν οὕτω διακειμένοις. ἐς γὰρ τοὺς πλησίον πολ-
 λάκις ἀφιῶσι τὴν λύτταν, ἐπιζέσαντος τοῦ πάθους.
 καὶ ὁμως πρὸς οὐδέν τούτων ἀπώκησα, οὐδ' ἀπε-
 δειλίασα· συνῶν δὲ καὶ πάντα τρόπον ἀντεξεταζόμε-
 νος τῇ νόσῳ, τὸ τελευταῖον ἐκράτησα τῷ φαρμάκῳ.
 17. Μὴ γὰρ τοῦτ' ἀκούσας εὐθέως ὑπολάβῃ τις,
 ποῖος δὲ ἢ πόσος ὁ κάματος ἐγχείαι φάρμακον; πολ-
 λά γὰρ πρὸ τούτου γενέσθαι δεῖ, καὶ προοδοποιῆ-
 σαι τῇ πόσει, καὶ προπαρασκευάσαι ῥῆδιον ἐς ἴασιν
 τὸ σῶμα, καὶ τῆς ἀπάσης ἔξεως φροντίσαι, κενοῦν-
 τα, καὶ ἰσχυαίνοντα, καὶ οἷς χρῆ τρέφοντα, καὶ κι-
 τυῦντα ἐς ὅσον χρήσιμον, καὶ ὑπνους ἐπιροῦντα,
 καὶ ἡρεμίας μηχανώμενον, ἅπερ οἱ μὲν ἄλλο τι νο-
 σοῦντες, ῥῆδιως πεισθεῖεν ἄν· οἱ μεμνηότες δὲ, δια-
 τὴν ἐλευθερίαν τοῦ νοῦ, δυσάγωγοι, καὶ δυσηγιόχη-
 τοι, καὶ τῷ ἰατρῷ ἐπισφαλεῖς, καὶ τῇ θεραπείᾳ δυσ-
 καταγώνιστοι. ὅταν γοῦν πολλάκις ποιήσωμεν, ἤδη
 πλησίον γενέσθαι τοῦ τέλους, καὶ ἐλπίσωμεν, ἐμπε-
 σόν τι μικρὸν ἀμάρτημα, ἐπακμάσαντος τοῦ πά-
 θους, ἅπαντα ῥῆδιως ἐκεῖνα ἀνέτρεφέ, καὶ ἀνεπό-
 δισε τὴν θεραπείαν, καὶ τὴν τέχνην διέσφηλε. 18.
 Τὸν οὖν ταῦτα πάνθ' ὑπομεμενηκότα, καὶ οὕτω χα-
 λεπῷ νοσήματι προσπαλαιώσαντα, καὶ πάθος ἀπάν-
 των παθῶν τὸ δυσάλωτότατον γεννηκότα, ἔτι τούτῳ
 ἀποκηρύττειν ἐπιτρέψετε, καὶ τοὺς τόμοις δι; βυού-

λεται ἐρμηνεύειν κατ' εὐεργέτου, συγχωρήσατε, καὶ τῇ
 φύσει πολεμεῖν αὐτὸν εἰσαίτε; ἐγὼ τῇ φύσει πειθό-
 μενος, σὼζω καὶ διαφυλάττω, ὡς ἄνδρες δικασταὶ, τὸν
 πατέρα ἑμαυτῷ, καὶ ἄδικῇ οὗτος. εἰ δὲ τὸν εὐεργε-
 τηκότα παῖδα τοῖς νόμοις, ὡς φησιν, ἀκολουθοῦν
 διαφθείρει, καὶ τοῦ γένους ἀποστερεῖ, μισόπαις οὗ-
 τος, ἐγὼ φιλοπάτωρ γίγνομαι· ἐγὼ τὴν φύσιν ἀσπά-
 ζομαι, οὗτος τὰ τῆς φύσεως παρορᾷ, καὶ καθυβρί-
 ζει [δικαία]. ὦ πατὴρ, μισοῦντος ἀδικῶς· ὦ παι-
 δός, φιλοῦντος ἀδικώτερον. ἐγκαλῶ γὰρ ἑμαυτῷ,
 τοῦ πατρὸς ἀναγκάζοντος, ὅτι μισούμενος, οὐ δέον
 φιλῶ, καὶ φιλῶ πλέον ἢ προσῆκε. καίτοι γε ἡ φύσις
 τοῖς πατρῷσι τοὺς παῖδας μᾶλλον, ἢ τοῖς παισὶ τοὺς
 πατέρας ἐπιτάττει φιλεῖν. ἀλλ' οὗτος ἐκὼν καὶ τοὺς
 νόμους παρορᾷ, οἱ τοὺς οὐδὲν ἡδίκηκότας παῖδας
 τοῦ γένει φυλάττουσι, καὶ τὴν φύσιν, ἢ τοὺς γεννή-
 σαντας ἔλκει πρὸς πόθον τῶν γεγεννημένων πολὺν,
 οὐχ ὅπως μείζους ἀρχαῖς εὐνοίας ἔχων πρὸς ἐμέ, μεί-
 ζονα τὰ δίκαιά μοι τῆς εὐνοίας ἐσφέρει, καὶ ἐπιδί-
 δωσιν· ἢ, τόγε ἔλαττον, ἐμέ μιμῆται, καὶ ζηλοῖ τοῦ
 φίλτρου. ἀλλ', οἵμοι τῆς συμφορᾶς, προσέτι καὶ μι-
 σεῖ φιλοῦντα, καὶ ἀγαπῶντα ἐλαύνει, καὶ εὐεργε-
 τοῦντα ἀδικεῖ, καὶ ἀσπαζόμενον ἀποκηρύττει, καὶ
 τοὺς φιλόπαιδας νόμους, ὡς μισόπαιδας κατ' ἐμοῦ
 μεταχειρίζεται. ὦ μάχης, ἣν ἐσάγεις πάτερ τοῖς νό-
 μοις κατὰ τῆς φύσεως. 19. Οὐκ ἔστι ταῦτα, οὐκ
 ἔστιν ὡς θέλεις· κακῶς ἐρμηνεύεις, ὦ πάτερ, καλῶς
 κειμένους τοὺς νόμους. οὐ πολεμεῖ φύσις καὶ νόμος
 ἐν ταῖς εὐνοίαις· ἀκολουθοῦσιν ἀλλήλοις ἐνταῦθα,

καὶ συναγωνίζονται τῇ λύσει τῶν ἀδικημάτων. ὑβρίζεις τὸν εὐεργέτην, ἀδικεῖς τὴν φύσιν. τί καὶ τοὺς νόμους συναδικεῖς τῇ φύσει; οὓς καλοὺς, καὶ δικαίους, καὶ φιλόπαιδας εἶναι θέλοντας, οὐ συγχωρεῖς, καθ' ἑνὸς παιδὸς ὡς κατὰ πολλῶν κινῶν πολλακίς, καὶ ἡσυχάζειν οὐκ ἔων ἐν ταῖς τιμωρίαις, τοὺς ἐν ταῖς τῶν παιδῶν πρὸς τοὺς πατέρας εὐνοίαις ἡσυχάζειν ἐθέλοντας· καίτοι γε ἐπὶ τοῖς μηδὲν ἡμαρτηκόσι, μηδὲ κειμένους. καὶ μὴν οἱ γε νόμοι καὶ ἀχαριστίας δικάζεσθαι διδῶσι κατὰ τῶν τοὺς εὐεργέτας μὴ ἀντευποιούντων. ὁ δὲ πρὸς τῷ μὴ ἀμείβεσθαι, καὶ ἐπ' αὐτοῖς οἷς εὖ πέπονθε κολάζειν ἀξιῶν, σκέψασθε εἰ τινα ὑπερβολὴν ἀδικίας ἀπολέλοιπεν. ὡς μὲν οὖν οὔτε ἀποκηρύττειν ἔτι τούτῳ ἔξειστιν, ἅπαξ ἤδη τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν ἀποπληρώσαντι, καὶ χρησαμένῳ τοῖς νόμοις, οὔτε ἄλλως δίκαιον, εὐεργέτην ἐς τὰ τηλικαῦτα γεγεννημένον ἀπωθεῖσθαι, καὶ τῆς οἰκίας παραιτεῖσθαι, ἰκανῶς, οἶμαι, δέδεικται. 20. Ἢδη δὲ καὶ ἐπ' αὐτὴν τὴν αἰτίαν ἔλθωμεν τῆς ἀποκηρύξεως, καὶ τὸ ἔγκλημα ἐξετάσωμεν ὁποῖόν ἐστιν. ἀνάγκη δὲ αὐθις ἐπὶ τὴν γνώμην ἀναδραμεῖν τοῦ νομοθέτου. ἵνα γὰρ σοι τοῦτο πρὸς ὀλίγον δῶμεν, τὸ ἐξεῖναι δσάκις ἂν ἐθέλης ἀποκηρύττειν, καὶ κατὰ γε τοῦ εὐεργέτου προσέτι τὴν ἐξουσίαν ταύτην συγχωρήσωμεν, οὐχ ἀπλῶς, οἶμαι, οὐδ' ἐπὶ πάσαις αἰτίαις ἀποκηρύξεις· οὐδὲ τοῦθ' ὁ νομοθέτης φησὶν, ὅτι ἂν τύχη ὁ πατὴρ αἰτιασάμενος, ἀποκηρυττέτω, καὶ ἀπόρηθαι θελῆσαι μόνον, καὶ μέμψασθαι. τί γὰρ ἂν ἔδει δικαστηρίου; ἀλλ' ὑμᾶς ποιεῖ τοῦτο, ὡς ἂν

δρες δικασταί, σκοπεῖν, εἴτ' ἐπὶ μεγάλοις καὶ δικαίοις ὁ πατήρ ὀργίζεται, εἴτε καὶ μή. οὐκοῦν τοῦτο ἤδη ἐξετάσατε. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν μετὰ τὴν μανίαν εὐθύς. 21. Τὰ μὲν δὴ πρῶτα τῆς σωφροσύνης τοῦ πατρὸς, λύσις ἦν τῆς ἀποκηρύξεως, καὶ σωτήρ, καὶ εὐεργέτης, καὶ πάντα ἦν ἐγώ. καὶ οὐδέν, οἶμαι, τούτοις ἔγκλημα προσεῖναι ἐδύνατο. τὰ μετὰ ταῦτα δὲ, τί τῶν πάντων αἰτιᾶ; τίνα θεραπείαν, τίνα ἐπιμέλειαν υἱοῦ παρῆκα; πότε ἀπόκοιτος ἐγενόμην; τίνας πότους ἀκαίρους, τίνας κώμους ἐγκαλεῖς; τίς ἀσωτεία; τίς πορνοβοσκὸς ὕβρισται; τίς ἠτιάσατο; οὐδὲ εἷς. καὶ μὴν ταῦτά ἐστιν, ἐφ' οἷς μάλιστα ὁ νόμος ἀποκηρύττειν ἐφήησιν. ἀλλὰ νοσεῖν ἤρξατο ἢ μητριῶ; τί οὖν ἐμοὶ τοῦτ' ἐγκαλεῖς, καὶ νόσου δίκην ἀπαιτεῖς; 22. Οὐ, φησιν. ἀλλὰ τί; ὅτι θεραπεύειν προσταττόμενος, οὐ θέλεις, καὶ διὰ τοῦτ' ἄξιός ἄν εἴης ἀποκηρύξεως, ἀπειθῶν τῷ πατρί. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν οἷα προσταττοντι αὐτῷ, ὑπακούειν οὐ δύναμενος, ἀπειθεῖν δοκῶ, πρὸς ὀλίγον ὑπερθήσομαι. πρότερον δ' ἀπλῶς ἐκεῖνό φημι, ὡς οὐ πάντα προσταττειν οὔτε τούτῳ δίδωσιν ὁ νόμος, οὔτ' ἐμοὶ τὸ πείθεσθαι πᾶσι πάντως ἀναγκαῖον. ἐν δ' οὖν τοῖς τῶν προσταγμάτων τὰ μὲν ἀνεύθυνά ἐστι, τὰ δ' ὀργῆς, καὶ τιμωρίας ἄξια. ἐὰν νοσῆς αὐτός, ἐγὼ δὲ ἀμελῶ. ἐὰν τῶν κατ' οἶκον ἐπιμελεῖσθαι κελεύης, ἐγὼ δὲ ὀλιγορῶ. ἐὰν τὰ κατ' ἀγρόν ἐπισκοπεῖν προσταττης, ἐγὼ δὲ ὀκνῶ. πάντα ταῦτα, καὶ τὰ τοιαῦτα εὐλόγους ἔχει τὰς προφάσεις, καὶ τὰς μέμψεις πατρικῆς. τὰ δ' ἄλλα, ἐφ' ἡμῖν ἐστι τοῖς παισίν, ὄντι

τῶν τεχνῶν, καὶ τῆς τούτων χρήσεως, καὶ μάλιστα, εἰ μηδὲν αὐτὸς ὁ πατὴρ ἀδικοῖτο. ἐπεὶ τοι ἂν τῷ γραφεῖ πατὴρ προστάτη, ταῦτα μὲν τέκνον γραφεῖ, ταυτὶ δὲ μή· καὶ τῷ μουσικῷ, τήνδε μὲν τὴν ἁρμονικίαν κροῶσι, τήνδε δὲ μή· καὶ τῷ χαλκεύοντι, τοιαῦτα μὲν χάλκευε, τοιαῦτα δὲ μή· ἄρα ἂν τις ἀνάσχωλο ἀπακηρύττοντα, ὅτι μὴ κατὰ τὰ ἐκείνω δοκοῦντα ὁ πᾶσις χρῆται τῇ τέχνῃ; 23. Οὐδὲ εἷς, οἶμαι, τὸ δὲ τῆς ἰατρικῆς, ἕσω σεμνότερόν ἐστι, καὶ τῷ βίῳ χρησιμώτερον, τοσοῦτον καὶ ἐλευθεριώτερον εἶναι προσήκει τοῖς χρωμένοις, καὶ τινα προνομίαν ἔχειν τὴν τέχνην δίκαιον τῇ ἐξουσίᾳ τῆς χρήσεως· ἀναγκάζεσθαι δὲ μηδὲν, μηδὲ προστάτεσθαι, πρῶγμα ἱερὸν, καὶ θεῶν παιδεύμα, καὶ ἀνθρώπων σοφῶν ἐπιτήδευμα· μηδ' ὑπὸ δουλείαν γενέσθαι νόμου, μηδ' ὑπὸ φόβον, καὶ τιμωρίαν δικαστηρίου, μηδ' ὑπὸ ψῆφον, καὶ πατρὸς ἀπειλήν, καὶ ὄργην ἰδιωτικῆν. ὥστε καὶ εἰ τοῦτό σοι σαφῶς οὕτως καὶ διαβρόθήθην ἔλεγον, οὐ βούλομαι, οὐδὲ θεραπεύω δυνάμενος, ἀλλ' ἐμαυτῷ μόνῳ τὴν τέχνην οἶδα, καὶ τῷ πατρὶ, τοῖς δ' ἄλλοις ἅπασιν ἰδιώτης εἶναι βούλομαι· τίς τύραννος οὕτω βίαιος, ὥς ἀναγκάσαι ἂν καὶ ἄκοντα χρῆσθαι τῇ τέχνῃ; τὰ γὰρ τοιαῦτα, ἰκεταίαις καὶ δεήσεσιν, οὐ νόμοις καὶ ὄργαις καὶ δικαστηρίοις ὑπἄγειν, οἶμαι, προσήκει· πείθεσθαι τὸν ἰατρὸν χρῆ, οὐ κελεύεσθαι, βούλεσθαι, οὐ φοβεῖσθαι, ἐπὶ τὴν θεραπείαν οὐκ ἄγεσθαι, ἐκόντα δὲ ἐρχόμενον ἠδεσθαι· πατρικῆς δ' ἀνάγκης ἄμοιρος, ἀτελής ἢ τέχνη, ὅπου γε τοῖς ἰατροῖς καὶ δη-

μοσίᾳ αἱ πόλεις τιμᾶς, καὶ προεδρίας, καὶ ἀτιλείας, καὶ πρόνομίας διδύσασι. 24. Ταῦτα μὲν οὖν ἀπλῶς ἔν εἶχον εἰπεῖν ὑπὲρ τῆς τέχνης, εἰ καὶ σοῦ διδασκόμενός με, καὶ πολλὰ ἐπιμεληθέντος, καὶ ἀναλώσαντος, ὡς μάθοιμι, πρὸς μίαν ὅμως θεραπείαν, καὶ ταύτην δυνατὴν οὖσαν, ἀντέλεγον. τυνὶ δὲ καὶ κείνο ἐνόησον, ὡς παντάπασιν ἄγνωμον ποιεῖς, οὐκ ἔωσ με χρῆσθαι μετ' ἐλευθερίας ἐμοῦ κτήματι. ταύτην ἐγὼ τὴν τέχνην οὐχ εἶδς ὡς σὸς ἐξέμαθον, οὐδὲ τῷ σοῦ νόμῳ ὑποκείμενος, καὶ ὅμως αὐτὴν μεμάθηκά σοι, καὶ πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλαυκας, οὐδὲν παρὰ σοῦ πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων. τίνα διδάσκαλον ἐμισθώσω; τίνα φαρμάκων παρασκευίην; οὐδ' ἦντινασοῦν· ἀλλὰ πενόμενος ἐγὼ, καὶ τῶν ἀναγκαίων ἀποροσύμενος, καὶ ὑπὸ τῶν διδασκάλων ἐλιούμενος, ἐπαιδευόμενος. καὶ μοι τοιαῦτα παρὰ τοῦ πατρὸς ἦν πρὸς τὸ μαθεῖν ἐφόδια, λύπη, καὶ ἐρημία, καὶ ἀπορία, καὶ μῖσος οἰκείων, καὶ ἀποστροφή συγγενῶν. ἀντὶ τούτων τοίνυν χρῆσθαί μου τῇ τέχνῃ ἀξιοῖς, καὶ δεσπότης εἶναι θέλεις τῶν ὅτ' οὐκ ἦσθα δεσπότης, πεπορισμένων. ἀγῶπα, εἴ τί σε καὶ πρότερον ἔκων οὐ προοφείλων εὖ ἐποίησα, μηδεμίαν, μηδὲ τοῦ γε, χάριν ἀπαιτεῖσθαι δυνάμενος. 25. Οὐ δὲ θεῖ τὴν εὐποιίαν τὴν ἐμήν, ἀνάγκην ἐς τὸ λοιπὸν μοι γενέσθαι, οὐδὲ τὸ, ἐκόντα εὐεργετῆσαι, ἀφορμὴν τοῦ ἄκοντα κελεύεσθαι καταστῆναι, οὐδ' ἔθος ὑπάρξαι τοῦτο, τὸ ἅπαξ τινὰ ἰασάμενον, πάντας ἐς αἰὲν θεραπεύειν, ὁπόσους ἂν ὁ θεραπευθεὶς θέλῃ· ἐπεὶ δεσπότης ἂν οὕτω κατ' ἡμῶν εἴημεν τοὺς θε-

ραπενομένους χειροτονηκότες, καὶ μισθὸν τὸ δου-
 λεύειν αὐτοῖς, καὶ τὸ πάντα κελεύουσιν ὑπηρετεῖν
 προσδεδωκότες· οὐ τί γένοιτ' ἂν ἀδικώτερον; διότι
 σε νοσήσαντα χαλεπῶς οὕτως ἀνέστησα, διὰ τοῦτο
 νομίζεις ἐξεῖναί σοι καταχρῆσθαι μου τῇ τέχνῃ; 26.
 Ταῦτα μὲν οὖν εἶχον ἂν λέγειν, εἰ καὶ δυνατὰ μοι
 οὗτος προσέταττεν. ἐγὼ δὲ μὴ πάντως ἅπασι, μηδὲ
 πρὸς ἀνάγκην ὑπήκουον. νῦν δὲ ἤδη σκέφασθε καὶ
 οἷά ἐστιν αὐτοῦ τὰ ἐπιτάγματα· ἐπεὶ γὰρ ἐμὲ ἰάσω,
 φησὶ, μεμνηότα, μέμνηε δὲ καὶ ἡ γυνή, καὶ τὰ
 ὅμοια πάσχει, (τοῦτο γὰρ οἶεται) καὶ ὑπὸ τῶν ἄλ-
 λων ὁμοίως ἀπέγνωσται, δύνασαι δὲ σὺ πάντα ὡς
 ἔδειξας, ἰῶ καὶ ταύτην, καὶ ἀπάλλαττε ἤδη τῆς νό-
 σου. τοῦτο δὲ οὕτως μὲν ἀπλῶς ἀκοῦσαι, πάντ
 εὐλογον ἂν δόξειε, καὶ μάλιστα ἰδιώτῃ, καὶ ἀπειροφ
 ἰατρικῆς. εἰ δὲ μου ἀκούσετε ὑπὲρ τῆς τέχνης δι-
 καιολογουμένου, μάθοιτ' ἂν ὡς οὔτε πάντα ἡμῖν
 δυνατὰ ἐστιν, οὐθ' αἱ τῶν νοσημάτων φύσεις πα-
 ραπλήσιοι, οὐτ' ἱασις ἢ αὐτὴ, οὔτε φάρμακα τὰ
 αὐτὰ ἐπὶ πάντων ἰσχυρὰ, καὶ τότε ἔσται δῆλον, ὡς
 παμπολὺ τοῦ μὴ βούλεσθαι τι, τὸ μὴ δύνασθαι
 διαφέρει. ἀνάσχεσθε δὲ μου τὰ περὶ τούτων φιλο-
 σοφοῦντος, καὶ μὴ ἀπειρόκαλον, μηδ' ἐξαγώνιον,
 μηδ' ἀλλότριον, ἢ ἄκαιρον ἠγήσησθε τὸν περὶ τῶν
 τοιούτων λόγον. 27. Πρῶτα μὲν δὴ σωματίων φύ-
 σεις, καὶ κράσεις οὐχ αἱ αὐταί, κἄν ὅτι μάλιστα ἐκ
 τῶν ὁμοίων συνεστάναι ὁμολογῶνται· ἀλλὰ τὰ μὲν
 τῶνδε, τὰ δὲ τῶνδε, μᾶλλον ἢ ἔλαττον μετέχει. καὶ
 λέγω τοῦτο ἔτι περὶ τῶν ἀνδρείων, ὡς οὐδὲ ταῦτα

πᾶσιν ἴσα, ἢ ὅμοια, οὔτε τῆ κράσει, οὔτε τῆ συστάσει, διάφορα γὰρ δὴ καὶ μεγέθει, καὶ εἶδει, ἀνάγκη καὶ τὰ νοσήματα ἐγγίνεσθαι αὐτοῖς· καὶ τὰ μὲν, εὐίατα εἶναι, καὶ πρὸς τὴν θεραπείαν ἀναπεπταμένα, τὰ δὲ, τέλεον ἀπεγνωσμένα, καὶ ῥαδίως ἄλισκόμενα, καὶ κατιὰ κράτος ὑπὸ τῶν νοσημάτων λαμβανόμενα. τὸ τοίνυν οἶεσθαι πάντα πυρετόν, ἢ πᾶσαν φθόνην, ἢ περιπνευμονίαν, ἢ μανίαν, μίαν καὶ τὴν αὐτὴν οὖσαν τῷ γένει, ὁμοίαν ἐπὶ παντός εἶναι σώματος, οὐ σωφρονούτων, οὐδὲ λελογισμένων, οὐδὲ τὰ τοιαῦτα ἐξητακότων ἐστὶν ἀνθρώπων· ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἐν μὲν τῷδε, ῥάδιον ἰᾶσθαι, ἐν δὲ τῷδε, οὐκ ἔτι. ὡσπερ, οἶμαι, καὶ πυρετόν, ἦν τὸν αὐτόν ἐς διαφόρους χώρας ἐμβάλῃς, ἄλλως μὲν ἐν τῇ πεδινῇ, καὶ βαθείᾳ, καὶ ποτιζομένῃ, καὶ εὐηλίῳ, καὶ εὐηνέμῳ, καὶ ἐξαιρουσμένῃ, ἀναφύσεται, εὐθαλής, οἶμαι, καὶ εὐτροφος, καὶ πολύχους καρπός, ἄλλως δὲ ἐν ὄρει, καὶ ὑπολίθῳ γηδίῳ, ἄλλως δὲ ἐν δυσηλίῳ, ἄλλως δὲ ἐν ὑπωρείᾳ, καὶ ὄλοις, διαφόρως καθ' ἑκάστους τόπους. οὕτω δὲ καὶ τὰ νοσήματα παρὰ τοὺς ὑποδιξαμένους τόπους, ἢ εὐφορα, ἢ εὐτροφια, ἢ ἐλάττω γίνεται. τοῦτο τοίνυν ὑπερβίαις ὁ πατήρ, καὶ ὅλον ἀνεξέταστον καταλιπών, ἀξιόπᾶσαν μανίαν τὴν ἐν ἅπαντι σώματι, ὁμοίαν εἶναι, καὶ τὴν θεραπείαν ἴσην. 28. Πρὸς δὲ τούτοις τοσοῦτοις οὖσιν, ὅτι τὰ γυναικεῖα σώματα πάμπλου τῶν ἀνδρείων διαφέρει, πρὸς τε νόσου διαφορὰν, καὶ πρὸς θεραπείας ἐλπίδα, ἢ ἀπόγνωσιν, ῥάδιον καταμαθεῖν. τὰ μὲν γὰρ τῶν ἀνδρῶν εὐπαγῆ, καὶ

εὐτονα, πόνοις, καὶ κινήσει, καὶ ὑπαιθρίῳ διαίτη
 γυγυμνασμένα, τὰ δὲ, ἔκλυτα, καὶ ἀσυμπαγῆ, ἐν
 σκιᾷ τετραφημένα, καὶ λυκὰ αἵματος ἐνδεία, καὶ
 θερμοῦ ἀπορία, καὶ ὑγροῦ περιττοῦ ἐπιφόβια· εὐα-
 λωτότερα τοίνυν τῶν ἀνδρείων, καὶ ταῖς νόσοις ἐκ-
 κείμενα, καὶ τὴν ἴασιν οὐ περιμένοντα, καὶ μάλιστα
 πρὸς μανίας εὐχερέστερα. ἄτε γὰρ πολὺ τὸ ὀργίλον,
 καὶ κοῦφον, καὶ ὄξυκίνητον ἔχουσαι, ὀλίγην δὲ τὴν
 τοῦ σώματος συτόν δύναμιν, φραδίως ἐς τὸ πάθος
 τοῦτο κατολισθαίνουσιν. 29. Οὐ δίκαιον τοίνυν
 παρὰ τῶν ἰατροῦν τὴν ὁμοίαν ἐπ' ἀμφοῖν θεραπείαν
 ἀπαιτεῖν, εἰδότες ὡς πολὺ τὸν μέσῳ, βίῳ παντὶ,
 καὶ πράξεσιν ὄλαις, καὶ πᾶσιν ἐπιτηδεύμασιν, ἐξ
 ἀρχῆς εὐθὺς κειχωρισμένων. ὅταν τοίνυν λέγῃς, ὅτι
 μέμνηε, προστίθει ὅτι καὶ γυνή οὐσα μέμνηε. καὶ
 μὴ σύγχει ταῦτα πάντα τῷ τῆς μανίας ἠπάγων ὀνό-
 ματι, ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ δοκοῦντι· ἀλλὰ χωρίσας ἄσ-
 περ ἐστὶ καὶ ἐν τῇ φύσει, τὸ δυνατόν ἐφ' ἐκάστου
 σκόπει. καὶ γὰρ ἡμεῖς, ὅπερ ἐν ἀρχῇ τῶν λόγων εἶ-
 πὼν μέμνημαι, τοῦτο πρῶτον ἐπισκοποῦμεν, φύσει
 σώματος τοῦ νοσοῦντος, καὶ κράσιν, καὶ τίνος
 πλείονος μετέχει, καὶ εἰ θερμότερον, ἢ ψυχρότερον,
 ἢ ἀκμάζον, ἢ παρηβηκός, καὶ μέγα, ἢ μικρόν, καὶ
 πιμελές, ἢ ὀλιγόσαρκον, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. καὶ
 ὅλως ἂν τις αὐτὰ προειξετάσῃ, πάννυ ἀξιόπιστος ἂν
 εἴη, ἀπογινώσκων τι, ἢ ὑπισχνούμενος. 30. Ἐπεὶ
 καὶ τῆς μανίας αὐτῆς μυρία εἶδη ἐστὶ, καὶ παμπόλ-
 λους ἔχει τὰς αἰτίας, καὶ οὐδὲ τὰς προσηγορίας αὐ-
 τὰς ὁμοίας. οὐ γὰρ ταυτὸν παρανοεῖν, καὶ παρα-

παίειν, καὶ λυτᾶν, καὶ μεμηνῆναι, ἀλλὰ ταῦτα πάντα τοῦ μᾶλλον ἢ ἥτιον ἔχεσθαι τῇ νόσῳ, ἀνόματά ἐστιν· αἰτίαι τε, τοῖς μὲν ἀνδράσιιν ἄλλαι, ταῖς δὲ γυναῖξιν ἕτεραι, καὶ τῶν ἀνδρῶν αὐτῶν, τοῖς μὲν νέοις ἄλλαι, τοῖς δὲ γεγηρακόσι διάφοροι, οἶον, νέοις μὲν πλήθος ὡς τὸ πολὺ· γέροντας δὲ διαβολὴ ἄκαιρος, καὶ ὀργὴ ἄλογος πολλάκις κατ' οἰκειῶν ἐμπесоῦσα, τὸ μὲν πρῶτον, διατάραξεν, εἶτα, κατ' ὀλίγον ἐς μανίαν περιέστρεψε· γυναικῶν δὲ πολλὰ καθικνεῖται, καὶ φρενῶς ἐς τὴν νόσον ἐπάγεται, μάλιστα δὲ μῖσος κατὰ τινος πολὺ, ἢ φθόρος ἐπ' ἐχθρῶ εὐτυχοῦντι, ἢ λύπη τις, ἢ ὀργή· κατ' ὀλίγον ταῦτα ὑποτυφόμενα, καὶ μακροῦ χρόνου ἐντρεφόμενα, μανίαν ἀποτελεῖ. 31. Τοιαῦτά σοι, ὦ πάτερ, καὶ ἡ γυνὴ πέπονθε, καὶ ἴσως τι λελύπηκεν αὐτὴν ἔναγχος. οὐδὲν γὰρ ἐκείνη ἐμίσει, πλην ἔχεται γε, καὶ οὐκ ἂν ἐκ τῶν παρόντων ὑπ' ἰατροῦ θεραπευθῆναι δύναιτο, ὡς εἶγε ἄλλος τις ὑπόσχοιτο, εἴ τις ἀπιλλάξειε, μίσει τότε ὡς ἀδικοῦντα ἐμέ. καὶ μὴν κἀκεῖνο, ὦ πάτερ, οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι εἰπεῖν, ὅτι εἰ καὶ μὴ τελέως οὕτως ἀπέγνωστο, ἀλλὰ τις εἴη σωτηρίας ἐλπίς ὑπεφαίνετο, οὐκ ἂν οὐδὲ οὕτω φρενῶς προσηψάμην, οὐδ' αὖ προχειρῶς φάρμακον ἐγχείαι ἐτόλμησα, δεδιώς τὴν τύχην, καὶ τὴν παρὰ τῶν πολλῶν δυσφημίαν. δοξῆς ὡς οἴονται πάντες εἶναί τι μῖσος πρὸς τοὺς προγόνους πάσαις μητριαις, κἄν ὡσι χρησταί, καὶ τινα κοινὴν μανίαν ταύτην γυναικείαν αὐταῖς μεμηνῆναι; τάχα ἂν τις ὑπώπτεισεν, ἄλλως χωρήσαντος τοῦ κακοῦ, καὶ τῶν φαρμά-

κων οὐ δυναθέντων, κακοήθη καὶ δολεράν τὴν Θεραπείαν γεγονέναι. 32. Καὶ τὰ μὲν τῆς γυναικὸς, ὦ πάτερ, οὕτως ἔχει· καὶ πάνυ σοι τετηρηκῶς λέγω· οὐ ποτε ῥᾶον ἔξει, κἄν μυριάκις πῆν τοῦ φαρμάκου διὰ τοῦτ' ἐπιχειρεῖν οὐκ ἄξιον, εἰ μὴ πρὸς μόνον τὸ ἀποτυχεῖν με κατεπείγεις, καὶ κακοδοξία περιβαλεῖν θέλεις. ἔασον ὑπὸ τῶν ὁμοτέχνων φθονεῖσθαι. ἐάν δέ με ἀποκηρύξης πάλιν, ἐγὼ μὲν, καίτοι πάντων ἔρημος γενόμενος, οὐδέν κατὰ σοῦ δεινὸν εὖξομαι. τί δ' ἄν, ὅπερ μὴ γένοιτο, αὖθις ἢ νόσος ἐπανέλθοι; (φιλεῖ γάρ πως τὰ τοιαῦτα ἐρεθιζόμενα, παλινδρομεῖν) τί με πρᾶξαι δεήσει; Θεραπεύσω μὲν εὖ ἴσθι καὶ τότε, καὶ οὔποτε λείψω τὴν τάξιν, ἣν τοὺς παῖδας ἔταξεν ἡ φύσις, οὐδὲ τοῦ γένους τὸ ἐπ' ἐμαντῶ ἐπιλήσομαι. εἴτ' ἄν σωφρονήσης, αὖθις ἀναλαμβάνειν πῶποτε πιστεῦσαί με δεῖ; ὄρας ἤδη, καὶ ταῦτα ποιῶν, ἐπισπᾶ τὴν νόσον, καὶ ὑπομιμνήσκεις τὸ πάθος· χθές, καὶ πρῶην, ἐκ τηλικούτων κακῶν ἀνασφήλας, διατείνῃ, καὶ βοῶς, καὶ τὸ μέγιστον, ὀργίξῃ, καὶ πρὸς μῖσος τρέπῃ, καὶ τοὺς νόμους ἀνακαλεῖς. οἴμοι, πάτερ, τοιαῦτ' ἦν σου καὶ τῆς πάλαι μανίας τὰ προοίμια.

ΦΑΛΑΡΙΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ARGUMENTVM.

Phalaris, quum taurum aeneum, Perilai artificium, in quo, qui igne subdito cruciaretur, per tibias naribus tauri immisas flebiles sonos edebat, (quam poenam solus dedit artifex;) Apollini dono mitteret, Delphos, ne famae de crudelitate sua credant, rogat. Dissidiis vexata re publica Agrigentinorum, se boni publici causa imperium capessivisse, et primo quidem mitissime regnasse. Postea vero quum iam abdicare in animo habuisset, tum demum se coniuratione detecta iniustos alios post alios punire coactum fuisse, ut se custodiat; inimicos vero narrare poenas, non causas poenarum; animum suum ab omni crudelitate esse alienum.

Ἐπεμψεν ἡμᾶς, ὦ Δελφοὶ, ὁ ἡμέτερος δυνάστης Φάλαρις, ἄξοντις τῷ θεῷ τὸν ταῦρον τουτονὶ, καὶ ὑμῖν διαλεξομένους τὰ εἰκότα ὑπὲρ τε αὐτοῦ ἐκείνου, καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀναθήματος. ὧν μὲν οὖν ἕνεκα ἤκομεν, ταῦτά ἐστιν· ἃ δὲ γὰρ πρὸς ὑμᾶς ἐπέστειλεν, ταῦτα· Ἐγὼ, φησιν, ὦ Δελφοὶ, καὶ παρὰ πᾶσι μὲν τοῖς Ἑλλησι, τοιοῦτος ὑπολαμβάνεσθαι, ὁποῖός εἰμι, ἀλλὰ μὴ ὁποῖον ἢ παρὰ τῶν μισούντων καὶ φθονούντων φήμη ταῖς τῶν ἀγνοούντων ἀκοαῖς πα-

ραδέδωκεν, ἀντὶ τῶν πάντων ἀλλαξαίμην ἄν' μάλιστα δὲ παρ' ὑμῖν, ὅσῳ ἱεροὶ τέ ἐστε, καὶ πάρεδροι τοῦ Πυθίου, καὶ μονοноῦ σύνοικοι καὶ ἡμωρόφιοι τοῦ θεοῦ. ἡγοῦμαι γὰρ, εἰ ὑμῖν ἀπολογησαίμην, καὶ πείσαιμι μάτην ὠμὸς ὑπειλήφθαι, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι δι' ὑμῶν ἀπολελογημένος ἔσεσθαι. καλῶ δὲ, ὧν ἐρῶ, τὸν θεὸν αὐτὸν μάρτυρα, ὃν οὐκ ἔνι δήπου παραλογίσασθαι, καὶ ψευδεῖ λόγῳ παραγαγεῖν. ἀνθρώπους μὲν γὰρ ἴσως ἐξαπατηῆσαι ῥάδιον· θεὸν δὲ, καὶ μάλιστα τοῦτον, διαλαθεῖν ἀδύνατον. 2. Ἐγὼ γὰρ οὐ τῶν ἀφανῶν ἐν Ἀκράγαντι ὦν, ἀλλ' εἰ καὶ τις ἄλλος εὖ γεγονώς, καὶ τραφεὶς ἐλευθερίως, καὶ παιδείᾳ προσεσχηκώς, αἰεὶ διετέλουν, τῇ μὲν πόλει δημοτικὸν ἔμαυτὸν παρέχων, τοῖς δὲ συμπολιτευομένοις, ἐπεικῆ, καὶ μέτριον. βίαιον δὲ, ἢ σκαιὸν, ἢ ὑβριστικὸν, ἢ αὐθέκαστον, οὐδεὶς οὐδὲν ἐπεκάλει μου τῷ προτέρῳ ἐκείνῳ βίῳ. ἐπειδὴ δὲ ἐώρων τοὺς τᾶναντία μοι πολιτευομένους ἐπιβουλεύοντας, καὶ ἐξ ἅπαντος τρόπου ἀνελεῖν με ζητοῦντας (διήρητο δὲ ἡμῶν τότε ἡ πόλις) μίαν ταύτην ἀποφυγὴν καὶ ἀσφάλειαν εὕρισκον, τὴν αὐτὴν ἄμα καὶ τῇ πόλει σωτηρίαν, εἰ ἐπιθέμενος τῇ ἀρχῇ, ἐκείνους μὲν ἀναστείλαιμι, καὶ παύσαιμι ἐπιβουλεύοντας, τὴν πόλιν δὲ σωφρονεῖν καταναγκάσαιμι. καὶ ἦσαν γὰρ οὐκ ὀλίγοι ταῦτ' ἐπαινοῦντες ἄνδρες μέτριοι, καὶ φιλοπόλιδες, οἳ καὶ τὴν γνώμην ἤδεσαν τὴν ἐμὴν, καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως τὴν ἀνάγκην. τούτοις συναγωνισταῖς χρησάμενος, ῥαδίως ἐκράτησα τῆς ἐπιχειρήσεως. 3. Τοῦντεῦθεν οἱ μὲν οὐκ ἔτι ἐτάρακτον,

ἀλλ' ὑπήκουσον· ἐγὼ δὲ ἤρχον, ἢ πόλις δ' ἀστασία-
 στος ἦν. σφαγὰς δέ, ἢ ἐλύσεις, ἢ δημεύσεις, οὐδὲ
 κατὰ τῶν ἐπιβεβουλευκόντων εἰργαζόμεν, καίτοι ἀναγ-
 καῖον τὰ τοιαῦτα τολμᾶν ἐν ἀρχῇ τῆς δυναστείας
 μάλιστα. φιλανθρωπία γάρ, καὶ πραότητι, καὶ τῷ
 ἡμέρῳ, καὶ ἰσοτιμίας, θαυμασίως ἐγὼ ἤλπιζον ἐς τὸ
 πείθεσθαι προσάξασθαι τούτους. εὐθύς γοῦν τοῖς
 μὲν ἐχθροῖς ἐσπέισμην, καὶ διηλλάγμην, καὶ συμ-
 βούλοις καὶ συνεσιόις ἐχρώμην τοῖς πλείστοις αὐ-
 τῶν. τὴν δὲ πόλιν αὐτὴν ὄρων ὀλιγωρία τῶν προε-
 στῶτων διεφθαρμένην, τῶν πολλῶν κλεπτόντων,
 μᾶλλον δὲ ἄρπαζόντων τὰ κοινὰ, ὑδάτων τε ἐπιρ-
 ροαῖς ἀνεκτησάμην, καὶ οἰκοδομημάτων ἀναστιάσε-
 σιν ἐκόσμησα, καὶ τειχῶν περιβολῇ ἐκράτυνα, καὶ
 τὰς προσόδους, ὅσαι ἦσαν κοινὰ τῇ τῶν ἐφεστῶτων
 ἐπιμελείᾳ, ἠαδίως ἐπηύξησα, καὶ τῆς νεολαίας ἐπε-
 μελούμην, καὶ τῶν γερόντων προὔνοον, καὶ τὸν
 δῆμον ἐν θείαις καὶ διανομαῖς, καὶ πανηγύρεσι, καὶ
 δημοθoinίαις, διῆγον· ὕβρεις δὲ παρθένων, ἢ ἐφή-
 βων διαφθοραὶ, ἢ γυναικῶν ἀπαγωγαί, ἢ δορυφό-
 ρων ἐπιπέμψεις. ἢ δεσποτικὴ τις ἀπειλή, ἀποτρο-
 παῖά μοι καὶ ἀκοῦσαι ἦν. 4. Ἴδῃ δὲ καὶ περὶ τοῦ
 ἀφεῖναι τὴν ἀρχὴν, καὶ καταθέσθαι τὴν δυναστείαν,
 ἐσκοπούμην, ὅπως μόνον ἀσφαλῶς παύσαιτο ἂν τις
 ἐννοῶν. ἐπεὶ τό γε ἄρχειν αὐτὸ, καὶ πάντα πράτ-
 τειν, ἐπαχθὲς ἦδη, καὶ σὺν φθόνῳ καματηρὸν ἐδό-
 κει μοι εἶναι· τὸ δ' ὅπως μηκέτι τοιαύτης τινὸς θε-
 ραπείας δεήσεται ἢ πόλις, τοῦτ' ἐζήτουν ἔτι· καὶ γὰρ
 μὲν ὁ ἀρχαῖος περὶ ταῦτα εἶχον. οἱ δὲ ἦδη τε συνί-

σταντο ἐπ' ἐμέ, καὶ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐπιβουλῆς, καὶ ἀποστύσεως ἐσκοποῦντο, καὶ συνωμοσίας συνεκρότουσαν, καὶ ὄπλα ἤθροιζον, καὶ χρήματα ἐπορίζοντο, καὶ τοὺς ἀστυγείτονας ἐπεκαλοῦντο, καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα παρὰ Λακεδαιμονίους καὶ Ἀθηναίους ἐπρεσβεύοντο. ἃ μὲν γὰρ περὶ ἐμοῦ αὐτοῦ, εἰ ληφθεῖην, ἐδέδοκτο ἤδη αὐτοῖς, καὶ ὅπως με αὐτοχειρίᾳ διασπάσασθαι ἠπέλουν, καὶ ἄς κολάσεις ἐπενόουν, δημοσίᾳ στρεβλούμενοι ἐξεῖπον. τοῦ μὲν δὴ μηδὲν παθεῖν τοιοῦτον, οἱ θεοὶ αἴτιοι, φωράσαντες τὴν ἐπιβουλὴν· καὶ μάλιστα γὰρ ὁ Πύθιος, ὄνειρατὰ τε πρόδειξας, καὶ τοὺς μηνύσοντας ἕκαστα ἐπιπέμπων. 5. Ἐγὼ δὲ ἐνταῦθα ἤδη ὑμᾶς, ὦ Δελφοὶ, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ δέους νῦν τῷ λογισμῷ γενομένους ἄξιῶ περὶ τῶν τότε πρακτέων μοι συμβουλευσαί, ὅτε ἀφυλάκτως ὀλίγου δεῖν ληφθεῖς, ἐξήτουν τινὰ σωτηρίαν περὶ τῶν παρόντων. πρὸς ὀλίγον οὖν τῇ γνώμῃ ἐς Ἀκράγαντα παρ' ἐμέ ἀποδημήσαντες, καὶ ἰδόντες τὰς παρασκευὰς αὐτῶν, καὶ τὰς ἀπειλὰς ἀκούσαντες, εἶπατε, τί δεῖ ποιεῖν; φιλανθρωπία χρῆσασθαι πρὸς αὐτοὺς ἔτι καὶ φείδασθαι, καὶ ἀνέχεσθαι, ὅσον αὐτίκα μελλήσοντα πείσεσθαι τὰ ὕστατα; μᾶλλον δὲ γυμνὴν ἤδη ὑπέχειν τὴν σφαγὴν, καὶ τὰ φίλτατα ἐν ὀφθαλμοῖς ὄραϊν ἀπολλύμενα; ἢ τὰ μὲν τοιαῦτα πάνυ ἡλιθίου τινὸς εἶναι, γενναῖα δὲ, καὶ ἀνδρῶδη διανοηθέντα, καὶ χολὴν ἔμφρονος καὶ ἡδίκημένου ἀνδρὸς ἀναλαβόντα, μετελθεῖν ἐκείνους; ἔμαυτῷ δ' ἐκ τῶν ἐνόοντων τὴν ἐς τὸ ἐπιὸν ἀσφάλειαν παρασχεῖν, ταῦτ' οἶδ', ὅτι συνεβουλευσατε ἄν. 6.

Τί οὖν ἐγὼ μετὰ τοῦτ' ἐποίησα; μεταστειλόμενος
 τοὺς αἰτίους, καὶ λόγου μεταδοὺς αὐτοῖς, καὶ τοὺς
 ἐλέγχους παραγαγὼν, καὶ σαφῶς ἐξελέγξας ἕκαστα,
 ἐπεὶ μὴδ' αὐτοὶ ἔτι ἕξαρνοι ἦσαν, ἡμυνόμην, ἀγα-
 νακτῶν τὸ πλεόν, οὐχ ὅτι ἐπεβεβουλευμένη, ἀλλ' ὅτι
 μὴ εἰάθη ὑπ' αὐτῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ προαιρέσει μεί-
 ναι, ἦν ἐξ ἀρχῆς ἐνεστησάμην. καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου,
 φυλάττων μὲν ἑμαυτὸν, διατελῶ· ἐκείνων δὲ τοὺς
 αἰεὶ ἐπιβουλεύοντάς μοι κολάζων· εἶθ' οἱ ἄνθρωποι
 ἐμὲ τῆς ὀμότητος αἰτιῶνται, οὐκ ἔτι λογιζόμενοι πα-
 ρὰ ποτέρου ἡμῶν ἦν ἡ πρώτη τούτων ἀρχή· συνε-
 λόντες δὲ τὰν μέσῳ, καὶ ἐφ' οἷς ἐκολάζοντο, τὰς τι-
 μωρίας αὐτὰς ἠτιῶντο, καὶ τὰς δοκούσας ἐν αὐταῖς
 ὀμότητας. ὅμοιον ὡς εἴ τις παρ' ὑμῖν ἱερόσυλόν τι-
 να ἰδὼν ἀπὸ τῆς πέτρας ῥιπτούμενον, ἃ μὲν ἐτόλ-
 μησε, μὴ λογιζοίτο, ὡς νύκτωρ ἐς τὸ ἱερόν παρῆλ-
 θε, καὶ κατέσπασε τὰ ἀναθήματα, καὶ τοῦ ξοάνου
 ἦψατο, κατηγοροίη δὲ ὑμῶν πολλὴν τὴν ἀγριότητα,
 ὅτι Ἕλληνές τε, καὶ ἱεροὶ εἶναι λέγοντες, ὑπεμείνατε
 ἄνθρωπον Ἕλληνα πλησίον τοῦ ἱεροῦ (καὶ γὰρ οὐ
 πάνυ πόρρω τῆς πόλεως εἶναι λέγεται ἡ πέτρα) κο-
 λάσει τοιαύτη περιβαλεῖν. ἀλλ', οἶμαι, αὐτοὶ τε
 καταγελάσεσθε, ἦν ταῦτα λέγῃ τις καθ' ὑμῶν, καὶ
 οἱ ἄλλοι πάντες ἐπαινέσονται ὑμῶν τὴν κατὰ τῶν
 ἀσεβούντων ὀμότητα. 7. Τὸ δ' ὅλον, οἱ δῆμοι
 οὐκ ἐξετάζοντες ὁποῖός τις ὁ τοῖς πράγμασιν ἐφε-
 στώς ἐστιν, εἴτε δίκαιος, εἴτ' ἀδικος, αὐτὸ ἀπλῶς τὸ
 τῆς τυραννίδος ὄνομα μισοῦσι, καὶ τὸν τύραννον,
 καὶ Ἰακχὸς, ἢ Μίνως, ἢ Ραδάμανθυς ἦ, ὁμοίως ἐξ

ἅπαντος ἀνελεῖν σπεύδουσι, τοὺς μὲν ποτηροὺς αὐ-
 τῶν πρὸ ὀφθαλμῶν τιθέμενοι, τοὺς δὲ χρηστοὺς, τῇ
 κοινωνίᾳ τῆς προσηγορίας, τῷ ὁμοίῳ μίσει συμπερι-
 λαμβάνοντες. ἔγωγ' οὖν ἀκούω καὶ παρ' ὑμῖν τοῖς
 Ἕλλησι πολλοὺς γενέσθαι τυράννους σοφοὺς ὑπὸ
 φαύλῳ ὀνόματι δοκοῦντι, χρηστὸν καὶ ἡμερον ἦθος
 ἐπιδεδειγμένους· ὧν ἐνίων καὶ λόγους εἶναι βραχεῖς
 ἐν τῷ ἱερῷ ὑμῶν ἀποκειμένους, ἀγάλματα καὶ ἀνα-
 θήματα τῷ Πυθίῳ. 8. Ὁρᾶτε δὲ καὶ τοὺς νομο-
 θέτας τῶν κολαστικῶν εἶδει τὸ πλέον νέμοντας, ὡς τῶν
 γε ἄλλων οὐδὲν ὄφελος, εἰ μὴ φόβος προσεῖη, καὶ
 ἔκπλις τῆς κολάσεως. ἡμῖν δὲ τοῦτο πολλῶ ἀναγκασιώ-
 τερον τοῖς τυράννοις, ὅσω πρὸς ἀνάγκην ἐξηγοῦμε-
 θα, καὶ μισοῦσί τε ἅμα, καὶ ἐπιβουλεύουσιν ἀν-
 θρώποις σὺνεσμεν, ὅπου μηδὲ τῶν μορμολυκείων
 ὄφελός τι ἡμῖν γίγνεται, ἀλλὰ τῷ περὶ τῆς Ἰδρας
 μύθῳ τὸ πρᾶγμ' ἔοικεν. ὅσω γὰρ ἂν ἐκκόπτομεν,
 τόσωδε πλείους ἡμῖν ἀναφύονται τοῦ κολάζειν ἀφασ-
 μαί. φέρειν δ' ἀνάγκη, καὶ τὸ ἀναφυόμενον ἐκκό-
 πτεῖν αἰεὶ, καὶ ἐπικαίειν, νῆ Δία, κατὰ τὸν Ἰόλεων,
 εἰ μέλλοιμεν ἐπικρατήσειν. τὸν γὰρ ἅπαξ εἰς τὰ
 τοιαῦτα ἐμπεσεῖν ἡναγκασμένον, ὁμοιον χρὴ τῇ ὑπο-
 θέσει καὶ αὐτὸν εἶναι· ἢ φειδόμενον τῶν πλησίων,
 ἀπολωλένα. ὅλωσ δέ, τίνα οἶεσθε οὕτως ἄγριον, ἢ
 ἀνήμερον ἀνθρώπον εἶναι, ὡς ἡδεσθαι μαστιγοῦντα,
 καὶ οἰμωγῶν ἀκούοντα, καὶ σφαττομένους ὀρῶντα,
 εἰ μὴ ἔχοι τινὰ μεγάλην τοῦ κολάζειν αἰτίαν; ποσά-
 κισ γοῦν ἐδάκρυσσα μαστιγομένων ἄλλων, ποσάκισ δὲ

θρηνεῖν καὶ οὐδύρεσθαι τὴν ἑμαντοῦ τύχην ἀνυγκι-
 ζομαι, μείζω κόλασιν αὐτὸς καὶ χροσιωτέραν ὑπο-
 μένων; ἀνδρὶ γὰρ φύσει μὲν ἀγαθῷ, διὰ δ' ἀνάγκην
 πικρῷ, πολὺ τοῦ κολάζεσθαι τὸ κολάζειν χαλεπώτε-
 ρον. 9. Εἰ δὲ δεῖ μετὰ παρρησίας εἰπεῖν, ἐγὼ μὲν
 εἰ αἴρεσίς μοι προτεθείη, πότερα βούλομαι, κολά-
 ζειν τινὰς ἀδίκως, ἢ αὐτὸς ἀποθανεῖν, εὖ ἴστε, ὡς
 οὐδὲν μελλήσας, ἐλοίμην ἂν τεθνᾶναι μᾶλλον, ἢ μη-
 δὲν ἀδικοῦντας κολάζειν. εἰ δὲ τις φαίη, βούλει, ὦ
 Φάλαρι, αὐτὸς τεθνᾶναι ἀδίκως, ἢ δικαίως κολά-
 ζειν τοὺς ἐπιβούλους; τοῦτο βουλοίμην ἂν. αἰτίτις
 γὰρ ὑμᾶς, ὦ Δελφοὶ, συμβούλους καλῶ, πότερον
 ἄμεινον εἶναι ἀδίκως ἀποθανεῖν, ἢ ἀδίκως οὐκίσειν
 τὸν ἐπιβεβουλευκότα; οὐδεὶς οὕτως, οἴμαι, ἀνύητός
 ἐστιν, ὅς οὐκ ἂν προτιμήσειε ζῆν μᾶλλον, ἢ οὐκίσειν
 τοὺς ἐχθροὺς ἀποκωλέσθαι. καίτοι πόσους ἐγὼ καὶ
 τῶν ἐπιχειρησάντων μοι, καὶ φανεροῦς ἐληλεγμένων,
 ὅμως ἔσωσα; οἷον Ἄκανθον τουτονὶ, καὶ Τιμοκρά-
 την, καὶ Λεωγόραν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, παλαιᾶς
 συνηθείας τῆς πρὸς αὐτοὺς μνημονεύσας. 10. Ὅτιαν
 δὲ βουληθῆτε τοῦμὸν εἰδέναί, τοὺς εἰςφοιτῶντας εἰς
 Ἀκράγαντα ξένους ἐρωτήσατε, ὅποῖος ἐγὼ περὶ αὐ-
 τοὺς εἶμι, καὶ εἰ φιλανθρώπως προσφέρομαι τοῖς κα-
 ταίρουσιν, ὅς γε καὶ σκοποὺς ἐπὶ τῶν λιμένων ἔχω,
 καὶ πευθῆνας, τίνες καὶ ὅθεν καταπεπλεύκασιν, ὡς
 κατ' ἀξίαν τιμῶν, ἀποπέμποιμι αὐτούς. ἔνιοι δὲ καὶ
 ἐξεπίτηδες φοιτῶσι παρ' ἐμέ, οἱ σοφώτατοι τῶν Ἑλ-
 λήνων, καὶ οὐ φεύγουσι τὴν συνουσίαν τὴν ἐμήν·
 ὡς περ ἀμίλει καὶ πρώην ὁ σοφὸς Πυθαγόρας ἦκε

ὡς ἡμᾶς, ἄλλα μὲν ὑπὲρ ἐμοῦ ἀκηκοώς. ἐπεὶ δ' ἐπει-
 ριάθη, ἀπῆλθεν ἐπαινῶν με τῆς δικαιοσύνης, καὶ
 ἐλεῶν τῆς ἀναγκαιᾶς ὀμότητος. εἶτα οἴεσθε τὸν πρὸς
 τοὺς ὀθνεῖους φιλάνθρωπον, οὕτως ἀδίκως τοῖς οἰ-
 κείοις προσφέρεσθαι, εἰ μὴ τι διαφερόντως ἠδίκητο ;
 11. Ταῦτα μὲν οὖν ὑπὲρ ἐμαντοῦ ἀπολελόγημαι
 ὑμῖν, ἀληθῆ, καὶ δίκαια, καὶ ἐπαίνου μᾶλλον, ὡς
 ἐμαντὸν πείθω, ἢ μίσους ἄξια. ὑπὲρ δὲ τοῦ ἀνα-
 θήματος, καιρὸς ὑμᾶς ἀκοῦσαι ὅθεν καὶ ὅπως τὸν
 ταῦρον τοῦτον ἐκτησάμην, οὐκ ἐκδοὺς αὐτὸς τῷ
 ἀνδριαντοποιῷ. μὴ γὰρ οὕτω μανείην, ὡς τοιού-
 των ἐπιθυμῆσαι κτημάτων. ἀλλὰ Περίλαος ἦν τις
 ἡμεδαπὸς, χαλκεὺς μὲν ἀγαθός, πονηρὸς δὲ ἄνθρω-
 πος. οὗτος πάμπλου τῆς ἐμῆς γνῶμης διημαρτηκῶς,
 ᾤετο χαριεῖσθαι μοι, εἰ καινὴν τινα κόλασιν ἐπινοή-
 σειεν, ὡς ἐξ ἅπαντος κολάζειν ἐπιθυμοῦντι. καὶ δὴ
 κατασκευάσας τὸν βουῖν, ἠκέ μοι κομίζων, κάλλιστον
 ἰδεῖν, καὶ πρὸς τὸ ἀκριβέστατον εἰκασμένον· κινή-
 σεως γὰρ αὐτῷ καὶ μυκηθμοῦ ἔδει μόνον πρὸς τὸ
 καὶ ἔμψυχον εἶναι δοκεῖν. ἰδὼν δὲ, ἀνέκραγον εὐθύς,
 ἄξιον τὸ κτήμα τοῦ Πυθίου· πεμπτέος δ' ταῦρος τῷ
 θεῷ. ὁ δὲ Περίλαος παρεστῶς, Τί δ' εἰ μάθοις,
 ἔφη, τὴν σοφίαν τὴν ἐν αὐτῷ, καὶ τὴν χρείαν, ἦν
 παρέχεται; καὶ ἀνοιξας ἅμα τὸν ταῦρον κατὰ τὰ
 νότα, ἦν τινα, ἔφη, κολάζειν ἐθέλης, ἐμβιβάσας εἰς
 τὸ μηχανήμα τοῦτο, καὶ κατακλείσας, προστιθέναι
 μὲν τοὺς αὐλοὺς τοὺςδε πρὸς τοὺς μυκτῆρας τοῦ βοῦς,
 πῦρ δ' ὑποκαίειν κελεύειν· καὶ ὁ μὲν οἰμῶζεται, καὶ
 βοῆσεται, ἀλήκτοις ταῖς ὀδύναϊς ἐχόμενος· ἡ βοή δὲ,

διὰ τῶν αὐλῶν μέλη σοι ἀποτελείσει, οἷα λιγυρώτα-
 τα, καὶ ἐπαυλήσει θρηνηῶδες, καὶ μυκήσεται γοιρώ-
 τατον, ὡς τὸν μὲν κολάζεσθαι, σὲ δὲ τέρπεσθαι με-
 ταξὺ καταυλούμενον. 12. Ἐγὼ δὲ ὡς τοῦτ' ἤκουσα,
 ἐμυσάχθην τὴν κακομηχανίαν τοῦ ἀνδρός, καὶ τὴν
 ἐπίνοιαν ἐμίσησα τοῦ κατασκευάσματος, καὶ οἰκείαν
 αὐτῷ τιμωρίαν ἐπέθηκα. καὶ ἄγε δὴ, ἔφη, ὦ Πε-
 ρίλαε. εἰ μὴ κενὴ ἄλλως ὑπόσχεσις ταῦτά ἐστι, δεῖ-
 ξον ἡμῖν αὐτὸς εἰσελθὼν, τὴν ἀλήθειαν τῆς τέχνης,
 καὶ μίμησαι τοὺς βοῶντας, ἵν' εἰδῶμεν εἰ καὶ ἄ φῆς
 μέλη, διὰ τῶν αὐλῶν φθέγγεται. πείθεται μὲν τού-
 τοις ὁ Περίλαος· ἐγὼ δὲ, ἐπεὶ ἔνδον ἦν, κατακλείσας
 αὐτόν, πῦρ ὑφάπτειν ἐκέλευον, Ἀπολάμβανε εἰπὼν
 τὸν ἄξιον μισθὸν τῆς θαυμαστῆς σου τέχνης, ἵν' ὁ
 διδάσκαλος τῆς μουσικῆς πρῶτος αὐτὸς αὐλῆς. καὶ ὁ
 μὲν δίκαια ἔπασχεν, ἀπολαύων τῆς αὐτοῦ εὐμηχα-
 νίας· ἐγὼ δὲ, ζῶντα, καὶ ἔτι ἔμπνουν ὄντα τὸν ἄν-
 δρα, ἐξαιρεθῆναι κελεύσας, ὡς μὴ μιάνεις τὸ ἔργον
 ἐναποθανῶν, ἐκείνον μὲν ἄταφον κατὰ κρημνῶν ῥί-
 πτειν ἐκέλευσα· καθάρσας δὲ τὸν βοῦν, ἀπέπεμψα
 ὑμῖν ἀνατεθισόμενον τῷ θεῷ, καὶ ἐπιγράψαι γε ἐπ'
 αὐτῷ ἐκέλευσα τὴν πᾶσαν διήγησιν τοῦ ἀνατιθέντος
 ἐμοῦ τούνομα, τὸν τεχνίτην τὸν Περίλαον, τὴν ἐπί-
 νοιαν τὴν ἐκείνου, τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐμήν, τὴν
 πρέπουσαν τιμωρίαν, τὰ τοῦ σοφοῦ χαλκίως μέλη,
 τὴν πρώτην πείραν τῆς μουσικῆς. 13. Ἵμεῖς δὲ, ὦ
 Δελφοὶ, δίκαια ποιήσετε, θύσαντες μὲν ὑπὲρ ἐμοῦ
 μετὰ τῶν πρέσβειων, ἀναθέντες δὲ τὸν ταῦρον ἐν κα-
 λῷ τοῦ ἱεροῦ, ὡς πάντες εἰδείην οἷος ἐγὼ πρὸς τοὺς

πονηρούς εἶμι, καὶ ὅπως ἀμύνομαι τὰς περιττὰς ἐξ
 κακίαν ἐπιθυμίας αὐτῶν. ἱκανὸν γοῦν καὶ τοῦτο μό-
 νον δηλώσαι μου τὸν τρόπον, Περίλαος κολασθεὶς,
 καὶ ὁ ταῦρος ἀνατεθεὶς, καὶ μηκέτι φυλαχθεὶς πρὸς
 ἄλλων κολαζομένων αὐλήματα, μηδὲ μελωδήσας ἄλλο
 ἔτι, πλὴν μόνα τὰ τοῦ τεχνίτου μυκήματα· καὶ ὅτι
 ἐν μόνῳ αὐτῷ καὶ πείραν ἔλαβον τῆς τέχνης, καὶ κα-
 τέπαυσα τὴν ἄμουσον ἐκείνην καὶ ἀπάνθρωπον ᾠδὴν.
 καὶ τὰ μὲν παρόντα ταῦτα παρ' ἐμοῦ τῷ θεῷ. ἀνα-
 θήσω δὲ καὶ ἄλλα πολλάκις, ἐπειδὴν μοι παράσχη
 μηκέτι δεῖσθαι κολάσεων. 14. Ταῦτα μὲν, ὦ Δελφοί,
 τὰ παρὰ τοῦ Φαλάριδος, ἀληθῆ πάντα, καὶ οἷα
 ἐπράχθη ἕκαστα, καὶ δίκαιοι ἂν εἴημεν πιστεύεσθαι
 ὑφ' ὑμῶν, μαρτυροῦντες, ὡς ἂν καὶ εἰδότες, καὶ μη-
 δεμίαν τοῦ ψεύδεσθαι νῦν αἰτίαν ἔχοντες. εἰ δὲ δεῖ
 καὶ δεηθῆναι ὑπὲρ ἀνδρὸς μάτην πονηροῦ δοκοῦν-
 τος, καὶ ἄκοντος κολάζειν ἠναγκασμένου, ἱκετεῦομεν
 ὑμᾶς ἡμεῖς οἱ Ἀκραγαντῖνοι, Ἕλληνές τε ὄντες, καὶ
 τὸ ἀρχαῖον Δωριεῖς, προσήσεσθαι τὸν ἄνδρα, φίλον
 εἶναι ἐθέλοντα, καὶ πολλὰ καὶ δημοσίᾳ καὶ ἰδίᾳ ἕκα-
 στον ὑμῶν εὖ ποιῆσαι ᾠρημένον. λάβετε οὖν αὐ-
 τοὶ τὸν ταῦρον, καὶ ἀνάθετε, καὶ εὐξασθε ὑπὲρ τε
 τῆς Ἀκράγαντος, καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ Φαλάριδος, καὶ μή-
 τε ἡμᾶς ἀπράκτους ἀποπέμψητε, μήτ' ἐκεῖνον ὑβρί-
 σιτε, μήτε τὸν θεὸν ἀποστερήσητε καλλίστου τε
 ἅμα, καὶ δικαιοτάτου ἀναθήματος.

ΦΑΛΑΡΙΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ARGUMENTVM.

Delphis donum recusantibus, sacerdos, ut recipiant, argumentis sacerdote delphico dignissimis suadet.

Οὔτε Ἀκραγαντίνων, ὧ ἄνδρες Δελφοὶ, πρόξενος ὦν, οὔτε ιδιόξενος αὐτοῦ Φαλάριδος, οὔτ' ἄλλην ἔχων πρὸς αὐτὸν, ἢ εὐνοίας ἰδίαν αἰτίαν, ἢ μελλούσης φιλίας ἐλπίδα· τῶν δὲ πρέσβων ἀκούσας τῶν ἠκόντων παρ' αὐτοῦ, ἐπιεικῆ καὶ μέτρια διεξιόντων, καὶ τὸ εὐσεβὲς ἅμα, καὶ τὸ κοινῇ συμφέρον, καὶ μάλιστα τὸ Δελφοῖς πρέπον προορώμενος, ἀνέστην παραινήσων ὑμῖν, μὴτε ὑβρίζειν ἄνδρα δυναστέην εὐσεβοῦντα, μὴτ' ἀνάθημα ἤδη τῷ θεῷ καθωμολογημένον, ἀπαλλοτριοῦν· καὶ ταῦτα, τριῶν τῶν μεγίστων ἐς αἰεὶ ὑπόμνημα γενησόμενον, τέχνης καλλίστης, καὶ ἐπινοίας κακίστης, καὶ δικαίας κολάσεως. 2. Ἐγὼ μὲν οὖν, καὶ τὸ ἐνδοιαῖσαι ὑμᾶς ὅλως περὶ τούτου, καὶ δημοουργοὺς ἡμῖν προθεῖναι τὴν διάσκεψιν, εἰ χρὴ δέχεσθαι τὸ ἀνάθημα, ἢ ὀπίσω αὐτίς ἀποπέμπειν, ἀνέσιον ἤδη εἶναι νομίζω· μᾶλλον δὲ οὐδ' ὑπερβολὴν ἀσεβείας ἀπολελοιπέναι· οὐδὲν γὰρ ἄλλ' ἢ ἱεροσυλία τὸ πρῶ·

γμά ἐστι, μακρῶ τῶν ἄλλων χαλεπωτέρα, καὶ ὅσοι
 τοῦ τὰ ἤδη ἀνατιθέμενα συλᾶν τὸ μηδὲ τὴν ἀρχὴν
 τοῖς ἀνατιθέμενοις βουλομένοις ἐπιτρέπειν ἀσεβέστερον.
 3. Λέομαι δὲ ὑμῶν Δελφὸς καὶ αὐτὸς ὢν, καὶ τὸ
 ἴσον μετέχων τῆς τε δημοσίου εὐκλείας, εἰ φυλάτ-
 τοιτο, καὶ τῆς ἐναντίας δόξης, εἰ ἐκ τῶν παρόντων
 προσγένοιτο, μίτ' ἀποκλείειν τὸ ἱερὸν τοῖς εὐσεβοῦσι,
 μήτε τὴν πόλιν πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους διαβάλ-
 λειν, ὡς τὰ πεμπόμενα τῷ θεῷ συκοφαντοῦσαν,
 καὶ ψῆφῳ καὶ δικαστηρίῳ δοκιμάζουσαν τοὺς ἀνα-
 τιθέμεντας. οὐδεὶς γὰρ ἔτι ἀναθεῖναι τολμήσειεν ἄν,
 εἰδὼς οὐ προσησόμενον τὸν θεόν, ὃ, τι ἂν μὴ πρό-
 τερον Δελφοῖς δοκῇ. 4. Ὁ μὲν οὖν Πύθιος, τὴν
 δικαίαν ἤδη περὶ τοῦ ἀναθήματος ψῆφον ἤνεγκεν.
 εἰ γοῦν ἐμίσει τὸν Φάλαριν, ἢ τὸ δῶρον αὐτὸ ἐμυ-
 σάτιτετο, ῥήδιον ἦν, ἐν τῷ Ἴονίῳ μέσῳ καταδῦσαι
 αὐτὸ μετὰ τῆς ἀγούσης δλκάδος, ὃ δὲ πολὺ τούναν-
 τίον ἐν εὐδία τε διαπεραιωθῆναι, ὡς φασι, παρῆ-
 σχεν αὐτοῖς, καὶ σῶς ἐς τὴν Κίρῳαν κατᾶραι. 5.
 Ὡς καὶ δῆλον, ὅτι προσίεται τὴν τοῦ μονάρχου εὐ-
 σέβειαν. χρὴ δὲ καὶ ὑμᾶς, τὰ αὐτὰ ἐκείνῳ ψηφισα-
 μένους, προσθεῖναι καὶ τὸν ταῦρον τουτονὶ τῷ ἄλλῳ
 κόσμῳ τοῦ ἱεροῦ. ἐπεὶ πάντων ἂν εἴη τοῦτ' ἀτοπώ-
 τατον, πέμπαντά τινα μεγαλοπρεπῆς οὕτω δῶρον
 θεῷ τὴν καταδικάζουσαν ἐκ τοῦ ἱεροῦ ψῆφον λα-
 βεῖν, καὶ μισθὸν κομίσασθαι τῆς εὐσεβείας, τὸ
 κεκρισθαι μηδὲ τοῦ ἀνατιθέμεναι ἄξιον. 6. Ὁ μὲν
 οὖν τᾶναντία μοι ἐγνωκῶς, καθάπερ ἐκ τοῦ Ἀκρά-
 γαντος ἄφτι καταπεπλευκῶς, σφαγᾶς τινας, καὶ

βίας, καὶ ἀρπαγᾶς, καὶ ἀπαγωγᾶς ἐτραγῶδει τοῦ τυράννου, μόνον οὐκ αὐτόπιτος γεγενῆσθαι λέγων, ὃν ἴσμεν οὐδ' ἄχρι τοῦ πλοίου ἀποδεδημηκότα. χρηρὴ δέ, τὰ μὲν τοιαῦτα μηδὲ τοῖς πεπονθέναι φάσκουσι πάνν πιστεύειν διηγουμένοις, (ἄδηλον γὰρ, εἰ ἀληθῆ λέγουσιν,) οὐχ ὅπως αὐτοῦς, ἀ μὴ ἐπιστάμεθα, κατηγορεῖν. 7. Εἰ δ' οὖν τι καὶ πέπρακται τοιοῦτον ἐν Σικελίᾳ, τοῦτ' οὐ Δελφοῖς ἀναγκαῖον πολυπραγμονεῖν, εἰ μὴ ἀντὶ ἱερέων ἤδη δικασταὶ εἶναι ἀξιούμεν, καὶ, δεόν θύειν, καὶ τ' ἄλλα θεραπεύειν τὸν θεόν, καὶ συνανατιθέναι, εἰ πέμψειέ τις, σκοποῦντες καθήμεθα, εἴ τινες τῶν ὑπὲρ τὸν Ἰόνιον δικαίως ἢ ἀδίκως τυραννοῦνται. 8. Καὶ τὰ μὲν τῶν ἄλλων ἐχέτω ὅπη καὶ βούλεται· ἡμῖν δὲ ἀναγκαῖον, οἶμαι, τὰ ἡμέτερα αὐτῶν εἰδέναι, ὅπως τε πάλαι διέκειτο, καὶ ὅπως νῦν ἔχει, καὶ τί ποιοῦσι λαῖον ἔσται. ὅτι μὲν δὴ ἐν κρημνοῖς τε οἰκοῦμεν αὐτοὶ, καὶ πέτρας γεωργοῦμεν, οὐχ Ὀμηρον χρηρὴ περιμένειν, δηλώσοντα ἡμῖν, ἀλλ' ὄραν πάρεστι ταῦτα· καὶ ὅσον ἐπὶ τῇ γῆ, βαθεῖ λιμῶ ἀεὶ συνῆμεν ἄν. τὸ δ' ἱερόν, καὶ ὁ Πύθιος, καὶ τὸ χρηστήριον, καὶ οἱ θύοντες, καὶ οἱ εὐσεβοῦντες, ταῦτα Δελφῶν τὰ πεδία, ταῦθ' ἢ πρόσδοδος, ἐντεῦθεν ἢ εὐπορία, ἐντεῦθεν αἱ τροφαί. χρηρὴ γὰρ τὰληθῆ πρὸς γε ἡμᾶς αὐτοῦς λέγειν, καὶ τὸ λεγόμενον ὑπὸ τῶν ποιητῶν, ἄσπαρτα ἡμῖν καὶ ἀνήροτα φύεται τὰ πάντα ὑπὸ γεωργῶ τῷ θεῷ, ὃς οὐ μόνον τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἑλλησιν ἀγαθὰ γιγνόμενα παρῆχει, ἀλλ' εἴ τι ἐν Φρυξίν, ἢ Λυδοῖς, ἢ Πέρσαις,

ἢ Ἀσσυρίοις, ἢ Φοίνιξιν, ἢ Ἰταλιώταις, ἢ Ἑπερ-
 βορέοις αὐτοῖς, πάντα ἐς Δελφοὺς ἀφικνεῖται. καὶ
 τὰ δεύτερα μετὰ τὸν θεὸν ἡμεῖς τιμώμεθα ὑφ' ἁ-
 πάντων, καὶ εὐποροῦμεν, καὶ εὐδαιμονοῦμεν ταῦ-
 τα τὸ ἀρχαῖον· ταῦτα τὸ μέχρι νῦν, καὶ μὴ παυ-
 σαιμέθα γε οὕτω βιοῦντες. 9. Μέμνηται δὲ οὐ-
 δεῖς πρόποτε ψῆφον ὑπὲρ ἀναθήματος παρ' ἡμῖν
 ἀναδοθεῖσαν, οὐδὲ κωλυθέντα τινὰ θύειν ἢ ἀνα-
 τιθέναι. καὶ διὰ τοῦτ', οἶμαι, καὶ αὐτὸ ἐς ὑπερ-
 βολὴν ἠϋξῆται τὸ ἱερόν, καὶ ὑπερπλουτεῖ ἐν τοῖς
 ἀναθήμασι. δεῖ τοίνυν μηδ' ἐν τῷ παρόντι καινοτο-
 μεῖν μηδὲν, μηδὲ παρὰ τὰ πάτρια νόμον καθιστά-
 ναι, φιλοκρινεῖν τὰ ἀναθήματα, καὶ γενεαλογεῖν
 τὰ πεμπόμενα, ὅθεν, καὶ ἀφ' οἴτου, καὶ ὁποῖα·
 θεξαμένους δὲ ἀπραγμόνως ἀνατιθέναι, ὑπηρετοῦν-
 τας ἀμφοῖν, καὶ τῷ θεῷ, καὶ τοῖς εὐσεβέσι. 10.
 Δοκεῖτε δέ μοι, ὦ ἄνδρες Δελφοὶ, ἄριστα βουλευ-
 σισθαι περὶ τῶν παρόντων, εἰ λογίσεσθε πρῶτον,
 ὑπὲρ ὧσων καὶ ἡλέκων ἐστὶν ἡ σκέψις· πρῶτον μὲν
 ὑπὲρ τοῦ θεοῦ, καὶ τοῦ ἱεροῦ, καὶ θυσιῶν, καὶ
 ἀναθημάτων, καὶ ἐθῶν ἀρχαίων, καὶ θεσμῶν πα-
 λαιῶν, καὶ δόξης τοῦ μαντείου· ἔπειτα, ὑπὲρ τῆς
 πόλεως ὅλης, καὶ τῶν συμφερόντων τῷ τε κοινῷ ἡ-
 μῶν, καὶ ἰδίᾳ ἑκάστῳ Δελφῶν· ἐπὶ πᾶσι δὲ, τῆς
 παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εὐκλείας ἢ κακοδοξίας. τοῦ-
 των γὰρ οὐκ οἶδα εἴ τι μεῖζον, εἰ σωφρονεῖτε, ἢ
 ἀναγκαιότερον ἠγήσησθε ἄν. 11. Περὶ μὲν οὖν
 ὧν βουλευόμεθα, ταῦτά ἐστιν οὐ Φάλαρις, τύραν-
 νος εἷς, οὐδὲ ταῦρος οὗτος, οὐδὲ χαλκὸς μόνον, ἀλ-

λά πάντες βασιλεῖς, καὶ πάντες δυνάσται, ὅσοι
 νῦν χρῶνται τῷ ἱερῷ, καὶ χρυσός, καὶ ἄργυρος,
 καὶ ὅσα ἄλλα τίμια, πολλὰ πολλάκις ἀνατεθησό-
 μενα τῷ θεῷ. πρῶτον μὲν γὰρ τὸ κατὰ τὸν θεὸν
 ἐξετασθῆναι ἄξιον. 12. Τίνος οὖν ἔνκα, μηδ'
 ὡς αἰεὶ, μηδ' ὡς πάλαι τὰ περὶ τῶν ἀναθημάτων
 ποιήσομεν; ἢ τί μεμφόμενοι τοῖς παλαιοῖς ἔθισι,
 καινοτομήσομεν; καὶ ὃ μηδὲ πάποτε, ἀφ' οὗ τὴν
 πόλιν οἰκοῦμεν, καὶ ὃ Πύθιος χρᾶ, καὶ ὃ τρίπους
 φθέγγεται, καὶ ἡ ἱέρεια ἐμπνεῖται, γηγένηται ἡμῖν,
 νῦν καταστησόμεθα, κρίνεσθαι καὶ ἐξετάζεσθαι
 τοὺς ἀνατιθέοντας; καὶ μὴν ἐξ ἐκείνου μὲν τοῦ πα-
 λαιοῦ ἔθους, τοῦ ἀνέδην καὶ πᾶσιν ἐξεῖναι, ὁρᾶ-
 τε ὅσων ἀγαθῶν ἐμπέλησται τὸ ἱερόν, ὑπάντων
 ἠναπιθέντων, καὶ ὑπὲρ τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν
 ἐνίων δωρουμένων τὸν θεόν. 13. Εἰ δ' ὑμᾶς αὐ-
 τοὺς δοκιμαστὰς καὶ ἐξεταστὰς ἐπιστήσετε τοῖς
 ἀναθήμασιν, ὁκνῶ μὴ ἀπορήσωμεν τῶν δοκιμασθη-
 σομένων, ἔτι οὐδενὸς ὑπομένοντος, ὑπόδικον αὐ-
 τὸν καθιστάναι, καὶ ἀναλίσκοντα καὶ καταδαπα-
 νῶντα παρ' αὐτοῦ, κρίνεσθαι, καὶ ὑπὲρ τῶν ὅλων
 κινδυνεύειν. ἢ τίτι βιωτὸν, εἰ κρηθήσεται τοῦ ἀνα-
 τιθέναι ἀνάξιος;

Α Δ Ε Ξ Α Ν Δ Ρ Ο Σ
 . Η ΨΕΥΔΟΜΑΝΤΙΣ.

A R G V M E N T V M .

Post excusationem, quod impostoris vitam scripturus sit, descripsit corpus Alexandri (c. 3.), ingenium (c. 4.). Alexander puer alebatur impudicitia, praecipue apud medicum Tyaneum, ex familiaribus Apollonii (c. 5.); quo mortuo, iam barbatus praestigiis quaestum fecit (c. 6.). Repertis vero mansuetis Macedoniae draconibus, quum spe et metu hominum animos agitari animadvertisset, oraculum novum inter Paphlagonas ad Abonoteichos, superstitiosum vulgus, constituere, decrevit (c. 7—9.). Describuntur artes, quibus de Aesculapio ad Paphlagonas descensuro hominum expectatio excitaretur (c. 10. 11.); artes, quibus fallebantur Paphlagonas; repertus est denique ab Alexandro deus, forma parvuli serpentis in ovo inter fundamenta templi Aesculapio extruendi (c. 12—14.). Substituto autem serpente Pellaeo et capite serpentis fictitio, in novam formam constructo, mox multitudini deus ostenditur. Iam innumeri homines ad novum deum Glyconem videndum confluebant (c. 15—18.). Extructo deinde templo Alexander oracula pro mercede edere coepit. Iubebat enim

quaestiones in libellum inscribi obsignatum, in cuius paginam externam, quasi non resignato libello, dei responsum scribebat (c. 19.). Narrantur rationes, quibus nemine sentiente libellos aperire et denuo obsignare poterat (c. 20. 21.). Respondebat prudenter, magnos inde redditus pro dignitate administris distribuebat (c. 22. 23.), et iam in peregrinas regiones, qui miracula sua celebrarent, emittebat (c. 24.). Omni odio persequebatur Epicureos et Christianos, praestigiarum deprehensores (c. 25.). Deinde divitibus deum ipsum sua voce (scilicet per caput illud fictitium) respondentem praebebat; et si errarat, post eventum in commentariis aliud oraculum subiiciebat (c. 26—28.). Multos interrogantium dimittebat ad alia oracula, quo sibi conciliarentur (c. 29.). Quum Romam fama de eo pervenisset, potentissimi maxime ad eum mittebant, quorum servi facile erant et decipiendi et conciliandi, et praecipue Rutilianus. Non paucos capiebat, dum libellos eorum, si quid audacis et periculosi interrogassent, retineret (c. 30—32.). Narrantur quaedam oracula Rutiliano data, quorum uno illum adeo impulit, ut filiam, quam ex Luna sibi susceptam praedicabat, uxorem duceret (c. 33—35.). Per omnes nunc imperii Rom. partes oracula dimittebat, quibus multi, pestilentia saeviente inopportune securi reddebantur (c. 36.). Romae habebat exploratores suos (c. 37.); in honorem dei sui instituebat dies festos (c. 38. 39.); se Pythagorae animam habere, ut crederetur, effecit (c. 40.); iam obiiciebat superstitio immodicae illius libidini mulieres et pueros (c. 41. 42.). Colloquium eius cum sacerdote quodam (c. 43.). Mendacia eius detegere periculosissimum erat, quod exemplo Epicurei probatur, quos adeo oderat, ut Epicuri placita comburi iuberet (c. 44—47.). Narratur falsum eius contra

Marcomanthos oraculum (c. 48.). Iam nimis multis confluentibus etiam nocturna dedit oracula, quasi per quietem a deo audita, plerumque obscura, in quibus explicandis quaestum facerent interpretes (c. 49.); interdum nemine interrogante, oraculis terrebat imprudentes, et barbaris respondebat sua cuique lingua (c. 50—52.). Narrat post haec Lucianus quaedam oracula sibi data, quibus quam maxime impostoris fallacia declaratur, a quo quum se Alexander deceptum sentiret, in praesentem quidem comem se praeiuit, navigantem autem in mare deiici iusserat. E quo periculo aegre servatus, tamen ut iniuriam ulcisceretur, a praefecto impetrare non potuit (c. 53—57.). Nummum inter alia cum Glyconis et sua imagine percuti quum petiisset Alexander, tandem, vivus vermibus scatens, mortuus est. Post mortem quum inter coniuratos de successore dissidium esset, Rutilianus ipsi, quamvis mortuo, prophetae munus servari voluit (c. 58—ad fin.).

Σὺ μὲν ἴσως, ὡς φίλτατε Κίλσι, μικρόν τι τοῦτο καὶ φαῦλον οἶσι τὸ πρόσταγμα, προστάτεις τὸν Ἀλεξάνδρου σοι τοῦ Ἀβωνοτειχίτου τοῦ γόητος βίον, καὶ ἐπινοίας αὐτοῦ, καὶ τολμήματα, καὶ μαγαγειίας ἐς βιβλίον ἐγγράψαντα πέμψαι. τὸ δὲ, εἴ τις ἐθέλοι πρὸς τὸ ἀκριβὲς ἕκαστον ἐπεξιέναι, οὐ μεῖον ἐστίν, ἢ τὰς Ἀλεξάνδρου τοῦ Φιλίππου πράξεις ἀναγράψαι τοσοῦτος ἐς κακίαν οὗτος, ὅσος ἐς ἀρετὴν ἐκεῖνος. ὁμως δὲ εἰ μετὰ συγγνώμης ἀναγνώσασθαι μάλλοισι, καὶ τὰ ἐνδέοντα τοῖς ἱστορουμένοις προσλογιεῖσθαι, ὑποστήσομαί σοι τὸν ἄθλον, καὶ τὴν Ἀυγείου βουστασίαν, εἰ καὶ μὴ πᾶσαν, ἀλλ' ἐς δύναν μιν γε τὴν ἑμαντοῦ, ἀνακαθήρασθαι πειράσομαι,

ὀλίγους ὄσους τῶν κοφίνων ἐκφορήσας, ὡς ἀπ' ἐκείνων τεκμαίροιο πόση πᾶσα, καὶ ὡς ἀμέτρητος ἦν ἡ κόπρος, ἦν τρισχίλιοι βύες ἐν πολλοῖς ἔτεσι ποιῆσαι ἐδύναστο. 2. Αἰδοῦμαι μὲν οὖν ὑπὲρ ἄμφοῖν, ὑπὲρ τε σοῦ, καὶ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ· σοῦ μὲν, ἀξιούντος μνήμη καὶ γραφῇ παραδοθῆναι ἄνδρα τρισκατάρυτον· ἐμοῦ δέ, σπουδὴν ποιουμένου ἐπὶ τοιαύτῃ ἱστορίᾳ, καὶ πράξεσιν ἀνθρώπου, ὃν οὐκ ἀναγιγνώσκασθαι πρὸς τῶν πεπαιδευμένων ἦν ἄξιον, ἀλλ' ἐν πανδήμῳ τιτὲ μεγίστῳ θεάτρῳ ὄρασθαι ὑπὸ πιθήκων ἢ ἄλωπέκων σπαραττόμενον. ἀλλ' ἦν τις ἡμῖν ταύτην ἐπιφέρῃ τὴν αἰτίαν, ἕξομεν καὶ αὐτοὶ ἐς παράδειγμά τι τοιοῦτον ἀνευχεῖν. καὶ Ἀρφιδανὸς γὰρ ὁ τοῦ Ἐπικτήτου μαθητῆς, ἀνὴρ Ῥωμαίων ἐν τοῖς πρώτοις, καὶ παιδείᾳ παρ' ὅλον τὸν βίον συγγενόμενος, ὁμοίον τι παθὼν, ἀπολογήσασθαι ἂν καὶ ὑπὲρ ἡμῶν. Τιλλιβέρου γοῦν τοῦ ληστοῦ κῆκεῖνος βίον ἀναγράψαι ἠξίωσεν· ἡμεῖς δὲ πολὺ ὁμοιότερου ληστοῦ μνήμην ποιησόμεθα, ὅσῳ μὴ ἐν ὕλαις καὶ ὄρεσιν, ἀλλ' ἐν πόλεσιν οὗτος ἐλήσταιεν, οὐ Μινύαν μόνην, οὐδὲ τὴν Ἰδην κατατρέχων, οὐδὲ ὀλίγα τῆς Ἀσίας μέρη τὰ ἐρημότερα λεηλατῶν, ἀλλὰ πῦσαν, ὡς εἶπεῖν, τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἐμπλήσας τῆς ληστείας τῆς αὐτοῦ. 3. Πρῶτον δέ σοι αὐτὸν ὑπογράψω τῷ λόγῳ, πρὸς τὸ ὁμοιότατον ἐκάσας τὴν μορφὴν, ὡς ἂν δύνωμαι, καίτοι μὴ πάνυ γραφικὸς τις ὢν. τὸ γὰρ δὴ σῶμα, ἵνα σοι καὶ τοῦτο δείξω, μέγας τε ἦν, καὶ καλὸς ἰδεῖν, καὶ θιοπρεπὴς ὡς ἀληθῶς· λευκὸς τὴν χροῖαν, τὸ γένειον οὐ πάνυ λάσιος, κόμη

τὴν μὲν ἴδιαν, τὴν δὲ καὶ πρόσθετον ἐπικείμενος, εὖ μάλα εἰκασμένην, καὶ τοὺς πολλοὺς, ὅτι ἦν ἀλλοτρία, λεληθυῖαν· ἔφθαλμοὶ πολὺ τὸ γοργὸν καὶ ἔνθεον διεμφαίνοντες· φώνημα ἠδιστόν τε ἄμα καὶ λαμπρότατον· καὶ ὅλως, οὐδαμόθεν μεμπτός ἦν ταῦτά γε. 4. Τοῖόςδε μὲν τὴν μορφήν· ἡ ψυχὴ δὲ καὶ ἡ γνώμη, ἀλεξίκακε Ἡράκλεις, καὶ Ζεὺ ἀποτρόπαιε, καὶ Διόσκουροι σωτήρες, πολεμίοις καὶ ἐχθροῖς ἐντυχεῖν γένοιτο, ἢ συγγενέσθαι τοιούτου τινί. συνέσει μὲν γάρ, καὶ ἀγχινοῖα, καὶ δριμύτητι, πάμπλου τῶν ἄλλων διέφερε· καὶ τότε περιεργον, καὶ εὐμαθές, καὶ τὸ μνημονικόν, καὶ πρὸς τὰ μαθήματα εὐφρὺς, πάντα ταῦτα ἐς ὑπερβολὴν ἕκαστα ὑπῆρχεν αὐτῷ· ἐχρήτο δὲ αὐτοῖς ἐς τὸ χεῖριστον· καὶ ὄργανα ταῦτα γενναῖα ὑποβεβλημένα ἔχων, αὐτίκα μάλα τῶν ἐπὶ κακία διαβοήτων ἀκρότατος ἀπεταλίσθη, ὑπὲρ τοὺς Κέρκωπας, ὑπὲρ τὸν Εὐρύβατον, ἢ Φρυνώνδαν, ἢ Ἀριστόδημον, ἢ Σώστρατον. αὐτὸς γάρ τῷ γαμβρῷ Ρουτιλλιανῷ ποτε γράφων, καὶ τὰ μετριώτατα ὑπὲρ αὐτοῦ λέγων, Πυθαγόρα ὁμοῖος εἶναι ἡξίου. ἀλλὰ ἴλεως μὲν ὁ Πυθαγόρας εἶη, σοφὸς ἀνὴρ, καὶ τὴν γνώμην θεσπέσιος· εἰ δὲ κατὰ τοῦτον ἐγεγένητο, παῖς ἂν, εὖ οἶδα, ὅτι πρὸς αὐτὸν εἶναι ἔδοξε· καὶ πρὸς Χαρίτων, μὴ με νομίσης ἐφ' ὕβρει ταῦτα τοῦ Πυθαγόρου λέγειν, ἢ συνάπτειν πειρώμενον αὐτοὺς εἰς ὁμοιότητος τῶν πράξεων. ἀλλ' εἴ τις τὰ χεῖριστα καὶ βλασφημότατα τῶν ἐπὶ διαβολῇ περὶ τοῦ Πυθαγόρου λεγομένων, οἷς ἔγωγε οὐκ ἂν πεισθεῖην, ὥς

ἀληθείαισιν οὖσιν, ὅμως συναγάγοι ἐς τὸ αὐτὸ, πολ-
λοστών ἂν μέρος ἅπαντα ἐκείνα γένοιτο τῆς Ἀλεξάν-
δρου δεινότητος. ὅλως γὰρ ἐπινόησύν μοι, καὶ τῷ
λογισμῷ διατύπωσον ποικιλωτάτην τινα ψυχῆς κρεῖ-
σιν, ἐκ ψεύδους, καὶ δόλων, καὶ ἐπιτορκιῶν, καὶ κα-
κοτεχνιῶν συγκειμένην, ῥαδίαν, τολμηράν, παρὰ-
βολον, φιλόπονον ἐξεργάσασθαι τὰ νοηθέντα, καὶ
πιθανὴν καὶ ἀξιόπιστον, καὶ ὑποκριτικὴν τοῦ βελ-
τίονος, καὶ τῷ ἐναντιωτάτῳ τῆς βουλήσεως εἰκοιῦαν.
οὐδεὶς γοῦν τοπρῶτον ἐντυχῶν, οὐκ ἀπῆλθε δόξαν
λαβῶν ὑπὲρ αὐτοῦ, ὡς εἶη πάντων ἀνθρώπων χρη-
σιότατος, καὶ ἐπιεικέστατος, καὶ προσέτι ἀπλοϊκώ-
τατός τε, καὶ ἀφελέστατος. ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις, τὸ
μεγαλοουργὲς προσῆν, καὶ τὸ μηδὲν [ἀεὶ] μικρὸν
ἐπινοεῖν, ἀλλ' ἀεὶ τοῖς μεγίστοις ἐπέχειν τὸν νοῦν.
5. Μειράκιον μὲν οὖν ἔτι ὢν, πάνυ ὠραῖον, ὡς
ἐνῆν ἀπὸ τῆς καλάμης τεκμαίρεσθαι, καὶ ἀκούειν
τῶν διηγουμένων, ἀνέδην ἐπόρνευε, καὶ συνῆν ἐπὶ
μισθῷ τοῖς βουλομένοις. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, λαμβά-
νει τις αὐτὸν ἐραστής γόης, τῶν μαγείας καὶ ἐπωδαῖς
θεσπεσίους ὑπισχνουμένων, καὶ χάριτας ἐπὶ τοῖς
ἐρωτικοῖς, καὶ ἐπαγωγὰς τοῖς ἐχθροῖς, καὶ θησαυ-
ρῶν ἀναπομπὰς, καὶ κλήρων διαδοχάς. οὗτος ἰδὼν
εὐφυᾶ παῖδα, καὶ πρὸς ὑπηρεσίαν τῶν αὐτοῦ πρά-
ξεων ἐτοιμώτατον, οὐ μείον ἐρῶντα τῆς κακίας τῆς
αὐτοῦ, ἢ αὐτὸς τῆς ὄρας τῆς ἐκείνου, ἐξεπαίδευσέ
τε αὐτὸν, καὶ διετέλει ὑπουργῶν, καὶ ὑπηρετῆν, καὶ
διακόνῳ ἠρώμενος. ὁ δ' αὐτὸς ἐκείνος, δημοσίᾳ

μὲν δῆθεν ἰατρός ἦν, ἠπίστατο δὲ κατὰ τὴν Θῶνος τοῦ Αἰγυπτίου γυναικα,

Φάρμακα πολλὰ μὲν ἰσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρά·

ὡς ἀπάντων κληρονόμος, καὶ διάδοχος οὗτος ἐγένετο. ἦν δὲ ὁ διδάσκαλος ἐκεῖνος, καὶ ἐραστής, τὸ γένος Τυανεύς, τῶν Ἀπολλωνίῳ τῷ Τυανεῖ [τῷ πάνυ] συγγενομένων, καὶ τὴν πᾶσαν αὐτοῦ τραγωδίαν εἰδότες. ὄρας ἔξ οἷας σοι διατριβῆς ἀνθρώπου λέγω; Ἦδη δὲ πώγωνος ὁ Ἀλέξανδρος πιμπλάμενος, καὶ τοῦ Τυανέως ἐκείνου ὑποθανόντος, ἐν ἀπορίᾳ καθεστὼς, ἀπηνθηκείας ἅμα τῆς ὥρας, ἀφ' ἧς τρέφεσθαι ἐδύνατο, οὐκ ἔτι μικρὸν οὐδὲν ἐπενόει· ἀλλὰ κοινωρήσας Βυζαντίῳ τινὶ χορογράφῳ, τῶν καθιέντων ἐς τοὺς ἀγῶνας, πολὺ καταρατοτέρῳ τὴν φύσιν (Κοκκωνᾶς δὲ ἐπεκαλεῖτο, οἶμαι) περιήεσαν γοητεύοντες, καὶ τοὺς παχεῖς τῶν ἀνθρώπων (οὕτω γὰρ αὐτοὶ τῇ πατρίῳ τῶν μάγων φωνῇ τοὺς πολλοὺς ὀνομάζουσιν) ἀποκείροντες. ἐν δὲ τούτοις, καὶ Μακέτιν γυναικα πλουσίαν, ἔξωρον μὲν, ἐράσμιον δὲ ἔτι εἶναι βουλομένην, ἐξευρόντες, ἐπεισιτίσαντό τε τὰ ἀρκούντα παρ' αὐτῆς, καὶ ἠκολούθησαν ἐκ τῆς Βιθυνίας εἰς τὴν Μακεδονίαν. Πελλαία δὲ ἦν ἐκείνη, πάλαι μὲν εὐδαίμονος χωρίου κατὰ τοὺς Μακεδόνων βασιλέας, νῦν δὲ ταπεινοῦς καὶ ὀλίγους τοὺς οἰκήτορας ἔχοντος. 7. Ἐνταῦθα ἰδόντες δράκοντας παμμεγέθεις, ἡμέρους πάνυ καὶ τιθασσοὺς, ὡς καὶ ὑπὸ γυναικῶν τρέφεσθαι, καὶ παιδίους συγκαθεύδειν, καὶ πατουμένους ἀνέχεσθαι, καὶ θλιβο-

μένωνς μὴ ἀγανακτεῖν, καὶ γάλα πίνειν ἀπὸ θηλῆς κατὰ ταῦτα τοῖς βρέφεσι, (πολλοὶ δὲ γίνονται τοιοῦτοι παρ' αὐτοῖς, ὅθεν καὶ τὸν περὶ τῆς Ὀλυμπιάδος μῦθον διαφοιτῆσαι πάλαι εἶκός, ὅποτε ἐκύει τὸν Ἀλέξανδρον, δράκοντος τινός, οἶμαι, τοιοῦτον συγκαθεύδοντος αὐτῇ) ὠνοῦνται τῶν ἐρπετῶν ἐν τῷ κάλλιστον, ὀλίγων ὀβολῶν. 8. Καὶ κατὰ τὸν Θουκυδίδη, ἄρχεται ὁ πόλεμος ἐνθίνδε ἤδη. ὡς γὰρ ἂν δύο κάκιστοι, καὶ μεγαλότολμοι, καὶ πρὸς τὸ κακουργεῖν προχωρότατοι, ἐς τὸ αὐτὸ συνελθόντες, φραδίως κατενόησαν τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον ὑπὸ δυεῖν τούτοις μεγίστοις τυραννούμενον, ἐλπίδος, καὶ φόβου, καὶ ὅτι ὁ τούτων ἑκατέρω ἐς δέον χρήσασθαι δυνάμενος, τάχιστα πλουτήσειεν ἄν. ἐν ἀμφοτέροις γὰρ, τῷ τε δεδιότι, καὶ τῷ ἐλπίζοντι, ἐώρων τὴν πρόβγνωσιν ἀναγκαιοτάτην τε, καὶ ποθεινοτάτην οἴσαν, καὶ Δελφοὺς οὕτω πάλαι πλουτῆσαι, καὶ αἰοιδίμους γενέσθαι, καὶ Δῆλον, καὶ Κλάρον, καὶ Βραγχίδας, τῶν ἀνθρώπων αἰεὶ, δι' οὓς προεῖπον τυράννους, τὴν ἐλπίδα, καὶ τὸν φόβον, φοιτώντων ἐς τὰ ἱερά, καὶ προμαθεῖν τὰ μέλλοντα δεομένων, καὶ δι' αὐτὸ ἑκατόμβας θυόντων, καὶ χρυσῶς πλάνθους ἀνατιθέεντων. ταῦτα πρὸς ἀλλήλους στρέφοντες, καὶ κνηκῶντες, μαντεῖον συστήσασθαι καὶ χρηστήριον ἐβουλεύοντο. εἰ γὰρ τούτῳ προχωρήσειεν αὐτοῖς, αὐτίκα πλούσιοί τε καὶ εὐδαίμονες ἔασσθαι ἤλπικον· ὅπερ ἐπὶ μεῖζον ἢ κατὰ τὴν πρώτην πρᾶξδοκίαν ἀπήντησεν αὐτοῖς, καὶ κρείττον διεφάνη τῆς ἐλπίδος. 9. Τούντεῦθεν τὴν σκέψιν

ἐποιοῦντο, πρῶτον μὲν περὶ τοῦ χωρίου, δεῦτερον δὲ, ἥτις ἡ ἀρχὴ, καὶ ὁ τρόπος ἂν γένοιτο τῆς ἐπιχειρήσεως. ὁ μὲν οὖν Κοκκωνῆς, τὴν Χαλκηδόνα ἔδοκίμαζεν ἐπιτήδειον εἶναι, καὶ ἐμπορῶν χωρίον, τῇ τε Θράκῃ καὶ τῇ Βιθυνίᾳ προσοικοῦν, οὐχ ἕκασ οὐδὲ τῆς Ἀσίας, καὶ Γαλατείας, καὶ τῶν ὑπερκειμένων ἐθνῶν ἀπάντων. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ἔμπαλι τὰ οἴκοι προῖκρινε, λέγων, ὅπερ ἀληθὲς ἦν, πρὸς τὴν τῶν τοιούτων ἀρχὴν καὶ ἐπιχειρήσιν, ἀνθρώπων δεῖν παχίων καὶ ἡλιθίων τῶν ὑποδεχομένων, οἴους τοὺς Παφλαγόνους εἶναι ἔφασκεν, ὑπεροικοῦντας τὸ τοῦ Ἀβώνου τεῖχος, δεισιδαίμονας τοὺς πολλούς, καὶ ἡλιθίους, καὶ μόνον εἰ φανείη τις αὐλήτην, ἢ τυμπανιστήν, ἢ κυμβάλοις κροτοῦντα ἐπαγόμενος, κοσκίνῳ, τὸ τοῦ λόγου, μαντευόμενος, αὐτίκα μάλᾳ πάντας κεχηνότας πρὸς αὐτὸν, καὶ ὡς περ τινα τῶν ἐπουρανίων προσβλέποντας.

10. Ὀλίγη δὲ τῆς περὶ τοῦτο στάσεως αὐτοῖς γενομένης, τέλος ἐνίκησεν ὁ Ἀλέξανδρος. καὶ ἀφικόμενοι εἰς τὴν Χαλκηδόνα (χρήσιμον γὰρ τι ὅμως ἡ πόλις αὐτοῖς ἔχειν ἔδοξεν) ἐν τῷ Ἀπόλλωνος ἱερῷ, ὅπερ ἀρχαιότατόν ἐστι Χαλκηδονίοις, κατορύττουσι δέλτους χαλκᾶς, λεγούσας, ὡς αὐτίκα μάλᾳ ὁ Ἀσκληπιὸς σὺν τῷ πατρὶ Ἀπόλλωνι, μέτεισιν εἰς τὸν Πόντον, καὶ καθέξει τὸ τοῦ Ἀβώνου τεῖχος. αὗται αἱ δέλτοι ἐξεπίτηδες εὐρεθεῖσαι, διαφοιτῆσαι ῥαδίως τοῦτον τὸν λόγον εἰς πᾶσαν τὴν Βιθυνίαν καὶ τὸν Πόντον ἐποίησαν, καὶ πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων, εἰς τὸ τοῦ Ἀβώνου τεῖχος. κἀκεῖνοι γὰρ καὶ νεῶν αὐτίκα

ἔψηφίσαντο ἐγεῖραι, καὶ τοὺς θεμελίους ἤδη ἔσκαπτον. κἀνιαῦθα δὲ μὲν Κοκκωνᾶς ἐν Χαλκηδόνι καταλείπεται, διττούς τινὰς καὶ ἀμφιβόλους καὶ λοξοὺς χρησμοὺς συγγράφων. καὶ μετ' ὀλίγον ἐτελεύτησε τὸν βίον, ὑπὸ ἐχίδνης, οἶμαι, δηχθεὶς. 11. Προεῖςπέμπεται δὲ ὁ Ἀλέξανδρος κομῶν ἤδη, καὶ πλοκάμους καθεμιμένος, καὶ μεσόλευκον χιτῶνα πορφυροῦν ἐνδεδυκώς, καὶ ἱμάτιον ὑπὲρ αὐτοῦ λευκὸν ἀναβεβλημένος, ἄρπην ἔχων κατὰ τὸν Περσεία, ἀφ' οὗ ἑαυτὸν ἐγενεαλόγει μητρόθεν, καὶ οἱ ὀλέθριοι ἐκείνοι Παφλαγόνες, εἰδότες αὐτοῦ ἄμφω τοὺς γονέας ἀφανεῖς καὶ ταπεινοὺς, ἐπίστευον τῷ χρησμῷ λέγοντι,

Περσείδης γενεὴν, Φοίβῳ φίλος οὗτος δρᾶται,
 Δίος Ἀλέξανδρος, Ποδαλείριου αἶμα λελογχώς.
 οὕτως ἄρα ὁ Ποδαλείριος μάχλος καὶ γυναικομανῆς τὴν φύσιν, ὡς ἀπὸ Τρίκκης ἄχρι Παφλαγονίας στίυεσθαι ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρου μητέρα. εἶρητο δὲ χρησμός ἤδη, ὡς Σιβύλλης προμαντευσαμένης.

Εὐξείνου Πόντοιο παρ' ἠἰδὸς ἄγχι Σινώπης,
 Ἔσται τις κατὰ Τύρσιν ὑπ' Αὐσονίοισι προφήτης,

Ἐκ πρώτης δεικνὺς μονάδος, τρισσῶν δεκάδων τε,

Πένθ' ἑτέρας μονάδας, καὶ εἰκοσάδα τρισάριθμον.

Ἄνδρὸς ἀλεξητῆρος ὁμωνυμίην τετρακύκλον. 12.
 Ἐσβαλὼν οὖν ὁ Ἀλέξανδρος μετὰ τοιαύτης τραγωδίας διὰ πολλοῦ ἐς τὴν πατρίδα, περίβλεπτός τε

καὶ λαμπρὸς ἦν, μεμηνέντα πρὸς κοιούμενος ἐνίοτε, καὶ ἀφροῦ ὑπεπληράμενος τὸ στόμα· φηδὶως δὲ τοῦτο ὑπέρχεν αὐτῷ, στρωθύνου τῆς βαφικῆς βοτάνης τὴν ρίζαν διακασσησμέτω. τοῖς δὲ θεῖόν τι καὶ φοβερὸν ἰδᾶκει ὁ ἄφροδ. ἐπεποίητο δὲ αὐτοῖς πάλαι, καὶ κατεσκεύαστο κεφαλὴ δρυάκοντος ἕθρονίη, ἀνθρώπων μορφὴν τι ἐπιφαίνουσα, κατὰ γράφος, πάνυ εἰπασμένη, ὑπὸ θριξίν ἱπείαις ἀνοίγνυσά τε καὶ ἀθῆτις ἐπικλείουσα τὸ στόμα· καὶ γλῶττα, οἷα δρυάκοντων, διττὴ, μέλαινα προέκνυπεν, ὑπὸ τριχῶν καὶ αὐτὴ ἔλκομένη. καὶ ὁ Πελλαῖος δὲ δρυάκων προὔπηχε, καὶ οἴκοι ἐτρέφετο, κατὰ καιρὸν ἐπιφανησόμενος αὐτοῖς, καὶ συντραγωδίῃσιν, μᾶλλον δὲ πρωταγωνιστῆς ἐσόμενος. 13. Ἦδη δὲ ἀρχεσθαι θέον, μηχανᾶται τι τοῖονδε· Νῦν τῶρ γὰρ ἔλθῶν ἐπὶ τοῦς θεμελίους τοῦ νεῶ τοὺς ἄρτι ὀρυττομένους, (συνειστέθει δὲ ἐν αὐτοῖς ὕδωρ, ἢ αὐτόθεν ποθὲν συλλειβόμενον, ἢ ἔξ οὐρανοῦ πεσόν) ἐνταῦθα κατατίθεται χήνειον ὡς προκεκενομένον, ἔνδον φυλάττειν ἱερπετόν τι ἄριγέννητον· καὶ βυθίσας τοῦτο ἐν μυχῶ τοῦ πληθῦ, ὀπίσω αὐθις ἀπηλλάττετο ἔωθεν δὲ γυμνός ἐς τὴν ἀγορὰν προπηδήσας, δμῖζα δὲ περὶ τὸ αἰδοῖον ἔχων, κατὰ χρυσον καὶ τοῦτο, καὶ τὴν ἄρπην ἐκείνην φέρων, σείων ἅμα τὴν κόμην ἀνέτον, ὡς τε οἱ τῆς μητρὸς ἀγέροντες τι καὶ ἐνθεάζοντες, ἐθημηγόρει ἐπὶ βωμόν τινα ὑψηλὸν ἀναβῆς, καὶ τὴν πόλιν ἐμακάριζεν, αὐτίκα μάλ. δεξομένην ἐπαργῆ τὸν θεόν. οἱ παρόντες δὲ (συνθεδραμήκει γὰρ ἀξίδον ἅπαντα ἢ πόλις, ἕμα γι

ναιξί, καὶ γέρουσι, καὶ παιδίοις) ἐτεθήπεσαν, καὶ
 ἠύχοντο, καὶ προσεκύνουν. ὁ δὲ φωνάς τινας ἀσή-
 μους φθεγγόμενος, οἷαι γέγοντ' ἂν Ἑβραίων, ἢ
 Φοινίκων, ἐξέπληττε τοὺς ἀνθρώπους οὐκ εἰδύτας
 ὃ, τι λέγοι· πλὴν τοῦτο μόνον, ὅτι πᾶσιν ἐγκατε-
 μίγνυε τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὸν Ἀσκληπιόν. 14. Εἶτ'
 ἔθει δρόμῳ ἐπὶ τὸν ἐσόμενον νεώ· καὶ ἐπὶ τὸ ἔρυ-
 γμα ἐλθὼν, καὶ τὴν προφρονομουμένην τοῦ χρησιτη-
 ρίου πηγὴν, ἐμβάις ἐς τὸ ὕδωρ, ὕμνους τε ᾄδεν Ἀσκλη-
 πιοῦ καὶ Ἀπόλλωνος μεγάλῃ τῇ φωνῇ, καὶ ἐκόλοι τὸν
 θεὸν ἦκειν τύχῃ τῇ ἀγαθῇ ἐς τὴν πόλιν· εἶτα φιά-
 λην αἰτήσας, ἀναδότιος τινός, φραδίως ὑποβυλῶν,
 ἀνιμῶται μετὰ τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ πηλοῦ τὸ ὦδον
 ἐκείνο, ἐν ᾧ ὁ θεὸς αὐτῷ κατεκέκλειστο, κηρῷ λευ-
 κῷ, καὶ ψιμμυθίῳ τὴν ἀρμογὴν τοῦ στόματος ξυγκε-
 κολλημένον· καὶ λαβὼν αὐτὸ ἐς τὰς χεῖρας, ἔχειν
 ἔφασκεν ἤδη τὸν Ἀσκληπιόν. οἱ δὲ, ἀτενὲς ἀπέβλε-
 πον ὃ, τι καὶ γίγνοιτο, πολὺ πρότερον θαυμάσαντες
 τὸ ὦδον ἐν τῷ ὕδατι εὐρημένον. ἐπεὶ δὲ καὶ κατύξας
 αὐτὸ ἐς κοίλην τὴν χεῖρα, ὑπεδίξατο τὸ τοῦ ἐρπιτοῦ
 ἐκείνου ἔμβρυον, καὶ οἱ παρῶντες εἶδον κινούμενον,
 καὶ περὶ τοῖς δακτύλοις εἰλούμενον, ἀνέκραγον εὐ-
 θύς, καὶ ἠσπάζοντο τὸν θεόν, καὶ τὴν πόλιν ἐμα-
 κάριζον, καὶ χανθὸν ἕκαστος ἐνεπίμπλατο τῶν εὐ-
 ρῶν, θησαυροῦς, καὶ πλοῦτους, καὶ ὑγιείας, καὶ
 τὰ ἄλλα ἀγαθὰ αἰτῶν παρ' αὐτοῦ. ὁ δὲ δρομαῖας
 αὐθις ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἔετο, φέρων ἅμα καὶ τὸν ἀφ-
 τιγέννητον Ἀσκληπιὸν δις τεχθέντα, ὅτε ἄλλοι ἀπαε-
 τίκτονται ἄνθρωποι, οὐκ ἐκ Κερωνίδος, μὰ Δί', οὐδ'

ἐκ κορώνης, ἀλλ' ἐκ χηνός γεγεννημένον, ὃ δὲ λέει
 ἅπας ἠκολούθει, πάντες ἐνθεοί, καὶ μεμνηότες ὑπὸ
 τῶν ἐλπίδων. 15. Ἡμέρας μὲν οὖν οἴκοι ἔμεινεν,
 ἐλπίζων ὅπερ ἦν, ὑπὸ τῆς φήμης αὐτίκα μάλα παμ-
 πόλλους τῶν Παφλαγόνων συνδραμεῖσθαι. ἐπεὶ δὲ
 ὑπερεπέπληστο ἀνθρώπων ἡ πόλις, ἀπάντων τοὺς
 ἐγκεφάλους καὶ τὰς καρδίας προεξηρημένων, οὐδὲν
 ἐοικότων σιτοφάγοις ἀνδράσιν, ἀλλὰ μόνῃ τῇ μορ-
 φῇ μὴ οὐχὶ πρόβατα εἶναι διαφερόντων, ἐν οἰκίσκῳ
 τιτὶ ἐπὶ κλίνης καθεζόμενος, μάλα θεοπρεπῶς ἐσταλ-
 μένος, λαμβάνει ἐς τὸν κόλπον τὸν Πελλαῖον ἐκεῖ-
 νον Ἀσκληπιόν, μέγιστόν τε, καὶ κάλλιστον, ὡς
 ἔφην, ὄντα. καὶ ὅλον τῷ αὐτοῦ τραχήλῳ περιειλή-
 σασ, καὶ τὴν οὐρὰν ἔξω ἀφείς (πολὺς δὲ ἦν, ὡς καὶ
 ἐν τῷ προκολπίῳ προκεχύσθαι αὐτοῦ, καὶ χαμαὶ
 τὸ μέρος ἐπισύρεσθαι) μόνῃ τὴν κεφαλὴν ὑπὸ μά-
 λης ἔχων καὶ ἀποκρύπτων, ἀνεχομένου πάντα ἐκεί-
 νου, προὔφαινε τὴν ὕθονίνην κεφαλὴν κατὰ θάτερα
 τοῦ χιτῶνος, ὡς δῆθεν ἐκείνου τοῦ φαινομένου πάν-
 τως οὕσαν. 16. Εἶτά μοι ἐπινόησον οἰκίσκον οὐ
 πάνυ φαιδρὸν, οὐδὲ ἐς κόρον τοῦ φωτὸς δεχόμενον,
 καὶ πλῆθος ἀνθρώπων συγκλύδων, τεταραγμένων,
 καὶ προεκπεπληγμένων, καὶ ταῖς ἐλπίσιν ἐπαιωρου-
 μένων· οἷς ἐσελθοῦσι, τεράστιον ὡς εἰκὸς τὸ πρῶγμα
 ἐφαίνεται, ἐκ τοῦ τέως μικροῦ ἕρπετοῦ, ἐντὸς ὀλίγων
 ἡμερῶν τοσοῦτον δράκοντα πεφηνέναι· καὶ ταῦτα,
 ἀνθρωπόμορφον, καὶ τιθασσόν. ἠπείγοντο δὲ αὐ-
 τίκα πρὸς τὴν ἔξοδον· καὶ πρὶν ἀκριβῶς ἰδεῖν, ἐξη-
 λαύνοντο ὑπὸ τῶν αἰεὶ ἐπεισιόντων. ἐτειρῦπητο δὲ

κατὰ τὸ ἀντίθυρον ἄλλη ἕξοδος, οἷόν τι τοὺς Μακεδόνας ἐν Βαβυλῶνι ποιῆσαι ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ νοσοῦντι λόγος, ὅτι ὁ μὲν ἤδη πονήρως εἶχεν, οἱ δὲ, περιστάντες τὰ βασιλεία, ἐπόθουν ἰδεῖν αὐτὸν, καὶ προσειπεῖν τὸ ὕστατον. τὴν δὲ ἐπίδειξιν ταύτην οὐχ ἅπαξ ὁ μιὰρὸς, ἀλλὰ πολλάκις ποιῆσαι λέγεται, καὶ μάλιστα εἴ τινας τῶν πλουσίων ἀφίκοντο νεαλέστεροι. 17. Ἐνταῦθα, ὦ φίλε Κέλσε, εἰ δεῖ τὰληθῆ λέγειν, συγγνώμην χρὴ ἀπονέμειν τοῖς Παφλαγοῖσι, καὶ Ποντικοῖς ἐκείνοις, παχέσι καὶ ἀπαιδευτοῖς ἀνθρώποις, εἰ ἐξηπατήθησαν ἀπίστοι τοῦ δράκοντος, (καὶ γὰρ τοῦτο παρῆχε τοῖς βουλομένοις ὁ Ἀλεξάνδρος) ὁρῶντές γε ἐν ἀμυδρῷ τῷ φωτὶ τὴν κεφαλὴν δῆθεν αὐτοῦ ἀνοίγουσάν τε καὶ συγκλείουσάν τὸ στόμα, ὥστε πάνυ τὸ μηχανήμα ἐδεῖτο Λημοκρίτου τινός, ἢ καὶ αὐτοῦ Ἐπικούρου, ἢ Μητροδώρου, ἢ τινος ἄλλου, ἀδαμαντίνην πρὸς ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα τὴν γνώμην ἔχοντος, ὡς ἀπιστῆσαι, καὶ ὕπερ ἦν εἰκάσαι, καὶ εἰ μὴ εὐρεῖν τὸν τρόπον ἐδύνατο, ἐκεῖνο γοῦν προπεπεισμένου, ὅτι λέληθεν αὐτὸν ὁ τρόπος τῆς μαγγανείας, τὸδ' οὖν πᾶν ψεῦδος ἐστὶ, καὶ γενέσθαι ἀδύνατον. 18. Κατ' ὀλίγον οὖν καὶ ἡ Βιθυνία, καὶ ἡ Γαλατία, καὶ ἡ Θράκη συνέρρει, ἐκάστου τῶν ἀπαγγελλόντων, ὡς τὸ εἰκός, λέγοντος, ὡς καὶ γεννώμενον ἴδοι τὸν θεόν, καὶ ὕστερον ἄψαιτο μετ' ὀλίγον παμμεγέθους αὐτοῦ γεγεννημένου, καὶ τὸ πρόσωπον ἀνθρώπῳ εἰκότιος· γραφαί τε ἐπὶ τούτῳ, καὶ εἰκόνες, καὶ ξόανα, τὰ μὲν ἐκ χαλκοῦ, τὰ δὲ ἐξ ἀργύρου εἰκασμένα, καὶ ὄνομά γε τῷ θεῷ

ἐπιτεθῆν· Γλύκων γὰρ ἐκαλιῖτο, ἐκ τινὸς ἐμμέτρου
καὶ θείου προστάγματος· ἀνεφώνησε γὰρ Ἀλεξαν-
δρος·

Εἰμὲ Γλύκων, τρίτον αἶμα Διὸς, φάος ἀν-
θρώποισι.

19. Καὶ ἐπειδὴ καιρὸς ἦν, οὐπερ ἔνεκα τὰ πάντα
ἐμμηχάνητο, καὶ χρᾶν τοῖς δεομένοις, καὶ θεσπί-
ξειν, παρ' Ἀμφιλόχου τοῦ ἐν Κιλικίᾳ τὸ ἐνδόσιμον
λαβῶν (καὶ γὰρ καὶ ἐκεῖνος μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς
τελευτὴν τοῦ Ἀμφιαρέω, καὶ τὸν ἐν Θήβαις ἀφανι-
σθὸν αὐτοῦ, ἐκπεσὼν τῆς οἰκίας, ἐς τὴν Κιλικίαν
ἀφικόμενος, οὐ πανήρως ἀπήλλαξε, προθεσπιζὼν
καὶ αὐτὸς τοῖς Κίλιξι τὰ μέλλοντα, καὶ δὴ ὀβολοὺς
ἐφ' ἐκάστῳ χρησμῷ λαμβάνων·) ἐκεῖθεν οὖν τὸ ἐν-
δόσιμον λαβῶν ὁ Ἀλέξανδρος, προλέγει πᾶσι τοῖς
ἀφικομένοις, ὡς μαντεύσεται ὁ θεὸς, ῥητὴν τινα
ἡμέραν προειπὼν. ἐκέλευσε δὲ ἕκαστον, οὐδέοιτο
ἂν καὶ ὁ μάλιστα μαθεῖν ἐθέλοι, ἐς βιβλίον ἐγγρά-
ψαντα, καταρῥάψαι τε, καὶ κατασημῆνασθαι κηρῶ,
ἢ πηλῶ, ἢ ἄλλῳ τοιοῦτῳ· αὐτὸς δὲ λαβῶν τὰ βιβλία,
καὶ ἐς τὸ ἄδυτον κατελθὼν, (ἦδη γὰρ ὁ νεὸς ἐγίγχε-
το, καὶ ἡ σκηνὴ παρεσκευάστο) καλέσειν ἔμελλε κατὰ
τάξιν τοὺς δεδωκότας, ὑπὸ κήρυκι, καὶ θεολόγῳ·
καὶ, παρὰ τοῦ θεοῦ ἀκούων ἕκαστα, τὸ μὲν βι-
βλίον ἀποδώσειν σεσημασμένον ὡς εἶχε, τὴν δὲ πρὸς
αὐτὸ ἀπόκρισιν ὑπογεγραμμένην πρὸς ἔπος, ἀμει-
βομένον τοῦ θεοῦ περὶ ὅτου τις ἔροιο. 20. Ἦν
δὲ τὸ μηχανήμα τοῦτο ἀνδρὲ μὲν οἴω σοὶ, εἰ δὲ μὴ
φορτικὸν εἶπεῖν, καὶ ρίω ἐμοί, πρόδηλον, καὶ γυνῶ-

ναι φάρδιον, τοῖς δὲ ἰδιώταις, καὶ κορύζης μεστοῖς
 τὴν φῖνα, τεράστιον, καὶ πᾶν ἀπλοῦν ἄμοιον.
 ἐπινοήσας γὰρ ποικίλας τῶν σφραγίδων τὰς λύσεις,
 ἀνεγίνωσκε τὰς ἐρωτήσεις ἐκάστας, καὶ τὰ δο-
 κοῦντα πρὸς αὐτὰς ἀπεκρίνατο, εἶτα κατελήσας
 αὐθις, καὶ σημηνάμενος, ἀπεδίδου μετὰ πολλοῦ
 θαύματος τοῖς λαμβάνουσι. καὶ πολὺ ἦν παρ' αὐ-
 τοῖς τὸ, πόθεν γὰρ οὗτος ἠπίστατο, ἃ ἐγὼ πᾶν
 ἠσφαλῶς σημηνάμενος, αὐτῷ ἔδωκα ὑπὸ σφραγίσι
 δυσμιμήτοις, εἰ μὴ θεὸς τις ἀληθῶς ὁ πάντα γινώ-
 σκων ἦν; 21. Τίνες οὖν αἱ ἐπίνοιαί; ἴσως ἐρήση
 με. ἄκουε τοίνυν, ὡς ἔχοις ἐλέγχειν τὰ τοιαῦτα. ἡ
 πρώτη μὲν ἐκείνη, ἣ φιλτάτη Κέλσος· βελόνην πυ-
 ρώσας, τὸ ὑπὸ τὴν σφραγίδα μέρος τοῦ κηροῦ δια-
 τήκων, ἐξήρει, καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν, τῇ βελόνῃ
 αὐθις ἐπιχλιάνας τὸν κηρὸν, τὸν τε κάτω ὑπὸ τῷ
 λίνῳ, καὶ τὸν αὐτὴν τὴν σφραγίδα ἔχοντα, φάρδιως
 συνεκόλλα. ἕτερος δὲ τρόπος ὁ διὰ τοῦ λεγομένου
 κολλυρίου· σκευαστὸν δὲ τοῦτό ἐστιν ἐκ πίττης
 Βρυτίας, καὶ ἀσφάλτου, καὶ λίθου τοῦ διαφα-
 νοῦς τετριμμένου, καὶ κηροῦ, καὶ μαστίχης· ἐκ γὰρ
 τούτων ἀπάντων ἀναπλάσας τὸ κολλύριον, καὶ θερ-
 μήνας πυρὶ, σιῶλω τὴν σφραγίδα προχρίσας, ἐπιτί-
 θει, καὶ ἀπέματι τὸν τύπον. εἶτα αὐτίκα ξηροῦ
 ἐκείνου γενομένου, λύσας φάρδιως, καὶ ἀναγνοῦς,
 ἐπιθεῖς τὸν κηρὸν, ἀνετύπου, ὥσπερ ἐκ λίθου τὴν
 αὐτὴν σφραγίδα εὖ μάλα τῷ ἀρχετύπῳ εἰκυῖαν.
 Τρίτον ἄλλο πρὸς τούτοις ἄκουσον· τιτάνου γὰρ ἐς
 κόλλαν ἐμβαλὼν, ἡ κολλῶσι τὰ βιβλία, καὶ κηρὸν

ἐκ τούτου ποιήσας, ἔτι ὑγρὸν ὄντα ἐπιτίθει τῇ σφραγιδί, καὶ ἀφελῶν (αὐτίκα δὲ ξηρὸν γίγνεται, καὶ κέρατος, μᾶλλον δὲ σιδήρου παγιώτερον) τούτῳ δὴ ἐχρήτο πρὸς τὸν τύπον. ἔστι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ πρὸς τοῦτο ἐπινοηθέντα, ὧν οὐκ ἀναγκαῖον μεμνησθαι ἀπάντων, ὡς μὴ ἀπειροκαλοὶ εἶναι δοκοῖμεν, καὶ μάλιστα σοῦ, ἐν οἷς κατὰ μάγων συνέγραψας, καλλίστοις τε ἄμια, καὶ ὠφελιμωτάτοις συγγραμμάσι, καὶ δυναμένοις σωφρονίζειν τοὺς ἐντυγχάνοντας, ἱκανὰ παραθεμένου, καὶ πολλῶν τούτων πλείονα.

22. Ἐχρα οὖν, καὶ ἐθέσπιζε, πολλῇ τῇ συνέσει ἐνταῦθα χρώμενος, καὶ τὸ εἰκαστικὸν τῇ ἐπινοίᾳ προσάπτων, τοῖς μὲν λοξὰ καὶ ἀμφίβολα πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἀποκρινόμενος, τοῖς δὲ καὶ πάνυ ἀσαφῆ. χρησμοδικὸν γάρ καὶ τοῦτο αὐτῷ ἐδόκει. τοὺς δὲ ἀπέτρεπεν, ἢ προὔτρεπεν, ὡς ἂν ἄμεινον ἔδοξεν αὐτῷ εἰκάζοντι· τοῖς δὲ θεραπείας προὔλεγε καὶ διαίτας, εἰδὼς (ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔφην) πολλὰ καὶ χρήσιμα φάρμακα. μάλιστα δὲ εὐδοκίμουν παρ' αὐτῷ αἰκυτιμίδες, ἀκόπου τι ὄνομα πεπλασμένον, ἐκ λίπους αἰγείου συντεθειμένον. τὰς μέντοι ἐλπίδας, καὶ προκοπὰς, καὶ κλήρων διαδοχὰς εἰσαῦθις αἰεὶ ἀνεβύλλετο, προστιθεὶς ὅτι ἔσται πάντα, ὅποταν ἐθελήσω ἐγὼ, καὶ Ἀλέξανδρος ὁ προφήτης μου δεηθῆ, καὶ εὐξηται ὑπὲρ ὑμῶν.

23. Ἐτέτακτο δὲ καὶ μισθὸς ἐφ' ἐκάστῳ χρησμῷ, δραχμὴ καὶ δυ' ὀβολῶν. μὴ μικρὸν δὲ οἰηθῆς, ὡς ἐταῖρε, μηδ' ὀλίγον γεγενῆσθαι τὸν πόρον τοῦτον, ἀλλ' εἰς ἑπτὰ ἢ ὀκτῶ μυριάδας ἐκμίστου ἔτους ἤθροισεν, ἀνὰ δέκα καὶ παρ-

τεκαίδεκα χρησμούς τῶν ἀνθρώπων ὑπὸ ἀπληστίας ἀναδιδόντων. λαμβάνων δὲ, οὐκ αὐτὸς ἐχρῆτο μόνος, οὐδ' ἐς πλοῦτον ἀπεθησαύριζεν, ἀλλὰ πολλοὺς ἤδη περὶ αὐτὸν ἔχων συνεργούς, καὶ ὑπηρέτας, καὶ πευθῆνας, καὶ χρησιμοποιοῦς, καὶ χρησιμοφύλακας, καὶ ὑπογραφείας, καὶ ἐπισφραγιστάς, καὶ ἐξηγητάς, ἅπασιν ἔνεμεν ἐκάστω τὸ κατ' ἄξιαν. 24. Ἦδη δὲ τινὰς καὶ ἐπὶ τὴν ἀλλοδαπὴν ἐξέπεμπε, φήμας ἐμποιήσοντας τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τοῦ μαντείου, καὶ διηγησομένους, ὡς προεῖποι, καὶ ἀνεύροι δραπέτας, καὶ κλέπτας, καὶ ληστὰς ἐξελέγχοι, καὶ θησαυροὺς ἀνορύξαι παράσχοι, καὶ νοσοῦντας ἰάσαιτο, ἐνίοις δὲ καὶ ἤδη ἀποθανόντας ἀναστήσειε. δρόμος οὖν καὶ ὠθισμός ἀπανταχόθεν ἐγίγνετο, καὶ θυσίαι, καὶ ἀναθήματα, καὶ διπλάσια τῷ προφήτῃ καὶ μαθητῇ τοῦ Θεοῦ. καὶ γὰρ αὗ καὶ οὗτος ἐξέπεσεν ὁ χρησμός,

Τιέμεναι κέλομαι τὸν ἐμὸν θεράπονθ' ὑποφήτην.

Οὐ γὰρ μοι κτεάνων μέλειται ἄγαν, ἀλλ' ὑποφήτου.

25. Ἐπεὶ δὲ ἤδη πολλοὶ τῶν νοῦν ἐχόντων, ὡςπερ καὶ ἐκ μέθης βαθείας ἀναφέροντες, συνίσταντο ἐπ' αὐτὸν, καὶ μάλιστα ὅσοι Ἐπικούρου ἑταῖροι ἦσαν, καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν ἐπεφώρατο ἡρέμα ἤδη πᾶσα ἡ μαγγανεία, καὶ συσκευὴ τοῦ δράματος, ἐκφέρει φοβητρὸν τι ἐπ' αὐτούς, λέγων, ἀθῶν ἐμπεπλησθαι καὶ Χριστιανῶν τὸν Πόντον, οἱ περὶ αὐτοῦ τολμῶσι τὰ κάκιστα βλασφημεῖν, οὓς ἐκέλευε λί-

τοις ἐλαύνει, εἶχε ἐθίλουσιν ἕλω ἔχειν τὸν θεόν.
 περὶ δὲ Ἐπικούρου, καὶ τοιοῦτὸν τινα χρησμὸν
 ἀπεφθέγγετο. ἐρομένου γάρ τινος τί πράττει ἐν
 αἴθρῃ ὁ Ἐπίκουρος; μολυβδίνας, ἔφη, ἔχων πέδας
 ἐν βορβόρῳ κάθηται. εἶτα θαυμάζεις, εἰ ἐπὶ μέγα
 ἦρθη τὸ χρηστήριον, ὁρῶν τὰς ἐρωτήσεις τῶν προσ-
 ὄντων συνετάς, καὶ πεπαιδευμένας; ὅλως δέ, ἄ-
 σπενδος καὶ ἀκίρυκτος αὐτῷ ὁ πόλεμος πρὸς Ἐπί-
 κουρον ἦν· μάλα εἰκότως. τίτι γὰρ ἄλλῳ δικαιοτέ-
 ρον προσεπολέμει γόης ἄνθρωπος, καὶ τερατεία φί-
 λος, ἀληθεία δὲ ἐχθιστος, ἢ Ἐπικούρῳ, ἀνδρὶ τὴν
 φύσιν τῶν πραγμάτων καθεωρακότι, καὶ μόνῳ τῆν
 ἐν αὐτοῖς ἀλήθειαν εἰδότε; οἱ μὲν γὰρ ἀμφὶ τὸς
 Πλάτωνα, καὶ Χρῦσιππον, καὶ Πυθαγόραν, φίλοι,
 καὶ εἰρήνη βαθεῖα πρὸς ἐκείνους ἦν. ὁ δὲ ἄτεγκτος
 Ἐπίκουρος (οὕτω γὰρ αὐτὸν ὠνόμαζεν) ἐχθιστος,
 δικαίως πάντα ταῦτα ἐν γέλωτι καὶ παιδιᾷ τιθέμε-
 νος. διὸ καὶ τὴν Ἀμαστριν ἐμίσει μάλιστα τῶν Πον-
 τικῶν πόλεων, ὅτι ἠπίστατο, τοὺς περὶ Λέπιδον
 καὶ ἄλλους ὁμοίους αὐτοῖς πολλοὺς ἐνόησας ἐν τῇ
 πόλει· οὐδὲ ἐχρησμάθησε πάποτε Ἀμαστριανῶ ἀν-
 δρῶ. ὁπότε δὲ καὶ ἐτόλμησεν ἀδελφῶ συγκλητικῶν
 χρησμοφθεῖσαι, καταγελάστως ἀπήλλαξεν, οὐχ εὐρῶν
 οὔτ' αὐτὸς πλάσασθαι χρησμὸν δεξιόν, οὔτε τὸν
 ποιῆσαι πρὸς καιρὸν αὐτῷ δυνησόμενον. μεμφομένῳ
 γὰρ αὐτῷ στομάχου ὀδύνην, προστάξαι βουλόμε-
 νος ὕειον πόδα μετὰ μαλύχης ἐσκευασμένον ἐσθίειν·
 οὕτως ἔφη·

Μάλβακα χοιρείων ἱερῶ κυμίνευς σιπύδευς.

26. Πολλάκις μὲν, ὡς προεῖπον, ἴδεις τὸν δράκοντα τοῖς δεομένοις, οὐχ ὄλοκ, ἀλλὰ τὴν οὐρανὴν μάλιστα καὶ τὸ ἄλλο σῶμα προβεβληκῶς, τὴν κεφαλὴν δὲ ὑπὸ κόλπου ἀθέατον φυλάττων. ἐθελήσας δὲ καὶ μειζάνως ἐκπλήξαι τὸ πλῆθος, ὑπέσχετο καὶ λαλοῦντα παρέξιεν τὸν θεὸν αὐτῶν, ἄνευ ὑπαφῆτου χρησιμφοῦντα. εἶτα αὐτὸν χαλεπῶς γεράνων ἀρτηρίας συνάψας, καὶ διὰ τῆς κεφαλῆς ἐκείνης τῆς μεμηχανημένης πρὸς ὁμοιότητα διεΐφας, ἄλλου τινὸς ἔξωθεν ἐμβοῶντος, ἀπεκρίνετο πρὸς τὰς ἐρωτήσεις, τῆς φωνῆς διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἐκείνου Ἀσκληπιοῦ προσπιπτούσης. ἐκαλοῦντο δὲ οἱ χρησμοὶ οὗτοι αὐτόφωνοι, καὶ οὐ πᾶσιν ἐδίδοντο, οὐδὲ ἀνέδην, ἀλλὰ τοῖς εὐπαρύφοις, καὶ πλουσίαις, καὶ μεγαλοδώροις.

27. Ὁ γοῦν Σευηριανῶ δοθεὶς ὑπὲρ τῆς ἐς Ἀρμενίαν εἰσόδου, τῶν αὐτοφώνων καὶ αὐτὸς ἦν. προτρέπων γὰρ αὐτὸν ἐπὶ τὴν εἰσβολὴν, αὐτῶς ἔφη·

Πάρθους Ἀρμενίους τε θεῶν ὑπὸ δουρὶ δαμάσσας,

Νοστήσεις Ῥώμην, καὶ Θύμβριδος ἀγλαδὸν ὕδωρ,

Στέμμα φέρων κροτάφοισι μεμιγμένον ἀκτινεσσιν.

εἶτ' ἐπειδὴ πεισθεὶς ὁ ἠλίθιος ἐκεῖνος Κελτός, ἐξέβιασε, καὶ ἀπήλλαξεν, αὐτῆ στρατιᾷ ὑπὸ τοῦ Ὄθραδαυ κατακαπεῖς, τοῦτον μὲν τὸν χρησμὸν ἔξαιφεῖ ἐκ τῶν ὑπομνημάτων, ἐκτίθησι δ' ἄλλον ἀπὸ αὐτοῦ·

Μὴ σὺ γ' ἐπ' Ἀρμενίους ἐλάαν στρατὸν, οἳ γὰρ
ἄμεινον,

Μὴ σοι Θηλυχίτων τις ἀνήρ τόξου ἄπο λυγρὸν
Πότιμον ἐπιπροΐεις, παύσῃ βιότοιο φάους τε.

28. Καὶ γὰρ αὐτὸ καὶ τοῦτο σοφώτατον ἐπενόησε, τοὺς
μεταχρονίους χρησμούς ἐπὶ θεραπείᾳ τῶν κακῶς προ-
τεθεσπισμένων, καὶ ἀποτετευγμένων. πολλάκις γὰρ
τοῖς μὲν νοσοῦσι, πρὸ τῆς τελευτῆς, ὑγίειαν ἐπηγ-
γέλλετο, ἀποθανόντων δέ, χρησμὸς ἄλλος ἔτοιμος
ἦν παλινωδοῦν,

Μηκέτι διζῆσθαι νούσοιο λυγρῆς ἐπαρωγῆν·

Πότιμος γὰρ προφανῆς, οὐδ' ἐκφυγέειν δυνα-
τὸν σοι.

29. Εἰδὼς δὲ τοὺς ἐν Κλάρῳ, καὶ Διδύμοις, καὶ
Μαλλῶ, καὶ αὐτοὺς εὐδοκιμοῦντας ἐπὶ τῇ ὁμοίᾳ
μαντικῇ ταύτῃ, φίλους αὐτοὺς ἐποιεῖτο, πολλοὺς
τῶν προσιόντων πέμπων ἐπ' αὐτοὺς, λέγων·

Ἐς Κλάρον ἴσο νῦν, τοῦμοῦ πατρὸς ὡς ὄπ'
ἀκούσης.

καὶ πάλιν·

Βραγχλίδεων ἀδύτοισι πέλάζεο, καὶ κλυε χρη-
σμῶν.

καὶ ἀδῆθις·

Ἐς Μαλλὸν χώρει, θεσπίσματα τ' Ἀμφι-
λόχοιο.

30. Ταῦτα μὲν ἐντὸς τῶν ὄρων μέχρι τῆς Ἰωνίας
καὶ Κιλικίας, καὶ Παφλαγονίας, καὶ Γαλατίας.
ὧς δὲ καὶ ἐς τὴν Ἰταλίαν διεφοίτησε τοῦ μαντείου
τὸ κλέος, καὶ ἐς τὴν Ῥωμαίων πόλιν ἐνέπεσεν, οὐ-

δεῖς ὅστις οὐκ ἄλλος πρὸ ἄλλου ἠπείγετο· οἱ μὲν αὐτοὶ ἰόντες, οἱ δὲ πέμποντες, καὶ μάλιστα οἱ δυνατώτατοι, καὶ μέγιστον ἀξίωμα ἐν τῇ πόλει ἔχοντες· ὧν πρῶτος καὶ κορυφαῖος ἐγένετο Ῥουτιλλιανός, ἀνὴρ τὰ μὲν ἄλλα καλὸς καὶ ἀγαθός, καὶ ἐν πολλαῖς πράξεσι Ῥωμαϊκαῖς ἐξητασμένος, τὰ δὲ περὶ τοὺς θεοὺς πᾶν νοσῶν, καὶ ἀλλόκοτα περὶ αὐτῶν πεπιστευκῶς, καὶ εἰ μόνον ἀηλιμμένον που λίθον, ἧ ἔστεφανωμένον θεάσαιτο, προσπίπτων εὐθύς, καὶ προσκυνῶν, καὶ ἐπιπολὺ παρεστῶς, καὶ εὐχόμενος, καὶ τὰγαθὰ παρ' αὐτοῦ αἰτῶν. οὗτος τοίνυν ἀκούσας τὰ περὶ τοῦ χρηστηρίου, μικροῦ μὲν ἐδέησεν ἀφείς τὴν ἐγκεχειρισμένην τάξιν, ἐς τὸ τοῦ Ἀβώνου τεῖχος ἀναπτήναι. ἔπεμπε δ' οὖν ἄλλους ἐπ' ἄλλοις· οἱ δὲ πεμπόμενοι, ἰδιῶται τινες οἰκέται ῥαδίως ἔξαπατηθέντες, ἐπανήεσαν, τὰ μὲν ἰδόντες, τὰ δὲ ὡς ἰδόντες καὶ ὡς ἀκούσαντες διηγούμενοι, καὶ προσεμιτροῦντες ἔτι πλείω τούτων, ὡς ἐντιμότεροι εἶεν παρὰ τῷ δεσπότῃ. ἔξέκαιον γοῦν τὸν ἄθλιον γέροντα, καὶ ἐς μανίαν ἐρῶμένην ἐνέβαλλον. 31. Ὁ δὲ, ὡς ἂν τοῖς πλείστοις καὶ δυνατωτάτοις φίλος ὦν, περιήει, τὰ μὲν διηγούμενος ὡς ἀκούσειε παρὰ τῶν πεμφθέντων, τὰ δὲ καὶ παρ' αὐτοῦ προστιθείς. ἐνέπλησε δ' οὖν τὴν πόλιν, καὶ διεσάλευσεν οὗτος, καὶ τῶν ἐν τῇ αὐτῇ τοὺς πλείστους διεθορῶσθησεν, οἱ αὐτίκα καὶ αὐτοὶ ἠπείγοντο ἀκοῦσαί τι τῶν καθ' αὐτούς. ὁ δὲ τοὺς ἀφικνουμένους φιλοφρόνως ὑποδεχόμενος, ξενίοις τε καὶ ταῖς ἄλλαις δωρεαῖς πολυτελέσιν εὐνοὺς ἐργαζόμενος αὐτῷ, ἀπέπεμπε, οὐκ ἀπαγγελοῦντας

μόνον τὰς ἐρωτήσεις, ἀλλὰ καὶ ὑμνήσοντας τὸν θεόν, καὶ τεράστια ὑπὲρ τοῦ μαντείου καὶ αὐτοῦ ψευσομένους. 32. Ἀλλὰ καὶ μηχανᾶται τι ὁ τρισκατάρατος οὐκ ἄσοφον, οὐδὲ τοῦ προστυχόντος ληστοῦ ἄξιον. λύων γὰρ τὰ πεμπόμενα βιβλία, καὶ ἀναγινώσκων, εἴ τι εὗροι ἐπισφαλές καὶ παρακεκινδυνευμένον ἐν ταῖς ἐρωτήσεσι, κατεῖχεν αὐτὸς, καὶ οὐκ ἀπέπεμπεν, ὡς ὑποχειρίους, καὶ μονονουχὶ δούλους διὰ τὸ θεὸς ἔχει τοὺς πεπομφότας, μεμνημένους οἷα ἦν ἃ ἤροντο. συνίης δὲ οἷας εἰκὸς τοὺς πλουσίους καὶ μέγα δυναμένους τὰς πύστεις πυνθάνεσθαι. ἐλάμβανεν οὖν πολλὰ παρ' ἐκείνων, εἰδότεων ὅτι αὐτοὺς ἐντὸς ἔχει τῶν ἀρκύων. 33. Βούλομαι δὲ σοὶ καὶ τῶν Ρουτιλλιανῶ δοθέντων χρησμῶν ἐπίους εἰπεῖν. πυνθασομένῳ γὰρ αὐτῷ περὶ τοῦ παιδὸς ἐκ προτέρας γυναικὸς, παιδείας ὥραν ἔχοντος, ὃν τινα προστήρατο διδάσκαλον τῶν μαθημάτων αὐτοῦ; ἔφη.

Πυθαγόρην, πολέμων τε διάκτορον ἐσθλὸν αἰοιδόν.

εἶτα μετ' ὀλίγας ἡμέρας τοῦ παιδὸς ἀποθανόντος, ὃ μὲν ἠπόρει, καὶ οὐδὲν εἶχε λέγειν πρὸς τοὺς αἰτιωμένους, παρὰ πόδας οὕτως ἐληλέγμενου τοῦ χρησμοῦ· ὃ δὲ Ρουτιλλιανὸς αὐτὸς φθάσας ὁ βέλτιωτος, ἀπελογεῖτο ὑπὲρ τοῦ μαντείου, λέγων, τοῦτο αὐτὸ προσδεδηλωκέναι τὸν θεόν, καὶ δι' αὐτὸ, ζῶντα μὲν κελύσαι μηδένα διδάσκαλον ἐλέσθαι αὐτῶ, Πυθαγόραν δὲ καὶ Ὀμηρον πάσαι τεθνεῶτας, οἷς εἰκὸς τὸ μειράκιον ἐν ἄδῳ νῦν συνέϊναι. τί τοίνυν μέμφεσθαι ἄξιον Ἀλεξάνδρῳ, εἰ τοιοῦτοις ἀνθρωπίουκοι.

ἐνδιατρίβειν ἡξίου; 34. Ἀδθας δὲ πυνθανομένω
αὐτῷ τὴν τίτος ψυχὴν αὐτὸς διεδίξατο; ἔφη·

Ἡρώτων Πηλείδης ἐγένου· μετὰ ταῦτα Μένανδρος·

Εἶθ' ὅς νῦν φαίνῃ· μετὰ δ' ἔσσειαι ἡλιάς ἀκτίς,
Ζήσεις δ' ὀγδόκοντ' ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν λυκάβαντας.
ὁ δ' ἐβδομηκοντούτης ἀπέθανε μελαγχολήσας, οὐδὲ
περιμείνας τὴν τοῦ θεοῦ ὑπόσχεσιν. 35. Καὶ οὗτος
ὁ χρησμός τῶν αὐτοφάνων ἦν. ἐρομένω δὲ αὐτῷ πο-
τε καὶ περὶ γάμου, ῥητῶς ἔφη·

Γῆμον Ἀλεξιάνδρου τε Σεληναίης τε θυγάτρα.
διεδεδῶκει δὲ πάλαι λόγον ὡς τῆς θυγατρὸς, ἦν εἶ-
χεν, ἐκ Σελήνης αὐτῷ γενομένης· τὴν γὰρ Σελήνην
ἔρωτι ὑλδῖναι αὐτοῦ, καθεύδοντά ποτε ἰδοῦσαν, ὅ-
περ αὐτῇ ἔθος, κοιμωμένων ἐρῶν τῶν καλῶν. ὁ δ'
οὐδὲν μελλήσας ὁ συνετώτατος Ρουτιλλιατὸς, εὐθὺς
ἔπεμπεν ἐπὶ τὴν κόρην, καὶ τοὺς γάμους ξυνεξετέλει
ἑξηκοντούτης νυμφίος, καὶ συνῆν, τὴν πενθερὰν Σε-
λήνην ἑκατόμβαις ὄλαις ἱλασκόμενος, καὶ τῶν ἐπον-
θρανίων εἰς καὶ αὐτὸς οἰόμενος γεγονέναι. 36. Ὁ δ'
ὡς ἄπαξ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πραγμάτων ἐλάβετο, μείζο-
ναι προσεπερνέει, καὶ πάντοσε τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς.
ἔπεμπε χρησιμοφόρους, ταῖς πόλεσι προλέγων, λοιμοῦ
καὶ πυρκαϊῆς φυλάσσεσθαι, καὶ σεισμούς, καὶ ἀσφα-
λοῦς βοηθήσειν, ὡς μὴ γένοιτό τι τούτων, αὐτὸς ὑπ-
σχέετο αὐτοῖς. Ἐνα δὲ τινα χρησμόν αὐτόφωρον κα-
αὐτὸν, ἐς ἅπαντα τὰ ἔθνη ἐν τῷ λοιμῷ διεπέρασται
ἦν θεὸς τὸ ἔπος ἐν·

Φοῖβος ὑπερσεπείης λοιμοῦ τεφέλην ἀπερύκει

καὶ τοῦτο ἦν ἰδεῖν τὸ ἔπος πανταχοῦ ἐπὶ τῶν πυλῶν γεγραμμένον, ὡς τοῦ λοιμοῦ ἀλεξιφάρμακον. τόδ' ἐς τὸνναντίον τοῖς πλείστοις προὔχῳρει. κατὰ γὰρ τινα τύχην αὐταὶ μάλιστα αἱ οἰκίαι ἐκενώθησαν, αἷς τὸ ἔπος ἐπεγέγραπτο. καὶ μὴ με νομίσης τοῦτο λέγειν, ὅτι διὰ τὸ ἔπος ἀπώλλυντο, ἀλλὰ τύχη τινὲ οὔτως ἐγένετο. τάχα δὲ καὶ οἱ πολλοὶ καταθάρροῦντες τῷ στίχῳ, ἡμέλουν, καὶ ῥαθυμότερον διητῶντο, οὐδὲν τῷ χρησμῷ πρὸς τὴν νόσον συντελοῦντες, ὡς ἂν ἔχοντες προμαχομένας αὐτῶν τὰς συλλαβάς, καὶ τὸν ἀκερσεκόμην Φοῖβον ἀποτοξεύοντα τὸν λοιμόν. 37. Πενθῆνας μέντοι ἐν αὐτῇ Ῥώμῃ κατεστήσατο πάνυ πολλοὺς τῶν συνωμοτῶν, οἱ τὰς ἐκάστου γνώμας διηγγέλλον αὐτῷ, καὶ τὰς ἐρωτήσεις προεμήνυον, καὶ ὧν μάλιστα ἐφίενται· ὡς ἔτοιμον αὐτὸν πρὸς τὰς ἀποκρίσεις, καὶ πρὶν ἤκειν τοὺς πεμπομένους, καταλαμβάνεσθαι. 38. Καὶ πρὸς μὲν τὰς ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα προεμηχανᾶτο. τελετὴν τε γὰρ τινα συνίσταται, καὶ δαδουχίας, καὶ ἱεροφαντίας, τριῶν ἐξῆς αἰεὶ τελουμένων ἡμερῶν. καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ, πρόρρησις ἦν, ὡς περ' Ἀθήνησι, τοιαύτη εἶ τις ἄθεος, ἢ Χριστιανός, ἢ Ἐπικουρείος, ἦκει κατάσκοπος τῶν ὀργίων, φευγέτω· οἱ δὲ πιστεύοντες τῷ θεῷ, τελείσθωσαν τύχῃ τῇ ἀγαθῇ. εἴτ' εὐθύς ἐν ἀρχῇ ἐξελάσις ἐγίγνετο. καὶ ὁ μὲν ἠγείτο, λέγων, ἔξω Χριστιανούς. τὸ δὲ πλῆθος ἅπαν ἐπεφθέγγετο, ἔξω Ἐπικουρείους. εἴτα Ἀητοῦς ἐγίγνετο λοχία, καὶ Ἀπόλλωνος γοναί, καὶ Κορωνίδος γάμος, καὶ Ἀσκληπιὸς ἐτίκτετο. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ Ἰλύκωνος ἐπιφάνεια καὶ γένεσις τοῦ θεοῦ,

39. Τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ, Ποδαλειρίου τε ἦν καὶ τῆς μητρὸς Ἀλεξάνδρου γάμος. Δαδῖς δὲ ἐκαλεῖτο, καὶ δαδες δὲ ἐκαίοντο. καὶ τελευταῖον, Σελήνης καὶ Ἀλεξάνδρου ἔρωσ, καὶ τικτομένη τοῦ Ῥουτιλλιανοῦ ἡ γυνή. ἐδαδούχει δὲ καὶ ἱεροφάντει ὁ Ἐνδυμίων Ἀλεξάνδρος. καὶ ὁ μὲν καθεύδων δῆθεν, κατέκειτο ἐν τῷ μέσῳ. κατῆει δὲ ἐπ' αὐτὸν ἐκ τῆς ὀροφῆς ὡς ἐξ οὐρανοῦ ἀντὶ τῆς Σελήνης, Ῥουτιλλία τις ὠραιωτάτη, τῶν Καίσαρος οἰκονόμων τινὸς γυνή, ὡς ἀληθῶς ἔρῳσα τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἀντερωμένη ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ ὀλεθρίου ἐκείνης ἀνδρὸς, φιλήματά τε ἐγίγνετο ἐν τῷ μέσῳ, καὶ περιπλοκαί. εἰ δὲ μὴ πολλαὶ ἦσαν αἱ δαδες, τάχ' ἂν τι καὶ τῶν ὑπὸ κόλπου ἐπράττετο. μετὰ μικρὸν δὲ εἰσῆει πάλιν ἱεροφαντικῶς ἐσκευασμένος ἐν πολλῇ τῇ σιωπῇ· καὶ αὐτὸς μὲν ἔλεγε μεγάλη τῇ φωνῇ, ἰὴ Γλύκων. ἐπεφθέγγοντο δὲ αὐτῷ ἐπακολουθοῦντες, Εὐμολπίδαι δῆθεν καὶ Κήρυκές τινες Παφλαγόνες, καρβατίνας ὑποδεδεμένοι, πολλὴν τὴν σκοροδύλην ἐρυγγάνοντες, ἰὴ Ἀλέξανδρε. 40. Πολλάκις δὲ ἐν τῇ δαδουχίᾳ καὶ τοῖς μυστικοῖς σκιρτήμασι γυμνωθεὶς ὁ μηρὸς αὐτοῦ ἐξεπίτηδες, χρυσοῦς διεφάνη, δέρματος, ὡς εἰκὸς, ἐπιχρύσου περιτεθέντος, καὶ πρὸς τὴν αὐγὴν τῶν λαμπάδων ἀποστίλλοντος. ὥστε καὶ γενομένης ποτὲ ζητήσεως δύο τισὶ τῶν μωροσόφων ὑπὲρ αὐτοῦ, εἴτε Πυθαγόρου τὴν ψυχὴν ἔχοι διὰ τὸν χρυσοῦν μηρὸν, εἴτε ἄλλην ὁμοίαν αὐτῇ, καὶ τὴν ζήτησιν ταύτην αὐτῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐπανενεγκόντων, ὁ βασιλεὺς Γλύκων χρησμῷ ἔλυσε τὴν ἀπορίαν·

Πυθαγόρου ψυχή, ποτέ μιν φθίνει, ἄλλοτε δ' αὔξει.

Ἡ δὲ προφητεία, δίης φρενός ἐστιν ἀποφώξ.

Καὶ μιν ἔπεμψε πατὴρ ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἐπαγωγόν.

Καὶ πάλιν ἐς Λιός εἶσα, Λιός βληθεῖσα κεραιυνῶ.
 41. Προλίγων δὲ πῦσαν ἀπέχεσθαι παιδίου συνουσίας, ὡς ἀσεβῆς ὄν, αὐτός τοῖσόνδε τι ὁ γενναῖδας ἐτεχνήσατο. ταῖς γὰρ πόλεις ταῖς Ποντικαῖς καὶ ταῖς Παφλαγονικαῖς, ἐπήγγελλε θεοπρόπους πέμπειν ἐς τριετίαν, ὑμνήσοντας παρ' αὐτοῦ τὸν θεόν. καὶ ἔδει δοκιμασθέντας, καὶ προκηθέντας τοὺς ἐγγεγεστώτους, καὶ ὠραιοτάτους, καὶ κάλλει διαφέροντας πεμφθῆναι. οὓς ἐγκλισημένους, ὥσπερ ἀργυρωνήτοις ἐχρήτο συγκαθεύδων, καὶ πάντα τρόπον ἐμπαροιστῶν. καὶ νόμον δὲ ἐπέποιήτο, ὑπὲρ τῶν ὀκτωκαίδεκα ἔτη, μηδένα τῶ αὐτοῦ στόματι δεξιῶσθαι, μηδὲ φιλήματι ἀσπάζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς ἄλλοις προτείνων τὴν χεῖρα κῦσαι, μόνους τοὺς ὠραιοὺς κατεφάλλει· καὶ ἐκαλεῦντο οὗτοι οἱ ἐντὸς τοῦ φιλήματος. 42. Τοιαῦτα ἐντροφῶν τοῖς ἀνοήτοις διετέλει, γυναικῶς τε ἀνίδην διαφθείρων, καὶ παισὶ συνῶν. καὶ ἦν μέγα καὶ εὐκτόν ἐκάστω, εἴ τινος γυναικὶ προσβλέψαι· εἰ δὲ καὶ φιλήματος ἀξιώσεις, ἀφροῦν τὴν ἀγαθὴν τύχην ᾤετο ἕκαστος ἐπὶ τὴν οἰκίαν αὐτῆ εἰσρῆσεσθαι· πολλὰ δὲ καὶ ἤχου τετοκέναι παρ' αὐτοῦ, καὶ οἱ ἄνδρες ἐπεμαρτύρουν, ὅτι ἀληθῆ λέγουσιν. 43. Ἐθέλω δὲ σοὶ καὶ διάλογον διηγήσασθαι τοῦ Ἰλύκωνος, καὶ τοῦ Σακέρδου.

τος, Τίανου τινος ἀνθρώπου, ὁποίου τινός τὴν συνέσειν εἶση ἀπὸ τῶν ἐρωτήσεων. ἀνέγνων δὲ αὐτόν, χρυσοῖς γράμμασι γεγραμμένον ἐν Τίῳ, ἐν τῇ τοῦ Σακέρδωτος οἰκίᾳ. „εἶπέ γάρ μοι, ἔφη, ὦ δέσποτα Γλύκων, τίς εἶ;“ ἐγὼ, ἦδ' ὅς, Ἀσκληπιὸς νέος, ἄλλος παρ' ἐκείνον τὸν πρότερον. „πῶς λέγεις;“ οἱ Θέμις ἀκοῦσαι σε τοῦτό γε. πῶσα δὲ ἡμῖν εἴη παραμενεῖς χρησιμῶν;“ τρίτον πρὸς τοῖς χιλίοις. „εἶτα, ποῖ μεταστήσῃ;“ ἐς Βάκτρα καὶ τὴν ἐκεῖ γῆν. δεῖ γὰρ ἀπολαῦσαι καὶ τοὺς βαρβάρους ἐπιδημίας τῆς ἐμῆς. „τὰ δ' ἄλλα χρησιμῆρα, τὸ ἐν Διδύμοις, καὶ τὸ ἐν Κλείρω, καὶ τὸ ἐν Δελφοῖς, ἔχουσι τὸν προπάτορα τὸν Ἀπόλλω χρησιμωδῶντα, ἢ ψευδεῖς εἰσιν οἱ νῦν ἐκπίπτοντες ἐκεῖ χρησμοί;“ μηδὲ τοῦτ' ἐθελήσῃς εἰδέναι, οὐ γὰρ Θέμις. „ἐγὼ δὲ τίς ἔσομαι μετὰ τὸν νῦν βίον;“ κάμηλος, εἶτα ἵππος, εἶτ' ἀνὴρ σοφός, καὶ προφήτης οὐ μείων Ἀλεξάνδρου. — τοιαῦτα μὲν ὁ Γλύκων τῷ Σακέρδωτι διηλέχθη. ἐπὶ τέλει δὲ χρησμὸν ἔμμετρον ἐφθέγγετο, εἰδὼς αὐτὸν Λεπίδω ἐταῖρον ὄντα·

Μὴ πείθου Λεπίδω· ἐπεὶ οἱ λυγρὸς οἴτος ὀπηδεῖ.

πάνυ γὰρ ἐδαδῖει τὸν Ἐπίκουρον, ὡς προεῖπον, ὡς τινα ἀντίτεχνον, καὶ ἀντισοφιστὴν τῆς μαγγανείας αὐτοῦ. 44. Ἐνα γοῦν τινα τῶν Ἐπικουρείων τολμήσαντα καὶ διελέγχειν αὐτὸν ἐπὶ πολλῶν παρόντων, ἐς κίνδυνον οὐ μικρὸν κατέστησεν. ὁ μὲν γὰρ προσελθὼν ἔλεγε μεγάλη τῇ φωνῇ, Σὺ μάνται γε, ὦ Ἀλέξανδρε, τὸν δεῖνα Πυφλαγόνα προσαγαγεῖν οἰκίεσθε

αὐτοῦ τῷ ἡγουμένῳ τῆς Γαλατίας, τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἀνέπεισας, ὡς ἀπεκτονότας τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ παιδευόμενον, ὁ δὲ νεανίσκος ζῆ, καὶ ἐπαυελήλυθε ζῶν μετὰ τὴν τῶν οἰκετῶν ἀπώλειαν, θηρίοις ὑπὸ σοῦ παραδοθέντων. τοιοῦτον δὲ τι ἐγένητο. ἀναπλεύσας ὁ νεανίσκος ἐς Αἴγυπτον ἄχρι τοῦ Κλύσματος, πλοίου ἀναγομένου, ἐπέισθη καὶ αὐτὸς εἰς Ἰνδιάν πλεύσαι, καὶ περὶ ἐβράδυνεν, οἱ δυστυχεῖς ἐκεῖνοι οἰκέται αὐτοῦ, οἰθθέντες ἢ ἐν τῷ Νείλῳ πλείοντα διεφθάρθαι τὸν νεανίσκον, ἢ καὶ ὑπὸ ληστῶν (πολλοὶ δὲ ἦσαν τότε) ἀνηρῆσθαι, ἐπανῆλθον ἀπαγγέλλοντες αὐτοῦ τὸν ἀφανισμόν. εἶτα ὁ χρησμὸς, καὶ ἡ καταδίκη· μεθ' ἣν ἐπέστη ὁ νεανίσκος, διηγούμενος τὴν ἀποδημίαν. ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγεν. 45. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἀγανακτήσας ἐπὶ τῷ ἐλέγχῳ, καὶ μὴ φέρων τοῦ ὀνειδούς τὴν ἀλήθειαν, ἐκέλευε τοὺς παρόντας λίθοις βάλλειν αὐτὸν, ἢ καὶ αὐτοὺς ἐναγεῖς ἔσεσθαι, καὶ Ἐπικούρους κληθήσασθαι. τῶν δὲ βάλλειν ἀρξαμένων, Δημόστρατος τις ἐπιδημῶν, τοῦ Πόντου πρῶτος, περιχύθει, ἐρρύσατο τοῦ θανάτου τὸν ἄνθρωπον, μικροῦ δεῖν καταλευσθέντα, πάννυ δικαίως. τί γὰρ ἔδει μόνον φρονεῖν ἐν τοσοῦτοις μεμηνόσι, καὶ παραπολαῦσαι τῆς Παφλαγόνων μορίας; καὶ τὰ μὲν κατ' ἐκείνον, τοιαῦτα. 46. Εἰ δὲ τινι προσκαλουμένων κατὰ τάξιν τῶν χρησμῶν, (πρὸ μιᾶς δὲ τοῦτο τοῦ θεσπίζειν ἐγίγνετο,) καὶ ἐρομένου τοῦ κήρυκος εἰ θεσπίζοι; τῷ δὲ ἀνεῖπεν ἔνδοθεν, Ἐς κόρακας, οὐκ ἔτι τὸν τοιοῦτον οὔτε στέγη τις ἐδέχετο, οὔτε πυρὸς, ἢ

ὕδατος ἐκοινώνει, ἀλλ' ἔδει γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνεσθαι, ὡς ἄσιβῆ, καὶ ἄθειον, καὶ Ἐπικούρειον· ἤπερ ἦν ἡ μεγίστη λοιδορία. 47. Ἐν γοῦν καὶ γελοιότατον ἐποίησεν ὁ Ἀλέξανδρος· εὐρὸν γὰρ τὰς Ἐπικούρου κυρίας δόξας, τὸ κάλλιστον, ὡς οἶσθα, τῶν βιβλίων, καὶ κεφαλαιωδῶς περιέχον τῆς τάνδρὸς σοφίας τὰ δόγματα, κομίσας ἐς τὴν ἀγορὰν μέσσην, ἔκαυσεν ἐπὶ ξύλων συκίνων, ὡς δῆθεν αὐτὸν καταφλέγων, καὶ τὴν σποδὸν ἐς θάλασσαν ἐξέβαλεν, ἔτι καὶ χρησμὸν ἐπιφθεγξάμενος·

Πυρπολείειν κέλομαι δόξας ἀλαοῖο γέροντος.

οὐκ εἰδὼς ὁ κατάρατος ὄσων ἀγαθῶν τὸ βιβλίον ἐκεῖνο τοῖς ἐντυχοῦσιν αἴτιον γίγνεται, καὶ ὄσσην αὐτοῖς εἰρήνην, καὶ ἀταραξίαν, καὶ ἐλευθερίαν ἐνεργάζεται, δειμάτων μὲν καὶ φασμάτων, καὶ τεράτων ἀπαλλάττον, καὶ ἐλπίδων ματαιῶν, καὶ περιττῶν ἐπιθυμιῶν· νοῦν δὲ καὶ ἀλήθειαν ἐντιθέν, καὶ καθαιρόν, ὡς ἀληθῶς, τὰς γνώμας, οὐ δαδὶ καὶ σκίλλη, καὶ ταῖς τοιαύταις φλυαρίαις, ἀλλὰ λόγῳ ὀρθῶ, καὶ ἀληθείᾳ, καὶ παρόρησίᾳ. 48. Ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, ἐν τι καὶ μέγιστον τόλμημα τοῦ μιχροῦ ἀνδρὸς ἄκουσον· Ἐχων γὰρ οὐ μικρὰν ἐπίβασιν ἐπὶ τὰ βασιλεία, καὶ τὴν αὐλήν, καὶ τὸν Ῥουτιλλιανὸν εὐδοκιμοῦντα [πάροδον,] διαπέμπεται χρησμὸν τοῦ ἐν Γερμανίᾳ πολέμου ἀκμαίζοντος, ὅτε θεὸς Μάρκος ἤδη τοῖς Μαρκομάνοις καὶ Κουάδοις συνεπλέκετο. ἠξίου δὲ ὁ χρησμός δύο λέοντας ἐμβληθῆναι ζῶντας ἐς τὸν Ἰστρον μετὰ πολλῶν ἀρωμάτων, καὶ θυσίῶν μεγαλοπρεπῶν. ἄμεινον δὲ αὐτὸν εἰπεῖν τὸν χρησμὸν·

Ἐς δίνας Ἰστροιο διῆπειός ποταμοῖο,
 Ἐσβαλέειν κέλομαι δοιοὺς Κυβέλης θεράποντας,
 Θῆρας ὄρειτρεφίας· καὶ ὅσα τρέφει Ἰνδικὸς ἄγρ
 Ἄνθρα, καὶ βοτάνας ἐνώδειας· αὐτίκα δ' ἔσται
 Νίκη, καὶ μέγα κῦδος, ἅμ' εἰρήνη ἐρατεινῆ.

γενομένων δὲ τούτων, ὡς προσέταξε, τοὺς μὲν λέον-
 τας, διανηξαμένους ἐς τὴν πολεμίαν, οἱ βάρβαροι
 ξύλοις κατειργάσαντο, ὡς τινες κύνας, ἢ λύκους ξε-
 νικούς. αὐτίκα δὲ τὸ μέγιστον τραῦμα τοῖς ἡμετέ-
 ροις ἐγένετο, διςμυρίων που σχεδὸν ἀθρόων ἀπολο-
 μένων. εἶτα ἠκολούθησε τὰ περὶ Ἀκυληϊάν γενομέ-
 να, καὶ ἡ παρὰ μικρὸν τῆς πόλεως ἐκείνης αἰλώσις.
 ὁ δὲ, πρὸς τὸ ἀποβεβηκὸς τὴν Δελφικὴν ἐκείνην
 ἀπολογίαν, καὶ τὸν τοῦ Κροίσου χρησμὸν ψυχρῶς
 παρῆγε, νίκην μὲν γὰρ προειπεῖν τὸν θεὸν, μὴ μὲν-
 τοι δηλῶσαι, Ῥωμαίων ἢ τῶν πολεμίων. 49. Ἦδη
 δὲ πολλῶν ἐπὶ πολλοῖς ἐπεσρεόντων, καὶ τῆς πόλεως
 αὐτῶν θλιβομένης ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἐπὶ τὸ
 χρηστήριον ἀφικνουμένων, καὶ τὰ ἐπιτήδεια διαρκῆ
 μὴ ἐχοῦσης, ἐπινοεῖ τοὺς νυκτερινούς καλουμένους
 χρησμούς. λαμβάνων γὰρ τὰ βιβλία, ἐπεκθιμᾶτο,
 ὡς ἔφασκιν αὐτοῖς, καὶ ὡς ὄναρ παρὰ τοῦ θεοῦ
 ἀκούων ἀπεκρίνετο, οὐ μὲντοι σαφεῖς τοὺς πολλοὺς,
 ἀλλὰ καὶ ἀμφιβόλους, καὶ τεταραγμένους, καὶ μά-
 λιστα εἴ ποτε θεάσαιτο περιεργότερον τὸ βιβλίον
 κατεσφραγισμένον. οὐ γὰρ παρακινδυνεύων τὸ ἐπι-
 θὸν ἄλλως ὑπέγραφε, χρησμοῖς πρόπον καὶ τὸ τοιοῦ-
 τον οἰόμενος· καὶ ἦσαν τινὲς ἐξηγηταὶ ἐπὶ τούτῳ
 καθήμενοι, καὶ μισθούς οὐκ ὀλίγους ἐκλέγοντες

παρὰ τῶν τοῦς τοιοῦτους χρησμούς ἀπολαμβάνόντων ἐπὶ τῇ ἐξηγήσει καὶ διαλύσει αὐτῶν· καὶ τοῦτο αὐτῶν τὸ ἔργον ὑπόμισθον ἦν. ἐτίλουν γὰρ οἱ ἐξηγηταὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ τάλαντον Ἀιτικὸν ἐκάτερος. 50. Ἐπίστετε δὲ, μήτε ἐραμένου τινός, μήτε πεμφθέντος, ἀλλ' οὐδὲ ὅπως ὄντος, ἐχρησμάδει πρὸς ἐκπλήξιν τῶν ἀνοήτων, οἷον καὶ τοῦτο·

Δίξαι ὅστις σὴν ἄλοχον μάλα πάγχυ λεληθῆς
 Καλλιγένειαν ὑπὲρ λεχέων σαλαγεί κατὰ δῶμα;
 Δούλος πρωτογενῆς, τῷ δὲ σύ γε πάντα πέποι-
 θας.

Ἰππύεις γὰρ ἐκίνον, ὃδ' αὐθις σὴν παράκοιτιν,
 Ἀντίδοσιν ταύτην ὕβρεως ἰδίας ἀποτίνων.
 Ἄλλ' ἐπὶ σοὶ δὴ φάρμακ' ἀπ' αὐτῶν λυγρὰ τέ-
 τυκται,

Ὡς μήτ' εἰσαίεις, μήτ' εἰσοράας ἃ ποσοῦσιν.
 Εὐρήσεις δὲ κάτω ὑπὸ σῶ λέχει ἀγχόθι τοίχου,
 Πρὸς κεφαλῆς· καὶ σὴ θεράπεινα σύννοιδε Κα-
 λυψά.

τίς οὐκ ἂν Δημόκριτος διαταράχθῃ, ἀκούσας ὀνόματα, καὶ τόπους ἀκριβοῖς; εἶτα μετ' ὀλίγον κατέπτυσεν ἂν, συνεὶς τὴν ἐπίνοιαν αὐτῶν; 51. Ἀλλὰ καὶ βαρβάρους πολλάκις ἔχρησεν, εἴ τις τῇ πατρίῳ ἔροιο φωνῇ, Συριστὶ, ἢ Κελτιστὶ, [οὐ] φάδιως ἐξευρίσκων τινὰς ἐπιδημοῦντας ὁμοειθεῖς τοῖς δεδωκόσι. διὰ τοῦτο καὶ πολὺς ὁ ἐν μίσῳ χρόνος ἦν τῆς τε δόσεως τῶν βιβλίων, καὶ τῆς χρησμοφθίας, ὡς ἐν τοσοῦτῳ κατὰ σχολὴν λύοιντό τε οἱ χρησμοὶ ἀσφαλῶς, καὶ εὐρίσκοιντο οἱ ἐρμηνεῦσαι δυνά-

μεινοί ἕκαστα, εἶδος καὶ ὁ τῷ Σκύθῃ δοθεὶς χρησμός ἦν.

Μόρφῃ ἐβάργουλις εἰς σκιὴν χνέγκικραγκ λείπει
φάος.

52. Ἄλλως πάλιν, οὔτε παρόντι, οὔτε ὅλως τινὶ ὄντι, ἔφη ἄνευ μέτρου, ἀναστρέφειν ὀπίσω. ὁ γὰρ πέμπσας σε, τέθνηκεν ὑπὸ τοῦ γείτονος Διοκλέους τήμερον, ληστῶν προσελθόντων Μάγνου, καὶ Κέλερος, καὶ Βουβάλου, οἱ καὶ ἤδη δεδενταὶ ληφθέντες. 53. Ὀλίγους δὲ καὶ τῶν ἐμοὶ δοθέντων ἄκουσον. ἐρομένου γὰρ μου, εἰ φαλακρός ἐστιν Ἀλεξάνδρος; καὶ κατασημηναμένου περιέργως, καὶ προφανῶς, ὑπογράφεται χρησμός νυκτερήσιος,

Σαβαρδαλάχου μάλαχ' Ἄτις ἄλλος ἦν.
καὶ πάλιν ἐμοῦ ἐρομένου ἐν δύο βιβλίοις διαφόροις τὴν αὐτὴν ἐρώτησιν, πόθεν ἦν Ὀμηρος ὁ ποιητής; ἐπ' ἄλλου καὶ ἄλλου ὀνόματος, τῷ ἑτέρῳ μὲν ὑπέγραψεν, ἑξαπατηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐμοῦ νεανίσκου, (ἐρωτηθεὶς γὰρ ἐφ' ὅ,τι ἦκε, θεραπείαν, ἔφη, αἰτήσω πρὸς ὀδύνην πλευροῦ·)

Κυτμίδι σε χρῆσθαι κέλομαι, δροσίην τέ κε Λη-
τοῦς.

τῷ δὲ ἑτέρῳ, ἐπειδὴ καὶ τοῦτο ἠκηκόει, ὡς ἐρομένου τοῦ πέμπσαντος, εἴτε μοι πλεῦσαι ἐπ' Ἰταλίαν, εἴτε πεζοπορῆσαι λῶον; ἀπεκρίνατο οὐδὲν πρὸς τὸν Ὀμηρον.

Μὴ σύ γε πλωέμεναι, πεζὴν δὲ καθ' οἶμον
ᾄδεις.

54. Πολλὰ γὰρ τοιαῦτα καὶ αὐτὸς ἐπεμηχανησάμην

αὐτῷ· οἶον καὶ ἐκτίνο. μίαν ἐρώτησιν ἐρωτήσας, ἐπέγραψα τῷ βιβλίῳ κατὰ τὸ ἔθος· τοῦ δεῖνος χρησμοὶ ὀκτώ, ψευδάμενός τι ὄνομα, καὶ τὰς ὀκτὼ δραχμὰς, καὶ τὸ γινόμενον ἔτι πρὸς ταύταις πέμψας· ὁ δὲ πιστεύσας τῇ ἀποπομπῇ τοῦ μισθοῦ, καὶ τῇ ἐπιγραφῇ τοῦ βιβλίου, πρὸς μίαν ἐρώτησιν (ἦν δὲ αὕτη· πότε ἀλώσεται μαγγανεύων Ἀλεξάνδρος;) ὀκτὼ μοι χρησμοὺς ἐπέμψεν, οὔτε γῆς, φασιν, οὔτε οὐρανοῦ ἀπιτομένους, ἀνοήτους δὲ καὶ δυσνοήτους ἅπαντας. ἄπερ ὕστερον αἰσθόμενος, καὶ ὅτι Ῥουτιλλιανὸν ἐγὼ ἀπέτρεπον τοῦ γάμου, καὶ τοῦ πάνυ προσκεῖσθαι ταῖς τοῦ χρηστηρίου ἐλπίσιν, ἐμίσει, ὡς τὸ εἶδος, καὶ ἔχθιστον ἠγεῖτο. καὶ ποτε περὶ ἐμοῦ ἐρομένῳ τῷ Ῥουτιλλιανῷ, ἔφη·

Νυκτιπλάνοις ὄαροις χαίρει, κοίταις τε δυσά-
γνοις.

55. Καὶ ὅπως ἔχθιστος εἰκότως ἦν ἐγὼ· καὶ περὶ ἐσελθόντα με ἐς τὴν πόλιν ἦσθετο, καὶ ἔμαθεν ὡς ἐκεῖνος εἶπεν ὁ Λουκιανὸς, (ἐπηγόμην δὲ καὶ στρατιώτας δύο, λογχοφόρον καὶ κοντοφόρον, παρὰ τοῦ ἡγουμένου τῆς Καππαδοκίας, φίλου τότε ὄντος, λαβὼν, ὡς με παραπέμψειαν μέχρι πρὸς τὴν Θάλατταν) αὐτίκα μεταστέλλεται δεξιῶς πάνυ, καὶ μετὰ πολλῆς φιλοφροσύνης. ἐλθὼν δὲ ἐγὼ καταλαμβάνω πολλοὺς περὶ αὐτόν· συνεπηγόμην δὲ καὶ τοὺς στρατιώτας τύχη τινὶ ἀγαθῇ. καὶ ὁ μὲν προὔτεινέ μοι κῦσαι τὴν δεξιάν, ὥσπερ εἰώθει τοῖς πολλοῖς, ἐγὼ δὲ προσφύς ὡς φιλήσω, δῆγματι χρηστῶ πάνυ μικροῦ δεῖν χολῆν αὐτῷ ἐποίησα τὴν χεῖρα.

οἱ μὲν οὖν παρόντες, ἄγχειν με καὶ παίειν ἐπειρών-
 το, ὡς ἱερόσυλον, καὶ πρότερον ἔτι, ἀγανακτήσαν-
 τες ὅτι Ἀλέξανδρον, ἀλλὰ μὴ προφήτην αὐτὸν προσ-
 εἶπον· ὁ δὲ πάνυ γεννικῶς καρτερήσας, κατέπαυ-
 τε αὐτούς, καὶ ὑπισχνεῖτο τιθασσόν με φραδίως ἀπο-
 φανεῖν, καὶ δείξειν τὴν Γλύκωνος ἀρετὴν, ὅτι καὶ
 τοὺς πάνυ τραχυνομένους φίλους ἀπεργάζεται. καὶ
 μεταστησάμενος ἅπαντας, ἐδικαιολογεῖτο πρὸς μὲ,
 λέγων· πάνυ με εἰδέναι καὶ τὰ ὑπ' ἐμοῦ Ρουτιλ-
 λισσῶ συμβουλευόμενα· καὶ τί παθῶν, ταῦτά με
 εἰργάσω, θυνάμενος ὑπ' ἐμοῦ ἐπὶ μέγα προαχθῆναι
 παρ' αὐτῶ; καὶ γὰρ ἄσμενος ἤδη ἐδεχόμην τὴν φιλο-
 φροσύνην ταύτην, ὄρων οἷ κινδύνου καθειστήκειν·
 καὶ μετ' ὀλίγον προῆλθον φίλος γεγενημένος. καὶ
 τοῦτο οὐ μικρὰν θαῦμα ποίς ὄρωσιν ἔδοξεν, οὕτως
 μοι φραδίας γενομένης μεταβολῆς. 56. Εἶτα δὴ μόν
 ἐκπλεῖν προαιρουμένου, ξένια, καὶ δῶρα πολλὰ
 πέμπας (μόνος δὲ σὺν τῷ Ξενοφῶντι ἔτυχον ἐπιδη-
 μῶν, τὸν πατέρα καὶ τοὺς ἐμούς ἐς Ἀμαστριν προῦκ-
 πεπομφῶς) ὑπισχνεῖται καὶ πλοῖον αὐτὸς παρέξειν
 καὶ ἐρέτας τοὺς ἀπάξοντας· καὶ γὰρ μὲν ᾤμην ἀπλοῦν
 τι εἶναι, καὶ δεξιόν, ἐπεὶ δὲ κατὰ μέσον τὸν πόρον
 ἐγενόμην, σακρούοντα ὄρων τὸν κυβερνήτην, καὶ
 τοῖς ναύταις τι ἀντιλέγοντα, οὐκ ἀγαθὰς εἶχον περὶ
 τῶν μελλόντων τὰς ἐλπίδας. ἦν δὲ αὐτοῖς ἐπεσταλ-
 μένον ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἀραμένους εἶψαι ἡμῶν
 ἐς τὴν θάλατταν· ὅπερ εἰ ἐγγένητο, φραδίως ἂν
 αὐτῶ ἐπεπολέμητο τὰ πρὸς ἐμὲ. ἀλλὰ σακρούων ἐκεῖ-
 νος ἔπεισε καὶ τοὺς συνναύτας μηδὲν δειρὸν ἡμᾶς

ἐργάσασθαι· καὶ πρὸς ἐμὲ ἔφη, Ἔτη ἐξήκοντα, ὡς ὄρῃς, ἀνεπίληπτον βίον καὶ ὄσιον προβεβιωκώς, οὐκ ἂν βουλοίμην ἐν τούτῳ τῆς ἡλικίας, καὶ γυναῖκα καὶ τέκνα ἔχων, μίμναι φόρῳ τῆς χειρᾶς· δηλοῶν ἐφ' ὅπερ ἡμᾶς ἀνειλήφει, καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου προστεταγμένα. 57. Καταθέμενος δὲ ἡμᾶς ἐν Αἰγυπτῶσι, ὧν καὶ ὁ καλὸς Ὅμηρος μέμνηται, ἐπίσω ἀπήλαυεν. ἔνθα ἐγὼ παραπλέοντας εὐρῶν Βοσπορανοῦς τινὰς πρέσβεις, παρ' Εὐπάτορος τοῦ βασιλέως εἰς τὴν Βιθυνίαν ἀπιόντας ἐπὶ κομιδῇ τῆς ἐπετείου συντάξεως, καὶ διηγησάμενος αὐτοῖς τὸν περιστάντα ἡμᾶς κίνδυνον, καὶ δεξιῶς αὐτῶν τυχῶν, ἀναληφθεὶς ἐς τὸ πλοῖον, διασώζομαι ἐς τὴν Ἀμαστρίαν, παρὰ τοσοῦτον ἔλθῶν ἀποθανεῖν. τὸν τεῦθεν καὶ αὐτὸς ἐπεκορυσσόμενην αὐτῷ, καὶ πάντα κάλων ἐκίρου, ἀμύνασθαι βουλόμενος, καὶ πρὸ τῆς ἐπιβουλῆς ἤδη μισῶν αὐτόν, καὶ ἐχθιστον ἡγούμενος διὰ τὴν τοῦ τρόπου μιαιρίαν, καὶ πρὸς τὴν κατηγορίαν ὤρμημην, πολλοὺς συναγωνιστὰς ἔχων, καὶ μάλιστα τοὺς ἀπὸ Τιμοκράτους τοῦ Ἡρακλειώτου φιλοσόφους· ἀλλ' ὁ τότε ἡγούμενος Βιθυνίας καὶ τοῦ Πόντου, αὐτὸς ἐπέσχε, μονοουχὶ ἰκετεύων καὶ ἀντιβολῶν παύσασθαι. διὰ γὰρ τὴν πρὸς Ρουτιλλιανὸν εὐνοίαν, μὴ ἂν δύνασθαι, καὶ εἰ φανερώς λάβοι ἀδικοῦντα, κολάσαι αὐτόν. οὕτω μὲν ἀνεκόπη τῆς ὁρμῆς, καὶ ἀνεπανόμην, οὐκ ἐν δέοντι θρασυνόμενος ἐφ' οὕτω δικαστοῦ διακειμένου. 58. Ἐκείνο δὲ πῶς οὐ μέγα ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ τόλμημα τοῦ Ἀλεξάνδρου, τὸ αἰτῆσαι παρὰ τοῦ αὐτοκράτο-

ρος μετονομασθῆναι τὸ Ἀβώνου τεῖχος, καὶ Ἰωνόπολιν κληθῆναι· καὶ νόμισμα καινὸν κόψαι, ἐγκυχαρηγμένον τῇ μὲν τοῦ Γλύκωνος, κατὰ θάτερα δὲ Ἀλεξάνδρου, στέμματά τε τοῦ πάππου Ἀσκληπιοῦ, καὶ τὴν ἄρπην ἐκείνην τοῦ πατρομήτορος τοῦ Περσείως ἔχοντος; 59. Προειπὼν δὲ διὰ χρησιμοῦ περὶ ἑαυτοῦ, ὅτι ζῆσαι εἴμαρται αὐτῷ ἔτη πειτήκοντα καὶ ἑκατὸν, εἴτα κεραυνῷ βληθέντα ἀποθανεῖν, οἰκτίστῳ τέλει, οὐδὲ ἐβδομήκοντα ἔτη γεγωνῶς, ἀπέθανεν, ὡς Ποδαλειρίου υἱός, διασαπείς τὸν πόδα μέχρι τοῦ βουβῶνος, καὶ σκωλήκων ζέσας, ὅτεπερ καὶ ἐφωράθη φαλακρός ὢν, παρέχων τοῖς ἰατροῖς ἐπιβρέχειν αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν διὰ τὴν ὀδύνην· ὃ οὐκ ἂν ποιῆσαι ἐδύναντο, μὴ οὐχὶ τῆς φενάκης ἀφηρημένης. 60. Τοιοῦτο τέλος τῆς Ἀλεξάνδρου τραγωδίας, καὶ αὕτη τοῦ παντός δράματος ἢ καταστροφὴ ἐγένετο· ὡς εἰκάζειν προνοίας τινός τὸ τοιοῦτον, εἰ καὶ κατὰ τύχην συνέβη. ἔδει δὲ καὶ τὸν ἐπιτάφιον αὐτοῦ ἄξιον γενέσθαι τοῦ βίου, καὶ ἀγῶνα τινὰ συστήσασθαι ὑπὲρ τοῦ χρηστηρίου, τῶν συνωμοτῶν καὶ γοήτων, ὅσοι κορυφαῖοι ἦσαν, ἀνελεθόντων ἐπὶ διαιτητὴν τὸν Ρουτιλλιανόν, τίνα χρῆ προκριθῆναι αὐτῶν, καὶ διαδέξασθαι τὸ μαντεῖον, καὶ στεφανωθῆναι τῷ ἱεροφαντικῷ, καὶ προφητικῷ στέμματι. ἦν δὲ ἐν αὐτοῖς καὶ Παῖτος ἰατρός τῆς τέχνης, πολιώδης ὢν, οὔτε ἰατρῷ πρόποντα, οὔτε πολιῷ ἀνδρὶ ταῦτα ποιῶν. ἀλλ' ὁ ἀγωνοθέτης Ρουτιλλιανός, ἀστεφανώτους αὐτοὺς ἀπέπεμψεν, αὐτῷ τὴν προφητείαν φυλάττων μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπωλ-

λαγήν. Ταῦτα, ὧ φιλότης, ὀλίγα ἐκ πολλῶν δεί-
 γματος ἔνεκα γράψαι ἠξίωσα, καὶ σοὶ μὲν χαριζό-
 μενος ἀνδρὶ ἑταίρῳ, καὶ φίλῳ, καὶ ὄν ἐγὼ πάντων
 μάλιστα θαυμάσας ἔχω, ἐπὶ τε σοφίᾳ, καὶ τῷ πρὸς
 ἀλήθειαν ἔρωτι, καὶ τρόπου προότῃ, καὶ ἐπιεικείᾳ,
 καὶ γυλῆγῃ βίου, καὶ δεξιότητι πρὸς τοὺς συνόντας·
 τὸ πλεον δὲ, ὅπερ καὶ σοὶ ἡδίων, Ἐπικούρω τιμω-
 ρῶν, ἀνδρὶ ὡς ἀληθῶς ἱερῷ, καὶ θεσπεσίῳ τὴν φύ-
 σιν, καὶ μόνῳ μετ' ἀληθείας τὰ καλὰ ἐγνωκότι, καὶ
 παραδεδωκότι, καὶ ἐλευθερωτῇ τῶν ὀμιλησάντων
 αὐτῷ γενομένῳ. οἶμαι δὲ, ὅτι καὶ τοῖς ἐντυχοῦσι
 χρησιμὸν τι ἔχειν δόξει ἢ γραφῇ, τὰ μὲν διεξελέγ-
 χουσα, τὰ δὲ ἐν ταῖς τῶν εὐφρονούντων γνώμαις
 βεβαιούσα.

ΠΕΡΙ ΟΡΧΗΣΕΩΣ.

ARGUMENTVM.

*Laudatur hoc libro contra philosophum Cyni-
 cum ars pantomimorum, cui ille favere viro honesto
 indignum censuerat, argumentis circiter his.
 Laus artis saltandi in genere, cap. 6—34. Ars
 saltandi vetustissima est; iam Rhea delectabatur
 saltatione Corybantum et Curetum; hanc ob artem*

laudantur herbes; apud Lacedaemonios et alios Graecos barbarosque in summo honore est; nulla antiqua mysteria sunt sine illa arte; a diis ipsis culta, in illorum honorem diu exercita et ab Homero Hesiodoque egregie laudata est. Socrates adeo eam discere non est dedignatus. Comoedia quoque et Tragoedia suum saltandi genus habet, quibus quadam ratione saltatio praeferenda est, nam personae, quae displicent in illis, pulcherrimae sunt saltatoribus; caeterum dramatis et saltationibus eadem sunt argumenta, in his autem nunc ab aliis succinitur saltanti, quum olim iidem canerent saltarentque. 2) Laus pantomimorum, quorum illa fuit fundamentum, c. 35. usque ad fin. Argumentum artis est scientia imitandi, ostendendi, cogitata sine verbis proferendi et obscura declarandi. Quae imitanda sunt, praebet antiqua historia, et multa saltatorem prompta memoria tenere oportet. Hac occasione plurima saltationis argumenta recensentur. Haec ea assimilatione ostendantur, ut quasi audiat nihil loquens saltator, (qua arte quosdam supra expectationem excelluisse exemplis docetur;) et congrua sit actio unius hominis diversis personis subiectis, mores et affectus demonstrans, sua quodque mensura. Saltatorem ipsum oportet praestare memoria, ingenio, prudentia, acumine et iudicio; ne sit nimis procera vel nimis humili statura etc., caveat, ne irrationaliter se moveat, sed legitime et concinne, ut spectator se ipsum videat quasi in speculo; nec egrediatur modum imitationis. Omnino non facilis est ars, sed ad summum omnis doctrinae fastigium pertinet. Caeterum ars haec utilia miscet dulci, animum acuit, corpus exercet, aures oculosque, pulcherrima spectacula praebens, oblectat, docet multa antiqua, atque spectatorum mores emendat atque affectus mulcet.

Indignus est liber Luciano, saltem nimis festinanter scriptus.

ΛΤΚ. Ἐπεὶ τοίνυν, ὦ Κράτων, δεινὴν τινα ταύτην κατηγορίαν ἐκ πολλοῦ, οἶμαι, παρεσκευασμένος κατηγορήσας, ὀρχήσεών τε, καὶ αὐτῆς ὀρχηστικῆς, καὶ προσέτι ἡμῶν γε τῶν χαιρόντων τῇ τοιαύτῃ θεῖα, ὡς ἐπὶ φαύλῃ καὶ γυναικίῳ πράγματι μεγάλην σπουδὴν ποιουμένων, ἄκουσον ὅσον τοῦ ὀρθοῦ διημάτησας, καὶ ὡς λέληθας σεαντόν, τοῦ μεγίστου τῶν ἐν τῷ βίῳ ἀγαθῶν κατηγορῶν. καὶ συγγνώμη σοι, εἰ ἐξ ἀρχῆς βίῳ ἀύχμηρῶ συζῶν, καὶ μόνον τὸ σκληρὸν ἀγαθὸν ἠγούμενος, ὑπ' ἀπειρίας αὐτῶν, κατηγορίας ἀξία εἶναι νομόμικας.

2. ΚΡΑΤ. Ἄνῆρ θέ τις ὢν, ὦ λέγῃστε, καὶ ταῦτα, παιδείᾳ σύντροφος, καὶ φιλοσοφίᾳ τὰ μέτρια ἐμικηκώς, ἀφόμενος, ὦ Δικῆνε, τοῦ περὶ τὰ βελτίω σπουδαίσειν, καὶ τοῖς παλαιοῖς συνεῖναι, καθῆσθαι καταυλούμενος, θηλυδρίαν ἀνδρωπον ὀρεῖν, εὐθῆσαι μαλακαῖς, καὶ ἕσμασι ἀκολάστοις ἐναβρυτόμενον, καὶ μιμούμενον ἐρωτικὰ γύναια τῶν πάλαι, τὰς μαχλοτάτας Φαίδρας καὶ Παρθενόπας, καὶ Ροδόπας τινάς, καὶ ταῦτα πάντα ὑπὸ κρούμασι, καὶ τερειάσμασι, καὶ ποδῶν κτύπῃ καταγέλαστα ὡς ἀληθῶς πράγματα, καὶ ἥμισυ ἐλευθέρη ἀνδρῶν, καὶ οἶον σοὶ πρόποντα· ὥστε ἔγωγε πενθόμενος, ὡς ἐπὶ τοιαύτῃ θεῖα σχολάζεις, οὐκ ἠδέεσθαι μόνον ὑπὲρ σοῦ, ἀλλὰ καὶ ἠκρίσθαι, εἰ Ἠλέτωρο καὶ Χρυσίππου καὶ Ἀριστοτέλους ἐκλαυθόμενος, καθῆσαι, τὴν ὁμοίαν πεπονθῶς ταῖς τὰ ἄλλα περὶ

γνωμένοις· καὶ ταῦτα, μυρίων ἄλλων ὄντων ἀκουσμάτων καὶ θεαμάτων σπουδαίων, εἰ τούτων τις δέοιτο τῶν κυκλικῶν αὐλητῶν, καὶ τῶν κιθάρα καὶ ἔννομα προσαδόντων, καὶ μάλιστα τῆς σεμνῆς τραγωδίας, καὶ τῆς φαιδροτάτης κωμωδίας, ἅπερ καὶ ἐναγώνια εἶναι ἤξιεται. 3. Πολλῆς οὖν, ὧ γενναῖε, τῆς ἀπολογίας σοι δεήσει πρὸς τοὺς πεπαιδευμένους, εἰ βούλει μὴ παντάπασιν ἐκκεκρίσθαι, καὶ τῆς τῶν σπουδαίων ἀγέλης ἐξεληλάσθαι. καίτοι τόγε ἄμεινον ἐκεῖνό ἐστιν, οἶμαι, ἀρνήσει τὸ πᾶν ἰάσασθαι, καὶ μηδὲ τὴν ἀρχὴν ὁμολογεῖν τι τοιοῦτον παρανενομησθαί σοι. πρὸς δὴ τοῦπιόν, ὄρα ὅπως μὴ λάθῃς ἡμῖν ἐξ ἀνδρός τοῦ πάλαι, Λυδὴ τις ἢ Βάκχη γενόμενος· ὅπερ οὐ σὸν ἂν ἔγκλημα εἶη μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν, εἰ μὴ σε κατὰ τὸν Ὀδυσσεῖα τοῦ λωτοῦ ἀποσπάσαντες, ἐπὶ τὰς συνήθεις διατριβὰς ἐπανάξομεν, πρὶν λάθῃς τελείως ὑπὸ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ σειρήνων κατεσχημένος. καίτοι ἐκεῖναι μὲν, τοῖς ὡσὶ μόνοις ἐπεβούλευον, καὶ διὰ τοῦτο κηροῦ ἐδέησε πρὸς τὸν παράπλου αὐτῶν. σὺ δὲ καὶ δι' ὀφθαλμῶν ἔοικας ὄλος δεδουλώσθαι.

4. ΑΤΚ. Παπαὶ, ὧ Κράτων, ὡς κάρχαρόν τινα ἔλυσας ἐφ' ἡμᾶς τὸν σαντοῦ κύνα. πλὴν τόγε παράδειγμα τὴν τῶν Λωτοφάγων καὶ Σειρήνων εἰκόνα, πάνυ ἀνομοιοτάτην μοι δοκεῖς εἰρηκέναι, ὡς πέπονθα· παρ' ὅσον τοῖς μὲν τοῦ λωτοῦ γευσάμενοις, καὶ τῶν Σειρήνων ἀκούσασιν, ὄλεθρος ἦν τῆς τε ἐδωδῆς, καὶ τῆς ἀκροάσεως τοῦπιτίμιον· ἐμοὶ δὲ, πρὸς τῷ τὴν ἡδονὴν παραπολὺ ἡδίω πεφηνέναι,

καὶ τέλος ἀγαθὸν ἀποβέβηκεν. εὐ γὰρ εἰς λήθην τῶν οἴκοι, οὐδ' εἰς ἀγνωσίαν τῶν κατ' ἑμαυτὸν περιίσταμαι, ἀλλ' εἰ χρῆ μὴδὲν ὀκνήσαντα εἰπεῖν, μακρῶ πινυτώτερος, καὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ διορατικώτερος, ἐκ τοῦ θεάτρου σοὶ ἐπανελήλυθα. μᾶλλον δὲ τὸ τοῦ Ὀμήρου αὐτὸ εἰπεῖν καλόν, ὅτι ὁ τοῦτο ἰδὼν τὸ θέαμα,

— τερψάμενος νεῖται, καὶ πλείονα εἰδώς.

ΚΡΑΤ. Ἡράκλεις, ὦ Λυκῖνε, οἷα πέπονθας, ὅς οὐδ' αἰσχύνῃ ἐπ' αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ σεμνυνομένῳ ἔοικας. τὸ γοῦν δεινότατον τοῦτό ἐστιν, ὅτι μὴδὲ ἰάσεως τινὰ ἡμῖν ὑποφαίνεις ἐλπίδα, ἐπαινεῖν τολμῶν τὰ οὐτοῖς αἰσχρὰ, καὶ κατάπτυστα.

5. ΑΤΚ. Εἰπέ μοι, ὦ Κράτων, ταυτὶ δὲ περὶ ὀρχήσεως καὶ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ γενομένων, ἰδὼν πολλάκις αὐτὸς, ἐπιτιμᾶς, ἢ ἀπείρατος ὢν τοῦ θεάματος, ὅμως αἰσχρὸν αὐτὸ καὶ κατάπτυστον, ὡς φῆς, νομίζεις; εἰ μὲν γὰρ εἶδες, ἐξ ἴσοι ἡμῖν καὶ σὺ γεγένησαι· εἰ δὲ μὴ, ὄρα μὴ ἄλογος ἢ ἐπιτίμησις εἶναι σου δόξῃ, καὶ θρασεία, κατηγοροῦντος, ὢν ἀγνοεῖς.

ΚΡΑΤ. Ἔτι γὰρ τοῦτό μοι τὸ λοιπὸν ἦν, ἐν βαθεῖ τούτῳ τῷ πάγωνι, καὶ πολιᾷ τῇ κόμῃ, καθῆσθαι μέσον ἐν τοῖς γυναικοῖς, καὶ τοῖς μεμνημένοις ἐκείνοις θεαταῖς, κροτοῦντά τε προσέτι, καὶ ἐπαινους ἀπρεπεστάτους ἐπιβοῶντα ὀλεθρῶ τινι ἀνθρώπῳ, ἐς οὐδὲν δέον κατακλωμένῳ;

ΑΤΚ. Σύγγνωστά σου ταῦτα, ὦ Κράτων· εἰ δὲ μοι πεισθείης ποτὲ, καὶ ὅσον πείρας ἔνεκα

παράσχοις ἑαυτὸν, ἀναπετάσας τοὺς ὄφθαλμοὺς, εὖ οἶδα, ὡς οὐκ ἀνάσχοιο ἂν, μὴ οὐχὶ πρὸ τῶν ἄλλων θεῶν ἐν ἐπιτηδεῖαι καταλαμβάνων, ὅθεν καὶ ὄψει ἀκριβῶς, καὶ ἀκούσῃ ἅπαντα.

ΚΡΑΤ. Μὴ ὠραιοῖν ἄρα ἰκοίμην, εἴ τι τοιοῦτον ἀνασχοίμην ποτέ, ἔστ' ἂν δασύς τε εἶην σάσκελη, καὶ τὸ γένειον ἀπαράτιλτος, ὡς νῦν γε καὶ σὲ ἤδη ἔλεῶ, τελέως ἡμῖν ἐκβεβακχευμένον.

6. *ΑΤΚ.* Βούλει οὖν ἀφέμενός, ὦ ἑταῖρε, τῶν βλασφημιῶν τούτων, ἀκοῦσαι μου τι περὶ ὀργήσεως λέγοντος, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ καλῶν, καὶ ὡς οὐ τερπνὴ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμός ἐστι τοῖς θεωμένοις, καὶ ὅσα παιδεύει, καὶ ὅσα διδάσκει, καὶ ὡς ἠυθμίξει τῶν ὀρώντων τὰς ψυχὰς, καλλίστοις θεάμασιν ἐγγυμνάζουσα, καὶ ἀρίστοις ἀκούσμασιν ἐνδιατρίβουσα, καὶ κοινόν τι ψυχῆς καὶ σώματος κἄλλος ἐπιδεικνυμένη; τὸ γὰρ καὶ μετὰ μουσικῆς καὶ ἠυθμοῦ, ταῦτα πάντα ποιεῖν, οὐ φόγος ἂν αὐτῆς, ἀλλ' ἔπαινος ἂν εἶη.

ΚΡΑΤ. Ἐμοὶ μὲν οὐ πάνυ σχολὴ μεμηνότος ἀνθρώπου ἀκροᾶσθαι, τὴν νόσον τὴν αὐτοῦ ἐπαινοῦντος· σὺ δὲ, εἰ βούλει, λῆρόν τινα κατασκεδάσαι μου, ἔτοιμος φιλικὴν ταύτην λειτουργίαν ὑποστῆναι, καὶ παρασχεῖν τὰ ὦτα, καὶ ἄνευ κηροῦ παρακούειν τῶν φαύλων δυνάμενος. ὥστε ἤδη σιωπήσομαί σοι, καὶ λέγῃς ὀπόσα ἐθέλεις, ὡς μηδὲ ἀκούοντός τινος.

7. *ΑΤΚ.* Εὖγε, ὦ Κράτων, καὶ τούτου ἐδεόμην ἰάλιστα. εἴση γὰρ καὶ ὀλίγον, εἰ λῆρος εἶναι σοι

δόξει τὰ λεχθησόμενα. καὶ προῖτόν γε ἐκείνο πάνυ ἡγνοηκέναι μοι δοκεῖς, ὡς οὐ νεώτερον τὸ τῆς ὀρχήσεως ἐπιτηδευμα τοῦτό ἐστιν, οὐδὲ χθές καὶ πρώην ἀρξάμενον, οἷον κατὰ τοὺς προπάτορας ἡμῶν, ἢ τοὺς ἐκείνων, ἀλλ' οἳ γε τὰληθέστατα ὀρχήσεως περὶ γενεαλογοῦντες, ἅμα τῇ πρώτῃ γενέσει τῶν ὄλων φαῖεν ἄν σοι καὶ ὀρχησιν ἀναφῦναι, τῷ ἀρχαίῳ ἐκείνῳ Ἐρωτι συναναφανεῖσαν. ἡ γοῦν χορεία τῶν ἀστέρων, καὶ ἡ πρὸς τοὺς ἀπλανεῖς τῶν πλανήτων συμπλοκή, καὶ εὐρυθμος αὐτῶν κοινωνία, καὶ εὐτακτος ἁρμονία, τῆς πρωτογόνου ὀρχήσεως δείγματα ἔστι. κατ' ὀλίγον δὲ αὐξανομένη, καὶ τῆς πρὸς τὸ βέλτιον ἀεὶ προσθήκης τυγχάνουσα, νῦν ἔοικεν ἐς τὸ ἀκρότατον ἀποτετελέσθαι, καὶ γεγενῆσθαι ποικίλον τι, καὶ παναρμόδιον, καὶ πολύμουσον ἀγαθόν. 8. Πρῶτον δὲ φασὶ Πέαν ἤσθεισαν τῇ τέχνῃ, ἐν Φρυγίᾳ μὲν τοὺς Κορύβαντας, ἐν Κρήτῃ δὲ τοὺς Κουρητᾶς ὀρχεῖσθαι κελεῦσαι, καὶ οὐ τὰ μέτρια ὦνατο τῆς τέχνης αὐτῶν. οἳ γὰρ περιορχούμενοι δισώσαντο αὐτῇ τὸν Δία, ὥστε καὶ σῶστρα εἰκότως ἂν ὁ Ζεὺς ὀφείλειν ὁμολογοῖν αὐτοῖς, ἐκφυγῶν διὰ τὴν αὐτῶν ὀρχησιν τοὺς πατρώους ὀδόντας· ἐνόπλιος δὲ αὐτῶν ἡ ὀρχησις ἦν, τὰ ξίφη μεταξὺ κροτούντων πρὸς τὰς ἀσπίδας, καὶ πηδῶντων ἔνθεόν τι, καὶ πολεμικόν. μετὰ δὲ, Κρητῶν οἳ κράτιστοι ἐνεργῶς ἐπιτηδεύσαντες αὐτὸ, ἄριστοι ὀρχησται ἐγένοντο, οὐχὶ οἳ ἰδιῶται μόνον, ἀλλὰ καὶ οἳ βασιλικώτεροι, καὶ πρωτεύειν ἀξιοῦντες. ὁ γοῦν Ὅμηρος τὸν Μηριόνην οὐκ αἰσχῦναι βουλόμενος, ἀλλὰ κυ-

σησαι, ὄρχηστίην προσεῖπε, καὶ οὕτως ἄρα ἐπισημος ἦν, καὶ γνώριμος ἅπασιν ἐπὶ τῇ ὄρχηστικῇ, ὥστε οὐχ οἱ Ἕλληνες μόνον ταῦτα ἠπίσταντο περὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ οἱ Τρῶες αὐτοὶ, καίτοι πολέμιοι ὄντες. ἐύρωον γὰρ, οἶμαι, καὶ τὴν ἐν τῷ πολεμῆϊν αὐτοῦ κουφότητα, καὶ εὐρυθμίασιν, ἣν ἔξ ὀρχήσεως ἐμάκτητο. φησὶ δὲ τὰ ἔπη ᾧδὲ πως·

Μηριώνη, τάχα κίν σε καὶ ὄρχηστίην περ ἔοντα,

Ἐγχος ἔμῳν κατέπαυσε.

καὶ ὁμοῦς οὐ κατέπαυσεν αὐτόν. ὅτε γὰρ ἤσκημένος ἐν τῇ ὄρχηστικῇ, φησὶ οἶμαι διεδίδρασκε τὰς ἐπ' αὐτόν ἀφάσεις τῶν ἀκοντίων. 9. Πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους τῶν ἡρώων εἰπεῖν ἔχων τοῖς αὐτοῖς ἐγγυμνασμένους, καὶ τέχνην τὸ πρῶγμα πεποικημένους, ἱκανὸν ἠγοῦμαι τὸν Νεοπτόλεμον, Ἀχιλλέως μὲν παῖδα ὄντα, πάνυ δὲ διαπρέψαντα ἐπὶ τῇ ὄρχηστικῇ, καὶ εἶδος τὸ κάλλιστον αὐτῇ προστεθεικότα, Πυρρόχιον ἀπ' αὐτοῦ κεκλημένον. καὶ ὁ Ἀχιλλεύς ταῦτα ὑπὲρ τοῦ παιδὸς πυνθανόμενος, μᾶλλον ἔχαιρεν, οἶμαι, ἢ ἐπὶ τῷ κάλλει, καὶ τῇ ἄλλῃ ἀλκῇ αὐτοῦ. τοιγαροῦν τὴν Ἰλιον τέως ἀνάλωτον οὖσαν ἢ ἐκείνου ὄρχηστικὴ καθεῖλε καὶ εἰς ἔδαφος κατέβρισε. 10. Λακεδαιμόνιοι μὲν, ἄριστοι Ἕλληνας εἶναι δοκοῦντες, παρὰ Πολυδεύχους καὶ Καστόρος κωρυατίζειν μαθόντες (ὀρχήσεως δὲ καὶ τοῦτο εἶδος, ἐν Καρύαις τῆς Λακωνικῆς διδασκόμενον) ἅπαντα μετὰ μουσῶν ποιοῦσιν, ἄχρη τοῦ πολεμῆϊν πρὸς ἀνδρῶν καὶ θυμῶν, καὶ εὐτακταν ἔμβασιν τοῦ ποδός· καὶ τὸ πρῶτον σὺνθῆμα Λακεδαιμονίοις πρὸς τὴν

μάχην δ' αὐλὸς ἐνδίδωσι. τοιγαροῦν καὶ ἐκράτου
 ἀπάντων, μουσικῆς αὐτοῖς καὶ εὐρυθμίας ἡγου-
 μένης. ἴδοις δ' ἂν νῦν ἔτι καὶ τοὺς ἐφήβους αὐτῶν
 οὐ μείον ὀρχεῖσθαι ἢ ὄπλομαχεῖν μαρθάνοντας.
 ὅταν γὰρ ἀκροχειρισάμενοι, καὶ παίσαντες, καὶ
 παισθέντες, ἐν τῷ μέρει παύσωνται, εἰς ὄρχησιν αὐ-
 τοῖς ἢ ἀγωνία τελευτᾷ. καὶ αὐλητῆς μὲν ἐν τῷ μέ-
 σω κἀθηται ἐπαυλῶν καὶ κτυπῶν τῷ ποδὶ, οἱ δὲ,
 κατὰ στοῖχον ἀλλήλοις ἐπόμενοι, σχήματα παντοῖα
 ἐπιδείκνυσται, πρὸς ῥυθμὸν ἐμβαίνοντες, ἄρτι μὲν
 πολεμικά, καὶ μετ' ὀλίγον δὲ χορευτικά, ἃ Διογύση
 καὶ Ἀφροδίτῃ φίλα. 11. Τοιγαροῦν καὶ τὸ ἄσμα,
 ὃ μεταξὺ ὀρχοῦμενοι ἄδουσιν, Ἀφροδίτης ἐπίκλησίς
 ἐστὶ καὶ Ἐρώτων, ὡς συγκωμάζοιεν αὐτοῖς, καὶ συν-
 ορχοῖντο. καὶ θάτερον δὲ τῶν ἄσμάτων (δύο γὰρ
 ἕδεται) διδασκαλίαν ἔχει ὡς χρὴ ὀρχεῖσθαι. πόρρω
 γὰρ φασιν, ὡ παῖδες, πόδα μετάβατε, καὶ κωμάξατε
 βέλτιον, τουτέστιν, ἄμεινον ὀρχήσασθε. ὅμοια δὲ
 καὶ οἱ τὸν ὄρμον καλούμενον ὀρχοῦμενοι ποιοῦσιν.
 12. Ὁ δὲ ὄρμος ὀρχησίς ἐστι κοινὴ ἐφήβων τε καὶ
 παρθένων, παρ' ἓνα χορευόντων, καὶ ὡς ἀληθῶς
 ὄρμῳ ἐοικότων. καὶ ἡγεῖται μὲν ὁ ἐφήβος τὰ νεα-
 νικά ὀρχοῦμενος, καὶ ὅσοις ὕστερον ἐν πολέμῳ χρή-
 σεται, ἢ παρθένος δὲ ἐπιταί κοσμίως, τὸ θῆλυ χο-
 ρεῦειν διδάσκουσα, ὡς εἶναι τὸν ὄρμον ἐκ σωφροσύ-
 νης καὶ ἀνδρίας πλεκόμενον. καὶ αἱ γυμνοπαιδίαι δὲ
 αὐτοῖς ὁμοίως ὀρχησίς ἐστιν. 13. Ἄ δὲ Ὅμηρος ὑπὲρ
 Ἀριάδνης ἐν τῇ ἀσπίδι πεποίηκε, καὶ τοῦ χοροῦ, ὃν
 αὐτῇ Δαίδαλος ἤσκησεν, ὡς ἀνεγνωκότι σοι παρῆτ-

μι· καὶ τοὺς ὀρχηστὰς δὲ τοὺς δύο, οὓς ἐκεῖ ὁ ποιη-
 τῆς κυβιστητῆρας καλεῖ, ἡγουμένους τοῦ χοροῦ
 καὶ πάλιν, ἃ ἐν τῇ αὐτῇ ἀσπίδι λέγει· Κοῦροι δ'
 ὀρχηστῆρες ἐδίνεον· ὡς τι κάλλιστον τοῦτο τοῦ
 Ἡφαίστου ἐμποιήσαντος τῇ ἀσπίδι. τοὺς μὲν γὰρ
 Φαίακας καὶ πάνυ εἰκὸς ἦν ὀρχήσει χαίρειν, ἄβρους
 τε ὄντας, καὶ ἐν πάσῃ εὐδαιμονίᾳ διατρίβοντας. ὁ
 γοῦν Ὅμηρος τοῦτο αὐτῶν μάλιστα θαυμάζοντα
 πεποίηκε τὸν Ὀδυσσεά, καὶ τὰς μαρμαρυγὰς τῶν
 ποδῶν θεώμενον. 14. Ἐν μὲν γε Θεσσαλίᾳ, τοσοῦ-
 τον ἐπέδωκε τῆς ὀρχηστικῆς ἢ ἄσκησις, ὥστε τοὺς
 προστάτας καὶ προαγωνιστὰς αὐτῶν, προορχηστῆ-
 ρας ἐκάλουν. καὶ δηλοῦσι τοῦτο αἱ τῶν ἀνδριάν-
 των ἐπιγραφαὶ, οὓς τοῖς ἀριστεύουσιν ἀνίστασαν.
 Προῦκρινε γὰρ, φησι, προορχηστῆρα ἃ πόλις. καὶ
 αὐθις, Εἰλατίωνι τὰν εἰκόνα ὁ δᾶμος εὐ ὀρχησα-
 μίνῳ τὰν μάχαν. 15. Ἐῶ λέγειν ὅτι τελετὴν ἀρ-
 χαίαν οὐδεμίαν ἐστὶν εὔρειν, ἄνευ ὀρχήσεως, Ὀρ-
 φείως δηλαδὴ καὶ Μουσαίου καὶ τῶν τότε ἀρίστων
 ὀρχηστῶν καταστησαμένων αὐτάς, ὡς τι κάλλιστον
 καὶ τοῦτο νομοθετησάντων σὺν ῥυθμῷ καὶ ὀρχήσει
 μυεῖσθαι. ὅτι δ' οὕτως ἔχει, (τὰ μὲν ὄργια σιω-
 πᾶν ἄξιον, τῶν ἀμυήτων ἕνεκα) ἐκεῖνο δὲ πάντες
 ἀκούουσιν, ὅτι τοὺς ἐξαγορεύοντας τὰ μυστήρια,
 ἐξορχεῖσθαι λέγουσιν οἱ πολλοί. 16. Ἐν Δήλῳ δε
 γε οὐδὲ αἱ θυσίαι ἄνευ ὀρχήσεως, ἀλλὰ σὺν ταύτῃ,
 καὶ μετὰ μουσικῆς ἐγίνοντο. παιδῶν χοροὶ συνελ-
 θόντες ὑπ' αὐλῷ καὶ κιθάρᾳ οἱ μὲν ἐχόρευον, ὑπωρ-
 χοῦντο δὲ οἱ ἀριστοί, προκριθέντες ἐξ αὐτῶν. τὰ

γοῦν τοῖς χοροῖς γραφόμενα τούτοις ἄσματα, ὑπορ-
 χήματα ἐκαλεῖτο, καὶ ἐμπέπληστο τῶν τοιούτων ἡ
 λύρα. 17. Καὶ τί σοι τοὺς Ἕλληνας λέγω, ὅπου
 καὶ Ἰνδοὶ, ἐπειδὴν ἔωθεν ἀναστάντες προσεύχονται
 τὸν Ἥλιον, οὐχ ὥσπερ ἡμεῖς τὴν χεῖρα κύσαντες ἡ-
 γούμεθα ἐντελῆ ἡμῶν εἶναι τὴν εὐχήν, ἀλλ' ἐκείνοι
 πρὸς τὴν ἀνατολὴν στάντες, ὀρχήσει τὸν Ἥλιον
 ἀσπάζονται, σχηματίζοντες ἑαυτοὺς σιωπῆ, καὶ μι-
 μούμενοι τὴν χορείαν τοῦ Θεοῦ· καὶ τοῦτ' ἐστὶν
 Ἰνδῶν καὶ εὐχή, καὶ χοροὶ, καὶ θυσία. διὸ καὶ
 τούτοις ἰλεοῦνται τὸν Θεὸν δις, καὶ ἀρχομένης καὶ
 δυομένης τῆς ἡμέρας. 18. Αἰθίοπες δέ γε καὶ πο-
 λεμοῦντες, σὺν ὀρχήσει αὐτὸ δρῶσι· καὶ οὐκ ἂν
 ἀφίη τὸ βέλος Αἰθίοψ ἀνὴρ, ἀφελῶν τῆς κεφαλῆς,
 (ταύτη γὰρ ἀντὶ φαρέτρας χρῶνται, περιδέοντες αὐ-
 τῇ ἀκτινηδὸν τὰ βέλη) εἰ μὴ πρότερον ὀρχήσαιτο
 καὶ τῷ σχήματι ἀπειλήσειε, καὶ προεκφοβήσειε τῇ
 ὀρχήσει τὸν πολέμιον. 19. Ἄξιον δέ, ἐπεὶ τὴν Ἰν-
 δικὴν καὶ τὴν Αἰθιοπίαν διεξεληλύθαμεν, καὶ ἐς τὴν
 γείτονα αὐτῶν Αἴγυπτον καταβῆναι τῷ λόγῳ. δοκεῖ
 γὰρ μοι ὁ παλαιὸς μῦθος καὶ Πρωτεῖα τὸν Αἰγύ-
 πτιον, οὐκ ἄλλο τι ἢ ὀρχηστὴν τινα γενέσθαι λέ-
 γειν, μιμητικὸν ἀνθρώπων, καὶ πρὸς πάντα σχη-
 ματίζεσθαι, καὶ μεταβάλλεσθαι δυνάμενον, ὥς καὶ
 ὕδατος ὑγρότητα μιμεῖσθαι καὶ πυρὸς ὀξύτητα ἐν
 τῇ τῆς κινήσεως σφοδρότητι, καὶ λέοντος ἀγριότητα,
 καὶ παρδάλεως θυμὸν, καὶ δένδρου δόνημα. καὶ
 ὄλωσ, ὃ, τι καὶ θελήσειεν. ὁ δὲ μῦθος παραλα-
 βῶν, πρὸς τὸ παραδοξότερον τὴν φύσιν αὐτοῦ διη-

γήσατο, ὡς γιγνομένου ταῦτα, ἄπερ ἐμιμεῖτο· ὅπερ δὴ καὶ τοῖς νῦν ὀρχουμένοις πρόσεστιν. ἴδοις τ' ἂν οὖν αὐτοὺς πρὸς τὸν αὐτὸν καιρὸν ὡκέως διαλλατομένους, καὶ αὐτὸν μιμουμένους τὸν Πρωτέα. εἰκάζειν δὲ χρὴ καὶ τὴν Ἐμπουσαν τὴν ἐς μυρίας μορφῆς μεταβαλλομένην, τοιαύτην τινὰ ἄνθρωπον ὑπὸ τοῦ μύθου παραδεδοσθαι. 20. Ἐπὶ τούτοις δεκάκιον, μηδὲ τῆς Ῥωμαίων ὀρχήσεως ἀμνημονεῖν, ἦν οἱ εὐγενέστατοι αὐτῶν τῷ πολεμικωτάτῳ τῶν θεῶν Ἄρει, οἱ Σάλιοι καλούμενοι (ἱερωσύνης δὲ τοῦτο ὄνομα) ὀρχοῦνται σεμνοτάτην τε ἅμα, καὶ ἱερωτάτην. 21. Βιθυνὸς δὲ μῦθος καὶ οὗτος, οὐ πάντων Ἰταλιωτικῶν ἀλλότριος, οἱ τὸν Πρίαπον δαίμονα πολεμιστήν, τῶν Τιτάνων οἶμαι ἓνα ἢ τῶν Ἰθαίων Δακτύλων, τοῦτο ἔργον πεποιημένων, τὸ ἐνόπλια παιδεύειν, παραλαβόντα παρὰ τῆς Ἥρας τὸν Ἄρη, παῖδα μὲν ἔτι, σκληρὸν δὲ καὶ πέρα τοῦ μετρίου ἀνδρικόν, μὴ πρότερον ὀπλομαχεῖν διδάξαι, πρὶν τέλειον ὀρχηστὴν ἐπειργάσατο· καὶ ἐπὶ τούτῳ καὶ μισθὸς αὐτῷ παρὰ τῆς Ἥρας ἐγένετο, δεκάτην ἀεὶ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου περιγιγνομένων τῷ Ἄρει παρ' αὐτοῦ λαμβάνειν. 22. Τὰ μὲν γὰρ Διονυσιακὰ καὶ Βακχικὰ, οἶμαι σε μὴ περιμένειν ἐμοῦ ἀκοῦσαι, ὅτι ὀρχησις ἐκεῖνα πάντα ἦν. τριῶν γοῦν οὐσῶν τῶν γενικωτάτων ὀρχήσεων, Κόρδακος, καὶ Σικιγνίδος, καὶ Ἐμμελείας, οἱ Διονύσου θεράποντες οἱ Σάτυροι ταύτας ἐφευρόντες ἀφ' αὐτῶν ἐκάστην ὠνόμασαν. καὶ ταύτῃ τῇ τέχνῃ χρώμενος δ' Αἰόνησος Τυρρῆηνός, καὶ Ἰδοῦς καὶ Λυδοῦς ἐχει-

ρώσατο, καὶ φύλον οὐτω μάχιμον τοῖς αὐτοῖς θιά-
σοις κατωρχήσατο. 23. Ὡστε, ὦ θαυμασίε, ὄρα
μὴ ἀνόσιον ἤ, κατηγορεῖν ἐπιτηδεύματος θείου τε
ἄμα, καὶ μυστικοῦ, καὶ τοσοῦτοις θεοῖς ἐσπουδα-
σμένου, καὶ ἐπὶ τιμῇ αὐτῶν δρωμένου, καὶ τοσαύ-
την τίρψιν ἄμα, καὶ παιδείαν ὠφέλιμον παρεχομέ-
νου. Θαυμάζω δέ σου κἀκεῖνο, εἰδὼς Ὅμηρου καὶ
Ἡσιόδου μάλιστα ἐραστήν ὄντα σε, (αὐθις γὰρ ἐπὶ
τοὺς ποιητὰς ἐπάνειμι) πῶς ἀντιφθέγγεσθαι ἐκεί-
νοις τολμᾶς, πρὸ τῶν πάντων ὄρχησιν ἐπαινοῦσιν.
ὁ μὲν γὰρ Ὅμηρος τὰ ἥδιιστα καὶ κάλλιστα καταλέ-
γων, ὕπνον, καὶ φιλότητα, καὶ μολπῆν, καὶ ὄρχη-
σιν, μόνην ταύτην ἀμύμονα ὠνόμασε, προσμαρτυ-
ρήσας, νῆ Δία, καὶ τὸ ἡδὺ τῆ μολπῆ, ἅπερ ἀμφό-
τερα τῆ ὄρχηστικῆ πρόξεστι, καὶ ᾠδὴ γλυκερά, καὶ
ὄρχηθμός ἀμύμων, ὃν σὺ νῦν μωμᾶσθαι ἐπινοεῖς.
καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς ποιήσεως·

Ἄλλω μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμῆϊα ἔργα,

Ἄλλω δ' ὄρχηστὴν τε, καὶ ἱμερόεσσαν ᾠοιδὴν.
ἱμερόεσσα γὰρ ὡς ἀληθῶς, ἡ μετ' ὄρχήσεως ᾠδὴ,
καὶ δῶρον θεῶν τοῦτο κάλλιστον. καὶ ἔοικεν εἰς
δύο διηρηκὸς ὁ Ὅμηρος τὰ πάντα πράγματα, πό-
λεμον καὶ εἰρήνην, τοῖς τοῦ πολέμου μόνα ταῦτα
ὡς κάλλιστα ἀντιτεθεικέναι. 24. Ὁ δὲ Ἡσιόδος,
οὐ παρ' ἄλλου ἀκούσας, ἀλλ' ἰδὼν αὐτὸς ἔωθεν εὐ-
θύς ὄρχουμένας τὰς Μούσας, ἐν ἀρχῇ τῶν ἐπῶν
τοῦτο περὶ αὐτῶν τὸ μέγιστον ἐγκώμιον διηγεῖται,
ὅτι περὶ κρήνην ἰοειδέα πόσσ' ἀπαλοῖσιν ὄρχεῦνται,
τοῦ πατρὸς τὸν βωμὸν περιχορεύουσαι. ἀλλὰ σὺ

μὲν, ὦ γενναῖε, μονοουχὶ θεομαχῶν, ὑβρίζεις εἰς τὴν ὀρχηστικὴν. 25. Ὁ Σωκράτης δὲ, σοφώτατος ἀνὴρ, εἶγε πιστευτὸν τοῦτο περὶ αὐτοῦ λέγοντι τῷ Πυθίῳ, οὐ μόνον ἐπήγει τὴν ὀρχηστικὴν, ἀλλὰ καὶ ἐκμαθεῖν αὐτὴν ἠξίου, μέγιστον νέμων εὐρυθυμία, καὶ εὐμουσία, καὶ κινήσει ἐμμελεῖ, καὶ εὐσχημοσύνη τοῦ κινουμένου, καὶ οὐκ ἠδεῖτο γέρων ἀνὴρ, ἐν τῶν σπουδαιοτάτων μαθημάτων καὶ τοῦτο ἡγούμενος εἶναι· καὶ ἐμελλέ γε ἐκεῖνος περὶ ὀρχηστικὴν οὐ μετρίως σπουδάσασθαι, ὅς γε καὶ τὰ μικρὰ οὐκ ἄκνει μανθάνειν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ διδασκαλεῖα τῶν ἀϋλητριδῶν ἐφοίτα, καὶ παρ' ἐταίρας γυναικὸς οὐκ ἀπηξίου σπουδαῖόν τι ἀκούειν τῆς Ἀσπασίας. καίτοι ἐκεῖνος ἄρτι ἀρχομένην ἑώρα τότε τὴν τέχνην, καὶ οὐδέπω εἰς τοσοῦτον κάλλος διηθρωμένην. εἰ δὲ τοὺς νῦν ἐπὶ μέγιστον προαγαγόντας αὐτὴν ἐθεῖτο, εὐ οἶδα, πάντων ἂν ἐκεῖνός γε ἀφόμενος, μόνῳ τῷ θεάματι τούτῳ τὸν νοῦν ἂν προσεῖχε, καὶ τοὺς παῖδας οὐκ ἂν ἄλλο τι πρὸ αὐτοῦ ἐδιδάξατο. 26. Δοκεῖς δὲ μοι ὅταν κωμωδίαν καὶ τραγωδίαν ἐπαινῆς, ἐπιλελῆσθαι ὅτι καὶ ἐν ἑκατέρῃ ἐκείνων ὀρχήσεως ἴδιόν τι εἶδος ἐστίν, οἷον τραγικῆ μὲν, ἢ Ἐμμέλεια, κωμωδικῆ δὲ ὁ Κόρδαξ, ἐνίοτε δὲ καὶ τριτῆς, Σικιννίδος, προσλαμβανομένης. ἐπεὶ δὲ ἐν ἀρχῇ καὶ προετίμησας τῆς ὀρχήσεως τὴν τραγωδίαν καὶ τὴν κωμωδίαν, καὶ ἀϋλητὰς κυκλίους, καὶ κινθαρωδίαν, ἐναγώνια ταῦτα, καὶ διὰ τοῦτο σεμνὰ προσειπὼν· φέρε νῦν ἀντεξετάσωμεν τῇ ὀρχήσει ἕκαστον αὐτῶν. καίτοι τὸν μὲν ἀϋλόν, εἰ δοκεῖ,

καὶ τὴν κιθάραν παρῶμεν· μέρη γὰρ τῆς τοῦ ὄρχηστοῦ ὑπηρεσίας καὶ ταῦτα. 27. Τὴν τραγοῦδιαν δέ γε ἀπὸ τοῦ σχήματος πρώτου καταμάθωμεν, οἷα ἐστίν. Ὡς εἰδεχθῆς ἄμα καὶ φοβερόν θεάμα εἰς μῆκος ἄρῶνθμον ἡσκημένος ἄνθρωπος, ἐμβάταις ὑψηλοῖς ἐποχούμενος, πρόσωπον ὑπὲρ κεφαλῆς ἀνατεινόμενον ἐπικείμενος, καὶ στόμα κεκρηδὸς πύμμεγα, ὡς καταπίδμενος τοὺς θεατάς· ἐῷ λέγειν προστερνίδια καὶ προγαστριῖδια, προςθετὴν καὶ ἐπιτεχνητὴν παχύτητα προσποιούμενος, ὡς μὴ τοῦ μήκους ἢ ἄρῶνθμια ἐν λεπτῷ μᾶλλον ἐλέγχοιτο· εἴτ' ἔνδοθεν αὐτὸς κεκραγῶς, ἑαυτὸν ἀνακλῶν καὶ κατακλῶν, ἐνίοτε καὶ περιμάδων τὰ ἰαμβεῖα, καὶ, τὸ δὴ αἰσχιστον, μελωιδῶν τὰς συμφοράς, καὶ μόνης τῆς φωνῆς ὑπεύθυνον παρέχων ἑαυτὸν· τὰ γὰρ ἄλλα τοῖς ποιηταῖς ἐμέλησε προπολλοῦ ποτε γενομένοις. καὶ μέχρι μὲν Ἀνδρομάχη τις, ἢ Ἐκάβη ἐστὶ, φορητὸς ἢ ὦδῆ. ὅταν δὲ Ἡρακλῆς αὐτὸς εἰσελθὼν μονωδῆ, ἐπιλαθόμενος αὐτοῦ, καὶ μήτε τὴν λεοντὴν αἰδεσθεῖς, μήτε τὸ ῥόπαλον ὃ περίκειται, σολοικίαν εὖ φρονῶν εἰκότως φαίη ἄν τις τὸ πρῶγμα. 28. Καὶ γὰρ αὐτὸν, ὅπερ ἐνεκάλεις τῇ ὄρχηστικῇ, τὸ ἄνδρας μιμῆσθαι γυναῖκας, κοινὸν τοῦτο καὶ τῆς τραγοῦδιᾶς καὶ τῆς κωμωδίας ἔγκλημα ἄν εἴη. πλείους γοῦν ἐν αὐταῖς τῶν ἀνδρῶν αἱ γυναῖκες. 29. Ἡ κωμωδίῃ δὲ καὶ τῶν προσώπων αὐτῶν τὸ καταγέλαστον μέρος τοῦ τερπνοῦ αὐτῇ νερόμικεν, οἷα Δάων καὶ Τιβίων καὶ Μαγείρων πρόσωπα. τὸ δὲ τοῦ ὄρχηστοῦ σχῆμα ὡς μὲν κόσμιον καὶ εὐπρεπές, οὐκ ἐμὲ

χρη λέγειν· δῆλα γὰρ τοῖς μὴ τυφλοῖς ταῦτα· τῷ
 δὲ πρόσωπον αὐτό, ὡς κάλλιστον, καὶ τῷ ὑποκει-
 μένῳ δράματι εἰκόδς, οὐ κακῆνός δὲ ὡς ἐκείνα, ἀλλὰ
 συμμεμυκός· ἔχει γὰρ πολλοὺς τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ
 βοῶντας. 30. Πάσαι μὲν γὰρ αὐτοὶ καὶ ἡδον καὶ
 ᾠρχοῦντο· εἴτ' ἐπειδὴ κινουμένων τὸ ἄσθμα τὴν
 ᾠδὴν ἐπετάραττεν, ἄμεινον ἔδοξεν ἄλλους αὐτοῖς
 ὑπάδειν. 31. Αἱ δὲ ὑποθέσεις κοινὰ ἀμφοτέροις,
 καὶ οὐδὲν τι διακεκριμένα τῶν τραγικῶν αἰ ὀρχη-
 στικάι, πλὴν ὅτι ποικιλώτεραι αὐταί, καὶ πολυμα-
 θίστεραι, καὶ μυρίας μεταβολὰς ἔχουσαι. 32. Ἐὶ
 δὲ μὴ ἐναγώνιος ἢ ὀρχησις, ἐκείνην φημὶ εἶναι αἰ-
 τίαν, τὸ δόξαι τοῖς ἀγωνοθέταις μεῖζον καὶ σεμνό-
 τερον τὸ πρᾶγμα, ἢ ὥστε εἰς ἐξέτασιν καλεῖσθαι.
 ἐγὼ λέγειν ὅτι πόλις ἐν Ἰταλίᾳ, τοῦ Χαλκιδικικοῦ γέ-
 νους ἢ ἀρίστη, καὶ τοῦτο ὡς περ τι κόσμημα τῷ παρ'
 αὐτοῖς ἀγῶνι προστέθεικεν. 33. Ἐθέλω δὲ σοι
 ἐνταῦθα ἡδὴ ἀπολογῆσασθαι ὑπὲρ τῶν παραλελειμ-
 μένων τῷ λόγῳ, παμπόλλων ὄντων, ὡς μὴ δόξαν
 ἀγνοίας ἢ ἀμαθίας παράσχωμαι. οὐ γὰρ με λήλη-
 θεν ὅτι πολλοὶ πρὸ ἡμῶν περὶ ὀρχήσεως συγγεγρα-
 φότες, τὴν πλείστην διατριβὴν τῆς γραφῆς ἐποιή-
 σαντο, πάντα τῆς ὀρχήσεως τὰ εἶδη ἐπεξιόντες, καὶ
 ὀνόματα αὐτῶν καταλέγοντες, καὶ οἷα ἐκάστη, καὶ
 ὑφ' ὅτου εὐρέθη, πολυμαθείας ταύτην ἐπίδειξιν ἡ-
 γούμενοι παρεξείν. ἐγὼ δὲ μάλιστα μὲν τὴν περὶ
 ταῦτα φιλοτιμίαν, ἀπειρόκαλόν τε, καὶ ὀψιμαθῆ,
 καὶ ἐμαντῷ ἄκαιρον οἶομαι εἶναι, καὶ διὰ τοῦτο
 παρήμι. 34. Ἐπειτα δὲ κακείνῳ σε ἀξιῶ ἐννοεῖν

καὶ μεμνησθαι, ὅτι μοι νῦν οὐ πᾶσαν ὄρχησιν πρό-
 κείται γενεαλογεῖν, οὐδὲ τοῦτον τὸν σκοπὸν ὑπε-
 σιτησάμην τῷ λόγῳ, ὄρχήσεων ὀνόματα καταριθμή-
 σασθαι, πλὴν ὅσων ἐν ἀρχῇ ὀλίγων ἐπεμνήσθην
 ταῖς γενικωτέρας αὐτῶν προχειρισάμενος. ἀλλὰ τόγῃ
 ἐν τῷ παρόντι μοι κεφάλαιον τοῦ λόγου, τοῦτό
 ἐστὶ, τὴν νῦν ὄρχησιν καθεστῶσαν ἐπαινεῖσαι, καὶ
 δεῖξαι ὅσα ἐν αὐτῇ τερπνὰ καὶ χρήσιμα περιλαβοῦ-
 σα ἔχει, οὐ πάλαι ἀρξαμένη ἐς τοσοῦτον κάλλος
 ἐπιιδόναι, ἀλλὰ κατὰ τὸν Σεβαστὸν μάλιστα. αἱ
 μὲν γὰρ πρῶται ἐκείναι, ὡσπερ τινὲς φῖξαι καὶ θε-
 μέλιοι τῆς ὄρχήσεως ἦσαν· τὸ δὲ ἄνθος αὐτῆς, καὶ
 τὸν τελεώτατον καρπὸν, ὅπερ νῦν μάλιστα ἐς τὰ
 ἀκρότατον ἀποτετέλεσται, τοῦτο νῦν ὁ ἡμέτερος
 λόγος διεξέρχεται, παρὲς τὸ θερμαῦστριζεῖν, καὶ
 γέρανον ὀρχεῖσθαι, καὶ τὰ ἄλλα, ὡς μηδὲν τῆ νῦν
 ταύτη ἔτι προσήκοντα. οὐδὲ γὰρ ἐκείνο τὸ Φρύγιον
 τῆς ὄρχήσεως εἶδος, τὸ παροίνιον καὶ συμποτικόν,
 μετὰ μέθης γιγνόμενον, ἀγροίκων πολλάκις πρὸς
 αὐλήμα γυναικεῖον ὀρχουμένων, σφοδρὰ καὶ καμα-
 τηρὰ πηθήματα, καὶ νῦν ἔτι ταῖς ἀγροικίαις ἐπιπο-
 λάζοντα, ὑπ' ἀγνοίας παρέλιπον, ἀλλ' ὅτι μηδὲν
 ταῦτα τῆ νῦν ὄρχήσει κοινωνεῖ. καὶ γὰρ ὁ Πλά-
 των ἐν τοῖς νόμοις, τὰ μὲν τανα εἶδη ἐπαινεῖ ταύ-
 τῆς, τὰ δὲ πάνυ ἀπαξιότ', διαιρῶν αὐτὰ ἐς τε τὸ
 τερπνὸν καὶ τὸ χρήσιμον, καὶ ἀπελαύνων αὐτῶν τὰ
 ἀσχημονέστερα, προτιμῶν δὲ καὶ θαυμάζων θάτερα.
 35. Καὶ περὶ μὲν αὐτῆς ὄρχήσεως τοσαῦτα. τὸ γὰρ
 πάντα ἐπαξιόντα μηκύνειν τὸν λόγον, ἀπειρόκαλον.

αὐτὸν δὲ τὸν ὄρχηστίην αὐτὸν ἔχειν χρῆ, καὶ ὅπως δεῖ
 ἡσκήσθαι, καὶ ἃ μεμαθημέναι, καὶ οἷς κρατύνειν
 τὸ ἔργον, ἤδη σοι δίδειμι, ὡς μάθης, οὐ τῶν ῥα-
 δίων καὶ τῶν εὐμεταχειρίστων οὐδ' αὖ τὴν τέχνην,
 ἀλλὰ πάσης παιδεύσεως ἐς τὸ ἀκρότατον ἀφικνουμέ-
 νην, οὐ μουσικῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ῥυθμικῆς, καὶ
 γεωμετρικῆς, καὶ τῆς σῆς φιλοσοφίας μάλιστα, τῆς
 τε φυσικῆς καὶ τῆς ἠθικῆς· τὴν γὰρ διαλεκτικὴν
 αὐτῆς περιεργίαν ἀκαιρον αὐτῇ νενόμικεν. οὐ μὲν
 οὐδὲ ῥητορικῆς ἀφέστηκεν, ἀλλὰ καὶ ταύτης μετέχει,
 καθ' ὅσον ἡθους τε καὶ πάθους ἐπιδεικτικὴ ἐστίν,
 ὧν καὶ οἱ ῥήτορες γλίσχονται. οὐκ ἀπῆλλακται δὲ
 καὶ γραφικῆς καὶ πλαστικῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν ταύ-
 ταις εὐρυθμίαν μάλιστα μιμουμένη φαίνεται, ὡς
 μηδὲν ἀμείνω μήτε Φειδίαν αὐτῆς, μήτε Ἀπελλῆν
 εἶναι δοκεῖν. 36. Πρὸ πάντων δὲ Μνημοσύνην
 καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῆς Πολύμνειαν ἴλεων ἔχειν
 αὐτῇ πρόκειται, καὶ μεμνησθαι πειρῶνται ὑπάντων.
 κατὰ γὰρ τοι τὸν Ὀμηρικὸν Κάλχαντα τὸν ὄρχη-
 στίην εἰδέναι χρῆ τὰ τ' ἐόντα, τὰ τ' ἐσσόμενα, πρὸ
 τ' ἐόντα, ὡς μηδὲν αὐτὸν διαλανθάνειν, ἀλλ' εἶναι
 πρόχειρον τὴν μνήμην αὐτῶν. καὶ τὸ μὲν κεφάλαιον
 τῆς ὑποθέσεως, μιμητικὴ τίς ἐστίν ἐπιστήμη,
 καὶ δεικτικὴ, καὶ τῶν ἐννοηθέντων ἔξαγορευτικὴ,
 καὶ τῶν ἀφανῶν σαφηγιστικὴ. καὶ ὅπερ ὁ Θουκυ-
 δίδης περὶ τοῦ Περικλέους ἔφη, ἐπαινῶν τὸν ἄνδρα,
 τοῦτο καὶ τὸ τοῦ ὄρχηστοῦ ἀκρότατον ἂν ἐγκώμιον
 εἴη, γινῶναι τε τὰ δέοντα, καὶ ἐρμηνεύσαι αὐτά.
 ἐρμηνεία δὲ νῦν τὴν σαφήνειαν τῶν σχημάτων λέγω.

37. Ἡ δὲ πᾶσα τῷ ἔργῳ χορηγία ἢ παλαιὰ ἱστορία ἐστίν, ὡς προεῖπον, καὶ ἡ πρόχειρος αὐτῆς μνήμη τε καὶ μετ' εὐπρεπείας ἐπίδειξις. ἀπὸ γὰρ χάους εὐθύς. καὶ τῆς πρώτης τοῦ κόσμου γενέσεως ἀρξάμενον, χρῆ αὐτὸν ἅπαντα εἰδέναι, ἄχρι τῶν κατὰ τὴν Κλεοπάτραν τὴν Αἰγυπτίαν. τούτῳ γὰρ τῷ διαστήματι περιωρίσθω ἡμῖν ἢ τοῦ ὀρχηστοῦ πολυμάθεια, καὶ τὰ διὰ μέσου μάλιστα ἴστω, Οὐρανοῦ τομὴν, Ἀφροδίτης γονὰς, Τιτάνων μάχην, Διὸς γένεσιν, Ῥέας ἀπάτην, λίθου ὑποβολὴν, Κρόνου δεσμὰ, τὸν τῶν τριῶν Ἀδελφῶν κληῖρον. 38. Ἐῖτα ἐξῆς Γιγάντων ἐπανάστασιν, πυρὸς κλοπὴν, ἀνθρώπων πλάσιν, Προμηθέως κόλασιν, Ἐρωτος ἰσχὺν ἑκατέρου· καὶ μετὰ ταῦτα Δήλου πλάνην, καὶ Αἴητοῦς ὀδίναν, καὶ Πύθωνος ἀναίρεσιν, καὶ Τιτυοῦ ἐπιβουλήν, καὶ τὸ μέσον τῆς γῆς εὐρισκόμενον πτήσει τῶν ἀετῶν. 39. Δευκαλίωνα ἐπὶ τούτοις, καὶ τὴν μεγάλην ἐπὶ τούτου τοῦ βίου ναυαγίαν, καὶ λάρνακα μίαν λειψανον τοῦ ἀνθρώπου γένους φυλάττουσαν, καὶ ἐκ λίθων ἀνθρώπους πάλιν· εἶτα Ἰάκχου σπαραγμὸν, καὶ Ἥρας δόλον, καὶ Σεμέλης κατάφλεξιν, καὶ Διονύσου ἀμφοτέρας τὰς γονὰς, καὶ ὅσα περὶ Ἀθηνᾶς, καὶ ὅσα περὶ Ἥφαιστου, καὶ Ἐριχθονίου, καὶ τὴν ἔριν τὴν περὶ τῆς Ἀττικῆς, καὶ Ἀλιφρόθιον, καὶ τὴν πρώτην ἐν Ἀρείῳ πάγῳ κρίσιν, καὶ ὅλως τὴν Ἀττικὴν πᾶσαν μυθολογίαν. 40. Ἐξαιρέτως δὲ τὴν Δήμητρος πλάνην, καὶ Κόρης εὕρεσιν, καὶ Κελεοῦ ξενίαν, καὶ Τριπτολίμου γεωργίαν, καὶ Ἰκαρίου ἀμπελοργίαν, καὶ

τὴν Ἡριγόνης συμφορὰν, καὶ ὅσα περὶ Βορέου, καὶ ὅσα περὶ Ὀφειθυίας, καὶ Θησέως, καὶ Αἰγέως· ἔτι δὲ τὴν Μηδείας ὑποδοχὴν, καὶ αὐθις εἰς Πέρσας φυγὴν, καὶ τὰς Ἐρεχθίδος θυγατέρας, καὶ τὰς Πανδίωνος· ἅτε ἐν Θράκῃ ἔπαθον, καὶ ἔπραξαν. εἶτα ὁ Ἀκάμας καὶ ἡ Φυλλίς, καὶ ἡ πρότερα δὲ τῆς Ἑλένης ἀρπαγὴ, καὶ ἡ στρατεία τῶν Διοσκούρων ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ τὸ Ἴππολύτου πάθος, καὶ Ἡρακλειδῶν κάθοδος. Ἀττικὰ γὰρ καὶ ταῦτα εἰκότως ἂν νομίζοιτο. ταῦτα μὲν τὰ Ἀθηναίων, ὀλίγα πάνυ δείγματος ἕνεκα ἐκ πολλῶν τῶν παραλειμμένων διῆλθον. 41. Ἐξῆς δὲ τὰ Μέγαρα, καὶ Νῆσος, καὶ Σκύλλα, καὶ πορφυροῦς πλόκαμος, καὶ Μίνως πόρος, καὶ περὶ τὴν εὐεργέτιν ἀχαριστία. οἷς ἔξῆς ὁ Κιθαιρῶν, καὶ τὰ Θηβαίων, καὶ τὰ Λαβδακιδῶν πάθη, καὶ Κάδμου ἐπιδημία, καὶ βοὸς ὄκλασις, καὶ ὄφεις ὀδόντες, καὶ Σπαρτιῶν ἀνάδοσις,¹ καὶ αὐθις τοῦ Κάδμου εἰς δρύκοντα μεταβολή, καὶ πρὸς λύραν τείχισις, καὶ μανία τοῦ τειχοποιοῦ, καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ τῆς Νιόβης ἡ μεγαλαυχία, καὶ ἡ ἐπὶ τῷ πένθει σιγὴ, καὶ τὰ Πενθέως, καὶ Ἀκταίωνος, καὶ τὰ Οἰδίποδος, καὶ Ἡρακλῆς σὺν τοῖς ἄθλοις αὐτοῦ ἅπασι, καὶ ἡ τῶν παιδῶν σφαγὴ. 42. Εἶθ' ἡ Κόρινθος πλέα καὶ αὐτῆ μύθων, τὴν Γλαύκην καὶ τὸν Κρέοντα ἔχουσα· καὶ πρὸ αὐτῶν τὸν Βελλεροφόντην καὶ τὴν Σθενέβοιαν, καὶ Ἡλίου μάχην, καὶ Ποσειδῶνος· καὶ μετὰ ταῦτα τὴν Ἀθάμαντος μανίαν, καὶ τῶν Νεφέλης παιδῶν ἐπὶ τοῦ κριοῦ τὴν διαέριον φυγὴν,

Ἰνουῦς καὶ Μελικέρτου ὑποδοχὴν. 43. Ἐπὶ τούτοις τὰ Πελοπιδῶν καὶ Μυκῆναι, καὶ τὰ ἐν αὐταῖς, καὶ πρὸ αὐτῶν, Ἰναχος, καὶ Ἰῶ, καὶ ὁ φρουρὸς αὐτῆς Ἄργος, καὶ Ἄτρεϋς καὶ Θυέστης, καὶ Ἀερόπη, καὶ τὸ χρυσοῦν ἄρνιον, καὶ Πελοπίεας γάμος, καὶ Ἀγαμέμνωνος σφαγὴ, καὶ Κλυταιμνήστρας τιμωρία. καὶ ἔτι πρὸ τούτων ἢ τῶν ἐπτα ἰοχαγῶν στρατεία, καὶ ἡ τῶν φυγάδων γαμβρῶν τοῦ Ἀδράστου ὑποδοχὴ, καὶ ὁ ἐπ' αὐτοῖς χρησμός, καὶ ἡ τῶν πεσόντων ἀταφία, καὶ Ἀντιγόνης διὰ ταῦτα καὶ Μενοικέως ἀπώλεια. 44. Καὶ τὰ ἐν Νεμέᾳ δέ, ἢ Ἐπιπύλη καὶ Ἀρχέμορος, ἀναγκαιότατα τῷ ὄρχηστῇ μνημονεύματα. καὶ πρὸ αὐτῶν εἴσεται τὴν Δανάης παρθένευσιν, καὶ Περσείως γέννησιν, καὶ τὸν ἐπὶ τὰς Γοργόνας ἄθλον αὐτῷ προηρημένον, ὃ οἰκεία καὶ ἡ Αἰθιοπικὴ διήγησις, Κασσιέπεια καὶ Ἄνδρομέδα, καὶ Κηφεύς, οὗς καὶ ἄστροις ἐγκατέλεξεν ἢ τῶν μετὰ ταῦτα πλίστις. κῆκεῖνα δὲ τὰ ἀρχαῖα τὰ Αἰγύπτου καὶ Δαναοῦ εἴσεται, καὶ τὴν ἐπιθαλάμιον ἐπιβουλήν. 45. Οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ ἡ Λακεδαιμῶν τοιαῦτα παρέχεται, τὸν Ἐτάκινθον, καὶ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἀντεραστὴν Ζέφυρον, καὶ τὴν ὑπὸ τῷ δίσκῳ τοῦ μαιρακίου σφαγὴν, καὶ τὸ ἐκ τοῦ αἵματος ἄνθος, καὶ τὴν ἐν αὐτῷ αἰαζουσαν ἐπιγραφὴν, καὶ τὴν Τυνδάρειω ἀνάστασιν, καὶ τὴν Διὸς ἐπὶ τούτῳ κατ' Ἀσκληπιοῦ ὄρχην. ἔτι δὲ καὶ τὸν Πύριδος ξενισμόν, καὶ τὴν Ἐλένης ἄρπαγὴν, μετὰ τὴν ἐπὶ τῷ μῆλῳ κρίσιν. 46. Νομιστέον γάρ τῃ Σπαρτιατικῇ ἱστορίᾳ καὶ τὴν Ἰλιακῇ

συνῆσθαι, πολλὴν οὖσαν καὶ πολυπρόσωπον. καὶ ὅ-
 ἕκαστον γοῦν τῶν ἐκεῖ πεσόντων, δράμα τῇ σκηνῇ
 πρόκειται. καὶ μεμνησθαι δεῖ τούτων αἰεὶ, μάλι-
 στα ἀπὸ τῆς ἀρπαγῆς εὐθύς ἄχρι τῶν ἐν τοῖς νό-
 στοῖς γεγενημένων, καὶ τῆς Αἰνείου πλάνης καὶ Λι-
 δοῦς ἔρωτος, ὧν οὐκ ἀλλότρια καὶ τὰ περὶ τὸν
 Ὀρέστην δράματα, καὶ τὰ ἐν Σκυθίᾳ τῷ ἥρωϊ τε-
 τολημένα. οὐκ ἀποδοῖα δὲ καὶ τὰ πρὸ τούτων, ἀλλὰ
 τοῖς Ἰλιακοῖς συγγενῇ, Ἀχιλλῶος ἐν Σκύρῳ παρ-
 θένειαι, καὶ Ὀδυσσεῶος μανία, καὶ Φιλοκλήτου
 ἐρημία, καὶ ὅλος, ἢ πᾶσα Ὀδυσσεῖος πλάνη, καὶ
 Κίρκη, καὶ Τηλέγονας, καὶ ἡ Αἰόλου τῶν ἀνέμων
 δυναστεία, καὶ τὰ ἄλλα μέχρι τῆς τῶν μελαστήρων
 τιμωρίας· καὶ πρὸ τούτων ἢ κατὰ Παλαμήδους
 ἐπιβουλή, καὶ ἡ Ναυπλίου ὄργη, καὶ ἡ Αἴαντος
 μανία, καὶ ἡ Θαιέρον ἐν ταῖς πέτραις ἀπόλλεια.
 47. Ἔχει πολλὰς ἀφορμὰς καὶ Ἴλιος τοῖς ὀρχεῖσθαι
 πειρωμέναις, τὸν Οἰνόμαον, τὸν Μυρτίλον, τὸν
 Κρόνον, τὸν Δία, τοὺς πρώτους τῶν Ὀλυμπίων
 ἀγωνιστάς. 48. Πολλὴ δὲ καὶ ἡ κατ' Ἀρκαδίαν
 μυθολογία, Δάφνης φωνή, Καλλιστοῦς θηρίαισι,
 Κωνταύρων παροινία, καὶ Πανός μοναὶ, Ἀλφειοῦ
 ἔρως, καὶ ὕφαλος ἀποδημία. 49. Ἀλλὰ καὶ εἰς
 τὴν Κρήτην ἀφίκη τῷ λόγῳ, πάμπολλα καὶ κεῖθεν ἡ
 ὀρχησις ἐρανίζεται, τὴν Εὐρώπην, τὴν Πασιφάνην,
 τοὺς Ταύρους ἑμποτέρους, τὸν Αἰβύριον θῶρον, τὴν
 Ἀριάστην, τὴν Φαίδραν, τὸν Ἀνδρόγεον, τὸν Αἰ-
 δαλον, τὸν Ἰκαρον, τὸν Γλαῦκον, τὴν Πολυΐδου
 μαντικὴν, τὸν Τύλω, τὸν χαλκοῦν τῆς Κρήτης πε-

ρίπολον. 50. Κᾶν εἰς Αἰτωλίαν μετέλθῃς, κᾶκεῖ
πολλὰ ἢ ὄρησις καταλαμβάνει, τὴν Ἀλθαίαν, τὸν
Μελέαγρον, τὴν Ἰταλάντην, τὸν δαλόν, καὶ πο-
ταμοῦ καὶ Ἡρακλείους πάλην, καὶ Σειρήνων γένεσιν,
καὶ Ἐχινάδων ἀνάδοσιν, καὶ μετὰ τὴν μαρίαν
Ἀλκμαίωνος οἴκησιν. εἶτα Νέσσον καὶ Δηϊανείρας
ζηλοτυπίαν, ἐφ' ἣ τὴν ἐν Οἴτη πυράν. 51. Ἔχει
καὶ Θράκη πολλὰ τῶ ὄρησομένῳ ἀναγκαῖα, τὸν
Ὅρφειά, τὸν ἐκαίνου σπαραγμὸν, καὶ τὴν λάλον
αὐτοῦ κεφαλὴν τὴν ἐπιπλέουσαν τῇ λύρα, καὶ τὸν
Αἴμον, καὶ τὴν Ῥοδόπην, καὶ τὴν Λυκούργου κό-
λασιν. 52. Καὶ Θεσσαλία δὲ ἔτι πλείω παρέχεται,
τὸν Ηελίαν, τὸν Ἰάσονα, τὴν Ἀλκηστιν, τὸν τῶν
πεντήκοντα νέων στόλον, τὴν Ἀργῶ, τὴν λάλον αὐ-
τῆς τρόπιν. 53. Τὰ ἐν Αἴμῳ, τὸν Αἰήτην, τὸν
Μηδείας ὄνειρον, τὸν Ἀψύρτου σπαραγμὸν, καὶ τὰ
ἐν τῷ παράπλῳ γενόμενα· καὶ μετὰ ταῦτα τὸν
Πρωτεσίλαον καὶ τὴν Λαοδάμειαν. 54. Κᾶν εἰς
τὴν Ἀσίαν πάλιν διαβῆς, πολλὰ κᾶκεῖ θράματα. ἢ
γάρ Σάμος εὐθύς καὶ τὸ Πολυκράτους πάθος, καὶ
τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ μέχρι Περσῶν πλάνη· καὶ τὰ
ἔτι ἀρχαιότερα, ἢ τοῦ Ταντάλου φλυαρία, καὶ ἢ
παρ' αὐτῷ θεῶν ἐστίασις, καὶ ἢ Πέλοπος κρουρ-
γία, καὶ ὁ ἐλεφάντινος ὤμος αὐτοῦ. 55. Καὶ ἐν
Ἰταλίᾳ δὲ ὁ Ἡριδανός, καὶ Φαίθων, καὶ Αἰγυριοὶ
ἀδελφαὶ θρηνοῦσαι, καὶ ἤλεκτρον θακρῶουσαι. 56.
Ἔϊσται δὲ ὁ τοιοῦτος καὶ τὰς Ἐσπερίδας, καὶ τὸν
φρουρὸν τῆς χρυσοῦς ὀπώρας δράκοντα, καὶ τὸν
Ἄτλαντος μόχθον, καὶ τὸν Γηρυόνην, καὶ τὴν εἰ

Ἐρυθρίας ἔλασιν τῶν βοῶν. 57. Οὐκ ἀγνοήσει δὲ καὶ τὰς μυθικὰς μεταμορφώσεις ἀπάσας, ὅσαι εἰς δένδρα, ἢ θηρία, ἢ ὄρνεα ἠλλάγησαν, καὶ ὅσαι ἐκ γυναικῶν ἄνδρες ἐγένοντο, τὸν Καινέα λέγω, καὶ τὸν Τειρεσίαν, καὶ τοὺς τοιοῦτους. 58. Καὶ ἐν Φοινίκη δὲ Μύρραν, καὶ τὸ Ἀσσύριον ἐκεῖνο πένθος μεριζόμενον. καὶ ταῦτα εἴσεται· καὶ τὰ νεώτερα δὲ, ὅσα μετὰ τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν ἐτολμήθη ὑπὸ τε Ἀντιπάτρου, καὶ παρὰ Σελεύκου ἐπὶ τῷ Στρατονίκῃς ἔρωτι. 59. Τὰ γὰρ Αἰγυπτίων μυστικώτερα ὄντα εἴσεται μὲν, συμβολικώτερον δὲ ἐπιδείξεται, τὸν Ἐπταφον λέγω, καὶ τὸν Ὅσιριν, καὶ τὰς τῶν θεῶν εἰς τὰ ζῶα μεταβολάς. πρὸ πάντων δὲ τὰ περὶ τοὺς ἔρωτας αὐτῶν, καὶ αὐτοῦ τοῦ Διὸς, καὶ εἰς ὅσα ἑαυτὸν μετεσκεύασεν. 60. Εἴσεται δὲ καὶ τὴν ἐν ἄδου ἅπασαν τραγωδίαν, καὶ τὰς κολάσεις, καὶ τὰς ἐφ' ἐκάστη αἰτίας, καὶ τὴν Πειρίθου καὶ Θησίως ἄχρι τοῦ ἄδου ἑταιρείαν. 61. Συνελόντι δὲ εἰπεῖν, οὐδὲν τῶν ὑπὸ τοῦ Ὅμηρου καὶ Ἡσιόδου, καὶ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ μάλιστα τῆς τραγωδίας λεγομένων, ἀγνοήσει. ταῦτα πάνυ ὀλίγα ἐκ πολλῶν, μᾶλλον δὲ ἀπειρῶν τὸ πλῆθος ἐξελὼν, τὰ κεφαλαιωδέστερα κατέλεξα, τὰ ἄλλα τοῖς τε ποιηταῖς ἄδειν ἀφείς, καὶ τοῖς ὄρχησταῖς αὐτοῖς δεικνύναι, καὶ σοὶ προσεξευρίσκειν καθ' ὁμοιότητα τῶν προειρημένων, ἅπερ ἅπαντα πρόχειρα καὶ πρὸς τὸν καιρὸν ἕκαστον τῷ ὄρχηστῇ προπεπορισμένα, καὶ προτεταμιευμένα κείσθαι ἀναγκαῖον. 62. Ἐπεὶ δὲ μιμητικός ἐστι, καὶ κινήμασι τὰ ἀδόμενα δείξει

ὑπισχνεῖται, ἀναγκαῖον αὐτῷ, ὅπερ καὶ τοῖς ῥήτορσι, σαφήνειαν ἀσκεῖν, ὡς ἕκαστον τῶν δεικνυμένων ὑπ' αὐτοῦ δηλοῦσθαι, μηδενὸς ἐξηγητοῦ δεόμενον. ἀλλ' ὅπερ ἔφη ὁ Πυθικός χρησμός, δεῖ τὸν θεώμενον ὄρχησιν, καὶ κωφοῦ συνιάναι, καὶ μὴ λαλέοντος (τοῦ ὄρχηστοῦ) ἀκούειν. 63. Ὁ δὴ καὶ Δημήτριον τὸν Κυνικὸν παθεῖν λέγουσιν. ἐπεὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ὁμοίᾳ σοι κατηγορεῖ τῆς ὄρχηστικῆς, λέγων, τοῦ αὐλοῦ καὶ τῶν συρίγγων καὶ τῶν κτύπων πάρεργόν τι τὸν ὄρχηστήν εἶναι, μηδὲν αὐτὸν πρὸς τὸ δρᾶμα συντελοῦντα, κινούμενον δὲ ἄλογον ἄλλως κίνησιν καὶ μάταιον, οὐδενὸς αὐτῇ νοῦ προσόντος· τῶν δ' ἀνθρώπων τοῖς περὶ τὸ πρᾶγμα γοητευομένων, ἐσθῆτι Σηρικῇ καὶ προσωπεῖῳ εὐπρεπεῖ, αὐλῷ τε καὶ τερετίσμασι, καὶ τῇ τῶν ἀδόντων εὐφωνίᾳ, οἷς κοσμεῖσθαι μηδὲν ὄν τὸ τοῦ ὄρχηστοῦ πρᾶγμα. ὁ τότε κατὰ τὸν Νέρωνα εὐδοκιμῶν ὄρχηστής, οὐκ ἀσύνητος, ὡς φασιν, ἀλλ' εἰ καὶ τις ἄλλος, ἔν τε ἱστορίας μνήμη, καὶ κινήσεως κάλλιει διενεγκῶν, ἐδεήθη τοῦ Δημητρίου εὐγνωμονεστάτην, αἶμαι, τὴν δέησιν, ἰδεῖν ὄρχούμενον, ἔπειτα κατηγορεῖν αὐτοῦ, καὶ ὑπέσχετό γε ἄνευ αὐλοῦ, καὶ ἄσμάτων ἐπιδειξέσθαι αὐτῷ· καὶ οὕτως ἐποίησεν· ἡσυχίαν γὰρ τοῖς τε κτυποῦσι, καὶ τοῖς αὐλοῦσι, καὶ αὐτῷ παραγγείλας τῷ χορῷ, αὐτὸς ἐφ' ἑαυτοῦ ὠρχήσατο τὴν Ἀφροδίτης καὶ Ἄρεος μοιχείαν, Ἥλιον μνηύοντα, καὶ Ἡφαιστον ἐπιβουλεύοντα, καὶ τοῖς δεσμοῖς ἀμφοτέρους, τὴν τε Ἀφροδίτην, καὶ τὸν Ἄρη σαγηνεύοντα, καὶ τοὺς ἐφροσῶτας θεοὺς ἕκα

στον αὐτῶν, καὶ αἰδουμένην μὲν τὴν Ἀφροδίτην,
 ὑποδεδοκῶτα δὲ καὶ ἰκατεύοντα τὸν Ἄρη, καὶ ὅσα
 τῇ ἱστορίᾳ ταύτῃ πρόσθετιν, ὥστε τὸν Δημήτριον
 ὑπερησθέντα τοῖς γιγνομένοις, τοῦτον ἔπαινον
 ἀποδοῦναι τὸν μέγιστον τῷ ὀρχηστῇ. ἰνέκρωγε
 γάρ, καὶ μεγάλη τῇ φωνῇ ἀνεφθέγγετο, Ἄκουε,
 ἄνθρωπε, ἃ ποιῆς, οὐχ ὀρθῶ μόνον, ἀλλὰ μοι δο-
 κεῖς ταῖς χερσὶν αὐταῖς λαλεῖν. 64. Ἐπεὶ δὲ κατὰ
 τὸν Νέρωνα, ἰσμεν τῷ λόγῳ, βούλομαι καὶ βαρ-
 βάρου ἀνδρός τὸ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ὀρχηστοῦ γενόμε-
 νον εἰπεῖν, ὅπερ μέγιστος ἔπαινος ὀρχηστικῆς γέ-
 νοιτ' αἶν. τῶν γὰρ ἐκ τοῦ Πόντου βαρβάρων βασι-
 λικός τις ἄνθρωπος κατὰ τι χρεὸς ἦκων ὡς τὸν Νέ-
 ρωνα, ἐθεῖατο μετὰ τῶν ἄλλων τὸν ὀρχηστὴν ἐκεῖνος,
 οὕτω σαφῶς ὀρχούμενος, ὡς καίτοι μὴ ἔπακούοντα
 τῶν ἄδομένων (ἡμιέλλην γὰρ τις ὦν ἐτύγγανε) συνί-
 ναι ἀπάντων. καὶ δὴ ἀπιὼν ἦδη ἐς τὴν οἰκίαν,
 τοῦ Νέρωνος δεξιουμένου, καὶ ὃ, τι βούλοιο αἰτεῖν
 κελεύοντες. καὶ δώσειν ὑπισχνουμένου, Τὸν ὀρχη-
 στὴν, ἔφη, δοὺς τὰ μέγιστα εὐφρανεῖς. τοῦ δὲ
 Νέρωνος ἐρομένου, Τί ἂν σοι χρήσιμος γένοιτο ἐκεῖ:
 Πρὸς οἰκους, ἔφη, βαρβάρους ἔχω, οὐχ ὁμογλώττους,
 καὶ ἐρμηνέων οὐ ῥέδιον εὐπορεῖν πρὸς αὐτούς. ἦν
 οὖν τινος δέωμαι, διανεύων οὗτος ἕκαστά μοι ἐρ-
 μητεύσει, τοσοῦτον ἄρα καθίκετο αὐτοῦ ἡ μέμησις
 τῆς ὀρχήσεως, ἐπίσημός τε καὶ σαφῆς φανεῖσα. 65.
 Ἡ δὲ πλείστη διατριβὴ καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ὀρχηστικῆς
 ἡ ὑπόκρισις ἐστίν, ὡς ἔφη, κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ τοῖς
 ῥήτορσιν ἐπιτηδευομένη, καὶ μάλιστα τοῖς ταῖς κω-

λουμένας ταύτας μελέτας διεξιούσιν. οἶδε γοῦν καὶ ἐν ἐκείνοις μᾶλλον ἐπαινουμένη, τῶ ἔοικέναι τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις, καὶ μὴ ἀπὸδᾶ εἶναι τὰ λεγόμενα τῶν εἰσαγομένων ἀριστέων, ἢ τυραννοκτόνων, ἢ πενήτων, ἢ γεωργῶν, ἀλλ' ἐν ἐκάστῳ τούτων τὸ ἴδιον καὶ τὸ ἐξαιρετικὸν δείκνυσθαι. 66. Ἐθέλω γοῦν σοὶ καὶ ἄλλου βαρβάρου φῆσιν ἐπὶ τούτοις εἰπεῖν. ἰδὼν γὰρ πέντε πρόσωπα τῷ ὀρχηστῇ παρεσκευασμένα (τοσοῦτων γὰρ μερῶν τὸ δρωμα ἦν) ἐζήτηι, ἓνα ὄρων τὸν ὀρχηστὴν, τίνες οἱ ὀρχησόμενοι καὶ ὑποκρινόμενοι τὰ λοιπὰ προσώπεια εἶεν; ἐπεὶ δὲ ἔμαθεν, ὅτι ὁ αὐτὸς ὑποκρινεῖται, καὶ ὑπορχήσεται τὰ πάντα, Ἐλελήθεις, ἔφη, ὦ βέλτιστε, σῶμα μὲν τοῦτο ἐν, πολλὰς δὲ τὰς ψυχὰς ἔχω. ταῦτα μὲν ὁ βάρβαρος. 67. Οὐκ ἀπεικώτως δὲ καὶ οἱ Ἰταλιῶται τὸν ὀρχηστὴν παντόμιμον καλοῦσιν, ἀπὸ τοῦ δρωμένου σχεδόν. καλὴ γὰρ καὶ ἡ ποιητικὴ παραβάνσεις ἐκείνη, τὸ, ὦ παῖ, Ποντίου θηρὸς πετραίου νόον ἴσχω, πάσαις πολέσσι δμίλει, καὶ τῷ ὀρχηστῇ ἀναγκαῖα· καὶ δεῖ προσφύντα τοῖς πράγμασι συνοικειοῦν ἑαυτὸν ἐκάστῳ τῶν δρωμένων. τὸ δὲ ὄλον, ἦθη καὶ πάθη δείξιν καὶ ὑποκρινεῖσθαι ἢ ὀρχησις ἐπαγγέλλεται, νῦν μὲν ἐρώντα, νῦν δὲ ὀργιζόμενόν τινα εἰσάγουσα, καὶ ἄλλον μεμνηνῶτα, καὶ ἄλλον λελυπημένον, καὶ ἅπαντα ταῦτα μεμετρημένως. τὸ γοῦν παραδοξότατον, τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἄρτι μὲν Ἀθάμας μεμνηνῶς, ἄρτι δὲ Ἰνώ φοβουμένη δείκνυται· καὶ ἄλλοτε Ἀτρεὺς ὁ αὐτὸς· καὶ μετὰ μικρὸν Θυέστης, εἶτα Αἰγισθος, ἢ Ἀερδ-

πη· καὶ πάντα ταῦτα εἰς ἄνθρωπος ἐστι. 68. Τὰ μὲν οὖν ἄλλα θεάματα καὶ ἀκούσματα ἐνὸς ἐκάστου ἔργου τὴν ἐπίδειξιν ἔχει. ἢ γὰρ αὐλὸς ἐστίν, ἢ κιθάρα, ἢ διὰ φωνῆς μελωδία, ἢ τραγικὴ δραματοποιία, ἢ κωμικὴ γελοιοποιία. ὁ δὲ ὄρχηστὴς τὰ πάντα ἔχει συλλαβῶν· καὶ ἔνεστι ποικίλην καὶ παμμιγῆ τὴν παρασκευὴν αὐτοῦ ἰδεῖν, αὐλόν, σύριγγα, ποδῶν κτύπον, κυμβάλου ψόφον, ὑποκριτοῦ εὐφωνίαν, ἀδόντων ὁμοφωνίαν. 69. Ἔτι δὲ τὰ μὲν ἄλλα θατέρου τῶν ἐν τῷ ἄνθρωπῳ ἔργα ἐστί· τὰ μὲν ψυχῆς, τὰ δὲ σώματος. ἐν δὲ τῇ ὀρχήσει ἀμφοτέρω συμμέμικται. καὶ γὰρ διαποιίας ἐπίδειξιν τὰ γιγνόμενα ἔχει, καὶ σωματικῆς ἀσκήσεως ἐνέργειαν. τὸ δὲ μέγιστον ἢ σοφία τῶν δρωμένων, καὶ μηδὲν ἔξω λόγου. Λισβῶνας γοῦν ὁ Μιτυληναῖος, ἀνὴρ καλὸς καὶ ἀγαθός, χειρισσοφους τοὺς ὀρχηστάς ἀπεκάλει, καὶ ἦει ἐπὶ τὴν θείαν αὐτῶν, ὡς βελτίων ἀναστρέψων ἀπὸ τοῦ θεάτρου. Τιμοκράτης δὲ ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ ἰδὼν ποτε ἄπαξ, οὐκ ἐξεπίτηδες ἐπιστάς, ὀρχηστὴν τὰ αὐτοῦ ποιούντα, Οἴου με, ἔφη, θεάματος ἢ πρὸς φιλοσοφίαν αἰδῶς ἀπεστέρηκεν. 70. Εἰ δ' ἐστὶν ἀληθῆ ἃ περὶ ψυχῆς ὁ Πλάτων λέγει, τὰ τρία μέρη αὐτῆς καλῶς ὁ ὀρχηστὴς δείκνυσι, τὸ θυμικόν, ὅταν ὀργιζόμενον ἐπιδείκνυται, τὸ ἐπιθυμητικόν, ὅταν ἐρῶντας ὑποκρίνηται, τὸ λογιστικόν, ὅταν ἕκαστα τῶν παθῶν χαλιναγωγῆ· τοῦτο μὲν γε ἐν ἅπαντι μέρει τῆς ὀρχήσεως, καθάπερ ἢ ἀφή ἐν ταῖς αἰσθήσεσι, παρέσπαρται. κάλλους δὲ προνοῖν καὶ τῆς ἐν τοῖς

ὄρχήμασιν εὐμορφίας, τι ἄλλο, ἢ τὸ τοῦ Ἀριστο-
 τέλους ἐπαληθεύει, τὸ κάλλος ἐπαινοῦντος, καὶ μέ-
 ρος τρίτον ἠγουμένου τὰγαθοῦ καὶ τοῦτο εἶναι;
 ἤκουσα δὲ τινος καὶ περιττότερόν τι νεανιευομένου
 ὑπὲρ τῆς τῶν ὄρχηστικῶν προσωπειῶν σιωπῆς, ὅτι
 καὶ αὐτὴ Πυθαγορικόν τι δόγμα αἰνίττεται. 71.
 Ἔτι δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων, τῶν μὲν τὸ
 τερπνόν, τῶν δὲ τὸ χρήσιμον ὑπισχνουμένων, μόνη
 ἢ ὄρχησις ἄμφω ἔχει. καὶ πολὺ γε τὸ χρήσιμον
 ὠφελιμώτερον, ὅσῳ μετὰ τοῦ τερπνοῦ γίγνεται.
 πρόσῳ γὰρ τοῦτο ὄρᾶν ἡδίον, ἢ πυκτεύοντας νεανί-
 σκους, καὶ αἵματι ρεομένους, καὶ παλαίοντας ἄλλους
 ἐν κόνει, οὓς ἢ ὄρχησις πολλάκις ἀσφαλέστερον ἄμα
 καὶ εὐμορφότερον καὶ τερπνότερον ἐπιδείκνυται. τὴν
 μὲν οὖν γε σύντονον κίνησιν τῆς ὄρχηστικῆς, καὶ
 στροφᾶς αὐτῆς, καὶ περιαγωγᾶς, καὶ πηδήματα,
 καὶ ὑπτιασμούς, τοῖς μὲν ἄλλοις τερπνὰ εἶναι συμ-
 βέβηκεν ὄρῳσι· τοῖς δὲ ἐνεργοῦσιν αὐτοῖς, θυμινό-
 τατα. γυμνασίων γὰρ τὸ κάλλιστόν τε ἄμα καὶ
 εὐρυθμότατον τοῦτο φαίην ἂν ἔγωγε εἶναι, μαλάτ-
 τον μὲν τὸ σῶμα, καὶ κάμπτον, καὶ κουφίζον, καὶ
 εὐχερές εἶναι πρὸς μεταβολὴν διδάσκον, ἰσχύν τε
 οὐ μικρὰν περιποιοῦν τοῖς σώμασι. 72. Πῶς οὖν
 οὐ παναρμόνιον τι χρῆμα ἢ ὄρχησις, θήγουσα μὲν
 τὴν ψυχὴν, ἀσκοῦσα δὲ καὶ τὸ σῶμα, τέρπουσα δὲ
 τοὺς ὄρῳντας, διδάσκουσα δὲ πολλὰ τῶν πάλαι ὑπ'
 αὐλοῖς, καὶ κυμβάλοις, καὶ μελῶν εὐρυθμίᾳ, καὶ
 κηλήσει, διὰ τε ὀφθαλμῶν, καὶ ἀκοῆς; εἰ γοῦν
 φωνῆς εὐμοιρίαν ζητεῖς, ποῦ ἂν ἀλλαχόθι εὐροῖς,

ἢ ποιὸν πολυφωνότερον ἄκουσμα, ἢ ἐμμελέστερον; εἴτε αὐλοῦ καὶ σύριγγος τὸ λιγυρότερον, ἄλις καὶ τοῦτων ἐν ὀρχήσῃ ἀπολαῦσαι σοι πάρεστιν. ἐγὼ λέγειν ὡς ἀμείνων τὸ ἦθος, ὁμιλῶν τῇ τοιαύτῃ θείᾳ γενήσῃ, ὅταν ὄρας μὲν τὸ θίατρον μισοῦν μὲν τὰ κακῶς γιγνόμενα, ἐπιδακρῶν δὲ τοῖς ἀδικουμένοις, καὶ ὅλως τὰ ἦθη τῶν ὀρώντων παιδαγωγοῦν. 73.

Ὁ δ' ἔστι μάλιστα ἐπὶ τῶν ὀρχησιῶν ἐπαινεῖσαι, τοῦτο ἦδη ἐφῶ, τὸ γὰρ ἰσχύν τε ἄμα καὶ ὑγρότητα τῶν μελῶν ἐπιτηδεύειν, ὁμοίως παράδοξον εἶναι μοι δοκεῖ, ὡς εἴ τις ἐν τῷ αὐτῷ καὶ Ἡρακλέους τὸ καττερὸν, καὶ Ἀφροδίτης τὸ ἀβρόν δεικνύοι. 74. Ἐθέλω δὲ ἦδη καὶ ὑποδείξαι σοι τῷ λόγῳ, ὅποιον χρῆ εἶναι τὸν ἀριστὸν ὀρχηστήν ἐν τε ψυχῇ καὶ σώματι. καίτοι τῆς μὲν ψυχῆς προεῖπον τὰ πλεῖστα· μνημονικόν τε γὰρ, καὶ εὐφυᾶ, καὶ ξυνετόν, καὶ ὄξυν ἐπινοῆσαι, καὶ καιροῦ μάλιστα ἐστοχάσθαι φημί δεῖν αὐτόν· ἔτι δὲ κριτικόν τε ποιημάτων, καὶ ἀσμάτων, καὶ μελῶν τῶν ἀρίστων διαγνωστικόν, καὶ τῶν κακῶς πεποιημένων ἐλεγκτικόν. 75.

Τὸ δὲ σῶμα, κατὰ τὸν Πολυκλείτου κανόνα ἦδη ἐπιδείξειν μοι δοκῶ· μήτε γὰρ ὑψηλὸς ἄγαν ἔστω, καὶ πέρα τοῦ μετρίου ἐπιμήκης, μήτε ταπεινός, καὶ νανώδης τὴν φύσιν, ἀλλ' ἔμμετρος ἀκριβῶς· οὔτε πολύσαρκος, ἀπίθανον γὰρ, οὔτε λεπτός εἰς ὑπερβολήν· σκελετῶδες γὰρ τοῦτο καὶ νεκρικόν. 76. Ἐθέλω γοῦν σοι καὶ δήμου τινός, οὐ φαύλου τὰ τοιαῦτα ἐπισημαίνεσθαι, βροῆς εἰπεῖν. οἱ γὰρ Ἀντιοχεῖς εὐφροεστάτη πόλις, καὶ ὀρχησιν μάλιστα

πρεσβεύουσα, οὕτως ἐπιτηρεῖ τῶν λεγομένων, καὶ τῶν γιγνομένων ἕκαστα, ὡς μηδένα μηδὲν αὐτῶν διαλανθάνειν. μικροῦ μὲν γὰρ ὄρχηστοῦ εἰσελθόντος καὶ τὸν Ἐπιτορα ὄρχουμένου, μιᾷ φωνῇ πάντες ἀνεβόησαν, ὡς Ἀσιυάναξ, Ἐκτωρ δὲ ποῦ; ἄλλοτε δέποτε μηκίστου τιθός ὑπὲρ τὸ μέτριον ὄρχεῖσθαι τὸν Καπανέα ἐπιχειροῦντος, καὶ προσβάλλειν τοῖς Θηβαίων τεύχεσιν, Ἐπίρβηθι, ἔφασαν, τὸ τεῖχος, οὐδὲν σοι δεῖ κλίμακος. καὶ ἐπὶ τοῦ παχίος δὲ καὶ πιμελοῦς ὄρχηστοῦ, πηδᾶν μεγάλα πειρωμένου, Δεδόμεθα, ἔφασαν, φεῖσαι τῆς θυμέλης. τὸ δὲ ἐναντίον τῷ πάνυ λεπτῷ ἐπεβόησαν, Καλῶς ἔχε, ὡς νοσοῦντι. τούτων οὐ τοῦ γελοίου ἔνεκα ἐπεμνήσθην, ἀλλ' ὡς ἴδης, ὅτι καὶ ὄημοι ὄλοι μεγάλην σπουδὴν ἐποιήσαντο ἐπὶ τῇ ὄρχηστικῇ, ὡς καὶ φυθμίζειν τὰ καλὰ, καὶ τὰ αἰσχροῦ αὐτῆς δύνασθαι.

77. Εὐκίνητος δὲ τὸ μετὰ τοῦτο πάντως ἔστω, καὶ τὸ σῶμα λελυμένος τε ἄμα, καὶ συμπεπηγῶς, ὡς λυγίζεσθαι τε ὄπη καιρῶς, καὶ συνεσταῖσθαι καρτερῶς, εἰς τούτου δέοι.

78. Ὅτι δὲ οὐκ ἀπήλλακται ὄρχησις καὶ τῆς ἐναγωνίου χειρονομίας, ἀλλὰ μετέχει καὶ τῶν Ἑρμοῦ καὶ Πολυδεύκους καὶ Ἥρακλέους ἐν ἀθλήσει καλῶν, ἴδοις ἂν ἐκάστη τῶν μῆσεων ἐπισχῶν. Ἡροδότῳ μὲν οὖν τὰ δι' ὀμμάτων φαινόμενα, πιστότερα εἶναι τῶν ὠτων δοκεῖ. ὄρχησει δὲ καὶ τὰ ὠτων καὶ ὀφθαλμῶν πρόσσειν.

79. Οὕτω δὲ θέλγει ὄρχησις, ὥστε ἂν ἐρῶν τις, εἰς τὸ θέατρον παρέλθῃ, ἐσωφρονίσθη ἰδὼν ὅσα ἔρωτος κακὰ τέλη, καὶ λύπη ἐχόμενος, ἐξίρχεται τοῦ

θεάτρον φαιδρότερος, ὡσπέρ τι φάρμακον ληθε-
 δανόν, καὶ κατὰ τὸν ποιητὴν, νηπενθές τε καὶ
 ἄχολον πιών. σημείον δὲ τῆς πρὸς τὰ γιγνόμενα
 οἰκειότητος, καὶ τοῦ γνωρίζειν ἕκαστον τῶν δρών-
 των τὰ δεικνύμενα, τὸ δακρῦειν πολλάκις τοὺς θεα-
 τὰς, ὁπόταν τὶ οἰκτρὸν καὶ ἔλεεινὸν φαίνεται. ἡ
 μὲν γε Βακχικὴ ὄρχησις, ἐν Ἰωνίᾳ μάλιστα, καὶ ἐν
 Πόντῳ σπουδαζομένη, καίτοι Σατυρικὴ οὐσα, οὐ-
 τω κεχείρωται τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐκεῖ, ὥστε κα-
 τὰ τὸν τεταγμένον ἕκαστοι καιρὸν ἀπάντων ἐπιλα-
 θόμενοι τῶν ἄλλων, κάθηνται δι' ἡμέρας, Τιτᾶνας
 καὶ Κορύβαντας, καὶ Σατύρους καὶ βουκόλους ὄρων-
 τες. καὶ ὄρχοῦνται γε ταῦτα οἱ εὐγενέστατοι, καὶ
 πρωτεύοντες ἐν ἑκάστη τῶν πόλεων, οὐχ ὅπως αἰ-
 δούμενοι, ἀλλὰ καὶ μέγα φρονούντες ἐπὶ τῷ πρά-
 γματι μῦλλον περ, ἢ ἐπ' εὐγενείαις καὶ λειτουργίαις
 καὶ ἀξιώμασι προγονικοῖς. 80. Ἐπεὶ δὲ τὰς
 ἀρετὰς ἔφην τὰς ὄρχηστικὰς, ἄκουε καὶ τὰς κακίας
 αὐτῶν. τὰς μὲν οὖν ἐν σώματι ἤδη ἔδειξα· τὰς δὲ
 τῆς διανοίας, οὕτως ἐπιτηρεῖν, οἴμαι, δύναιο ἄν.
 πολλοὶ γὰρ αὐτῶν ὑπ' ἀμαθίας (ἀμῆχανον γὰρ ἄ-
 παντας εἶναι σοφοὺς) καὶ σολοικίας δεινὰς ἐν τῇ
 ὄρχήσει ἐπιδείκνυνται· οἱ μὲν ἄλογα κινούμενοι,
 καὶ μηδὲν, ὡς φασι, πρὸς τὴν χορδὴν. ἕτερα μὲν
 γὰρ ὁ ποῦς, ἕτερα δ' ὁ ῥυθμὸς λέγει. οἱ δὲ εὐρυ-
 θμα μὲν, τὰ πράγματα δὲ μετὰχρονα ἢ πρόχρονα,
 οἷον ἐγὼ ποτε ἰδὼν μέμνημαι. τὰς γὰρ Διὸς γονὰς
 ὄρχούμενός τις, καὶ τὴν τοῦ Κρόνου τεκνοφαγίαν,
 παρωχεῖτο τὰς Θυέστου συμφορὰς, τῷ ὁμοίῳ πα-

ρηγμένους. καὶ ἄλλος τὴν Σεμέλην ὑποκρινόμενος βαλλομένην τῷ κεραυνῷ, τὴν Γλαύκην αὐτῇ εἵκαζε, μεταγενεστέρα οὖσαν. ἀλλ' οὐκ ἀπὸ γε τῶν τοιοῦτων ὀρχηστῶν, ὀρχήσεως αὐτῆς, οἶμαι, καταγνωστέον, οὐδὲ τὸ ἔργον αὐτὸ μισητέον, ἀλλὰ τοὺς μὲν, ὥσπερ εἰσὶν, ἄμαθεῖς νομιστέον, ἐπαινετέον δὲ τοὺς ἐνθόμως καὶ κατὰ φύθμὸν τῆς τέχνης ἱκανῶς ἕκαστα δρωῦντας. 81. Ὅλως δὲ τὸν ὀρχηστὴν δεῖ πανταχόθεν ἀπηκριβῶσθαι, ὡς εἶναι τὸ πᾶν εὐρυθμον, εὐμορφον, σύμμετρον, αὐτὸ αὐτῷ ἕοικὸς, ἀσυκοφάντητον, ἀνεπίληπτον, μηδαμῶς ἑλλιπές, ἐκ τῶν ἀρίστων κεκραμένον· τὰς ἐνθυμήσεις ὀξύν· τὴν παιδείαν βαθύν· τὰς ἐννοίας ἀνθρώπινον μάλιστα. ὁ γοῦν ἔπαινος αὐτῷ τότε ἂν γίγνοιτο ἐντελής παρὰ τῶν θεατῶν, ὅταν ἕκαστος τῶν δρώντων γνωρίζῃ τὰ αὐτοῦ· μᾶλλον δὲ ὥσπερ ἐν κατόπτρῳ, τῷ ὀρχηστῇ ἑαυτὸν βλέπῃ, καὶ ἃ πάσχειν αὐτὸς, καὶ ἃ ποιεῖν εἴωθε. τότε γὰρ οὐδὲ κατέχειν ἑαυτοὺς οἱ ἄνθρωποι ὑφ' ἡδονῆς δύνανται, ἀλλ' ἀθρόοι πρὸς τὸν ἔπαινον ἐκχέονται, τὰς τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς ἕκαστος εἰκόνας δρωῦντες, καὶ αὐτοὺς γνωρίζοντες. ἀτεχνῶς γὰρ τὸ Δελφικὸν ἐκείνο τὸ ΓΝΩΘΙΣΕΑΤΤΟΝ ἐκ τῆς θείας ἐκείνης αὐτοῖς περιγίγνεται· καὶ ἀπέρχονται ἀπὸ τοῦ θεάτρου, ἅτε χρή ἀίρεισθαι, καὶ ἃ φεύγειν, μεμαθηκότες, καὶ ἃ πρότερον ἠγνόουν διδαχθέντες. 82. Γίγνεται δὲ ὥσπερ ἐν λόγοις, οὕτω καὶ ἐν ὀρχήσει ἢ πρὸς τῶν πολλῶν λεγομένη κακοζηλία, ὑπερβαίνοντων τὸ μέτρον τῆς μιμήσεως, καὶ πέρα τοῦ δέοντος ἐπιτεινόντων, καὶ εἰ μέγα τι δεῖξαι δεῖαι,

ὑπερμίγεθες ἐπιθεικνυμένων· καὶ εἰ ἀπαλόν, καθ' ὑπερβολὴν θηλυνομένων· καὶ τὰ ἐνδρώδη, ὄχρα τοῦ ἀγρίου καὶ θηριώδους προαγόντων. 83. Οἷον ἐγὼ ποτε μέμνημαι ἰδῶν ποιοῦντα ὄρχηστὴν, εὐδοκίμοῦντα πρότερον, συνετὸν μὲν τᾶλλα, καὶ θαυμάζεσθαι ὡς ἀληθῶς ἄξιον, οὐκ οἶδα δὲ ἤ τιτι τύχη εἰς ἀσχήμονα ὑπόκρισιν δι' ὑπερβολὴν μιμήσεως ἐξοκείλαντα. ὄρχοῦμενος γὰρ τὸν Αἴαντα, μετὰ τὴν ἤτταν εὐθύς μαινόμενον, εἰς τοσοῦτον ὑπερεξέπεσεν, ὥστε οὐχ ὑποκρίνωσθαι μανίαν, ἀλλὰ μαίνεσθαι αὐτὸς εἰκότως ἂν τιτι ἔδοξεν. ἐνὸς γὰρ τῶν τῷ σιδηρῷ ὑποδήματι κτυπούτων, τὴν ἐσθῆτα κατέβρῃξεν. ἐνὸς δὲ τῶν ὑπαυλούτων τὸν ἀνθλὸν ἀρπάσας, τοῦ Ὀδυσσεῶς πλησίον ἐστῶτος καὶ ἐπὶ τῇ νίκῃ μέγα φρονοῦντος διεῖλε τὴν κεφαλὴν κατενεγκών· καὶ εἶγε μὴ ὁ πῖλος ἀντίσχε, καὶ τὸ πολὺ τῆς πληγῆς ἀπεδέξατο, ἀπολώλει ἂν ὁ κακοδαίμων Ὀδυσσεὺς, ὄρχηστῇ παραπαίοντι περιπεσών· ἀλλὰ τόγε θεῖατρον ἅπαν συννεμεμήνει τῷ Αἴαντι, καὶ ἐπήδων καὶ ἐβόων καὶ τὰς ἐσθῆτας ἀπερῶπιπτον· οἱ μὲν συρφετώδεις, καὶ αὐτὸ τοῦτο ἰδιώται, τοῦ μὲν εὐσχήμονος οὐκ ἐστοχασμένοι, οὐδὲ τὸ χεῖρον ἢ τὸ κρεῖττον ὀρῶντες, ἄκραν δὲ μίμησιν τοῦ πάθους τὰ τοιαῦτα οἰόμενοι εἶναι· οἱ ἀστειώτεροι δὲ, συνιάντες μὲν, καὶ αἰδούμενοι ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις, οὐκ ἐλέγχοντες δὲ σιωπῇ τὸ πρῶγμα, τοῖς δὲ ἐπαίνοισι καὶ αὐτοὶ τὴν ἄνοιαν τῆς ὄρχησεως ἐπικαλύπτοντες, καὶ ἀκριβοῦς ὀρῶντες ὅτι οὐκ Αἴαντος, ἀλλ' ὄρχηστοῦ μακίας τὰ γινόμενα ἦν. οὐ γὰρ

ἀρκεσθεὶς τούτοις ὁ γενναῖος, ἀλλὰ καὶ μακροῦ τούτου γελοϊότερον ἔπραξε. καταβὰς γὰρ εἰς τὸ μέσον, ἐν τῇ βουλῇ, δύο ὑπατικῶν μέσος ἐκαθέζετο, πάνυ δεδιότων μὴ καὶ αὐτῶν τινα ὥσπερ κριῶν μαστιγῶση λαβῶν· καὶ τὸ πρῶγμα οἱ μὲν ἐθαύμαζον, οἱ δὲ ἐγέλων, οἱ δὲ ὑπώπτευον, μὴ ἄρα ἐκ τῆς ἄγαν μιμήσεως εἰς τὴν τοῦ πάθους ἀλήθειαν ὑπηνέχθη.

84. Καὶ αὐτὸν μέντοι, φασὶν, ἀννήψαντα οὕτω μετανοῆσαι ἐφ' οἷς ἐποίησεν, ὥστε καὶ νοσῆσαι ὑπὸ λύπης, ὡς ἀληθῶς ἐπὶ μανίᾳ κατεγνωσμένον· καὶ ἐδήλωσέ γε τοῦτο σαφῶς αὐτός. αἰτούντων γὰρ αὐθις τῶν συστρασιωτῶν αὐτὸν τὸν Αἴαντα ὀρχήσασθαι αὐτοῖς, παραστησάμενος τὸν ὑποκριτὴν, ἔφη πρὸς τὸ θεάτρον· Ἰκανόν ἐστιν ἅπαξ μανῆναι. μάλιστα δὲ αὐτὸν ἠνίασεν ὁ ἀνταγωνιστὴς, καὶ ἀντίτεχνος· τοῦ γὰρ ὁμοίου Αἴαντος αὐτῷ γραφέντος, οὕτω κουμῖως καὶ σωφρόνως καὶ τὴν μανίαν ὑπεκρίνατο, ὡς ἐπαινεθῆναι, μείνας ἐντὸς τῶν τῆς ὀρχήσεως ὄρων, καὶ μὴ παροινήσας εἰς τὴν ὑπόκρισιν.

85. Ταῦτά σοι, ὦ φιλότης, ὀλίγα ἐκ παμπόλλων παρέδειξα ὀρχήσεως ἔργα καὶ ἐπιτηδεύματα, ὥς μὴ πάνυ ἄχθοιό μοι ἐρωτικῶς θεωμένῳ αὐτά. εἰ δὲ βουλευθεῖς κοινωνῆσαι μοι τῆς θείας, εὖ οἶδα ἐγὼ πάνυ ἀλωσόμενόν σε, καὶ ὀρχηστομνησωντά γε προσέτι ὥστε οὐδὲν δεήσομαι τὸ τῆς Κίρκης ἐκείνο πρὸς σὲ εἰπεῖν, ἄδ,

Θαῦμά μ' ἔχει, ὥς οὔτι πικρὸν τάδε φάρμακον
ἐθέληχθης.

Θελχθήση γὰρ, καὶ μὰ Δι' οὐκ ὄνου κεφαλῆν, ἦ

σὺς καρδίαν ἔξεις· ἀλλ' ὁ μὲν νόος σοι ἐμπεδωτέ-
ρος ἔσται, σὺ δὲ ὑφ' ἡδονῆς οὐδὲ ὀλίγον τοῦ κυκεῶ-
νος ἄλλω μεταδώσεις πιεῖν. ὅπερ γὰρ ὁ Ὅμηρος
περὶ τῆς Ἑρμουῦ ῥάβδου τῆς χρυσῆς λέγει, ὅτι καὶ
ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει δι' αὐτῆς, ὧν ἐθέλει, τοὺς
δ' αὐτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει, τοῦτο ἀτεχνῶς ὄρη-
σις ποιεῖ, καὶ τὰ ὄμματα θέλγουσα καὶ ἐγρηγο-
ρεῖναι ποιοῦσα, καὶ ἐπεγείρουσα τὴν διάνοιαν πρὸς
ἐκαστα τῶν δρωμένων.

ΚΡΑΤ. Καὶ μὴν ἦδη ἐγὼ, ὦ Λυκίνε, πείθο-
μαι τέ σοι, καὶ ἀναπεπταμένα ἔχω καὶ τὰ ὦτα καὶ
τὰ ὄμματα. καὶ μέμνησό γε, ὦ φιλότις, ἐπειδὴν
εἰς τὸ θέατρον ἦς, καὶ ἐμοὶ παρὰ σεαυτῷ θίαν
καταλαμβάνειν, ὡς μὴ μόνος ἐκεῖθεν σοφώτερος
ἤμιν ἐπανίδεις.

Λ Ε Ξ Ι Φ Α Ν Η Σ.

ARGUMENTVM.

*Lycinus, quum insipiens quorundam iuvenum
scriptorum genus scribendi risui intelligentium ob-
iicere vellet, (nam dum vel obsoletis, vel novis ine-
pteque compositis vocabulis phrasibusque, atque
verbis notis quidem, sed alio quam vulgo sensu ad-
hibitis, absurdisque metaphoris etc. uterentur, ele-*

gantissime se scribere putabant) Lexiphanem sibi fingit partem operis sui novissimi praelegentem, in qua ineptia ille omnem modum excedit. Qua audita Lycinus de conditione iuvenis desperans medicum forte obvium in auxilium vocat. Cuius tandem medicina purgato, quid faciendum ei sit, ut melior fiat scriptor, praecipit.

ΛΤΚ. Λεξιφάνης ὁ καλὸς μετὰ βιβλίου;

ΛΕΞ. Νῆ Δί', ὦ Λυκῖνε, γράμμα ἐστὶ τητινόν τι τῶν ἐμῶν, κομιδῆ, νεοχμόν.

ΛΤΚ. Ἦδη γάρ τι περὶ αὐχμῶν ἡμῖν γράφεις;

ΛΕΞ. Οὐ δῆτα, οὐδὲ αὐχμόν εἶπον, ἀλλ' ὦρα σοι τὸ ἀρτιγραφὲς οὕτω καλεῖν. σὺ δὲ κυψελδοβυστα ἔοικας ἔχειν ὧτα.

ΛΤΚ. Σὺγγνωθι, ὦ ἑταῖρε. πολὺ γὰρ τοῦ αὐχμοῦ τὸ νεοχμόν μετέχει. ἀλλ' εἰπέ μοι, τίς ὁ νοῦς τῷ συγγράμματι;

ΛΕΞ. Ἀντισυμποσιάζω τὸν Ἀρίστωνος ἐν αὐτῷ.

ΛΤΚ. Πολλοὶ μὲν οἱ Ἀρίστωνες· σὺ δὲ ὅσον ἀπὸ τοῦ συμποσίου, τὸν Πλάτωνά μοι δοκεῖς λέγειν.

ΛΕΞ. Ὁρθῶς ἀνέγνως· τὸ δὲ λεγόμενον, ὡς ἄλλω παντὶ ἀνόητον ἂν ἦν.

ΛΤΚ. Οὐκοῦν ὀλίγα μοι αὐτοῦ ἀνάγνωθι τοῦ βιβλίου, ὅπως μὴ παντάπασιν ἀπολειποίμην τῆς ἐστίασεως. νένταρος γὰρ τινος ἔοικας οἰνοχοῆσειν ἡμῖν ἀπ' αὐτοῦ.

ΛΕΞ. Τὸν μὲν εἶρωνά πεδοῖ κατάβαλε· σὺ

δὲ εὖπορα ποιήσας τὰ ὦτα, ἦδη ἄκουε· ἀπίστῳ δὲ ἢ ἐπιβύστρα ἢ Κυψελίς.

ΑΤΚ. Λέγε θαρρόων· ὡς ἔμοιγε οὔτε Κύψελός τις, οὔτε Περίανδρος ἐν τοῖς ὠσὶ κάθηται.

ΛΕΞ. Σκόπει δὴ μεταξὺ ὅπως διαπεραίνομαι, ὦ Λυκῖνε, τὸν λόγον, εἰ εὐαρχός γε ἐστὶ, καὶ πολλὴν τὴν εὐλογίαν ἐπιδεικνύμενος, καὶ εὐλεξίς, ἔτι δὲ εὐώνυμος.

ΑΤΚ. Ἔοικε τοιοῦτος εἶναι, σὸς γε ὦν. ἀλλ' ἴσθαι ποτέ.

2. ΛΕΞ. „Εἶτα δειπνήσωμεν, ἦ δ' ὅς ὁ Καλλικλῆς· εἶτα τὸ δειλινὸν περιδινησόμεθα ἐν Λυκείῳ· νῦν δὲ ἦδη καιρός ἐστι χρίεσθαι τὸ ἡλιοκνῆς, καὶ πρὸς τὴν εἰλην θέρεσθαι, καὶ λουσαμένους, ἀρτοσιτεῖν· καὶ ἦδη γε ἀπιτητέα. σὺ δὲ, ὦ παῖ, σιλεγγίδα μοι, καὶ βύρσαν, καὶ φασώνια, καὶ ῥύμματα, ναυστολεῖν ἐς τὸ βαλανεῖον, καὶ τοῦπίλουτρον κομίζειν. ἔχεις δὲ χαμάζε παρὰ τὴν ἐγγυοθήκην δὴ ὀβολῶ. σὺ δὲ τί καὶ πράξις, ὦ Δεξιφάνες, ἦξις, ἢ ἐλιννύσεις ἔτι αὐτόθι; καὶ γὰρ, ἦν δ' ἐγὼ, τρίπαλαι λουτιῶ. οὐκ εὐπόρος τε γὰρ ἔχω, καὶ τὰ ἀμφὶ τὴν τράμιν μαλακίζομαι, ἐπ' ἀστράβης ὀχηθεῖς. ὁ γὰρ ἀστραβηλάτης ἐπέσπερχε, καίτοι ἀσκωλιάζων αὐτός· ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ οὐκ ἀκμῆς ἦν τῷ ἀγρωῖ· κατέλαβον γὰρ τοὺς ἐργάτας λιγυρίζοντας τὴν θειρινὴν ὥδην· τοὺς δὲ τάφον τῷ ἐμῷ πατρὶ κατασκευάζοντας. συντυμβωρυχήσας οὖν αὐτοῖς, καὶ τοῖς ἀναχοῦσι τὰ ἄνδρα, καὶ αὐτός ὀλίγα συγχειροπονήσας, ἐκείτους μὲν διαφῆκα, τοῦ τε κρύους ἕνεκα, καὶ ὅτι κεύματι.

ἦν. οἶσθα δὲ ὡς ἐν κρύει σφοδρῶ γίνεται τὰ καύματα. ἐγὼ δὲ περιελθὼν τὰ ἀρώματα, σκόροδά τε εὔρον ἐν αὐτοῖς πεφυκότα, καὶ γηπατιάλους τινὰς ἀνορύξας, καὶ τῶν σκανθίκων καὶ βρακάνων λαχανευσάμενος, ἔτι δὲ κάρυς πριάμενος (οὐπω δὲ οἱ λειμῶνες ἀνθοσμῖαι ἦσαν, ὡς αὐτοποδητὶ βαδίζειν) ἀνατεθεὶς ἐπὶ τὴν ἀστράβην, ἐδάρην τὸν ὄρφρον. καὶ νῦν βαδίζω τε ὀδυνηρῶς, καὶ ἰδίω θανά, καὶ μαλακιῶ τὸ σῶμα, καὶ δέομαι διανεῦσαι ἐν τῷ ὕδατι ἐπιπλεῖστον, χαίρω δὲ μετὰ κάματον ἀπολουόμενος.

3. Ἀποθρεξομαι οὖν καὶ αὐτὸς τὸν παῖδα, ὃν εἰκὸς ἢ παρὰ τῇ λεκιθοπώλιδι, ἢ παρὰ τῷ γρυμαιοπώλῃ με περιμένειν. καίτοι προηγόρευτο αὐτῷ ἐπὶ τὰ σέληγ ἄπαντῶν. ἀλλ' εἰς καιρὸν οὕτοσι αὐτὸς ἐμπολήσας γε ὡς ὄρω πυριάτην τέ τινα, καὶ ἐγκρυφίας, καὶ γήτεια, καὶ φύκας, καὶ οἶβον τουτονι, καὶ λωγάνιον, καὶ τοῦ βοδὸς τὸ πολύπτυχον ἔγκατον, καὶ φώκτας. Εὖγε, ὦ Ἀιτικίων, ὅτι μοι ἄβατον ἐποίησας τὸ πολὺ τῆς ὁδοῦ. Ἐγὼ δὲ, ἢ δ' ὄς, σίλλος, ὦ δέσποτα, γεγένημαί, σὲ περιορῶν· σὺ δὲ ποῦ χθές ἐδείπνεις; μῶν παρὰ Ὀνομακρίτῃ; οὐ μὰ Δεῖ, ἦν δ' ἐγὼ, ἀλλ' ἀγρόνδε ὠχόμην, ψύτταν κατατείνας, οἶσθα δὲ ὡς φίλαγρός εἰμι, ὑμεῖς δὲ ἴσως ᾤεσθέ με λαταγεῖν κοττάβους· ἀλλ' εἰσιῶν, ταῦτά τε καὶ τὰ ἄλλα ἠδύνειν, καὶ τὴν κάρδοπον σμῆν, ὡς θριδακίνας μάττοιτε ἡμῖν.

4. Ἐγὼ δὲ ξηραλοιφήσω ἀπελθών. καὶ ἡμεῖς, ἢ δ' ὄς ὁ Φιλῆνος, ἐγὼ τε καὶ Ὀνόμαρχος, καὶ Ἑλλάνικος οὕτοσι ἐφόμεθα. καὶ γὰρ ὁ γνώμων σκιάζει μέσην

τὴν πόλον. καὶ δῖος μὴ ἐν λουτρῶν ἀπολουσάμεθα, κατόπιν τῶν Καριμάντων, μετὰ τοῦ σύρφακος βύζην ὡστιζόμενοι. καὶ ὁ Ἑλλάντιος ἔφη, Ἐγὼ δὲ καὶ δυσωπῶ, καὶ γὰρ τὰ πόρα μοι ἐπιτεθόλωσθον, καὶ σκαρδαμυκτῶ θαμὰ, καὶ ἀρτίδακρὺς εἶμι, καὶ τὰ ὄμματά μοι φαρμακᾶ, καὶ δέομαι Ἀσκληπιάδου τινὸς ὀφθαλμοσόφου, ὃς ταράξας, καὶ ἐγγέας μοι φάρμακον, ἀπερυθριάσαι ποιήσει τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ μηκέτι λημαλίους εἶναι, μηδὲ διερὸν βλέπειν.

5. Τοιοῦτα ἄττα διεξιόντες ἅπαντες οἱ παρόντες, ἀπήειμεν· καὶ περὶ ἡκομεν εἰς τὸ γυμνάσιον ἀπησθημένοι ἤδη, ὁ μὲν τις ἀκροχειρισμῶ, ὁ δὲ τραχηλισμῶ, καὶ ὀρθοπάλη ἐχρῆτο, ὁ δὲ λίπα χρυσάμενος, ἐλυγίζετο, ὁ δὲ ἀντέβαλε τῷ κερύκῳ, ὁ δὲ μολυβδαίνας χερμαδίους ἀράγδην ἔχων, ἐχειροβόλει. εἶτα συντριβέντες, καὶ ἀλλήλους κατανωτισάμενοι, καὶ ἐμπαιζάντες τῷ γυμνασίῳ, ἐγὼ μὲν καὶ Φιλῆνος ἐν τῇ θερμῇ πυέλῳ καταιονηθέντες, ἐξήειμεν· οἱ λοιποὶ δὲ τὸ ψυχροβαφὲς κάρα δελφινίσαντες, παρύνεον ὑποβρύχιοι θαυμασιῶς. ἀναστρέψαντες δὲ αὐθις ἄλλος ἄλλα ἐδρῶμεν. ἐγὼ μὲν ὑποδησάμενος, ἐξυόμην τὴν κεφαλὴν τῇ ὀδοντωτῇ ξύστρα. καὶ γὰρ οὐ κηπίαν, ἀλλὰ σκαφίον ἐκεκάρμην, ὡς ἂν οὐ πρὸ πολλοῦ τὸν κόρνον, καὶ τὴν κορυφαίαν ἀποκεκομηκῶς. ἄλλος ἐθερμοτράγει, ὁ δὲ ἡμεῖ τὸν νῆστιν, ὁ δὲ ἀραιὰς ποιῶν τὰς ῥαφανίδας, ἐμυστίλατο τοῦ ἰχθυροῦ ζωμοῦ, ἄλλος ἡσθιε φαυλίας, ὁ δὲ ἐρρόφει τῶν κριθῶν. 6. Καὶ περὶ αἰετὸς ἦν, ἐπὶ ἀγκῶνος ἐδειπνοῦμεν, ἔκειντο

δὲ καὶ ὀκλαδία, καὶ ἀσκάνται. τὸ μὲν δὴ δεῖπνον ἦν ἀπὸ συμφορῶν. παρεσκευάστω δὲ πολλὰ καὶ ποικίλα, δίχθηλα ὕεια, καὶ σχελίδες, καὶ ἡτριαῖα, καὶ τοκάδος ὑὸς τὸ ἐμβρουδοχον ἔντερον, καὶ λοβὺς ἐκ ταγήνου, καὶ μυτιωτὸς, καὶ ἀβυρτιάκη, καὶ τοιαῦται τινες κερυκεῖται, καὶ θρυμματίδες, καὶ θρία, καὶ μελιττοῦται. τῶν δὲ ὑποβρυχίων τὰ σελάχια πολλὰ, καὶ ὅσα ὀστράκινα τὸ δέσμα, καὶ τεμάχη ποτικὰ τῶν ἐκ σαργάνης, καὶ κωπαῖδες, καὶ ὄρνις σύντροφος, καὶ ἀλεκτρυὼν ἤδη ἀπωδὸς, καὶ ἰχθὺς ἦν παράσιτος. καὶ οἷν δὲ ὄλον ἱπνοκαῆ εἶχομεν, καὶ βοδὸς λειπογνώμονος κωλήν. ἄρτοι μέντοι ἦσαν σιφαῖοι, οὐ φαῦλοι, καὶ ἄλλοι νουμήνιοι, ὑπερήμεροι τῆς ἐορτῆς· καὶ λάχανα τὰ τε ὑπόγεια, καὶ τὰ ὑπερφυῆ· οἶνος δὲ ἦν οὐ γέρων, ἀλλὰ τῶν ἀπὸ βύρσης, ἤδη μὲν ἀγλευκῆς, ἀπεπτος δὲ ἔτι. 7. Ποτήρια δὲ ἔκειτο παντοῖα ἐπὶ τῆς δελφινίδος τραπέζης, ὁ κρυψιμέτωπος, καὶ τρυήλης Μεντορουργῆς, εὐλαβῆ ἔχων τὴν κέρκον, καὶ βομβυλιὸς, καὶ δειροκύπελον, καὶ γηγενῆ πολλὰ, οἷα Θηρικλῆς ὄπτα, εὐρυχανθῆ τε, καὶ ἄλλα εὐστομα. τὰ μὲν Φωκαῆθεν, τὰ δὲ Κνιδόθεν· πάντα μέντοι ἀνεμοφόρητα, καὶ ὑμενόστρακα. χυμβία δὲ ἦν, καὶ φιαλίδες, καὶ ποτήρια γραμματικά· ὥστε μεστὸν ἦν τὸ κυλικεῖον. 8. Ὁ μέντοι ἱπνολέβης, ὑπερπαφλάζων, ἐς κεφαλὴν ἡμῖν ἐπέτρεπε τοὺς ἄνθρακας. ἐπίνομεν δὲ ἀμυστι, καὶ ἤδη ἀκροθώρακες ἦμεν· εἴτ' ἐχρῖόμεθα βακχαρίδι. καὶ εἰσεκύλισέ τις ἡμῖν τὴν ποδοκτύπην, καὶ τριγωνίστριαν. μετὰ δὲ ὁ μὲν τις ἐπὶ τὴν

κατήλιφα ἀναρξήχρησάμενος, ἐπιφόρημα ἐζήτει, ὃ δὲ ληκίνδα ἔπαιζεν, ἄλλος ἐρῶικνοῦτο σὺν γέλωτι τὴν ὄσφυν. 9. Καὶ ἐν ταυτῷ λελουμένοι, εἰσεκώμασαν ἡμῖν αὐτεπάγγελτοι, Μεγαλώνυμος τε ὁ δικοδίφης, καὶ Χαιρέας ὁ χρυσοτέκτων, ὁ κατὰ νότου ποικίλος, καὶ ὁ Ὡκατάξις Εὐδήμιος. καὶ γὰρ ἠρόμην αὐτοῦς, τί παθόντες ὀψὲ ἤκοιεν. ὁ μὲν οὖν Χαιρέας, Ἐγὼ, ἦδ' ὅς, λειρόν τινα ἐκρότουν, καὶ ἐλλόβια, καὶ πέδας τῇ θυγατρὶ τῇ ἐμῇ, καὶ διὰ τοῦτο ὑμῖν ἐπιδείπνιος ἀφίγμαι. Ἐγὼ δὲ, ἦδ' ὅς ὁ Μεγαλώνυμος, περὶ ἄλλα εἶχον· ἦν μὲν γὰρ ἄδικος ἡ ἡμέρα, ὡς ἴστε, καὶ ἄλογος· ὡς ἂν οὖν ἐχεγλωττίας οὔσης, οὔτε ῥησιμετρεῖν εἶχον, οὔτε ἡμερόλεγδον, ὡς ὑδρονομεῖσθαι. πυθόμενος δὲ ὅτι ὁ στρατηγὸς ὀπίος ἐστι, λαβὼν ἄχρηστα ἱμάτια, εὐήτρια, καὶ ἀφόρητα ὑποδήματα, ἐξέφρησα ἑμαυτόν. 10. Εἴτ' εὐθύς ἐντυγχάνω θαυμάσιον τε, καὶ ἱεροφάντην, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀρῶητοποιοῖς, Δεινίαν σύρουσιν ἄγδην ἐπὶ τὴν ἀρχὴν, ἔγκλημα ἐπάγοντας, ὅτι ὠνόμαζεν αὐτοῦς, καὶ ταῦτα εὖ εἰδὼς, ὅτι, ἐξ οὐπερ ὠσιώθησαν, ἀνώνυμοί τε εἰσι, καὶ οὐκέτι ὀνομαστοί, ὡς ἂν ἱερώνυμοι ἦδη γεγεννημένοι. Οὐκ οἶδα, ἦν δ' ἐγὼ, ὃν λέγεις, τὸν Δεινίαν. Ἐκάλει δ' οὖν με τοῦνομα· Ἔστιν, ἦδ' ὅς, ἐν τοῖς σκειραφείοις ἐγκαπικίδαλος ἄνθρωπος, τῶν αὐτοληκύνων, καὶ τῶν αὐτοκαβδάλων, αἰεὶ κουριῶν, ἐνδρομίδας ὑποδοῦμενος, ἢ βαυκίδας, ἀμφιμάσχαλον ἔχων. Τί οὖν, ἦν δ' ἐγὼ, ἔδωκεν ἀμηγέτη δίκην, ἢ λαξ πατήσας ὤχετο; Καὶ μὴν ἐκεῖνός γε, ἦδ' ὅς, ὁ τέως ἀυλούμενος, ἦδη

ἔμπιδός ἐστιν. ὁ γὰρ στρατηγός, καίτοι ἀτιμαγε-
 λοῦντι καρπόδεσμά τε αὐτῷ περιθῆαι, καὶ περιδέ-
 ραιον, ἐν ποδοκάκαις καὶ ποδοστράβαις ἐποίησεν
 εἶναι· ὥστε ἐν δεσμοῖς ὢν, ὑπέβδυλλέ τε ὁ κακο-
 δαίμων ὑπὸ τοῦ δέους, καὶ πορδαλῆος ἦν, καὶ χρή-
 ματα ἀντίψυχα διδόναι ἤθελεν. 11. Ἐμὲ δὲ, ἧ
 δ' ὅς ὁ Εὐδήμος, ὑπὸ τὸ ἀκροκνεφές μετεστείλατο
 Λαμασίας, ὁ πάλαι μὲν εὐθλητῆς, καὶ πολυνίκης, νῦν
 δὲ ἤδη ὑπὸ γήρωος ἕξαθλος ὢν. οἶσθα τὸν χαλκοῦν
 τὸν ἐσιῶτα ἐν τῇ ἀγορᾷ. καὶ τὰ μὲν πιτῶν, τὰ
 δὲ εὖων, διετέλεσα. ἐξοικεῖν γὰρ ἔμελλε τήμερον
 εἰς ἀνδρὸς τὴν θυγατέρα, καὶ ἤδη ἐκάλλυνεν αὐτήν.
 εἶτα μερμέριόν τι κακὸν ἐμπεσόν, διέκοψε τὴν ἐορ-
 τήν. ὁ γὰρ υἱὸς αὐτοῦ ὁ Δίων, οὐκ οἶδ' ἐφ' ὅτῃ
 λυπηθεῖς, μᾶλλον δὲ θεοεχθρία σχεθεῖς, ἀπῆγξεν
 ἑαυτόν. καὶ, εὖ ἴστε, ἀπολώλει ἄν, εἰ μὴ ἐγὼ
 ἐπιστάς, ἀπηγῶνισά τε αὐτόν, καὶ παρέλυσσα τῆς
 ἐμβροχῆς, ἐπιπολύ τε ὀκλιᾶς παρακαθήμενος, ἐπι-
 νύσσω τὸν ἄνθρωπον, βανκαλῶν, καὶ διακωδωνί-
 ζων, μὴ πῆ ἔτι συνεχῆς εἴη τὴν φύρρυγα. τὸ δὲ
 μάλιστα ὀνήσαν, ἐκεῖνο ἦν, ὅτι ἀμφοτέραις κατα-
 σχῶν αὐτοῦ τὰ ἄκρα διεπίεσα. 12. Μῶν ἐκεῖνον,
 ἦν δ' ἐγὼ, φῆς Δίωνα, τὸν καταπύγωνα, καὶ λακ-
 κοαχίαν, τὸν μύρτωνα καὶ σχινοτρώκταν νεανίσκον,
 ἀναφλῶντα, καὶ βλιμάζοντα, ἦν τινα πεῶδη καὶ
 πόσθωνα αἰσθηταί μιν ἔων. ἐκεῖνός γε καὶ λεκα-
 λῆος. ἀλλὰ τοί γε τὴν θεόν, ἧ δ' ὅς ὁ Εὐδήμος,
 θαυμάσας, (Ἄρτεμις γὰρ ἐστὶν αὐτοῖς ἐν μίση τῇ
 αὐλῇ, σκοπάδιον ἔργον.) ταύτην προσπεσόντες, ὅ,

τε Λαμασίας, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, πρεσβύτες ἦδη,
 καὶ τὴν κεφαλὴν πολιὰς ἀκριβῶς, ἰκέτευον ἐλεῆσαι
 σφᾶς· ἡ δὲ αὐτίκα ἐπένευσε· καὶ σῶς ἦν, καὶ τῦν
 Θεόδωρον, μᾶλλον δὲ περιφανῶς Ἀρτεμίδωρον ἔχου-
 σι τὸν κεανίσκον. ἀνέθεσαν οὖν αὐτῇ τότε ἄλλα, καὶ
 βέβη, καὶ τόξα, ὅτι χαίρει τούτοις· τοξότις γάρ, καὶ
 ἐκηβόλος, καὶ τηλέμαχος ἡ Ἀρτεμις. 13. Πίνωμεν
 οὖν, ἡδ' ὅς ὁ Μεγαλώνυμος, καὶ γὰρ καὶ λάγυ-
 ρον τουτοῖον παρηβηκότος, ἡκω ὑμῖν κομίζων, καὶ
 τυροῦ τρυφαλίδας, καὶ ἐλαίας χαμαιπετεῖς· φυλάτ-
 τω δ' αὐτάς ὑπὸ σφραγίδι θριπηδεστάτοις, καὶ
 ἄλλας ἐλαίας νευστάς, καὶ πῆλινα ταυτὶ ποτήρια,
 ὀξύστρακα, εὐπυνδάκωτα, ὡς ἐξ αὐτῶν πίνοιμεν,
 καὶ πλακοῦντα ἐξ ἐντέρων κρωβυλώδη τὴν πλοκήν.
 σὺ δ', ὦ παῖ, πλεόν μοι τοῦ ὕδατος ἔγχει, ὡς μὴ
 καρηβαρεῖν ἀρξαίμην, κατὰ σοι τὸν παιδοβοσκὸν
 καλῶ ἐπὶ σέ. ἴστε γὰρ ὡς ὀδυνῶμαι, καὶ διέμπι-
 λον ἔχω τὴν κεφαλὴν. 14. Μετὰ δὲ τὸν ποτὸν
 συνυθλήσομεν, οἷα καὶ ἄτ' εἰώθαμεν· οὐ γὰρ
 ἄκαιρον· δῆπουθεν ἐνοινοφλύειν. ἐπαινῶ τοῦτο,
 ἦν δ' ἐγώ, καὶ γὰρ ὅτιπερ ὄφελος ἐσμέν τῆς Ἀττικί-
 σεως ἄκρον. εὐ λέγεις, ἡδ' ὅς ὁ Καλλικλῆς. τὸ
 γὰρ ἐρεσχελεῖν ἀλλήλους συχνάκις, λάλης θηγάνη
 γίγνεται. ἐγὼ δὲ, ἡδ' ὅς ὁ Εὐδήμος, κρῦος γὰρ
 ἐστίν, ἡδιον ἂν εὐζωροτέρῳ ὑποπυκνάζοιμι. καὶ
 μὲν χειροθνήεις εἶμι, καὶ χλιανθεις, ἡδιον ἀκούοιμι
 τῶν χειροσόφων τούτων, τοῦ τε αὐλητοῦ, καὶ τῆς
 βαρβιτωδοῦ. 15. Τί ταῦτα ἔφησθα, ὦ Εὐδήμη;
 ἦν δ' ἐγώ· ἀλογίαν ἡμῖν ἐπιτάττεις ὡς ἀστόμοις

οὔσι, καὶ ἀπεγλωττισμένοις· ἐμοὶ δὲ ἡ γλῶττά τε ἤδη λογαῖ, καὶ δὴ ἀνηγόμενην γε ὡς ἀρχαιολογήσω ὑμῖν, καὶ καταλίψων ἀπὸ γλώττης ἅπαντας· ἀλλὰ σὺ τὸ ὅμοιον εἰργάσω με, ὥσπερ εἶ τις ὀλκάδα τριάρμενον ἐν οὐρίῳ πλέουσαν, ἐμπεπνευματωμένου τοῦ ἀκατίου, εὐφοροῦσάν τε, καὶ ἀκροκυματοῦσαν, ἔκτοράς τινας ἀμφιατόμους, καὶ ἰσχάδας σιδηρᾶς ἀφρεῖς, καὶ ναυσιπέδας, ἀναχαιτίζοι τοῦ δρόμου τὸ φύθιον, φθόνῳ τῆς εὐνημίας. οὐκοῦν, ἡδ' ὅς, σὺ μὲν, εἰ βούλει, πλεῖ καὶ νεῖ καὶ θεῖ κατὰ τοῦ κλύδωνος· ἐγὼ δὲ ἀπόγειος, πίνων ἄμα, ὥσπερ ὁ τοῦ Ὀμήρου Ζεὺς, ἡ ἀπὸ φαλάκρων, ἡ ἀπὸ τῆς ἀκρουρανίας, ὄψομαι διαφερόμενον σέ τε, καὶ τὴν ναῦν πρύμνηθεν ἀπὸ τοῦ ἀνέμου κατοουρουμένην.“

16. ΑΤΚ. Ἄλις, ὃ Λεξιφάνης, καὶ ποιοῦ καὶ ἀναγνώσεως. ἐγὼ γοῦν ἤδη μεθύω σοι καὶ ναυτιῶ, καὶ ἦν μὴ τάχιστα ἐξεμέσω ταῦτα πάντα ὀπόσα διεξελήλυθας, εὖ ἴσθι, κορυβαντιάσειν μοι δοκῶ, περιβομβούμενος ὑφ' ὧν κατεσακέδασάς μου ὀνομάτων. καίτοι τὸ μὲν πρῶτον, γελᾶν ἐπῆει μοι ἐπ' αὐτοῖς· ἐπειδὴ δὲ πολλὰ, καὶ πάντα ὅμοια ἦν, ἡλέουν σε τῆς κακοδαίμονίας, ὄρων εἰς Λαβύρινθον ἀφυκτον ἐμπεπτωκότα, καὶ νοσοῦντα νόσον τὴν μεγίστην, μᾶλλον δὲ μελαγχολῶντα. 17. Ζητῶ σὺν πρὸς ἐμαυτὸν, ὀπόθεν τὰ τσαῦτα κακὰ συνέλεξω, καὶ ἐν ὀπόσῳ χρόνῳ, καὶ ὅπου κατακλείσας εἶχες τοσοῦτον ἐσμόν ἀτόπων καὶ διαστρόφων ὀνομάτων, ὧν τὰ μὲν αὐτὸς ἐποίησας, τὰ δὲ κατορωφυγμένα ποθὲν ἀνασπῶν, κατὰ τὸ ἰαμβεῖον,

Ὅλοιο θνητῶν ἐκλέγων τὰς συμφορὰς·

τοσοῦτον βόρβορον συνερανίσας, κατήντησάς μου, μηδὲν σε δεινὸν εἰργασμένου. δοκεῖς δέ μοι μήτε φίλον τινά, ἢ οἰκεῖον, ἢ εὐνοῦν ἔχειν, μήτε ἀνδρῶ ἐλευθέρῳ πώποτε, καὶ παρῴησίαν ἄγοντι ἐντετυχηκέναι, ὅς τάληθές εἰπὼν, ἔπαυσεν ἄν σε ὑδέρῳ μὲν ἐχόμενον, καὶ ὑπὸ τοῦ πάθους διαρῥαγῆναι κινδυνεύοντα, σαυτῷ δὲ εὐσαρκον εἶναι δοκοῦντα, καὶ εὐρωστίαν οἰόμενον τὴν συμφορὰν, καὶ ὑπὸ μὲν τῶν ἀνοήτων ἐπαινούμενον, ἀγνοούντων ἅ πάσχεις, ὑπὸ δὲ τῶν πεπαιδευμένων, εἰκότως ἐλεοῦμενον.

18. Ἄλλ' εἰς καλὸν γὰρ τουτονὶ Σώπολιν ὄρω τὸν ἱατρὸν προσίοντα, φέρε τούτῳ ἐχειρίσαντές σε, καὶ διαλεχθέντες ὑπὲρ τῆς νόσου, ἴασίν τινά σοι εὐρώμεθα· συνετὸς γὰρ ἀνὴρ, καὶ πολλοὺς ἤδη παραλαβὼν ὥσπερ σὲ ἡμιμανεῖς καὶ κορυζῶντας, ἀπήλλαξεν, ἐγγέας φάρμακον. χαῖρε, Σώπολι, καὶ τουτονὶ Λεξιφάνην παραλαβὼν ἑταῖρον, ὡς οἶσθα, ἡμῖν ὄντα, λήρω δὲ νῦν, καὶ ξένη περὶ τὴν φωνὴν νόσῳ ξυνόντα, καὶ κινδυνεύοντα, ἤδη τελείως ἀπολωλέναι, σῶσον ἐνίγε τῷ τρόπῳ.

19. ΛΕΞ. Μὴ ἐμέ, Σώπολι, ἀλλὰ τουτονὶ Λυκῖνον, ὅς περιφανῶς μακκοᾶ, καὶ ἄνδρας πεφρανωμένους ὀλισθογνωμεῖν οἶεται, καὶ κατὰ τὸν Μνησάρχου τὸν Σάμιον, σιωπὴν καὶ γλωτταργίαν ἡμῖν ἐπιβάλλει. ἀλλὰ μὰ τὴν ἀναίσχυντον Ἀθηναῖν, καὶ τὸν μέγαν θηριομάχον Ἡρακλεία, οὐδ' ὅσον τοῦ γρῦ καὶ τοῦ φνεὶ φροντιοῦμεν αὐτοῦ. ὀττεύομαι οὖν μηδὲ ὅλως ἐντυγχάνειν αὐτῷ· ἴσικα δὲ καὶ ῥι-

γυυστήσειν, τοιαῦτα ἐπιτιμῶντος ἀκούων. καὶ ἦδη νε ἄπειμι παρὰ τὸν ἐταίριον Κλεινίαν, ὅτι πυνθά- νομαι χρόνου ἦδη ἀκόθαρτον εἶναι αὐτῷ τὴν γυ- ναῖκα, καὶ ταύτην νοσεῖν, ὅτι μὴ ῥεῖ. ὥστε οὐκέτι οὐδ' ἀναβαίνει αὐτήν, ἀλλ' ἄβρατος καὶ ἀνήροτός ἐστι.

20. ΣΩΠ. Τί δαὶ νοσεῖ, ὦ Λυκῖνε, Λεξι- ράνης;

ΛΥΚ. Αὐτὰ ταῦτα, ὦ Σώπολι, οὐκ ἀκούεις, οἷα φθέγγεται; καὶ ἡμᾶς τοὺς νῦν προσομιλοῦν- τας καταλιπὼν, πρὸ χιλίων ἐτῶν ἡμῖν διαλέγεται, διαστρέφων τὴν γλῶττιαν, καὶ ταυτὲ τὰ ἀλλόκοτα συντιθεῖς, καὶ σπουδὴν ποιούμενος ἐπ' αὐτοῖς, ὡς δὴ τι μέγα ὄν. εἶτι ξενίζοι καὶ τὸ καθεστηκὸς νόμι- σμα τῆς φωνῆς παρακόπτοι.

ΣΩΠ. Μὰ Δί', οὐ μικρὰν τινα λέγεις τὴν νόσον, ὦ Λυκῖνε. βοηθητῆα γοῦν τῷ ἀνδρὶ πάση μηχανῇ, καὶ κατὰ θεὸν γάρ, τῶν χολωτῶν τινε φαρμακον τουτὶ κερασάμενος ἀπήειν, ὡς πῶν ἐμέ- σσειε. φέρε πρῶτος αὐτὸς πίθι, ὦ Λεξίφανες, ὡς ὑγιῆς ἡμῖν καὶ καθαρὸς γένοιο, τῆς τοιαύτης τῶν λόγων ἀτοπίας κενωθεῖς· ἀλλὰ πείσθητί μοι, καὶ πίθι, καὶ ῥάων ἔση.

ΛΕΞ. Οὐκ οἶδ' ὃ καὶ δράσετε με, ὦ Σώπολι, σὺ τε, καὶ Λυκῖνος, πιπίσκοντες τουτουῖ τοῦ φαρ- μάκου. δέδοικα γοῦν μὴ πτῶμα γένοιτό μοι τοῦτο τῶν λόγων τὸ πῶμα.

ΛΥΚ. Πίθι, καὶ μὴ μέλλε, ὡς ἀνθρώπινα ἦδη φρονέοις, καὶ λέγοις.

ΛΕΞ. Ἴδου πείθομαι, καὶ πίομαι. φεῦ, τί τοῦτο; πολὺς βορβορυμὸς. ἔγγραστρίβυθόν τινα ἔοικα πεπωκέναι.

21. *ΣΩΠ.* Ἄρξαι δὴ ἐμεῖν. βαβαί, πρῶτον τουτὶ τὸ μῶν, εἶτα μετ' αὐτό, ἐξελέλυθε τὸ, κᾶτα· εἶτα ἐπ' αὐτοῖς, τὸ, ἦδ' ὅς, καὶ ἀμηγέπη, καὶ λῶστε, καὶ δῆπουθεν, καὶ συνεχῆς τὸ ἄττα. βίασαι δ' ὅμως, καὶ κάστες εἰς τὴν φάρυγγα τοὺς δακτύλους. οὐδέπω τὸ ἔκταρ ἐμήμεκας, οὐδὲ τὸ σκορδινᾶσθαι, οὐδὲ τὸ τευτάζεσθαι, οὐδὲ τὸ σκύλλεσθαι. πολλὰ ἔτι ὑποδέδυκε, καὶ μεστή σοι αὐτῶν ἢ γαστήρ. ἄμεινον δὲ εἰ καὶ κάτω διαχωρήσειεν ἄν ἔνια. ἢ γοῦν σιληπορδία, μέγαν τὸν ψόφον ἐργάσεται συνεκπεσοῦσα μετὰ τοῦ πνεύματος. ἀλλ' ἤδη μὲν καθαρὸς οὐτοσί, πλὴν εἴ τι μεμένηκεν ὑπόλοιπον ἐν τοῖς κάτω ἐντέροις· σὺ δὲ τὸ μετὰ τοῦτο, παραλαβὼν αὐτόν, ὦ Δυκῖνε, μεταπαίδευε, καὶ δίδασκε ἅ χρὴ λέγειν.

22. *ΛΤΚ.* Οὔτω ποιήσομεν, ὦ Σῶπολι, ἐπειδήπερ ἡμῖν προωδοποιῆται παρὰ σοῦ· καὶ πρὸς σὲ τὸ λοιπόν, ὦ Λεξιφάνες, ἢ συμβουλή. εἶπερ ἄρ' ἐθέλεις ὡς ἀληθῶς ἐπαινέισθαι ἐπὶ λόγοις, κἄν τοῖς πλήθεσιν εὐδοκιμεῖν, τὰ μὲν τοιαῦτα πάντα φεῦγε, καὶ ἀποτρέπον, ἀρξάμενος δὲ ἀπὸ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ ὑπὸ διδασκάλους αὐτοὺς ἀναγνοὺς, μέτιθι ἐπὶ τοὺς ῥήτορας, καὶ τῇ ἐκείνων φωνῇ συντραφεῖς, ἐπὶ τὰ Θουκυδίδου καὶ Πλάτωνος ἐν καιρῷ μέτιθι, πολλὰ καὶ τῇ καλῇ κωμῳδίᾳ, καὶ τῇ σεμνῇ τραγηδίᾳ ἐγγυμνασάμενος. παρὰ γὰρ τούτων ἅπαντα τὰ κάλλιστα ἀπανθισάμενος, ἔση τις

ἐν λόγοις· ὡς νῦν γε ἐλελήθεις σαυτὸν τοῖς ὑπὸ τῶν
 κοροπλάθων εἰς τὴν ἀγορὰν πλαττομένοις ἐοικῶς,
 κεχρωσμένος μὲν τῇ μίλτῳ καὶ τῷ κυανῷ, τὸ δ' ἐν-
 δοθεν, πῆλινός τε καὶ εὐθρυπτος ὢν. 23. Ἐὰν
 ταῦτα ποιῆς, πρὸς ὀλίγον τὸν ἐπὶ τῇ ἀπαιδευσίᾳ
 ἔλεγχον ὑπομείνας, καὶ μὴ αἰδесθεῖς μεταμανθά-
 νων, θαρρόων ὁμιλήσεις τοῖς πλήθεσι, καὶ οὐ κατα-
 γελασθήσῃ, ὥσπερ νῦν, οὐδὲ διὰ στόματος ἐπὶ τῷ
 χείρονι τοῖς ἀρίστοις ἔση, Ἑλληνα καὶ Ἀττικὸν ἀπο-
 καλοῦντων σε, τὸν μηδὲ βαρβάρων ἐν τοῖς σαφε-
 στάτοις ἀριθμῆσθαι ἄξιον. πρὸ πάντων δὲ ἐκείνο
 μέμνησό μοι, μὴ μιμῆσθαι τῶν ὀλίγον πρὸ ἡμῶν
 γενομένων σοφιστῶν τὰ φανυλότατα, μηδὲ περισθί-
 ει ἐκείνα, ὥσπερ νῦν, ἀλλὰ τὰ μὲν τοιαῦτα κατα-
 πατεῖν, ζηλοῦν δὲ τὰ ἀρχαῖα τῶν παραδειγμάτων.
 μηδὲ σε θελγέτωσαν αἱ ἀνεμῶναι τῶν λόγων, ἀλλὰ
 κατὰ τὸν τῶν ἀθλητῶν νόμον, ἢ στερόν σοι τροφή
 συνήθης ἔστω, μάλιστα δὲ χάρισι καὶ σαφηνείᾳ θύε,
 ὣν πάμπολυ λίαν νῦν ἀπελέλειψο. 24. Καὶ ὁ τύφος
 δὲ, καὶ ἡ μεγαλαυχία, καὶ ἡ κακοήθεια, καὶ τὸ βρεν-
 θύεσθαι, καὶ λαρυγγίζειν ἀπίστω, καὶ τὸ διασιλλαι-
 νειν τὰ τῶν ἄλλων, καὶ οἶεσθαι ὅτι πρῶτος ἔση αὐ-
 τός, ἢν τὰ πάντων συκοφαντῆς. καὶ μὴν κἀκεῖνο οὐ
 μικρόν, μᾶλλον δὲ τὸ μέγιστον ἁμαρτάνεις, ὅτι οὐ
 πρότερον τὰς διανοίας τῶν λέξεων προπαρεσκευα-
 σμένος, ἔπειτα κατακοσμεῖς τοῖς ῥήμασι, καὶ τοῖς
 ὀνόμασιν, ἀλλ' ἢν που ῥῆμα ἔκφυλον εὐρησῃ, ἢ αὐτὸς
 πλασάμενος οἰηθῆς εἶναι καλόν, τούτῳ ζητεῖς διά-
 νοιαν ἐφαρμόσαι, καὶ ζημίαν ἡγῆ, ἂν μὴ παραβύ-

σης αὐτό που, καὶ τῷ λεγομένῳ μῆδ' ἀναγκαῖον ἢ οἶον πρῶην, τὸν οὐ μάλωπα, οὐδὲ εἰδῶς ὃ, τι σημαίνει, ἀπέρριψας, οὐδὲν ἰοικότα τῷ ὑποκειμένῳ· καὶ οἱ μὲν ἰδιῶται πάντες ἐτεθήπεισαν, ὑπὸ τοῦ ξένου πληγέντες τὰ ὦτα· οἱ δὲ πεπαιδευμένοι, ἐπ' ἀμφοτέροις, καὶ σοὶ καὶ τοῖς ἐπαινοῦσιν, ἐγέλων.

25. Τὸ δὲ πάντων καταγελαστότατον ἐκεῖνός ἐστιν, ὅτι ὑπεράττικος εἶναι ἀξιῶν, καὶ τὴν φωνὴν εἰς τὸ ἀρχαιοτάτον ἀπηκριβωμένος, τοιαῦτα ἔνια, μᾶλλον δὲ τὰ πλεῖστα ἐγκαταμιγνύεις τοῖς λόγοις, ἅ μὴδὲ παῖς ἄρτι μανθάνων ἀγνοήσειεν. οἶον ἐκεῖνα πῶς οἶει κατὰ γῆς δῦναι ἠυχόμην, ἀκούων σου ἐπιδεικνυμένου· ὅτε χιτώνιον μὲν, καὶ τὸν ἀνδρεῖον ᾧου λέγεσθαι· δουλάρια δὲ, καὶ τοὺς ἀρρήενας τῶν ἀκολούθων ἀπεκάλεις· ἅ τίς οὐκ οἶδεν ὅτι χιτώνιον μὲν, γυναικὺς ἐσθῆς, δουλάρια δὲ τὰ θήλεα καλοῦσι; καὶ ἄλλα πολὺ τούτων προφανέστερα, οἶον τὸ, ἔπτατο, καὶ τὸ, ἀπαντώμενος, καὶ τὸ, καθεσθεῖς, οὐδὲ μετοικικὰ τῆς Ἀθηναίων φωνῆς. ἡμεῖς δὲ οὐδὲ ποιητὰς ἐπαινοῦμεν τοὺς κατὰ γλῶτταν γράφοντας ποιήματα· τὰ δὲ σὰ, ὡς πεζὰ μέτροις παραβάλλειν. καθάπερ ὁ Δωσιῶδου βωμὸς ἂν εἶη, καὶ ἡ τοῦ Ἀνκόφρονος Ἀλεξάνδρα, καὶ εἴ τις ἔτι τούτων τὴν φωνὴν κακοδαιμονέστερος. ἂν ταῦτα ζηλώσης, καὶ μεταμάθης, ἄριστα βεβουλευμένος ὑπὲρ σεαυτοῦ ἔση. ἦν δὲ λάθης αὐθις εἰς τὴν λιχνεῖαν κατολισθῶν, ἐμοὶ μὲν ἀποπεπλήρωται ἡ παραίνεσις, σὺ δὲ σεαυτὸν αἰτιάσῃ, ἂν γε καὶ ξυνῆς χείρων γενόμενος.

ΕΥΝΟΥΧΟΣ.

ARGUMENTVM.

Narratur lis ridiculosa duorum philosophorum, quorum uterque Athenis idem munus quaestuosum ambibat. Ostensa ab utroque doctrinae peritia quum satis se invicem conviciis et criminibus cumulassent, alteri ab altero obiicitur, quod sit eunuchus, cui ne liceret quidem philosophari. Contra quem quum se defenderet, idem a tertio adulterii adeo accusatur. Post multum tandem risum causa Romam remissa est.

ΠΑΜΦ. Πόθεν, ὦ Ανκίνε, ἢ τί γελῶν ἡμῖν ἀφῖξαι; αἰεὶ μὲν γὰρ φαιδρός ὢν τυγχάνεις. τουτὶ δὲ πλέον τοῦ συνηθούς εἶναι μοι δοκεῖ, ἐφ' ὅτω μηδὲ κατέχειν δυνατός εἶ τὸν γέλωτα.

ΑΤΚ. Ἐξ ἀγορᾶς μὲν ἦκω σοι, ὦ Πάμφιλε· τοῦ γέλωτος δὲ αὐτίκα κοινωνὸν ποιήσομαί σε, ἣν ἀκούσης οἷα δίκη δικαζομένη παρεγενόμην, φιλοσόφων πρὸς ἀλλήλους ἐριζόντων.

ΠΑΜΦ. Καὶ τοῦτο μὲν ὡς ἀληθῶς γελοῖον λέγεις, τὸ φιλοσοφοῦντας δικάζεσθαι πρὸς ἀλλήλους· δεῖον, εἰ καὶ τι μέγα εἴη, κατ' εἰρήνην ἐπισφίσει διαλύεσθαι τὰ ἐγκλήματα.

2. ΛΥΚ. Πόθεν, ὦ μακάριε, καὶ εἰρήνην ἐκείνοι, οἳ γε ξυμπεσόντες, ὅλας ἀμάξας βλασφημιῶν κατεσκεδάσαν ἀλλήλων, κεκραγότες καὶ ὑπερδιατεινόμενοι;

ΠΑΜΦ. Ἦκου, ὦ Λυκίνε, περὶ τῶν λόγων διεφέροντο, τὰ συνήθη ταῦτα, ἑτερόδοξοι τυγχάνοντες;

ΛΥΚ. Οὐδαμῶς· ἀλλ' ἑτεροῖόν τι τοῦτο ἦν. ὁμόδοξοι γὰρ ἄμφω, καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν λόγων· δίκη δὲ ὅμως συνειστήκει, καὶ δικασταὶ ψηφοφοροῦντες ἦσαν οἱ ἄριστοι, καὶ πρεσβύτατοι, καὶ σοφώτατοι τῶν ἐν τῇ πόλει, καὶ ἐφ' ὧν ἂν τις ἤδέσθῃ, παρὰ μέλος τι φθεγξάμενος, οὐχ ὅπως ἐς τοσαύτην ἀκαισχυντίαν τραπόμενος.

ΠΑΜΦ. Οὐκοῦν λέγοις ἂν ἦδη τὸ κεφάλαιον τῆς δίκης, ὡς καὶ αὐτὸς εἰδείην ὅ, τί σοι τὸ κεννηκὸς εἶη τὸν τοσοῦτον γέλωτα.

3. ΛΥΚ. Συντέτακται μὲν, ὦ Πάμφιλε, ὡς οἴσθα, ἐκ βασιλέως μισθοφορὰ τις οὐ φαῦλη κατὰ γένη τοῖς φιλοσόφοις, Στωϊκοῖς λέγω, καὶ Πλατωνικοῖς καὶ Ἐπικουρείοις, ἔτι δὲ καὶ τοῖς ἐκ τοῦ Περιπάτου, τὰ ἴσα τοῦτοις ἅπασιν. ἔδει δὲ ἀποθανόντος αὐτῶν τινος, ἄλλον ἀντικαθίστασθαι, δοκιμασθέντα ψήφω τῶν ἀρίστων. καὶ τὰ ἄθλα, οὐ βοεῖη τις ἦν, κατὰ τὸν ποιητὴν, οὐδ' ἱερῆιον, ἀλλὰ μύριαι κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν, ἐφ' ὅτω συνεῖναι τοῖς νέοις.

ΠΑΜΦ. Οἶδα ταῦτα· καὶ τινα φασὶν αὐτῶν ἔναγχος ἀποθανεῖν, τῶν Περιπατητικῶν οἶμαι τὸν ἕτερον.

ΑΤΚ. Αὐτη, ὦ Πάμφιλε, ἡ Ἑλίνη, ὑπὲρ ἧς ἔμονομάχουν πρὸς ἀλλήλους· καὶ ἄχρι γε τούτου, γελοῖον οὐδὲν ἦν ἐκείνοις, ὡς τὸ φιλοσόφους εἶναι φάσκοντας, καὶ χρημάτων καταφρονεῖν, ἔπειτα ὑπὲρ τούτων, ὡς ὑπὲρ πατρίδος κινδυνευούσης; καὶ ἱερῶν πατρῶων, καὶ τάφων προγονικῶν, ἀγωνίζεσθαι.

ΠΑΜΦ. Καὶ μὴν καὶ τὸ δόγμα τοῦτό γέ ἐστι τοῖς Περιπατητικοῖς, τὸ μὴ σφόδρα καταφρονεῖν χρημάτων, ἀλλὰ τρίτον τι ἀγαθὸν καὶ τοῦτο οἶεσθαι.

ΑΤΚ. Ὁρθῶς λέγεις. φασὶ γὰρ οὖν ταῦτα. καὶ κατὰ τὰ πάτρια ἐγένετο αὐτοῖς ὁ πόλεμος. 4. Τὰ μετὰ ταῦτα δέ, ἤδη ἄκουε. πολλοὶ μὲν γὰρ καὶ ἄλλοι, τὸν ἐπιτάφιον τοῦ ἀποθανόντος ἐκείνου ἠγωνίζοντο. δύο δὲ μάλιστα ἦσαν οἱ ἀμφήριστοι αὐτῶν, Διοκλῆς τε ὁ πρεσβύτερος, εἰσθα ὃν λέγω, τὸν ἐριστικόν, καὶ Βαγῶας ὁ εὐνοῦχος εἶναι δοκῶν. τὰ μὲν οὖν τῶν λόγων προηγήμιστο αὐτοῖς, καὶ τὴν ἐμπειρίαν ἐκάτερος τῶν δογμάτων ἐπεδέδεικτο, καὶ ὅτι τῶν Ἀριστοτέλους, καὶ τῶν ἐκείνου δοκούντων, εἶχετο· καὶ μὰ τὸν Δεῦ, οὐδέτερος αὐτῶν ἀμείνων ἦν. 5. Τὸ δ' οὖν τέλος τῆς δίκης ἐς τοῦτο περιέστη· ἀφήμενος γὰρ ὁ Διοκλῆς τοῦ δεικνύναι τὰ αὐτοῦ, μετέβαινεν ἐπὶ τὸν Βαγῶαν, καὶ διελέγχειν ἐπειρᾶτο μάλιστα τὸν βίον αὐτοῦ· κατὰ ταυτὰ δὲ καὶ ὁ Βαγῶας, ἀντεξήταζε τὸν ἐκείνου βίον.

ΠΑΜΦ. Εἰκότως, ὦ Λυκῖνε· καὶ τὰ πλείω γε τοῦ λόγου περὶ τούτου μᾶλλον ἐχρῆν εἶναι αὐτοῖς· ὡς ἔγωγε, εἰ δικάζων ἐτύγχανον, ἐπὶ τῷ ἰα-

οὐτῶ τὸ πλείον διατρέψαι ἂν μοι δοκῶ, τὸν ἄμεινον βιοῦντα μᾶλλον, ἢ τὸν ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῖς προχειρότερον ζητῶν, καὶ οἰκειότερον τῇ νίκῃ νομιζῶν.

6. ΛΥΚ. Εὐ λέγεις, καὶ μὲ ὁμύσηφον ἐν τούτῳ ἔχεις. ἐπεὶ δὲ αἷλις μὲν εἶχον βλασφημεῶν, αἷλις δὲ ἐλέγγων, τὸ τελευταῖον, ἤδη ὁ Διοκλῆς ἔφη, μηδὲ τὴν ἀρχὴν θεμιτὸν εἶναι τῷ Βαγῶα μεταποιεῖσθαι φιλοσοφίας, καὶ τῶν ἐπ' αὐτῇ ἀριστείων, εὐνοῦχῶ γε ὄντι, ἀλλὰ τοὺς τοιοῦτους οὐχ ὅπως τούτων ἀποκλειεῖσθαι ἤξιον, ἀλλὰ καὶ ἱεροῖν αὐτῶν, καὶ περιφραντηρίων, καὶ τῶν κοινῶν ἀπάντων συλλόγων, δυσκοιῶνιστόν τι ἀποφαίνων, καὶ δυσάντητον θέαμα, εἰ τις ἔωθεν ἐξίῶν ἐκ τῆς οἰκίας, ἴδοι τοιοῦτόν τινα. καὶ πολὺς ἦν ὁ περὶ τούτου λόγος, οὔτε ἄνδρα οὔτε γυναῖκα εἶναι τὸν εὐνοῦχον λέγοντος, ἀλλὰ τι σύνθετον, καὶ μικτόν, καὶ τερατώδες, ἔξω τῆς ἀνθρωπείας φύσεως.

ΠΑΜΦ. Καινόν γε τὸ ἔγκλημα φῆς, ὦ Λυκῖνε, καὶ ἤδη γελᾶν καὶ αὐτός, ὦ ἑταῖρε, προάγομαι, τῆς παραδόξου ταύτης κατηγορίας ἀκούων. τί δ' οὖν ἄτερος; ἄρα τὴν ἡσυχίαν ἤγαγεν; ἢ τί πρὸς ταῦτα καὶ αὐτός ἀντειπεῖν ἐτόλμησε;

7. ΛΥΚ. Τὰ μὲν πρῶτα ὑπ' αἰδοῦς, καὶ δειλίας (οἰκειὸν γὰρ αὐτοῖς τὸ τοιοῦτον) ἐπιπολὺ ἐσιώπα, καὶ ἡρυσθρία, καὶ ἰδίων φανερός ἦν τέλος δὲ λεπτόν τι καὶ γυναικεῖον ἐμφθεγξάμενος, οὐ δίκαια ποιεῖν ἔφη τὸν Διοκλῆα, φιλοσοφίας ἀποκλείοντα, εὐνοῦχον ὄντα, ἧς καὶ γυναιξὶ μετεῖναι· καὶ παρήγοντο Ἀσπασία, καὶ Διοτίμα, καὶ

Θαρηγλία, συνηγορήσουςαι αὐτῶ· καὶ τις Ἀκαδημαϊκὸς εὐνούχος ἐκ Κελτῶν, ὀλίγον πρὸ ἡμῶν εὐδοκμήσας ἐν τοῖς Ἑλλησιν. ὁ Διοκλῆς δὲ κἀκείνον αὐτόν, εἰ περιῆν, καὶ τῶν ὁμοίων μετεποιεῖτο, εἶρξεν ἄν, οὐ καταπλαγεὶς αὐτοῦ τὴν παρὰ τοῖς πολλοῖς δόξαν· καὶ τινος καὶ αὐτὸς ἀπεμνημόνευε λόγους, καὶ πρὸς ἐκείνον ὑπὸ τε Στωϊκῶν καὶ Κυνικῶν μάλιστα εἰρημένους πρὸς τὸ γελοϊότερον, ἐπὶ τῇ ἀτελεῖ τοῦ σώματος. 8. Ἐν τούτοις ἦν τοῖς δικασταῖς ἢ διατριβῇ· καὶ τὸ κεφάλαιον ἤδη τοῦ σκέμματος τοῦτο ἐτύγχανεν ὄν, εἰ δοκιμαστέος εὐνούχος ἐπὶ φιλοσοφίαν παρελθεῖν, καὶ νέων προστασίαν ἐγχειρισθῆναι ἀξιῶν· τοῦ μὲν καὶ σχῆμα καὶ σώματος εὐμοιρίαν προσεῖναι φιλοσόφῳ δεῖν λέγοντος, καὶ τὸ μέγιστον, πάγωνα βαθὺν ἔχειν αὐτόν, καὶ τοῖς προσιοῦσι καὶ μανθάνειν βουλομένοις ἀξιόπιστον, καὶ πρέποντα ταῖς μυρίαις, ἡς χρῆ παρὰ βασιλέως ἀποφέρεισθαι· τὸ δὲ τοῦ εὐνούχου, καὶ τῶν βακῆλων χειρόν εἶναι· τοὺς μὲν γὰρ κἄν πεπειρωσθαι ποτε ἀνδρείας, τοῦτο δὲ ἐξ ἀρχῆς εὐθύς ἀποκεκόφθαι, καὶ ἀμφίβολόν τι ζῶον εἶναι κατὰ ταυτὰ ταῖς κορώναις, αἷ μῆτε περιστεραῖς, μῆτε κόραξιν ἐναριθμοῦντο ἄν. 9. Τοῦ δὲ οὐ σωματικὴν λέγοντος εἶναι τὴν κρίσιν, ἀλλ' αἰκλήν ψυχῆς, καὶ τῆς γνώμης ἐξέτασιν δεῖν γίνεσθαι, καὶ τῆς τῶν δογμάτων ἐπιστήμης· εἶθ' ὁ Ἀριστοτέλης ἐκαλεῖτο μάρτυς τοῦ λόγου, εἰς ὑπερβολὴν θαυμάσας Ἑρμεῖαν τὸν εὐνούχον, τὸν ἐκ τοῦ Ἀταρνείως τύραννον, ἄχρι τοῦ καὶ θύειν αὐτῶ κατὰ

ταυτὰ τοῖς θεοῖς. καίτοι καὶ ἐτόλμα προστιθεναὶ ὁ Βαγίας τοιοῦτον, ὡς πολὺ ἐπιτηδειότερος εὐνοῦχος τοῖς νέοις διδάσκαλος, οὐδὲ διαβολὴν τινα πρὸς αὐτοὺς ἐνδέξασθαι δυνάμενος, οὐδὲ τὸ τοῦ Σωκράτους ἐκεῖνο ἔγκλημα παθεῖν ἂν, ὡς διαφθείρων τὰ μαιράκια. ἐπεὶ δὲ καὶ εἰς τὸ ἀγένειον μάλιστα ἐσκώφθη, χαριέντως τοῦτο ὡς γοῦν ᾤετο, προσεῤῥήμην. εἰ γὰρ ἀπὸ πάγωνος, ἔφη, βαθέος κρίνεσθαι δεῖο τοὺς φιλοσοφοῦντας, τὸν τράγον ἂν δικαιότερον προκριθῆναι πάντων. 10. Ἐν τούτῳ τρίτος ἄλλος παρεστῶς, (τὸ δὲ ὄνομα ἐν ἀφανεῖ κείσθω.) Καὶ μὴν, ἔφη, ὧ ἄνδρες δικασταί, οὐτοσὶ ὁ τῆς γνάθους λείος, καὶ τὸ φώνημα γυναικείος, καὶ τὰ ἄλλα εὐνοῦχῶ ἑοικῶς, εἰ ἀποδύσαιτο, πᾶν ἀνδρείος ὑμῖν φανεῖται· εἰ δὲ μὴ ψεύδονται οἱ περὶ αὐτοῦ λέγοντες, καὶ μοιχὸς ἐάλω ποτέ, ὡς ὁ Ἄξων φησὶν, ἄρθρα ἐν ἄρθροις ἔχων· ἀλλὰ τότε μὲν ἐς τὸν εὐνοῦχον ἀναφυγῶν, καὶ τοῦτο κρησφύγετον εὐρύμενος, ἀφείθη, ὑπιστησάντων τῇ κατηγορίᾳ τῶν τότε δικαστῶν, ἀπὸ γε τῆς φανεραῖς ὄψεως. κῦν δὲ κᾶν παλινωδῆσαι μοι δοκεῖ, τοῦ προκειμένου μισθοῦ ἕνεκα. 11. Τούτων δὴ λεγομένων, παρὰ πάντων μὲν γέλωσ ἐγίγνετο, ὡς τὸ εἶκόσ. Βαγίας δὲ μᾶλλον ἐταράττετο, καὶ παντοῖος ἦν ἐς μυρία τραπόμενος χρώματα, καὶ ψυχρῶ τῷ ἰδρῶτι θεόμενος, καὶ οὔτε συγκατατίθεσθαι τῷ τῆς μοιχείας ἐγκλήματι καλῶς ἔχειν ᾤετο, οὔτε ἀχρεῖον αὐτῷ τῇ κατηγορίαν ταύτην ἐς τὸν παρόντα ἀγῶνα ἡγεῖτο εἶναι.

ΠΑΜΦ. Γελοῖα, ὦ Δυκίνε, ὡς ἀληθῶς ταῦτα, καὶ ἔοικεν οὐ τὴν τυχοῦσαν ὑμῖν διατριβὴν παρεσχῆσθαι. τὸ δ' αὖν τέλος τί ἐγένετο, καὶ πῶς ἔγνωσαν ὑπὲρ αὐτῶν οἱ δικασταί;

12. ΑΓΚ. Οὐκ ὁμόψηφοι πάντες ἦσαν, ἀλλ' οἱ μὲν ἤξιον ἀποδύσαντας αὐτὸν, ὥσπερ τοὺς ἀργυρωνήτους ἐπισκοπεῖν, εἰ δύκαιτο φιλοσοφεῖν τάγε πρὸς τῶν ὄρχων· οἱ δὲ ἔτι γελοϊότερον μεταστειλαμένους τινὰς τῶν ἐξ οἰκήματος γυναικῶν, κελύειν αὐτὸν συνεῖναι, καὶ ὀπυῖειν, καὶ τινα τῶν δικαστῶν τὸν πρεσβύτατόν τε καὶ πιστότατον ἐφροστώτα ὄραῖν εἰ φιλοσοφεῖ. μετὰ δὲ ἐπεὶ πάντας ὁ γέλωσ καταῖχε, καὶ οὐδεὶς ὅστις οὐ τὴν γαστέρα ἤλγει βρασσόμενος ὑπ' αὐτοῦ, ἔγνωσαν ἀναπόμπιμον εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐκπέμψαι τὴν δίκην. 13. Καὶ νῦν ἄτερος μὲν πρὸς τὴν τῶν λόγων ἐπίδειξιν, ὡς φασι, γυμνάζεται, καὶ παρασκευάζεται, καὶ κατηγορίαν συγκροτεῖ, καὶ τὸ τῆς μοιχείας ἔγκλημα ὑποκινεῖ, ἐναντιότατον αὐτῷ· καὶ οὗτος κατὰ τοὺς φαύλους τῶν ῥητόρων τοῦτο ποιῶν, καὶ εἰς τοὺς ἄνδρας τὸν ἀντίδικον ἐκ τοῦ ἐγκλήματος καταλέγων. τῷ Βαγῶκα δὲ ἕτερα, ὡς φασι, μέλει, καὶ ἀνδρίζεται τὰ πολλὰ, καὶ διὰ χειρὸς ἔχει τὸ πρᾶγμα, καὶ τέλος, κρατήσειν ἐλπίζει, ἣν ἐπίδειξῃ ὡς οὐδὲν χείρων ἐστὶ τῶν τὰς ἵππους ἀναβαινόντων ὄνων. αὕτη γὰρ, ὡς ἔταῖρε, φιλοσοφίας ἀρίστη κρίσις ἔοικεν εἶναι, καὶ ἀπόδειξις ἀναντίλεκτος. ὥστε καὶ τὸν υἱὸν (ἔτι δὲ μοι κομιδῆ νέος ἐστὶν) εὐξαιμην ἄν, οὐ τὴν

γνώμην, οὐδὲ τὴν γλώττιαν, ἀλλὰ τὸ αἰδοῖον ἔτοιμον ἐς φιλοσοφίαν ἔχειν.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΣΤΡΟΛΟΓΙΑΣ.

ARGUMENTVM.

In hoc libro, quem Luciani esse, vix credibile est, ut Astrologia ab eius contemptoribus defendatur, primo agitur de Astronomia eiusque inventoribus, Aethiopibus, Aegyptiis, Babylonius, et inter Graecos, Orpheo: deinde Astronomiam antiquitus apud Graecos in honore fuisse, auctor probaturus multas quoque fabulas mythologicas occulte ad astronomiam spectare monet; tum, veteres, quibus divinatio sanctissima fuerit, astronomia iam dudum ad vaticinationes usos asserit, Lycurgumque aëo rempublicam Lacedaemoniorum ex coeli rationibus instituisse; tandem, nec incredibile esse, astrorum agitationem ad nos pertinere, quum iam equorum cursu lapides moveantur etc. nec inutilem esse astrologiam, mala bonaque praedicientem.

Ἀμφὶ τε οὐρανοῦ, ἀμφὶ τε ἀστέρων ἡ γραφή· οὐκ αὐτέων ἀστέρων, οὐδ' αὐτέου περὶ οὐρανοῦ, ἀλλὰ μαντείας, καὶ ἀληθιῆς, ἣ δὴ ἐκ τουτέων ἐς ἀνθρώπων βίον ἔρχεται. ὁ δὲ μοι λόγος οὐχ ὑποθη-

εοσύνην ἔχει, οὐδὲ διδασκαλίην ἐπαγγέλλεται, ὅπως
 ταύτην τὴν μαντοσύνην διενεκτίον, ἀλλὰ μέμφομαι.
 ὁκόσοι σοφοὶ ἴόντες, τὰ μὲν ἄλλα ἐπασκέουσι, καὶ
 εἴσι τοῖς ἑωυτίων ἀπηγέονται· μούνην δ' ἀστρο-
 λογίην οὔτε τιμέουσιν, οὔτε ἐπασκέουσι. 2. Καὶ
 ἡ μὲν σοφίη παλαιή, οὐδὲ νέον ἐς ἡμέας ἀπείκετο,
 ἀλλ' ἔστιν ἔργον ἀρχαίων βασιλῶν, θεοφιλέων. οἱ δὲ
 νῦν, ἀμαθία καὶ ῥαθυμία, καὶ προσέτι μισοπονίη, κεί-
 νοισί τε ἀντίξοα φρονέουσι, καὶ εὐτ' ἀν' ἀνδράσιν ἐπι-
 κυρέωσι ψεῦδεα μαντευομένοισιν, ἄστρον τε κατη-
 γορεύουσι, καὶ αὐτὴν ἀστρολογίην μισέουσιν, οὐδὲ
 μετ' οὔτε ὑγία οὔτε ἀληθία νομίζουσιν, ἀλλὰ λό-
 γον ψευδέα, καὶ ἀνεμώλιον, οὐ δικαίως, ἐμοὶ δο-
 κείει, φρονέοντες. οὔτε γὰρ τέκτονος αἰδρεῖη, τε-
 κτοσύνης αὐτῆς ἀφύιη, οὐδὲ αὐλητικῶ ἀμουσίη,
 μουσικῆς ἄσοφίη. ἀλλ' οἱ μὲν ἀμαθίες τῶν τεχνί-
 ων, ἐκάστη δ' ἐν ἑωυτῇ σοφῆ. 3. Πρῶτον μὲν
 ὢν Αἰθίοπες τόνδε τὸν λόγον ἀνθρώποισι κατεστή-
 σαντο. αἰτίη δὲ αὐτέοισι, τὰ μὲν ἡ σοφίη τοῦ ἔ-
 θνους, (καὶ γὰρ τὰλλα τῶν ἄλλων σοφώτεροι Αἰθίο-
 πες) τὰ δὲ καὶ τῆς οἰκῆσεως ἡ εὐμοιρίη· αἰεὶ γὰρ
 σφέας εὐδίη καὶ γαληναίη περικίεται· οὐδὲ τῶν τοῦ
 ἔθους τροπέων ἀνέχονται, ἀλλ' ἐν μιῇ ὄρη οἰκίου-
 σιν. ἰδόντες ὢν πρῶτα τὴν σεληναίην οὐκ ἐς πάμ-
 παν ὁμοίην φαινομένην, ἀλλὰ πολυειδέα τε γιγνο-
 μένην, καὶ ἐν ἄλλοτε ἄλλη μορφῇ τρεπομένην,
 ἐδόκειεν αὐτέοισι τὸ χρῆμα θωύματος καὶ ἀπορίης
 ἄξιον. ἐνθεν δὲ ζητούντες, εὔρον τουτίων τὴν αἰτίην,
 ἔτι οὐκ ἴδιον τῇ σεληναίῃ τὸ φέγγος, ἀλλὰ οἱ παρ'

ἡελίου ἔρχεται. 4. Εὐρον δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀστέρων τὴν φορὴν, τοὺς δὴ πλάνητας ἡμεῖς καλοῦμεν, (μοῦνοι γὰρ τῶν ἄλλων ἀστέρων κινεῖνται) φύσει τε αὐτέων, καὶ δυναστείην, καὶ ἔργα, τὰ ἕκαστος ἐπιτελέουσιν. ἐν δὲ καὶ οὐνόματα αὐτέοισι ἐπέθεσαν, οὐκ οὐνόματα, ὅπως ἐδόκεον, ἀλλὰ σημήια. 5. Ταῦτα μὲν ὡν Αἰθίοπες ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπέβλεψαν· μετὰ δὲ, γείτοσιν οὖσιν Αἰγυπτίοισιν, ἀτέλεια τὸν λόγον παρέδωσαν, Αἰγύπτιοι δὲ παρὰ σφείων ἐκδεξόμενοι ἡμιεργεία τὴν μαντικὴν, ἐπὶ μέζον ἤγειραν, μέτρα τε τῆς ἐκίστου κινήσεως ἐσημήναντο, καὶ ἐτέων ἀριθμὸν, καὶ μηνίων καὶ ὥρέων διατάξαντο. καὶ μηνέων μὲν σφίσι μέτρον ἢ σεληναίη, καὶ ἢ ταύτης ἀναστροφή ἐγένετο· ἔτεος δὲ ἡέλιος, καὶ ἢ τοῦ ἡελίου περίφορος. 6. Οἱ δὲ καὶ ἄλλα ἐμήσαντο πολλῶν μέζω τουτέων. ἐκ γὰρ δὴ τοῦ παντός ἡέρος, καὶ ἀστέρων τῶν ἄλλων, ἀπλανέων τε, καὶ εὐσταθίων, καὶ οὐδαμᾶ κινεομένων, δυνώδεκα μοίρας ἐτάμοντο ἐν τοῖσι κινεομένοισι, καὶ οἰκεῖα ζῶα ἔοντα· ἕκαστον αὐτέων ἐς ἄλλην μορφὴν μεμιμέαται, τὰ μὲν ἐνάλια, τὰ δὲ ἀνθρώπων, τὰ δὲ θηρῶν, τὰ δὲ πτηνῶν, τὰ δὲ κτηνέων. 7. Ἀπὸ τέων δὴ καὶ ἱρὰ τὰ Αἰγύπτια πολυειδέα ποιεῖται. οὐ γὰρ πάντες Αἰγύπτιοι ἐκ τῶν δυνώδεκα μοιρέων πασέων ἐμαντεύοντο, ἄλλοι δὲ ἀλλοίησι μοίρησιν ἐχρέοντο· καὶ κριὸν μὲν σέβουσι, ὀκόσοι ἐς κριὸν ἀπέβλεπον· ἰχθύας δὲ οὐ σιτέονται, ὀκόσοι ἰχθύας ἐπεσημήναντο· οὐδὲ τράγον κτείνουσι, ὅσοι αἰγόκερων ἤδεσαν· καὶ οἱ ἄλλοι τὰλλα ὡς ἕκα-

στοι ἰλάσκονται. καὶ μὴν καὶ ταῦρον ἐς τιμὴν τοῦ ἡελίου ταύρου σεβίζονται. καὶ ὁ Ἄπις αὐτέοις χρημα ἰρώτατον, τὴν χώραν ἐπινέμεται, καὶ οἱ ἐκεῖ μαντήϊόν τε ἀνατιθέασι, σημήϊον τῆς ἐκείνου τοῦ ταύρου μαντικῆς. 8. Οὐ μετὰ πολλὸν δὲ καὶ Διβυες ἐπέβησαν τοῦ λόγου· καὶ γὰρ τὸ Διβύων μαντήϊον τοῦ Ἀμμωνος, καὶ τοῦτο ἐς τὸν ἡέρα καὶ ἐς τὴν τουτέου σοφίην εἶρητο, παρὰ τὸν Ἀμμωνα, καὶ οὗτοι κριοπρόσωπον ποιεόνται. 9. Ἐγνώσαν δὲ τουτέων ἕκαστα καὶ Βαβυλώνιοι, οὗτοι μὲν λέγουσι καὶ πρὸ τῶν ἄλλων· ἐμοὶ δὲ δοκέει, πολλὸν ὕστερον ἐς τουτέους ὁ λόγος ἀπίκετο. 10. Ἕλληνας δὲ οὔτε παρ' Αἰθιοπίων, οὔτε παρ' Αἰγυπτίων ἀστρολογίης πέρι οὐδὲν ἤκουσαν, ἀλλὰ σφίσιιν Ὀρφεὺς ὁ Οἰάγρου καὶ Καλλιόπης, πρῶτος τάδε ἀπηγήσατο, οὐ μάλα ἐμφανέως, οὐδὲ ἐς φάος τὸν λόγον προήνεγκεν, ἀλλ' ἐς γοητείην, καὶ ἱερολογίην, οἷη διανοίη ἐκείνου. πηξάμενος γὰρ λύρην, ὄργια τε ἐποίησεν, καὶ τὰ ἱερά ἤειδεν· ἡ δὲ λύρη, ἐπτάμιτος εἶουσα, τὴν τῶν κινεομένων ἀστέρων ἀρμονίην συνεβάλλετο. ταῦτα Ὀρφεὺς διζήμενος, καὶ ταῦτα ἀνακινέων, πάντα ἔθελε, καὶ πάντων ἐκράτεεν. οὐ γὰρ ἐκείνην τὴν λύρην ἔβλεπεν, οὐδὲ οἱ ἄλλης ἔμελε μουσουργίης, ἀλλ' αὕτη Ὀρφέως ἡ μεγάλη λύρη. Ἕλληνας τε, τάδε τιμέοντες, μοίρην ἐν αὐτῷ οὐρανῷ ἀπέκριναν, καὶ ἀστέρες πολλοὶ καλέονται λύρη Ὀρφέως. ἦν δὲ κοτε Ὀρφέα ἰδῆς, ἢ λίθοισιν, ἢ χροίῃ μεμιμημένον, ἐν μέσῳ ἔζεται ἕκελος αἰείδοντι, μετὰ χερσὶν ἔχων τὴν λύρην· ἀμφὶ δὲ μιν ζῶα μυ-

ρία ἔστηκεν, ἐν οἷς καὶ ἄνθρωπος, καὶ ταῦρος καὶ λέων, καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον. εὐτ' ἂν ἐκεῖνα ἴδῃς, μίμνησά μοι τούτων, κοίη ἐκείνου χοιρῆ, κοίη δὲ καὶ ἡ λύφη, κοῖος δὲ καὶ ταῦρος, ἢ ὁκοῖος λέων, Ὀρφείως ἐπαΐουσιν. ἦν δὲ τὰ λέγει αἷτια χροῖης, σὺ δὲ καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ δέξμεν ἕκαστον τούτων. 11. Λέγουσι δὲ Τειρεσίην, ἄνδρα Βοιωτίου, τοῦ θῆ κλέος μαντοσύνης πέρι πολλὸν αἰρεται, τοῦτον τὸν Τειρεσίην ἐν Ἑλλήσιν εἰπεῖν, ὅτι τῶν πλανητομένων ἀστέρων, οἱ μὲν θῆλειες, οἱ δὲ ἀρῆνες ἔόντες, οὐκ ἴσα ἐκτελέουσι· τῷ καὶ μιν διφυεῖα γενέσθαι, καὶ ἀμφίβιον Τειρεσίην μυθολογέουσιν, ἄλλοτε μὲν θῆλην, ἄλλοτε δὲ ἀρῆνα. 12. Ἀτρείως δὲ καὶ Θυέστειω περὶ τῆ πατρῴῃ βασιλῆῃ φιλονεικόντων, ἦδη τοῖσιν Ἑλλήσιν ἀναφανδὸν ἀστρολογίης τε καὶ σοφίης τῆς οὐρανίης μάλιστα ἔμελε· καὶ τὸ ξυγόν τῶν Ἀργείων, ἄρχειν ἔγνωσαν ἰουσιῶν, ὅστις τοῦ ἐτέρου σοφίην προφερέστερος. ἔνθα δὲ Θυέστης μὲν κριὸν σφίσι τὸν ἐν τῷ οὐρανῷ σημηνάμενος, ὑπέδειξεν· ἀπὸ τῆς δὲ ἄρνα χρύσειον Θυέστη γενέσθαι μυθολογέουσιν. Ἀτρείς δὲ τοῦ ἡελίου πέρι καὶ τῶν ἀνατολῶν αὐτοῦ λόγον ἐποιήσατο, ὅτι οὐκ ἐς ὁμοίην φορτὴν ἡλίος τε, καὶ ὁ κόσμος κινέονται, ἀλλ' ἐς ἀντιξοὺν ἀλλήλοις ἀντιδρομεύουσι· καὶ αἱ νῦν δύσεις δοκίουσαι τοῦ κόσμου δύσεις εἶναι, τοῦ ἡελίου ἀνατολαί εἰσι. ταῖδε εἰπόντα, βασιλῆᾶ μιν Ἀργεῖοι ἐποιήσαντο, καὶ μέγα κλέος ἐπὶ σοφίῃ αὐτέρου ἐγένετο. 13. Ἐγὼ δὲ καὶ περὶ Βελλεροφόντειω τοιαῦδε φρονέω. πτηνὸν μὲν

οἱ γενέσθαι ἵππον οὐ μάλα παίθονται, δοκίω δέ μιν ταύτην τὴν σοφίην μετέποντα, ὑψηλά τε φρονέοντα, καὶ ἄστροισι δμιλέοντα, ἐς οὐρανὸν οὐχὶ τῷ ἵππῳ ἀναβῆναι, ἀλλὰ τῇ διανοίῃ. 14. Ἴσα δὲ μοι καὶ ἐς Φοῖξον τὸν Ἀθάμαντος εἰρήσθω, τὸν δὴ κριῶν χρυσίω δι' αἰθέρος ἐλάσαι μυθίονται. καὶ μέντοι καὶ Δαίδαλον τὸν Ἀθηναῖον, (ξείνη μὲν ἢ ἱστορίῃ, δοκίω γέ μιν οὐκ ἔξω ἀστρολογίης) ἀλλὰ οἱ αὐτὸς μάλιστα ἐχρήσατο, καὶ παιδὶ τῷ ἑωντοῦ κατηγήσατο. 15. Ἰκαρος δὲ νεότητι καὶ ἀτασθαλίῃ χροόμενος, καὶ οὐκ ἐπισικτὰ διζήμενος, ἀλλ' ἐς πόλον ἀφῆθεις τῷ νῶ, ἐξέπεσε τῆς ἀληθινής, καὶ παντὸς ἀπεσφάλῃ τοῦ λόγου, καὶ ἐς πύλαγος κατηγάθη ἀβύσσων πρηγμάτων· τὸν Ἕλληνες ἄλλως μυθολογέουσι, καὶ κόλπον ἐπ' αὐτίῳ ἐν τῇδε τῇ θαλάσῃ Ἰκάριον εἰκῆ καλέουσι. 16. Τάχα δὲ καὶ Πασιφάη περὰ Δαιδάλου ἀκούσασα ταύρου τε πέρι, τοῦ ἐν τοῖς ἄστροισι φαινομένου, καὶ αὐτῆς ἀστρολογίης, εἰς ἔρωτα τοῦ λόγου ἀπίκετο, ὅθεν νομίζουσαι, ὅτι Δαιδάλος μιν τῷ ταύρῳ ἐνύμφευσεν. 17. Εἰσὶ δὲ οἱ καὶ κατὰ μέρεα τὴν ἐπιστήμην διελόντες, ἕκαστοι αὐτέων ἄλλα ἐπενοήσαντο, οἱ μὲν τὰ ἐς τὴν σελήνην, οἱ δὲ τὰ ἐς Δία, οἱ δὲ τὰ ἐς ἥλιον συναγέροντες, δρόμου τε αὐτέων πέρι κινήσεος, καὶ δυναμείας. 18. Καὶ Ἐνδυμίων μὲν, τὰ ἐς τὴν σελήνην διατάξατο. 19. Φαέθων δὲ, τοῦ ἡλίου δρόμον ἐτεκμήρατο, οὐ μὲν γὰρ ἀτρεκέως, ἀλλ' ἀτελέα τὸν λόγον ἀπολιπὼν, ἀπέθανεν. αἱ δὲ τάγε ἀγνοέοντες, ἡλίου παῖδα Φαέθοντα δοκέουσι, καὶ

μῦθον ἐπ' αὐτέῳ οὐδαμᾶ πιστὸν διηγέονται· ἐλθόντα γὰρ μιν παρὰ τὸν ἥλιον τὸν πατέρα αἰτέειν τὸ τοῦ φωτὸς ἄρμα ἠνιοχεύειν, τὸν δὲ δοῦναί τε οἱ, καὶ ὑποθέσθαι τῆς ἵππασίης τὸν νόμον. ὁ δὲ Φαίθων, ἐπειδὴ ἀνέβη τὸ ἄρμα, ἠλικίῃ καὶ ἀπειρίῃ, ἄλλοτε μὲν πρόσγειος ἠνιόχευεν, ἄλλοτε πολλὸν τῆς γῆς ἀπαιωρούμενος· τοὺς δὲ ἀνθρώπους κρύος τε καὶ θάλλπος οὐκ ἀνασχετὸν διέφθειρεν. ἐπὶ τοῖσι δὴ τὸν Δία ἀγανακτέοντα βαλεῖν κρησιτῆρι Φαίθοντα μέγαλῳ. πεσόντα δὲ μιν αἱ ἀδελφαὶ περιστᾶσαι, πένθος μέγα ἐποίησον, ἔς τε μετέβαλλον τὰ εἶδεν, καὶ νῦν εἰσιν αἰγυριοί, καὶ τὸ ἥλεκτρον ἐπ' αὐτέῳ δάκρυον σταλαίουσιν. οὐχ οὔτω ταῦτα ἐγένετο, οὐδὲ ὅσιον αὐτέοισι πείθεσθαι, οὐδὲ ἥλιος παῖδα ἐποίησατο, οὐδὲ ὁ παῖς αὐτέῳ ἀπέθανε. 20. Λέγουσι δὲ καὶ ἄλλα Ἕλληνες πολλὰ μυθώδεα, τοῖσιν ἐγὼ οὐ μάλα τι πείθομαι. κῶς γὰρ δὴ ὅσιον πιστεῦσαι παῖδα Αἰνεΐην τῆς Ἀφροδίτης γενέσθαι, καὶ Διὸς Μίνω, καὶ Ἄρεος Ἀσκάλαφον, καὶ Αὐτόλυκον Ἑρμῆω; ἀλλ' οὔτοι ἕκαστος αὐτέων θεοφίλους ἐγένοντο, καὶ σφίσι γενομένοισι, τῷ μὲν ἡ Ἀφροδίτῃ, τῷ δὲ ὁ Ζεὺς, τῷ δὲ ὁ Ἄρης ἐπέβλεψεν. ὁκόσοι γὰρ δὴ ἀνθρώποισι ἐν τῇ γενεῇ ταύτῃ οἰκοδοσποτέουσιν, οὔτοι ὅκως τοκέες ἐωντοῖσι πάντα ἔκιστα ἐκτελέουσι, καὶ χροίην, καὶ μορφὴν, καὶ ἔργα, καὶ διανοίην. καὶ βασιλεὺς μὲν ὁ Μίνως, Διὸς ἠγεομένου, καλὸς δὲ Αἰνεΐης Ἀφροδίτης βουλήσει ἐγένετο· κλέπτῃς δὲ Αὐτόλυκος, ἡ δὲ οἱ κλεπτικὴ ἐξ Ἑρμῆω ἀπίκετο. 21.

Οὐμινον οὐδὲ τὸν Κρόνον ὁ Ζεὺς ἔδησεν, οὐδὲ ἐς τάρταρον ἔρριψεν, οὐδὲ τὰ ἄλλα ἐμήσατο, ὁκόσα ἄνθρωποι νομίζουσιν· ἀλλὰ φέρεται γὰρ ὁ Κρόνος τὴν ἕξω φορὴν, πολλὸν ἀπ' ἡμέων, καὶ οἱ νωθρῆ τε ἡ κίνησις, καὶ οὐ φηΐδιη τοῖσι ἀνθρώποισι ὀρεσθαι. διὸ δὴ μιν ἐστάναι λέγουσιν, ὅπως πεπεδημένον. τὸ δὲ βάθος τὸ πολλὸν τοῦ ἡέρος, τάρταρος καλέεται. 22. Μάλιστα ἔκ τε Ὀμήρου τοῦ ποιητέω, καὶ τῶν Ἡσιόδου ἐπέων μάθοι ἂν τις τὰ πάλαι τοῖς ἀστρολογέουσιν ὁμοφωνέοντα. εὐτ' ἂν δὲ τὴν σειρὴν τοῦ Διὸς ἀπηγέηται, καὶ τοῦ ἡελίου τὰς βολὰς, τὰ δὴ ἐγὼ ἤματα εἶναι συμβάλλομαι, καὶ τὰς πόλιας, τὰς ἐν τῇ ἀσπίδι Ἡφαιστος ἐποίησατο, καὶ τὸν χορὸν, καὶ τὴν ἀλωήν. τὰ μὲν γὰρ ὁκόσα ἐς τὴν Ἀφροδίτην αὐτέω καὶ τοῦ Ἄρεος τὴν μοιχείην λέλεκται, καὶ τὰ ἐμφανέα, οὐκ ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῆσδε τῆς σοφίης πεποιημένα· ἢ γὰρ δὴ ὦν Ἀφροδίτης καὶ τοῦ Ἄρεος ὁμοδρομίη τὴν Ὀμήρου αἰοιδὴν ἀπεργάζεται· ἐν ἄλλοισι δὲ ἔπεισι τὰ ἔργα ἐκάστου αὐτέων διωρίσατο, τῇ Ἀφροδίτῃ μὲν εἰπὼν.

Ἄλλὰ σὺ γ' ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο.
τὰ δὲ τοῦ πολέμου·

Ταῦτα δ' Ἀρηί θοῶ, καὶ Ἀθήνη πάντα μελήσει.

23. Ἄπερ οἱ παλαιοὶ ἰδόντες, μάλιστα μαρτηήησιν ἐχρίοντο, καὶ οὐ πύργον αὐτέην ἐποιέοντο· ἀλλ' οὔτε πόλιας ὤκισον, οὐδὲ τείχεα περιεβάλλοντο, οὔτε φόνους ἐργάζοντο, οὔτε γυναικας ἐγάμεον, πρὶν ἂν δὴ παρὰ μάντεων ἀκοῦσαι ἕκαστα. καὶ γὰρ

δὴ τὰ μαντήϊα αὐτέοισι οὐκ ἔσω ἀστρολογίης ἦν
 ἀλλὰ πικρὰ μὲν Δελφοῖς παρθένος ἔχει τὴν προφη-
 τείην, σύμβολον τῆς παρθένου τῆς οὐρανίης, καὶ
 δρακῶν ὑπὸ τοῦ τρίποδι φθίγγεται, ὅτι καὶ ἐν τοῖσι
 ἄστροισι δράκῶν φαίνεται. καὶ ἐν Διδύμοις δὲ μαν-
 τήϊον τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ τοῦτο ἐκ
 τῶν ἡερίων Διδύμων ὀνομάζεται. 24. Οὕτω δὲ
 αὐτέοισι χρῆμα ἱρώτατον ἢ μαντοσύνη ἐδόκειν, ὡςτε
 δὴ Ὀδυσσεὺς, ἐπειδὴ ἔκαμε πλαγτόμενος, ἐθελήσας
 ἰτρεκὲς ἀκοῦσαι περὶ τῶν ἐσωτοῦ πρηγμάτων, ἐς τὸν
 αἶδην ἀπῆκετο, οὐκ ἔφρα ἔδη νεκυας, καὶ ἰτρεπέα
 χῶρον, ἀλλ' ἐς λόγους ἐλθεῖν Τειρεσίη ἐπιθυμέων.
 καὶ ἐπειδὴ ἐς τὸν χῶρον ἦλθεν, ἔνθα ἡ Κίρκη ἐσή-
 μηνε, καὶ ἔσκαψε τὸν βόθρον, καὶ τὰ μῆλα ἔσφαξε,
 πολλῶν νεκῶν παρεόντων, ἐν τοῖσι καὶ τῆς μητρὸς
 τῆς ἐσωτοῦ, τοῦ αἵματος πιεῖν ἐθελόντων, οὐ πρό-
 τερον ἀφῆκεν οὐδενί, οὐδὲ αὐτῇ τῇ μητρὶ, πρὶν
 Τειρεσίην γεύσασθαι, καὶ ἔξανγκάσαι εἰπεῖν οἷ
 τὸ μαντήϊον· καὶ ἀνίσχετο διψῶσαν ὀρέων τῆς μη-
 τρὸς τὴν σκιήν. 25. Λακεδαιμονίοισι δὲ Λύκουρ-
 γος τὴν πολιτείην πᾶσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διατάξατο,
 καὶ νόμον σφίσιν ἐποίησατο μηδαμᾶ μηδὲ ἐς πόλε-
 μον προχωρεῖν, πρὶν τὴν σεληναίην πλήρεια γενέ-
 σθαι· οὐ γὰρ ἴσην ἐνόμιζεν εἶναι τὴν δυναστείην,
 αὐξανομένης τῆς σεληναίης, καὶ ἀφανιζομένης· πάν-
 τα δὲ ὑπ' αὐτῇ διοικέσθαι. 26. Ἄλλὰ μῦνοι
 Ἀρκάδες ταῦτα οὐκ ἐδέξαντο, οὐδὲ ἐτίμησαν ἀστρο-
 λογίην· ἀνοήθι δὲ καὶ ἀσοφίῃ λέγουσι καὶ τῆς σελη-
 ναίης ἔμμεναι προγενέστεροι. 27. Οἱ μὲν ὦν πρὸ

ἡμέσιν οὕτω κάρτα ἦσαν φιλομάντιες· οἱ δὲ νῦν, οἱ μὲν αὐτέων ἀδύνατα εἶναι λέγουσιν ἀνθρώποισι τέλος εὑρασθαι μαντικῆς. οὐ γὰρ εἶναι μιν οὔτε πιστήν, οὔτε ἀληθέα· οὐδὲ τὸν Ἄρεα ἢ τὸν Δία ἐν τῷ οὐρανῷ ἡμέων ἔνεκα κινέεσθαι, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀνθρωπηῶν πρηγματίων οὐδεμίην ὥρην ἐκείνοι ποιεόνται, οὐδ' ἔστιν αὐτέοισι πρὸς τάδε κοινωνίη· κατὰ σφέας δὲ χρεῖη τῆς περιφορῆς ἀναστρέφονται.

28. Ἄλλοι δὲ ἀστρολογίην ἀψευδέα μὲν, ἀνωφελέα δ' εἶναι λέγουσιν. οὐ γὰρ ὑπὸ μαντοσύνη ἀλλύσσεσθαι, ὁκόσα τῆσι μοίρησι δοκίοντα ἐπέρχεται.

29. Ἐγὼ δὲ πρὸς τάδε ἄμφω ἐκεῖνα ἔχω εἰπεῖν, ὅτι οἱ μὲν ἀστέρες ἐν τῷ οὐρανῷ τὴν σφετέρην εἰλέονται, κάρτερον δὲ σφίσι τῆς κινήσεως τῶν κατ' ἡμέας ἔκαστον ἐπιγίγνεται. ἢ ἐθέλεις ἵππου μὲν θέοντος, καὶ ὄρνιθων, καὶ ἀνδρῶν κλονεομένων λίθους ἀνασαλεύεσθαι, καὶ κάρφρα δονέεσθαι ὑπὸ τῶν ἀνέμων τοῦ δρόμου, ὑπὸ δὲ τῇ δίνῃ τῶν ἀστέρων μηδὲν ἄλλο γίγνεσθαι; καὶ ἐκ μὲν ὀλίγου πυρὸς ἀποφροίη ἐς ἡμέας ἔρχεται, καὶ τὸ πῦρ οὐ δεῖ ἡμέας καίει τι, οὐδὲ οἱ μέλει τοῦ ἡμετέρου θάλπειος· ἀστέρων δὲ οὐδεμίην ἀποφροίην δεχόμεθα; καὶ μίντοι τῇ ἀστρολογίῃ τὰ μὲν φαῦλα ἐσθλά ποιῆσαι ἀδύνατά ἐστιν, οὐδὲ ἀλλάξαι τὶ τῶν ἀποφροόντων πρηγματίων· ἀλλὰ τοὺς χρητομένους τὰδε ὠφελεί, τὰ μὲν ἐσθλά εἰδότας ἀπιξόμενα, πολλὸν ἀπόπροσθεν εὐφρανεί, τὰ δὲ φαῦλα εὐμαρέως δέχονται· οὐ γὰρ σφίσι ἀγνοέουσι ἐπέρχεται, ἀλλ' ἐν μελέτῃ καὶ πρὸς-

δοκίη ῥηΐδια καὶ πρῆα ἡγίεται. τὰδε ἀστρολογίης
αἰρεῖ ἐγὼν ὑπολαμβάνω.

ΔΗΜΩΝΑΚΤΟΣ ΒΙΟΣ.

ARGUMENTVM.

Demonactis vitam se scripsisse, ait Lucianus, ut ille philosophus et sua opera celebretur, et iuvenes philosophiae studiosi ex suo saeculo exemplum habeant, quod imitentur. Refert igitur pauca de Demonactis patria, praeceptoribus, philosophiae amore, studiorum ratione, moribus etc. (c. 3—10.); litem, quam habuit Athenis, sicut Socrates (c. 11.), multa acute et urbane ab illo dicta (c. 12—66.), et honores post mortem illi ab Atheniensibus habitos (c. 67.).

Ἐμείλλεν ἄρα μηδὲ ὁ καθ' ἡμῶς βίος τὸ παντάπασι
ἄμοιφος ἔσεσθαι ἀνδρῶν λόγου καὶ μνήμης
ἀξίων, ἀλλὰ καὶ σώματος ἀρετὴν ὑπερφυᾶ, καὶ
γνώμην ἄκρως φιλόσοφον ἐκφαίνειν. λέγω δὲ εἰς
τε τὸν Βοιωτίον Σώστρατον ἀναφίρων, ὃν Ἡρα-
κλῆα οἱ Ἕλληγες ἐκάλουν, καὶ ᾤοντο εἶναι, καὶ μά-
λιστα εἰς Δημόνακτα τὸν φιλόσοφον, οὗς καὶ εἶδον
αὐτὸς, καὶ ἰδὼν ἐθαύμασα· θατέρω δὲ, τῷ Δη-
μόνακτι, καὶ ἐπὶ μάλιστα συνεγενόμην, περὶ μὲν

οὖν Σωστράτου ἐν ἄλλῃ βιβλίῳ γέγραπται μοι, καὶ δεδήλωται μέγεθός τε αὐτοῦ, καὶ ἰσχύος ὑπερβολή, καὶ ἡ ἕπαιθρος ἐν τῷ Παρνασσῷ διαίτα, καὶ ἡ ἐπιπονός εὐνή, καὶ τροφαὶ ὄρειοι, καὶ ἔργα οὐκ ἀποδὰ τοῦ ὀνόματος, καὶ ὅσα ἢ ληστὰς αἰρῶν ἔπραξεν, ἢ ὁδοποιῶν τὰ ἄβατα, ἢ γεφυρῶν τὰ δύσπορα.

2. Περὶ δὲ Δημώνακτος ἤδη δίκαιον λέγειν ἀμφοῖν ἔνεκα, ὡς ἐκεῖνός τε διὰ μνήμης εἶη τοῖς ἀρίστοις τόγε κατ' ἐμέ, καὶ οἱ γενναιότατοι τῶν νέων, καὶ πρὸς φιλοσοφίαν ὀρῶντες, ἔχοιεν μὴ πρὸς τὰ ἀρχαῖα μόνα τῶν παραδειγμάτων σφᾶς αὐτοὺς εὐθμιζέειν, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἡμετέρου βίου κανόνα προτίθεσθαι, καὶ ζηλοῦν ἐκεῖνον, ἀριστον, ὧν οἶδα ἐγὼ, φιλοσόφων γενόμενον.

3. Ἦν δὲ τὸ μὲν γένος Κύπριος, οὐ τῶν ἀφανῶν, ὅσα εἰς ἀξίωνα πολιτικόν, καὶ κτῆσιν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πάντων τούτων ὑπεράνω γενόμενος, καὶ ἀξιώσας ἑαυτὸν τῶν καλλίστων, πρὸς φιλοσοφίαν ὤρμησεν, οὐκ Ἀγαθοβούλου, μὰ Δί', οὐδὲ Δημητρίου πρὸ αὐτοῦ, οὐδὲ Ἐπικτήτου ἐπεγειράντων, ἀλλὰ πᾶσι μὲν συνεγένετο τούτοις, καὶ ἔτι Τιμοκράτει τῷ Ἡρακλεώτῃ, σοφῷ ἀνδρὶ, φωνὴν τε καὶ γνώμην μάλιστα κεκοσμημένῳ. ἀλλ' ὁ γὰρ Δημώναξ, οὐχ ὑπὸ τούτων τινός, ὡς ἔφην, παρακληθεὶς, ἀλλ' οἰκείας πρὸς τὰ καλὰ δρῆς καὶ ἐμφύτου πρὸς φιλοσοφίαν ἔρωτος ἐκ παίδων εὐθύς κεινημένος, ὑπερεῖδε μὲν τῶν ἀνθρωπειῶν ἀγαθῶν ἀπάντων, ὅλον δὲ παραδοὺς ἑαυτὸν ἐλευθερίᾳ καὶ παρρήσιᾳ διετέλεσεν, αὐτός, τε ὀρθῶ καὶ ὑγιῆ καὶ ἀνεπιλήπτῳ βίῳ χρώμενος, καὶ τοῖς ὀρῶσι καὶ

ἀκούουσι παράδειγμα παρέχων τὴν ἑαυτοῦ γνώμην, καὶ τὴν ἐν τῷ φιλοσοφεῖν ἀλήθειαν. 4. Οὐ μὴν ἀνίπτοις γε ποσὶ, τὸ τοῦ λόγου, πρὸς ταῦτα ἤξεν, ἀλλὰ καὶ ποιηταῖς σύντροφος ἐγένετο, καὶ τῶν πλείστων ἐμέμνητο, καὶ λέγειν ἤσκητο, καὶ τὰς ἐν φιλοσοφίᾳ προαιρέσεις οὐκ ἐπ' ὀλίγον, οὐδὲ κατὰ τὴν παροιμίαν, ἄκρῳ τῷ δακτύλῳ ἀψάμενος, ἠπίστατο, καὶ τὸ σῶμα δὲ ἐγγυῦμναστο, καὶ πρὸς καρτερίαν διεπεπόνητο, καὶ τὸ ὄλον, ἐμμελήκει αὐτῷ μηδενὸς ἄλλου προσδεῖν εἶναι· ὥστε ἐπεὶ καὶ ἔμαθεν οὐκ ἔτι ἑαυτῷ διαρκῶν, ἐκὼν ἀπῆλθε τοῦ βίου, πολὺν ὑπὲρ αὐτοῦ λόγον τοῖς ἀρίστοις τῶν Ἑλλήνων καταλιπών. 5. Φιλοσοφίας δὲ εἶδος οὐχ ἐν ἀποτεμνόμενος, ἀλλὰ πολλὰ ἐς ταῦτό καταμίξας, οὐ πάνυ τι ἐξέφαινε, τίνι αὐτῶν ἔχαιρεν. ἐώκει δὲ τῷ Σωκράτει μᾶλλον ὠκειῶσθαι, εἰ καὶ τῷ σχήματι, καὶ τῇ τοῦ βίου φαστῶνῃ τὸν Σινωπέα ζηλοῦν ἔδοξεν, οὐ παραχαράττων τὰ ἐς τὴν δίαιταν, ὡς θαυμαζοίτο, καὶ ἀποβλέποίτο ὑπὸ τῶν ἐντυγχανόντων, ἀλλ' ὁμοδίαιτος ἅπασι, καὶ πεζὸς ὢν, καὶ οὐδ' ἐπ' ὀλίγον τύφῳ κάτοχος, συνῆν καὶ ξυνεπολιτεύετο. 6. Καὶ τὴν μὲν τοῦ Σωκράτους εἰρωνεῖαν οὐ προσέμιμος, χάριτος δὲ Ἀττικῆς μεστὰς ἀποφαίνων τὰς συνουσίας ὡς τοὺς προσομιλήσαντας ἀπιέναι, μήτε καταφρονησάντας ὡς ἀγεννοῦς, μήτε τὸ σκυθροπὸν τῶν ἐπιτιμήσιων ἀποφεύγοντας, παντοίους δὲ ὑπ' εὐφροσύνης γενομένους, καὶ κοσμιωτέρους παρὰ πολὺ, καὶ φαιδρότερους, καὶ πρὸς τὸ μέλλον εὐέλπιδας. 7. Οὐδεπώποτε γοῦν ἄφθνη κερραγῶς, ἢ ὑπερδιατεινόμενος, ἢ ἀγανακτῶν, οὐδ' εἰ ἐπιτι-

μᾶν τῶ θεοί, ἀλλὰ τῶν μὲν ἁμαρτημάτων καθή-
 πιετο. τοῖς δὲ ἁμαρτάνουσι συνεγίνωσκε, καὶ τὸ
 παράδειγμα παρὰ τῶν ἰατρῶν ἤξιου λαμβάνειν, τὰ
 μὲν νοσήματα ἰωμένων, ὀργῇ δὲ πρὸς τοὺς νοσοῦν-
 τας οὐ χρωμένων. ἤγειτο γὰρ ἀνθρώπου μὲν εἶναι
 τὸ ἁμαρτάνειν, θεοῦ δὲ, ἢ ἀνδρὸς ἰσοθείου, τὰ
 πταισθέντα ἐπανορθοῦν. 8. Τοιοῦτῶ δὴ βίῳ
 χρώμενος, εἰς ἑαυτὸν μὲν οὐδενὸς ἰδέϊτο, φίλοις δὲ
 συνέπραττε τὰ εἰκότα, καὶ τοὺς μὲν εὐτυχεῖν δοκοῦν-
 τας αὐτῶν ὑπεμίμνησκεν, ὡς ἐπ' ὀλιγοχρονίοις τοῖς
 δοκοῦσιν ἀγαθοῖς ἐπαιρομένους· τοὺς δὲ ἢ πενίαν
 ὀδυρομένους, ἢ φυγὴν δυσχεραίνοντας, ἢ γῆρας, ἢ
 νόσον αἰτιωμένους, σὺν γέλωτι παρεμυθεῖτο, οὐχ
 ὀρῶντας ὅτι μετὰ μικρὸν αὐτοῖς παύσεται μὲν τὰ
 ἀνιῶντα, λήθη δὲ τις ἀγαθῶν καὶ κακῶν, καὶ ἔλευ-
 θερία μακρὰ πάντα ἐν ὀλίγῳ καταλήψεται. 9. Ἐμελε
 δὲ αὐτῷ καὶ ἀδελφοὺς στασιάζοντας διαλλάττειν, καὶ
 γυναίξιν πρὸς τοὺς γεγαμηκότας εἰρήνην προτανεύειν.
 καίπου καὶ δήμοις ταραττομένοις ἐμμελῶς διελέχθη,
 καὶ τοὺς πλείστους αὐτῶν ἔπεισεν ὑπουργεῖν τῇ πα-
 τρίδι τὰ μέτρια. τοιοῦτός τις ἦν ὁ τρόπος τῆς φιλο-
 σοφίας αὐτοῦ, πρῶτος, καὶ ἡμερος, καὶ φαιδρός. 10.
 Μόνον αὐτὸν ἠνία φίλου νόσος ἢ θάνατος, ὡς ἂν καὶ
 τὸ τῶν μέγιστον ἐν ἀνθρώποις ἀγαθῶν τὴν φιλίαν
 ἠγούμενον καὶ διὰ τοῦτο φίλος μὲν ἦν ἅπασιν, καὶ οὐκ
 ἔστιν ὃν τινα οὐκ οἰκεῖον ἐνόμιζεν, ἀνθρώπον γε
 ὄντα. πλέον δὲ ἢ ἔλαττον ἔχαιρε συνῶν ἐνίοις αὐ-
 τῶν, μόνοις ἐξιστάμενος, ὁπόσοι ἂν ἐδόκουν αὐτῷ
 ὑπὲρ τὴν τῆς θεραπείας ἐλπίδα διαμαρτάνειν. καὶ

ταῦτα πάντα μετὰ Χαρίτων καὶ Ἀφροδίτης αὐτῆς
 ἔπραττέ τε καὶ ἔλεγεν, ὡς αἰεὶ τὸ κομικὸν ἐκεῖνο,
 Τὴν Πειθῶ τοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ ἐπικαθῆσθαι. 11.
 Τοιγαροῦν καὶ Ἀθηναίων ὃ, τε σύμπας δῆμος, καὶ
 οἱ ἐν τέλει ὑπερφυῶς ἐθαύμαζον αὐτὸν, καὶ διετέ-
 λουν, ὡς τινα τῶν κρειττόνων προσβλέποντες. καί-
 τοι ἐν ἀρχῇ προσέκρουε τοῖς πολλοῖς αὐτῶν, καὶ
 μῖσος οὐ μείον τοῦ παρὰ τοῖς πλήθεσιν ἐκίησατο
 ἐπὶ τε τῇ παρόρησιᾳ καὶ ἐλευθερίᾳ. καὶ τινες ἐπ'
 αὐτὸν συνέστησαν Ἄνυτοι καὶ Μέλιτοι, τὰ αὐτὰ
 κατηγοροῦντες, ἅπερ κίκεῖνοι τότε, ὅτι οὔτε Θύων
 ὠφθη πώποτε, οὔτε ἐμνήθη μόνος ἀπάντων ταῖς
 Ἐλευσινίαις. πρὸς ἅπερ ἀνδρείως μάλα στεφανω-
 σάμενος, καὶ καθαρὸν ἱμάτιον ἀναλαβὼν, καὶ πα-
 ρελθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τὰ μὲν ἐμμελῶς, τὰ δὲ
 καὶ τραχύτερον ἢ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσιν ἀπε-
 λογήσατο. πρὸς μὲν γὰρ τὸ μὴ τεθυκῆναι πώποτε
 τῇ Ἀθηνᾷ, Μὴ θαυμάσητε, ἔφη, ὧ ἄνδρες Ἀθη-
 ναῖοι, εἰ μὴ πρότερον αὐτῇ ἔθυσσα. οὐδὲ γὰρ δεῖ-
 σθαι αὐτὴν τῶν παρ' ἐμοῦ θυσιῶν ὑπελάμβανον.
 πρὸς δὲ θύτερον τὸ τῶν μυστηρίων, ταύτην ἔφη
 ἔχειν τὴν αἰτίαν, τοῦ μὴ κοινωνῆσαι σφίσι τῆς τελε-
 τῆς, ὅτι ἂν τε φαῦλα ἢ τὰ μυστήρια, οὐ σιωπήσεται
 πρὸς τοὺς μηδέπω μεμνημένους, ἀλλ' ἀποτρέψει
 αὐτοὺς τῶν ὀργίων· ἂν τε καλά, πᾶσιν αὐτὰ ἐξα-
 γορεύσειν ὑπὸ φιλανθρωπίας. ὥστε τοὺς Ἀθηναίους
 ἤδη λίθους ἐπ' αὐτὸν ἐν ταῖν χεροῖν ἔχοντας, πρῶ-
 οὺς αὐτῷ καὶ ἰλεως γενέσθαι αὐτίκα, καὶ τὸ ἀπ'
 ἐκείνου ἀρξαμένους τιμῆν, καὶ αἰδεῖσθαι, καὶ τι

τελευταῖα, θαυμάζειν. καίτοι εὐθύς ἐν ἀρχῇ τῶν πρὸς αὐτοὺς λόγων, τραχυτέρῳ ἐχρήσατο τῷ προομιῳ. Ἄνδρες γὰρ, ἔφη, Ἀθηναῖοι, ἐμὲ μὲν ὀρῶντες ἐστεφανωμένον, ὑμεῖς ἤδη καὶ με καταθύσατε· τὸ γὰρ πρότερον οὐκ ἐκαλλιερήσατε. 12. Βούλομαι δὲ ἔνια παραθέσθαι τῶν εὐστόχως τε ἅμα καὶ ἀστείως ὑπ' αὐτοῦ λελεγμένων· ἄρξασθαι δὲ ἀπὸ Φαβωρίνου καλόν, καὶ ὧν πρὸς ἐκεῖνον εἶπεν. ἐπεὶ γὰρ ὁ Φαβωρίνος ἀκούσας τινός, ὡς ἐν γέλῳτι ποιοῦτο τὰς ὀμιλίας αὐτοῦ, καὶ μάλιστα τῶν ἐν αὐταῖς μελῶν τὸ ἐπικεκλασμένον σφόδρα, ὡς ἀγεννῆς, καὶ γυναικεῖον, καὶ φιλοσοφίᾳ ἥκιστα πρέπον, προσελθὼν, ἠρώτα τὸν Δημόνακτα, τίς ὧν χλευάζει τὰ αὐτοῦ; Ἄνθρωπος, ἔφη, οὐκ εὐαπίτητα ἔχων τὰ ῥήματα. ἐγκειμένου δὲ τοῦ σοφιστοῦ, καὶ ἐρωτῶντος, τίνα δὲ καὶ ἐφόδια ἔχων, ὧς Δημόναξ, ἐκ παιδὸς ἐς φιλοσοφίαν ἤκεις; ὄρχεις, ἔφη. 13. Ἄλλοτε δὲ ποτε ὁ αὐτὸς προσελθὼν ἠρώτα τὸν Δημόνακτα, τίνα αἴρεσιν ἀσπάζεται μᾶλλον ἐν φιλοσοφίᾳ; ὁ δὲ, τίς γὰρ σοι εἶπεν, ὅτι φιλοσοφῶ; καὶ ἀπιὼν ἤδη παρ' αὐτοῦ ἠδὲ μάλα ἐγέλασε. τοῦ δὲ ἐρωτήσαντος ἐφ' ὅτῳ γελᾷ, ἐκεῖνος ἔφη, Γελοῖόν μοι εἶναι ἔδοξεν, εἰ σὺ ἀπὸ τοῦ πάγονος ἀξιοῖς κρίνεσθαι τοὺς φιλοσοφοῦντας, αὐτὸς πάγονα οὐκ ἔχων. 14. Τοῦ δὲ Σιδωνίου ποτὲ σοφιστοῦ Ἀθήνησιν εὐδοκίμου, καὶ λέγοντος ὑπὲρ αὐτοῦ ἔπαιμόν τινα τοιοῦτον, ὅτι πάσης φιλοσοφίας πεπεύραται, οὐ χειρόν δὲ αὐτὰ εἰπεῖν ἢ ἔλεγεν· ἐὰν Ἀριστοτέλης με καλῇ ἐπὶ τὸ Λύκειον, ἔψομαι· ἂν Πλάτων ἐπὶ τὴν

Ἀκαδημίαν, ἀφίξομαι· ἔν Ζήνων, ἐπὶ τῇ Ποικίλῃ διατριβῇ· ἄν Πυθαγόρας καλῆ, σιωπήσομαι· ἀντισίας οὖν ἐκ μέσων τῶν ἀκροωμένων οὗτος, ἔφη, προσειπὼν τὸ ὄνομα, καλεῖ σε Πυθαγόρας. 15. Πύθωνος δὲ τινος τῶν ἐν Μακεδονίᾳ εὐπαρύφων, νεανίσκου ὠραίου, ἐρσεχελοῦντος αὐτὸν, καὶ προτινόντος ἐρώτημά τι σοφιστικόν, καὶ κελεύοντος εἰπεῖν τοῦ συλλογισμοῦ τὴν λύσιν, Ἐν, ἔφη, οἶδα τέκνον, ὅτι περαινῆ. ἀγανακτήσαντος δὲ ἐκείνου ἐπὶ τῷ τῆς ἀμφιβολίας σκώμματι, καὶ συναπειλήσαντος, Αὐτίκα σοι μάλα τὸν ἄνδρα ἐπιδείξω, ὃ δὲ σὺν γέλωτι ἠρώτησεν, καὶ γὰρ ἄνδρα ἔχεις; 16. Ἐπεὶ δὲ τις ἀθλητῆς καταγελασθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, ὅτι ἐσθῆτα ὠφθη ἀνθεινὴν ἀμπεχόμενος, Ὀλυμπιονίκης ὢν, ἐπάταξεν αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλὴν λίθῳ, καὶ αἷμα ἐρρόυη· οἱ μὲν παρόντες ἠγανάκτουσιν, ὡς αὐτὸς ἕκαστος τετυπημένος, καὶ ἐβδων ἐπὶ τὸν ἀνθύπατον ἵναί· ὃ δὲ Δημόναξ, Μηδαμῶς, ἔφη, ἄνδρες; πρὸς τὸν ἀνθύπατον, ἀλλ' ἐπὶ τὸν ἰατρόν. 17. Ἐπεὶ δὲ ποτε καὶ χρυσοῦν δακτύλιον ὀδῶ βαδίζων εὔρε, γραμματίον ἐν ἀγορᾷ προτιθεὶς, ἠξίου τὸν ἀπολέσαντα, ὅστις εἶη τοῦ δακτυλίου δεσπότης, ἦκειν, καὶ εἰπόντα ὀλκὴν αὐτοῦ, καὶ λίθον, καὶ τύπον, ἀπολαμβάνειν· ἦκεν οὖν τις μεираκίσκος ὠραῖος, αὐτὸς ἀπολωλεκέναι λέγων· ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ὑγίης ἔλεγεν, Ἄπιθι, ἔφη, ὦ παῖ, καὶ τὸν ἑαυτοῦ δακτύλιον φύλαττε, τοῦτον γὰρ οὐκ ἀπολώλεκας. 18. Τῶν δὲ ἀπὸ τῆς Ῥωμαίων βουλῆς τις Ἀθήνησιν εἶδὼν αὐτῷ δεΐξας πάντη ὠραῖον, Θηλυδρίαν δὲ καὶ

διακεκλασμένοι, Προσαγορεύει σε, ἔφη, ὁ ἔμδος υἷος
 οὐτσί· καὶ ὁ Δημόναξ, Καλός, ἔφη, καὶ σοῦ
 ἄξιός, καὶ τῆ μητρὶ ὁμοίος. 19. Τὸν δὲ Κυνικόν,
 ἐν ἄριστον θέρητι φιλοσοφοῦντα, οὐκ Ὀνώρατον,
 ἔπειθε ὀνομάζετο, ἀλλ' Ἀρκεσίλαον καλεῖν ἤξίου.
 20. Ἐρωτήσαντος δὲ τινος, τίς αὐτῷ ὄρος εὐδαι-
 μονίας εἶναι ὁσπεῖ; Μύνον εὐδαιμόνα, ἔφη, τὸν
 ἐλεύθερον· ἐκείνου δὲ φήσαντος, πολλοὺς ἐλευθέ-
 ρους εἶναι, Ἀλλ' ἐκείνον νομίζω, τὸν μῆτε ἐλπίζον-
 τά τι, μῆτε διδιδῶτα. ὁ δὲ, Καὶ πῶς ἂν, ἔφη,
 τοῦτό τις θύναιτο; ἅπαντες γὰρ ὡς τὸ πολὺ τούτους
 δεδουλώμεθα. Καὶ μὴν, ἔφη, εἰ κατανοήσεις τὰ
 τῶν ἀνθρώπων πράγματα, εὐροῖς ἂν αὐτὰ οὔτε ἐλ-
 πίδος, οὔτε φόβου ἄξια, παυσασμένων πάντως καὶ
 τῶν ἀνιαρῶν, καὶ τῶν ἠδέων. 21. Περιεργίνου δὲ
 τοῦ Πρωτέως ἐπιτιμῶντος αὐτῷ, ὅτι ἐγέλα τὰ πολ-
 λά, καὶ τοῖς ἀνθρώποις προσέπαιζε, καὶ λέγοντος,
 Δημόναξ οὐ κυνᾶς, ἀπεκρίνατο· Περιεργῖνε, οὐκ
 ἀνθρωπίσεις. 22. Καὶ μὴν καὶ φυσικόν τινα περὶ
 τῶν ἀντιπόδων διαλεγόμενον, ἀναστήσας, καὶ ἐπὶ
 φρέαρ ἀγαγὼν, καὶ δείξας αὐτῷ τὴν ἐν τῷ ὕδατι
 σμιάν, ἤρετο, Τοιοῦτους ἄρα τοὺς ἀντίποδας εἶναι
 λέγεις; 23. Ἀλλὰ καὶ μάγου τινὸς εἶναι λέγοντος,
 καὶ ἐπωδᾶς ἔχειν ἰσχυρᾶς, ὡς ὑπ' αὐτῶν ἅπαντας
 ἀναπέθειν, καὶ παρέχειν αὐτῷ ὁπόσα βούλεται,
 Μὴ θαύμαζε, ἔφη, καὶ γὰρ αὐτὸς ὁμότεχνός εἰμί
 σοι, καὶ εἰ βούλει, ἔπου πρὸς τὴν ἀρτόπωλιν, καὶ
 ὄψει με διὰ μιᾶς ἐπωδῆς, καὶ μικροῦ τοῦ φαρμάκου
 ! πείθοντα αὐτὴν δοῦναι μοι τὸν ἄριστον· αἰνιττόμα-

νος τὸ νόμισμα, ὡς τὰ ἴσα τῇ ἐπωδῇ δυνάμενον
 24. Ἐπεὶ δὲ Ἡρώδης ὁ πάνυ, ἐπένθει τὸν Πολυ-
 δεύκη πρὸ ὤρας ἀποθανόντα, καὶ ἡξίου ὄχημα ζεύ-
 γνυσθαι αὐτῷ, καὶ ἵππους παρίστασθαι ὡς ἀναβη-
 σομένῳ, καὶ δεῖπνον παρασκευάζεσθαι, προσελθὼν,
 παρὰ Πολυδεύκου, ἔφη, κομίζω σοί τινα ἐπιστο-
 λήν. ἠσθέντος δὲ ἐκείνου, καὶ οἰθθέντος ὅτι κατὰ
 τὸ κοινὸν καὶ αὐτὸς τοῖς ἄλλοις συντρέχει τῷ πάθει
 αὐτοῦ, καὶ εἰπόντος· Τί οὖν, ὦ Δημόναξ, Πο-
 λυδεύκης ἀξιοῖ; Αἰτιᾶται σε, ἔφη, ὅτι μὴ ἤδη
 πρὸς αὐτὸν ἄπει. 25. Ὁ δ' αὐτὸς υἱὸν πενθοῦντι,
 καὶ ἐν σκότῳ ἑαυτὸν καθείρξαντι, προσελθὼν ἔλεγε,
 μάγος τε εἶναι καὶ δύνασθαι αὐτῷ ἀναγαγεῖν τοῦ
 παιδὸς τὸ εἶδωλον, εἰ μόνον αὐτῷ τρεῖς τινὰς ἀν-
 θρώπους ὀνομάσειε, μηδένα πώποτε πεπενηθκότας.
 ἐπιπολὺ δὲ ἐκείνου ἐνδοιάσαντος, καὶ ἀποροῦντος,
 οὐ γὰρ εἶχέ τινα, οἶμαι, εἰπεῖν τοιοῦτον, εἶτ' ἔφη,
 ὦ γελοῖε, μόνος ἀφόρητα πάσχειν νομίζεις, μηδένα
 ὄρων πένθους ἄμοιρον; 26. Καὶ μὴν κἀκείνων
 καταγελαῖν ἡξίου, τῶν ἐν ταῖς ὀμιλίαις πάνυ ἀρ-
 χαίοις καὶ ξένοις ὀνόμασι χρωμένων. ἐνὶ γοῦν ἐρω-
 τηθέντι ὑπ' αὐτοῦ λόγον τινα, καὶ ὑπεραττικῶς
 ἀποκριθέντι, Ἐγὼ μὲν σε, ἔφη, ὦ ἑταῖρε, γυν
 ἠρώτησα, σὺ δὲ μοι ὡς ἐπ' Ἀγαμέμνονος ἀποκρίνη.
 27. Εἰπόντος δὲ τινος τῶν ἑταίρων, Ἀπίωμεν, Δη-
 μώναξ, εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον, καὶ προσευξώμεθα ὑπὲρ
 τοῦ υἱοῦ, Πάνυ, ἔφη, κωφὸν ἡγῆ τὸν Ἀσκληπιόν,
 εἰ μὴ δύναται κἀντεῦθεν ἡμῶν εὐχομένων ἀκούειν.
 28. Ἰδὼν δὲ ποτε δύο τινὰς φιλοσόφους κομιδῇ

ἀπαιδευτους ἐν ζητήσῃ ἐρίζοντας, καὶ τὸν μὲν ἄτο-
 κκ ἐρωτῶντα, τὸν δὲ οὐδὲν πρὸς λόγον ἀποκρινό-
 μενον, Οὐ δοκεῖ ὑμῖν, ὦ φίλοι, ἔφη, ὁ μὲν ἕτερος
 τούτων τράγον ἀμέλγειν, ὁ δὲ αὐτῷ κόσκινον ὑπο-
 τιθέναι; 29. Ἀγαθοκλέους δὲ τοῦ Περιπατητι-
 κοῦ μέγα φρονούντος, ὅτι μόνος αὐτός ἐστι καὶ
 πρῶτος τῶν διαλεκτικῶν, ἔφη, Καὶ μὴν, ὦ Ἀγαθό-
 κλεις, εἰ μὲν πρῶτος, οὐ μόνος, εἰ δὲ μόνος, οὐ
 πρῶτος. 30. Κεθήγου δὲ τοῦ ὑπατικοῦ, ὁπότε
 διὰ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Ἀσίαν ἀπήει πρεσβεύσων
 τῷ πατρὶ, πολλὰ καταγέλαστα καὶ λέγοντος καὶ ποι-
 οῦντος, ἐπειδὴ τῶν ἐταίρων τις ὄρων ταῦτα ἔλεγεν,
 αὐτὸν μέγα κάθαρμα εἶναι, Μὰ τὸν Δί', ἔφη ὁ
 Δημῶναξ, οὐδὲ μέγα. 31. Καὶ Ἀπολλώνιον δὲ
 ποτε τὸν φιλόσοφον ἰδὼν μετὰ πολλῶν τῶν μαθη-
 τῶν ἐξελαύνοντα, ἤδη δὲ ἀπήει μετὰ πειπτος, ὡς
 ἐπὶ παιδείᾳ τῷ βασιλεῖ συνεσόμενος, Προςέρχεται,
 ἔφη, ὁ Ἀπολλώνιος, καὶ οἱ Ἀργοναῦται αὐτοῦ. 32.
 Ἄλλου δὲ ποτε ἐρομένου, εἰ ἀθάνατος αὐτῷ ἢ ψυχὴ
 δοκεῖ εἶναι; Ἀθάνατος, ἔφη, ἀλλ' ὡς πάντα. 33.
 Περὶ μέντοι Ἡρώδου ἔλεγεν ἀληθεύειν τὸν Πλάτωνα
 φάμενον οὐ μίαν ἡμῶς ψυχὴν ἔχειν, οὐ γὰρ εἶναι τῆς αὐ-
 τῆς ψυχῆς, Ρηγίλλαν καὶ Πολυδεύκη ὡς ζῶντας ἐστιῶν,
 καὶ τὰ τοιαῦτα μελετᾶν. 34. Ἐτόλμησε δὲ ποτε καὶ Ἀθη-
 ναίους ἐρωτῆσαι δημοσίᾳ, τῆς προῆρήσεως ἀκούσας,
 διὰ τίνα αἰτίαν ἀποκλείουσι τοὺς βαρβάρους, καὶ ταῦ-
 τα, τοῦ τὴν τελετὴν αὐτοῖς καταστησαμένου Εὐμόλ-
 του, βαρβάρου καὶ Θρακῆς ὄντος; 35. Ἐπεὶ δὲ ποτε
 κτεῖν μέλλοντι αὐτῷ διὰ χεμῶνος, ἔφη τις τῶν φι-

λων, Οὐ δέδοικας μὴ ἀνατραπέντος τοῦ σκάφους, ὑπὸ ἰχθύων καταβρωθῆς; κατὰ ἀγνώμων ἂν εἶην, ἔφη, ὀκνῶν ὑπὸ ἰχθύων καταδασθῆναι, τοσοῦτους αὐτὸς ἰχθύς καταφαγών. 36. Ῥήτορι δέ τι κακίστα μελετήσαντι, συνεβούλευσεν ἀσκεῖν, καὶ γυμνάζεσθαι· τοῦ δὲ εἰπόντος, Ἄεὶ ἐπ' ἑμαυτοῦ λέγων Εἰκότως τοίνυν, ἔφη, τοιαῦτα λέγεις, μοιρῶ ἀκροατῇ χρώμενος. 37. Καὶ μάντιν δὲ ποτε ἰδὼν δημοσίᾳ ἐπὶ μισθῶ μαντευόμενον, Οὐχ ὄρω, ἔφη, ἐφ' ὄτω τὸν μισθὸν ἀπαιτεῖς· εἰ μὲν γὰρ ὡς ἀλλάξαι τι δυνάμενος τῶν ἐπικεκλωσμένων, ὀλίγον αἰτεῖς, ὅποσον ἂν αἰτῆς· εἰ δὲ ὡς δέδοκται τῷ θεῷ, πάντα ἔσται, τί σου δύναται ἡ μαντική; 38. Πρεσβύτου δὲ τινος Ῥωμαίου εὐσωματοῦντος, καὶ τὴν ἐνόπλιον αὐτῷ μάχην πρὸς πάταλον ἐπιδειξαμένου, καὶ ἐρομένου, Πῶς σοι, Δημόναξ, μεμαχῆσθαι ἔδοξα; Καλῶς, ἔφη, ἂν ξύλινον τὸν ἀνταγωνιστὴν ἔχης. 39. Καὶ μὴν καὶ πρὸς τὰς ἀπόρους τῶν ἐρωτήσεων, πάνυ εὐστάχως παρεσκεύαστο. ἐρομένου γάρ τινος ἐπὶ χλευασμῶ, εἰ χιλίας μναῖς ξύλων καύσαιμι, ὧ Δημόναξ, πόσαι μναῖ ἂν καπνοῦ γένοιτο; Σιῆσον, ἔφη, τὴν σποδὸν, καὶ τὸ λοιπὸν πᾶν καπνὸς ἔστι. 40. Πολυβίου δὲ τινος, κομιδῆ ἀπαιδευτοῦ ἀνθρώπου, καὶ σολοῖκου, εἰπόντος, Ὁ βασιλεὺς με τῇ Ῥωμαίων πολιτείᾳ τετίμηκεν· Εἶθε σε, ἔφη, Ἑλληνα μᾶλλον ἢ Ῥωμαῖον πεποίηκεν. 41. Ἰδὼν δὲ τινα τῶν εὐπαρύφων, ἐπὶ τῷ πλάτει τῆς πορφύρας μέγα φρονοῦντα, κύψας αὐτοῦ πρὸς τὸ οὖς, καὶ τῆς ἐσθῆτος λαβόμενος, καὶ δείξας,

ἔφη, Τοῦτο μέντοι πρό σοῦ πρόβατον ἐφόρει, καὶ ἦν πρόβατον. 42. Ἐπεὶ μέντοι λουόμενος ὠκνησεν εἰς τὸ ὕδωρ ζέον ἐμβῆναι, καὶ ἠτιάσατό τις ὡς ἀποδειλιάσαντα, Εἶπέ μοι, ἔφη, ὑπὲρ πατρίδος αὐτὸ πείσεσθαι ἔμελλον; 43. Ἐρομένου δὲ τινος, Ὅποια νομίζεις εἶναι τὰ ἐν ἄδου; Περίμεινον, ἔφη, καὶ κεῖθὲν σοι ἐπιστελῶ. 44. Ἀδμήτῳ δὲ τινι, ποιητῇ φαύλῳ, λέγοντι γεγραμέναι μονόστιχον ἐπίγραμμα, ὅπερ ἐν ταῖς διαθήκαις κεκέλευκεν ἐπιγραφῆναι αὐτοῦ τῇ στήλῃ, οὐ χεῖρον δὲ καὶ αὐτὸ εἰπεῖν,

Γαῖα λάβ' Ἀδμήτου ἔλυτρον, βῆ δ' εἰς θεὸν αὐτός·

γελάσας εἶπεν· Οὔτω καλὸν ἐστίν, ὦ Ἀδμητε, τὸ ἐπίγραμμα, ὥστε ἐβουλόμην αὐτὸ ἤδη ἐπιγεγράφθαι. 45. Ἰδὼν δὲ τις ἐπὶ τῶν σκελῶν αὐτοῦ οἷα τοῖς γέρουσιν ἐπιεικῶς γίγνεται, ἤρετο, τί τοῦτο, ὦ Δημόναξ; ὁ δὲ μειδιάσας, Χάρων με ἔδακεν, ἔφη. 46. Καὶ μέντοι καὶ Λακεδαιμόνιον τινα ἰδὼν τὸν αὐτοῦ οἰκέτην μαστιγοῦντα, Παῦσαι, ἔφη, ὁμότιμον σαυτοῦ τὸν δοῦλον ἀποφαίνων. 47. Δανάη δὲ τινος πρὸς τὸν ἀδελφὸν δίκην ἐχούσης, Κράθῃτι, ἔφη, οὐ γὰρ εἶ Δανάη, ἡ Ἀκρισίου θυγάτηρ. 48. Μάλιστα δὲ ἐπολέμει τοῖς οὐ πρὸς ἀλήθειαν, ἀλλὰ πρὸς ἐπίδειξιν φιλοσοφοῦσιν. Ἐνα γοῦν ἰδὼν Κυνικὸν, τρίβωνα μὲν καὶ πήραν ἔχοντα, ἀντὶ δὲ τῆς βακτηρίας, ὑπέρογκον κεκραγότα, καὶ λέγοντα, ὅτι Ἄντισθένους, καὶ Κράτητος, καὶ Διογένους ἐστὶ ζηλωτής, Μὴ ψεύδου, ἔφη, σὺ γὰρ Ἐπερίδου μαθητής ὢν τυγχάνεις. 49. Ἐπεὶ μέντοι πολλοὺς τῶν

ἀθλητῶν ἰώρα κακομαχοῦντας, καὶ παρὰ τὸν νόμον τὸν ἐναγώνιον, ἀντὶ τοῦ παγκρατιάζειν δάκρυοις, Οὐκ ἀπεικότως, ἔφη, τοὺς νῦν ἀθλητὰς οἱ παρομαρτοῦντες λέοντας καλοῦσιν. 50. Ἀστεῖον δὴ καὶ κεῖνο αὐτοῦ, καὶ δηκτικὸν ἄμα, τὸ πρὸς τὸν ἀνθύπατον εἰρημένον. ἦν μὲν γὰρ τῶν πιττουμένων τὰ σκέλη, καὶ τὸ σῶμα ὅλον. Κυνικοῦ δέ τις ἐπὶ λίθον ἀναβάντος, καὶ αὐτὸ τοῦτο κατηγοροῦντος αὐτοῦ, καὶ εἰς κιναιδίαν διαβάλλοντος, ἀγανακτήσας, καὶ κατασπασθῆναι τὸν Κυνικὸν κελεύσας, ἔμελλεν ἢ ξύλοις συντρίψειν, ἢ καὶ φυγῇ ζημιώσειν· ἀλλ' ὄγε Δημόναξ παρατυχῶν παρηγεῖτο συγγνώμην ἔχειν αὐτῷ, κατὰ τινὰ πάτριον τοῖς Κυνικοῖς παρῶρησίαν θραουνομένην. εἰπόντος δὲ τοῦ ἀνθυπάτου, Νῦν μὲν σοι ἀφίημι αὐτὸν, ἂν δὲ ὕστερον τοιοῦτόν τι τολμήσῃ, τί παθεῖν ἄξιός ἐστι; καὶ ὁ Δημόναξ, Δρωπακισθῆναι τότε αὐτὸν κέλευσον. 51. Ἄλλω δὲ τινι στρατοπέδων ἄμα καὶ ἔθρους τοῦ μεγίστου τὴν ἀρχὴν ἐμπιστευθέντι ἐκ βασιλέως, ἐρομένω, πῶς ἂν τις ἄριστα ἄρξῃ; Ἀδρηγητος, ἔφη, καὶ ὀλίγα μὲν λαλῶν, πολλὰ δὲ ἀκούων. 52. Ἐρομένω δὲ τινι εἰ καὶ αὐτὸς πλακοῦντας ἐσθίει; Οἶε οὖν, ἔφη, τοῖς μωροῖς τὰς μελίσσας τιθέναι τὰ κηρία; 53. Πρὸς δὲ τῇ Ποικίλῃ ἀνδριάντα ἰδὼν τὴν χεῖρα ἀποκεκομμένον, Ὅψε ποτε, ἔφη, Ἀθηναίους εἰκόνη χαλκῇ τιμηκέναι τὸν Κυναίγειρον. 54. Καὶ μὴν καὶ Ῥουφῖνον τὸν Κύπριον, λέγω δὲ τὸν χωλόν, τὸν ἐκ τοῦ Περιπάτου, ἰδὼν Ἰπιπολὺ τοῖς Περιπάτοις ἐνδιατρίβοντα, Οὐδέν

ἴστιν, ἔφη, ἀναισχυντότερον χωλοῦ Περιπατητικοῦ
 55. Ἐπεὶ δὲ ποτε ὁ Ἐπίκτητος ἐπιτιμῶν ἅμα συνε-
 βούλευεν αὐτῷ ἀγαγέσθαι γυναῖκα, καὶ παιδοποιή-
 σασθαι, πρέπειν γὰρ καὶ τοῦτο φιλοσόφῳ ἀνδρὶ
 ἕτερον ἀνδρὶ αὐτοῦ καταλιπεῖν τῇ φύσει, ἐλεγκτικώ-
 τατα πρὸς αὐτὸν ἀπεκρίνατο, Οὐκοῦν, ὦ Ἐπίκτη-
 τε, δός μοι μίαν τῶν σαυτοῦ θυγατέρων. 56. Καὶ
 μὴν καὶ τὸ πρὸς Ἑρμῖνον τὸν Ἀριστοτελικὸν ἄξιοι
 ἀπομνημονεῦσαι. εἰδὼς γὰρ αὐτὸν παγκράτιστοι
 μὲν ὄντα, καὶ μυρία κακὰ ἐργαζόμενον, τὸν Ἀρι-
 στοτέλῃ δὲ διὰ στόματος καὶ αὐτοῦ τὰς δέκα κατη-
 γορίας ἔχοντα, Ἑρμῖνε, ἔφη, ἀληθῶς ἄξιος εἶ δέκα
 κατηγοριῶν. 57. Ἀθηναίων δὲ σκεπτομένων κατὰ
 ζῆλον τὸν πρὸς Κορινθίους καταστήσασθαι θεῖαν
 μονομάχων, προσελθὼν εἰς αὐτοὺς, Μὴ πρότερον,
 ἔφη, ταῦτα, ὦ Ἀθηναῖοι, ψηφίσεσθε, ἂν μὴ τοῖ-
 ἐλέου τὸν βωμὸν καθέλητε. 58. Ἐπεὶ δὲ εἰς Ὀ-
 λυμπίαν ποτὲ ἐλθόντι αὐτῷ, Ἥλειοι εἰκόνα χαλκῆν
 ἐψηφίσαντο, Μηδαμῶς τοῦτο, ἔφη, ὦ ἄνδρες Ἥλειοι,
 μὴ δόξῃτε ὄνειδίζειν τοῖς προγόνοις ὑμῶν, ὅτι μῆτε
 Σωκράτους, μῆτε Διογένους εἰκόνα ἀνατεθείκασιν.
 59. Ἦκουσα δὲ αὐτοῦ ποτε καὶ πρὸς τῶν νόμων
 ἔμπειρον ταῦτα λέγοντος, ὅτι κινδυνεύουσι ἄχρηστοι
 εἶναι οἱ νόμοι, ἂν τε πονηροῖς, ἂν τε ἀγαθοῖς γρα-
 φωνται· οἱ μὲν γὰρ οὐ δέονται νόμων, οἱ δὲ ὑπὸ νό-
 μων οὐδὲν βελτίους γίνονται. 60. Τῶν δὲ Ὀμή-
 ρου στίχων ἓνα ἦδε μάλιστα,
 Καίθ' ἀν' ὁμοῦς ὄ, τ' ἀεργὸς ἀνὴρ, ὃ, τε πολλὰ
 ἐοργῶς.

61. Ἐπήγει δὲ καὶ τὸν Θερασίτην, ὡς Κυνικὸν τινα
 δημηγόρον. 62. Ἐρωτηθεὶς δὲ ποτε, τίς αὐτῷ
 ἄρεσκεὶ τῶν φιλοσόφων, ἔφη, Πάντες μὲν θαυμα-
 στοί· ἐγὼ δὲ Σωκράτη μὲν σέβω, θαυμάζω δὲ Διο-
 γένην, καὶ φιλῶ Ἀρίστιππον. 63. Ἐβίου δὲ ἔτη
 ὀλίγου δέοντα τῶν ἑκατὸν, ἄνοσος, ἄλυπος, οὐδένα
 ἐνοχλήσας τὶ, ἢ αἰτήσας, φίλοις χρησίμος, ἐχθρὸν
 οὐδένα οὐδὲ πώποτε ἐσχηκώς. καὶ τοσοῦτον ἔρωτα
 ἔσχον πρὸς αὐτὸν Ἀθηναῖοί τε αὐτοὶ, καὶ ἅπανσα ἡ
 Ἑλλάς, ὥστε παριόντι ὑπεξανίστασθαι μὲν τοὺς
 ἄρχοντας, σιωπῆν δὲ γίγνεσθαι παρὰ πάντων. τὸ
 τελευταῖον δὲ, ἤδη ὑπέργηρος ὢν, ἄκλητος εἰς ἦν
 τύχοι παριῶν οἰκίαν, ἐδείπνει, καὶ ἐκάθευδε, τῶν
 ἐνοικούντων Θεοῦ τινα ἐπιφάνειαν ἡγουμένων τὸ
 πρῶγμα, καὶ τινα ἄγαθὸν δαίμονα εἰσεληλυθῆναι
 αὐτοῖς εἰς τὴν οἰκίαν. παριόντα δὲ αἱ ἄρτοπώλι-
 δεσ ἀνθεῖλλον πρὸς αὐτάς, ἐκάστη ἀξιούσα παρ'
 αὐτῆς λαμβάνειν τὸν ἄρτον, καὶ τοῦτο εὐτυχίαν
 ἑαυτῆς ἢ δεδωκυῖα ᾤετο. καὶ μὴν καὶ οἱ παῖδες
 ὀπώρας προσέφερον αὐτῷ, πατέρα ὀνομάζοντες. 64.
 Στάσεως δὲ ποτε Ἀθήνησι γενομένης, εἰσῆλθεν εἰς
 τὴν ἐκκλησίαν, καὶ φανεὶς μόνον, σιωπᾶν ἐποίησεν
 αὐτούς. ὁ δὲ, ἰδὼν ἤδη μετεγνωκότας, οὐδὲν εἰ-
 πῶν καὶ αὐτὸς ἀπηλλάγη. 65. Ὅτε δὲ συνῆκεν οὐκ
 ἔθ' οἶός τε ὢν αὐτῷ ἐπικουρεῖν, εἰπὼν πρὸς τοὺς
 παρόντας τὸν ἐναγώνιον τῶν κηρῶν πόδα,

Ἀγχει μὲν ἄγων Ὅ τῶν καλλίστων Ἀθλων ταμίας

Καιρὸς δὲ καλεῖ Μηκέτι μέλλειν.

καὶ πάντων ἀποσχόμενος ἀπῆλθε τοῦ βίου φαιδρὸς

καὶ οἶος αἰεὶ τοῖς ἐντυχάνουσιν ἐφαίνεται. 66. Ὀλίγον δὲ πρὸ τῆς τελευτῆς ἐρομένου τινός, περὶ ταφῆς τί κελεύεις; Μὴ πολυπραγμανεῖτε, ἔφη· ἡ γὰρ ὁδμή με θάψει. φαιμένου δὲ ἐκείνου, τί οὖν οὐκ αἰσχρὸν ὄρνέοις καὶ κυσὶ βορὰν προτεθεῖναι τηλικούτου ἀνδρός σῶμα; Καὶ μὴν οὐδὲν ἄτοπον, ἔφη, τοῦτο, εἰ μέλλω καὶ ἀποθανὼν ζῶοις τισὶ χρήσιμος ἔσεσθαι. 67. Οἱ μέντοι Ἀθηναῖοι καὶ ἔθαψαν αὐτὸν δημοσίᾳ μεγαλοπρεπῶς, καὶ ἐπιπολὺ ἐπέπθησαν, καὶ τὸν θῶκον τὸν λίθινον, ἐφ' οὗ εἰῶθει, ὁπότε κάμνοι, ἀναπαύεσθαι, προσεκύνουν, καὶ ἐστεφάνουν ἐς τιμὴν τοῦ ἀνδρός, ἡγούμενοι ἱερὸν εἶναι καὶ τὸν λίθον, ἐφ' οὗ ἐκαθέζετο. ἐπὶ μὲν γὰρ τὴν ἐκφορὰν οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ ἀπήνησε, καὶ μάλιστα τῶν φιλοσόφων. οὗτοι μέντοι ὑποδύντες ἐκόμιζον αὐτὸν ἄχρι πρὸς τὸν τάφον. Ταῦτα ὀλίγα πάνυ ἐκ πολλῶν ἀπεμνημόνευσα· καὶ ἔστιν ἀπὸ τούτων τοῖς ἀναγινώσκουσι λογίζεσθαι, ὁποῖος ἐκείνος ἀνήρ ἐγένετο.

~~~~~

E P Ω T E Σ.

ARGUMENTVM.

Tenet hic liber incerti auctoris (Luciani enim non esse videtur; cf. B. de B. in versione T. III. pag. 539. et 550.) post introductionem, in qua descriptio Veneris Cnidiae memorabilis est, duas

orationes, quarum altera amor feminarum, altera purorum laudatur. Quibus auditis iudicis sententia est, nuptias esse rem vitae hominum utilissimam et beatam, si felices sint; masculos autem amores, quoties casta amicitiae iura illos concilient, solius opus philosophiae esse, et solis philosophis concedendos.

ΛΥΚΙΝΟΣ ΚΑΙ ΘΕΟΜΝΗΣΤΟΣ.

ΛΥΚ. Ἐρωτικῆς παιδιᾶς, ἐταῖρέ μοι Θεόμνηστε, ἐξ ἐωθινοῦ πεπλήρωκας ἡμῶν τὰ κεκμηκότα πρὸς τὰς συνεχεῖς σπουδᾶς ὧτα· καὶ μοι σφόδρα διψῶντι τοιαύτης ἀνέσεως, εὐκαιρος ἢ τῶν ἰλαρῶν σου λόγων ἐρῶν χάρις. ἀσθενὴς γὰρ ἡ ψυχὴ διηνεκοῦς σπουδῆς ἀνέχεσθαι. ποθοῦσι δ' οἱ φιλότιμοι πόνοι, μικρὰ τῶν ἐπαχθῶν φροντίδων χαλασθέντες, ἐς ἡδονὰς ἀνίσσθαι. πάνυ δὴ με ὑπὸ τὸν ὄρθρον ἢ τῶν ἀκλόαστων σου διηγημάτων αἰμύλη καὶ γλυκεῖα πειθῶ κατεύφραναν· ὥστ' ὀλίγου δεῖν Ἀριστιδῆς ἐνόμιζον εἶναι, τοῖς Μιλησιακοῖς λόγοις ὑπερκηλούμενος. ἄχθομαί τε, νῆ τοὺς σοὺς ἔρωτας, οἷος πλατὺς εὐρέθης σκοπὸς, ὅτι πέπαυσαι διηγοῦμενος. καὶ σε πρὸς αὐτῆς ἀντιβολοῦμεν Ἀφροδίτης, εἰ περιτιὰ με λέγειν ἔοικας, εἴ τις ἄρῃην, ἢ καὶ, νῆ Δία, θῆλυς ἐφεῖται σοι πόθος, ἡρέμα τῆ μνήμη ἐκκαλέσασθαι. καὶ γὰρ ἄλλως ἑορταστικὴν ἄγομεν ἡμέραν, Ἡράκλεια θύοντες. οὐκ ἀγνοεῖς δὲ δήπου τὸν θεὸν ὡς ὄξυς ἦν πρὸς Ἀφροδίτην· ἠδιστα οὖν δοκεῖ μοι τῶν λόγων τὰς θυσίας προσήσεσθαι.

2. ΘΕΟΜΝ. Θᾶττον ἂν μοι, ὦ Λυκίγε, θαλάττης κύματα, καὶ πυκνάς ἀπ' οὐρανοῦ νιφάδας ἀριθμήσειας, ἢ τοὺς ἔμούςς ἔρωτας. ἔγωγ' οὖν ἄπασαν αὐτῶν κενὴν ἀπολελεῖφθαι φαρέτραν νομίζω, κίβν ἐπ' ἄλλον τινὰ πτῆναι θελήσωσιν, ἄνοπλος αὐτῶν ἢ δεξιὰ γελασθήσεται. σχεδὸν γὰρ ἐκ τῆς ἀντίπαιδος ἡλικίας εἰς τοὺς ἐφήβους κριθεῖς, ἀλλαις ἐπ' ἄλλων ἐπιθυμίαις βουκολοῦμαι· διάδοχοι ἔρωτες ἀλλήλων, καὶ πρὶν ἢ λῆξαι τοὺς προτέρους, ἄρχονται δεύτεροι, κάρηνα Λεργναῖα τῆς παλιμφοῦς Ἰδρας πολυπλοκώτερα, μηδ' Ἰόλειων βοηθὸν ἔχειν δυνάμενα. πυρὶ γὰρ οὐ σβέννυται πῦρ. οὔτω τις ὑγρὸς τοῖς ὄμμασιν ἐνοικεῖ μύωψ, ὃς ἄπαν κάλλος εἰς αὐτὸν ἀρτάζων ἐπ' οὐδενὶ κόρῳ παύεται. καὶ συνεχὲς ἀπορεῖν ἐπέχεται μοι, τίς οὗτος Ἄφροδίτης ὁ χάλος· οὐ γὰρ Ἡλιάδης ἐγὼ τις, οὐδὲ Ἀημνιάδων ἕρις, οὐδὲ Ἴππολύτειον ἀγροικίαν ὄφρυνάμενος, ὡς ἐρεθίσαι τῆς θεοῦ τὴν ἄπαστον ταύτην ὀργήν.

3. ΑΤΚ. Πέπαυσο τῆς ἐπιπλάστον καὶ δυσχεροῦς ταύτης ὑποκρίσεως, Θεόμνηστε. ἄχθη γὰρ ὅτι τούτω τῷ βίῳ ἢ τύχῃ προσεκλήρωσέ σε, καὶ χαλεπὸν εἶναι νομίζεις, εἰ γυναιξὶν ὠραίαις, καὶ μετὰ παιδῶν τὸ καλὸν ἀνθούτων ὁμιλεῖς· ἀλλὰ σοι καὶ καθαρσίῳν τάχα δεήσει πρὸς τὸ δυσχερὲς οὔτω νόσημα· δεινὸν γὰρ τὸ πάθος· — ἀλλ' οὐχὶ τοῦτον τὸν πολὺν ἐκχέας λῆρον, εὐδαιμόνα σαυτὸν εἶναι νομεῖς, ὅτι σοι ὁ θεὸς οὐκ ἀνχηρὰν γεωργίαν ἐπέκλωσεν, οὐδ' ἐμπορικὰς ἄλας, καὶ στρατιώτην ἐν

ὄπλοισ βλοκ, ἀλλὰ λιπαραὶ παλαῖστροι μέλουσί σοι, καὶ φαιδρά μὲν ἰσθῆς μέχρι ποδῶν τὴν τρυφήν καθευμένην, διακριδὸν δ' ἡσκημένης κόμης ἐπιμέλεια, τοῖν γε μὴν ἐρωτικῶν ἡμέρων καὶ αὐτὸ τὸ βασανίζον εὐφραίνει, καὶ γλυκὺς ὁδὸς ἂ ταῦ πάθει δάκνει· πειράσας μὲν γὰρ ἐλπίζεις· τυχεῖν δ' ἀπολείλου· ἴση δὲ ἡδονὴ τὸ παθεῖναι καὶ τὸ μέλλειν. ἔκαγχος γούνη διηγούμενου σου τὸν πολὺν, ὡς καὶ παρ' Ἡσιόδου, κατάλογον, ὡς ἀρχῆθεν ἠφείσθη, ἰλαραὶ μὲν τῶν ὀφθαλμῶν αἱ βολαὶ ταχεῶς ἀνυγραίνοντο· τὴν φωνὴν δ' ἴσην τῇ Δυκάμβου θυγατρὶ λεπτὸν ἀφιδύνω, ἀπ' αὐτῶν τοῦ σχήματος εὐθύς δῆλος ἦς, οὐκ ἐκείνων μόνων, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῖς μνήμης ἔρειν. ἀλλ' εἴ τι σοι τοῦ κατὰ τὴν Ἀφροδίτην περιπλοῦ λείψανον ἀφείται, μηδὲν ἀποκρύψῃ, τῷ δὲ Ἡρακλεῖ τὴν θυσίαν ἐντελεῖ παράσχου.

4. ΘΕΟΜΝ. Βουφάγος μὲν ὁ δαίμων, ὃ Λυκῆνε, καὶ ταῖς ἀκόκμοις, ὡς φασί, τῶν θυσιῶν ἠκιστα τερπόμενος. ἐπεὶ δ' αὐτοῦ τὴν ἐτήσιον ἐορτὴν λόγῳ γεραίρομεν, αἱ μὲν ἐμαὶ διηγῆσαις ἐξ ἑωθινοῦ παραταθεῖσαι κόρον ἔχουσιν. ἡ δὲ σὴ Μοῦσα τῆς συνήθους μεθαρμοσαμένη σπουδῆς, ἰλαρῶς πῶ θεῷ συνδιημερευσάτω· καί μοι γενοῦ δικαστῆς ἴσος, ἐπεὶ μηδ' εἰς ἕτερόν σε τοῦ πάθους ὀρέσσοντα ὄρω, ποτέρους ἀμείνονας ἡγῆ τοὺς φιλόπαιδας, ἢ τοὺς γυναῖκοις ἀσμενίζοντας; ἐγὼ μὲν γὰρ ὁ πληχεῖς ἑκατέρω, καθάπερ ἀκριβῆς τρυτάνη ταῖς ἐπ' ἀμφοτέρω πλάστιγγιν, ἰσορρόπως ταλαντεύομαι· σὺ δὲ ἰκτός ὢν, ἀδεκίαστω κριτῇ κῆ λογισμῷ τὸ βέλτιον.

αἰρήση. πάντα δὴ περιμλὼν ἀκκισμὸν, ὃ φιλότης,
ἦν πεπίστευκέ σοι ψῆφον ἢ περὶ τῶν ἐμῶν ἐρώτων
κρίσις, ἦδη φέρε.

5. *ATK.* Παιδιῦς, ὃ Θεόμνηστε, καὶ γέλω-
τος ἡγῆ τὴν διήγησιν; ἢ δ' ἐπαγγέλλεται τι καὶ
σπουδαῖον. ἔγωγ' οὖν ἐξ ὑπογυίου τῆς ἐπιχειρή-
σεως ἠψάμην, [εἰδὼς ὅτι λίαν, ἀλλ' οὐ παλαιῦς·]
ἐξ ὅταν δυοῖν ἀνδροῖν ἀκηκῶς, περὶ τούτοις συν-
τόπως ὡς ἀμιλλωμένοι, ἔτι τὴν μνήμη ἔναυλον ἔχω.
διήγητο δ' αὐτῶν ἅμα τοῖς λόγοις τὰ πάθη, καὶ οὐχ
ὡς περ σὺ κατ' ἐκκολίαν ψυχῆς αὔπνος ὢν, διττοὺς
ἄρυσσαι μισθοὺς,

Τὸν μὲν βουκολέων, τόνδ' ἄργυρα μῆλα
νομεύων.

ἀλλ' ὁ μὲν ὑπερφυῶς παιδικοῖς ἦδετο, τὴν θήλειαν
Ἀφροδίτην βάραθρον ἡγούμενος, ὁ δ' ἀγνεύων ἔρω-
τος ἀφένος, ἐς γυναῖκας ἐπτόητο. δυοῖν οὖν μα-
χομένοι παθοῖν ἀγωνοθετήσας ἀμιλλαν, οὐδ' ἂν
εἰπεῖν δυναίμην, ὡς ὑπερευφράνθη. καὶ μοι τὰ
τῶν λόγων ἔχνη ταῖς ἀκοαῖς ἐνεσφράγισται σχεδόν,
ὡς ἀρτίως εἰρημένα. πᾶσαν οὖν ἐπιτιμήσεως ὑφορ-
μὴν ἐκ ποδῶν ἀποθέμενος, ὃ παρ' ἀμφοῖν ἦκυσσα
λεγόντοιν, κατὰ τὸ ἀκριβὲς ἐπέξειμί σοι.

ΘΕΟΜΝ. Καὶ μὴν ἔγωγε ἐπαναστάς ἔκθεν,
ἀπαντικρὺ καθεδουμαι σου,

Λέγμενος Λιακίδην ὁπότε λήξειεν αἰείδων.
σὺ δ' ἡμῖν τὰ πάλαι κλέα τῆς ἐρωτικῆς διαφορᾶς,
μελωδία παραίνειν.

6. *ATK.* Ἐπ' Ἰταλίαν μοι πλεῖν διανοομένω;

ταχυναυτοῦν σκάφος εὐτρέπιστο, τούτων τῶν δικρότων, οἷς μάλιστα χρῆσθαι Λιβυρνοὶ δοκοῦσιν, ἔθνος Ἰωνίῳ κόλπῳ παρρηκισμένον. ὡς δ' ἐνῆν, πάντας ἐπιχωρίους θεοὺς προσκυνήσας, καὶ Δία ξένιον ἴλεω συνεφάψασθαι τῆς ἀποδήμου στρατείας ἐπικαλεσάμενος, ἀπ' ἄσπετος ὀρικῶ ζεύγει κατήειν ἐπὶ θάλασσαν. εἶτα τοὺς παραπέμποντάς με δεξιωσάμενος, (ἠκολούθει δὲ παιδείας λιπαρῆς ὄχλος, οἱ συνεχῆς ἡμῖν ἐντυγχάνοντες ἀνιαρῶς διεζεύγγνυτο) τῆς πρῦμνη νοῦν ἐπιβὰς ἐγγὺς ἑμαυτῶν ἴδρυσά τοῦ κυβερνήτου. καὶ ῥοθίῳ τῶ τῶν ἐλατήρων μετὰ μικρὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἀναχθέντες, ἐπειδὴ μάλα καὶ κατόπιν ἡμῶς ἐκύμαινον αὖραι, τὸν ἰστὸν ἐκ τῶν μεσοκοίλων ἀπάραντες καρρησίῳ τὸ κέρως προσεστείλαμεν. εἶτ' ἀθρόας κατὰ τῶν κήλων τὰς ὀθόνας ἐκχέαντες, ἤρεμα πιμπλαμένου τοῦ λίνου, κατ' οὐδὲν, οἶμαι, βέλουσ ἐλάττονι ῥοίῳ διῦπτάμεθα, βαρὺ τοῦ κύματος ὑπεβουχομένου περὶ τὴν σχίζουσαν αὐτὸ πρῶραν. 7. Ἄλλ' ἂ γε μὴν ἐν τῷ μεταξύ παράπλω σπουδῆς ἢ παιδιᾶς ἐχόμενα συνηνέχθη, καιρὸς οὐ πάνυ μηκύνειν. ὡς δὲ τῆς Κιλικίας τὴν ἔφαλον ἀμείψαντες, εἰχόμεθα τοῦ Παμφυλίου κόλπου, Χελιδονίας ὑπερθέοντες, οὐκ ἀμοχθεὶ τοὺς εὐτυχεῖς τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος ὄρους, ἐκάστη τῶν Λυκιακῶν πόλειων ἐπεξενόμεθα, μύθοις τὰ πολλὰ χαίροντες· οὐδὲν γὰρ ἐν αὐταῖς σαφὲς εὐδαιμονίας ὄραται λείψανον· ἄχρι τῆς Ἡλιάδος ἀψάμενοι Ῥόδου, τὸ συνεχῆς τοῦ μεταξὺ πλοῦ διαναπαῦσαι πρὸς ὀλίγον ἐκρίναμεν. 8. Οἱ μὲν οὖν ἐρέται, τὸ σκάφος ἔξαλον ἐς γῆν ὄνα-

σπάσαντες, ἐγγύς ἐσκήνωσαν· ἐγὼ δ' εὐτρεπισμέ-
 νου μοι ξενῶνος ἀπαντικρὺ τοῦ Διονυσίου, κατὰ
 σχολὴν ἐβάδιζον, ὑπερφουῶς ἀπολαύσεως ἐμπιπλά-
 μενος. ἔστι γὰρ ὄντως ἡ πόλις Ἑλίου, πρέπον
 ἔχουσα τῷ θεῷ τὸ κάλλος. ἐκπεριῶν δὲ τὰς ἐν τῷ
 Διονυσίῳ στοάς, ἐκάστην γραφὴν κατώπτευον, ἅμα
 τῷ τέροντι τῆς ὄψεως, Ἑρωϊκοὺς μύθους ἀνανεού-
 μενος. εὐθὺ γὰρ μοι δύο, ἣ καὶ τρεῖς προσεβόηθη-
 σαν, ὀλίγου διαφόρου πᾶσαν ἱστορίαν ἀφηγούμε-
 νοι· τὰ δὲ πολλὰ καὶ αὐτὸς εἰκασία προὐλάμβανον.
 9. Ἦδη δὲ τῆς θεάς ἄλλις ἔχοντι, καὶ διανοουμένων
 μοι βαδίζειν οἴκαδε, τὸ ἥδιστον ἐπὶ ξένης ἀπήντησέ
 μοι κέρδος, ἄνδρες ἐκ παλαιοῦ χρόνου συνήθεις,
 οὓς οὐδ' αὐτὸς ἄγνοεῖν μοι δοκεῖς, πολλάκις ἡμῖν
 ἰδὼν ἐπιφοιτῶντας ἐνταῦθα, τὸν ἐκ Κορίνθου Χα-
 ρικλέα νεανίαν, οὐκ ἄμορφον, ἔχοντά τι καὶ κομ-
 μωτικῆς ἀσκήσεως, ἅτε οἶμαι γυναίοις ἐνωραϊζόμε-
 νον· ἅμα δ' αὐτῷ καὶ Καλλικρατίδαν τὸν Ἀθηναῖον,
 τὸν τρόπον ἀπλοϊκόν. προηγούμενος γὰρ πολιτι-
 κῶν λόγων προΐστατο, καὶ ταυτησὶ τῆς ἀγοραίου
 ῥητορικῆς. ἦν δὲ καὶ τῷ σώματι γυμναστικός, οὐ
 δι' ἄλλο τί μοι δοκεῖν τὰς παλαιστρας ἀγαπᾶν, ἢ
 διὰ τοὺς παιδικοὺς ἔρωτας· ὄλος γὰρ εἰς τοῦτο
 ἐπτόητο· τῷ δὲ πρὸς τὸ θῆλυ μίσει πολλά καὶ Προ-
 μηθεῖ κατηρᾶτο. πόρρωθεν οὖν ἰδὼν ἐκάτερός με,
 γήθους καὶ χαρᾶς πλῆσι προσέδραμον. εἶδ' ὅποια
 φιλεῖ, δεξιωσάμενοι, πρὸς αὐτὸν ἐλθεῖν ἐκάτερος
 ἤξιον με. καὶ γὰρ φιλονεικοῦντας ὄρων περαιτέρω, τὸ
 μὲν τήμερον, εἶπον, ὦ Καλλικρατίδα, καὶ Χαρι-

κλεις, ἄμφω καλῶς ἔχον ἔστιν ὑμῶς παρ' ἐμέ φοιτῶν, ἵνα μὴ κλειῶ τὴν ἔριν ἐγείρητε. ταῖς δὲ ἔφεξις ἡμέραις, τρεῖς γὰρ ἐνιαῦθα ἢ τέτταρας διεύγνωκα μένειν, ἀμοιβαίως ἀνθεστωσώστέ με, κλήρω διακριθεὶς ὁ πρότερος. δοκῶ ταῦτα. 10. Καρκείνη μὲν τὴν ἡμέραν ἐστιαρχοῦν ἐγὼ, τῇ δ' ἐπιούσῃ Καλλικρατίδας, εἶτα μετ' αὐτὸν ὁ Χαρικλῆς. ἑσπερων δὴ καὶ παρὰ τὴν ἐστίασιν ἐναργῆ τῆς ἐκατέρου διαθέσεως τεκμήρια. ὁ μὲν γὰρ Ἀθηναῖος εὐμόρφους παισὶν ἐξήσκητο, καὶ πᾶς οἰκίτης αὐτῷ σχεδὸν ἀγένειος ἦν, μέχρι τοῦ πρώτου ὑπογραφέντος αὐτοῖς χροῦ παραμένοντες. ἐπειδὴν δὲ ἰούλοις αἱ παρειαὶ πυκασθῶσιν, οἰκονόμοι, καὶ τῶν Ἀθήνησι χωρίων κηδεμόνες ἀπιστέλλοντο. Χαρικλεῖ γε μὴν πολὺς ὄρχηστριῶν καὶ μουσουργῶν χορὸς εἶπετο, καὶ πᾶν τὸ δαμάτιον, ὡς ἐν Θεομοφορίοις, γυναικῶν μεστὸν ἦν, ἀνδρὸς οὐδ' ἀκαρῆ παρόντος, εἰ μὴ τι που νήπιον, ἢ γέρον ὑπερῆλιξ ὄφοποιὸς ὀφθειή, τοῦ χρόνου ζηλοτυπίας ὑποψίαν οὐκ ἔχοντος. ἦν μὲν οὖν, ὡς ἔφη, καὶ ταῦθ' ἱκανὰ τῆς ἀμφοτέρων γνώμης δείγματα. πολλάκις γε μὴν ἐψιμαχίαι τινὲς ἐπ' ὀλίγον αὐτοῖς ἐκινήθησαν, οὐχ ὡς πέρασ ἔχειν τι τὴν ζήτησιν. ἀλλ' ἐπεὶ καιρὸς ἦν ἀνάγεσθαι, σύμπλους ἐθελήσαντας αὐτοὺς ἐπηγόμην. διανοοῦντο γὰρ εἰς Ἰταλίαν ἀπαίρειν ὁμοίως ἐμοί. 11. Καὶ δόξαν ἡμῖν Κνίδω προσορμίσαι κατὰ θέαν, καὶ τὸ Ἀφροδίτης ἰδεῖν ποθήσαντες ἰσθόν· ὑμνεῖται δὲ τοῦτο τὸ τῆς Πραξιτέλους εὐχερείας ὄντως ἐπαφρόδιτον· ἡρέμα τῇ γῆ προσηνήχθημεν, μὴ τῆς,

οἶμαι, τῆς θεοῦ λιπαρᾶ γαλήνη πομποστολεύσης τὸ σκάφος. τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις ἔμελον αἱ συνήθεις παρασκευαί. ἐγὼ δὲ τὸ ἐρωτικὸν ζεύγος ἑκατέρωθεν ἐξαψάμενος, κύκλω περιήειν τὴν Κνίδον, οὐκ ἄγελαστὶ τῆς κεραμευτικῆς ἀκολασίας μετέχων, ὡς ἐν Ἀφροδίτης πόλει. στοῖς δὲ Σωσιράτου, καὶ τᾶλλα, ὅσα τέρπειν ἡμᾶς ἐδύνατο, πρῶτον ἐμπεριελθόντες, ἐπὶ τὸν νεὼν τῆς Ἀφροδίτης βαδίζομεν, νῶ μὲν ἐγὼ τε καὶ Χαρικλῆς πάνυ προθύμως. Καλλικρατίδας δ' ὡς ἐπὶ θεῶν θήλειαν, ἄκων ἥδιον ἄν, οἶμαι, τῆς Κνιδίας τὸν ἐν Θεσπιαῖς ἀντικαταλλαζόμενος Ἔρωτα. 12. Καὶ πῶς εὐθύς ἡμῖν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ τεμένουσιν Ἀφροδίσειοι προσέπνευσαν αὐραὶ. τὸ γὰρ αἰθέριον οὐκ εἰς ἔδαφος ἔγονον μάλαστα, λίθων πλαξὶ λείαις ἐστρωμένον, ἀλλ' ὡς ἐν Ἀφροδίτης, ἅπαν ἦν γόνιμον ἡμέρων καρπῶν, ἃ ταῖς κόμαις εὐθαλείσιν ἄχρι πόρρω βρύοντα τὸν πέριξ αἴερα συνωρέφουν. περιττὸν γε μὴν ἢ πυκνόκαρπος ἐτεθήλει μυρρίνη, παρὰ τὴν δέσποιναν αὐτῆς, δαφυλῆς πεφυκῦτα, τῶν τε λοιπῶν δένδρων ἕκαστον, ὅσα κύλλους μετέληχεν. οὐδ' αὐτὰ γέροντος ἦδη χρόνου πολιά καθάυαινε, ἀλλ' ὑπ' ἀπμῆς σφριγῶντα νέοις κλασὶν ἦν ἔρια. τούτοις δ' ἀνεμέμικτο καὶ τὰ καρπῶν μὲν ἄλλως ἄγονα, τὴν δ' εὐμορφίαν ἔχοντα καρπὸν, κυπαρίττων γε καὶ πλατανίστων αἰθέρια μήκη, καὶ σὺν αὐταῖς αὐτόμολος Ἀφροδίτης, ἢ τῆς θεοῦ πάλαι φυγὰς Δάφνη. παντὶ γε μὴν δένδρω περιπλέγδην ὃ φίλεως προσείρπυε κιττός· ἀμφιλαφεῖς τε ἄμπελοι πυκνοῖς κατήρηγτο βότρυσι. τερ-

πρωτέρα γὰρ Ἀφροδίτη μετὰ Διονύσου, καὶ τὸ παρ' ἄμφοιν ἡδὺ, σύγκρατον· εἰ δ' ἀποζευχθεῖεν ἀλλήλων, ἤτιον εὐφραίνουσιν. ἦν δ' ὑπὸ ταῖς ἄγαν παλινσκίοις ὕλαις ἰλαραὶ κλισίαι τοῖς ἐνεστιῶσθαι θέλουσιν, εἰς ἃ τῶν μὲν ἀστικῶν σπανίως ἐπεφοίτων τινές· ἀθρόος δ' ὁ πολιτικός ὄχλος ἐπανηγύριζεν, ὄντως Ἀφροδιαιάζοντες. 13. Ἐπεὶ δ' ἰκανῶς τοῖς φυτοῖς εἰτέρφθημεν, εἴσω τοῦ νεῷ παρήειμεν. ἡ μὲν οὖν θεὸς ἐν μέσῳ καθίδρυσται, Παρίας δὲ λίθου δαίδαλμα κάλλιστον ὑπερήφανον· καὶ σεσηρότι γέλωτι μικρὸν ὑπομειδιῶσα. πᾶν δὲ τὸ κάλλος αὐτῆς ἀκάλυπτον, οὐδεμιᾶς ἐσθῆτος ἀμπεχούσης, γεγύμνωται, πλὴν ὅσα τῇ ἐτέρᾳ χειρὶ τὴν αἰδῶ λεληθότως ἐπικρῦπτειν. τοσοῦτόν γε μὴν ἡ δημιουργὸς ἴσχυσε τέχνη, ὥστε τὴν ἀντίτυπον οὕτω καὶ καρτεράν τοῦ λίθου φύσιν ἐκίστοις μέλεσιν ἐπιπρέπειν. ὁ γοῦν Χαρικλῆς, ἔμμανές τι καὶ παράφορον ἀναβοήσας, Εὐτυχέστατος, εἶπε, θεῶν ὁ διὰ ταύτην δεθεὶς Ἄρης, καὶ ἅμα προσδραμῶν, λιπαροῖς τοῖς χεῖλεσιν ἐφ' ὅσον ἦν δυνατὸν ἐκτείνων τὸν αὐχένα, κατεφίλει· σιγῇ δ' ἐφεστῶς ὁ Καλλικρατίδας κατὰ νοῦν ἀπεθαύμαζεν. ἔστι δ' ἀμφίθιρος αὐτῆς ὁ νεῶς, καὶ τοῖς θέλουσι τὴν θεὸν ἰδεῖν ἀκριβῶς, καὶ κατὰ νότου, καὶ ἵνα μηδὲν αὐτῆς ἀθαύμαστον ἦ. δι' εὐμαρείας οὖν ἔστι τῇ ἐτέρᾳ πύλῃ παρελθούσι, τὴν ὀπισθεν εὐμορφίαν διαθρῆσαι. 14. Δόξαν οὖν ὄλην τὴν θεὸν ἰδεῖν, εἰς τὸ κατόπιν τοῦ σηκοῦ περιήλθομεν. εἴτ' ἀνοιγεῖσθαι τῆς θύρας ὑπὸ κλειδοφύλακος εἶναι πεπιστευμένον

γυναίου, θάμβος αἰφνίδιον ἡμᾶς εἶχε τοῦ κάλλους.
 ὁ γοῦν Ἀθηναῖος, ἡσυχῇ πρὸ μικροῦ βλέπων, ἐπεὶ
 τὰ παιδικὰ μέρη τῆς θεοῦ κατώπτευσεν, ἀθρόως
 πολὺ τοῦ Χαρικλέους ἐμμανέστερον ἀνεβόησεν,
 Ἡράκλεις, ὄση μὲν τῶν μεταφρένων εὐρυθυμία, πῶς
 δ' ἀμφιλαφεῖς αἱ λαγόνες, ἀγκάλισμα χειρόπληθες,
 ὡς δ' εὐπερίγραφοι τῶν γλουτῶν αἱ σάρκες ἐπικυρ-
 τοῦνται, μῆτ' ἄγαν ἔλλιπεῖς αὐτοῖς ὀστέοις προσ-
 εσταλμένοι, μῆτε εἰς ὑπέρογκον ἐκκεχυμένοι πιότη-
 τα· τῶν δὲ τοῖς ἰσχύοις ἐνεσφραγισμένων ἐξ ἑκατέ-
 ρων τύπων, οὐκ ἂν εἴποι τις ὡς ἠδὺς ὁ γέλως, μη-
 ροῦ τε καὶ κνήμης ἐπ' εὐθύ τεταμένης ἄχρη ποδῶς,
 ἠκριβωμένοι ῥυθμοί. τοιοῦτος ἄρα Γανυμήδης ἐν
 οὐρανῷ Διὶ τὸ νέκταρ ἴδιον ἔγχεϊ· παρὰ μὲν γὰρ
 Ἥβης οὐκ ἂν ἐγὼ διακονουμένης ποτὸν εἰδεξάμην.
 ἐνθεαστικῶς ταῦτα τοῦ Καλλικρατίδου βοῶντος, ὁ
 Χαρικλῆς ὑπὸ τοῦ σφόδρα θάμβους ὀλίγου δεῖν
 ἐπεπήγει, τακερόν τι καὶ ῥέον ἐν τοῖς ὄμμασι πί-
 θος ἀνυγραινῶν. 15. Ἐπεὶ δὲ τοῦ θαυμάζειν ὁ
 κόρος ἡμᾶς ἀπήλλαξεν, ἐπὶ θατέρου μηροῦ σπῖλον
 εἶδομεν, ὡςπερ ἐν ἐσθῆτι κηλῖδα. ἤλεγχε δ' αὐτοῦ
 τὴν ἀμορφίαν ἢ περὶ τᾶλλα τῆς λίθου λαμπρότης.
 ἐγὼ μὲν οὖν πιθανῇ τᾶληθὲς εἰκασίᾳ τοπάζων, φύ-
 σιν ᾗμην τοῦ λίθου τὸ βλεπόμενον εἶναι. πάθος
 γὰρ οὐδὲ τούτων ἐστὶν ἔξω. πολλὰ δὲ τοῖς κατ'
 ἄκρον εἶναι δυναμένοις καλοῖς, ἢ τύχη παρεμποδι-
 ζει. μέλαιναν οὖν ἐσπιλῶσθαι φυσικὴν τινα κηλῖδα
 νομίζων, καὶ κατὰ τοῦτο τοῦ Πραξιτέλους ἐθαύμα-
 ζον, ὅτι τοῦ λίθου τὸ δύσμορφον, ἐν τοῖς ἦτιον

ἐλέγχεσθαι δυναμένους μέρεσιν ἀπέκρουψεν. ἡ δὲ παρεστῶσα πλησίον ἡμῶν ζάκορος ἀπίστου λόγου καινὴν παρέδωκεν ἱστορίαν. ἔφη γὰρ οὐκ ἀσήμευ γένους νεανίαν (ἡ δὲ πρᾶξις ἀνώνυμον αὐτὸν ἐσίγησε) πολλαίκις ἐπιφοιτῶντα τῷ τεμένει σὺν δειλαίῳ δαίμονι ἐρασθῆναι τῆς θεοῦ, καὶ πανήμερον αὐτὸν ἐνδιατρίβοντα τῷ ναῷ, κατ' ἀρχὰς ἔχειν δεσιδαίμονος ἀγιστείας δόκησιν. ἔκ τε γὰρ τῆς ἐωθινῆς κοίτης, πολὺ προλαμβάνων τὸν ὄρθρον, ἐπεφοίτα, καὶ μετὰ δύσιν ἄκων ἐβράδιζεν οἴκαδε, τήνδ' ὅλην ἡμέραν ἀπαντικρὺ τῆς θεοῦ καθεζόμενος, ὄρθας ἐπ' αὐτὴν διηνεκῶς τὰς τῶν ὀμμάτων βολὰς ἀπήρειδεν. ἄσημοι δ' αὐτῷ ψιθυρισμοὶ, καὶ κλεπτομένης λαλιῶς ἐρωτικά διεπεραίοντο μέμψεις.

16. Ἐπειδὴν δὲ καὶ μικρὰ τοῦ πάθους ἑαυτὸν ἀποβουκολῆσαι θελήσειε, προσειπὼν, τῇ δὲ τραπέζῃ τέτταρας ἀστραγάλους Λιβυκῆς δορυδὸς ἀπαριθμήσας, διεπέττευε τὴν ἐλπίδα· καὶ βάλων μὲν ἐπὶ σκοποῦ, μάλιστα δ' εἴ ποτε τὴν θεὸν αὐτὴν εὐβολήσειε, μηδενὸς ἀστραγάλου πεσόντος ἴσῃ σχήματι, προσεκύνει, τῆς ἐπιθυμίας τεύξεσθαι νομίζων· εἰ δ', ὅποια φιλεῖ, φαύλως κατὰ τῆς τραπέζης ῥίψειεν, οἷδ' ἐπὶ τὸ δυσφημότερον ἀνασταῖεν, ὅλη Κνίδω καταρώμενος, ὡς ἐπ' ἀνηκέστῳ συμφορᾷ, καὶ κατηφῆ, καὶ δι' ὀλίγου συναρπάσας, ἑτέρῳ βόλῳ τὴν πρὶν ἀστοχίαν ἐθεράπευεν. ἦδη δὲ πλέον αὐτῷ τοῦ πάθους ἐρεθιζομένου, τοῖχος ἅπας ἐχαράσσειτο, καὶ πῦς μαλακοῦ δένδρου φλοιὸς Ἀφροδίτην καλὴν ἐκήρυσσεν. ἐτιμᾶτο δ' ἐξίσου Διὶ Πραξιτέλῃ, καὶ πᾶν

εἴ τι κειμήλιον εὐπρεπῆς οἴκοι φυλάετοιο, τοῦτ' ἦν ἀνάθημα τῆς θουῦ. πέρασ οἷ σφοδραὶ τῶν ἐν αὐτῷ πόθων ἐπιτάσεις ἐπεισθήσαν· εὐρέθη δὲ τόλμας τῆς ἐπιθυμίας μαστροπός. ἤδη γὰρ ἐπὶ δύσιν ἡλίου κλίροντες, ἡρέμα λαθῶν τοὺς παρόντας ὕπισθε τῆς θύρας παρεισεφόρῳη, καὶ σταῖς ἀφανῆς ἐνδοιάτω, σχεδὸν οὐδ' ἀναπνέων ἡτρεμει, συνήθως δὲ τῶν ζακάρων ἔξωθεν τὴν θύραν ἐφελκυσσάμενων, ἔνδον ὁ καινός Ἀγχίσης καθεῖθετο. καὶ τί γὰρ ἀρήτου νυκτός ἐγὼ τόλμαν, ἢ ἄλλος, ἐπ' ἀκριβῆς ὑμῖν διηγοῦμαι; τῶν ἐρωτικῶν περιπλοκῶν ἵχνη ταῦτα μεθ' ἡμῖραν ὤφθη, καὶ τὸν σπῖλον εἶχεν ἡ θεός, ὣν ἔπαθεν ἔλεγχον. αὐτόν γε μὴν τὸν νεανίαν, ὡς ὁ δημόδης ἱστορεῖ λόγος, ἢ κατὰ πετρῶν, φασιν, ἢ κατὰ πελαγίου κύματος ἐνεχθέντα, παντελῶς ἀφανῆ γενέσθαι. 17. Ταῦτα τῆς ζακάρου διηγουμένης, μεταξὺ τοῦ λόγου διαβοήσας εἶπεν ὁ Χαρικλῆς, Οὐκοῦν τό θῆλυ, κἄν λίθινον ἦ, φιλεῖται. τί δ' εἴ τις ἔμψυχον εἶδε τοιοῦτον κάλλος; ἄρ' οὐκ ἂν ἡ μία νύξ τῶν τοῦ Διὸς σκήπτρων ἐτιμῶτο; μειδιάσας δὲ ὁ Καλλικρατίδας, Οὐδέπω, φησὶν, ἴαμεν, ὦ Χαρίκλεις, εἰ πολλῶν ἀκουσόμεθα τοιοῦτων διηγημάτων, ὅταν ἐν Θεσπιαῖς γενώμεθα. καὶ νῦν δὲ τῆς ὑπὸ σοῦ ζηλουμένης Ἀφροδίτης ἐναργῆς ἔστι τοῦτο δεῖγμα. πῶς; ἐρομένου τοῦ Χαρικλέους, ἄγαν πιθανῶς μοι ἔδοξε λέγειν ὁ Καλλικρατίδας· ἔφη γὰρ, ὡς ὁ ἐρασθεὶς νεανίας, παννύχου σχολῆς λαβόμενος, ὡςδ' ὄλην τοῦ παιθους ἔχειν ἐξουσίαν κομπεθῆναι, παιδικῶς τῷ λίθῳ προσωμίλησε, βουλη-

Θεῖς, οἷδ' ὅτι, μὴδὲ πρόσθεν εἶναι τὸ θῆλυ. πολλῶν οὖν ἀκρίτων ἀφυλακτουμένων λόγων, τὸν συμμιγῆ καταπαύσας ἐγὼ θόρυβον, ἄνδρες, εἶπον, ἑταῖροι, τῆς κατὰ κόσμον ἔχεσθε ζητισηώς, ὡς εὐπρεπῆς ἐστὶ νόμος παιδείας. ἀπαλλαγέντες οὖν τῆς ἀτάκτου, καὶ πέρας οὐδὲν ἐχούσης φιλονεικίας, ἐν μέρει ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ ἑαυτοῦ δόξης ἐκάτερος ἀποτείνασθε· καὶ γὰρ οὐδέπω καιρὸς ἐπὶ ναῦν ἀπιέναι τῇ δὲ σχολῇ καταχρηστέον εἰς ἰλαρίαν, καὶ μετὰ τέρψεως ὠφελῆσαι δυναμένην σπουδῇν. ὑπεκστάντες οὖν τοῦ νεῶ (πολὺς γὰρ ὁ κατ' εὐσέβειαν ἐπιφοιτῶν ὄχλος) εἰς ἓν τι τῶν συμποσίων ἀποκλίνωμεν, ὅπως δι' ἡρεμίας ἀκούειν τε καὶ λέγειν ἅτ' ἂν ἦν βουλομένοις, ἐξῆ· μεμνησθαι δ' ὡς ὁ τήμερον ἠτηθεῖς οὐκ ἔτ' αὐθις ἡμῖν περὶ τῶν ἴσων διοχλήσει. 18. Καλῶς ἔδοξα ταῦτα λέγειν, καὶ συγκατανεσάντων, ἐξῆεμιν, ἐγὼ μὲν ἠδόμενος, οὐδεμιᾶς με πιεζούσης φροντίδος· οἱ δ' ἐπὶ συννοίας, μεγάλην ἐν ἑαυτοῖς σκέψιν ἄνω καὶ κάτω κυκλοῦντες, ὡς περὶ τῆς προπομπίας ἀγωνιούμενοι Πλαταιᾶσιν. ἐπεὶ δ' ἤκομεν εἰς τὴν συνηρεφῆς καὶ παλίνσκιον, ὦρα θέρους, ἀναπαυστήριον, Ἡδὺς, εἰπὼν, ὁ τόπος, ἐγὼ, καὶ γὰρ οἱ κατὰ κορυφῆν λιγυρὸν ὑπηχοῦσι τέτιγες, ἐν μέσῳ πάνυ δικαστικῶς καθεζόμεν, αὐτὴν ἐπ' αὐταῖς ὀφρῦσι τὴν Ἡλιαίαν ἔχων. περὶ οὗτοι δ' ἀμφοτέροις κληρὸν ὑπὲρ τοῦ, τίνα χρὴ πρῶτον εἰπεῖν, ἐπειδὴ Χαρινλῆς ἐλελόγγει πρότερον, εὐθὺς ἐνάρχεσθαι τοῦ λόγου διεκλευσάμην. 19. Ὁ δὲ τῇ δεξιᾷ τὸ πρόσωπον ἀνα-

τρίψας, ἡσυχῇ, καὶ μικρὸν ἐπισχῶν, ἄρχεται τῇ δε
 πῃ, Σὲ, δέσποινα τῶν ὑπὲρ σοῦ λόγων, Ἀφροδίτη,
 σὲ βοηθὸν αἱ ἐμαὶ δεήσεις καλοῦσιν· ἅπαντι μὲν
 γὰρ ἔργῳ, κἄν βραχὺ τῆς ἰδίας πειθοῦς ἐπιστάξης,
 τελειότατόν ἐστιν, οἱ δ' ἐρωτικοὶ λόγοι περιττῶς σου
 δεόνται· σὺ γὰρ αὐτῶν γνησιωτάτη μήτηρ· ἔθι δὴ
 γυναιξὶ συνήγορος, ἢ θήλεια· χάρισαι δὲ καὶ τοῖς
 ἀνδράσι μένεις ἄρῆσιν, ὡς ἐγεννήθησαν. ἔγωγ'
 οὖν εὐθύς ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου, τὴν προμήτορα, καὶ
 πάσης γενέσεως πρωτόρριζον, ὣν ἀξιῶ, μάρτυρα
 ἐπικαλοῦμαι· λέγω δὲ τὴν ἱερὰν τῶν ὄλων φύσιν,
 ἣ τὰ πρῶτα πηξαμένη στοιχεῖα τοῦ κόσμου, γῆν,
 αἴερα, πῦρ, ὕδωρ, τῇ πρὸς ἄλληλα τούτων ἐπικρά-
 σει πῦν ἐξωογόνησεν ἔμψυχον. ἐπισταμένη δ' ὅτι
 θνητῆς ἐσμέν ὕλης δημιουργημα, καὶ βραχὺς χρό-
 νος ὁ τοῦ ζῆν ἐκάστω καθείμαρται, τὴν ἐτέρου φθο-
 ρὰν ἄλλου γένεσιν ἐμηχανήσατο, καὶ τῷ θνήσκοντι
 τὸ τικτόμενον ἀντεμέτρησεν, ἵνα ταῖς παρ' ἀλλήλων
 διαδοχαῖς εἰς τὸν αἰὲ χρόνον ζῶμεν. ἐπεὶ δ' ἦν
 ἄπορον ἐξ ἐνός τι γεννᾶσθαι, διπλῆν ἐν ἐκάστω φύ-
 σιν ἐμηχανήσατο. τοῖς μὲν γὰρ ἄρῆσιν ἰδίας κα-
 ταβολὰς σπερμάτων χαρισαιμένη, τὸ θῆλυ δ' ὡσπερ
 γονῆς τι δοχεῖον ἀποφήνασα. κοινὸν οὖν ἀμφο-
 τέρω γένει πόθον ἐγκερασαμένη, συνέζευξεν ἀλλή-
 λοις θεσμόν ἀνάγκης ὅσιον, καταγράψασα μένεις
 ἐπὶ τῆς οἰκείας φύσεως ἐκτίτερον, καὶ μήτε τὸ θῆλυ
 παρὰ φύσιν ἀρῆενοῦσθαι, μήτε τ' ἄρῆεν ἀπρεπῶς
 μαλακίζεσθαι. διὰ τοῦθ' αἱ σὺν γυναιξὶν ἀνδρῶν
 ὁμιλίαι, μέχρι δεῦρο τὸν ἀνθρώπινον βίον ἀθανά-

τοις διαδοχαῖς φυλάττουσιν· οὐδεὶς δ' ἀνὴρ ἀπ' ἀνδρός ἀρχαί γενέσθαι. δυοῖν δ' ἐνομάτοιν σεβασμίοιιν πᾶσαι τιμαὶ μένουσιν, ἕξισιν πατὲρ μητέρα προσκυνοῦντων. 20. Κατ' ἀρχαίς μὲν οὖν ἔθ' ἠρωϊκὰ φρονῶν ὁ βίος, καὶ τὴν γείτονα ἕσθ' ἀβίων ἀρετὴν, οἷς ἐνομοθίτησιν ἢ φύσιν ἐπειθάρχει, καὶ κατ' ἡλικίας μέτρα γυναιξὶ ζευγνύμενοι, γυπαίων πατέρες ἐγίγοντο τῶνων. κατὰ μικρὸν δ' ὁ χρόνος ἀπ' ἐκείνου τοῦ μεγέθους ἐς τὰ τῆς ἡδονῆς καταβαίνων βίβρωθρα, ξίνας ἐδοῦς καὶ παρηλλαγμένας ἀπολαύσεων ἔτεμεν. εἴθ' ἢ πάντα τολμῶσα τρυφή τὴν φύσιν αὐτὴν παρηνόμησε· καὶ τις ἄρα πρῶτος ὀφθαλμοῖς τὸ ἄρξεν εἶδεν ὡς θῆλυ, δυοῖν θάλασσαν, ἢ τυραννικῶς βιασάμενος, ἢ πείσας πανοῦργως· συνῆλθε δ' εἰς μίαν κοίτην μία φύσις· αὐτὰρ δ' ἐν ἀλλήλοισι ὀρώντες, οὐθ' ἂ πάσχουσιν, ἡδοῦντο κατὰ πετρῶν δέ, φασιν, ἀγόνων σπείραντες, ἐλίγης ἡδονῆς ἀντικατηλλάξαντο μεγάλην ἀδοξίαν. 21. Τούτοις γε μὴν ἐς τῆσούτων τυραννικῆς βίης ἢ τόλμα προέκοψεν, ὡς μέχρι σιδήρου τὴν φύσιν ἐρροσῆσαι· τῶν δ' ἀρξένων τὸ ἄρξεν ἐκμενώσαντες, εἶρον ἡδονῆς παρέλκοντα μέτρα. οἱ δ' ἄθλιοι καὶ δυστυχεῖς, ἰν' ἐπιπλέον ὡσι παῖδες, οὐδέ ἔτι μένουσιν ἄνδρες, ἀμφίβολον ἀνιχμα δικλῆς φύσεως, οὐτ' εἰς ὃ γηγένηται φυλαχθέντες, οὐτ' ἔχοντες ἐφ' ὃ μετέβησαν. τὸ δ' ἐν νεότητι παραμαῖναν ἄνθος εἰς γῆρας αὐτοὺς μαρναίνει πρόωρον. ἅμα γὰρ ἐν παισὶν ἀριθμοῦνται, καὶ γεγηράκεισιν; οὐδέτι ἀνδρῶν μεταίχμιον ἔχοντες· οὕτως ἢ μισρὰ, καὶ

παντός κακοῦ διδάσκαλος τρυφή, ἄλλη ἀπ' ἄλλης ἠδοναῖς ἀνασχύντους ἐπικοοῦσα, μέχρι τῆς οὐδὲ φοιτῆται δυναμένης εὐκρεπῶς νόσου κατώλισθαν, ἵνα μηδὲν ἀγνοῇ μέρος ἀσελείας. 22. Εἰ δ' ἐφ' ὧν ἡ πρόνοια φεσμῶν ἔταξεν ἡμῶς, ἕκαστος ἴδροντο, ταῖς μετὰ γυναικῶν ἀκ' ἑμιλίαις ἠρκούμεθα, καὶ παντός ὀκειδούς ὁ βίος ἐκασθάρουσι. ἀμέλει παρὰ τοῖς οὐδὲν ἐκ πονηροῦς διαθέσεως παραχαράξαι δυναμένους ζώοις, ἔχραντος ἢ τῆς φύσεως νομοθεσία φυλάττεται. λέοντες οὐκ ἐπιμαίρονται λέουσιν, ἀλλ' ἢ κατὰ καιρὸν Ἀφροδίτῃ πρὸς τὸ θῆλυ τὴν ὄραξιν αὐτῶν ἐκκαλεῖται. ταῦρος ἀγελόρχης βουσίῃ ἐπιθύρωται, καὶ κρῶς ὄλην τὴν ποιμνὴν ἀφέντος πληροῦ σπέρματος. τί δέ, οὐ συῶν μὲν εὐνάς μεταδιώκουσι κάπροι; λυκαίνας δ' ἐπιμάγνυνται λύκοι; καθόλου δ' εἰπεῖν, οὐθ' οἱ ἀέρια ῥοιζοῦντες ὄρνεις, οὐθ' ὅσα τὴν ὑγρὰν καθ' ὕδατος εἴληχε λῆξιν, ἀλλ' οὐδ' ἐπὶ γῆς τι ζῶον, ἀφέντος ὀκειλίας ἐπωρεχθῆ, μένει δὲ ἀκίνητα τῆς προνοίας καὶ δόγματα. ἡμεῖς δ', ὧ μάλιστα ἐπὶ τῷ φρονεῖν εὐλογοῦμενοι, θηρίον ὡς ἀληθῶς φαῦλον, ἀνθρώπων, τίνα καινῇ νόσω παρανομήσαντες, ἐπὶ πῆν κατ' ἀλλήλων ἔβριον ἠρέθιαθε; τίνα πῆς ψυχῆς τυφλὴν ἀκαιοθησίαν καταχέαντες, ἀμποῖν ἠστοχῆκατε, φεύγοντες ἢ διώκειν ἔδει, καὶ διώκοντες ἀφ' ὧν ἔδει φεύγειν; καὶ καθ' ἕνα τοιαῦτα ζηλοῦν πάντων ἐλομένων, οὐδὲ εἰς ἕσται. 23. Ἀλλὰ γὰρ ἐνταῦθα ταῖς Στωικατικαῖς καὶ ὁ θαυμαστός ἀναφίεται λόγος, ἐφ' οὗ παιδικῶς μὲν ἀκοαὶ τε-

λείων ἐνδεεῖς λογισμῶν φενακίζονται· τὸ δ' ἤδη κατὰ φρόνησιν ἐς ἄκρον ἔχον οὐκ ἂν ὑπαχθῆναι δύναίτο. ψυχῆς γὰρ ἔρωτα πλάττονται, καὶ τὸ τοῦ σώματος εὐμορφον αἰδούμενοι φιλεῖν, ἀρετῆς καλοῦσιν αὐτοὺς ἐρασιὰς· ἐφ' οἷς μοι πολλαίικις καγχαίξειν ἐπέρχεται. τί γὰρ παθόντες, ὧ σεμνοὶ φιλόσοφοι, τὸ μὲν ἤδη μακρῶ χρόνῳ δεδωκὸς ἑαυτοῦ πείραν ὁποῖόν ἐστιν, ὧ πολιά προσήκουσα καὶ γῆρας ἀρετὴν μαρτυρεῖ, δι' ὀλιγορίας παραπέμπετε; πῶς δὲ ὁ σοφὸς ἔρωσ ἐπὶ τὸ νέον ἐπτόηται, μηδέπω τῶν λογισμῶν ἐν αὐτῷ, πρὸς ἃ τραπήσονται, κρίσιν ἐχόντων; ἢ νόμος ἐστὶ, πᾶσαν μὲν ἀμορφίαν πονηρίας εἶναι κατάκριτον, εὐθὺ δ' ὡς ἀγαθὸν ἐπανεῖσθαι τὸν καλόν; ἀλλὰ τοι κατὰ τὸν μέγαν ἀληθείας προφήτην Ὅμηρον,

— εἶδός τις ἀκιδνότερος πέλει ἀνὴρ·

Ἄλλὰ θεὸς μορφήν ἔπεισι στέφει· οἱ δὲ τ' ἐς αὐτὸν
Τερπόμενοι λεύσσουσιν, ὁδ' ἀσφαλῆως ἀγορεύει
Αἰδοῖ μελιχίη, μετὰ δὲ πρόπει ἀγορμένοισιν·

Ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστν, θεὸν ὡς εἰσορόωσι.
καὶ πάλιν εἶπέ που λέγων·

— οὐκ ἄρα σοὶ γ' ἐπὶ εἶδει καὶ φρένες ἦσαν.

ἀμέλει τοῦ καλοῦ Νιρέως ὁ σοφὸς Ὀδυσσεὺς πλέον ἐπαινεῖται. 24. Πῶς οὖν φρονήσεως μὲν, ἢ δικαιοσύνης, τῶν τε λοιπῶν ἀρετῶν, αἱ τελείους ἀνδρῶσι σύγκληρον εἰλήχασι τάξιν, οὐδεὶς ἔρωσ ἐντρέχει, τὸ δ' ἐν παισὶ κάλλος ὀξυτάτας παθῶν ὁρμάς ἐγείρει; πάννυ γοῦν ἐρᾶν ἔδει Φαίδρου διὰ Λυσίαν, ὧ Πλάτων, ὃν προῦδωκεν; ἢ τὴν ἀρετὴν φιλεῖν Ἄλ-

κιβιάδου εἰκὸς ἦν, διότι ἠκρωτηρίαζε τὰ θεῶν ἀγά-
 ματα, καὶ τὴν ἐν Ἐλευσίῃ τελετὴν αἱ παρὰ πότον
 ἐξωρχοῦντο φωναί; τίς ἐραστής ὁμολογεῖ γενέσθαι,
 προδιδομένων Ἀθηνῶν, καὶ Δεκελείας ἐπιτειχιζομέ-
 νης, καὶ βίου τυραννίδα βλέποντος; ἀλλ' ἄχρι μὲν
 οὐδέπω, κατὰ τὸν ἱερὸν Πλάτωνα, πώγωνος ἐμπί-
 πλατο, πᾶσιν ἐπέραστος ἦν. μεταβάς δ' ἀπὸ τοῦ
 παιδὸς εἰς τὸν ἄνδρα, καθ' ἣν ἡλικίαν ἢ τέως ἀτε-
 λῆς φρόνησις ὀλόκληρον εἶχε τὸν λογισμόν, ὑπὸ
 πάντων ἐμισεῖτο. τί δὴ; πάθεισιν αἰσχροῖς ὀνομά-
 των ἐπιγράφοντες αἰδῶ, ψυχῆς ἀρετὴν λέγουσι τὴν
 τοῦ σώματος εὐπρέπειαν οἱ φιλόνοιοι μᾶλλον ἢ φιλό-
 σοφοι. καὶ ταῦτα μὲν ἡμῖν ὑπὲρ τοῦ μὴ δοκεῖν
 ἐπισήμων ἀνδρῶν φιλαπεχθημόνως μνημονεύειν,
 ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω. 25. Μικρὰ δ' ἀπὸ τῆς
 ἄγαν σπουδῆς ἐπὶ τὴν ὑμετέραν, ὧ Καλλικρατίδα,
 καταβάς ἠδονὴν, ἐπιδειξῶ παιδικῆς χρήσεως πολὺ
 τὴν γυναικίαν ἀμείνω. καὶ τό γε πρῶτον ἐγὼ πᾶ-
 σαν ἀπόλαυσιν ἠγοῦμαι τερπνοτέραν εἶναι τὴν χρο-
 νιωτέραν· ὄξεια γὰρ ἠδονὴ παραπτᾶσα φθάνει,
 πρὶν ἢ γνωσθῆναι πεπαυμένη· τὸ δ' εὐφραῖνον,
 ἐν τῷ παρέλκοντι κρεῖττον, ὡς εἶθε καὶ βίου μα-
 κρὰς προθεσμίας ἢ μικρολόγος ἡμῖν ἐπέπλωσε μοῖ-
 ρα, καὶ τὸ πᾶν ἦν διηνεκῆς ὑγίεια, μηδεμιᾶς λύ-
 πτης τὴν διάνοιαν ἐκνεμομένης. ἑορτὴν γὰρ ἂν καὶ
 πανηγυρίαν τὸν ὅλον χρόνον ἤγομεν. ἀλλ' ἐπεὶ τῶν
 μειζόνων ἀγαθῶν ὁ βᾶσκανος δαίμων ἐναμέσησεν,
 ἔν γε τοῖς καροῦσιν ἡδιστα τὰ παρέλκοντα. γυνὴ
 μὲν οὖν ἀπὸ παρθένου μέχρις ἡλικίας μίσης, πρὶν

ἢ τελέως τὴν ἐσχάτην ῥυτίδα τοῦ γήρωτος ἐπιδρα-
 μεῖν, εὐάγκυλον ἀνδράσιν ὁμίλημα, κἄν παρέλθῃ,
 τὰ τῆς ὥρας, ὅμως ἢ ἐμπειρία ἔχει τι λέξαι τῶν
 νέων σοφώτερον. 26. Εἰ δ' εἴκοσιν ἐτῶν ἀποπει-
 ρῶν παῖδά τις, αὐτὸς ἔμοιγε δοκεῖ πασχητιῶν, ἀμ-
 φίβολον Ἀφροδίτην μεταδιώκων. σκληροὶ γὰρ οἱ
 τῶν μελῶν ἀπανδρωθέντες ὄγκοι, καὶ τραχὺ μὲν
 ἀντὶ τοῦ πάλαι μαλακοῦ πυκασθὲν ἰούλοις τὸ γέ-
 νειον· οἱ δ' εὐφυεῖς μηροὶ θριξίν ὥσπερ εἰ ῥυπῶν-
 τες. ἄδ' ἐστὶ τούτων ἀφανέστερα, τοῖς πεπειρα-
 κόσιν ὑμῖν εἰδέναι παρήμι. γυναικὶ δὲ ἀεὶ πάσῃ
 ἢ τοῦ χρώματος ἐπιστίλβει χάρις, καὶ δαψιλεῖς μὲν
 ἀπὸ τῶν βοστρύχων τῆς κεφαλῆς ἕλικες, ὑακίνθοις
 τὸ καλὸν ἀνθοῦσιν ὅμοια πορφύροντες· οἱ μὲν,
 ἐπινώτιοι κέχυνται, μεταφρένων κόσμος, οἱ δὲ
 παρ' ὧτα καὶ κροτάφους, πολὺ τῶν ἐν λειμῶνι οὐ-
 λότεροι σελίνων· τὸ δ' ἄλλο σῶμα, μηδ' ἀκαρῆ
 τριχὸς αὐταῖς ὑποφυομένης, ἠλέκτρου, φασίν, ἢ
 Σιδωνίας ὑέλου διαφεγγέστερον ἀπαστράπτει. 27.
 Τί δ' οὐχὶ τῶν ἡδονῶν καὶ τὰς ἀντιπαθεῖς μετα-
 διωκτέον, ἐπειδὴν ἐξίσου τοῖς διατιθεῖσιν οἱ πά-
 σχοντες εὐφραίνονται; σχεδὸν γὰρ οὐ κατὰ ταυτὰ
 τοῖς ἀλόγοις ζώοις τὰς μονήρεις διατριβὰς ἀσμενί-
 ζομεν, ἀλλὰ πῶς φιλεταίρω κοινωνία συζυγέστες, ἢ-
 δὶώ τὰ τε ἀγαθὰ σὺν ἀλλήλοις ἡγούμεθα, καὶ τὰ
 δυσχερῆ κουφότερα μετ' ἀλλήλων. ὅθεν εὐρέθη
 τράπεζα κοινή· καὶ φιλίας μεσίτιν τράπεζαν παρα-
 θέμενοι, γαστρὸς τὴν ὀφειλομένην ἀπομειτροῦμεν
 ἀπόλαυσιν, οὐ μόνον τὸν Θάσιον, εἰ τύχοι, πίνον.

τες οἶνον, οὐδὲ καθ' αὐτοὺς τῶν πολυτελεῶν πιμπλάμενοι σιτιῶν, ἀλλὰ δοκεῖ τερπνὸν ἐκάστω τὸ μετ' ἄλλον, καὶ τὰς ἡδονὰς κοινωσάμενοι, μᾶλλον εὐφραιόμεθα. αἱ μὲν οὖν γυναικεῖοι σύνοδοι, τῆς ἀπολαύσεως ἀντίδοσιν ὁμοίαν ἔχουσιν· ἀλλήλους γὰρ ἐξίσου διαθέντες, ἡδέως ἀπηλλάγησαν· εἴ γε μὴ δικαστῆ Τειρεσίᾳ προσεκτέον, ὅτι ἡ θήλεια τέρψις ὅλη μοῖρα πλεονεκτεῖ τὴν ἀρσένεια. καλὸν δ' οἶμαι, μὴ φιλαυτῶς ἀπολαῦσαι θελήσαντας, ὅπως ἰδίᾳ τι χρηστὸν ἀποίσονται, σκοπεῖν ὅλην παρὰ τοῦ λαμβάνοντα ἡδονὴν, ἀλλ' ἐκεῖνο μερισσαμένους, οὗ τυγχάνουσιν, ἀντιπαρασχεῖν ὁμοίᾳ· τοῦτο δ' οὐκ ἂν ἐπὶ παίδων εἴποι τις, οὐχ οὕτω μέμνηεν. ἀλλ' ὁ μὲν διαθείς, ἧ νομίζει ποτὲ ταῦτα, τὴν ἡδονὴν ἐξαίρετον λαβῶν, ἀπέρχεται· τῷ δὲ ὑβρισμένοι, κατ' ἀρχὰς μὲν ὀδύναι, καὶ δάκρυα, μικρὸν δὲ ὑπὸ χρόνου τῆς ἀλγηδόνης χαλασάσης, πλέον, ὡς φασιν, οὐδὲν ἂν ὀχλήσειας, ἡδονὴ δ' οὐδ' ἦτις οὔν. εἰ δὲ δεῖ τι καὶ περιεργότερον εἰπεῖν, (δεῖ δὲ ἐν Ἀφροδίτῃς τεμένει) γυναικὶ μὲν, ὡς Καλλικρατίδα, καὶ παιδικώτερον χρώμενον ἔξεστιν εὐφρανθῆναι, διπλασίας ἀπολαύσεως ὁδοὺς ἀνοίξαντα, τὸ δ' ἀρσένει οὐδενὶ τρόπῳ χαρίζεται θήλειαν ἀπόλαυσιν.

28. Ὡς εἰ μὲν καὶ ὑμῖν ἀρέσκειν δύναται, πρὸς ἀλλήλους δὲ ἡμεῖς ἀπότεχισώμεθα. εἰ δὲ τοῖς ἀρσένει εὐπρεπεῖς αἱ μετὰ ἀρσένων ὁμιλίαι, πρὸς τὸ λοιπὸν ἐράτωσαν ἀλλήλων καὶ γυναῖκες. ἄγε νῦν, ὦ νεώτερε χρόνε, καὶ τῶν ξένων ἡδονῶν νομοθέτα, καινὰς ὁδοὺς ἀρσένος τρυφῆς ἐπινοήσας, χάρισα

τὴν Ἰσην ἔξουσίαν καὶ γυναιξίν· ἀλλήλαις ὁμιλησά-
 τωσαν, ὡς ἄνδρες· ἀσελγῶν δὲ ὀργάνων ὑποζυγω-
 σάμεναι τέχνασμα, ἀσπόρων τεράστιον αἰνιγμα, κοι-
 μάσθωσαν γυνή μετὰ γυναικός, ὡς ἀνήρ· τὸ δὲ
 εἰς ἀκοήν σπανίως ἤκον ὄνομα (αἰσχύνομαι καὶ λέ-
 γειν) τῆς τριβακῆς ἀσελγείας, ἀναίδην πομπευέτω.
 πᾶσα δ' ἡμῶν ἢ γυναικωνίτις ἔστω Φιλαινίς, ἀν-
 δρογύνους ἔρωτας ἀσημονοῦσα. καὶ πόσῳ κρείτ-
 τον εἰς ἄρρενα τρυφήν βιάζεσθαι γυναῖκα, ἢ τὸ
 γενναῖον ἀνδρῶν εἰς γυναῖκα θηλύνεσθαι; 29.
 Τοιαῦτα συντόμως μεταξὺ παθαινόμενος ὁ Χαρι-
 κλῆς ἐπαύσατο, δεινόν τι καὶ θηριῶδες ἐν τοῖς ὄμ-
 μασιν ὑποβλέπων. ἐώκει δὲ μοι καὶ καθαροῖω χρῆ-
 σθαι πρὸς τοὺς παιδικούς ἔρωτας. ἐγὼ δὲ ἡσυχῇ
 μειδιάσας, καὶ πρὸς τὸν Ἀθηναῖον ἤρμα τῷ ὀ-
 φθαλμῷ παραβαλὼν, Παιδιάς, ἔφην, καὶ γέλωτος,
 ὦ Καλλικρατίδα, δικαστὴς καθεδεῖσθαι προςδοκῆ-
 σας, οὐκ οἶδ' ὅπως ὑπὸ τῆς Χαρικλείους δεινότητος
 ἐπὶ σπουδαιότερον ἦγμαι. σχεδὸν γὰρ ὡς ἐν Ἀρείῳ
 πάγῳ περὶ φόνου καὶ πυρκαϊῆς, ἢ, νῆ Δία, φαρ-
 μάκων, ἀγωνιζόμενος, ὑπερφυῶς ἐπαθήνατο. και-
 ρὸς οὖν ὁ νῦν, εἴ ποτε καὶ πρότερον, ἀπαιτεῖ σοι
 τὰς Ἀθήνας· Περικλέους δὲ πειθῶ, καὶ τῶν δέκα
 φητόρων τὰς Μακεδόσιν ἀνθωπλισμένας γλώσσας,
 ἐνὶ τῷ σαῖ λόγῳ διατρέψαι, μιᾶς τῶν ἐν Πηνυκί δη-
 μηγοριῶν ἀναμνησθέντι. 30. Μικρὸν οὖν ἐπι-
 σχῶν ὁ Καλλικρατίδας (ἐώκει δὲ ἀπὸ τοῦ προσώ-
 που μοι τεκμαιρομένη, καὶ λίαν ἀγωνίας μεστὸς εἶ-
 ναι) λόγων ἀμοιβαίων ἐνάσχεται. Εἰ γυναῖξιν ἐκ-

κλησία, καὶ δικαστήρια, καὶ πολιτικῶν πραγμάτων ἦν μετουσία, στρατηγὸς ἂν, ἢ προστατῆς ἐκχειροτόνησο, καὶ σε χαλκῶν ἀνδριάντων ἐν ταῖς ἀγοραῖς, ὧ Χαρίκλεις, ἐτίμων. σχεδὸν γὰρ οὐδὲ αὐταὶ περὶ αὐτῶν, ὅποσαι προὔχουσιν κατὰ σοφίαν ἐδόκουν, εἴ τις αὐταῖς τὴν τοῦ λέγειν ἐξουσίαν ἐφῆκεν, οὕτω μετὰ σπουδῆς ἂν εἶπον· οὐχ ἢ Σπαρτιάταις ἀνθρωπισμένη Τελέσιλλα, δι' ἣν ἐν Ἄργει θεὸς ἀριθμεῖται γυναικῶν Ἄρης· οὐχὶ τὸ μελιχρὸν αὐχμημα Λεσβίων Σαπφῶ, καὶ ἢ τῆς Πυθαγορείου σοφίας θυγάτηρ Θεανώ· τάχα δ' οὐδὲ Περικλῆς οὕτως ἂν Ἀσπασία συνηγόρησεν. ἀλλ' ἐπειδήπερ εὐπρεπὲς ἀρῶνας ὑπὲρ θηλειῶν λέγειν, εἴπωμεν καὶ ἄνδρες ὑπὲρ ἀνδρῶν· σὺ δὲ ἴλεως, Ἀφροδίτη, γενοῦ, καὶ γὰρ ἡμεῖς τὸν σὸν ἔρωτα τιμῶμεν. 31. Ἐγὼ μὲν οὖν ἐνδομίζον ἄχρι παιδιῶς ἰλαρὰν τὴν ἔριν ἡμῶν προκόψαι· ἐπεὶ δὲ οἱ παρὰ τούτου λόγοι καὶ φιλοσοφεῖν ὑπὲρ γυναικῶν ἐπενοήθησαν, ἀσμένως τὴν ἀφορμὴν ἤρπακα. μόνος γὰρ ὁ ἀρῶν ἔρωτος κοινὸν ἀρετῆς καὶ ἡδονῆς ἐστὶν ἔργον. εὐξαίμην γὰρ ἂν, εἴπερ ἦν ἐν δυνατῶ, τὴν ἐπὶ κούδον ποτε τῶν Σωκρατικῶν λόγων πλατάνιστον, Ἀκαδημίας καὶ Λυκείου δένδρον εὐτυχέστερον, ἐγγυὲς ἡμῶν ἐστάναι, πεφυκυῖαν ἐνθ' ἢ Φαίδρου προσανάκλισις ἦν, ὥσπερ ὁ ἱερὸς εἶπεν ἀνὴρ, πλεῖστων ἀψάμενος Χαρίτων· αὐτὴ τάχα ἂν ὥσπερ ἢ ἐν Λωδῶνῃ φηγὸς ἐκ τῶν ὀροδάμων ἱερὰν ἀπορρήξασα φωνήν, τοὺς παιδικοὺς εὐφήμησεν ἔρωτας, ἔτι τοῦ καλοῦ μεμνημένη Φαίδρου. πλὴν ἐπεὶ τοῦτ' ἀμήχανον·

— ἢ γὰρ πολλὰ μεταξὺ

Οὐρεά τε σκιδόντα, θάλασσα τε ἠχέεσσα,
ξένοι τε ἐπ' ἀλλοτρίας γῆς ἀπειλείμεθα, καὶ πλεο-
νέκτημα Χαρικλίου ἐστὶν ἢ Κνίδος· ὅμως τάληθές
οὐ προδώσομεν, εἴξαντες ὄκνω. 32. Μόνον ἡμῖν
σύ, δαῖμον οὐράνιε, καιρίως παράστηθι, φιλίας
εὐγνώμων ἱεροφάντα μυστηρίων ἔρωσ, οὐ κακὸν
νήπιον, ὅποια ζωγράφων παίζουσι χεῖρες, ἀλλ' ὄν
ἢ πρωτόσπορος ἐγέννησεν ἀρχή, τέλειον εὐθύ τε-
χθέντα. σύ γὰρ ἐξ ἀφανοῦς καὶ κεχυμένης ἀμορ-
φίας τὸ πᾶν ἐμόρφωσας. ὥσπερ οὖν ὄλου κόσμου
τάφον τινὰ κοινὸν ἀφελὼν τὸ περικείμενον χάος,
ἐκεῖνο μὲν ἐς ἐσχάτου ταρτάρου μυχοῦς ἐφυγάθευ-
σας, ἐνθα ὡς ἀληθῶς

— σιδήρειαί τε πύλαι, καὶ χαλκεος οὐδός,
ὅπως ὑπ' ἀρρήκτου δεθὲν φρουραῖς, τῆς ἔμπαλιν
ὁδοῦ εἰργηται· λαμπρῶ δὲ φωτὶ τὴν ἀμαυρὰν νύ-
κτα πετάσας, παντὸς ἀψύχου τε, καὶ ψυχὴν ἔχον-
τος ἐγένου δημιουργός· ἐξαιρέτον δὲ ἐγκεράσας ὁ-
μόνοιαν ἀνθρώποις τὰ σεμνὰ φιλίας πάθη συνῆ-
ψας, ἔν' ἐξ ἀνάκου καὶ ἀπαλῆς ἔτι ψυχῆς ἢ εὐνοια
συνεκτρεφομένη, πρὸς τὸ τέλειον ἀνδρῶται. 33.
Γάμοι μὲν γὰρ διαδοχῆς ἀναγκαίας εὐρηται φάρ-
μακα. μόνος δὲ ὁ ἀρρήν ἔρωσ, φιλοσόφου καλὸν
ἐστὶ ψυχῆς ἐπίταγμα. πᾶσι δὲ τοῖς ἐκ τοῦ περιόν-
τος εἰς εὐπρέπειαν ἡσκημένοις, ἔπεται τιμὴ πλείων,
ἢ ὅσα τῆς παραυτίκα χρείας ἐπιδεῖται· καὶ πάντη
τοῦ ἀναγκαίου τὸ καλὸν κρεῖττον. ἄχρι μὲν οὖν ὁ
βίος ἀμαθῆς ἦν, οὐδέπω τῆς καθ' ἡμέραν πείρας

πρὸς τὸ βέλτιον εὐσκολῶν, ἀγαπητοῖς ἐπ' αὐτὰ τι ἀναγκαῖα συνεσιέλλετο· τῆς δὲ ἀγαθῆς διαίτης ἐπειγῶν ὁ χρόνος, οὐ παρέσχεεν εὐρεσιν. ἐπειδὴ δὲ αἱ μὲν ἐσπευσμένοι χρεῖαι πέρας εἶχον, οἱ δὲ τῶν ἐπιγιγνομένων ἀεὶ λογισμοὶ τῆς ἀνάγκης ἀφεθέντες ἠυκαίρουν, ἐπινοεῖν τι τῶν κρειττόνων, ἐκ τούτου κατ' ὀλίγον ἐπιστῆμαι συνηύζοντο. τοῦτο δ' ἡμῖν ἀπὸ τῶν ἐντελεστέρων τέχνων ἔνεστιν εἰκάζειν. αὐτίκα πρῶτοί τινες ἄνθρωποι γενόμενοι, τοῦ καθ' ἡμέραν λιμοῦ φάρμακον ἐζήτουν, εἶθ' ἀλίσκόμενοι τῇ πρὸς τὸ παρὸν ἐνδείᾳ, τῆς ἀπορίας οὐκ ἐώσης ἐλέσθαι τὸ βέλτιον, τὴν εἰκαίαν πῶαν ἐσιτοῦντο, καὶ μαλθακὰς ῥίζας ὀρύττοντες, καὶ τὰ πλεῖστα δρυὸς καρπὸν ἐσθίοντες. ἀλλ' ἢ μὲν ἀλόγοις ζώοις μετὰ χρόνον ἐρύψθη, σπῆρον δὲ πυροῦ καὶ κριθῆς εἶδον αἱ γεωργῶν ἐπιμέλειαι, εὐροῦσαι κατ' ἔτος ἐκνεάζοντα· καὶ οὐδὲ μανεῖς ἂν εἶποι τις, ὅτι δρυὸς στάχυος ἀμείνων. 34. Τί δ' οὐκ ἐν ἀρχῇ μὲν εὐθύ τοῦ βίου, σκέπης δεηθέντες ἄνθρωποι, νάκη, θηρία δείραντες, ἡμφιέσαντο; καὶ σπήλνυγας ὀρῶν, κρῦους καταδύσεις ἐπενόησαν, ἢ παλαιῶν ῥιζῶν, ἢ φυτῶν αὐτὰ κοιλώματα; τὴν δὲ ἀπὸ τούτων μίμησιν, ἐπὶ τὸ κρεῖττον ἀεὶ μετάγοντες, ὕφηναν μὲν ἑαυτοῖς χλανίδας, οἴκους δὲ ὠκίσαντο, καὶ λεληθότως αἱ περὶ ταῦτα τέχνη τὸν χρόνον λαβοῦσαι διδάσκαλον, ἀντὶ μὲν λιτῆς ὑφῆς, τὸ κάλλιστον ἐποίκιλαν, ἀντὶ δὲ εὐτελῶν δωματίων, ὑψηλὰ τέρεμνα, καὶ λίθων πολυτέλειαν ἐμηχανήσαντο, καὶ γυμνῆσιν τοίχων ἀμορφίαν εὐανθέσι βαφαῖς χρωμάτων κατέ-

γραψαν. πλὴν ἐκάστη γε τούτων τῶν τεχνῶν, καὶ ἐπιστημῶν, ἄφρωνος οὐσα, καὶ βαθεῖαν ἐπιτεθειμένη λήθην, ὡς ἀπὸ μακρᾶς δύσεως κατὰ μικρὸν εἰς τὰς ἰδίας ἀντέειλεν ἀκτῖνας. ἕκαστος γὰρ εὐρών τι, παρεδίδου τῷ μετ' αὐτόν· εἴθ' ἢ διαδοχῇ τῶν λαμβανόντων, οἷς ἔμαθεν ἤδη προστιθεῖσα, τὸ ἐνδῖον ἐπλήρωσε. 35. Μὴ δὴ τις ἔρωτας ἀρρόφρων ἀπαιτεῖτω παρὰ τοῦ παλαιοῦ χρόνου. γυναιξὶ γὰρ ὀμιλεῖν ἀναγκαῖον ἦν, ἵνα μὴ τελῶς ἄσπερμον ἡμῶν φθαρῇ τὸ γένος. αἱ δὲ ποικίλαι σοφαί, καὶ τῆς φιλοκάλου ταύτης ἀρετῆς ἐπιθυμία, μόλις ὑπὸ τοῦ μηδὲν ἐῶντος ἀνίχνευτον αἰῶνος εἰς τοῦμφανές ἔμελλον ἤξειν, ἵνα τῇ θείᾳ φιλοσοφίᾳ καὶ τὸ παιδεραστεῖν συνακμάσῃ. μὴ δῆτα, Χαρίκλεις, ὃ μὴ πρότερον εὔρητο, τοῦτο ἐπινοηθὲν αὐθις ὡς φαῦλον εὔθυγε. μὴδ' ὅτι τῶν παιδικῶν ἐρώτων αἱ γυναικεῖαι σύνοδοι πρεσβυτέρους ἐπιγρούφονται χρόνους, ἐλάττου θάτερον. ἀλλὰ τὰ μὲν παλαιὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἀναγκαῖα νομίζομεν. ἃ δὲ αὐθις ἐνευσχολήσας τοῖς λογισμοῖς ὃ βίος ἐπεξεῦρεν, ὡς ἐκείνων ἀμείνω τιμητέον. 36. Ἐμοὶ μὲν γὰρ ὀλίγου καὶ γελαῖν ἔναγχος ἐπήει, Χαρικλέους ἄλογα ζῶα καὶ τὴν Σκυθῶν ἐρημίαν ἐπαινοῦντος· ὀλίγου δὲ ὑπὸ τῆς ἄγαν φιλονεικίας καὶ μετενόει, γενόμενος Ἕλλην. οὐδὲ γὰρ ὡς ἐναντία φθειγόμενος, οἷς ἐπεχειρεῖ λέγειν, ὑπεσταλμένῳ τῷ τῆς φωνῆς τόνῳ τὸ ῥηθὲν ἔκλεπτεν, ἀλλ' ἐπηρομένη φωνῇ λαρυγγίζων, Οὐκ ἐρῶσι, φησὶν, ἀλλήλων λέοντες, οὐδ' ἄρκτοι, καὶ σύες, ἀλλ' αὐτῶν ἢ πρὸς τὸ θῆλυ μό-

νον ὀρμὴ κρατεῖ· καὶ τί θαυμαστόν; ἃ γὰρ ἐκ λογισμοῦ δικαίως ἂν τις ἔλοιτο, ταῦτα τοῖς μὴ δυναμένοις λογίζεσθαι δι' ἀφροσύνην οὐκ ἔνεστιν ἔχειν. ἐπεὶ τοι Προμηθεὺς, ἢ θεῶν τις ἄλλος, εἰ νοῦν ἐκάστω συνέζευξεν ἀνθρώπινον, οὐκ ἂν ἐρημία, καὶ βίος ὄρειος αὐτοὺς ἐποίμαινεν, οὐδὲ ἀλλήλους τροφήν εἶχον. ἐξίσου δὲ ἡμῖν ἱερά δειμάμενοι, καὶ μέσην ἐστίαν τῶν ἰδίων ἕκαστος οἰκῶν, ὑπὸ τοῖς κοινοῖς ἐπολιτεύοντο νόμοις. τί δὴ παράδοξον, εἰ ζῶα τῆς φύσεως κατάκριτα, μηδὲν, ὧν λογισμοὶ παρέχονται, παρὰ τῆς προνοίας λαβεῖν ηὐτυχηκότα, προσαφῆρηται μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τὰς ἀρῆνας ἐπιθυμίας; οὐκ ἐρῶσι λέοντες, οὐδὲ γὰρ φιλοσοφοῦσιν· οὐκ ἐρῶσιν ἄρκτοι, τὸ γὰρ ἐκ φιλίας κἀλόν, οὐκ ἴσασιν. ἀνθρώποις δ' ἢ μετ' ἐπιστήμης φρόνησις, ἐκ τοῦ πολλάκις πειραῖσαι τὸ κάλλιστον ἐλομένη, βεβαιοτάτους ἐρώτων ἐνόμισε τοὺς ἀρῆνας. 37. Μὴ τοίνυν, ὦ Χαρίκλεις, ἀκολάστου βίου συμφορῆσας ἐταιρικὰ διηγήματα, γυμνῷ τῷ λόγῳ τῆς σεμνότητος ἡμῶν καταπόμπευε, μηδὲ τὸν οὐράνιον ἔρωτα τῷ νηπίῳ συχαρίθμει· λογίζου δὲ ὅψι μὲν ἡλικίας τὰ τοιαῦτα μεταμανθάνων· ὅμως δ' οὖν λογίζου νῦν γε, ἐπειδήπερ οὐ πρότερον, ὅτι διπλοῦς θεὸς ὁ ἔρως, οὐ κατὰ μίαν ὁδὸν φοιτῶν, οὐδὲ ἐνὶ πνεύματι τὰς ἡμετέρας ψυχὰς ἐρεθίζων. ἀλλ' ὁ μὲν, ὡς ἂν οἶμαι, κομιδῇ νήπια φρονῶν, οὐδενὸς αὐτοῦ τὴν διάνοιαν ἠνιοχεῖν δυναμένου λογισμοῦ, πολὺς ἐν ταῖς τῶν ἀφρόνων ψυχαῖς ἀθροίζεται· μάλιστα δὲ αὐτῷ γυναικεῖοι πάθοι μέλου-

σιν. οὗτός ἐστιν ὁ τῆς ἐφημέρου ταύτης ὑβρεως ἑταῖρος, ἀκρίτως φορᾶ πρὸς τὸ βουλόμενον ἄγων· ἕτερος δὲ ἔρως, Ἰλγυγίων πατὴρ χρόνων, σεμνὸν ὀφθῆναι καὶ πάντοθεν ἱεροπρεπὲς θίασμα, σωφρονοῦντων ταμίας παθῶν, ἥπια ταῖς ἐκάστου διανοίαις ἐμπνέει, καὶ λαχόντες ἴλεω τοῦδε τοῦ δαίμονος, ἡδονὴν ἀρετῇ μεμιγμένην ἀσπαζόμεθα. διισαὶ γὰρ ὄντως κατὰ τὸν τραγικὸν πνεύματα πνεῖ ὁ ἔρως· ἐνός δὲ ὀνόματος οὐχ ὅμοια τὰ πάθη κεκοινωνήκε· καὶ γὰρ αἰδώς, ὠφελείας ὁμοῦ καὶ βλάβης ἀμφίβολός ἐστι δαίμων·

Αἰδώς, ἥτ' ἄνδρας μίγα σίνεται, ἥδ' ὀνίησιν.
σιν. —

Οὐ μὴν οὐδ' ἐρίδων γένος ἔστιν ἐν, ἀλλ' ἐπὶ γαῖαν

Εἰσὶ δὴ δύο, τὴν μὲν κεν ἐπαινήσεις νοήσας,
Ἢ δ' ἐπιμωμητή. διὰ δ' ἄνδιχα θυμὸν ἔχουσιν.

οὐδὲν οὖν παράδοξον, εἰ πάθος ἀρετῇ κοινὴν προσηγορίαν ἔχειν ἔτυχεν, ὥστε ἔρωτα καλεῖσθαι, καὶ τὴν ἀκόλαστον ἡδονὴν, καὶ τὴν σωφρονοῦσαν εὐνοίαν. 38. Γάμους οὖν, φησι, τὸ μηδὲν οἶει; καὶ τὸ θῆλυ τοῦ βίου φυγαδεύεις, ἵνα πῶς μείνωμεν ἄνθρωποι; ζηλωτὸν μὲν ἦν κατὰ τὸν σοφώτατον Εὐριπίδην, εἰ δίχα τῆς πρὸς γυναῖκας συνόδου, φοιτῶντες ἐπὶ ἱερά καὶ ναοὺς, ἀργύρου καὶ χρυσοῦ τέκνα ὑπὲρ τῆς διαδοχῆς ἐωνούμεθα. ἀνάγκη γὰρ, βαρὺν κατ' αὐχένα ζυγὸν ἡμῖν ἐπιθεῖσα, τοῖς κελυμομένοις πειθαρχεῖν βιάζεται. τὸ μὲν οὖν καλὸν

αἰρώμεθα τοῖς λογισμοῖς, εἰκέτω δὲ τῇ ἀνάγκῃ τὸ
 χρειῶδες. ἄχρι τέκνων, γυναῖκες ἀριθμὸς ἔστω-
 σαν· ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, ἄπαγε, μὴ μοι γένοιτο.
 τίς γὰρ ἂν εὖ φρονῶν ἀνέχεσθαι δύναιτο, ἐξ ἑωθι-
 νοῦ γυναικὸς ὠραῖζομένης ἐπικτητοῖς σοφίσμασιν ;
 ἧς ὁ μὲν ἀληθῶς χαρακτήρ ἄμορφος, ἀλλότριοι δὲ
 κόσμοι τὸ τῆς φύσεως ἀπρεπὲς βουκολοῦσιν. 39.
 Εἰ γοῦν ἀπὸ τῆς νυκτέρου κοίτης πρὸς ὄρθρον ἂν
 ἴδοι τις ἀνισταμένας γυναῖκας, αἰσχίω νομίσει θηρίων
 τῶν πρωΐας ὤρας ὀνομασθῆναι δυσκληδονίστων. ὄ-
 θεν ἀκριβῶς οἴκοι καθείργουσιν αὐτάς, οὐδενὶ τῶν
 ἀρρένων βλεπομένας· γράες δὲ καὶ θεραπευίδων ὁ
 σύμμορφος ὄχλος, ἐν κύκλῳ παρεστᾶσι, ποικίλοις
 φαρμάκοις καταφαρμακεύουσαι τὰ δυστυχῆ πρόσω-
 πα· οὐ γὰρ ὕδατος ἀκράτῳ νάματι τὸν ὑψηλὸν
 ἀπονηψόμεναι κάρον, εὐθὺς ἀπτονται σπουδῆς
 ἐχομένου τινὸς πράγματος, ἀλλ' αἱ πολλαὶ τῶν δια-
 πασμάτων συνθέσεις, τὸν ἀηδῆ τοῦ προσώπου
 χρῶτα φαιδρῆνουσιν. ὡς δὲ ἐπὶ δημοτελοῦς πομ-
 πῆς, ἄλλο τις ἄλλη τῶν ὑπηρετουσῶν ἐγκεχειρίσται,
 λεκανίδας ἀργυρᾶς, καὶ προχόους, ἔσοπτρά τε, καὶ,
 καθάπερ ἐν φαρμακοπῶλον, πυξίδων ὄχλον, ἄγ-
 γεῖα μετὰ πολλῆς κακοδαιμονίας, ἐν οἷς ὀδόντων
 σμηκτικαὶ δυνάμεις, ἢ βλέφαρα μελαίνουσα τέχνη
 θησαυρίζεται. 40. Τὸ δὲ πλεῖστον ἀναλίσκει μέ-
 ρος ἢ πλοκῆ τῶν τριχῶν· αἱ μὲν γὰρ φαρμάκοις
 ἐρυθαίνειν δυναμένοις πρὸς ἡλίου μεσημβρίαν τοὺς
 πλοκάμους, ἴσα ταῖς τῶν ἐρίων χροιαῖς, ξανθῶ
 μεταβάπτουσιν ἄνθει, τὴν ἰδίαν κατακρίνουσαι.

φύσιν. ὁπόσαις δὲ ἀρκεῖν ἢ μέλαινα χαίτη νομίζε-
ται, τὸν γεγαμηκότων πλοῦτον εἰς ταύτην ἀναλί-
σκουσιν, ὅλην Ἀραβίαν σχεδὸν ἐκ τῶν τριχῶν ἀπο-
πνέουσαι· σιδηρᾶ τε ὄργανα, πυρὸς ἀμβλεία φλογὶ
χλιανθέντα, βία τὴν ἐλίκαν οὐλότητα διαπλέκει·
καὶ περίεργοι μὲν αἱ μέγροι τῶν ὄφρῶν ἐφειλκυσμέ-
ναι κόμαι, βραχὺ τῷ μετώπῳ μεταίχμιον ἀφιαῖσι· σο-
βαρῶς δὲ ἄχρι τῶν μεταφρένων οἱ ὄπισθεν ἐπισαλεύον-
ται πλόκαμοι. 41. Καὶ μετὰ τοῦτο ἀνθοβαφῇ πῆδιλα,
τῆς σαρκὸς ἐνδοτέρῳ τοὺς πόδας ἐπισφίγγοντα, καὶ
λεπτοῦφῆς ἐς πρόφασιν ἐσθῆς, ὑπὲρ τοῦ δοκεῖν μὴ
γυγυμνωῦσθαι. πάντα δὲ τὰ ἐντὸς αὐτῆς γνωριμώ-
τερα τοῦ προσώπου, χωρὶς τῶν ἀμόρφως προπεπτω-
κότων μαζῶν, οὕς αἰὲ περιφέρουσι δεσμώτας. τὸ
δεῖ τὰ τούτων πλουσιώτερα κακὰ διεξιέναι; λίθους
Ἑρυθραίους κατὰ τῶν λοβῶν, πολυτάλαντον ἡρτη-
μένας βρίθυς, ἣ τοὺς περὶ καρποῖς καὶ βραχίονσι
δράκοντας, ὡς ὄφελον ὄντως ἀπὲ χρυσοῦ δράκον-
τες εἶναι· καὶ στεφάνη μὲν ἐν κύκλῳ τὴν κεφαλὴν
περιθεῖ, λίθοις Ἰνδικαῖς διάστερος· πολυτελεῖς δὲ
τῶν ἀυχένων ὄρμοι καθεῖνται· καὶ ἄχρι τῶν ποδῶν
ἐσχάτων καταβέβηκεν ὁ ἄθλιος χρουσὸς, ἅπαν, εἴ-
τι τοῦ σφυροῦ γυμνοῦται, περισφίγγων. ἄξιον δ'
ἦν σιδήρῳ τὰ περίσφυρα σκέλη πεπεδηθῆσθαι. κα-
πειδὰν αὐτῶν ὅλον τὸ σῶμα νόθης εὐμορφίας ἐξα-
πατῶντι κάλλει διαμαγευθῆ, τὰς ἀνασχύντους πα-
ρειᾶς ἐρυθθαίνουσιν ἐπιχρίστοις φύκισιν, ἵνα τὴν
ὑπέρλευκον αὐτῶν καὶ πίονα χροιάν, τὸ πορφυροῦν
ἄνθος ἐπιφοινίξῃ. 42. Τίς οὖν ὁ μετὰ τὴν τοσαύ-

την παρασκευὴν βίος; εὐθύς ἀπὸ τῆς οἰκίας ἔξοδοι, καὶ πᾶς θεατῆς ἐπιτρίβων τοὺς γεγαμηκότας, ὧν ἐνίων οἱ κακοδαίμονες ἄνδρες οὐδὲ αὐτὰ ἴσασιν τὰ ὀνόματα, Κωλιάδας, εἰ τύχοι, καὶ Γενετυλλίδας, ἢ τὴν Φρυγίαν δαίμονα, καὶ τὸν δυσέρωτα κῶμον ἐπὶ τῷ ποιμένι· τελεταὶ δὲ ἀπόρρητοι, καὶ χωρὶς ἀνδρῶν ὑποπτα μυστήρια· καὶ γὰρ τί δεῖ περιβλέπειν διαφθορὰν ψυχῆς; ἐπειδὴν δὲ τούτων ἀπαλλαγῶσιν οἴκοι, εὐθὺ τὰ μακρὰ λουτρά· καὶ πολυτελῆς μὲν νῆ Δία τράπεζα, πολὺς δὲ ὁ μετὰ τῶν ἀνδρῶν ἄκκισμός. ἐπειδὴν γὰρ ὑπέρπλεω γίνονται ταῖς παρ' αὐταῖς γαστριμαργίαις, οὐκ ἔτ' οὐδὲ τοῦ φάρυγγος αὐταῖς παραδέχεσθαι δυναμένου τι σιτίον, ἄκροις δακτύλοις ἐπιγράφουσαι, τῶν παρακειμένων ἕκαστον ἀπογεύονται, νύκτας ἐπὶ τούτοις διηγούμεναι, καὶ τοὺς ἑτερόχρωτας ὕπνου, καὶ θηλύτητος εὐνήν γέμουσαν· ἀφ' ἧς ἀναστὰς ἕκαστος εὐθὺ λουτροῦ χρεῖός ἐστι. 43. Ταῦτι μὲν οὖν εὐσταθοῦς βίου τεκμήρια. τῶν δὲ πικροτέρων εἴ τις ἐθελήσειε τὸ ἀληθές κατὰ μέρος ἐξετάζειν, ὄντως καταράσεται Προμηθεῖ, τὴν Μενάνδρειον ἐκείνην ἀπορρήξας φωνήν·

Εἴτ' οὐ δικαίως προσπεπαταλευμένον
Γράφουσι τὸν Προμηθεῖα πρὸς ταῖς πέτραις.
Καὶ γίνετ' αὐτῷ λαμπάς, ἄλλο δ' οὐδὲ ἔν
Ἄγαθόν; ὃ μισεῖν οἴμ' ἅπαντας τοὺς θεοὺς,
Γυναικ' ἔπλασσεν, ὃ πολυτίμητοι θεοὶ,
Ἔθνος μιάρων· γαμῆ τίς ἀνθρώπων; γαμῆ,
Λάθριος, τὸ λοιπὸν γὰρ ἐπιθυμίαι . . .

Γαμηλίῳ λέχει δὲ μοιχὸς ἐντροφῶν,
 Καὶ φαρμακεῖαι, καὶ ῥόσων χαλεπωτάτων
 Φθόνος, μεθ' οὗ ζῆ πάντα τὸν βίον γυνή.

τίς ταῦτα τὰ ἀγαθὰ διώκει; τίς βίος ὁ δυστυχῆς οὗτος θυμῆρης; 44. Ἄξιον τοίνυν ἀντιθεῖναι τοῖς θήλεισι κακοῖς τὴν ἀρετὴν τῶν παιδῶν ἀγωγὴν. ὄρθριος ἀναστὰς ἐκ τῆς ἀζύγου κοίτης, τὸν ἐπὶ τῶν ὀμμάτων ἔτι λοιπὸν ὕπνον ἀπονιψάμενος ὕδατι λιτῶ, καὶ [χιτωνίσκον] χλανίδα ταῖς ἐπωμίαις περόναις συρόσας, ἀπὸ τῆς πατρῷας ἐστίας ἐξέρχεται κίττω κεκυφώς, καὶ μηδένα τῶν ἀπαντῶντων ἐξ ἐναντίου προσβλέπων. ἀκόλουθοι δὲ καὶ παιδαγωγοὶ, χορὸς αὐτῶ κόσμιος, ἔπονται, τὰ σεμνὰ τῆς ἀρετῆς ἐν χερσὶν ὄργανα κρατοῦντες, οὐ πριστοῦ κτενὸς ἐντομᾶς κόμην καταψήχειν δυναμένας, οὐδὲ ἔσοπτρα τῶν ἀντιμόρφων χαρακτήρων ἀγράφους εἰκόνας, ἀλλ' ἢ πολύπτυχοι δέλτοι κατόπιν ἀκολουθοῦσιν, ἢ παλαιῶν ἔργων ἀρετᾶς φυλάττουσαι βιβλοὶ· καὶ εἰς Μουσικοῦ θεοὶ φοιτᾶν, εὐμελῆς λύρα. 45. Πῶσι δὲ τοῖς φιλοσόφοις ψυχῆς μαθήμασι λιπαρῶς ἐναθλήσας, ἐπειδὴν ἡ διάνοια τῶν ἐγκυκλίων ἀγαθῶν κορεσθῆ, τὸ σῶμα ταῖς ἐλευθερίοις ἀσκήσεσιν ἐκπονεῖ. Θεσσαλοὶ γὰρ ἵπποι μέλουσιν αὐτῶ. καὶ βραχὺ τὴν νεότητι πωλοδαμνήσας, ἐν εἰρήνῃ μελετᾶ τὰ πολεμικὰ, ἄκοντας ἀφιεῖς, καὶ βέλη δι' εὐστόχου δεξιᾶς ἀποπάλλων. εἴθ' αἰ λιπαραὶ παλαῖστραι, καὶ πρὸς ἡλίου μεσημβρινὸν θάλλπος ἐγκονλεται τὸ σῶμα πυκνούμενον· οἱ τε τῶν ἐναγωνίων πόνων ἀποσταλάζοντες ἰδρῶτες, μεθ'

οὓς λουτρά σύντομα, καὶ τράπεζα τῆ μετὰ μικρὸν ἐπιτήφουσα πράξει. πάλιν γὰρ αὐτῷ διδάσκαλοι, καὶ παλαιῶν ἔργων αἰνιττόμεναι καὶ ἐπιμελούμεναι μνήμαι, τίς ἀνδρείος ἦρωσ, ἢ τίς ἐπὶ φρονήσει μαρτυρούμενος, ἢ οἷοι δικαιοσύνην καὶ σωφροσύνην ἠσπάσαντο; τοιαύταις ἀρεταῖς ἀπαλήν ἔτι τὴν ψυχὴν ἐπάρδων, ὅταν ἐσπέρα τὴν προὔξιν ὀρίση, τῆσ γαστρὸς ἀνάγκη τὸν ὀφειλόμενον δασμόν ἐπιμετρήσας, ἠδίους ὑπνους καθεύδει, τοῖς μεθ' ἡμέραν καμάτοις ἐπηρεμῶν ἐπὶ χρόνον. 46. Τίς οὐκ ἂν ἐραστῆς ἐφήβου γένοιτο τοιοῦτου; τίνοι δ' οὕτω τυφλαὶ μὲν αἱ τῶν ὀμμάτων βολαὶ, πηροὶ δὲ οἱ τῆσ διανοίας λογισμοί; πῶσ δ' οὐκ ἂν ἀγαπήσαι τὸν ἐν παλαιστραῖσ μὲν Ἑρμῆν, Ἀπόλλωνα δὲ ἐν λύραισ, ἵππαστὴν δὲ ὡσ Κάστορα, Θεῖασ δὲ ἀρετὰσ διὰ Θνητοῦ διώκοντα σώματος. ἀλλ' ἐμοὶ μὲν, δαίμονεσ οὐράνιοι, βίωσ εἶη διηνεκῆσ οὗτοσ, ἀπαντικρὺ τοῦ φίλου καθέξεσθαι, καὶ πλησίον ἠδὺ λαλοῦντοσ ἀκούειν, ἐξιόντι δὲ αὐτῷ συνεξιέναι, καὶ παντοῦ ἔργου κοινωνίαν ἔχειν. εὐξαιτο μὲν οὖν ἐρῶν τισ δι' ἀπταίστου καὶ ἀκλινοῦσ βίου, τὸν στεργόμενον ἀλύπως εἰσ γῆρασ ὀδεῦσαι, μηδεμιᾶσ τύχησ πειράσαντα βάσκανον ἐπήρειαν. εἰ δὲ καὶ, οἷοσ ἀνθρωπίνησ φύσεωσ νόμοσ, νόσοσ ἐπιψαύσειεν αὐτοῦ, κάμνοντι συννοσήσω, καὶ διὰ χειμερίου θαλάττησ ἀναγομένῳ συμπλεύσομαι· κἄν τυραννικῆ βία δεσμὰ περιάψῃ, τὸν ἕσον ἐμαυτῷ περιθήσω σίδηρον· ἐχθρὸσ ἅπασ ὁ μισῶν ἐκεῖνον, ἐμὸσ ἔσται, καὶ φιλήσω τοῖσ πρὸσ αὐτὸν εὐνοικῶσ ἔχοντασ· εἰ δὲ λη-

στάς ἢ πολεμίους θεασαίμην ἐπ' αὐτὸν ὀρμῶντας, ὀπλισαίμην καὶ παρὰ δύναμιν· κἄν ἀποθάνῃ, ζῆν οὐκ ἀνέξομαι· τελευταίας δὲ ἐντολᾶς τοῖς μετ' ἐκείνον ὑπ' ἐμοῦ στεργομένοις ἐπιθήσομαι, κοινὸν ἀμφοτέροις ἐπιχῶσαι τάφον, ὁστέοις δὲ ἀναμίξαντας ὁστέα, μηδὲ τὴν κωφὴν κόνιν ἀπ' ἀλλήλων διακρίναι. 47. Ταῦτα δ' οὐ πρῶτοι χαράξουσιν οἱ ἐμοὶ πρὸς τοὺς ἀξίους ἔρωτες, ἀλλ' ἢ θεοῖς γείτων ἠρωϊκῆ φρόνησις ἐνομοθέτησεν, ἐν οἷς ὁ φιλίας ἔρωσ, ἄχρι θανάτου συνεξέπνευσε. Φωκὶς ἐκ νηπίων ἔτι χρόνων Ὁρέστην Πυλάδῃ συνῆψε· θεὸν δὲ τῶν πρὸς ἀλλήλους παθῶν μισίτην λαβόντες, ὡς ἐφ' ἐνὸς σκάφους τοῦ βίου συνέπλευσαν· ἀμφοτέροι Κλυταιμνήστραν ἀνῆρουν, ὡς Ἀγαμίμνονος παῖδες, ὑπ' ἀμφοῖν Αἰγισθος ἐφονεύετο· τὰς Ὁρέστην ἐλαυνούσας ποινὰς Πυλάδης ἐνόσει μᾶλλον, κρινομένην συνηγωνίζετο, τὴν δὲ ἐρωτικὴν φιλίαν οὐδὲ τοῖς τῆς Ἑλλάδος ὄροισ ἐμέτρησαν, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς ἐσχάτους Σκυθῶν τέρμονας ἐπλευσαν, ὁ μὲν νοσῶν, ὁ δὲ θεραπεύων. τῆς γοῦν Φαυρικῆς γῆς ἐπιβαίνοντας, εὐθύς ἢ μητροκτόνος αὐτοὺς ἐριννὺς ἐξενοδοχῆσε. καὶ τῶν βαρβάρων ἐν κύκλῳ περιεστῶτων, ὁ μὲν ὑπὸ τῆς συνηθους μανίας πεσῶν ἔκειτο. Πυλάδης δὲ

Ἄφρον τ' ἀπέψα, σώματός τ' ἐτημίλει,

Πέπλου τε προῦκάλυπτεν εὐπήκτοις ὑφαῖς,
οὐκ ἔραστοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ πατρός ἐνδεικνύμενος ἦθος. ἠνίκα γοῦν ἐκρίθη θατέρου μένοντος ἐπὶ τῷ φονευθῆναι, τὸν ἕτερον ἐς Μυκῆνας ἀπιέναι,

κομιοῦντα γράμματα, μένειν ὑπὲρ ἀλλήλων ἀμφοτέ-
ροι θέλουσιν, ἐκάτερος ἐν θατέρῳ ζῶντι ζῆν ἑαυτὸν
ἠγούμενος. ἀπωθείται δὲ τὰς ἐπιστολάς Ὁρέστης,
ὡς Πυλάδου λαβεῖν ἀξιοτέρου, μόνον οὐκ ἐραστῆς
ἀντ' ἐρωμένου γενόμενος.

Τὸ γὰρ σφαγῆναι τόνδ', ἐμοὶ βάρος μέγα
Ὅ ναυστολῶν γὰρ εἰμ' ἐγὼ τὰς συμφοράς.
καὶ μετ' ὀλίγον φησὶ,

τῷδε μὲν δέλτον δίδου,

Πέμπω γὰρ Ἄργος, ὥστε σοι καλῶς ἔχειν.

Ἡμᾶς δ' ὁ χροῖζων κτεινέτω.

48. Καὶ γὰρ οὕτως ἔχει τὸ πᾶν. ὅταν γὰρ ἐκ
παιδῶν ὁ σπουδαῖος ἔρως ἐντραφεῖς, ἐπὶ τὴν ἤδη
λογίζεσθαι δυναμένην ἡλικίαν ἀνδρωθῆ, τὸ πάλα
φιληθὲν, ἀμοιβαίους ἔρωτας ἀνταποδίδωσι. καὶ
δυσχερὲς αἰσθῆσθαι, ποτέρου πότερος ἐραστῆς ἐστίν,
ὥσπερ ἀπ' ἐσόπτρου τῆς τοῦ φιλήσαντος εὐνοίας ἐπι-
τὸν ἐρώμενον ὁμοίου πεσόντος εἰδώλου. τί δὴ οὖν
τοῦ καθ' ἡμᾶς βίου ξένην αὐτὸ τρυφήν ὄνειδίξεις
θειοῖς νόμοις ὀρισθὲν, ἐκ διαδοχῆς ἐφ' ἡμᾶς κατα-
βεβηκός; ἀσμένως δὲ αὐτὸ διεξάμενοι, μεθ' ἀγνῆς
διανοίας νεωκοροῦμεν. ὄλβιος γὰρ ὡς ἀληθῶς κα-
τὰ τὴν τῶν σοφῶν ἀπόφασιν.

— ὦ παῖδες τε νέοι, καὶ μῶνυχες ἵπποι,

Γηράσκει δ' ὁ γέρον κείνος ἐλαφρότατα,

Κοῦροι τὸν φιλέουσιν.

εἶπε μὲν Σωκρατικαὶ διδασκαλίαι, καὶ τὸ λαμπρὸν
ἔκτεινο τῆς ἀρετῆς δικαστήριον, τοῖς Δελφικοῖς τρι-
πέσιν ἐτιμήθη. χρησμὸν γὰρ ἀληθείας ὁ Πύθιος

ἐθέσπισεν, ἀνδρῶν ἀπάντων Σωκράτης σοφώτατος, ὃς ἅμα τοῖς ἄλλοις μαθήμασιν, ἐξ ὧν τὸν βίον ὠρθησε, καὶ τὸ παιδεραστεῖν ὡς μάλιστα ὠφελοῦν προσήκατο. 49. Δεῖ δὲ τῶν νέων ἐρᾶν ὡς Ἀλκιβιάδου Σωκράτης, ὃς, ὑπὸ μιᾷ χλαμῦδι, πατρός ὑπνους ἐκοιμήθη. καὶ ἔγωγε τὸ Καλλιμάχειον ἐπὶ τέλει τῶν λόγων ἠδιστα προσθεῖην ἂν ἅπασι κήρυγμα·

Αἴθε γὰρ ὧ κούροισιν ἐπ' ὄμματα λίχνα φέροντες,

Ἐρχιος ὡς ὑμῖν ὤρισε παιδοφιλεῖν,

Ἵδε νέων ἐράοιτε, πόλιν κευᾶνδρον ἔχοιτε.

ταῦτ' εἰδότες, ὧ νεανίαί, σωφρόνως παισὶν ἀγαθοῖς πρόσιτε, μηδὲ ὀλίγης τέρφως εἴνεκα, τὴν μακρὰν ἐκχέοντες εὐνοίαν, ἄχρι τῆς ἀκμῆς πλαστὰ τὰ τοῦ φιλεῖν πάθη προβάλλεσθε· τὸν δ' οὐράνιον ἔρωτα προσκυνοῦντες, εἰς γῆρας ἀπὸ παιδῶν βέβαια τηρεῖτε τὰ πάθη. τοῖς γὰρ οὕτω φιλοῦσιν, ἠδιστος μὲν ὁ τοῦ ζῆν χρόνος, οὐδεμιᾶς ἀπρεποῦς συνειδήσεως παροικούσης· αἰοίδιμοι δὲ μετὰ θάνατον εἰς πάντας ἐκφοιτῶσι κληδόνες. εἰ δὲ δεῖ φιλοσόφων παισὶ πιστεύειν, αἰθήρ μετὰ γῆν ἐκδέχεται τοὺς ταῦτα ζηλοῦντας. εἰς δὲ ἀμείνονα βίον ἀποθανόντες, ἔχουσι τῆς ἀρετῆς γέρας, τὸ ἀφθαρτον. 50. Τοιαῦτα τοῦ Καλλικρατίδου σφόδρα νεανικῶς σεμνολογησαμένου, Χαρικλέα μὲν ἐκ δευτέρου λέγειν πειρώμενον ἐπέσχον· ὧρα γὰρ ἦν ἐπὶ ναῦν κατιέναι. δεομένων δ' ὅ, τι φρονοίην ἀποφήνασθαι, δι' ὀλίγου τοὺς ἑκατέρου λόγους ἀριθμησάμενος,

Οὐκ ἐξ ὑποχρίου, φημί, καὶ παρημελημένως, ὑμῖν, ὡς ἑταῖροι, τὰ τῶν λόγων ἔοικεν ἀπεσχεδιάσθαι· διηγεκοὺς δὲ, καὶ, κῆ Δι', ἐρῶμενης φροντίδος ἐναργῆ ταυτ' ἐστὶν ἔχκη. σχεδὸν γὰρ οὐδέν ἐστιν, ὃ, τι τῶν λεκτέων εἰπεῖν ἐτέρῳ δύνασθαι παρήκατε. καὶ πολλή μὲν ἢ τῶν πραγμάτων ἐμπειρία, πλείων δ' ἢ τῶν λόγων δεικνότης, ὡστ' ἔγωγε ἂν εὐξάιμην, εἴπερ ἦν ἐν δυνατῷ, γενέσθαι Θηραμένης ἐκεῖνος ὁ Κόθορνος, ἢ ἄμφω νενικηκότες, ἐξίσου βαδίζοιτε. πλὴν ἐπειδήπερ ἀνήσεικ οὐκ εἴοικατε, καὶ αὐτὸς ἐν τῷ μεταξὺ πλῶ, περὶ τῶν αὐτῶν οὐ κέρρικα διοχλεῖσθαι, τὸ μάλιστα παραστὰν εἶναι μοι δίκαιον, ἀποφανοῦμαι. 51. Γάμοι μὲν ἀνθρώποις βιωφελές πρᾶγμα, καὶ μακάριον, ὅπταν εὐτυχῶνται· παιδικούς δ' ἔρωτας, ὅσοι φιλίας ἀγνά δίκαια προμῶνται, μόνης φιλοσοφίας ἔργον ἡγοῦμαι. διὸ δὴ γαμητέον μὲν ἅπασι, παιδεραστεῖν δὲ ἐφείσθω μόνοις φιλοσόφοις. ἤκιστα γὰρ ἐν γυναιξὶν ὀλόκληρος ἀρετὴ φύεται. καὶ σὺ δ', ὦ Χαρίκλεις, μηδὲν ἀχθεσθῆς, εἰ ταῖς Ἀθήναις ἢ Κόρινθος εἴξῃ. 52. Καὶ γὰρ μὲν ὑπ' αἰδοῦς συντόμῳ λόγῳ τὴν κρίσιν ἐπισπεύσας, ἐξανέστην· ἰώρων γὰρ ὑπερκρατηθῆ τὸν Χαρικλέα, παραμικρὸν ὡς θανάτου κατάκριτον· ὃ δ' Ἀθηναῖος, ἰλαρῶ τῷ προσώπῳ φαιδρὸς ἀναπηδήσας, προῆι σφόδρα σοβαρῶς. εἶκασεν ἂν τις αὐτὸν ἐν Σαλαμῖνι Πέρσας κατανεναυμαχηκένας, καὶ τοῦτό γε τῆς κρίσεως ἀπωνάμην, λαμπρότερον ἡμᾶς ἐσιτάσαντος αὐτοῦ τὰπινίκια· καὶ γὰρ ἦν ἄλλως τῷ βίῳ μεγαλοφρονέστερος. ἡσυχῆ δὲ καὶ τὸν

Χαρικλέα παρηγορησάμην ἐπὶ τῇ δεινότητι τῶν λόγων, συνεχῆς ὑπερθαυμάζων, ὅτι δυσχερεστέρῳ μέρει δυνατῶς συνηγόρησεν. 53. Ἄλλ' ἢ μὲν ἐν Κνίδῳ διατριβή, καὶ τὰ παρὰ τῇ θεῷ λαληθέντα, σπουδὴν ἰλαρὰν ἄμα, καὶ παιδιὰν εὐμουσον ἐσχηκότα, τῇ δὲ πῃ διεκρίθη. σὺ δὲ, ὦ Θεόμνηστε, ὁ τὴν ξῶλον ἡμῶν ἐκκαλεσάμενος μνήμην, εἰ δικαστῆς τότε ἦσθα, πῶς ἂν ἀπεφῆνοι;

ΘΕΟΜΝ. Μελιτίδην ἢ Κόροιβον οἶει με, πρὸς θεῶν, ἵνα τοῖς ὑπὸ σοῦ δικαίως κριθεῖσιν ἐναντίαν φέρω ψῆφον; ὅς ὑπ' ἄκρας ἠδονῆς τῶν λεγομένων διατριβεῖν ἐν τῇ Κνίδῳ ᾤομην, ὀλίγου τὸ βραχὺ τοῦτο δωμάτιον αὐτὸν ἡγούμενος εἶναι τὸν νεῶν ἐκείνων. ὅμως δ' οὖν (οὐδὲν γὰρ ἀπρεπὲς ἐν ἑορτῇ λέγεσθαι, πῶς δὲ γέλως κἄν περιεργος ἦ, πανηγυρίζειν δοκεῖ) τοὺς ἄγαν ὑπὸ τοῦ παιδεραστοῦ καταφρωμένους λόγους ἐθαύμαζον μὲν ἐπὶ τῇ σεμνότητι, πλὴν οὐ πάνυ θυμῆρες ᾤομην, ἐφήβῳ παιδὶ συνδιημερεύοντα, Τανταλείους δίκας ὑποφέρειν, καὶ τοῖς ὄμμασι τοῦ κάλλους μονονουχί προσκλύζοντος, ἐξὸν ἀρύσασθαι, διψῆν ὑπομένειν. οὐ γὰρ ἀπόχρη τὸ θεωρεῖν ἐρώμενον, οὐδ' ἀπαντικρὺ καθιμένον καὶ λαλοῦντος ἀκούειν, ἀλλ' ὥσπερ ἠδονῆς κλίμακα συμπηξάμενος ἔρω, πρῶτον ἔχει βαθμὸν ὄψεως, ἵνα ἴδῃ, κἄν θεάσῃται, ποθεῖ προσάγων ἐπάψασθαι. δι' ἄκρων γοῦν δακτύλων κἄν μόνον θίγῃ, τὰ τῆς ἀπολαύσεως εἰς ἅπαν διαθεῖ τὸ σῶμα. τυχῶν δ' εὐμαρῶς τούτου, τρίτην πείραν ἐπάγει φιλήματος, οὐκ εὐθὺ περιεργον, ἀλλ' ἠρέμα χεῖλη

προσεγγίσας χεῖλεσιν, ἅ πρὶν ἢ ψαῦσαι τελείως ἀπίσθη, μηδὲν ὑπονοίας ἔχνος καταλιπών. εἶτα πρὸς τὸ παρεῖκον ἄρμοζόμενος, αἰεὶ λιπαρεστέροις μὲν ἀσπάσμασιν ἐντέτεκεν, ἔσθ' ὅτε καὶ διαστελλῶν ἠσυχῇ τὸ στόμα. τῶν δὲ χειρῶν οὐδεμίαν παρήσιν ἀργήν· αἱ γὰρ φανεραὶ τῶν αἰσθητῶν συμπεριπλοκαὶ τὴν ἡδονὴν συνάπτουσιν. ἢ λαθρῶς ὑγρῶς ἢ δεξιὰ κατὰ κόλπου δῦσα, μαστοὺς βραχὺ τὴν φύσιν ὑπεροιδῶντας πιέζει. καὶ σφριγώσης γαστροῦς ἀμφιλαφῆς τοῖς δακτύλοις ἐπιδράττεται ὁμαλῶς. μετὰ τοῦτο καὶ πρωτόχγουν ἄνθος ἠβης. καὶ τί τᾶρρόητ' ἀναμετρήσασθαι με δεῖ; τοσαύτης τυχῶν ἔξουσίας ὁ ἔρωσ, θερμοτέρου τινὸς ἄπτεται πράγματος· εἴτ' ἀπὸ μηρῶν προοιμιασάμενος, κατὰ τὸν κωμικόν, αὐτὸ ἐπάταξεν. 54. Ἐμοὶ μὲν οὕτω παιδεραστεῖν γένοιτο. μετεωρολέσχει δὲ, καὶ ὅσοι τὴν φιλοσοφίας ὄφρῦν ὑπὲρ αὐτοὺς τοὺς κροτάφους ὑπερήρκασι, σεμνῶν ὀνομάτων κομψεύμασι τοὺς ἀμαθεῖς ποιμυινέτωσαν· ἐρωτικὸς γὰρ ἦν, εἴ τις περ, καὶ ὁ Σωκράτης, καὶ ὑπὸ μίαν Ἀλκιβιάδης αὐτῷ χλανίδα κλιθεῖς, οὐκ ἀπλήξ ἀνέστη. καὶ μὴ θαυμάσης, οὐδὲ γὰρ ὁ Πάτροκλος ὑπ' Ἀχιλλίως ἠγαπᾶτο, μέχρι τοῦ κατ' ἀντικρὺ καθέζεσθαι,

Δέγμενος Αἰακίδην ὁπότε λήξειεν αἰείδων.
ἀλλ' ἦν καὶ τῆς ἐκείνων φιλίας μεσίτις ἡδονῆ. στίγων γοῦν Ἀχιλλεύς τὸν Πατρόκλου θάνατον, ἀταμιύτω πάθει πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀπεφόραγῃ,

Μηρῶν τε τῶν σῶν εὐσεβίης ὁμιλία Καλλίων.
τοὺς γε μὴν ὀνομαζομένους παρ' Ἑλλήσι κωμαστίας,

οὐδὲν ἄλλ' ἢ δήλους ἐραστὰς νομίζω. τάχα φήσῃ
 τις αἰσχρὰ ταῦτ' εἶναι λέγεσθαι, πλὴν ἀληθῆ γε, νη
 τὴν Κνιδίαν Ἀφροδίτην.

ΑΤΚ. Οὐτ' ἀνέξομαί σου, φίλε Θεόμνηστε,
 ἄλλην ἀρχὴν καταβαλλομένου τρίτων λόγων, ἧς
 ἀκούειν ἐν ἑορτῇ μόνον εἰκός ἐστι· τᾶλλα δὲ, τῶν
 ἐμῶν ὧτων πόρρω ἀποικιεῖν. ἀφήμενοι δὲ τοῦ πα-
 ρέλκειν πλείω χρόνον, εἰς ἀγορὰν ἐξίωμεν. ἤδη
 γὰρ εἰκός ἐστιν, ὑφάπτεσθαι τῷ θεῷ τὴν πυρὰν.
 ἔστι δ' οὐκ ἄτερπής ἡ θέα, τῶν ἐν Οἴτῃ παθῶν
 ὑπομιμνήσκουσα τοὺς παρόντας.

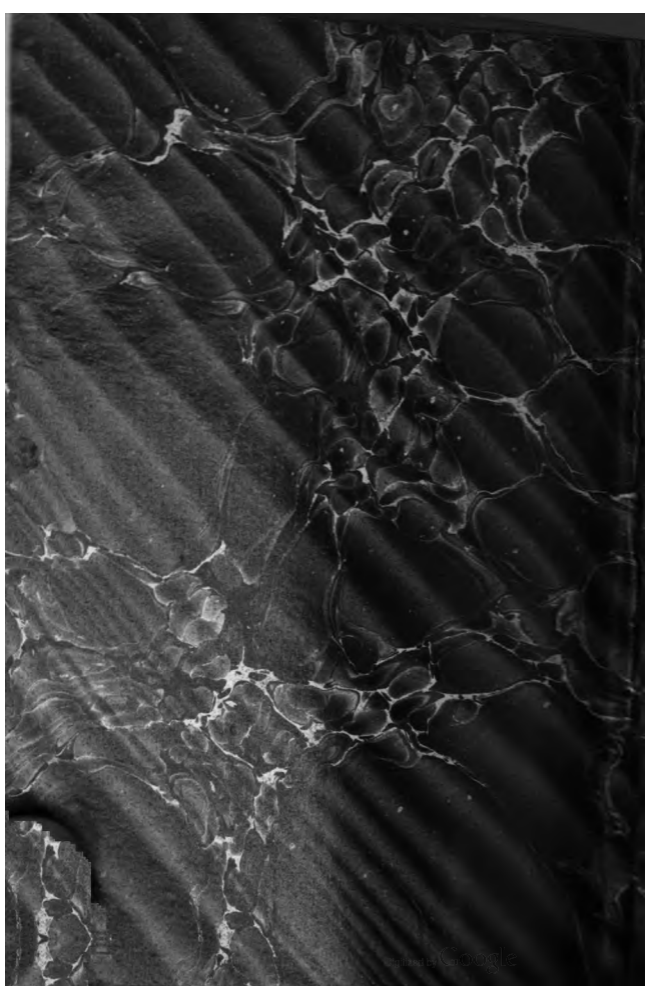

JAN 24 63

